

Notule

vir die

66

ste

**Algemene Kerkvergadering
van die Nederduitsch Hervormde
Kerk van Afrika**

2001

INHOUDSOPGAWE

Bladsy

REGISTRASIE	1
AMPTELIKE OPENING	1
OPENINGSREDE	1
VERWELKOMING	7
GROETEBOODSKAPPE	9
KOORSANG	14
HCM FOURIE-EREPENNING	14
AFSLUITING	18
OPENING: MAANDAG 1 OKTOBER 2001	20
VERWELKOMING	20
MOSIES	20
GROETEBOODSKAPPE	21
SAMESTELLING EN KONSTITUERING	21
<i>Geloofsbriefe</i>	21
<i>Konstituering</i>	22
STEMOPNEMERS EN STEMTELLERS	38
BESPREKING VAN DIE TEOLOGIESE INHOUD VAN DIE PREDIKING TYDENS DIE OPENINGSAAND VAN DIE VERGADERING (ORDINANSIE 3.8.3(V))	38
VERKIESING VAN PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	39
<i>Verkiesing van voorsitter</i>	39
<i>Verkiesing van skriba</i>	39
NOTULE VAN DIE VERGADERING	40
BENOEMINGS DEUR DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	40
<i>Notulehouers</i>	40
<i>Ordekommissie</i>	41
<i>Formuleringskommissie</i>	41
<i>Rekenaardeskundiges</i>	41
SITTINGSURE	41
VERSKONINGS	42
VOORSTEL VIR WYSIGING VAN DIE REGLEMENT VAN ORDE	43
 1. BELYDENIS	
 1. BESLUTE VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADE- RING	45
1.1 DUIDELIKHEID OOR BELYDENIS VAN DIE KERK	45
1.2 TAKE AAN DIE RAAD VIR EREDIENS OPGEDRA	46
1.2.1 TWEE ALTERNATIEWE FORMULIERE VIR DIE BEVESTIGING VAN OUDERLINGE EN DIAKENS	46
1.2.1.1 Eerste alternatiewe formulier vir die bevestiging van ouderlinge en diakens - Prof SJ Botha	46

1.2.1.2	Tweede alternatiewe formulier vir die bevestiging van ouderlinge en diakens	51
1.2.2	ALTERNATIEWE FORMULIER VIR DIE BEVESTIGING VAN DIENAARS VAN DIE WOORD	53
1.2.3	ALTERNATIEWE NAGMAALFORMULIER	54
1.2.4	BESKRYWINGSPUNT	55
1.2.4.1	Alternatiewe nagmaalformuliere: Ring van Vereniging	55
	Voorgestelde formulier vir die bediening van die nagmaal no 1	56
	Voorgestelde formulier vir die bediening van die nagmaal no 2	57
1.2.5	TWEE ALTERNATIEWE DOOPFORMULIERE	58
1.2.5.1	Eerste alternatiewe formulier vir die bediening van die doop aan kinders van gelowiges	58
1.2.5.2	Tweede alternatiewe formulier vir die bediening van die doop aan kinders van gelowiges	61
1.3	ALTERNATIEWE HUWELIKSFORMULIERE	62
1.3.1	VOORTSETTING VAN STUDIE OOR ALTERNATIEWE HUWELIKSFORMULIERE	62
1.3.2	BESKRYWINGSPUNT	62
1.3.2.1	Formulier vir die hertrou van geskeides: Ring van Zoutpansberg ..	62
1.4	HERSIENING VAN APOSTOLICUM FORMULERING: WEDEROPSTANDING VAN DIE VLEES (ARTIKEL 8)	63
1.5	HERVERTALING VAN DIE DORDTSE LEERREËLS	65
1.6	HERSIENING VAN PSALM- EN GESANGBOEK	66
1.7	UITSTAANDE STUDIEWERK OOR APOSTOLICUM EN NICEANUM	66
1.8	AFWISSELING VAN WET MET SKRIFGEDEELTES BY DIENSORDES	66
1.9	BESKRYWINGSPUNTE	67
1.9.1	TOEVOEGING BY ORDEREËL 1.4: FINANSIËLE BEKOSTIGING OP GEMEENTELIKE, RINGS- EN SINODALE VLAK VAN DIE KERK SE WERK: RING VAN WES-KAAPLAND	67
1.9.2	TOEGANKLIKHEID VAN BELYDENISSKRIFTE: RING VAN NOORD-KAAPLAND	67
	VERKIESING VAN VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	69
1.9.3	BELYDENIS VAN JESUS CHRISTUS SE GEBOORTE EN OPSTANDING: RING VAN ZEERUST	69
1.9.4	BELHAR BELYDENIS: RING VAN NOORD-KAAPLAND	70
	BELYDENIS VAN BELHAR : MEMORANDUM VAN PROF J BUITENDAG	74
1.9.5.	OPTREDE TEENOR DOSENTE, PREDIKANTE EN LIDMATE OOR OPENBARE UITSPRAKE IN DIE PERS IN STRYD MET DIE KERK SE BELYDENIS: RING VAN CHRISSIESMEER	75

2. AMPTE

2.1	DIENAARS VAN DIE WOORD	76
2.1.1	OPLEIDING EN VORMING VAN DIENAARS VAN DIE WOORD	76
2.1.1.1	Kuratorium	76
(i)	Besluite van die 65ste Algemene Kerkvergadering	76
(a)	<i>Teologiese Fakulteit</i>	76
(b)	<i>Fondsinsameling vir die Teologiese Opleiding</i>	77
(c)	<i>Keuringsproses van teologiese studente aan die einde van die studietydperk</i>	77
(d)	<i>Beskrywingspunt: Herstrukturering van Fakulteit Teologie (Afd A): Ring van Bloemfontein</i>	78
(ii)	Kuratorium vir die Teologiese Opleiding	78
(a)	<i>Opdrag</i>	78
(b)	<i>Samestelling</i>	78
2.1.1.2	Teologiese Opleiding aan die Universiteit van Pretoria	80
(i)	Verslag van prof APB Breytenbach, Adjunkdekaan: Die tydperk 1998 - 1999	80
(a)	<i>Inleidende opmerkings</i>	80
(b)	<i>Personeel</i>	80
(c)	<i>Navorsing en onderrig</i>	81
(d)	<i>Studentegetalle</i>	81
(e)	<i>Onderhandelings met die oog op 2000</i>	81
(f)	<i>Die nuwe fakulteit teologie</i>	82
(g)	<i>Fakulteitstrukture</i>	82
(h)	<i>Personeel van die Nederduitsch Hervormde Kerk</i>	83
(i)	<i>Onderrig en programme</i>	84
(j)	<i>Navorsing</i>	84
(k)	<i>Studentegetalle</i>	85
(l)	<i>Internasionalisering</i>	85
(m)	<i>Ten slotte</i>	85
(ii)	Beskrywingspunt aan die 65ste Algemene kerkvergadering	86
(a)	<i>Herstrukturering van die Fakulteit Teologie (Afd A): Ring van Bloemfontein</i>	86
(iii)	Beskrywingspunte	88
(a)	<i>Kontinuering van Teologiese Opleiding van die Kerk aan die Universiteit van Pretoria: Dosentevergadering</i>	88
(b)	<i>Egalige verspreiding van poste van dosente van die Nederduitsch Hervormde Kerk in die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria: Dosentevergadering</i>	92
(c)	<i>Instituut vir Hervormde Kerkgeskiedenis: Kuratorium vir Teologiese Opleiding</i>	96
(d)	<i>Pos in Kerkgeskiedenis: Kuratorium vir Teologiese Opleiding</i>	98
(e)	<i>Ondersoek na tematiese onderrig vir teologiese opleiding: Ring van Potchefstroom</i>	99

2.1.1.3 Die Hervormde Teologiese Kollege (HTK)	100
(i) Verslag van prof TFJ Dreyer, Hoof: Hervormde Teologiese Kollege	100
(a) <i>Vestiging van die Hervormde Teologiese Kollege</i>	100
(b) <i>Die teologiese etos van die Hervormde Kerk</i>	101
(c) <i>Praktykvorming</i>	101
(d) <i>Toerustingskursusse</i>	102
(e) <i>Teologiese Forum</i>	103
(f) <i>Akademiese betrokkenheid by die Fakulteit</i>	103
(g) <i>MDiv 600</i>	103
(h) <i>Navorsing en publikasie</i>	103
(i) <i>Voogstelsel</i>	104
(j) <i>Oriënteringskursus</i>	104
(k) <i>"Retreat" vir predikante</i>	104
(l) <i>Preekwerkgroepe</i>	104
(ii) <i>Beskrywingspunt</i>	105
(a) <i>Wysiging Ordinansie 2.1.1: Opleiding en vorming van dienaars van die Woord : Raad vir Regsadvies</i>	105
2.1.1.4 Hervormde Teologiese Studies	107
(i) Verslag van Redakteur: Prof AG van Aarde	107
(a) <i>Akkreditasie</i>	107
(b) <i>Publikasiebeleid</i>	107
(c) <i>Redaksie en Internasionale Adviesraad</i>	107
(d) <i>Nasionale en Internasionale erkenning</i>	108
(e) <i>Infrastruktuur</i>	108
(f) <i>Subsidieverdienste</i>	108
2.1.1.5 Die Teologiese Opleidingsfonds	109
(i) Verslag van dr JP Labuschagne	109
(a) <i>Inleidend</i>	109
(b) <i>Syfers ((samevattend) van al die ringe van die Kerk</i>	110
(c) <i>Wat word nou van die Kerk gevra?</i>	111
(d) <i>Gevestigde patroon</i>	112
(ii) <i>Beskrywingspunt</i>	112
(a) <i>Verskansing van Teologiese Opleidingsfonds: Ring van Maquassi</i>	112
2.1.1.6 Finansiële ondersteuning aan die Kerk se studente	113
(i) <i>Huidige ondersteuning</i>	113
(ii) <i>Studiepolisskema van die Kerk - Ou Mutual</i>	114
(iii) <i>Evaluasiekomitee</i>	114
(a) <i>Samestelling</i>	114
(b) <i>Kerkorde</i>	115
(c) <i>Opdrag</i>	116
(d) <i>Werkwyse</i>	116
(iv) <i>Beskrywingspunt</i>	120
(a) <i>Terugbetaling van studieskuld deur proponente wat nie beroepe of volle versorging in eerste gemeente ontvang nie: Ring van Noord-Kaapland</i>	120
2.1.1.7 Dosentevergadering	122

(i)	Besluite van die 65ste Algemene Kerkvergadering	122
(a)	<i>Publikasie oor duiwels en duiweluitdrying</i>	122
(ii)	Algemene sake wat die Dosentevergadering raak	123
(a)	<i>Uitfasering van teologiese dosente: Opdrag aan Raad vir Regsadvies:</i> <i>Onderzoek na lewensvatbare lewensstog aan dosente wat uitfaseer</i>	123
2.1.1.8	Toelating as dienaar van die Woord	125
(i)	Proponentseksamen	125
(a)	<i>Verslag van die Proponentseksamenkommissie</i>	125
(b)	<i>Aflê van Proponentseksamen</i>	127
(ii)	Toelating tot die evangeliebediening	127
2.1.2	PREDIKANTSTANDPLAAS	128
2.1.2.1	Inligting oor dienaars van die Woord	128
(i)	Predikantetal soos op 30 Junie 1998 - 30 Junie 2001	128
(ii)	Predikante wat geëmeriteer het sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering	129
(iii)	Predikante oorlede sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering	129
(iv)	Predikante wat uit die amp onthef is sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering	129
(v)	Predikante met studieverlof langer as 130 dae	130
(vi)	Predikante met besondere verantwoordelikhede	130
(vii)	Predikante in die buiteland met behoud van ampsvoorreg	132
2.1.2.2	Besluite van die 65ste Algemene Kerkvergadering oor aangeleenthede wat die predikantstandplaas raad	132
(i)	Beskrywingspunte wat terugverwys is	132
(a)	<i>Wysiging van Ordinansies 2.1.13.2 en 2.1.14: Preekvergunning</i>	132
(ii)	Onderzoek na beroepstelsel van die Kerk	134
(iii)	Onderzoek na die ampsbeskouing in die Nederduitsch Hervormde Kerk	135
(iv)	Krisisse in Pastorieë	135
(v)	Medemenslikheid by die uitvoering van tug ten opsigte van predikante	136
2.1.2.3	Verslag van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat	138
(i)	Memorandum oor die ondersoek na die ampsbeskouing van en beroepstelsel in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika	138
(a)	<i>Agtergrond, doel en werkwys van memorandum</i>	138
(b)	<i>Problematiek insake die ampspraktik</i>	141
	<i>Instandhouding van standplase</i>	141
	<i>Sentrale vergoeding van predikante</i>	142
	<i>Deeltydse bediening</i>	142
	<i>Beroepstelsel en -prosedures</i>	143
	<i>Benutting van gawes en vaardighede van predikante</i>	143
	<i>Terugkeer tot bediening</i>	144
(c)	<i>'n Aantal perspektiewe op die moontlike verstaan van die amp in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika</i>	144
	<i>Die 'ampsbeskouing' in die Nuwe Testament</i>	144
	<i>Die amp in die Nuwe Testament vanuit 'n dogmatiese perspektief</i>	148
	<i>Calvin en 'n funksionele ampsbeskouing: 'n Kerk-historiese perspektief</i>	152

	<i>Praktiese-teologiese perspektief op die ampsbeskouing en -praktyk</i>	155
(d)	<i>Samevatting en gevolgtrekkings</i>	157
(e)	<i>Aanbevelings</i>	158
(ii)	Christelike barmhartigheid/deernis by die uitvoering van die tug ten opsigte van predikante en aansoek om hertoelating tot die evangelie-bediening	163
(iii)	Presbiterraat	169
(a)	<i>Ouderlingetoerusting</i>	169
(b)	<i>Toerusting van ouderlinge wat betref die gevaar wat die ander godsdienste vir die Christen in Suid-Afrika inhou</i>	169
(c)	<i>Die bywerk van 'n addisionele module oor die belydenisskrifte by die toerustingskursus vir ouderlinge</i>	170
(iv)	Krisis in pastorieë: 'n Onderzoek na die redes waarom 'n predikant die bediening verlaat	170
(v)	Sinodalekomitee Kerk en Teologie	173
(vi)	Riglyne vir inherente vereistes vir die predikantsamp	176
(vii)	Notuleboeke en ander argiefstukke van rade	176
2.1.2.4	Ander sake wat die predikantsamp raak	176
(i)	Onderzoek na veranderde omstandighede rondom die predikantsamp: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering	176
(ii)	Egskeiding by predikante	177
(a)	<i>Predikant en egskedding: Handeling van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering</i>	177
(b)	<i>Stucliestukke met die oog op formulering van beskrywingspunte</i>	181
(c)	<i>Beskrywingspunte: Egskeiding</i>	187
(aa)	Opheffing van ampspligte by egskedding van predikante: Ring van Noord-Kaapland	187
(bb)	Hertoelating van predikante wat in 'n egskedding betrokke was: Ring van Noord-Kaapland	188
(cc)	Definiëring van die begrip meriete : Ring van Noord-Kaapland	189
(iii)	Beskrywingspunte wat handel oor aangeleenthede rondom die predikantsamp	190
(a)	<i>Wysiging van Ordinasie 2.1.2.1(i)(iii) en (iv) : Skepping en wysiging van 'n standplaas: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering</i>	190
(b)	<i>Wysiging van Ordinasies 2.1.2.2 : Opheffing van 'n standplaas: Raad vir Regsadvies</i>	191
(c)	<i>Opheffing van standplase/vervreemding van eiendom vanweë heffingsdrukk: Ring van Germiston</i>	193
(d)	<i>Wysiging van Ordinasie 2.1.3.3(iv): Prosedure by ontvangs van 'n beroep: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering</i>	193
(e)	<i>Wysiging van Ordinasie 2.1.3(v): Konsulent as voorsitter by kerk-raadsvergadering: Ring van Laeveld</i>	194
(f)	<i>Wysiging van Ordinasies 2.1.3.3(vii): Aanvaarding van 'n beroep na 'n standplaas met deelversorging: Raad vir Regsadvies</i>	195
(g)	<i>Wysiging van Ordereel 2.1.4.1: Ordening van proponente: Raad vir</i>	

	<i>Regsadvies</i>	196
(h)	<i>Wysiging van Ordinansies 2.1.11 en 2.1.12: Opskrifte by mediese of geestelike ongeskiktheid: Raad vir Regsadvies</i>	200
(i)	<i>Wysiging van Ordinasie 2.1.11: Aansoek om mediese ongeskiktheid: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering</i>	201
(j)	<i>Wysiging van Ordinasie 2.1.13: Losmaking: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering</i>	202
(k)	<i>Uitbreiding van Ordinansies 2.1.14(ii)(d): Inwin van inligting by heraansoek om toelating tot die evangeliebediening:</i>	203
(l)	<i>Wysiging van Ordinasie 2.1.15(iii): Gesprek van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met beroepafwagtiende predikante Kommissie van die Algemene Kerkvergadering</i>	204
(m)	<i>Toevoeging tot beroepsbrief: Raad vir Regsadvies</i>	204
(n)	<i>Uitbreiding van Ordinansies 2.1.17.2: Benoeming vir 'n besondere opdrag: Raad vir Regsadvies</i>	206
(o)	<i>Gebruik van emeriti by kleiner gemeentes: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering</i>	206
(p)	<i>Wysiging van verlofreglement 2.1: Raad vir Regsadvies</i>	207
(q)	<i>Wysiging van verlofreglement 3.1: Raad vir Regsadvies</i>	208
(iv)	<i>Herstel van ampsvoorreg van 'n predikant wat emeriteer voor ouderdom 65 jaar: Advies van die Raad vir Regsadvies</i>	209
(v)	<i>Riglyne vir die oorweging van 'n aansoek om hertoelating tot die evangeliebediening: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering</i> ..	211
(vi)	<i>Uitleg van Ordinasie 2.3.14: Raad vir Regsadvies</i>	212
(vii)	<i>Vraagstukke oor bediening met deelversorging: Memorandum van die Raad vir Regsadvies</i>	213
(viii)	<i>Navraag oor reiskoste van predikante met besondere opdrag</i>	217
(ix)	<i>Stemreg en bevestiging van 'n predikant met besondere opdrag: Advies van Raad vir Regsadvies</i>	218
2.1.2.5	Verslag vanaf die Predikantevergadering	219
2.1.2.6	Hospitaalbediening	221
2.2	OUERLINGE	223
2.2.1	BESLUIT VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING ..	223
2.2.1.1	Raad vir Ouderlinge	223
(i)	<i>Struktuur vir Raad vir Ouderlinge</i>	223
(ii)	<i>Skakeling met ouderlingevergaderings op gemeentevlak</i>	223
(iii)	<i>Begroting vir werkwinkels: Ringsrade vir Ouderlinge</i>	224
(iv)	<i>Onafgehandelde take: Raad vir Ouderlinge</i>	224
2.3	DIAKENS	226
2.3.1	BESLUIT VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING ..	226
2.3.1.1	Toerustingskursus vir diakens	226
2.3.1.2	Fonds vir kinders in nood	226
2.3.1.3	Herstrukturering van Die Ondersteuningsraad	226
2.3.1.4	Beskrywingspunt	227
(a)	<i>Wysiging van Ordereel 2: Ring van Noord-Kaapland</i>	227

3. VERGADERINGS VAN AMPTE

3.1	OUDERLINGEVERGADERINGS	229
3.1.1	BESKRYWINGSPUNTE	229
3.1.1.1	Wysiging van Ordinansie 3.1.1 (iv): Roterling van voorsitter en skriba van die ouderlingevergadering: Ring van Krokodilrivier	229
3.1.1.2	Wysiging van Ordinansie 3.1.1 (iv): Samestelling van die ouderlingevergadering: Ring van Zeerust	229
3.1.1.3	Uitbreiding van Ordinansie 3.1.2: Werkopdrag ouderlingevergadering: Raad vir Regsadvies	230
3.1.1.4	Bekragtiging van konsistoriebesluite: Ring van Bronkhorstspuit	230
3.1.2	EMERITUSPREDIKANTE WAT DIEN AS VOORSITTERS VAN OUERLINGEVERGADERINGS	231
3.2	DIAKENSVERGADERING	232
3.2.1	BESKRYWINGSPUNT	232
3.2.1.1	Deelname van diakens in besluitneming oor die leer en lewe van lidmate: Ring van Losberg	232
3.2.1.2	Wysiging van Ordinansie 3.2.1 (ii): Roterling van voorsitter en skriba van die diakensvergadering: Ring van Krokodilrivier	232
3.2.1.3	Wysiging van Ordinansie 3.2.2(vi): Werkopdrag van die diakensvergadering: Raad vir Regsadvies	233
3.3	KERKRAADSVERGADERINGS	233
3.3.1	BESKRYWINGSPUNT	233
3.3.1.1	Wysiging van Ordinansie 3.3.2 (iv): Nominering van ouderlinge: Raad vir Regsadvies	233
3.3.1.2	Wysiging van Ordinansie 3.3.2(xv): Werkopdrag van die kerkraadsvergadering: Raad vir Regsadvies	234
3.4	RINGSVERGADERINGS	234
3.4.1	VORMING VAN NUWE RINGE	234
3.4.1.1	Ringe van Oos-Londen en Port Elizabeth	234
3.4.2	BESKRYWINGSPUNTE	235
3.4.2.1	Wysiging: Ordinansie 3.4.1 (i)(d): Samestelling van die ringsvergadering: Ring van Maquassi	235
3.4.2.2	Wysiging van Ordinansie 3.4.2(viii): Werkopdrag van die ringsvergadering: Raad vir Regsadvies	236
3.4.2.3	Wysiging van Ordinansie 3.4.3(xviii): Werkwyse van die ringsvergadering: Raad vir Regsadvies	237
3.4.2.4	Verslaggewing aan die ringsvergadering: Ring van Germiston	237
3.4.2.5	Gebruik van die jaarverslae vir die opstel van ringsagenda: Ring van Noordelike Natal	238
3.5	RINGS DIAKENSVERGADERING	240
3.5.1	BESKRYWINGSPUNTE	240
3.5.1.1	Wysiging van Ordinansie 3.6.1(i)(a): Samestelling van die ringsdiakensvergadering: Raad vir Regsadvies	240
3.5.1.2	Wysiging van Ordinansie 3.6.2(vi): Werkopdrag van die rings-	

	vergadering: Raad vir Regsadvies	241
3.6	ALGEMENE KERKVERGADERING	241
3.6.1	BESKRYWINGSPUNT	241
3.6.1.1	Samestelling van die Algemene Kerkvergadering: Ring van Noord-Kaapland	241
	of	
	Samestelling van die Algemene Kerkvergadering: Ring van Noord-Kaapland	242
3.6.1.2	Wysiging van Ordinansie 3.8.1(ii): Samestelling van die Algemene Kerkvergadering: Raad vir Regsadvies	243
3.6.1.3	Wysiging van Ordinansie 3.8.3(iii): Werkwyse van die Algemene Kerkvergadering: Raad vir Regsadvies	243
3.6.1.4	Gebruik van posstemme tydens buitengewone Algemene Kerkvergadering: Ring van Wes-Kaapland	244
3.6.1.5	Geloofsbrief en presensielys: Algemene Kerkvergadering: Ring van Vereniging	245
3.6.2	BESLUITTE VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING ..	246
3.6.2.1	Onderhandelde gedeelte van die notule en besluitebundel: 65ste Algemene Kerkvergadering	246
3.7	BUITENGEWONE SITTING VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	246
3.7.1	VERSLAG OOR DIE BUITENGEWONE SITTING VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING	246
3.7.2	BESKRYWINGSPUNT	248
3.7.2.1	Toevoeging tot Ordinansie 3.10.2: Goedkeuring van notule van 'n buitengewone sitting van die Algemene Kerkvergadering: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering	248
3.8	KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING ..	249
3.8.1	BESLUITTE VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING ..	249
3.8.1.1	Samestelling: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering	249
3.8.1.2	Saamstel en hersiening van die Reglementebundel	249
3.8.1.3	Wysiging aan die Kerkorde	250
3.8.1.4	Herstrukturering van rade	251
3.8.2	VERSLAG OOR DIE WERKSAAMHEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING IN DIE AFGELOPE TERMYN (OKTOBER 1998 - OKTOBER 2001)	255
3.8.3	BESKRYWINGSPUNT	258
3.8.3.1	Wysiging van Ordinansie 3.8.3 (vi) en (vii): Samestelling van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering: Raad vir Regsadvies	258
3.8.3.2	Wysiging van Ordinansie 3.10.3(iii): Werkwyse van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering: Raad vir Regsadvies	259
3.9	ALGEMENE DIAKENSVERGADERING	262
3.9.1	VERSLAG VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING	262
3.9.2	RIGLYNEDOKUMENT: HERSTELLEND-, NASORG- EN VOOR-	

KOMENDE HANTERING VAN VIGS EN AANVERWANTE SIEK- TES: VERSOEK VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ADV	263
3.9.3 BESKRYWINGSPUNTE: ALGEMENE DIAKENSVERGADERING	265
3.9.3.1 Wysiging van Ordinsansie 3.2.1 (i): Samestelling van diakensverga- dering	265
3.9.3.2 Wysiging van Ordinsansie 3.6.1 (i)(b): Die samestelling van die ringsdiakensvergadering	265
3.9.3.3 Wysiging van Ordinsansie 3.6.2 (x): Werkopdrag van die ringsdia- kensvergadering	266
3.3.4 Toevoeging van nuwe Ordinsansie 3.6.2 (xi): Werkopdrag van die ringsdiakensvergadering	266
3.9.3.5 Wysiging van Ordinsansie 3.11.1 (i)(a): Samestelling van die Alge- mene Diakensvergadering	267
3.9.3.6 Aanvulling van Ordinsansie 3.6.2: Werkopdrag van die rings- diakensvergadering	267
3.9.3.7 Wysiging van Ordinsansie 3.6.3 (ix): Werkwyse van die rings- diakensvergadering	268
3.9.3.8 Wysiging van Ordinsansie 3.11.1 (i)(b): Samestelling van die Algemene Diakensvergadering	268
3.9.3.9 Aanvulling van Ordinsansie 3.11.2 (viii): Werkopdrag van die Algemene Diakensvergadering	269
3.9.3.10 Wysiging van Ordinsansie 3.11.3.1 (x) en (xi): Werkwyse van die Algemene Diakensvergadering	269
3.9.3.11 Wysiging van Ordinsansie 3.11.3.2: Dagbestuur van die Algemene Diakensvergadering	270
3.9.3.12 Wysiging van Ordinsansie 3.12 (i): Buitengewone sitting van die Algemene Diakensvergadering	271
3.9.3.13 Wysiging van Ordinsansie 3.13.1 (iii): Samestelling van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering	271
3.9.4 BESKRYWINGSPUNTE VAN DIE RAAD VIR REGSADVIES	272
3.9.4.1 Wysiging van Ordinsansie 3.11.1(i)(a): Samestelling van die Algemene Diakensvergadering: Raad vir Regsadvies	272
3.9.4.2 Uitbreiding van Ordinsansie 3.11.3.1: Werkwyse van die Algemene Diakensvergadering: Raad vir Regsadvies	273
3.9.4.3 Wysiging van Ordinsansie 3.13.2: Werkopdrag van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering: Raad vir Regsadvies	273

4. GEMEENTES EN KERK

4.1 GEMEENTES	276
4.1.1 VORMING EN ONTBINDING VAN GEMEENTES	276
4.1.1.1 Gemeentes met nuwe name	276
4.1.1.2 Gemeentes wat ontbind het	276
4.1.1.3 Gemeentes wat saamgesmelt het	277
4.1.2 GEMEENTES BUITE DIE GRENSE VAN DIE REPUBLIEK	277

4.1.2.1	Inligting oor buitelandse bediening	277
4.1.2.2	Inligting oor die stand van bediening in gemeentes buite die Republiek sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering	280
(i)	Zimbabwe	280
(ii)	Botswana	283
(iii)	Zambië	287
(iv)	Namibië	289
(v)	Paraguay	289
4.1.3	ANDERSOORTIGE GEMEENTES	300
4.1.3.1	Versoek van gemeente Leondale om as andersoortige gemeente geklassifiseer te word	300
4.1.3.2	Interpretasie oor andersoortige gemeente (Ordinansie 4.2): Ring van Chrissiesmeer	301
4.1.4	STUDENTEGEMEENTES	302
4.1.4.1	Verslag oor studentebearbeiding in Stellenbosch	302
4.1.4.2	Verslag oor studentebearbeiding te Johannesburg (RAU)	303
4.1.4.3	Verslag oor studentebearbeiding te Pretoria: Gemeente Philadelphia	307
4.1.4.4	Verslag oor studentebearbeiding te Bloemfontein	310
4.1.4.5	Verslag oor studentebearbeiding te Potchefstroom	312
4.1.5	BESLUIT VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING ..	315
4.1.5.1	Ordinansie 4.5.1: Gemeentegrense	315
4.1.6	BESKRYWINGSPUNTE	316
4.1.6.1	Hersiening van Ordereël 4.5.1 (iii): Ring van Krugersdorp	316
4.1.6.2	Toevoeging tot Ordinansie 4.6: Kombinasie van gemeentes: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering	317
4.1.7	BEROEP EN BEVESTIGING VAN PREDIKANTE BY DIE SAMESMELTING VAN GEMEENTES	317
4.1.8	DIE KERK	319
4.1.8.1	Besluite van die 65ste Algemene Kerkvergadering	319
(i)	Korporatiewe beeld van die Kerk	319
4.1.8.2	Eenvormige gebruik van die naam van die Kerk : Versoek van ds THJ van Nieuwenhuizen	319
4.2	LIDMATE	321
4.2.1	BESLUIT VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING ..	321
4.2.1.1	Instel van een lidmaatregister	321
4.2.1.2	Lidmaattelling	321
4.2.1.3	Betekenis van die doop vir lidmaatskap	322
4.2.2	INTERPRETASIE OOR LIDMAATSKAP: RAAD VIR REGSADVIES ..	322
4.2.3	BESKRYWINGSPUNTE	326
4.2.3.1	Verpligte sensusopname in Augustus: Ring van Germiston	326
4.2.3.2	Wysiging van Ordinansie 4.3.3: Uitreik van Bewys van Lidmaatskap: Ring van Pretoria-Noord	326
4.2.4	OPDRAG: RAAD VIR APOSTOLAAT	329
4.2.4.1	Studie oor verdwyning van lidmate: Opdrag tot ondersoek	329
4.2.5	STATISTIESE GEGEWENS OOR LIDMATETAL VOLGENS KERK-	

LIKE OPNAME	330
5. VERKONDIGING	
5.1 WOORDVERKONDIGING IN DIE EREDIENS	331
5.1.1 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR EREDIENS	331
5.1.1.1 Konstituering en funksionering	331
5.1.1.2 Opdragte aan die raad, vanuit die 65ste Algemene Kerkvergadering	331
5.1.1.3 Beplanning, doelwitstelling en -bereiking	332
5.1.1.4 Sake wat deur die raad afgehandel is	333
(i) Teraardebestelling om voor of na die begrafnis te geskied?	333
5.1.1.5 Studie oor die kind in die erediens	333
(i) Memorandum van die Raad vir Erediens	333
(ii) Beskrywingspunt	336
(a) <i>Ondersoek na kinder- en kleuterkerke: Ring van Vereeniging</i>	336
5.1.1.6 Die kind by die nagmaal	336
5.1.1.7 Herdruk van hersiene Diensboek	336
5.1.1.8 Funksiebeskrywing en Reglement vir die Raad vir Erediens	337
5.1.1.9 Hersiening van Jaarverslae vir die Raad vir Erediens	337
5.1.1.10 Kommentaar op die belydenisskrifte	337
5.1.1.11 Alternatiewe wyses om die evangelie te bedien	338
5.1.1.12 Die erediens as 'n dinamiese ontmoetingsgebeure tussen God en gemeente	347
5.1.1.13 Nagmaalbywoning in ons Kerk - swak, aldan nie?	364
5.1.1.14 Genoegsame prediking oor die kerklike jaar in ons Kerk?	365
5.1.1.15 Hersiening van formuliere in die Diensboek	365
5.1.1.16 Ander sake	365
(i) Toerusting	365
(ii) Dagstukkies van die Almanak	365
5.1.1.17 Voortgaande studiewerk van die raad	366
5.1.1.18 Besluite van die 65ste Algemene Kerkvergadering wat nie afgehandel is nie	366
(i) Ondersoek na die voorlees van die Wet met die oog op skuldbelydenis as selfstandige element	366
(ii) Psalms en Gesange op kompakskyf	367
5.1.1.19 Verslag van die Instituut vir Kerkmusiek in Suid-Afrika (IKSA) ..	367
5.1.1.20 Beskrywingspunte	369
(i) Finansiële ondersteuning van die Kerk aan Christen Netwerk en Radio Pretoria: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering	369
(ii) Toekomstige hersiening van Liedboek van die Kerk: Ring van Port Elizabeth	371
5.2 BEDIENING VAN SAKRAMENTE	372
5.2.1 NAGMAAL	372
5.2.1.1 Beskrywingspunte en versoekskrifte	372
(i) Kelkies by nagmaalbediening: Herroeping van besluit: Ring van	

	Noord-Kaapland	372
(ii)	Bediening van Druiwesap by nagmaal: Ring van Oos-Londen	374
(iii)	Versoekskrif: Bediening van druiwesap by nagmaal: Ouderlinge van die gemeente Bloemfontein-Wes: Ring van Oos-Londen	375
(iv)	Dankoffer by nagmaaltafel: Ring van Wes-Kaapland	376
5.2.1.2	Uitnodiging tot die nagmaal: Advies van die Raad vir Regsadvies ..	377
5.2.1.3	Nagmaal- en dankseggingserediens: Navraag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die uitleg van Ordinansie 5.2.2	378
5.3	APOSTOLAAT	378
5.3.1	VERSLAG VAN DIE RAAD VIR APOSTOLAAT	378
5.3.1.1	Die Apostolaatsopdrag en die gehoorsaamheid van die Kerk	378
5.3.1.2	Die Raad vir Apostolaat	380
5.3.1.3	Die verskillende aspekte van die apostolaatsopdrag	382
(i)	Sending onder alle mense (Ordinansie 5.7.1)	382
(a)	<i>Inleidend</i>	382
(b)	<i>Beskrywingspunte</i>	383
(aa)	<i>Wysiging van opskrif van Ordinansie 5.7.1 en Ordinansie 5.7.1(iv)</i> ..	383
(bb)	<i>Uitbreiding van die werk van die HTO na Sendinginstituut: Raad vir Apostolaat</i>	384
(ii)	Missionêre werk in Afrika	385
(iii)	Die Hervormde Teologiese Opleiding	386
(a)	<i>Beskrywingspunte</i>	390
(aa)	<i>Voortsetting van die Hervormde Teologiese Opleiding: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering</i>	390
(bb)	<i>Moontlike sluiting van die HTO; inskakeling by die Universiteit van Pretoria: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering</i>	391
(cc)	<i>Ondersoek na die koste-effektiwiteit van die HTO: Raad vir Apostolaat</i> ...	392
(iv)	Missionaat in samewerking met die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika (HKSA)	396
(v)	Verdere pogings tot missionêre arbeid	399
(a)	<i>Beskrywingspunte vanaf ringsvergaderings</i>	401
(aa)	<i>Apostolaatsfonds: Ring van Noord-Kaapland</i>	401
(bb)	<i>Aanwending van Pinksterediensdeurkollekte in ringsverband: Ring van Noord-Kaapland</i>	401
(cc)	<i>Misdaadsyfer en plaasmoorde: Oproep aan HKSA om aandag aan die saak te verleen in bediening aan sy lidmate: Ring van Maquassi</i> ..	402
(vi)	Evangelisasie	402
(a)	<i>Algemeen</i>	402
(b)	<i>Besluite van die 65ste Algemene Kerkvergadering</i>	403
(aa)	<i>Toerustingskursusse</i>	403
(bb)	<i>Onafgehandelde take van die Raad vir Maatskaplike Sake</i>	404
(vii)	Bestryding van vlase leerstellings (Ordinansie 5.7.3)	404
(a)	<i>Inleidend</i>	404
(b)	<i>Beskrywingspunt</i>	406

(aa)	<i>Herbewoording van die opskrif van Ordinasie 5.7.3 en Ordinasie 5.7.3: Raad vir Apostolaat</i>	406
(viii)	Jode-sending	407
(a)	<i>Inleidend</i>	407
(b)	<i>Beskrywingspunt</i>	408
(aa)	<i>Wysiging van die opskrif en inhoud van Ordinasie 5.7.4: Getuienis-taak teenoor die Jode: Raad vir Apostolaat</i>	408
(ix)	Hervorming	408
(x)	Getuienisse teenoor mense in inrigtings	409
(xi)	Getuienislewering teenoor die gemeenskap en die owerhede	409
(a)	<i>Studie oor homoseksualiteit</i>	409
(b)	<i>Beskrywingspunt</i>	410
(aa)	<i>Onderzoek na homoseksualiteit: Kommissie van die Algemene Kerk-vergadering</i>	410
(c)	<i>Plaasmoorde</i>	412
(aa)	<i>Algemeen</i>	412
(bb)	<i>Beskrywingspunt</i>	412
	<i>Kommer oor onvermoë van owerheid om misdaad te bekamp en die instel van wetgewing wat kerke en christengelowiges benadeel:</i>	
	<i>Ring van Brakpan</i>	412
(xii)	Onderzoek na skuldbelydenis- en kommunistiese strategieë: Besluit van die 65ste Algemene Kerkvergadering	415
(a)	Onderzoek na skuldbelydenis	415
(b)	<i>Onderzoek na kommunistiese strategieë</i>	416
(c)	<i>Verslag oor die ondersoek na skuldbelydenis</i>	416
(aa)	<i>Standpunt van dr DJC van Wyk (sr)</i>	416
(bb)	<i>Standpunt van Drr JH Breytenbach & JJ Steenkamp</i>	419
(cc)	<i>Standpunt van prof JLP Wolmarans</i>	421
(xiii)	Bybelvertaling, -produksie en -verspreiding	424
(a)	<i>Verslag van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika</i>	424
(b)	<i>Verslag van ds BJ van der Walt: Die Bybelgenootskap van Namibië</i> ..	429
(c)	<i>Behoeftebepaling: Nuwe Afrikaanse Bybelvertaling</i>	435
(xiv)	Getuienistaak van die gelowige	437
(xv)	Toerusting	437
5.4	VERSLAG VAN SENTIK	438
5.4.1	SAMESTELLING EN FUNKSIONERING	438
5.4.2	AGTERGROND	438
5.4.3	REDAKSIES VAN TYDSKRIFTE	439
5.4.4	BESKRYWINGSPUNTE	442
5.4.4.1	<i>Almanakinskrywing: Dorpe wat deur die Nederduitsch Hervormde Kerk bedien word: Ring van Noord-Kaapland</i>	442
5.4.4.2	<i>Bybelse Dagboek: Oproep tot meer effektiewe gebruik: Ring van Maquassi</i>	442
5.4.5	VERSPREIDING	443
5.4.6	ALGEMENE OPMERKINGS	444

5.4.7	ARGIEF, MUSEUM EN BIBLIOTEEKKOMITEE	445
5.4.7.1	Samestelling Argief, Museum en Biblioteekkomitee	445
5.4.7.2	Argiefbewaarplek	445
(i)	Besoekers	445
(ii)	Navorsing	446
(iii)	Aanwinste	446
(iv)	Ontsluiting	447
(v)	Rekenarising	447
(vi)	Algemeen	447
5.4.7.3	SP Engelbrecht Museum	447
(i)	Besoekers	448
(ii)	Museumtrustfonds	448
(iii)	Aanwinste	448
(iv)	Kerkklok Trichardsfontein	449
5.4.7.4	Biblioteek	449
(i)	Missie	449
(ii)	Inligting in die biblioteek	449
(iii)	Literatuursoektogte	450
5.4.8	SENTIK-UITGEWERY	451
5.4.8.1	Boekevoorraad	451
5.4.8.2	Verkoopstrategie	451
5.4.8.3	Beskrywingspunte	452
(i)	Aankoop van pligkeksemplaar van nuwe publikasies: Komitee Argief, Museum en Biblioteek	452
(ii)	Verpligte aankoop van Sentik-publikasies: Ring van Germiston	453
(iii)	Bemarking van kerklike publikasies: Ring van Germiston	453
5.4.9	DIE NUWE LIEDBOEK VAN DIE KERK	454
5.4.10	E-MEDIA	454
5.4.10.1	E-Mediaredaksie	454
5.4.10.2	Funksionering	454
5.4.10.3	Diensverskaffer	455
5.4.10.4	Webblad	456
(i)	Algemeen	456
(ii)	Besoeke aan Webblad	459
(iii)	Toekomstige beplanning	459
(iv)	Verband met CNW-Info	460
(v)	Huidige koste wat betref die bedryf van die Webblad	460
5.5	KERKBOEK	461
5.5.1	BESLUIT VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING	461
5.5.1.1	Diensboek	461
(i)	Opname van Gelofte van 1838	461
(ii)	Hersiening van Diensboek	461
(iii)	Aanduiding van Christelike feesdae op openbare kalenders en in dagboeke	462
(iv)	Herdenkingsrol: Anglo Boere-oorlog	462

5.5.2	BESKRYWINGSPUNT	463
5.5.2.1	Afrikaanse weergawe van gelofte in Diensboek: Ring van Waterberg	463
5.5.2.2	Wysiging van Ordereël 5.1.1(iii): Psalm- en Gesangboek: Raad vir Regsadvies	463

6. VERBAND MET ANDER KERKE

6.1	BESLUITTE VAN DIE 65STE DIE ALGEMENE KERKVER- GADERING	465
6.1.1	OPDRAGTE AAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	465
6.2	VERSLAG VAN DIE RAAD VIR EKUMENE	465
6.2.1	BENOEMING	465
6.2.2	BEPALING VAN WERKTERREIN	466
6.2.2.1	Ekumeniese gesprek	466
(i)	Gesprek met susterskerke	466
(ii)	Gesprek met die HKSA	468
(iii)	Gesprek met die Presbiteriaanse Kerk van Suid-Afrika	468
(iv)	Lutherse en Anglikaanse Kerke	468
(v)	Nederlandse Hervormde Kerk	468
6.2.2.2	Konvent van Reformatoriese Kerke	468
6.2.2.3	Ekumeniese liggame	469
(i)	Wêreldbond van Reformatoriese Kerke	469
(ii)	Gereformeerde Ekumeniese Raad	470
(iii)	Skakeling met die SARK	470
(iv)	Skakeling met die Wêreldraad van Kerke	470
6.2.2.4	Jaarverlae	470
6.2.2.5	Skakeling met die Komitee vir Skuldbelydenis	470
6.2.2.6	'n Ekumeniese strategie vir die Nederduitsch Hervormde Kerk ...	471

7. HUWELIK, GESIN EN OPVOEDING

7.1	VERSLAG VAN DIE RAAD VIR GESINSORG	475
7.1.1	SAMESTELLING	475
7.1.2	FUNKSIONERING	475
7.1.3	OPDRAGTE VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING	475
7.1.4	UITVOER VAN OPDRAGTE	476
7.2	DIE HUWELIK EN GESINSLEWE	477
7.2.1	BESLUIT VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING	477
7.2.1.1	Saamwoon van lidmate	477
7.2.1.2	Beskrywingspunt	477
(i)	Instel van huweliksregister: Kommissie van die Algemene Kerkverga- dering	477
7.3	KATEGESE EN JEUGWERK	478

7.3.1	BESLUIT VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING	478
7.3.1.1	Opdragte ten opsigte van die CSV	478
7.3.1.2	Jeugbediening	479
7.3.1.3	Ondersoek na jong lidmate wat die Kerk verlaat	480
7.3.1.4	Kategese en Jeugbediening	481
7.3.1.5	Formulier vir die bevestiging van kategete	483
(i)	Besluit	483
(ii)	Beskrywingspunt	484
(a)	Verklaring vir gebruik by die bevestiging van kategete: Raad vir Kategese	484
7.3.1.6	Aanvullende boeke vir kategese	486
7.3.1.7	Hersiening van Kategesehandleidings	486
7.3.2	SAKE DEUR DIE RAAD GEÏNISIEER	490
7.3.2.1	Hantering van persone wat deur egskedding gaan	490
7.3.2.2	Formulier vir die hertrou van geskeides	490
7.3.2.3	Gebruik van elektroniese media in opknapping van Bybelkennis	491
7.3.2.4	Gesinsgenoot : Nuisblad oor kategese	491
7.3.2.5	Jaarlikse Bybelvasvra	491
7.3.2.6	Gesprekvoering oor MIV/VIGS	492
7.3.3	BESKRYWINGSPUNTE	492
7.3.3.1	Deurlopende opgradering van Kategesehandleidings: Ring van Zoutpansberg	492
7.3.3.2	Bybelse geskiedenis en belydenisskrifte: Ring van Maquassi	493
7.3.3.3	Kommer oor nuwe Kategesehandleidings: Ring van Heidelberg	493
7.4	OPVOEDING EN ONDERWYS	494
7.4.1	BESLUIT VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING	494
7.4.1.1	Gebruikmaking van godsdiensperiodes by skole	494
7.4.2	BESKRYWINGSPUNTE	495
7.4.2.1	Saamstel van Handboek vir Godsdiensonderrig by Skole : Ring van Maquassi	495
7.4.2.2	Bevordering en benutting van beste onderwysgeleenthede vir kinders van die Kerk: Ring van Potgietersrus	495
7.4.2.3	Riglyne oor werkwyse tussen jeugwerk, kategese, huwelik, gesin en opvoeding: Ring van Heilbron	500
8.	DISCIPLINE	
8.1	BESKRYWINGSPUNT	502
8.1.1	ORDINANSIE 8.3.4(i): OPSKORTING VAN KERKLIKE VOOR- REGTE EN AMPSPILIGTE: RING VAN ZOUTPANSBERG	502
9.	KERKLIKE GOEDERE	
9.1	GEMEENTES	504
9.1.1	OORSIG VAN DIE FINANSIËLE POSISIE VIR DIE JARE 1997/1999	504

9.1.1.1	Inleiding	504
9.1.2	FINANSIËLE STATE	504
9.1.2.1	Inkomtestaat	504
(i)	Inkomste	504
(ii)	Uitgawes	508
(iii)	Opsommend	509
9.1.2.2	Balansstaat	509
(i)	Bates	509
(ii)	Laste	510
9.1.2.3	Hulp aan gemeentes: Fonds vir Gemeente Opbou	512
9.1.3	ONDERSTEUNINGSPROGRAM	513
9.1.3.1	Inleiding	513
9.1.3.2	Voorlopige bevindinge	514
9.1.3.3	Afleidings	514
9.2	RAAD VAN FINANSIES	515
9.2.1	SAMESTELLING	515
9.2.2	FINANSIËLE OORSIG VAN SINODALE WERKSAAMHEDE: 1998 -2000	516
9.2.2.1	Inleiding	516
9.2.2.2	Die Rentefonds	517
9.2.2.3	Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel	518
(i)	Rentekoersmarge	518
(ii)	Finansiering van debiteure	519
(iii)	Die Batefonds	520
9.2.3	DEBITEURE	521
9.2.3.1	Heffings	521
9.2.3.2	Ander debiteure	525
9.2.3.3	Ouderdomsanalise van debiteure	525
9.2.3.4	Debiteurebeleid van die Kerk	526
(i)	Heffings	526
(ii)	Versekering	526
(iii)	Publikasies	526
(iv)	Ander debiteure	526
9.2.4	SAKE OP DIE HORISON	527
9.2.5	SAMEVATTING	528
9.3	BEGROTING 2002	529
9.3.1	ADMINISTRATEURSKANTOOR	530
9.3.1.1	Debiteurebestuur	530
(i)	Studielenings	530
(ii)	Kontantvloei uit debiteure-invoering	531
(iii)	Sentik	531
(iv)	Algemene dienste	531
(v)	Kerkgeld vir Kerkwerkskema	531
(vi)	Implikasie van funksie-eliminering vir die Kerk	532
9.3.1.1	Finansiële aktiwiteite en gesentraliseerde dienste	532

9.3.2	AFDELING INTERNE OUDIT	533
9.3.3	ARGIEF, MUSEUM EN BIBLIOTEEK	534
9.3.4	KOMMISSIES VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING ...	534
9.3.5	KONSERVATORIUM	535
9.3.6	TEOLOGIESE OPLEIDING	535
9.3.7	HOSPITAALBEARBEIDING	536
9.3.8	STUDENTEBEARBEIDING	537
9.3.9	RAAD VIR APOSTOLAAT : TEOLOGIESE OPLEIDING	537
9.3.10	RAAD VIR APOSTOLAAT : SENDING	538
9.3.11	ANDER	539
9.3.11.1	Bystand aan Kampterreine	539
9.3.11.2	Algemene Diakensvergadering	540
9.3.11.3	Hulp aan gemeentes	540
9.3.11.4	Hulp aan emeriti	540
9.3.11.5	Bedryfsrekeninge : Geboue	540
9.3.11.6	Rentefonds	541
(i)	Onbegrote kontantuitvloei	541
(ii)	Begrote kontantinvloei wat nie realiseer nie	542
(iii)	Die rentekoersmarge	542
9.3.12	SAMEVATTING	543
9.3.13	UITBREIDINGS TOT DIE BEGROTING VAN 2002	544
9.3.13.1	Hulpfonds vir gemeentes	544
9.3.13.2	Uitbouing van die Hervormde Teologiese Kollege	545
9.3.14	BESKRYWINGSPUNT	546
9.3.14.1	Voorlê van begroting aan die Algemene Kerkvergadering : Ring van Vereeniging	546
9.4	ALTERNATIEWE HEFFINGSTELSE	547
9.4.1	INLEIDENDE AGTERGROND	547
9.4.2	BASIS VAN BEREKENING	548
9.4.2.1	Beginnel vervat in bogenoemde versoeke	548
9.4.2.2	Resultate van navorsing	548
9.4.3	ALTERNATIEWE MOONTLIKHEDE	549
9.4.3.1	Alternatiewe heffingsmoontlikhede gebaseer op inkomste	549
9.4.3.2	Alternatiewe heffingsmodel gebaseer op die beginsel: "dra mekaar se laste en deel in mekaar se vreugde"	549
(i)	Agtergrond	549
(ii)	Teorie en beginsels onderliggend aan die voorgestelde stelsel	549
(iii)	Anomalieë in die huidige stelsel	550
(iv)	Gevoigtrekking	552
9.4.4	SAMEVATTING	553
9.4.5	HEFFINGS OPEDAG	554
9.4.6	BESKRYWINGSPUNTE	555
9.4.6.1	Sentrale versorging van predikante : Ring van Noordelike Natal ..	555
9.4.6.2	Sentrale versorgingstelsel : Ring van Port Elizabeth	556
9.4.7	SENTRALE BETAALSTELSE	557

9.5	AFDELING INTERNE OUDIT	558
9.5.1	INLEIDING	558
9.5.2	TAAK VAN INTERNE OUDIT	559
9.5.3	INTERNE BEHEER	559
9.5.4	REKENARISERING	559
9.5.5	UITBREIDING VAN DIENSTE	560
9.5.6	BESKRYWINGSPUNT	560
9.5.6.1	Desentralisasie van ouditstelsel : Ring van Germiston	560
9.6	KORTTERMYNVERSEKERING	561
9.6.1	INLEIDING	561
9.6.2	GEDEFINIEERDE SELFVERSEKERING	562
9.6.3	DIE HUIDIGE PROTEFEULJE	562
9.6.4	BESKERMING TEEN GROOT VERLIESE	563
9.6.5	PREMIEVERGELYKING	563
9.6.6	EISEPATROON EN AANVERWANTE SAKE	564
9.6.7	BUITENGEWONE EISE HANTEER	564
9.6.8	BELANGRIKE SAKE WAT U AANDAG VERDIEN	564
(i)	Waardasies	565
(ii)	Onderhoud	565
(iii)	Sekuriteit	566
9.6.9	HERNUWING	566
9.7	RASIONALISASIE	567
9.7.1	INLEIDING	567
9.7.2	BESPARINGSMAATREËLS 1998 - 2000	568
9.7.2.1	Raad vir Apostolaat	568
(i)	HTO te Hammanskraal	568
(ii)	Sendingwerk	568
(iii)	Toekomsbeplanning : Raad vir Apostolaat	568
(iv)	Beskrywingspunt	569
(v)	Rasionalisasie van Hervormde Teologiese Opleiding te Klipdrift: Raad van Finansies	
9.7.2.2	Teologiese Opleiding	569
(i)	Inleiding	569
(ii)	Samevatting van die rasionalisasie en herstruktureringproses: Fakulteit Teologie A	570
9.7.2.3	Hospitaalbearbeiding	570
9.7.2.4	Studentebearbeiding	571
(i)	Bloemfontein Studentegemeente	571
(ii)	Stellenbosch Studentegemeente	571
(iii)	Fonteinedal Studentegemeente	571
(iv)	Johannesburg- en Philadelphia Studentegemeente	572
9.7.3	BESKRYWINGSPUNT	572
9.7.3.1	Herstrukturering van die Kerk se administrasie: Ring van Germiston	572
9.8	VERSORGING VAN PREDIKANTE	574

9.8.1	INLEIDING	574
9.8.2	DEELVERSORGING	575
9.8.3	TRAKTEMENTSKALE	575
9.8.4	VERVOER VAN PREDIKANTE	577
9.8.5	WONINGVOORSIENING	578
9.8.5.1	Eie woning vir predikant	579
9.8.6	PREDIKANTE IN DEELVERSORGING: LIDMAATSKAP VAN MEDIËSE- EN PENSIOENFONDS	579
9.8.7	STANDPLAASKOSTE IN PERSPEKTIEF	581
9.8.7.1	Inleiding	581
9.8.7.2	Klein gemeentes	581
9.8.7.3	Groot gemeentes	581
9.8.8	BESKRYWINGSPUNT	582
9.8.8.1	Langverlof van predikante : Raad van Finansies	582
9.9	PENSIOENFONDS	583
9.9.1	SAMESTELLING VAN DIE PENSIOENRAAD	583
9.9.1.1	Agtergrond : Bestuur van die Predikante Pensioen- en Weduwee- en Wesefonds	584
9.9.1.2	Beskrywingspunt	584
(i)	Wysiging van ordinansie 3.8.3.(xi)(b) : Pensioenraad	584
9.9.2	FUNKSIONERING VAN DIE RAAD	587
9.9.3	OPDRAGTE ONTVANG VAN DIE 65STE ALGEMENE KERK- VERGADERING	587
9.9.3.1	Ondersoek na onvoldoende pensioenvoordele vir Predikante	587
9.9.3.2	Pensioenfonds navrae	587
(i)	Deelsorg	588
(ii)	Moontlike omskakeling na PPS-skema	589
(iii)	Ongeskiktheidsversekering	589
(iv)	Gadeversekering	589
9.9.4	DOELWITTE OPGEDRA AAN PENSIOENRAAD	590
9.9.4.1	Befondsingsvlak	590
9.9.4.2	Kommunikasie aan alle lede	591
9.9.4.3	Reëlwyysiging wat tans nagevors word	591
9.9.5	FINANSIES: RESULTATE VIR PERIODE 2000/2001	592
9.9.5.1	Vaste eiendom	592
9.9.5.2	Beleggings in portefeuljes van versekeringsmaatskappye	592
9.9.5.3	Beleggingsopbrengs	593
9.9.5.4	Verhandlenings	593
9.9.5.5	Inkomstebronne	593
9.9.5.6	Pensioenfondsbydraes	595
9.9.5.7	Huurinkomste	595
(i)	Secunda-eiendom	595
(ii)	Strubenstraat 270	595
9.9.5.8	Uitgawes	595
9.9.5.9	Lidmaatskap	596

(i)	Aktiewe lede	596
(ii)	Pensioentrekkers	596
(iii)	Bedankings	597
(iv)	Sterftes	597
9.9.6	BYSTANDSFONDS	597
9.9.6.1	Bydraes tot die fonds	597
9.9.6.2	Ongeskiktheidsdekking	598
9.9.6.3	Beskrywingspunt	600
(i)	Wysiging van die Kerkorde : Pensioenraad	600
9.9.7	PENSIENVOORDELE	602
9.9.8	BESKRYWINGSPUNT	603
9.9.8.1	Pensioenering sonder penalisasie : Ring van Germiston	603
9.10	MEDIESEFONDS	603
9.10.1	INLEIDING	603
9.10.2	DIE ONDERSOEK	604
9.10.3	PROBLEME MET DIE HUIDIGE FONDS IN PERSPEKTIEF GEPLAAS	605
9.10.4	N MOONTLIKE NUWE FONDS	605
9.10.4.1	Aksieplan	605
9.10.4.2	Samevatting	606
9.10.5	VERLOOP VAN DIE VERSKUIWING NA METROPOLITAN HEALTH	607
9.10.6	BESTUURSINLIGTING	608
9.10.6.1	Eise verhouding tot netto premies betaal	608
9.10.6.2	Ouderdomverspreiding Ned Herv Kerk teenoor die mark	609
9.10.6.3	Eise ingedien per kategorie	609
9.10.7	SIEKEFONDSBEDROG EN MISBRUIK	610
9.10.8	BESKRYWINGSPUNT	610
9.10.8.1	Meer bekostigbare mediese fonds : Ring van Waterberg	610
9.11	VERGOEDING AAN EMERITI	612
9.11.1	INLEIDING	612
9.11.2	INKOMSTE VAN EMERITI IN PERSPEKTIEF	612
9.11.3	VERGOEDINGSPAKKET	612
9.11.3.1	Huidige emeriti	613
9.11.3.2	Toekomstige emeriti	613
9.11.4	MOONTLIKE ONDERSTEUNING AAN EMERITI	613
9.11.4.1	Subsidieer 50% van die Mediese fondspremie	613
9.11.4.2	Subsidieer emeriti met gemiddeld R500 per maand	613
9.12	MOSIES	614
10.	KERKORDE	
10.1	VERSLAG VAN DIE RAAD VIR REGSADVIES	619
10.2	BESLUITTE VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING ..	619
10.2.1	WYSIGING VAN ORDEREEL 10.1: WYSIGING VAN ORDE-	

	REËLS: RAAD VIR REGSADVIES	619
10.2.2	BESKRYWINGSPUNTE: WYSIGING VAN DIE KERKORDE	620
10.2.3	HERSIENING VAN DIE KERKORDE	620
10.2.4	ADVIES MET BETREKKING TOT KONTRAKTE VIR KERK- LIKE AMPSDRAERS EN DIES MEER	622
10.3	BESKRYWINGSPUNTE	622
10.3.1	VOORGESTELDE ORDINANSIE 10.1: WAT BEPAAL DAT 'N HANDELING NIE ONAFDWINGBAAR IS NIE: RAAD VIR REGSADVIES	622
10.3.2	VERTALING VAN KERKORDE IN ENGELS: RING VAN ZIMBABWE	625
10.3.3	DANKBETUIGING TEENoor LEDE VAN DIE RAAD VIR REGSADVIES	625
	RONDVRAAG	626
1.	Versock van die Ring van Noodelike Pretoris: Riglyne oor standpunt ten opsigte van en optrede teenoor lede van die Vrymesselary	626
2.	Rekenaartoerusting aan personeel van die Kerkkantoor: Verosek van Rekenaarkomitee	626
	BEDANKINGS	627
	AFSLUITING	629

NOTULE

vir die

SES EN SESTIGSTE ALGEMENE KERKVERGADERING

van die

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

wat sitting neem te **PRETORIA**

in die

AULA, UNIVERSITEIT VAN PRETORIA

vanaf

SONDAG 30 SEPTEMBER 2001

REGISTRASIE

- * Vanaf 15:00 tot 17:30 op Sondag 30 September 2001 is die registrasie van afgevaardigdes afgehandel in die Rautenbachsaal, Universiteit van Pretoria.
- * Vanaf 17:30 - 18:15 het afgevaardigdes hulle plekke in die Aula vir die amptelike opening begin inneem.

AMPTELIKE OPENING: SONDAG 30 SEPTEMBER 2001 OM 18:30

1. OPENINGSREDE

Prof TFJ Dreyer, uittredende voorsitter, neem die openingsrede waar by wyse van 'n erediens. Prof Dreyer maak gebruik van Psalms en Gesange uit die nuwe Liedboek.

Hy laat Psalm 146 strofes 1 en 6 as lofsang sing.

Nadat hy die votum en seëngroet uitgespreek het, laat hy die aanwesiges sing uit Gesang 265 strofes 1 en 2.

Hierna gaan hy voor in gebed, doen Skriflesing uit Sagaria 7 vanaf vers 1 tot 14 en Sagaria 8 verse 18 en 19, en laat die aanwesiges weer sing van Gesang 155 strofes 1, 2 en 3.

In die prediking handel prof Dreyer oor die voorgelese gedeeltes met spesifieke verwysing na Sagaria 7 vers 3 as teks: "Moet ons nog in die vyfde maand huil en vas soos ons nou al jare lank doen?" en vers 5: ".....vas julle tot my eer?"

Prof Dreyer spreek soos volg:

Die vraag van ons teksvers is 'n tipiese vraag wat op verskillende maniere ook in die agenda van hierdie Algemene Kerkvergadering na vore kom. Dit is vrae wat gebore word uit die nood van die kerklike praktyk. Veranderde omstandighede stel nuwe vrae en eise – dit gee aanleiding tot uiteenlopende menings, verskille en selfs geskille. Sommiges wil bly by ou gebruike, ander vra na vernuwing. Die Algemene Kerkvergadering moet leiding gee en op hierdie vrae antwoord. Die verwagting is dat daar prinsipiële standpunte ingeneem moet word, sodat alle twyfel en onsekerheid uit die weg geruim sal word. Volgens ons kerkregtelike tradisie moet vrae rakende die liturgie en belydenis deur die bykomende vergadering van die Kerk op sinodale vlak beantwoord word. Dit is gewigtige teologiese sake wat die wese van die Kerk raak. Hieroor sal ons in die loop van die volgende dae moet besin en besluit. Daar is afgevaardigdes aan weerskante van die spektrum van denke, wat met sterk vooringenome standpunte na die vergadering gekom het. Ander kom met 'n oop gemoed om na die teologiese debat te luister en dan te besluit. Wat ons persoonlike standpunte ookal mag wees, betaam dit ons om as ampsdraers eers na die Woord van God te luister.

Die perspektief wat die profeet Sagaria op 'n soortgelyke vraag bied, kan ons help in ons besinning. Vanuit die geloofsgemeenskap van daardie tyd word 'n afvaardiging na Jerusalem gestuur om die Here te raadpleeg oor 'n moeilike vraagstuk. Die priesters het gewoonlik beslissings gegee oor sake van liturgiese aard. Die profete word egter ook by hierdie probleem betrek. Hulle is tog die mense wat op 'n besondere wyse, onder leiding van die Gees, die wil van God bekend kan maak. Op plaaslike vlak was daar skynbaar nie eenstemmigheid nie, daarom moet die "sinodale vergadering" die finale antwoord gee. Dit is 'n dringende kwessie waaroor uitsluisel gekry moet word: "*Moet ons nog in die vyfde maand huil en vas soos ons nou al jare lank doen?*"

Gesien teen die agtergrond van die tydsomstandighede, kom die belangrikheid van die vraag skerper na vore. Na die verwoesting van die tempel in 587 V.C. en die wegvoer van die volk in ballingskap, is daar verskeie vas- en roudae ingestel om dié

gebeure te herdenk. Die belangrikste van hierdie roudae was in die vyfde maand, die maand waartydens die tempel afgebrand is. Die rou- en vasdae is deur die agtergeblewenes in Juda, maar ook deur die ballinge in die vreemde, vir sewentig jaar onderhou. Nou is dit die jaar 518 V.C. Die Babiloniese ballingskap is iets van die verlede. Groepies ballinge het sporadies na hulle vaderland teruggekeer. Ander het nog in die vreemde agtergebly. Die proses van die heropbou van die tempel was al twee jaar op dreef. Alhoewel die tempel eers oor 'n verdere twee jaar voltooi sou wees, was die kultus in Jerusalem, met die priesters en profete, reeds in plek. Die nuwe omstandighede bring die vraag na vore: *"Moet ons nog in die vyfde maand huil en vas soos ons nou al jare lank doen?"* Die oorspronklike bedoeling van die vasdae was tog om die droewige gebeure in die geskiedenis van die volk in herinnering te roep. Nou het alles verander. Die ballingskap is verby, die tempel is halfpad herbou. Het dit nog enige sin en betekenis om daarmee vol te hou? 'n Duidelike vermoedheid met die gebruik, skemer in die vraag deur. Vir soveel jare het hulle dit getrou gedoen, om presies te wees, vir sewentig jaar. Moet hulle hierdie tradisie nog in stand hou?

Dit kan nie met sekerheid gesê word waarvandaan die afvaardiging gekom het nie. Die gedeelte kan vertaal word, soos in die huidige Afrikaanse vertaling, dat hulle van Bet-El af kom, maar dit is onwaarskynlik dat mense van Bet-El 'n afvaardiging na Jerusalem sou stuur. Dit kan ook so vertaal word dat die naam Bet-El deel vorm van die naam van een van die leiers van die afvaardiging, naamlik Betel-Sareser. Die name Betel-Sareser en Regem-Melek is van Babiloniese oorsprong. Die afvaardiging kon dalk kom van 'n groep wat in ballingskap gebore is en in Babel agtergebly het. Dan word dit nog te meer 'n brandende kwessie. Moet die sentrum van hulle godsdienstige lewe nou weer fokus op die kultus in Jerusalem en die tempel? Is die ballinge wat agtergebly het nog deel van die volk van God? Hoe moet hulle hulle godsdienstige lewe inrig? Moet hulle bly by die ou gebruike, of kan hulle geloof selfs in die vreemde nuwe gestalte kry? Kan die dag van vas en rou nie eerder 'n dag van feesviering word nie? Afskaffing, of instandhouding van die gebruike – dit was die brandende vraagstuk! Daar was na alle waarskynlikheid diegene wat nie die ou gebruike wou prysgee nie. Hulle het meer waarde geheg aan die oue en was minder geesdriftig oor die nuwe. So is daar gedebatteer en geteologiseer tussen behoudendes en vernuwers, konserwatiewes en liberales. Sommiges het daarin die bedreiging gesien van kerklike deformasie, ander het dit weer beskou as positiewe reformasie. Hulle kon mekaar nie vind nie. Al oplossing was om die priesters en profete in Jerusalem te vra om finaal die saak by te lê deur 'n prinsipiële teologiese antwoord te gee wat die kerklike praktyk moet orden.

Nou is die saak op die agenda van die sinodale vergadering in Jerusalem. Die ampsdraers moet 'n verantwoorde teologiese mening gee. By die vergadering was daar onderliggende strominge wat gespruit het uit verskillende teologiese tradisies. In die suide van die land het die Sionsteologie meer gefokus op Jerusalem en die tempel. Eksklusiwiteit, reinheid en streng navolging van kultiese gebruike was van

groot belang. Die noordelike tradisie was meer inklusief en toeskietlik. Die huis en die familie was primêr die plek van godsdienstige onderrig en aanbidding. Geestelike leierskap was verder uitgebrei as in die suide. Na die terugkeer uit ballingskap het 'n nuwe teologiese kwessie na vore gekom, naamlik wie uiteindelik as volk van God gereken moes word. Is dit slegs die klompie wat agtergebly het? Moet die teruggekeerdes ook ingereken word? Wat van diegene wat in Babel agtergebly het, en die moeilikste vraag van almal: Wat van die Samaritane? Hierdie teologiese onderstrominge sal sekerlik die besluit beïnvloed. 'n Mens sou verwag dat die priesters voorstanders sou wees van die Sionstradisie. Hulle sou waarskynlik die kultiese gebruike ten alle koste wou handhaaf en besluit dat die vasdae behou moet bly. Die kultusprofete sou seker dieselfde mening toegedaan wees. Wat kan 'n mens van die profeet Sagaria by hierdie vergadering verwag? Hy is 'n profeet wat uit 'n priesterlike huis kom. Sy teologie gee blyke daarvan dat hy, tot 'n sekere mate, 'n voorstander van die Sionstradisie was. Sagaria sal seker ook stem vir die behoud van kultiese gebruike en tradisies.

Maar toe het die woord van die Here, die Almagtige, tot Sagaria gekom. Toe het hy, soos dit 'n profeet betaam, sy persoonlike voorkeure laat oorskadu deur sy profetiese opdrag. Hy kies nie vir 'n teologiese tradisie nie, hy swig nie voor groepsdruk nie. Hy sê wat die Here wou hê dat hy moet sê. Hy gee 'n vreemde antwoord. Eintlik antwoord hy nie die vraag nie, want hy antwoord met 'n weervraag: *"Julle vas en treur nou al sewentig jaar lank in die vyfde en in die sewende maand, maar vas julle tot my eer? En as julle eet en drink, doen julle dit vir julleself"*.

Sagaria se beoordeling van die religieuse praktyk getuig van profetiese insig. Hy vra na die motiewe wat agter mense se godsdienstige handelinge lê. Eg profeties fokus hy nie op uiterlike godsdienste nie, maar op die wesenlike van mense se diens aan God. Die vas- en roudae is nie op sigself van belang nie, wat wel van belang is, is die vraag waarom hulle dit doen? Doen hulle dit ter wille van hulleself, of doen hulle dit tot die eer van God? Die eer van God is die belangrikste saak. Elke godsdienstige handeling, hoe vroom en goed dit ookal mag lyk, moet dié toets kan deurstaan. As dit nie die geval is nie, het dit geen waarde nie. By monde van die profeet ontmasker God hulle kultiese gebruike as vals en oneg. Vas en rou is vir God aanneemlik as dit tot bekering en gehoorsaamheid lei. Vir hulle het die vasdae ontaard in 'n selfsugtige rou oor dit wat hulle verloor het. Dit was 'n poging om weer die guns van God te verkry. Hulle het dit gedoen ter wille van hulleself.

Die profeet Sagaria herinner hulle aan die verlede. Hulle moet onthou dat die vroeëre profete ook die volk gewaarsku het. Hulle het ook uiterlik die godsdienstige gebruike onderhou, maar dit was nie tot eer van die Here nie. Terwyl hulle vroom die kultiese handelinge nagekom het, het hulle onreg gepleeg. Hulle was liefdeloos en onbarmhartig teenoor die geringes en het bose planne teenoor mekaar bedink. Hulle godsdienste het nie die eer van God gedien nie, omdat dit nie gedra was deur hulle diens aan God nie. Die Here het hulle gewaarsku deur die profete, maar

hulle wou nie luister nie. Hulle was doof, daarom het die Here gesê: *"Ek sal ook nie luister as hulle roep nie"*. Hulle was die oorsaak daarvan dat hulle pragtige land 'n verwoeste wêreld geword het.

"Moet ons nog in die vyfde maand huil en vas soos ons nou al jare lank doen? ...vas julle tot my eer?" Die profeet het nie direk op hulle vraag geantwoord nie, maar tog het hy indirek aan hulle, en aan ons, 'n antwoord gegee. Godsdienstige gebruike en praktyke het op sigself geen waarde nie. Die vraag is of dit in ons godsdiens nog primêr gaan oor ons diens aan God? Die maatstaf wat telkens moet geld is: *"...vas julle tot my eer?"* As julle dié maatstaf aanlê, kan julle maar self oordeel of die gebruike van sewentig jaar nog uitdrukking is van julle diens aan God. Indien wel, hou dit in stand; indien nie, skaf dit dan liewer af!

Die afleiding moet nie gemaak word dat godsdienstige gebruike, liturgiese handeling en die eie kerklike etos, onbelangrik is nie. Intendeel, geloof kan nie daarsonder nie! 'n Mens se geloof kom tot uitdrukking in hierdie uiterlike vorme en gebruike. Die manier waarop ons geloof gestalte kry in ons godsdienstige handeling, hou verband met ons teologiese tradisie, met ons verstaan van die Bybel, met ons taal, kultuur en ons omstandighede. In die Christelike kerk wêreldwyd is daar 'n ryke verskeidenheid van godsdienstige vorme en gebruike wat saamhang met die spiritualiteit van 'n bepaalde geloofsgemeenskap. Die een is nie noodwendig beter of slegter as die ander nie, maar is uitdrukking van mense se geloofservaring binne verskillende kontekste. Daarom kan en mag ons ook ons eie kerklike etos en gebruike koester. Die eie bekende godsdienstige handeling bied aan mense 'n gevoel van vastigheid en sekuriteit. Die onderliggende gevaar is egter dat die uiterlike vorme belangriker kan word as die saak waarom dit gaan, naamlik ons geloof in God – dan verdring godsdiens die diens aan God. Daarom is dit belangrik dat die kerk voortdurend weer sal besin oor die indringende vraag van Sagaria: *"doen julle dit nog tot die eer van God?"* As uiterlike godsdienstige praktyke nie meer die eer van God dien nie, dan is dit, hoe mooi en vroom dit ookal mag lyk, vals en skynheilig.

Jesus Christus het ook die uiterlike skyngodsdiens van sy tyd ontmasker. In sy strydsprekke met die Skrifgeleerdes en die Fariseërs het Hy hulle telkens daarop gewys dat hulle reëls en godsdienstige gebruike neergekom het op 'n poging tot selfregverdiging en nie die eer van God gedien het nie. Die uiterlike onderhouding van die Sabbatswette of die reinheidswette, maak 'n mens nie vanselfsprekend aanvaarbaar by God nie. God vra dieper, Hy vra na die motiewe in 'n mens se hart. Menslike godsdienstige tradisies en gebruike wat sekuriteit bied, is dikwels 'n gewaande sekerheid omdat dit blote godsdiens is en nie meer ware diens aan God nie.

Die mens kan nie self die weg tot God baan nie. Nie eers ons godsdienstige handeling, hoe vroom dit ookal mag lyk, kan aan ons die sekerheid bied dat ons

saak by God reg is nie. Ons sekerheid is slegs geleë in Jesus Christus. Hy is God wat na ons toe gekom het. Hy het die kultuspraktyke wat mense toegang tot God gegee het, tot niet gemaak. Hy het eens en vir altyd die volmaakte offer gebring - die voorhangsel is in twee geskeur - ons het deur Hom nou vrye toegang tot God! Ons sekerheid lê nie in ons godsdiens nie, maar in Jesus Christus. Wanneer 'n mens in die geloof deel kry aan die versoening wat Hy bewerk het, word jou hele lewe gedra en gerig deur jou dankbare diens aan God. Dan word ons godsdiens die vergestaltung van die voorreg en die wonder dat ons in die teenwoordigheid van God mag lewe. Dan word alles wat ons in die kerk doen, of nie doen nie, bepaal deur ons soeke na die eer van God.

"Moet ons nog in die vyfde maand huil en vas soos ons nou al jare lank doen?"

Hierdie vergadering moet besluite neem oor baie soortgelyke, gewigtige sake. Kan ons nog met ons tradisionele ampsbeskouing en beroepstelsel in die huidige tydsomstandighede effektief kerk wees? Moet kinders tot die nagmaal toegelaat word? Is kelkies en druiwesap by die nagmaal aanvaarbaar? Is ons tradisionele wyse van sendingwerk nog voldoende? Moet ons die voorbeeld van ander kerke volg om skuld te bely oor die verlede? Ons is hier bymekaar as afgevaardigdes om ons stemme uit te bring. In ons Kerk is daar ruimte vir verskillende teologiese aksente, dit was altyd juis tiperend van ons kerklike etos. Ons gaan van mekaar verskil. Dit is nodig om ons denke te slyp.

Maar voordat ons praat en stem - onthou, ons is in die eerste plek hier omdat ons glo dat God ons geroep het. Daarom het ons 'n profetiese verantwoordelikheid om die woord van God te laat spreek - al druis dit ook in teen ons eie "liberale", of "konserwatiewe" opvattinge. Daarom moet ons dieper kyk as bloot na uiterlike godsdienstige gebruike en tradisies. Ons moet elkeen pynlik eerlik vra na ons motiewe. Wat skuil agter ons mooi linkende teologiese argumente? Wat is my persoonlike motiewe en die dryfveer agter my standpunte? Is dit dalk my eie politieke siening? Wil ek miskien graag bekendstaan as 'n behoudende teoloog, of, wil ek hê dat mense my moet beskou as 'n verligte post-moderne denker? In watter mate is my houding 'n reaksie op groepsdruk? Word my denke gekleur deur my verlange na 'n ou bedeling in Suid-Afrika, of, word ek meegesleur deur die gewaande politieke optimisme van 'n nuwe Suid-Afrika? Gebruik ek selektief teksverse uit die Bybel om Goddelike sanksie aan my argumente te verleen, of, gebruik ek dalk krities-wetenskaplike argumente om die aanspraak van God se Woord te omseil? Die Woord van God vra van ons elkeen eerlike, persoonlike selfondersoek. Daar behoort by ons net een allesoorheersende motief te wees: Die eer van God! As dit ons gesindheid in hierdie vergadering is, kan ons onbevangen besluite neem!

Waar die woord van die Here tot sy profete kom, breek dit nuwe vergesigte oop. Sagaria kon opgewonde in die slot van sy betoog vertel van die nuwe toekoms wat God vir sy volk sal skep. God sal weer aan sy volk vrede en oorvloed gee omdat Hy hulle liefhet; *"Moenie bang wees nie, skep moed!"* Hoor hoe sluit hy af. Julle het

gevra na die behoud van vas- en roudae, maar: *"So sê die Here die Almagtige: Elke vasdag, of dit nou val in die vierde of die vyfde, die sewende of die tiende maand, sal vir Juda 'n dag van vrolikheid word, 'n dag van vreugde. Dié dae sal feestelike byeenkomste word, maar dan moet julle bly by die waarheid en sorg dat daar vrede onder julle is"* (8:18-19).

Mag die woord van die Here, deur die werking van sy Gees, ook in hierdie vergadering tot ons kom! Mag die gelowige soeke na die eer van God ons vergadering kenmerk. Mag ons ook met profetiese versienheid God se toekoms sien wink! Mag sy Woord en Gees, in ons neerdrukkende omstandighede, vir ons nuwe horisonne open! Mag die dae van vas en rou verander in dae van vreugde en feestelike byeenkomste! Mag ons by die waarheid bly en mag daar vrede onder ons wees!

Amen

Prof Dreyer doen hierna 'n slotgebed en laat die aanwesiges as slotsang Gesang 276, strofes 1 en 2 sing.

Ten slotte spreek hy die seënbede uit.

2. VERWELKOMING

Prof TFJ Dreyer verwelkom die teenwoordiges en spreek soos volg:

- * Sonder om persone wat een of ander posisie in die Kerk beklee, uit te sonder, wil ek almal wat lede van die vergadering is, verwelkom:
 - ** Predikante en ouderlinge met hulle gades wat teenwoordig is.
 - ** Teologiese dosente met hulle gades.
 - ** Emeriti met hulle gades.
 - ** Proponente en hulle gades.
 - ** Die Administrateur en mev Viljoen.
 - ** Lede van die uittredende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en hulle gades.
- * Gaste namens die Universiteit van Pretoria:
 - ** Die viserektor van die Universiteit van Pretoria, prof C de Beer en mev De Beer. Ek wil ook graag van die geleentheid gebruik maak om 'n woord van dank uit te spreek teenoor die Universiteit van Pretoria. Die Hervormde Kerk het, van ons kant gesien, 'n lang en trotse verbintenis van meer as tagtig jaar met die Universiteit. Ons hoop en vertrou dat die waardering vir

hierdie verhouding wedersyds is. Baie dankie vir die fasiliteite van die Universiteit wat ons tydens die vergadering kan gebruik. Aan prof C de Beer, 'n spesiale woord van waardering vir sy positiewe gesindheid teenoor die Fakulteit Teologie en die kerklike vennote wat daarin geakkommodeer word. Dankie dat u die tyd kon inruim om die openingsgeleentheid by te woon.

- ** Die dekaan van die Fakulteit Teologie, prof CJA Vos en mev Vos. As Hervormde Kerk wil ons ook ons waardering uitspreek vir die wyse waarop u as dekaan die nuwe Teologiese Fakulteit bestuur. U positiewe en onbevooroordeelde ingesteldheid teenoor albei kerklike vennote dwing agting af.
- * Verteenwoordigers van ander kerke:
 - ** Ds en mev BA Xuba, namens die HKSA.
 - ** Dr W Botha en ds JC Carstens en hulle gades, namens die Ned Geref Kerk.
 - ** Prof DG Breed en ds PG Geertsema en hulle gades, namens die Gereformeerde Kerke.
 - ** Dr ZP le Roux en mev Le Roux, namens die Verenigde Presbiteriaanse Kerk in Suidelike Afrika.
 - ** Ds en mev MC Adendorf namens die Afrikaanse Protestantse Kerk.
- * Prof JH Koekemoer, aan wie die HCM Fourie-erepenning oorhandig sal word, en mev Koekemoer, asook hulle familie en vriende.
- * Voormalige voorsitters en skribas van die Algemene Kerkvergadering:
 - ** Prof en mev JP Oberholzer.
 - ** Dr en mev DJC van Wyk.
 - ** Ds en mev PM Smith.
 - ** Ds en mev JC de Lange.
- * Die voormalige Administrateur, mnr L de Munnik en mev De Munnik.
- * Verteenwoordigers van liggame en instansies van die Hervormde Kerk:
 - ** Ds JLJ Smit, voorsitter van die Algemene Diakensvergadering, en mev Smit.
 - ** Dr CSL Delport, voorsitter van die NHSV en haar eggenoot.
 - ** Dr JFP Engelbrecht, Direkteur van die Ondersteuningsraad en mev Engelbrecht.
 - ** Mnr AE Struwig, hoofrekenmeester van die Kerk en mev Struwig.
 - ** Mnr J Hattingh, hoof van die Afdeling Interne Oudit en mev Hattingh.

- ** Mej A Venter, vorige hoof van Afdeling Interne Oudit en mnr L Venter.
- ** Personeel van die kantoor van die Administrateur.
- ** Verteenwoordigers van die DPS Huise, Ons Tuis, Monumenttehuise en Die Ondersteuningsraad.

- * Koorlede van die gemeentes Wapadrant en Swartkop.
- * Mnr Neels Jackson van die dagblad: Beeld.
- * Teologiese studente.
- * Ander belangstellendes.

3. GROETEBOODSKAPPE

Prof Dreyer gee hierna aan verteenwoordigers van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika, die Nederduitse Gereformeerde Kerk, die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika en die Verenigde Presbiteriaanse Kerk geleentheid om groeteboodsappe te lewer.

3.1 Hervormde Kerk in Suidelike Afrika

Ds BA Xuba voer die woord namens die HKSA en spreek soos volg:

The honourable chairperson, members of the Moderamen, honourable guests present here this evening, brothers and sisters. I greet you in the wonderful name of our Lord and Saviour, Jesus Christ.

May the grace, love and peace that passes all understanding fill your hearts through the power of the Holy Spirit.

It is indeed a great honour and privilege for me to stand before you in this important historical meeting of your church, the Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, to bring you greetings from the Hervormde Kerk in Suidelike Afrika. May you be blessed and given the necessary wisdom to make informed decisions; making informed decisions in order for the church to be in a position to face the challenges in this world in which we find ourselves.

I also wish the yet-to-be-elected leadership of the NHKA God's blessings in the great task that lies ahead.

Challenges

Mr Chairperson, we live in the days of life-threatening challenges. We live in days

of poverty, hunger, unemployment, divorces and diseases such as HIV-AIDS, as a result of which there is despair and hopelessness in the faces of many people and families. Many children are orphaned as a result of HIV-AIDS. We need to join hands as churches across the country, to get organised in project of self-support, job-creation and caring.

Appreciation for co-operation

I wish, on behalf of the HKSA, to applaud the NHKA for the co-operation and assistance given to the HKSA over the years with regard to the training of our future ministers at the HTO, and the financial and material assistance to the HKSA as a whole.

Die Ondersteuningsraad is also playing an important role in poverty alleviation at some congregations of our church. We further wish that through the partnership and co-operation we have started on this particular project, we should come closer to one another for the good of all our people and congregations.

The HKSA wants to commit itself to co-operate in all developments which are geared towards addressing issues regarding the improvement of the lives of our people with regard to skills that will enable them to fend for themselves and their families.

I wish to thank you in advance for your church's willingness to assist us with people with expertise and know-how with regard to the revision and rewriting of our church law - we really appreciate that.

We wish also to thank all the people who are involved in the production and re-appearance of Montshafatsi, and we hope that it will be successful.

With regard to the restructuring that the NHKA is busy with, we have no problem for as long as it does not disadvantage the HKSA.

Meetings

Since being elected in the Moderamen, we have had one fruitful meeting with the Moderamen of the NHKA and will hopefully meet again soon. We also had meetings with Die Ondersteuningsraad, Raad vir Apostolaat and the Komitee vir Skakeling. Our Moderamen also held talks with a delegate from the Uniting Reformed Churches in the Netherlands with regard to issues of close working relations. Another meeting with the same people is in the pipeline.

Conclusion

In conclusion Mr Chairperson, it is the HKSA's wish to forge lasting relationships with the NHKA. Deo Volente.

May the Spirit of the Lord therefore lead you, guide you and give you vision that will see us cross many hurdles.

3.2 Die Nederduitse Gereformeerde Kerk

Ds JC Carstens voer die woord namens die Ned Geref Kerk en stel die volgende:

Dit wil mos nou al hoe meer lyk asof die ideaal van kerkvereniging tussen die sogenaamde "drie-Afrikaanse-susterkerke" nie meer so sterk op die agenda van die Tussenkerklike Kommissie (TKK) is nie. Mens wil amper sê: Uiteindelik! Na 60 jaar! Wat 'n verligting!

Vir sommige is dit sekerlik 'n bron van bekommernis, maar vir die meeste eerder die ontslae-raak van 'n ongemaklike ysterbal wat deur al die jare skynbaar doelloos voortgesleep is. Daar kan eerder nou doelgerig aandag gegee word aan sake van gemeenskaplike belang, met die volgende winspunte:

- * Ons hoef nie meer bedreig te voel oor en teenoor mekaar nie.
- * Ons kan die tyd baie beter benut deur saam te studeer, besin, besluit - en dan te doen.
- * Ons kan onbevange raakpunte identifiseer en daarop voortbou.
- * Ons kan werklik vir mekaar en vir die koninkryk iets beteken.

Ek noem graag vier van hierdie raakpunte wat die afgelope paar jaar sterk op die voorgrond getree het en wat werklik daartoe meehelp dat ons twee kerke nader aan mekaar beweeg en 'n beter begrip vir mekaar ontwikkel het:

- * Eenwording van die Teologiese Fakulteit aan die Universiteit van Pretoria - 'n besondere prestasie vir albei kerke, en 'n besondere getuigenis in die tersiêre onderrig.
- * Daarstelling van die Liedboek van die Kerk - 'n gesamentlike aksie waar kragte en talente doelmatig saamgegooi is; 'n besondere getuigenis teenoor die ander kerke in ons land.
- * Gesamentlike uitgawe van Konteks-en-Lig in Oktober 2001 - wie sou so iets tien jaar terug geglo het?! Dis 'n besondere getuigenis teenoor al die lidmate van albei kerke.

- * Gesamentlike bediening in Zambië - 'n werklik unieke situasie en 'n besondere getuigenis van veral die betrokke twee leraars, en ook teenoor die sekulêre wêreld.

In kort: As ons uit een mond die Woord kan bedien en boonop soos met een stem (of dalk beter: met duisende stemme) dieselfde liedere saam kan sing, dan is méér as die helfte van die stryd gewonne!

Daar is nog meer sulke raakpunte waaraan ons saam kan werk - dink maar net aan die

- * huidige onderwyssituasie en die noodsaaklikheid dat ons daar hande sal vat en saam sal stry
- * geleenthede tot getuigenislewering teenoor die regering van ons dag - die Afrikaanse kerke behoort veel meer in die openbaar te reageer
- * gereformeerde standpuntinname by ekumeniese liggame - kan ek dit waag om te sê dat die teologie wat ons hier aan die Suidpunt van Afrika bedryf die mees rigtinggewende in die wêreld is
- * en verder: gesamentlike eredienste in die ontvolkte platteland - as dit in Zambië kan werk, dan ook in Zimbabwe en die Noordelike Provinsie en waar ook al.

Ons moet sorg dat die kanale tussen ons oop bly vir goeie gesprek en samewerking. Daar is genoeg om van mekaar te leer en ook vir mekaar te leer.

Ons bid u graag 'n geseënde en vrugbare vergadering toe. Mag u beraadslagings en uiteindelijke besluite die koninkryk van die Here tot diens wees. Mag die hartsbegeerte van die apostel-en-ouderlingevergadering destyds in Jerusalem ook vir u ook waar wees - vergelyk Handeling 15: 28(a): *Die Heilige Gees en ons het besluit ...*

3.3 Die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika

Prof DG Breed voer die woord namens dié Kerk en sê die volgende:

Die sake op die agenda van u Algemene Kerkvergadering getuig daarvan dat ons as kerke tans in 'n wêreld staan wat oor 'n breë front verander het. Dit is ook uit die agenda duidelik dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika daarna streef om midde in hierdie veranderings die lig en sout waartoe ons in Jesus Christus verander is, te wees. Dit blyk dat u nie daarvan wegstroom om oor die brandende vraagstukke van ons tyd te handel nie.

Dit is met groot dankbaarheid dat ons merk dat daar telkens in u beskrywingspunte en aanbevelings teruggegaan word na die Skrif. Na my oordeel is dit juis nou dringend nodig dat ons as kerke mekaar moet aanmoedig en versterk in ons Skrifgetrouheid. Die kerke moet inderdaad, soos daar in die beskrywingspunt oor homoseksualiteit (p.332) gestel word, "antwoord bied op die vraagstelling van ons tyd". Ons antwoorde sal egter net werklik van betekenis wees as ons dit biddend en onder leiding van die Heilige Gees in die lig van God se Woord soek en formuleer.

Tydens die Gereformeerde Kerke se Nasionale Sinode in 1997 het dr DJC van Wyk uitgewys dat daar al vir bykans 'n eeu en half 'n gesonde samewerking tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk en die Gereformeerde Kerke is. Persoonlik het ek ervaring van samewerking rondom die bediening van die jeug en die bediening van Afrikaanssprekende gelowiges in die buiteland. Die vrugbare resultate van hierdie samewerking asook die feit dat die agendas van vergaderings van die Nederduitsch Hervormde Kerk en die Gereformeerde Kerke soveel ooreenkomste vertoon, toon dat ons met dringendheid moet soek na nog nouer samewerking.

In 1 Timoteus 3:16 word die kerk in Efese die "huisgesin van God", die "gemeente van die lewende God" en die "draer en beskermmer van die waarheid" genoem. Uit elkeen van hierdie benamings spreek die unieke aard van die kerk. In elkeen van hierdie benamings staan die roeping van die kerk op die voorgrond. Ons bedee is dat u vergadering in die dae wat kom daarvan sal getuig dat die Nederduitsch Hervormde Kerk getrou is aan die roeping waarmee die Here ons geroep het.

3.4 Die Verenigde Presbiteriaanse Kerk in Suidelike Afrika

Dr ZP le Roux voer die woord namens dié Kerk en sê die volgende:

Dit is 'n aangename voorreg om namens "The Uniting Presbyterian Church in Southern Africa" broederlike groete aan u Kerk, die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, oor te dra by die amptelike opening van u ses-en-sestigste Algemene Kerkvergadering.

Waar die liggaam van Christus dwarsoor die wêreld, en in die besonder in Suider-Afrika, ernstige bedreigings ervaar in hulle verkondiging van die evangelie van Christus Jesus, die verrese, gekruisigde Heiland, word u mede-arbeid as medestryders in, en vir, Sy Koninkryk waardeur en is dit onontbeerlik.

Die stem van die kerk klink deesdae dikwels op in die "Raadsale van Mag" maar net so dikwels word daar nie ag geslaan om die kerk se profetiese woord nie. Hierdie toestand noop ons kerke om verenigd op te tree en om steeds meer doelgerig te werk ter verheerliking van die naam van ons Drie-enige God in die wete dat Hy sy seën op ons arbeid sal laat rus.

Met hierdie boodskap van goeie wense bid ons u vergadering en al sy lede soos volgtoc

"Die Here sal u seën en u behoed.

Die Here sal sy aangesig oor u laat skyn en u genadig wees.

Die Here sal sy aangesig oor u verhef en aan u vrede gee."

4. **KOORSANG**

Die gesamentlike koor van die gemeentes Wapadrant- en Swartkopgemeentes, onder leiding van Cecilia van Tonder, trec hierna op.

Hulle sing ses liedere uit die nuwe Psalm- en Gesangboek.

5. **OORHANDIGING VAN DIE HCM FOURIE-EREPENNING**

Die voorsitter van die Kuratorium, dr PJ de Beer, oorhandig die HCM Fourierepenning aan prof JH Koekemoer.

5.1 ***Die oorkonde wat aan prof Koekemoer oorhandig is, se bewoording lui soos volg:***

TOEKENNING VAN DIE HCM FOURIE-EREPENNING AAN PROF DR JOHANNES HENDRIK KOEKEMOER TYDENS DIE 66STE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die HCM Fourie-erepenning word met genoeë aan prof dr Johannes Hendrik Koekemoer toegeken vanweë die uiters voortreflike wyse waarop hy sy bediening oor 'n periode van bykans 40 jaar voltrek het. Dit is die heelhartige oortuiging van die Kuratorium dat hy uitmuntend aan die voorwaardes vir toekenning ooreenkomstig die Reglement voldoen het.

Johannes Hendrik Koekemoer is op 27 Augustus 1935 te Losberg in die distrik Potchefstroom gebore. Sy hoërskoolopleiding het hy aan die Hoër Volksskool te Potchefstroom deurloop waar hy in 1953 matrikuleer. Hierna is hy na die Universiteit van Pretoria waar hy onderskeidelik in 1956 die BA- en in 1959 die BD-grade voltooi. Op 23 Januarie 1960 word hy te Turffontein as predikant georden en bedien vervolgens Bethal (1963), Zuurfontein (1965) en Pretoria-Suid (1978). Ná sy sinodale aanstelling in 1978 het hy steeds deelyds in gemeentes bly werk, te wete in Boksburg, Philadelphia en Villieria.

Die Penning word toegeken as bekroning van gepubliseerde akademiese werk wat berus op selfstandige navorsing, studie en insig, en ook 'n positiewe bydrae tot die

bestendinging en uitbouing van die Bybels-reformatoriese teologie. Prof Koekemoer promoveer in 1972 onder die leiding van prof BJ Engelbrecht met 'n proefskrif getitel: "Die Christologie van die Nuwe Teologie - 'n interpretasieprobleem". Met hierdie formele toerusting as basis, volg nie minder nie as nege boeke waarvan hy outeur of mede-outeur is. Ook was hy verantwoordelik vir die persklaarmaak en uitgee van een honderd en veertig Kital-publikasies, agt memoranda vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, vier en dertig wetenskaplike artikels en een honderd ses en tagtig populêr-wetenskaplike artikels vir kerklike en ander publikasies. Hy tree in sy bedieningstyd ook op as mede-aanbieder van die radio-program "Wat sê die Bybel?" en het ook aan verskeie televisie-uitsendings deelgeneem.

Dogmatiek is vir hom onder invloed van Karl Barth, altyd *kerklike dogmatiek*. - Hy het, reeds met sy intrede in 1989, sy standpunt oor die moontlikheid van die beoefening van Dogmatiek binne die raamwerk van die konfessie onomwonde gestel. Dit verdien vermeld te word dat een van die belangrikste bydraes wat prof Koekemoer vir die bestendinging van die Bybel-reformatoriese teologie gemaak het, juis hierdie hernieuwde waardering en verstaan van die kerklike konfessies is. Hy sien die teoloog se verhouding met die konfessie as 'n normatiewe binding gepaardgaande met 'n hermeneutiese verantwoordelikheid. Die konfessie, soos ook uitsprake van teoloë, kan nie anders as om ook teen die agtergrond van histories-kulturele konteks verstaan te word nie.

Die Penning word verder toegeken as bekroning van besondere diens in of aan die Kerk deur persoonlike leiding en optrede wat bygedra het tot die groei en vooruitgang van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Prof Koekemoer word in 1978 as eerste Direkteur van Kital aangestel en in 1984 bevorder tot Senior Direkteur. Sy effektiewe organisasie- en bestuursvermoë plaas hierdie Instituut uit die staanspoor op 'n stewige basis. Die instelling word 'n belangrike bate vir die Hervormde Kerk veral ten opsigte van die ontwikkeling en aanbieding van 'n wye spektrum van toerustingskursusse. Hy was betrokke by die ontwerp, skryf en aanbieding van 'n dertigtal kursusse vir ampsdraers en lidmate. 'n Verdere dimensie is tot sy pos as Senior Direkteur gevoeg toe hy ingevolge 'n ooreenkoms met die Universiteit van Pretoria op 1 Januarie 1987 as die eerste Direkteur van die nuutgestigte Sentrum vir Voortgesette Teologiese Toerusting (SVTT) aan die Fakulteit Teologie (Afd A) aangestel is.

Gedurende sy bediening dien hy telkens in ringskommissies – dikwels as voorsitter – en is hy ook in verskillende sinodale rade benoem. Later word hy ook in die *Tussenkerklike Kommissie* benoem, waarin hy uiteindelik vyftien jaar dien. Ander rade of kommissies waar hy substansiële bydraes gemaak het, is die *Raad vir Jeugwerk*, die *Kuratorium*, die *Psalmberymingskommissie* en die *Kommissie van die Algemene Kerkvergadering*. Hy word ook deur die Kerk na etlike ekumeniese konferensies afgevaardig en ontwikkel derhalwe eerstehandse kennis van die

internasionale ekumeniese toneel.

Sy doseer-verbintenis met die Universiteit van Pretoria gaan terug na 1978 toe hy as tydelik-deeltydse dosent aangestel is. Hierdie taak verrig hy ononderbroke vir die volgende elf jaar totdat hy in 1989 as hoogleraar aangestel word. Die vertroue wat hy van staanspoor af by sy mede-dosente ingeboesem het, blyk daaruit dat hy reeds in 1992 as dekaan van die Fakulteit Teologie (Afd A) aangewys is. Dit was nie alleen 'n mosie van vertroue in sy akademiese en bestuursvermoë nie, maar ook in sy stabiele karakter en persoonlike eienskappe. Gedurende 1993 begin hy hom ook al meer ten gunste daarvan uitspreek dat die propedeutiese BA-studie vervang moet word met 'n BA (Teol) en vanaf 1995 is die infasering daarvan begin.

Een van die direkte gevolge van die finansiële rasionalisasieprogram van die Universiteit van Pretoria was dat die destydse twee teologiese fakulteite gedurende 1997 amptelik versoek is om met samesprekings te begin met die oog op 'n voorstel vir die totstandkoming van 'n gesamentlike enkele teologiese fakulteit. In die samesprekings met die toe nog toekomstige vennote, het prof Koekemoer respek met sy realiteitsin en regverdigheid, asook met sy lojaliteit teenoor sowel die Nederduitsch Hervormde Kerk as die Universiteit, afgedwing.

Deur sy vergesig en ook bemiddeling kom die Hervormde Teologiese Kollege (HTK) eventueel tot stand. By geleentheid van die eerste amptelike opening van die Kollege op 1 Februarie 2000, het hy na aanleiding van die bekende verhaal van die Emmausgangers 'n boodskap gelewer wat tyd en plek oorstyg. Hy het onder andere gesê dat die Emmausgangers nog so in die verlede vasgevang was dat hulle nie in staat was om die opgestane Christus langs hulle te herken nie. Op dieselfde wyse kan dit gebeur dat ons so vaskleef aan die droom van gister dat ons nie die geleenthede wat die Heer van die kerk aan ons in die nuwe situasie bied, raaksien nie.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika huldig prof Koekemoer hiervoor met die toekenning van die HCM Fourie-erepenning.

5.2 Prof JH Koekemoer bedank die Kuratorium en die Kerk vir die toekenning wat aan hom gemaak is. Hy stel kortliks die volgende:

Die toekenning wat vanaand aan my oorhandig is, laat by my 'n gevoel van dankbaarheid oorheers. Ek is dankbaar teenoor God wat my binne die ruimte van 'n gesin en 'n familie laat opgroei het. 'n Ruimte en mense wat met liefde en begrip my gevorm het tot wat ek is. Daarom kan ek nie anders as om die nagedagtenis van my ouers en grootouers in herinnering te roep nie.

Deur die genade van God is ek wat ek is, kon ek studeer en predikant in die Nederduitsch Hervormde Kerk word. Hierdie Kerk het beide die fides quae en fides qua creditur vir my betekenis laat kry en 'n lewenswyse laat word. Sonder die

Nederduitsch Hervormde Kerk sou om te glo nie vir my moontlik gewees het wat dit nou is nie.

Ek weet hierdie moeder van my is nie volmaak nie, maar sy is onvervangbaar. Daar is nie nog so 'n een nie. Wat Kerkwees is, kry vir my gestalte in die lewe van die Nederduitsch Hervormde Kerk. En dat ek 'n lewe van diens in die Kerk kon hê, is voorwaar 'n genadegawe. Om die spel van teologie binne die ruimte van die Nederduitsch Hervormde Kerk te speel het steeds my gees verryk. Die Kerk skep ruimte vir sy teoloë, die Kerk het begrip vir sy teoloë, die Kerk luister na sy teoloë! So maak die Kerk immers steeds uit hoe om die evangelie te dien en te verkondig. Dat die Kerk nie altyd na sy teoloë luister nie, is dikwels 'n seën. Hoeveel keer moet 'n mens uitvind dat wat jy as die waarheid voorhou, ook maar net jou eie wil was wat jy in die naam van die Here aan die Kerk wou deurgee. Gelukkig is die Kerk meer as die somtotaal van sy lidmate en teoloë. Wat 'n seën dat ons juis binne die ruimte van die Kerk kan getuig dat God se Gees saam met ons gees getuig dat ons Kinders van God is. Wat 'n seën dat ons wil op die wyse gebuig, verander en vernuwe mag word. My lewe kan getuienis lewer van God se groot genade vir sondaars.

Baie dankie aan Issie en ons kinders en kleinkinders vir wat julle nie net vir my beteken nie, maar vir hoe julle my steeds vorm.

Om saam met Issie steeds nuwe fasette van die lewe te ontdek, is 'n vreugde. Deur saam steeds nuwe perspektiewe op die lewe te kry en die betekenis van die huwelik steeds weer te ontdek, is 'n belewenis.

Om vriende en kollegas te hê, is 'n seën. Dankie vir wat julle is en dat julle vanaand hier is om met my te deel in my dankbaarheid.

Aan leermeesters wat die pad van die teologie vir my oopgekap het - baie dankie. Prof BJ Engelbrecht, my promotor - die waarde van wat u my geleer het, kan moeilik verwoord word. Ek sou net een ding hieroor wou sê. 'n Teoloog moet so praat dat hy homself verstaan en wat hy sê vir enige gewone lidmaat duidelik moet wees. Sy taak is om die evangelie te verhelder en nie om dit te verduister nie.

Aan die Kuratorium: U het aan my die voorreg gegee om predikante op te lei. Dit bly ontsagwekkend om daaraan te dink dat die Kuratorium dit steeds waag om soveel verantwoordelikheid aan teoloë toe te vertrou. Dit sê iets van die Kerk dat soveel vertroue in mense gestel word. Ek kan met oortuiging sê dat ek my bes probeer het. Ek het dit geniet om Dogmatiek te bedryf en predikante op te lei. Mag u as Kuratorium die wysheid ontvang om so toesig te hou oor die Kerk se teologie dat dit steeds ten dienste van die kerklike verkondiging sal geskied. Baie dankie weereens vir die onverdiende eer wat u my te beurt laat val het.

6. **BEDANKINGS**

Prof TFJ Dreyer bedank die volgende persone:

- * Die eregaste vir hulle teenwoordigheid.
- * Die volgende sprekers wat groeteboodskappe namens hulle kerke oorgedra het:
 - ** Ds BA Xuba namens die HKSA.
 - ** Ds JC Carstens namens die Ned Geref Kerk.
 - ** Prof DG Breed namens die Gereformeerde Kerke.
 - ** Dr ZP le Roux namens die Verenigde Presbiteriaanse Kerk in Suidelike Afrika.
- * Dr PJ de Beer vir die oorhandiging van die HCM-Fourie erepenning aan prof JH Koekemoer en vir die versorging van die bewoording van die oorkonde wat aan prof Koekemoer oorhandig is.
- * Die Administrateur, mnr Kobus Viljoen, en mej Rona Barnard, wat verantwoordelik was vir die slaan van die penning wat aan prof Koekemoer oorhandig is, vir die uitnodigings wat uitgestuur is en vir hulle aandeel aan die tik en die druk van die oorkonde.
- * Prof en mev Koekemoer, hulle kinders en ander familieleden wat vir die besondere gebeure teenwoordig was.
- * Die kore van die gemeentes Wapadrant en Swartkop onder leiding van Cecilia van Tonder vir hulle optrede.
- * Die NHSV-takke wat verantwoordelik is vir die verversings na afloop van die verrigtinge in die Rautenbachsaal.
- * Die Administrateur en sy personeel wat verantwoordelik was vir al die reëlings van die aand.
- * Mej Susan Engelbrecht vir die begeleiding en orreëlspel.
- * Mnr Willie Willemsse vir die blommerangskikking.

7. **AFSLUITING**

Prof TFJ Dreyer sluit hierna die verrigtinge af met gebed.

8. **VERVERSINGS**

Die teenwoordiges verdaag hierna om verversings in die Rautenbachsaal te geniet.

--- oOo ---

MAANDAG: 1 OKTOBER 2001 : 9:00

OPENING

Prof APB Breytenbach, visevoorsitter van die uitredende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, open die vergadering. Hy laat die vergadering saam sing uit Psalm 145, strofes 1 - 5 uit die nuwe Psalm- en Gesangboek. Hy doen Skriflesing uit Efesiërs 1: 15 - 23 en Efesiërs 3: 14 - 21, en gaan voor in gebed.

VERWELKOMING

Die voorsitter van die uitredende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering prof TFJ Dreyer, verwelkom

- * lede van die uitredende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering
- * afgevaardigdes na die 66ste Algemene Kerkvergadering
- * dosente van die teologiese fakulteit
- * predikante in besondere diens, beroepafwagende predikante en proponente
- * emeriti
- * teologiese studente
- * besoekende ouderlinge en lidmate
- * verteenwoordigers van die pers
- * die administrateur en sy personeel
- * enige ander besoekers
- * verteenwoordigers van ander kerke.

Prof Dreyer spreek die hoop uit dat die vergadering vrugbaar sal wees en tot eer van die Heer van die Kerk.

Hy vertrou dat die vergadering 'n belewenis sal wees vir elke afgevaardigde, dat gesonde debat gevoer, en verantwoordelike besluite geneem sal word.

Hy wys daarop dat daar ook in die vergadering onderling gemeenskap beoefen word tussen gelowiges as 'n groot huisgesin.

Hy versoek dat sprekers in die lig van die lywige agenda kort en bondig sal praat.

MOSIES VAN ROUBEKLAG

'n Mosie van roubeklag met die afsterwe van dienaars van die Woord, ampsdraers en lidmate wat sedert die buitengewone sitting van die 65ste Algemene

Kerkvergadering oorlede is, word deur die voorsitter gestel. Daar is geen predikant sedertdien oorlede nie. Daar word dus in die besonder aan ampsdraers en lidmate en hulle families gedink wat geliefdes aan die dood moes afstaan. Meegevoel en meelewing word betuig aan lidmate en ampsdraers wat geliefdes aan die dood moes afstaan, en slagoffers van terreur en misdaad was.

Daar is kennis geneem van die afsterwe van mev Young, eggenote van wyle ds SJ Young en mev F Kemp, eggenote van wyle ds WJ Kemp.

Die voorsitter versoek die vergadering om enkele oomblikke op te staan as blyk van meegevoel.

GROETEBOODSKAPPE

Groeteboodsappe wat van die volgende persone en instansies ontvang is, word deur die skriba, dr JMG Storm, voorgehou:

- * Die Administrateur en sy personeel.
- * Die sekretaris van die Kantoor van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering namens die uittredende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.
- * Die NHSV Hoofbestuur.
- * Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering.
- * Ds CG Botha.
- * Die AP Kerk.
- * Gemeente Ottosdal.

SAMESTELLING EN KONSTITUERING

Geloofsbriewe

Afgevaardigdes het 'n afskrif van die presensielys ontvang. Dit is volgens die registrasie op 30 September 2001. Alle geloofsbriewe is in orde bevind aangesien foutiewe geloofsbriewe aan gemeentes teruggestuur is. Daar word kennis geneem dat 'n aantal gemeentes nie saamgewerk het met die inhandiging van geloofsbriewe nie.

Die volgende verskonings word deur die sekretaris van die kantoor van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan die vergadering voorgehou:

- * Prof Y Dreyer (Buiteland: Hele sitting)
- * Ds AT McDonald (Emeritus)
- * Ds GWM Oosthuizen (Hele sitting: werksomstandighede)

- * Dr RM Naude (Emeritus)
- * Ds FB Sneygans (Hele sitting: siekte)
- * Ds R Rust (Hele sitting: oorsee)
- * Ds LA Nel (Emeritus)
- * Ds MJ Swart (Hele sitting: werksomstandighede)
- * Dr WC van Wyk (jr) (Sal sommige sessies bywoon)
- * Ds I Katzke (Werksomstandighede)
- * Ds P Eckard (Hele sitting: siekte van kind)
- * Ds JAAA Schroeder (Emeritus)
- * Ds OJ van Schalkwyk (Hele sitting: werksomstandighede)
- * Ds ME van Greunen (Hele sitting)
- * Ds AM Nel (Openingsaand)
- * Ds LMP Swanepoel (Hele sitting: siekte)
- * Dr P van Staden (Hele sitting: studie)
- * Ds PJ van der Merwe (Openingsaand)
- * Ds PC Swanepoel (Openingsaand en Maandagoggend)
- * Ds JJH Engelbrecht (Hele sitting: werksomstandighede)
- * Dr ECB Kotze (Emeritus)
- * Ds JJ Viljoen (Neem Donderdag 4 Oktober sitting)
- * Ds NJ Maré (Hele sitting: siekte)
- * Ds HAT Engelbrecht (Hele sitting: werksomstandighede)
- * Ds G Roscher (Hele sitting: werksomstandighede)
- * Ds PJ Mynhardt (Hele sitting: werksomstandighede)
- * Ds S Visser (Openingsaand)
- * Ds AJHJ van Rensburg (Neem sitting vanaf Dinsdag 2 Oktober)
- * Ds JJ McDonald (Hele sitting: werksomstandighede)
- * Ds A van Zyl (Hele sitting: baba)
- * Ds WF Rademeyer (Hele sitting: werksomstandighede)
- * Ds ER Pretorius (Hele sitting: werksomstandighede)
- * Ds FGJ Loots (Openingsaand)
- * Prop PJ Uys (Hele sitting: werksomstandighede).

Konstituering

Die vergadering word hierna saamgestel uit die volgende stemgeregtigde afgevaardigdes:

GEMEENTE	PREDIKANT(E)	OUERLINGE
Alberton	PB Viljoen	TF Dreyer
Alberton-Wes	WH Harmse	PCS Benade
Allanridge		Geen

Amsterdam		PJD Jacobs
Balfour	JBMH van Schalkwyk	HJH Redelinghuys
Barberton	PW Duvenage	J Vorster
Belfast		JF Berrange
Bellville	E Verhage	CM Vermaak
Benoryn	WJ Smith	GJC Lindeque
Bergsig	F Nortjé	J van der Schyff
Bethal	JA Beukes	PJ Swart
Bethlehem	Geen	Geen
Bloemfontein	J Nel I Katzke	MJ Grobler
Bloemfontein-Wes	WJ Slabbert	L Bekker
Bloemhof	BM Dupper	IC Vorster
Boksburg	GJC Schoeman	PJE Kruger
Bosmansrust	PJHS Pienaar	PA Marx
Bothaville	GS Botha	PA Swanepoel
Brackenhurst (Alberton)	G van R Els	BD Bierman
Brakpan	CJ de Bruin	CJ Botha
Brakpan-Harmonie	JLJ Smit	AJ Smit
Breyten		MM Bovill
Brits	MJ du P Beukes J Dippenaar	GG Brits
Bronkhorstspuit	JH van Staden CJJ van Rensburg	A Steyn
Carletonville	AN van Niekerk	J Robbertse
Carolina	JJ Claassen	LMP Swanepoel
Chrissiesmeer		FH van der Merwe
Christiana		ES Jacobs
Clocolan	M van Staden	NC Pascoe

Coligny	Geen	OA Vorster
Cradock	Geen	Geen
Culembeeck	A Conradie	HN Pieterse
Declercqville	PJE Botha	CJJ Wolmarans
Delareyville	M Bacon	MHC van Niekerk
Delmas	DJ Struwig	JJ van der Merwe
Dendron	JM Fourie	CR Botha
Derdepoort	PC Swanepoel	WM van Niekerk
Donegal		SJ Muller
Dordrecht		B van Pletzen
Drie Riviere	JD Putter	AJF van Wyk
Drie Riviere-Oos	NCJ Brayshaw	LJG van der Merwe
Dullstroom		H Botha
Duncanville	MSJ van Vuren	PZ de Beer
Durban	TF Dreyer (jr)	FR Sauer
Durban-Suid	HF la Grange	GD van Loggerenberg
Ebenhaeser/Ellisras		FJD Jansen van Vuuren
Eben Haëzer/Pretoria	Geen	Geen
Edenvale	Geen	Geen
Eendracht	FH Ras	Geen
Eikenhof		F Watson
Elandspoort	EC Eckard ST Opperman	JN de Klerk
Elsburg	JR Kramer	HFC Breytenbach
Empangeni	E Oosthuizen	TF Steyn
Erasmia	JJ Greyling	GS Janse van Vuuren
Ermelo	JH Brandt	HCM van Rensburg
Ermelo-Suid	FJ Boshoff	AJ van Rensburg

Evander	JB Schutte	L Schoeman
Florida	ZL Meyer	Geen
Gaborone		Geen
Gerdau		J du W Steyn
Germiston	GF van Wyk	HC Barnard
Glencoe	D van R van den Berg	A Fourie
Gobabis	RJ Jones	J Venter
Goede Hoop		MJ Herbst
Greylingstad	Geen	Geen
Grimbeekpark	PJ van Zyl	JJ Steyn
Groeneweide	JP Jooste	SL Curry
Grootfontein	A Nieuwhof	Geen
Groot Marico	HT van der Linde	AJ Herbst
Grootvlei	CG Liebenberg	LJC Alberts
Harare	AJ Hattingh	A van der Merwe
Harrismith		A Valks
Hartbeesfontein	PJ Wolmarans	BJ Pretorius
Hartebeeshoek	JM Bevolo-Manders GCJ Nel	R van Heerden
Hartebeestpoort	JJ Janse van Rensburg CM van der Merwe	NCJ Basson
Hazyview	WJM Breytenbach	LA du Preez
Heidelberg	PS Oberholzer ZC Robberts	RJ Deysel
Heilbron	WA Botha	WHF Joubert
Hendrina	C Pretorius	JH Homann
Hennenman		Geen
Horison	WA Dreyer	F le Roux
Jeffreysbaai	HP Meyer	G Kloppe

Joachim Prinsloo	DA Viljoen	T Nortjé
Johannesburg	JC Marnewick	WCJ Pyper
Johannesburg-Noord (Midrand)	AJ Groenewald	JLP Breet
Johannesburg-Suid	C Nagel	Geen
Johannesburg-Wes	JPJ Wagenaar J Groenewald	P Barnard
Kaapstad/Tygerberg	KF Smith	F Smit
Kampersrus	MJJ van Rensburg	HG van den Berg
Kathu	H Aucamp	Geen
Kempton	EG Fourie DF Oosthuizen	JG Jansen van Vuuren
Kempton Park-Oos	JC van der Merwe A Geyer J Coetzee	DS Jacobs
Kimberley	HJM Breedt	Geen
Klerksdorp	J Immink	MJ Rossouw
Klerksdorp-Doringkruin	PJW Schutte	CH Hill
Klerksdorp-Oos	GS Botha (jr)	I van der Westhuizen
Klerksdorp-Suid	JF Wilson	FJBD Venter
Klerksdorp-Wilkoppies	WH Swart	JJF Brits
Koedoesrand	GPJ Stoltz	J van Wyk
Komatipoort	BM Engelbrecht (Macdonald)	JC Engelbrecht
Koornfontein		Geen
Kosmos	EHJ Engelbrecht	PJ Bloem
Koster	F Evert	JC van der Heever
Kriel	CJ Beukes	JR Schoonwinkel
Kroonstad	PS de Beer	Geen
Krugersdorp	WF Venter	T Smith

Krugersdorp-Noord	JPJ Fourie	JL Pretorius
Krugersdorp-Oos	CL Badenhorst A Kloppers	P Vorster
Krugersdorp-Wes	HK Grobler	PJ Brits
Kruin	LJ Steyn	PW de Bruyn
Kuruman		FR Coetzee
Ladysmith	JA Swart	Geen
Laer Suidkus	JJ Pieterse	Geen
Laeveld	MR Pienaar	PCM Pöhl
Leeudoringstad		MC Maritz
Leondale	JLP Wolmarans	HAC Wolmarans
Letsitele	JHL Truter	RJ Pieterse
Lichtenburg	HPF Kern JA Young	A le Roux
Lichtenburg-Oos	Geen	Geen
Losberg	S Schutte	J van der Westhuizen
Louis Trichardt	FP Horn	EJ Pretorius
Lusaka	N Mostert	Geen
Lydenburg	JH Prinsloo	JC Steenekamp
Mafeking	CJH Steenkamp	R Meyer
Magaliesburg	HN Kloppers	SJ Strydom
Magaliesmoot	WJ Steyn MD Robbertze	DH Ackerman
Makarios	Geen	Geen
Makwassie	JJC du Plooy	PJ Rheeder
Malelane	JB van Deventer	PJ Erasmus
Marble Hall	JJC Koekemoer	B Botha
Marikana	LS van Rooyen	JNJ van Rensburg
Melville	AW Kleynhans	V Koekemoer

Memel		Geen
Messina	JWT van Heerden	SM Visser
Meyerspark	JMG Storm	JCS Oberholzer
Meyerton	JP Bester	JW Lotz
Meyerton-Suid	A Oosthuizen	CJ Beukes
Middelburg	GSC Scheepers NJS Steenekamp CEC Hertzog	JP Hoffman
Middelburg-Noord	JS Bezuidenhout	HJ Visser
Molopo		Geen
Montana	RJ Coertze DW van der Watt	AF Opperman
Morgenzon		R Joubert
Mosselbaai	GJ Malan	PMSJ Erasmus
Naboomspruit	HJ Botes	HF Botha
Namib-Suid		Geen
Namibkus (Walvisbaai)	L Janse van Rensburg	H de Smit
Nederlandsprekende Parktown		E de Jong
Nelspruit	MCE Botes GDJ Macdonald PJ Jacobs	AJ Willemse
Newcastle	Geen	CJ van den Berg
Newlands	J Otto	L Janse van Rensburg
Nigel	KD Papp	IJM van der Merwe
Nkana (Zambië)	R Botha	JG Meijer
Noordelike-Pietersburg	PJ Snyders	MPA McIntjies
Noordelike Pretoria	AG Strauss	AJD Kruger
Noordwestelike Pretoria	GS de Beer	CJ Opperman
Noordrand	HA Retief	MF Pretorius (jr)

Odendaalsrus	CH du Plessis	CJJ Campher
Ogies	JHH Jacobs	JL Joubert
Olifantsfontein	AM Greyling	JJ Jansen van Rensburg
Ontdekkers	PS Potgieter	G van Loggerenberg
Onverwacht	JGJ van Rensburg	JL Janse van Rensburg
Oos-Londen	JD Venter	Geen
Oos-Moot	E van Eck C Geyer RTI Pienaar	SN Venter
Oostelike Pietersburg	SP Nolte	Geen
Oranjemund	D van der Merwe-Botha	PJH Botha
Orkney	JA Holtzhausen	CJ Beukes
Orkney-Oos	SJ le Roux M le Roux	Geen
Otjiwarongo	BC Oberholzer	DR du Plessis
Ottosdal	TL Botha	DH Joubert
Oudtshoorn	GF Kruger	J de Wet du Toit
Outeniqua	F Nortjé	M Korff
Outjo		Geen
Paarl	Geen	Geen
Parkrand	E van Baalen	DG Pretorius
Parys	FJ Labuschagne	PJ Venter
Phalaborwa	JP du Preez	NM Bezuidenhout
Philadelphia	JF van der Merwe PJ van Staden	W Mans
Pierneef	P de Kock	JC Nieuwoudt
Pietermaritzburg	Geen	Geen
Pietersburg	FJC Oosthuizen	DR Deyzel
Piet Potgieter	PJJ Kotzé	AD Kotzé

Piet Retief	FJ Redelinghuys	I Potgieter
Pinetown	WAJ van Schoor	T Bezuidenhout
Pongola	GJ Volschenk	BRJ du Preez
Poort	JJ Steenkamp	SP Potgieter
Port Elizabeth	LJ Strauss	B de Wet
Postmasburg	Geen	Geen
Potchefstroom	WJJ Kok	SJ van Rensburg
Potchefstroom-Die Wilge	T Snyman	PH van Rooyen
Potchefstroom-Noord	GPJ Grobler	AJP Burger
Potchefstroom-Studente	L Geel	T Gous
Potchefstroom-Suid	GJ Smit	JG Marais
Potgietersrus	HSK Nel	JS Smith
Premieryn	JP van Greunen	E Geldenhuys
Pretoria	MJ Slabbert A Thomas	JA Oberholzer
Pretoria-Noord	K Koning	JJ Prinsloo
Pretoria-Oos	HT van Deventer	T Pretorius
Pretoria-Suid	LJ van der Linde	C Coetzee
Pretoria-Tuine	MA Botma	F Buys
Pretoria-Wes	HJ Odendaal	JAH Bosman
Primrose	JM van Staden	M Janse van Rensburg
Primrose-Oos	JPC van der Westhuizen	J Pieterse
Queenstown	JA Jansen van Rensburg	Geen
Randburg	CJA Simpson	BG Willemse
Randfontein-Midpark	Geen	Geen
Reitz		Geen
Richardsbaai	JA Minnaar	JJ Gibson
Riebeeckstad		WJ van Zyl

Rietspruit	AM Nel	A Bouwer
Rietvallei	WC Kloppers EC Kloppers H Herbst	H Delpont
Roedtan	TF Dreyer (jr)	AJ Roodt
Roodepoort		GJ van der Berg
Rooihuiskraal	GC Lindeque CF Potterill	JH Marais
Roosenekal	AV van Staden	RG Curlewis
Ruskoppies	A Barnard	JLP Terblanche
Rust der Winter	JJ Prinsloo	JJ Prinsloo
Rustenburg	Geen	Geen
Rustenburg-Jac van Belkum	CJ Bezuidenhout	D Robbertzé
Rustenburg-Kloof	PR Prinsloo	AJ Schoeman
Rustenburg-Noordpark	JJ van Wyk	GJ Nel
Rustenburg-Oos	LJ Meyer (sr)	Geen
Rustenburg-Suid	GJ van Staden	CJ le Roux
Rustenburg-Tuine	TP Möller	B Pheiffer
Sabie		Geen
Sannieshof	GFJ Beukes	WA Nice
Sasolburg	CB Enslin	JS Visser
Sasolburg-Suid	JCJ van Rensburg	JA van der Merwe
Schweizer-Reneke	PD Rautenbach	AJ Bezuidenhout
Schoemansdal	HJMW Pretorius	PP Lee
Secunda	GS de Bruin	WH Labuschagne
Silverton	J van Immerzeel	E Knol
Sionspoort	AS van den Berg JH van Staden	RJ Labuschagne
Sonlandpark	Geen	Geen

Springs		LJ van Niekerk
Springs-Noord	DW Beukes	CJ Schutte
Springs-Oos	PJ Roets	MW Pretorius
Springs-Suid	D van der Merwe	BC Sharp
Standerton	M Meyer MM de Kock	SF Botes
Steelpoort	GC Senekal	CJ Matthee
Stella	PH Viljoen	JJ Vosser
Stellenbosch	C le Roux	SA de Lange
St Helena	MJ Fouche	J Alers
Stilfontein	WH Barnard	GJ Gagiano
Stilfontein-Wes	SJ Oosthuizen	JJ Erasmus
Stoffberg		MPG Prinsloo
Strand	CJA Pieterse	Geen
Suidoos-Witbank	IM Lombard AH Roets	WAJ van Schoor
Sundra	MA Venter	HL Ludick
Swartkop	APJ Beukes D Barnard JJP Müller PP Jooste JH van Heerden	JG Geyser
Swellendam	TF Joubert	Geen
Tarlon	AJ Pienaar	M Saunders
Theresapark	JS Naudé	I Dreyer
Trichardtsfontein	JAC Rossouw	GJJ Helberg
Tsumeb	BJ van Wyk	JZ Booyens
Turffontein	CJ van Wyk	TJ van Nugteren
Tzaneen	HS Joubert	AP Venter
Uitenhage/Despatch	DJD Taljard	Geen

Upington		J Blignaut
Utrecht	Geen	Geen
Vaalharts	SA Kok	AJZ Herbst
Vaalpark	E Sheppard	WJS Steenekamp
Vaalwater	HJ Celliers	B Diedricks
Vanderbijlpark	AP Venter	DJM Meyer
Vanderbijlpark-Oos	GMJ van Wyk	NJ Maré
Vanderbijlpark-Suid	WL van der Merwe	FJ Basson
Van der Hoff	D Kloppers	SB Gous
Vanderkloof	JH Breytenbach	CM Breytenbach
Van Warmelo		DF Willemse
Venterskroon		WH Barnard
Ventersdorp		S Yzelle
Vereeniging	PB Boshoff	JH Nortje
Verwoerdburg	PF Viljoen JD Gericke J Beyers JH Vorster	G Candiotes
Viljoenskroon		EH Visagie
Villieria	AC Kuyper	PJ Botha
Villiers		CT Mostert
Virginia	JD Grobler	Geen
Vivo		GF Snyman
Vliegepoort	Geen	MJ Herbst
Volksrust	P Buitendag	CA Smit
Vrede	Geen	JC van Zyl
Vredefort	MH McDonald	ALO Strauss
Vryburg	HGS Kotzé	Geen
Vryheid	JH Kay	R van Zyl

Wapadrant	JM Delpont JJ Prinsloo	PJV du Toit
Warmbad	DJC van Wyk	DE Bisschoff
Waterberg	S Hoffman	JJH Engelbrecht
Waterberg-Wes	WP Prinsloo	FEJ van Wyk
Waterval Boven	EB Marran	JC Greyling (Snr)
Welgelegen-Pietersburg	AG Ungerer	DE Kellermann
Welkom	WJ Coetzer	PHS van Zyl
Weltevreden	WC van Wyk	EG Vermeulen
Weskus	Geen	Geen
Wesmoot	SM van Zyl	LJ Scheepers
Westonaria	W Olivier	JN Brits
Windhoek	RA Denton	CR Gouws
Withank		Geen
Witbank-Noord	R Joubert WE Joubert	H Fourie
Witbank-Suid	PJ Botha	JJ Lubcker
Witfield	THJ van Nieuwenhuizen	OJ van Schalkwyk
Witfontein	JT Manders	CJG van Staden
Witpoortjie	W van den Berg MJ Redelinghuys EJ Smit	GR Koekemoer
Witrivier	PM Smith (jr)	M Slabbert
Wolmaransstad	DJC van Wyk SS van Wyk	MJ Koekemoer
Wonderboom	PS Esterhuizen	DJ van der Merwe
Wonderboompoort	W de V Sauer	PA Stopforth
Wonderboom-Suid	JH Breytenbach	HJ van Staden
Wonderfontein	NM Alberts	JJ Vermaak
Wynberg	A Blaauw	Geen

Zeerust	RL van der Westhuizen	M van Wyk
Zesfontein	PJO Pretorius	NPA Pretorius
Zoutpansberg	PJ van der Merwe	N Botes
Zuurfontein	CM van den Berg	K Myburgh
Zwartruggens	RG Lee	C Steinmann

ANDER PREDIKANTE WAT SITTING NEEM

PREDIKANTE MET BESONDERE OPDRAG

Dr PJ de Beer
 Ds JMJ de Wet
 Ds LJJ Nell
 Dr SP Pretorius
 Ds WH Steyn
 Ds BJ van der Walt

TEOLOGIESE DOSENTE

Prof APB Breytenbach
 Prof J Buitendag
 Prof TFJ Dreyer
 Prof PA Geyser
 Prof AG van Aarde
 Prof PJ van der Merwe
 Prof IWC van Wyk
 Prof PM Venter

PREDIKANTE MET STUDIEVERLOF LANGER AS 180 DAE

Ds M van der Walt
 Prop AB Geyser
 Prop CJ Swart

BEROEPAFWAGTENDE PREDIKANTE

DJ du Toit
 MG Kok
 HP van den Berg
 JJ McDonald
 JM Strijdom

JPJ van Rensburg

**DIE VOLGENDE LEDE MET SPREEKSTEM IS VOLGENS REGISTRASIE
TEENWOORDIG**

EMERITI

GN Bloem
HN Botha
JC de Lange
JC Kruger
K Papp
PM Smith
AM Swanepoel
SJ Swanepoel
JA van Biljon
NJJ van Rensburg
PARC van Wyk
PW Venter
GJ Wallis

EMERITUS TEOLOGIESE DOSENTE

SJ Botha
JJ Engelbrecht
JH Koekemoer
PJT Koekemoer
GMM Pelser
FJ van Zyl
HG van der Westhuizen

SIEKTE EMERITI

BJ Erasmus

PROPONENTE

HF Louw
A Oberholzer
MJ van der Westhuizen (Beukes)
GJ van Staden

Die Administrateur, mnr JF Viljoen, is teenwoordig met adviserende stem.

**AFGEVAARDIGDES WAT OP MAANDAG 1 OKTOBER 2001 GEREGI-
STREER HET**

GEMEENTE	PREDIKANT(E)	OUDERLINGE
Lichtenburg-Oos	S Visser	I Erasmus
Postmasburg	TJ Botha	
Eben Haëzer (Pretoria)	JA van den Berg	
Pretoria-Oos	HT van Deventer	T Pretorius
Nelspruit		AJ Willemse
Sonlandpark	CAP van Tonder	H Prinsloo
New Castle	PJ Jordaan	
Makarios	LJS Steenkamp	F Koch
Cradock	D van Rooyen	
Rietvallei		H Delpport
Randfontein-Midpark	WRT Hindley JA van der Westhuizen	
Bethlehem		M Prinloo
Rustenburg	JP Labuschagne	
Greylingstad	JAP van Tonder	GP Bierman
Vanderbijlpark-Oos		NJ Maré
Gerdau/Coligni	GJM Wolmarans	
Beroepafwagtend	JF van der Merwe (jr)	
Pietermaritzburg	P Harmze	BH Pieterse

Ter vergadering met stemreg

Predikante 329

Ouderlinge 275

Totaal: Stemgeregtigdes

604

STEMOPNEMERS EN STEMTELLERS

Die volgende reëlings word goedgekeur:

Stemopnemers deel stembriewe uit, neem dit weer op en tel die stemme as daar gestem word deur die opsteek van hande. Die personeel van die Administrateur tel stembriefies.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die volgende ouderlinge as stemopnemers benoem:

Ouderlinge	Gemeente
PCS Benadé	Alberton-Wes
PJ Swart	Bethal (Sameroeper)
MJ Els	Grootvlei
DS Jacobs	Kemptonpark-Oos
P Vorster	Krugersdorp-Oos
PJ Erasmus	Malelane
IJM van der Merwe	Nigel
DH Joubert	Ottosdal
I Potgieter	Piet Retief
A Bouwer	Rietspruit
AJ Schoeman	Rustenburg-Kloof
LS Schroeder	Sabie
RJ Labuschagne	Sionspoort
WAJ van Schoor	Suidoos-Witbank
I Dreyer	Theresapark
S Izel	Ventersdorp
FEJ van Wyk	Waterberg-Wes
PA Stopforth	Wonderboompoort
NPA Pretorius	Zesfontein

BESPREKING VAN DIE TEOLOGIESE INHOUD VAN DIE PREDIKING TYDENS DIE OPENINGSAAND VAN DIE VERGADERING (ORDINANSIE 3.8.3(V))

Die vergadering bespreek die teologiese inhoud van die openingsrede.

Die volgende persone neem deel aan die bespreking:

Prof APB Breytenbach

Dr HT van Deventer
Dr J Otto,
Dr DJC van Wyk, en
Oudl JC Steenkamp.

Die versoek van dr DJC van Wyk dat die vergadering hom verootmoedig by wyse van 'n bidstonde of kort oordenking oor die nood in die land, veral met betrekking tot plaasmoorde, word na die nuutverkose Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deurgegee vir implementering.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Samestelling van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir die 66ste Algemene Kerkvergadering

Die buitengewone sitting van die 65ste Algemene Kerkvergadering op 27 Maart 2001 het die onderstaande beskrywingspunt van die Raad vir Regsadvies goedgekeur. Dit moet in aggeneem word by die verkiesing van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

By die verkiesing van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering by die 66ste Algemene Kerkvergadering geld as eenmalige riglyn dat nie meer as drie van die huidige diensdoende (sittende) predikantslede en nie meer as vyf van die huidige diensdoende ouderlingslede herkies kan word tot lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering nie.

In terme van Ordinansie 3.8.3 (vi) kies die vergadering uit die aanwesige dienaars van die Woord 'n voorsitter en skriba.

VERKIESING VAN VOORSITTER

Die vergadering stem vir 'n voorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Prof TFI Dreyer word as voorsitter verkies.

VERKIESING VAN SKRIBA

Die vergadering stem vir 'n skriba vir die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Dr JMG Storm word as skriba verkies.

Prof TFJ Dreyer spreek sy dank uit teenoor al die lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat die afgelope termyn gedien het. Hy het aanvanklik sy hart vasgehou omdat mense verkies is uit verskillende agtergronde, beroepe en oortuigings. Hy kan dit met eerlikheid sê dat die lede van die Kommissie nooit hulle eie standpunte ten alle koste gehandhaaf het nie, maar die belang van die Kerk voorop gestel het.

Hy spreek in die besonder dank uit teenoor die ouderlinge wat ten koste van hulle eie belange en selfs finansiële situasie op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gedien het.

Ten opsigte van sy eie verkiesing betuig hy dank teenoor die vergadering. Hy het gehoop iemand anders kon die taak oorneem. Hy onderneem om na die beste van sy vermoë te dien.

Prof Dreyer gaan hierna voor in gebed.

NOTULE VAN DIE VERGADERING

Die volgende reëling oor die behandeling van die notule word goedgekeur:

Die notule van die middag- en aandsitting van die vorige dag en van die oggendsitting daarna, sal telkens beskikbaar gestel word tydens die oggend teepouse van die volgende dag en sal vir goedkeuring gestel word net na die middagete. Die notule sal by behandeling as gelese beskou word. *Alle lede van die vergadering is verantwoordelik vir die korrektheid van die notule.*

Slegs inhoudelike regstellings aan die notule sal ter vergadering gedoen word. Afgevaardigdes word versoek om spelfoute en redaksionele regstellings skriftelik by die notulehouers in te handig.

BENOEMINGS DEUR DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die volgende benoemings wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het in terme van die Reglement van Orde gemaak is, word goedgekeur:

Notulehouers

Die skriba, viseskriba, sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die sekretaresse van die kantoor van die skriba. Mnr

JA Oberholzer is behulpzaam met die proefleeswerk.

Ordekommissie

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die ouderlinglede van die aftredende Kommissie benoem om as Ordekommissie te ageer onder sameroeperskap van oudl A Steyn. Nuutverkose ouderlinglede sal in die loop van die vergadering dié taak oorneem.

Formuleringskommissie

Dr PJ de Beer (Sameroeper)
Prof J Buitendag
Dr DJC van Wyk (jr)
Ds PJ van der Merwe
Dr WA Dreyer
Dr PB Boshoff
Dr S van Zyl

Rekenaardeskundiges

Ds JH van Staden (Sameroeper)
Dr WC Kloppers (Afkondigings)
Ds KD Papp (Afkondigings)
Dr GMJ van Wyk
Ds EG Fourie
Dr E van Eck
Ds MJ Slabbert
Ds D du Toit
Ds JS Bezuidenhout
Ds AM Nel
Ds RTI Pienaar
Ds C Pretorius
Ds GF van Wyk
Oudl H van der Merwe (Konsultant)

SITTINGSURE

Die volgende sittingsure word goedgekeur:

Oggendsitting	08:30 - 13:00	- met teepouse 10:45 - 11:15
Middagsitting	14:30 - 17:45	- met teepouse 15:45 - 16:15
Aandsitting	19:00 - 21:00	
Saterdag	08:30 - 13:00	

ORDE VAN DIE VERGADERING**VERSKONINGS**

Die volgende verskonings is ontvang:

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Prof BJ Engelbrecht	Emeritus	1/10/2001 - tot einde van vergadering
Ds AP Venter	Vanderbijlpark	1/10/2001 - 08:30 - 13:00 1/10/2001 - 14:30 - 17:45
Oudl PJ Botha	Villieria	2/10/2001 - 6/10/2001
Ds WJ Smith	Benoryn	1/10/2001 - 08:30 - 13:00
Oudl JJC Lindeque	Benoryn	1/10/2001 - 08:30 - 13:00
Oudl NJ Maré	Vanderbijlpark-oos	1/10/2001 - 08:30 - 21:00
Ds JP van Greunen	Premiermyn	1/10/2001 - 08:30 - 13:00
Ds RL van der Westhuizen	Zeerust	1/10/2001 - 08:30 - 21:00
Ds EJ Smit	Witpoortjie	1/10/2001 - al die aansittings
Prof PJ van der Merwe	Teologiese Fakulteit	1,2,3 Oktober 2001 - aandsittings
Ds MJ Redelinghuys	Witpoortjie	1/10/2001 - tot einde van vergadering
Ds CF Potterill	Rooihuiskraal	1/10/2001 - tot einde van vergadering
Ds PJ van der Merwe	Zoutpansberg	1/10/2001 - 08:30 - 10:30
Oudl F Koch	Makarios	2/10/2001 - 08:30 - 13:00
Ds MG Kok	Beroepafwagtend	1/10/2001 - 0:45 - 14:30
Ds SJ Oosthuizen	Stilfontein-Wes	1/10/2001 - 3/10/2001
Ds IM Lombard	Suid-Oos Witbank	1/10/2001 - 10:45 - 14:30
Dr JJP Müller	Swartkop	1/10/2001 - 08:30 - 21:00

Ds HPF Kern	Lichtenburg	1/10/2001 - 14:30 - 17:45
Ds WH Swart	Klerksdorp-Wilkoppies	1/10/2001 - tot einde van vergadering
Ds WPF van Wyk	Siekte-emeritus	1/10/2001 - tot einde van vergadering
Oudl LS Schroeder	Sabie	1/10/2001 - tot einde van vergadering
Oudl GS Janse van Vuuren	Erasmia	1/10/2001 - 5/10/2001 Aandsittings

VOORSTEL VIR WYSIGING VAN DIE REGLEMENT VAN ORDE

BESLUIT

1. Die volgende voorstelle tot wysiging van die Reglement van Orde soos voorgestel deur prof JLP Wolmarans word aanvaar:

1.1 Punt 7 (sin 1) word gewysig om te lees:

Die voorsitter het die taak om sprekers by die punt onder behandeling te bepaal, te sorg dat sprekers nie argumente wat reeds geopper is, herhaal nie, en persone wat dreigemente uiter of die argument op 'n persoonlike vlak voer tot orde te roep.

Die tweede sin word aangepas om soos volg te lui:

Wanneer 'n spreker afdwaal, of argumente herhaal of dreigemente uiter, of *ad hominem* argumenteer sal die voorsitter ... woord stel.

1.2 Punt 12 gewysig word om te lees:

Enige lid van die vergadering kan op 'n punt van orde die aandag van die voorsitter daarop vestig dat die voorsitter of 'n spreker nie volgens die Reglement van Orde of algemene vergaderingsprosedures handel nie.

1.3 Punt 13 word gewysig om soos volg te lees:

'n Lid van die vergadering wat sy/haar teenstem teen 'n besluit wil laat aanteken, moet onmiddellik nadat die stemming oor die betrokke saak afgehandel is, sy/haar teenstem skriftelik aanteken.

1.4 Punt 14 word ingevoeg om soos volg te lees:

Die voorsteller van 'n mosie het die reg om, direk voordat daar tot die finale stemming oorgegaan word, repliek te lewer.

-- oOo --

1. BELYDENIS

1. **BESLUIT VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING**

1.1 **DUIDELIKHEID OOR BELYDENIS VAN DIE KERK**

Die Dosentevergadering kry opdrag om, met die reg van koöptering van medewerkers, kommentare te skryf op die belydenisskrifte vir gebruik deur ouderlinge en lidmate.

Daar is soos volg aan die opdrag aandag gegee:

- * Die Dosentevergadering het versoek dat die opdrag aan die Raad vir Erediens gegee word. Die versoek is toegestaan.
- * Die Raad vir Erediens oordeel in 'n skrywe aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering dat die raad van mening is dat 'n lys van kommentare wat tans in die handel beskikbaar is, in die behoefte behoort te voorsien.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit daarop soos volg:
 - ** Die Raad vir Erediens word daarop gewys dat die bedoeling van die voorstel wat deur die Algemene Kerkvergadering aanvaar is, juis was dat kommentare op die belydenisskrifte deur teoloë van die Nederduitsch Hervormde Kerk geskryf moet word.
 - ** Die raad word versoek om met die opdrag voort te gaan.

Die raad lewer soos volg verslag:

Sentik is versoek om in oorleg met proff MJ du P Beukes, Y Dreyer en dr DJC van Wyk (jr) te skakel om die saak by wyse van artikels in Konteks te hanteer. Na afhandeling van die artikels, sal gepoog word om 'n kort kernagtige formulering op te stel.

Die vergadering bespreek die saak.

BESLUIT

1. Die opdrag kontinueer.

1.2 TAKE AAN DIE RAAD VIR EREDIENS OPGEDRA

Hersiening van formuliere in die diensboek, soos deur die Raad vir Erediens en die Komitees vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte, en Prediking en Erediens gesamentlik gefinaliseer is:

1.2.1 TWEE ALTERNATIEWE FORMULIERE VIR DIE BEVESTIGING VAN OUDERLINGE EN DIAKENS.

Die volgende twee alternatiewe formuliere vir die bevestiging van ouderlinge en diakens word voorgestel:

1.2.1.1 **Eerste alternatiewe formulier vir die bevestiging van ouderlinge en diakens - Prof SJ Botha**

(Prof Botha het gebruik gemaak van twee alternatiewe formuliere wat in die *Dienstboek voor de Nederlandse Hervormde Kerk 1957* gevind kan word. Die Kerkorde is egter dié van die Nederduitsch Hervormde Kerk).

Die teks word aangepas indien slegs een ouderling en/of slegs een diakon bevestig word.

Geliefdes in die Here Jesus Christus, aangesien ons medebroeders (en susters) NN tot ouderling(e) en ons medebroeders (en susters) tot diaken(s) gekies is en daar geen wettige beswaar teen hulle leer of lewe inbring is nie, bevestig ons hulle nou in die Naam van die Here. Ons luister eers na wat die Heilige Skrif oor die betekenis van hierdie diens(te) [amp(te)] sê.

Die Seun van die mens het nie gekom om gedien te word nie, maar om te dien (Mark 10:45). Hy roep egter ook elkeen van ons, as lidmate van sy gemeente, tot diens aan ons broeders en susters (Mark 10:43-44).

Dieselfde Gees, Heer en God bring egter 'n verskeidenheid van genadegawes, bedieninge en kragtige werkinge in die lidmate van sy gemeente tot stand (1 Kor 12:4-6). Aan hulle gee Hy dan elkeen 'n eie plek en taak in sy gemeente en uit genade maak Hy elkeen bekwaam om sy opdrag uit te voer (1 Kor 12:11 en 18 en Fil 2:4-8).

Elkeen van ons, as lidmate van sy gemeente en so deel van die gemeenskap van die heiliges, is verplig om ons gawes gewillig en met vreugde tot nut en saligheid van die ander lede aan te wend (vergelyk Heid Kat antwoord 55 b).

Hoewel elke lid van die gemeente tot dienswerk in die wingerd van die Heer (= die gemeente) geroep is, naamlik om sy Naam te bely en om mekaar te dien, is

sommiges tog verder deur God geroep tot die vervulling van dienste of ampte (Matt 20:1-16 en 21: 28-45).

Die ouderling(e)

Reeds in die vroegste kerk is in elke gemeente ouderlinge gekies en die Bybel leer dat hulle saam met die herders en leraars aan die gemeente gegee is as opsieners, sodat die gemeente ook deur hulle dienswerk by Christus sal bly om uit sy oorgloed genade op genade te ontvang (Hand 14:23, Joh 1:16). Christus het immers so 'n volmaakte versoening en verlossing verwerf dat ons voor God regverdig en heilig is. Deur die versoening en verlossing het Hy ook vir ons sy Gees verwerf en geskenk om as 'n lig vir sy gemeente te dien en daagliks ons lewe nuut te maak. Die Heilige Gees werk en versterk dit alles in ons harte deur middel van die prediking en die gebruik van die sakramente. Daarom is dit die roeping van die ouderlinge (opsieners) om te sorg dat predikante en doelmatige vergaderplekke beskikbaar is met die oog op die bediening van die Woord en sakramente. Terselfdertyd is dit ook hulle roeping om met die dwang van die liefde voortdurend die gemeentelide en diegene wat nog buite staan, te dwing om in te gaan, sodat die huis van die Here vol en die gemeente gebou kan word (2 Kor 5:14 en Luk 14:23).

Wat die werk van die ouderlinge is, leer ons ook baie duidelik van die apostel Paulus as hy aan die ouderlinge van Efese sê: "Pas julle self op en die hele kudde wat die Heilige Gees onder julle sorg gestel het. Soos wagters 'n kudde versorg, so moet julle die gemeente van God versorg wat Hy vir Hom verkry het deur die bloed van sy eie Seun" (Hand 20:28). In die brief aan Titus word die ouderling 'n bestuurder van die huishouding van God genoem (1:7).

Vanweë hierdie groot verantwoordelikheid vermaan dieselfde brief die ouderlinge dan om onberispelik van gedrag te wees, nie aanmatigend en opvlieënd nie, nie dronkaards of rusiemakers of soekers na oneerlike wins nie. Verder om gasvry te wees, lief vir wat goed is, verstandig, regverdig, vroom en selfbeheersd (Titus 1:7 en 8). Hulle moet ook vashou aan die evangelie om in staat te kan wees om ander met die gesonde leer aan te moedig en die argumente van teenstanders te kan weerlê (Titus 1:9).

Teenoor die ouderlinge verwag Paulus van die gemeente: "Erken die mense wat so hard onder julle werk en julle in opdrag van die Here lei en tereg wys. Betoon in liefde die hoogste agting aan hulle terwille van hulle werk" (1 Tess 5:12 en 13).

As alternatief vir bogenoemde "onderwysing" kan die volgende oorweeg word om dan 'n tweede alternatiewe formulier daar te stel:

Hoewel elke lidmaat van die gemeente 'n opdrag tot dienswerk in die wingerd van die Heer ontvang het, naamlik om sy Naam te bely en mekaar te dien, word sommige

lidmate in onderskeid met andere, tog deur God geroep om ampte of dienste te vervul. Ons Kerk handhaaf die ampte van dienaar van die Woord, van ouderling en van diaken. In hierdie drie word die een amp van Christus gesamentlik bedien en in die wêreld betuig. Dit is Christus wat aan sy kerk die lewe gee deur die offer van sy bloed en wat die kerk vergader, regeer en beskerm deur sy Gees en Woord. Daarom staan en funksioneer die ampte ook nooit los van mekaar nie. Die ouderling funksioneer nie los van die dienaar van die Woord nie, en hulle beide funksioneer nie los van die diaken nie.

Wat die werk van die ouderlinge is, leer ons duidelik uit wat die apostel Paulus aan die ouderlinge van Efese sê: "Pas julle self op en die hele kudde wat die Heilige Gees onder julle sorg gestel het. Soos wagters 'n kudde versorg so moet julle die gemeente van God versorg wat Hy vir Hom verkry het deur die bloed van sy eie Seun."

Op grond van die Skrif word daarom in die Kerkorde Ordereël 2.2.4 aan die ouderling opgedra om

- * die goeie orde in die gemeente te handhaaf deur toe te sien dat die Woord reg en gereeld verkondig word, die sakramente nie onheilig word nie, en die voorgeskrewe diensordes gebruik word
- * opsig te hou oor die leer en lewe van die predikant
- * opsig te hou en tug uit te oefen oor ampsdraers en lidmate sodat hulle eredienste getrou bywoon, deelneem aan die sakramente, in gehoorsaamheid aan die Woord van God lewe en aan hulle belydenis getrou te bly
- * gereeld (en soos gereël ook saam met die predikant) huisbesoek te doen by almal wat onder hulle sorg gestel is.

(Let wel vir nog verdere besonderhede sou Ordinansie 2.3 hier bygevoeg kon word).

Die Diaken(s)

Die amp van die diaken het sy oorsprong in die volmaakte liefde van Christus vir die gemeente wat Hy met sy bloed gekoop het. Christus is naamlik nie alleen die Lam wat die sonde van die wêreld wegneem nie, maar ook die Knecht van die Here wat ons krankhede op Hom geneem en ons smarte gedra het, en nie sal rus totdat by sy wederkoms die dood totaal vernietig is nie (Joh 1:29; Jes 53; Jes 25:8 en 1 Kor 15). In die tussentyd, waarin sonde en dood nog hulle mag vertoon, roep Hy sy kerk tot barmhartigheid onderling en teenoor die wêreld. Daartoe roep die apostel Paulus ons duidelik in Gal 6:10 op as hy sê: "Solank ons die geleentheid het, moet ons dus aan almal goed doen, veral aan ons medegelowiges". Op 'n besondere wyse het hierdie liefde in die eerste gemeente tot uitdrukking gekom. Aanvanklik het die apostels self

die armes versorg. Toe dit egter geblyk het dat sommige verwaarloos is as gevolg van die vinnige groei van die gemeente, het die apostels die diens van die barmhartigheid oorgedra aan sewe man wat deur die gemeente daartoe aangewys is met die opdrag om diegene in nood te versorg (Hand 6:1-3). Hoewel hulle hier nog nie diakens genoem is nie, blyk dit tog uit Fil 1: en 1 Tim 3:8 tot 13 dat naas die predikant en ouderling, die diaken wel 'n vasstaande amp (of diens) in die gemeente was. Soms is die diaken egter anders genoem soos: hy wat uitdeel, of: die een wat barmhartigheid bewys (Rom 12:8).

Die werk van die diaken is dus dat hy of sy namens die hele gemeente aan die hulpbehoewendes, binne en buite die gemeente, die liefde van Christus bewys en die gemeente oproep om die nodige middele daartoe te voorsien.

As alternatief vir bogenoemde "onderwysing" kan die volgende oorweeg word om saam met die genoemde alternatief vir die ouderlinge 'n tweede alternatiewe formulier daar te stel: Aangaande die diens van die diakens lees ons in die Heilige Skrif dat reeds in die eerste gemeente manne gekies is wat in die besonder aan die tafel van die Here moes dien en die armes moes versorg.

Op grond van die Skrif word daarom in die Kerkorde Ordereël 2.2.5 aan die diaken opgedra om

- * medegelowiges wat in nood verkeer te versorg
- * die wat gehelp en versorg moet word te vertroos met woorde van bemoediging uit die Woord van God
- * barmhartigheid te bewys aan almal wat hulpbehoewend is
- * verantwoordelik te wees vir die insameling en die besteding van fondse wat vir diakonale diens bestem is
- * om in die erediens diens te doen en die orde te bewaar.

(Let wel vir nog verdere besonderhede sou Ordinansie 2.4 hier bygevoeg kon word).

Bevestigingsvrae

Sodat elkeen, geliefde broeders en susters NN, kan hoor dat u bereid en van voorneme is om hierdie diens(te) in die Naam van die Here te verrig, word u versoek om op te staan en op die volgende vrae te antwoord:

- * **Ten eerste:** Glo u dat u in u wettige verkiesing deur hierdie gemeente deur God self tot hierdie heilige diens geroep is?

- * **Ten tweede:** Glo u dat die Ou en Nuwe Testament die enigste Woord van God en die volkome leer van die redding is, en verwerp u alle leringe wat daarmee in stryd is?
- * **Ten derde:** Beloof u om u amp, soos dit aan u voorgehou is, getrou in ooreenstemming met hierdie leer te vervul, u waardig aan die roeping waartoe u geroep is te gedra en u te onderwerp aan die opsig en tug van die Kerk?

Wat is hierop u antwoord?

Antwoord: Ja.

Mag die regverdige en barmhartige God en Vader wat u in sy genade tot hierdie diens(te) geroep het, aan u ook sy genade gee dat u daarin getrou en vrugbaar mag werk tot lof van sy Naam en tot opbou van sy gemeente.

Amen.

Vermaning

U, ouderling(e), wees waaksaam sodat die gemeente aan Gods genade sal bly vashou, om tot Sy eer te lewe deur sy Naam te bely en mekaar te dien. Moedig almal tot die goeie aan en waarsku almal teen die kwaad.

U, diaken(s), roep saam met u medediakens die gemeente op om uit dankbaarheid teenoor God hom te loof deur mekaar se laste te dra.

Wees u almal goeie dissipels van die Here Jesus Christus deur die gawe van die geloof in 'n skoon gewete te bewaar.

En, gemeente, ontvang hierdie persone as diensknegte van God. Aanvaar hulle regering, vermaning en versorging en voorsien hulle van die nodige middele om die verkondiging van die evangelie in stand te hou en die armes te versorg.

Danksegging

Heilige en getroue God, ons dank U dat dit U behaag om mense te roep tot u koninklike diens in die wêreld, en dat u ouderlinge en diakens wil gebruik tot opbou van U kerk. Gee aan hulle wat nou hulle amp aanvaar die gawe van U Gees, die geloof en moed, die gawe om die geeste te kan onderskei en die liefdevolle toewyding. Maak hulle instrumente in U hand sodat die dwalendes teruggebring, die wankelmoediges gesterk, die swakkes beskerm, die siekes versorg en diegene wat in die gevangenis verkeer, besoek kan word. Vergader U kerk deur hulle arbeid, sodat niemand aan homself en haarself oorgelaat sal wees nie en almal sal begryp dat u

hulle roep tot die heil wat vir hulle deur Jesus Christus, U Seun en ons Heer, bewerk is.

Ons vra dit van U in die Naam van ons Here Jesus Christus wat ons geleer het om te bid:

Ons Vader.....

Amen.

1.2.1.2 **Tweede alternatiewe formulier vir die bevestiging van ouderlinge en diakens**

Gemeente,

God rus mense toe om dienswerk in die wêreld te doen. Daarvoor gee God aan die gelowiges gawes. God het ook mense geroep om besondere dienswerk te doen, soos ouderlinge en diakens. Soos Jesus Christus moet hulle hierdie dienswerk nederig doen. Hierdie werk kan net gedoen word as die ouderlinge en diakens 'n lewende verhouding met God het en goed toegerus is vir hulle werk.

Die ouderlinge

Die ouderlinge het nie gesag nie, maar die Woord van die Here waarmee hulle die gemeente moet begelei. Die ouderlinge se taak is om predikante te ondersteun in hulle werk, die sake van die gemeente te help bestuur en die middele te vind vir die voortgang van die evangelie in die wêreld. Hulle begelei lidmate om gehoorsaam te leef aan die Woord van God, betrokke te wees by al die aktiwiteite van die gemeente en om met woord en daad getrou van God te getuig in die wêreld.

Die diakens

Die diakens identifiseer die nood van mense in die gemeenskap en in die gemeente en vind die middele om mense in nood te help. Hulle begelei die gemeente om gelowiges te wees wat met woorde en daade omgee vir alle mense in nood. God het ons deur Jesus Christus uit ons nood verlos, daarom help ons ander uit dankbaarheid.

Vrae

Geliefde broers en susters, die gemeente het u gekies om hierdie werk te doen. U moet nou die volgende vrae eerlik beantwoord:

- * **Ten eerste:** Glo u dat u deur God self tot hierdie diens geroep is?
- * **Ten tweede:** Glo u dat die Ou en Nuwe Testament die Woord van God is waarin

ons alles leer oor ons verlossing?

- * **Ten derde:** Beloof u om hierdie werk getrou en met entoesiasme te doen en te leef volgens die Woord van God? Sal u die Christelike vermaning van die Kerk aanvaar indien u die werk nie doen soos beloof nie?

Aanbeveling van die Raad vir Erediens

Die raad beveel aan dat die eerste formulier nie goedgekeur word nie, op grond van die lengte en die verouderde taalgebruik daarvan. Die tweede formulier word goedgekeur vir opname in 'n nuwe publikasie van die Diensboek. Gemeentes kan nog binne drie maande na die Algemene Kerkvergadering aanbevelings in die verband maak. Die raad sal die aanbevelings verwerk en na voorlegging aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die formulier deurgee vir gebruik in die Kerk.

BESLUIT

1. Die vergadering voer nie debat oor die voorgestelde formuliere nie.
2. 'n Komitee van kundiges word aangewys om
 - 2.1 'n indringende studie te doen oor die formuliere wat in die Kerk gebruik word
 - 2.2 die bestaande formuliere te hersien, en
 - 2.3 alternatiewe formuliere op te stel.
3. Die komitee word saamgestel uit kundiges op ten minste die terreine van die Ou- en Nuwe Testament, Dogmatiek, Praktiese Teologie, Ekumene en Kerkgeskiedenis.
4. Die resultate van die studiewerk word aan die ouderlinge- en ringsvergaderings gestuur vir kennisname en studie.
5. Die hersiening van die formuliere en alternatiewe formuliere word konsepmatig aan ouderlinge- en ringsvergaderings gestuur vir bestudering en kommentaar. Die kommentaar word verwerk en weer aan ouderlinge- en ringsvergaderings gestuur vir bestudering en kommentaar. Nadat die kommentaar verwerk is, word die finale hersiening en konsepformuliere vir kennisname van ander denominasies, wat die klassieke formuliere met ons deel, vir kennisname en kommentaar gestuur. Daarna word die finale konsepte op die agenda van 'n volgende Algemene Kerkvergadering geplaas.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN VISEVOORSITTER

Die vergadering stem vir 'n visevoorsitter.

1.2.2 ALTERNATIEWE FORMULIER VIR DIE BEVESTIGING VAN DIENAARS VAN DIE WOORD.

Die volgende alternatiewe formulier vir die bevestiging van dienaars van die Woord word voorgestel:

Gemeente,

Ons glo dat die kerk as gevolg van Jesus Christus se koms na die wêreld ontstaan het. God is deur die kerk met die wêreld besig om mense te verlos. God werk deur mense in die wêreld.

God rus mense toe om dienswerk in die wêreld te doen. Daarvoor gee God aan die gelowiges gawes. God het ook mense geroep om besondere dienswerk te doen, soos predikante, ouderlinge en diakens.

Soos Jesus Christus, moet predikante nederig hulle dienswerk doen. Die predikant het nie gesag nie, maar die Woord van die Here wat verkondig word. Dit is die predikant se werk om die gemeente saam met die ouderlinge en diakens toe te rus, te lei en te versorg. Dit doen die predikant deur die Woord te verkondig, die sakramente te bedien en deur sy of haar geloofslewe. So word die gemeente gelei tot vertroue, lofprysing, aanbidding, onderlinge gemeenskap, barmhartigheid en getuie wees van Christus in die wêreld. Die werk van die predikant vind plaas in die erediens, kategeese, persoonlike begeleiding, die betoning van barmhartigheid, die toerusting en bestuur van die gemeente. Hierdie dienswerk kan net gedoen word as die predikant 'n lewende verhouding met God het en deeglik voorberei.

Geliefde broer/suster u is na hierdie gemeente beroep om hierdie dienswerk te doen. Ons gaan u nou as dienaar van die Woord bevestig. Daarom moet u, N, eerlik die volgende vrae beantwoord:

- * **Ten eerste:** Is u daarvan oortuig dat u wettig deur die gemeente van God en daarom deur God self tot hierdie diens geroep is?
- * **Ten tweede:** Glo u dat die Ou en Nuwe Testament die enigste Woord van God en die volkome leer van verlossing is, en verwerp u alles wat daarmee in stryd is?

- * **Ten derde:** Beloof u om hierdie werk getrou en met entoesiasme te doen en te leef volgens die Woord van God? Sal u die Christelike vermaning van die Kerk aanvaar indien u die werk nie doen soos beloof nie?

Aanbeveling van die Raad vir Erediens

Die raad beveel aan dat die formulier goedgekeur word vir opname in 'n nuwe publikasie van die Diensboek. Gemeentes kan nog binne drie maande na die Algemene Kerkvergadering aanbevelings ten opsigte hiervan maak. Die raad verwerk die aanbevelings en gee, na voorlegging aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die formulier deur vir gebruik in die Kerk.

BESLUIT

1. Besluit soos in 1.2.1.

1.2.3 ALTERNATIEWE NAGMAALFORMULIER.

Die volgende alternatiewe nagmaalformulier word voorgestel:

Gemeente van ons Here, Jesus Christus

Dit blyk uit die Nuwe Testament dat die nagmaal betekenis het vir gelowiges vir die drie dimensies van verlede, hede en toekoms.

Ten opsigte van die verlede die volgende:

- * Die handeling met die brood wys ons daarop dat ons deelkry aan die verlossing wat Christus deur sy kruisdood vir ons bewerk het. Dit beteken dat ons deur in Hom te glo, saam met Hom sterf en opstaan en daarom deel het aan die nuwe lewe in en deur Hom.
- * Die handeling met die beker wys ons dat ons deel het aan die nuwe bedeling wat deur Christus se bloed tot stand gebring is. Dit hou in dat ons met God versoen is en nou in die regte verhouding met Hom lewe.

Ten opsigte van die hede dui die nagmaal op ons gemeenskap met die liggaam van Christus:

- * Eendersyds wys dit daarop dat ons saam met die lewende Here aansit en ons band met Hom sigbaar en tasbaar ervaar. So word ons opnuut verseker dat Hy sonder ophou sy liefde en genade wys en ons voortdurend toerus en bystaan deur sy Gees.

- * Andersyds dui die nagmaal op die saamwees met die gemeente as die liggaam van Christus. Deur die nagmaal beleef ons weer eens ons onderlinge band. Ons bevestig dit aan mekaar en wys dit vir mekaar deur eensgesindheid, liefde en sorg vir mekaar.

Ten opsigte van die toekoms die volgende:

- * Net soos ons nou deur middel van die viering deel het aan die liggaam van die Here, weet ons dat ons deel het aan die Here van die toekoms, die Here wat kom en altyd weer kom om vir ons verlossend teenwoordig te wees.
- * Die nagmaal is vir ons die waarborg van 'n toekoms wat niemand kan wegneem nie. Ons is aan Christus verbind vir tyd, plek en ewigheid.
- * Die nagmaal laat ons nou reeds vooruit deel kry aan die lewe by die Here. Daarom hoef ons nooit daaraan te twyfel dat ons ewig saam met Hom sal lewe nie.
- * Die nagmaal verseker ons dat ons nie hoef bang te wees nie, aangesien ons en ons toekoms aan God behoort.

Om dan nou in die geloof só aan die tafel van die Here deel te mag hê, laat ons bid:

(Vir die res volg die patroon van die bestaande formuliere).

Aanbeveling van die Raad vir Erediens

Die raad beveel aan dat die formulier goedgekeur word vir opname in 'n nuwe publikasie van die Diensboek. Gemeentes kan nog binne drie maande na die Algemene Kerkvergadering aanbevelings ten opsigte hiervan maak. Die raad verwerk die aanbevelings en gee, na voorlegging aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die formulier deur vir gebruik in die Kerk.

BESLUIT

1. Besluit soos in 1.2.1.

1.2.4 BESKRYWINGSPUNT

1.2.4.1

ALTERNATIEWE NAGMAALFORMULIERE: RING VAN VEREENIGING

Die volgende twee nagmaalformuliere word in die Kerk gebruik as wisselformuliere vir nagmaalviering.

Motivering

Eintlik behoort die formuliere vir hulleself te praat. Hulle is so opgestel dat die gemeente aan die hand daarvan voorbereid nagmaal kan vier. Die bedoeling is nie dat elkeen 'n volledige uiteensetting van die leer oor die nagmaal sal gee nie. Met elke formulier word die nagmaal uit 'n ander hoek benader. In vergelyking met die formuliere wat tans in gebruik is, word die gedagtes in die voorgestelde formuliere meer op 'n bepaalde aspek gekonsentreer. Miskien kan nuwe formuliere help dat die nagmaalsviering sy regmatige plek in die lewe van die kerk en die gelowige terugkry.

Voorgestelde formulier vir die bediening van die nagmaal no 1

Geliefdes in die Here Jesus Christus,

Luister hoe ons Here Jesus Christus die nagmaal ingestel het, soos die apostel Paulus dit in sy eerste brief aan die Korintiërs (11:23-26) weergee:

Ek het van die Here ontvang wat ek ook aan julle oorgelewer het: die Here Jesus het in die nag waarin Hy herhaaldelik oorgelewer is, brood geneem en, nadat Hy God daarvoor gedank het, het Hy dit gebreek en gesê: "dit is my liggaam, dit is vir julle. Gebruik dit tot my gedagtenis." Netso ook het Hy na die maaltyd die beker geneem en gesê: "*Hierdie beker is die nuwe verbond wat deur my bloed beseël is. Gebruik dit, elke keer as julle daaruit drink tot my gedagtenis*".

Elke keer as julle van hierdie brood eet en uit die beker drink, verkondig julle die dood van die Here totdat Hy kom.

Die viering van die nagmaal wil ons van die seën van die dood en opstanding van Jesus Christus verseker. Hy sê: "*doen dit tot my gedagtenis*" (1 Kor 11:24). Om met die nagmaal sy gedagtenis in ere te hou beteken nie om terug te dink aan dit wat eenmaal was nie. Dit hou eerder in dat ons die nuwe werklikheid waarin ons is, sal erken. Ons ontvang van Christus die deelname aan die nuwe bedeling. In die kruis van Christus gaan God se oordeel oor alle hoogmoed en selfverlossing van die mens. Om nagmaal te vier beteken om hierdie oordeel oor ons te erken, maar ook nog meer: Om ons aan die werk van God die Skepper toe te vertrou. Hy gee lewe aan die wat voor Hom niks is nie en deur die dood vernietig word. Deur die viering van die nagmaal verkondig ons dat Christus ons na God die Skepper van lewe toe lei. So vier ons nagmaal op 'n waardige wyse en doen ons dit tot sy eer, tot sy gedagtenis.

Van die brood sê Jesus Christus: "*Neem eet, dit is my liggaam*" (Mat 26:26). Van die beker met wyn sê Hy: "*Drink almal daaruit, want dit is my bloed*" (Mat 26:27). By liggaam en bloed moet ons nie aan vlees en bloed in die gewone sin van die woord dink nie. Met hierdie uitdrukkings kyk Christus al terug op die kruisgebeure waar Hy self aan die dood oorgelewer is. Die gemeente wat die brood eet en die beker drink kry deel aan die heilsgebeure van kruis en opstanding. Hy het Hom aan ons in

ons ellende gelyk gestel sodat ons onself in die geloof aan Hom gelyk kan stel en God in sy ontferming tot ons kan spreek.

"Elke keer as julle van hierdie brood eet en uit die beker drink, verkondig julle die dood van die Here totdat Hy kom" (1 Kor 11:26). Die nagmaalsviering van die gemeente verkondig dat die gesag van die gekruisigde Christus oor ons geld. Ons is verlos van alle ander heerskappye oor ons lewe en behoort aan Hom wat aan ons die lewe gee. Die gemeente leef nooit uit eie krag nie, maar bly altyd op Hom aangewese en is in wese wagtende gemeente. Ons wag op die Here en daarom die aanduiding *"totdat Hy kom"*. Die bedoeling hiervan is nie *"totdat Hy eendag kom"* nie. Paulus bring met *"totdat Hy kom"* die lewende verwagting van die gemeente onder woord. Die verwagting wat ook nooit teleurstel nie, maar daagliks vervul word waar ons gehoor gee aan sy aanspraak op ons: *"Ek lewe en julle sal lewe"* (Joh 14:9).

Voorgestelde formulier vir die bediening van die nagmaal no 2

Geliefdes in die Here Jesus Christus,

Luister na 'n opmerking oor die lewe van die vroeë kerk: *"Ons het die Sondag bymekaar gekom om brood te breek. Paulus het vir hulle gepreek"* (Hand 20:7).

Ons lei hieruit af dat van die vroegste Christene op Sondag, die dag van die Here, erediens gehou het waar daar gepreek en ook nagmaal gevier is. Lukas gebruik die uitdrukking *"om brood te breek"* hier as 'n aanduiding van die nagmaal. Die plegtige breek van die brood het 'n betekenisvolle deel van die viering uitgemaak. Die brood wat gebreek word is 'n teken van die Christelike gemeenskap. In sy eerste brief aan die Korintiërs haal Paulus ook aan van *"die brood wat ons breek"* en verduidelik *"omdat dit een brood is, is ons al is ons baie, saam een liggaam, want ons het almal deel aan die een brood"* (1 Kor 10:16-17).

Die brood word gebruik as beeld van die gemeente. Soos wat die brood eerste daar is en dan in stukke gebreek word, gaan die gemeente, die liggaam van Christus, aan die lidmate vooraf. In die gemeente word die woord en wil van God verkondig, wat elkeen tot geloof en gehoorsaamheid roep. In die gemeenskap van die gemeente is die evangelie van geslag tot geslag oorgelewer wat vandag aan ons verkondig word en ons aan mekaar bind. Tog behoort niemand uit dwang aan die gemeente nie, maar is almal hier uit innerlike oortuiging.

Vir die mens wat daarna verlang dat die Here na hom toe moet kom, wys die nagmaal daarop dat Hy reeds gekom het. Dit wat reeds gebeur het word deur die kerklike verkondiging tot by ons gebring. In die nagmaal is dit duidelik dat die woord wat nou klink *"Dit is my liggaam"* (Mat 26:26), *"Dit is my bloed"* (Mat 26:27) al voorheen deur die Here gesê is. Hy het Hom op ons nood voorberei en sy hulp staan vas. Hy bevry ons van die waanbeeld dat ons heil en lewe in ons eie hand sou lê en lei ons om onself aan God toe te vertrou. In die nagmaalsviering van die gemeente

word dit wat Christus eenmaal vir ons gedoen het nou vir elke deelnemer in sy besondere omstandighede aktueel gemaak. Ons hoor: "*neem, eet*" (Mat 26:26) en "*drink almal daaruit*" (Mat 26:27). Elkeen word by die naam geroep om op die verkondiging te antwoord en op sy unieke manier kind van God te wees. Die wat Hom op Sy woord neem, word gehelp. En tegelyk het ons almal deel aan die een Gees, leef ons as gemeente uit die een woord van genade. Die ek van die gelowige vind homself in die gemeenskap van die gemeente. Solank as wat beide, die ek en die ons, bly by die een Hoof, Jesus Christus, sal hulle mekaar ondersteun en nie vervreemd raak van mekaar nie.

BESLUIT

1. Besluit soos in 1.2.1.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN VISEVOORSITTER

'n Herstemming vind plaas tussen

Prof PA Geyser
Ds APJ Beukes
Dr JJ Steenkamp.

1.2.5 TWEE ALTERNATIEWE DOOPFORMULIERE

Die volgende twee alternatiewe formuliere word voorgestel:

1.2.5.1 **Eerste alternatiewe formulier vir die bediening van die doop aan kinders van gelowiges (Dr J Otto)**

Na aanleiding van 'n gesprek by die werkgroep net die volgende opmerking: Hierdie is nie 'n wisselformulier nie, maar 'n alternatiewe formulier. 'n Wisselformulier gebruik dieselfde teologie en formuleer net anders. 'n Alternatiewe formulier gebruik 'n ander teologiese lyn om 'n ander perspektief te belig.

Geliefdes in ons Here Jesus Christus,

Die doop is een van die kerk se twee sakramente. Dit moet met erns en respek benader word. Ern� omdat ons geloof en ons geloofshandeling nie ligtelik opgeneem kan word nie. Respek omdat ons met 'n handeling besig is wat deur God

self ingestel is. Die doop van 'n persoon bring God en mens deur 'n tasbare handeling by mekaar uit. Deur 'n mens met water te besprinkel, ontstaan saam met die uitspraak van sekere woorde, 'n geloofsverbintenis wat meer as een betekenis het. Voordat ons vandag doop, is dit belangrik dat ons na die betekenis van die doop sal kyk. Doopouers en lidmate het belang by dit wat vandag hier gebeur en daarom moet almal aandagtig luister.

Een van die belangrikste dinge wat met 'n kind van gelowiges kan gebeur kort na geboorte, is om gedoop te word. Hierdie handeling waarvan jy eers op 'n later stadium hoor, is 'n teken van die grootste geskenk wat God aan jou kan gee. Dit sluit 'n belofte in wat jou hele lewe raak. Dit raak meer as net jou lewe nou, dit raak jou diepste menswees en het betekenis tot in ewigheid. Jou doop verbind jou aan alle gelowige mense deur die eeue heen wat almal die wonderlike voorreg gehad het om gedoop te word. Dit is egter belangrik om jou doop jou eie te maak deur self verantwoordelikheid te neem vir jou lewe.

Dit is duidelik uit Matteus 28:19 dat die doop 'n direkte opdrag is van Jesus nadat Hy opgestaan het. Jesus gee naamlik aan die dissipels die opdrag om mense te doop in die naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees. Daar is nog 'n belofte by, en dit is dat Jesus by ons sal wees tot aan die einde van tyd. Die kerngedagte van die teksgedeelte is dat mense geroep word om te glo, en as gelowiges gedoop word. Ons doop soos Jesus die opdrag gegee het in die naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees. Die doop in die Naam van God drie-enig wys ons op die somtotaal van God se genade. As Vader versorg God ons en skep God 'n verbintenis wat ewig duur. God is die Skepper wat weet hoe die skepping werk en wat elke skepsel nodig het. Die beeld van God as Vader wys vir ons dat God vaderlik sorg vir ons en omsien na ons behoeftes.

As Seun wys God vir ons dat ons doop ons aan God verbind vir hierdie lewe en die volgende lewe. Jesus Christus het juis aan 'n kruis gesterf om ons van ons sondes te verlos. As Heilige Gees verseker God ons dat ons nooit alleen is nie en dat God nou reeds ons begin omvorm tot sondelose wesens. Wanneer die mens in die naam van die Vader, en die Seun, en die Heilige Gees gedoop word, verklaar God dat daardie mens nou aan God behoort. In die doop gaan dit nie om die persoon wat gedoop word nie, maar om dit wat God aan die persoon wat gedoop word doen. Ons as mense ervaar op 'n tasbare en sigbare manier God se genade deur die simboliese handeling met water. Wat die uitwerking van die doop betref, kan daar op 'n hele aantal gewys word, waaronder sondevergifnis, heiliging en regverdiging, afwassing van sonde en skoon was van ons gedagtes.

Die belangrikste belofte wat ons uit die doop haal, is dat ons deur die doop ingelyf word in 'n nuwe bestaan. Die uiteinde van hierdie nuwe bestaan is die ewige lewe. Die persoon wat gedoop word kry deur die doophandeling deel aan die kruisiging, sterwe en begraving van Jesus. Daarmee saam kry die mens deel aan die opstanding

van Jesus. Met die doop is die handeling om met water te doop en die uitspraak van die Christus naam, ewe belangrik. Dit kom daarop neer dat daar nie net vergifnis van sonde plaasvind nie, maar ook dat ons as mense vrygemaak word om ons lewens aan Christus te wy. Jesus het gesterf, maar het ook opgestaan. Net so het die sonde in ons gesterf en kan ons in 'n nuwe lewe opstaan.

Hierdie bevryding is 'n geskenk van God en ons verstaan dit as 'n daad van God wat vir ons verlossing bewerkstellig. By die doop gebeur daar met ander woorde nie iets anders as dit wat aan die kruis gebeur het nie. Sonder Jesus se kruisdood, sou daar nie gedoop kon word nie. Die feit dat die doop iets is wat God aan die mens doen, maak dit vir ons moontlik om kindertjies te doop. Dit dien as troos vir die mens om te weet dat God lief was vir die mens, lank voor die mens van God bewus geraak het.

Hierdie en ander aspekte van die doop, is sake waarin 'n mens jou moet verdiep. Dit is daarom vir die ouers belangrik om die kind te leer en te laat leer aangaande die betekenis van die doop. Hierdie proses moet aanhou tot die dag dat die kind gereed is om verantwoordelikheid te aanvaar vir sy/haar eie doop. Die doop het met ander woorde nie net betekenis vir die een wat gedoop word nie, maar plaas 'n groot verantwoordelikheid op die persone wat die kind laat doop. Net so het die gemeente waar hierdie doop bedien word, 'n verantwoordelikheid. Die doop lyf ons in by die gemeenskap van gelowiges.

Dit is daarom gepas dat die ouers voor die gemeente die doopbelofte sal kom aflê. Sal die ouers daarom nou na vore kom om eerlik voor die gemeente op die volgende vrae te antwoord:

Geliefdes, julle het nou gehoor watter groot geleentheid hierdie is. Daar is nie plek vir bygeloof of gewoonte by hierdie handeling nie. Dit wat God vandag hier aan die kind/ers wil doen, is net te heilig vir ons om dit lukraak te doen. Antwoord daarom met 'n rein gewete en 'n vaste voorneme die volgende vrae:

- * Aanvaar u dat ons almal sondaars is en daarom God se genade nodig het? Aanvaar u dat ook u kind 'n sondaar is en daarom die doop nodig het?
- * Stem u saam en is u oortuig daarvan dat ons in die Bybel alles terugvind wat ons nodig het om gered te word? Is u verder daarvan oortuig dat ons belydenis hierdie Bybelse waarhede voldoende saamvat?
- * Besef u dat uself hierdie kind/ers moet gaan leer en laat leer deur die gemeente aangaande die doop wat vandag bedien word? Is u van vaste voorneme om hierdie verpligting na te kom tot op die dag dat die kind/ers bereid is om verantwoordelikheid vir die eie doop te aanvaar?

Wat is hierop u antwoord?

NN ek doop jou in die naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees. (Amen)

Dankgebed.

1.2.5.2 Tweede alternatiewe formulier vir die bediening van die doop aan kinders van gelowiges

Gemeente,

Die doop is een van die kerk se twee sakramente. Dit is 'n handeling wat deur God self ingestel is. Die doop bring God en mens by mekaar uit op 'n sigbare en tastbare manier. Die doop is nie net vir die kinders en hulle ouers belangrik nie, maar vir elkeen van ons.

Die doop is 'n teken van die grootste geskenk wat God aan 'n mens kan gee. Dit sluit 'n belofte in wat jou hele lewe raak. Die doop maak jou deel van Christus se geloofs familie.

Jesus gee aan die dissipels opdrag om mense te doop in die naam van die Vader, Seun en Heilige Gees. Die doop in die naam van die Vader wys ons dat God ons Vader is wat ons met alle goeie dinge versorg, dat Jesus Christus ons sondes afgewas het sodat ons vir altyd God se kinders kan wees, dat die Heilige Gees in ons bly om ons gelowiges te maak en te help lewe soos gelowiges.

God was lief vir die mens lank voor die mens van God bewus geraak het. Daarom is dit moontlik om klein kindertjies te doop.

Dit is egter belangrik om die doop jou eie te maak en self daarvoor verantwoordelikheid te aanvaar. Daarom moet ouers en die gemeente kinders leer wat die doop beteken. Kinders moet deur die lewe van gelowiges ervaar wat die doop is.

Sal die ouers daarom nou na vore kom om eerlik voor die gemeente op die volgende vrae te antwoord:

- * Aanvaar u dat u en u kinders God se genade nodig het?
- * Glo u dat ons in die Bybel alles vind wat ons nodig het om God se kinders te wees?
- * Sal u die kind leer wat die doop beteken en die kind laat grootword in die geloofs familie van Christus.

Wat is u antwoord?

NN ek doop jou in die Naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees. (Amen)

Aanbeveling van die Raad vir Erediens

Die raad beveel aan dat die eerste formulier nie goedgekeur word nie, op grond van die lengte daarvan. Die tweede formulier word goedgekeur vir opname in 'n nuwe publikasie van die Diensboek. Gemeentes kan nog binne drie maande na die Algemene Kerkvergadering aanbevelings ten opsigte hiervan maak. Die raad verwerk die aanbevelings en gee die formulier, na voorlegging aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, deur vir gebruik in die Kerk.

BESLUIT

1. Besluit soos in 1.2.1.

1.3 **ALTERNATIEWE HUWELIKSFORMULIERE**

1.3.1 **VOORTSETTING VAN STUDIE OOR ALTERNATIEWE HUWELIKS-FORMULIERE**

Die raad is tans besig met die formulering van 'n nuwe huweliksformulier en 'n huweliksformulier of formulering binne die bestaande formulier(e) wat die saak van geskeide persone verdiskonteer.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

1.3.2 **BESKRYWINGSPUNT**

1.3.2.1 **FORMULIER VIR DIE HERTROU VAN GESKEIDES: RING VAN ZOUTPANSBERG**

'n Formulier vir die hertrou van geskeides word in die Diensboek opgeneem.

Motivering

Die formulier wat tans vir huweliksbevestigings gebruik word se bewoording is baie duidelik teen egskeiding gekant. Om geskeides met die gewone huweliksformulier in die huwelik te bevestig, maak nie sin nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

1.4

HERSIENING VAN APOSTOLICUM FORMULERING: WEDEROPSTANDING VAN DIE VLEES (ARTIKEL 8)

Die volgende memorandum is van die Raad vir Erediens ontvang:

Dit is duidelik dat die betekenis van hierdie sin: *wederopstanding van die vlees*, by die meeste lidmate verwarring bring. Hierdie verwarring verdien aandag. Daar is een van twee opsies wat oorweeg kan word. Die eerste is 'n dinamiese vertaling wat sal grens aan 'n parafrase. Die tweede is 'n kategetiese program vir die Kerk. Hierdie program kan die vorm van 'n kursus aanneem, 'n kategeeses, 'n herderlike skrywe, 'n preckbundel, Bybelstudie of enige ander vorm wat die Kerk goed vind. Helderheid moet eers oor die betekenis van die sinnetjie verkry word.

Dit is duidelik uit die literatuur dat hierdie verwarring aangaande die wederopstanding nie net beperk is tot lidmate nie. Daar is uiteenlopende standpunte. Die teoloë wat binne die Reformatoriese lyn staan, huldig egter 'n standpunt waarmee ons onself kan vereenselwig. Opstanding van die vlees kan nie net beperk word tot die verstaan van die bestaan van die enkeling hier op aarde nie. Vir die verswakte, vir die bejaarde, vir die persoon met 'n liggaamlike gebrek is die wederopstanding van die vlees soms 'n gebeurtenis om te vrees. Daar is die mense wat hulle bestaan nie kan vereenselwig met die liggaam waarbinne hulle moet worstel nie. Tog is hierdie belydenis veronderstel om ook vir hierdie mense tot troos te wees.

Tog wil dit lyk asof die getuieis in die Skrif en die teologiese denke, ruimte laat vir 'n meer metaforiese verstaan van hierdie artikel. In die eerste instansie word daar 'n verwysing na 'n werklikheid gemaak. Tweedens is hier 'n verwysing na 'n voortgesette eie identiteit. In die derde instansie sou ons God se genadige herskeppende krag kon terugvind in hierdie artikel. 'n Vierde tema is die herskeppende krag van God in die lewe van die enkeling.

Die werklikheid van die opstanding

Om so 'n saak te bely, is om jouself te verbind aan 'n gebeurtenis wat nie tot fantasie of die gedagtewêreld van die enkeling beperk word nie, maar om dit as 'n publieke saak te verklaar waarby die hele gemeenskap belang het, of wat 'n impak op die hele gemeenskap sal hê. Opstanding van die vlees kan nie los van die openbare lewe plaasvind nie. Hier is geen sprake van weggeruk word in 'n fantasievlug of die bou van 'n verbeeldingryke lugkasteel nie. Die werklikheid van die vlees is gekoppel aan die publieke/openbare/werklikheid. Opstanding troos met die boodskap dat die mens in hierdie werklikheid weer gaan bestaan, al is dit dan op 'n nuwe bestaanswyse.

Die voortgesette eie identiteit

Vir die verswakte, die bejaarde, die gestremde, is genesing van groter belang. Daar is selfs vrees dat die opstanding die mens gaan vaskluister in 'n liggaam wat beperk en terughou tot in ewigheid. Die dra van die kruis hier op aarde is al erg genoeg. Om dit vir 'n ewigheid te doen, klink ondraaglik. Dit is egter 'n wanpersepsie wat hierdie vrees aanwakker. Die klem op die vlees moet gebalanseer word met die gedagte van die eie-ek wees. Elke mens het 'n eie identiteit wat nie sal verander nie, maak nie saak wat die ouderdom van die persoon is nie. Dit is hierdie essensie van ek-wees wat geraak word deur die opstanding; nie die toevalligheid van die toestand van die liggaam ten tye van die persoon se afsterwe nie. Die voortsetting van die eie-ek troos veral die mens wat voel dat die liggaam inperk en terughou. Die eie-ek is tot baie meer in staat as wat die liggaam baie keer toelaat. Die gelowige wat bely dat daar 'n opstanding van die vlees is, glo dat die eie-ek 'n nuwe bestaan by God sal hê. Dit gaan nie maklik in 'n vertaling van die artikel oorgedra kan word nie.

Die herskeppende krag van God

Die bely van hierdie geloofsartikel verwys die mens terug na die eerste artikel waar daar geloof bely word in die skeppende krag van God. Wanneer daar by die Christologie bely word dat Jesus uit die dood opgestaan het, word daar verwys na 'n historiese gebeurtenis wat getuig van die herskeppende krag van God. In hierdie artikel word dit uitgebrei na die toekoms. Die gelowige bely dat God in die toekoms ook die mens gaan herskep. Dit verwys na die einde van die geskiedenis. Dan gaan God die mens herskep soos Hy Jesus herskep het, met dieselfde krag waarmee die skepping tot stand gekom het. Die mens eien homself die reg toe om van hierdie herskeppende krag te kan ontvang.

Die herskeppende krag van God in die lewe van die enkeling

Hierdie tema kan ook anders gestel word, en dit is om te verwys na die bemoeienis van God by die lewe van die enkeling. God se herskepping is nie 'n algemene aangeleentheid nie, maar is op die enkeling toegespits. God gaan die individu aan die

einde van die tyd herskep. Hierdie herskepping is mens-spesifiek. Dit breek egter deur na die hede. Slegs indien God die mens nou persoonlik ken – in sy diepste wese ken – sal God in die toekoms die individu kan herskep. Die mens bely dus dat God die mens na die eie-ek (eie identiteit) ken, en die mens daarin sal herstel by die herskepping.

Uit dit wat tot hier aan u gestel is, is dit duidelik dat dit nie altyd ewe maklik gaan wees om 'n dinamiese vertaling daar te stel wat die volle betekenis van die oorspronklike sal oordra nie. Soos dit is, moet ons woorde oor die opstanding min wees, maar ons troos met die opstanding baie. 'n Dinamiese vertaling dra saam met hom die gevaar dat die metaforiese karakter van die trooswoord verlore kan gaan. Dit is die oortuiging dat die Kerk moeilik op 'n vertaling gaan kom wat hierdie (en ander temas nie aangeraak word nie) implikasies na behore gaan oordra. Dit gaan die gelowiges beter dien om hulle aan al hierdie dinge te herinner, en kategeties te begelei tot begrip.

Aanbeveling van die Raad vir Erediens

Die raad beveel soos volg aan:

- * Die breë riglyne van die verslag word aanvaar, naamlik, dat die vergadering met die huidige formulering volstaan.
- * Die studie aan die ander formulerings word voortgesit.

BESLUIT

- 1. Die aanbeveling van die raad word aanvaar.**
- 2. Die studie oor die aangeleentheid word voortgesit.**

1.5 HERVERTALING VAN DIE DORDTSE LEERREËLS

Die raad beveel aan dat die studie en werkopdrag verval weens die omvang en die vraag na die nodigheid daarvan aldan nie.

BESLUIT

- 1. Die aanbeveling van die raad word aanvaar.**

1.6 HERSIENING VAN PSALM- EN GESANGBOEK

Die raad het met genoeg kennis geneem dat die hersiening van die Psalm- en Gesangboek afgehandel is en dat dit tans bekendgestel en in die Kerk ingebruik geneem word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Gemeentes word versoek om met oorgawe en entoesiasme die nuwe Psalm- en Gesangboek in gebruik te neem.

1.7 UITSTAANDE STUDIEWERK OOR APOSTOLICUM EN NICEANUM

Die raad beveel aan dat die volgende studiewerk voortgesit word:

- * Die belydenis van die Apostolicum: "wederopstanding van die vlees".
- * Die belydenis van die Niceanum: "een doop tot vergifnis van sonde".
- * Die belydenis van die Apostolicum: "wat gely het onder Pontius Pilatus, gekruisig is,".

BESLUIT

1. Die raad word versoek om die studiewerk voort te sit en af te handel voor die 67ste Algemene Kerkvergadering.

1.8 AFWISSELING VAN WET MET SKRIFGEDEELTES BY DIENSORDES

Die Raad vir Erediens ondersoek die moontlikheid om in die diensordes die Wet van God en die samevatting van die Wet van God, af te wissel met ander Skrifgedeeltes soos byvoorbeeld Kolossense 3:12-17; Romeine 12:9-19 en gedeeltes uit Efesiërs 4:17 tot 5:20.

Die taak is deur die Raad vir Erediens aan die Komitee vir Belydenis- en Liturgiese Geskrifte opgedra.

Oor die aangeleentheid is geen verslag ontvang nie.

BESLUIT

1. Die opdrag aan die raad kontinueer.

1.9 **BESKRYWINGSPUNTE**

1.9.1 **TOEVOEGING BY ORDEREËL 1.4: FINANSIËLE BEKOSTIGING OP GEMEENTELIKE, RINGS- EN SINODALE VLAK VAN DIE KERK SE WERK: RING VAN WES-KAAPLAND**

Ordereël 1.4 word aangevul met punt 11 wat soos volg lees:

- 1.4.11 finansiële sal bydra tot die bekostiging van die Kerk se arbeid op gemeentelike, rings- en sinodale vlak.

Die Raad vir Regsadvies en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering steun nie die beskrywingspunt nie en oordeel dat die inskrywing onnodig is aangesien die gedagte in Ordereël 1.4.6 vervat is.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

1.9.2 **TOEGANKLIKHEID VAN BELYDENISSKRIFTE : RING VAN NOORD-KAAPLAND**

Die belydenisskrifte van die Kerk word meer beskikbaar en toeganklik gemaak deur die insluiting daarvan in onder meer die nuwe kategese-handleidings en/of nuwe Psalm- en Gesangboek en/of andersins.

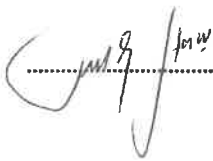
BESLUIT

1. Daar word van die beskrywingspunt kennis geneem. Die beskrywingspunt word in beginsel ondersteun.
2. Die saak word na SENTIK verwys vir aandag en verslag.

DIE VERGADERING VERDAAG VIR MIDDAGETE.

GOEDGEKEUR EN ONDERTEKEN TE PRETORIA OP 2 OKTOBER 2001.

VOORSITTER:

SKRIBA:

--- oOo ---

HERVATTING VAN DIE VERGADERING NA MIDDAGETE OP 1 OKTOBER 2001

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Herstemming vind plaas tussen prof PA Geyser en ds APJ Beukes.

Ds APJ Beukes word verkies as visevoorsitter.

1.9.3

BELYDENIS VAN JESUS CHRISTUS SE GEBORTE EN OPSTANDING: RING VAN ZEERUST

Na aanleiding van berigte in die openbare pers en artikels in die Hervormde Teologiese Studies oor bepaalde navorsing van die historiese Jesus, spreek die vergadering hom duidelik uit oor die Kerk se belydenis oor die maagdelike geboorte van Jesus en sy opstanding uit die dood om sodoende die verwarring wat genoemde navorsing oor die historiese Jesus in die Kerk tot gevolg het, aan bande lê.

Motivering

Die maagdelike geboorte van Jesus Christus en sy opstanding uit die dood word in die Skrif as werklike gebeurtenisse beskryf. Dit is ook so in die belydenisskrifte verwoord, en word deur die Kerk bely. Hierteenoor word die navorsing oor die historiese Jesus deur 'n hoogleraar van die Kerk aangebied as sou dit wat in die Bybel oor Jesus geskrywe is, metafores en "verbeeld"ing wees. Die implikasie is dan byvoorbeeld dat Jesus nie fisies uit die dood opgestaan het nie, maar wel net geestelik.

Kan elkeen maar glo soos hy/sy wil met betrekking tot die opstanding, naamlik dat Jesus of fisies of geestelik opgestaan het? Om te wil volstaan met die argument dat beide groepe tog dieselfde belydenis bely, naamlik dat Jesus Christus uit die dood opgestaan het, alhoewel elke groep dit verskillend interpreteer, en dat beide tog by die punt uitkom dat Jesus lewe, is om die Bybelse verkondiging van die fisiese opstanding van Jesus uit die dood, nie ernstig op te neem nie.

In die lig van teenstrydige interpretasies, is die Kerk se openbare uitspraak oor hoe die belydenis oor die maagdelike geboorte en die opstanding van Jesus verstaan word, noodsaaklik.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
2. Die volgende voorstel word aanvaar:
 - 2.1.1 Teen die agtergrond van vorige besluite van die Kerk dat die Algemene Kerkvergadering in die laaste instansie die belydenis interpreteer, dra die vergadering dit aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op om studiewerk te doen/te laat doen en aan die 67ste Algemene Kerkvergadering 'n voorlegging te maak oor 'n eietydse interpretasie van die kernsake van die Kerk se belydenis, soos onder andere die maagdelike verwekking van Jesus, die opstanding, die Godheid van Jesus en dies meer.
 - 2.1.2 Sodanige voorlegging
 - * **hou rekening met die historiese ontstaan en ontwikkeling van die kernsake van die belydenis**
 - * hou rekening met resente ontwikkeling op die onderskeie terreine van die teologie
 - * dui moontlike duidbare nuanseverskille aan ten opsigte van 'n eietydse interpretasie van die kernsake van die Kerk se belydenis
 - * dui fasette van onduidbare interpretasie van die belydenis aan.
 - 2.1.3 Tot tyd en wyl die Algemene Kerkvergadering die belydenis sodanig geïnterpreteer het, geld die belydenis van die Kerk onverkort.
 - 2.1.4 Die Algemene Kerkvergadering bevestig dat God in sy almag tot enige iets in staat is, en bevestig daarmee die waarheid in die Bybel oor God soos onder andere verwoord in die Apostolicum.

1.9.4

BELHAR BELYDENIS: RING VAN NOORD-KAAPLAND

Die inhoud van die Belhar Belydenis word deur die Kerk geëvalueer en inligting word aan lidmate van die Kerk deurgegee.

Motivering

Lidmate verneem vanuit die media en in hulle skakeling met lidmate van ander kerke oor die Belhar Belydenis. Daar is groot onkunde oor die belydenis.

Die ring oordeel dat hierdie belydenis vreemd is aan die Bybels-reformatoriese teologie en aan die belydenis van die Nederduitsch Hervormde Kerk.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het by sy vergadering gehou op 27 November 1998 prof J Buitendag versoek om 'n inligtingstuk oor die Belhar Belydenis wat vir lidmate verstaanbaar is, voor te berei vir voorlegging aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Die volgende memorandum is ontvang van dr Buitendag en deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering behandel by sy vergadering op 16 September 1999:

DIE BELYDENIS VAN BELHAR

Agtergrond

Die Belydenis van Belhar is in 1986 amptelik deur die Algemene Sinode van die NG Sendingkerk as belydenisskrif aanvaar. Dit plaas die Belydenis van Belhar vir hierdie Kerk op presies dieselfde vlak as die Drie Formuliere van Eenheid, te wete die Heidelbergse Kategismus (1563), die Dordtse Leerreëls (1619) en die Nederlandse Geloofsbelijdenis (1561). Hierdie status is ook onveranderd gehandhaaf met die samesmelting van die NG Sendingkerk en die NG Kerk in Afrika in 1994 tot die Verenigende Gereformeerde Kerk.

Die Belydenis van Belhar het gevolg op die afkondiging van 'n status confessionis in 1982 deur die sinode van die NG Sendingkerk. Dit is voorafgegaan deur 'n soortgelyke besluit met die vorige maand van die Wêreldbond van Gereformeerde Kerke in Ottawa. Dit beteken dat die oortuiging bestaan het dat daar toe 'n posisie in Suid-Afrika aangebreek het wat 'n belydenis-standpuntinname genoodsaak het. Die waarheid van Christus was dus volgens die betrokkenes op die spel. So 'n "staat van belydenis" is dan die sterkste moontlike posisie denkbaar wat 'n kerk oor 'n bepaalde saak kan inneem. Daarom gryp dit die wese van die kerk in die hart. En wie nie hiermee kan saamgaan nie, plaas hom- of haarself gevolglik buite die versoening van Christus.

Alhoewel dit duidelik is dat die Belydenis van Belhar dit teen enige vorm van teologiese en etiese regverdiging van apartheid het, is dit nie in die eerste plek 'n protesskrif nie. Inteendeel, die woord "apartheid" kom nie een enkele keer daarin voor nie. Die belydenis is positief opgestel en wil in hoofsaak oor die sigbare eenheid van die kerk in Christus handel. Dit word bereik deurdat die kerk versoening en geregtigheid sal verstaan en bevorder.

Dit styl van die Belydenis van Belhar is die van eer en verheerliking (doksologies). In sy vyf artikels word telkens met die woord "ons glo" begin en benewens die eerste en laaste artikels wat as 'n omarming deur die drie-enige God gesien moet word, sluit die middelgedeelte se drie artikels af met 'n "ons verwerp". Daar is 'n logiese progressie vanaf Artikel 1 tot 5 op te merk: God - Kerk - Versoening - Geregtigheid - Gehoorzaamheid. 'n Groot aantal Bybelse verwysings word ook deurgaans gebruik. Die taalgebruik is op die man af en duidelik.

Inhoud

Kortliks kan die omtrent vier bladsye belydenis soos volg opgesom word:

- * **Artikel 1** bely die geloof in die drie-enige God wat die kerk versamel, beskerm en versorg van die begin van die wêreld af tot aan die einde toe.
- * **Artikel 2** bely die eenheid van die kerk grootliks in die woorde van die bekende Apostoliese Geloofsbelydenis (ook genoem die Twaalf Artikels) as die een heilige algemene Christelike kerk, die gemeenskap van die heiliges, geroep uit die ganse menslike geslag. Hierdie eenheid is sowel gawe as opdrag en daarom durf natuurlike of sosiale verskeidenheid nooit die kerk verdeel nie. Die ware geloof in Christus is die enigste voorwaarde vir lidmaatskap van die kerk. Selfs net die weiering om hierdie sigbare eenheid as 'n kosbare gawe na te jaag, is sonde.
- * **Artikel 3** bely dat aan die kerk die boodskap van *versoening* toevertrou is om met krag in hierdie gebroke wêreld uit te dra. In enige situasie waar verskeidenheid tot geskeidenheid lei, word die versoening nie net belemmer nie, maar selfs ontkragtig. Daarom verwerp dit enige leer wat in die naam van die evangelie, gedwonge skeiding van mense op grond van ras en kleur sanksioneer.
- * **Artikel 4** bely dat God Hom geopenbaar het as die Een van *geregtigheid* en ware vrede onder mense bring. Daarom dat God "op 'n besondere wyse die God van die noodlydendes, die arme en die veronregte is". Die kerk word dan geroep om God hierin te volg en hom daadwerklik by die veronregtes te skaar en elke vorm van legitimering van veronregting word as 'n ideologie verwerp.
- * **Artikel 5** roep die kerk op om in *gehoorsaamheid* aan Jesus Christus bogenoemde te bely en uit te leef, ongeag die gevolge. Hierdie appèl herinner ook sterk aan Artikel 28 van die Nederlandse Geloofsbelydenis.

Groter verband

Verskillende motiewe gee gewoonlik aanleiding tot die daargestelling van belydenisskrifte. Mens sou kon aantoon dat ons huidige belydenisskrifte tot stand gekom het uit liturgiese, leerstellinge, kategetiese, polemiese en ook ander oorwegings.

Die wyd-aanvaarde *Teologiese Verklaring van Barmen* van die vroeëre dertigerjare van die twintigste eeu in Duitsland byvoorbeeld, het met die opkoms van nasionaal-sosialisme die lig gesien ten einde die kerk bewus te maak van sy ware taak vanweë Jesus Christus se universele koningskap. Dit het dus die *sosio-politieke situasie* van die dag as aanleiding tot 'n belydenis gevestig. Die motief vir die opstelling van die Belydenis van Belhar sou in dieselfde kategorie geplaas kon word.

Die aard van Calvinisme leen hom ook daartoe dat belydenismatig op politieke situasies reageer kan word. Dit is moontlik om 'n stuk of tien sulke verklarings of getuigenisse op te noem wat die laaste paar dekades in Suid-Afrika ook uit hierdie tradisie gekom het. Mens hoor daarom in die Belydenis van Belhar voortdurend in die agtergrond klanke van die Drie Formuliere van Eenheid en ervaar mens dus nie regtig 'n belydenis wat vreemd is nie, maar tog gebore is uit die skoot van 'n bepaalde gereformeerde tradisie.

Waarom nog 'n belydenisskrif? Die Drie Formuliere van Eenheid dateer sover terug as die sestiende eeu. Die saak van eenheid, versoening en geregtigheid kom egter nie werklik daarin aan die orde nie. Die ontwikkeling van die gedagte van sosiale geregtigheid is 'n relatiewe laatkommer in die kerk se besinning oor die implikasies van die evangelie. Hierdie leemte in die Drie Formuliere was destyds baie akuut deur die NG Sendingkerk beleef. In beginsel moet wel toegegee word dat daar seker altyd die moontlikheid vir uitbreiding van 'n kerk se aantal belydenisskrifte behoort te bestaan, veral wanneer die oortuiging ontwikkel dat pertinente aksente belig moet word.

Slotsom

Geen belydenis behoort van sy situasie losgemaak te word en dan koud, op 'n afstand, beoordeel te word nie. Elkeen van die bestaande belydenisskrifte het ook duidelik 'n bepaalde bedding waaruit dit gegroei het. Wie enige belydenis bloot klinies dissekter, gaan beslis die hartklop daarvan mis. In elk geval kan 'n belydenis ook net van binne af gebore word. Van buite af word daar slegs kennis van geneem.

Die Belydenis van Belhar is gebore uit die boesem van 'n spesifieke gemeenskap van Suid-Afrika in 'n bepaalde politieke situasie. Menslik hoor mens hierin 'n pynkreet van 'n kerk en teologies weer die uitroep, dit kan mos nie! Geen ander kerk mag nou mos onverskillig teenoor hierdie krete staan nie. Enige kerk kan hom boonop in 'n situasie bevind waar die weg van belydenis noodsaaklik kan word.

Maar ook moet bygevoeg word dat subjektiewe belewenisse nie soos byvoorbeeld 'n bal "aangegee" kan word nie. Daarom is dit onmoontlik dat 'n ander kerk hom in hierdie (destydse) situasie kan verplaas en dan ewe passievol dieselfde kan bely. Wel kan 'n reagerende kerk sê: dit was nooit die bedoeling nie en ook onderneem om altyd weer na die Bybel te gaan luister. Selfvoldaanheid of triomfantelikheid pas, nóg by diegene wat die belydenis laat hoor, nóg by diegene wat dit aanhoor. Geeneen

durf ooit verklaar, God is aan ons kant nie!, maar moet eerder die vraag eerlik beantwoord, is óns aan God se kant?

Dit was die uitdruklike opdrag aan ondergetekende om nie te handel oor die Nederduitsch Hervormde Kerk of enige ander kerk se standpunt oor die onderhawige saak nie. Teologies word daar dan volstaan met die volgende twee opmerkings:

1. Die Belydenis van Belhar verruil nie werklik die Bybel vir Marxistiese maatskappy-kritiek nie. Geen bevrydingsprogram word ook gesuggereer nie. Die een sinnetjie in Artikel 4 wat hierdie indruk sou kon ondersteun - "dat God op 'n besonder wyse die God van die noodlydende, die arme en die veronregte is" - moet in sy verband gesien word. Benewens die tekste wat hiervoor aangevoer word (Deut. 32:4, Luk. 2:14, Joh. 14:27, Ef. 2:14, Jes. 1:16-17, Jak. 1:27 en 5:1-6, Luk. 1:46-55, 6:2-26, 7:22 en 16:19-31), hoor mens ook iets van Psalm 46: "God is vir ons 'n toevlug en 'n beskerming; Hy was nog altyd bereid om te help in nood". Die woorde, "op 'n besondere wyse" in hierdie sinsnede, kwalifiseer duidelik die stelling. 'n Mens vind hierdie gedagte van God se hulp in nood, ook in ander hooggeregsepteerde kerke se belydenisuitsprake.
2. Die saak van die sigbare eenheid in Artikel 2 is te sterk bewoord. Natuurlik verskeidenheid (beide soortlik en geografies) bevorder intra- en interkerklike ekumeniese sensitiviteit asook teologiese denke en is nie noodwendig gelyk te stel aan sonde nie. Ons teologiese houding moet dalk verander van opponerend na waarderend, van òf ... òf, na én ... én.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het soos volg besluit:

- * Dr J Buitendag en prof SJ Botha word versoek om die Belhar Belydenis teologies te evalueer. Nadat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die memoranda bespreek en goedgekeur het, word dit saam met die teks van die Belhar Belydenis na gemeentes en ringe gestuur vir kommentaar.
- * Die kommentaar wat ontvang word, word ook aan die Raad vir Ekumene gestuur met die versoek om na aanleiding van dié kommentaar 'n standpunt vir die Kerk te formuleer en by wyse van 'n beskrywingspunt aan die 66ste Algemene Kerkvergadering voor te lê.

Nadat die beskrywingspunt van Noord-Kaapland ontvang is, het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering soos volg besluit:

- * Die beskrywingspunt word na die 66ste Algemene Kerkvergadering verwys.
- * Die voorlegging van die Raad vir Ekumene oor die aangeleentheid word saam met die beskrywingspunt hanteer as voorbereiding vir die 66ste Algemene

Kerkvergadering.

Die Raad vir Ekumene het nie oor die aangeleentheid verslag gelewer nie.

Prof SJ Botha en dr GJM van Wyk stel dat die opdrag nie deur hulle ontvang is nie.

BESLUIT

1. Die Kerk neem kennis van die Belydenis van Belhar, asook die studie van prof J Buitendag oor die aangeleentheid.

1.9.5

OP TREDE TEENOR DOSENTE, PREDIKANTE EN LIDMATE OOR OPENBARE UITSPRAKE IN DIE PERS IN STRYD MET DIE KERK SE BELYDENIS: RING VAN CHRISSIESMEER

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering tree in terme van Ordereël 8 op teenoor professore, predikante en lidmate wanneer openbare uitsprake, soos die ontkenning van die maagdelike geboorte van Jesus Christus in stryd is met die Kerk se belydenis.

Motivering

Die openbare debat rondom die historiese Jesus en navorsingsresultate van die "Jesus Seminaar" veroorsaak onrus onder lidmate. Die Kerk wil as belydende kerk bestaan en beskou die openbare uitsprake van ampsdraers en hoogleraars as ondermynend van die Kerk se belydende aard.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oordeel dat die beskrywingspunt nie aanvaar moet word nie, aangesien die Kerk reeds daarvoor voorsiening maak.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

--- oOo ---

2. AMPTE

2.1 DIENAARS VAN DIE WOORD

2.1.1 OPLEIDING EN VORMING VAN DIENAARS VAN DIE WOORD

2.1.1.1 Kuratorium

(i) Besluite van die 65ste Algemene Kerkvergadering

(a) *Teologiese Fakulteit*

- * Die vestiging van 'n enkele teologiese fakulteit onder beheer van die Universiteit van Pretoria, word in beginsel aanvaar.
- * Die opheffing van die STNT word aanvaar.
- * Die Kuratorium kry opdrag om in oorleg met die Kommissie van die Algemene kerkvergadering
 - ** die gunstige moontlike posisie vir die Kerk se teologiese opleiding by die Universiteit van Pretoria te beding
 - ** voorkeur te verleen aan die vestiging en inbedryfstelling van die Kerk se eie Teologiese Kollege op 1 Januarie 2000
 - ** poste by die Fakulteit Teologie (Afd A) vanaf 1 Januarie 2000 tot 31 Desember 2004 só te herrangskik dat al ses die tradisionele vakdisiplines teen die jaar 2004 verteenwoordig sal wees en dat dit tot die beste voordeel van die Kerk sal wees
 - ** die rasionalisering van die Fakulteit Teologie (Afd A) só te bestuur dat dit met die minste ontwrigting en verlies van die huidige dosente verloop.
- * Die uitdiensstelling van teologiese dosente en ander predikante met besondere opdrag, word omskryf en gereël analoog aan die uitdiensstelling van gemeentepredikante.

Die besluite is na die Dosentevergadering en Kuratorium deurgegee.

Die verslag van die Kuratorium dui aan hoe daar aan hierdie besluite uitvoering gegee is.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die saak word bespreek by punt 2.1.1.2.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN VISESKRIBA

Die vergadering stem vir 'n viseskriba.

(b) *Fondsinsameling vir die Teologiese Opleiding*

- * Die vergadering keur die gedagte van fondsinsameling vir teologiese opleiding goed.
- * Die Kuratorium in oorleg en in samewerking met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies implementeer die saak verder.

Dr JP Labuschagne, predikant van die gemeente Rustenburg, is op versoek van die Kuratorium, deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem vir die opdrag.

BESLUIT

1. Die aangeleentheid word behandel in die Kuratorium se verslag by punt 2.1.1.5.

(c) *Keuringsproses van teologiese studente aan die einde van die studietydperk*

Die taak rondom die keuringsproses aan die einde van teologiese studente se studietydperk, word deur die Kuratorium behartig.

Die Kuratorium antwoord soos volg oor die opdrag:

- * Gedurende die Kuratoriumvergadering van Augustus, sal inligting uit alle vorige voogdeverslae, evalueringsverslae en enige bykomende inligting wat oor die finalejaar studente bekom is, bespreek word.

- * Indien die Kuratorium 'n probleem by enige van die studente bemerk, sal so 'n student of studente opgeroep word vir 'n gesprek.
- * Na dié vergadering sal 'n datum bepaal word vir 'n gesprek met die finalejaarstudente oor hulle finale studieskuld en hulle verpligtinge ten opsigte van die terugbetaling daarvan.

Nadat bogenoemde gesprekke plaasgevind het, sal 'n verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die aanbevelings so goedgekeur en besluit om dit na die 66ste Algemene Kerkvergadering deur te gee vir kennisname.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

- (d) *Beskrywingspunt: Herstrukturering van die Fakulteit Teologie (Afd A): Ring van Bloemfontein*

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt aan die 65ste Algemene Kerkvergadering word onder punt 2.1.1.2 behandel.

- (ii) Kuratorium vir die Teologiese Opleiding

- (a) *Opdrag*

Die Kuratorium het in terme van die Kerkorde, Ordinansie 2, onder meer die opdrag om opsig te hou oor die onderrig deur teologiese dosente en oor die vordering en gedrag van teologiese studente van die Kerk. Die Kuratorium adviseer die Raad van Finansies oor finansiële hulp aan teologiese studente van die Kerk en ander finansiële aangeleenthede wat die dosente en teologiese opleiding raak.

- (b) *Samestelling*

Die Kuratorium is tans soos volg saamgestel:

Dr PJ de Beer	Voorsitter
Dr WA Dreyer	Visevoorsitter
Dr JC van der Merwe	

Dr DJC van Wyk
 Dr JH Breytenbach
 Dr HJ Botes
 Ds WP Prinsloo

Die Administrateur tree op as skriba.

Persone in die volgende poste neem sitting as adviserende lede van die Kuratorium:

- * 'n Verteenwoordiger van die Departement Dogmatiek en Christelike Etiek
- * Die Departementshoof van Godsdiens en Sendingwetenskap
- * 'n Verteenwoordiger van die Departement Kerkgeskiedenis en Kerkreg
- * 'n Verteenwoordiger van die Departement Nuwe Testamentiese Wetenskap
- * Die Departementshoof van Ou Testamentiese Wetenskap
- * 'n Verteenwoordiger van die Departement Praktiese Teologie
- * Die Hoof van Hervormde Teologiese Opleiding
- * Die Hoof van die Hervormde Teologiese Kollege.

Tydens die 1998 verkiesing van Kuratoriumlede is dr Y Dreyer as lid van die Kuratorium verkies, maar het aan die begin van 2001 'n dosentepos by die Universiteit van Pretoria aanvaar. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het ds WP Prinsloo in die plek van dr Dreyer aangewys.

BESLUIT

1. Die Kuratorium word in terme van Ordinansie 3.8.3 (xi)(a) van die Kerkorde, met inagneming van Ordinansie 3.10.2 (xvii) en 3.8.3 (xii) verkies. Die eerste stemming sal later aangekondig word.
2. 'n Dosent by die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria wat lid is van die Kerk, maar wat nie deur die Kerk benoem is nie, mag sitting neem op die Dosentevergadering en die Kuratorium met adviserende stem.
3. Die Kuratorium word bedank vir besondere werk wat gelewer is die afgelope termyn.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN VISESKRIBA VIR DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Herstemming vind plaas tussen

Prof J Buitendag
 Dr WA Dreyer
 Dr JJ Steenkamp
 Dr JC van der Merwe
 Ds S Hoffman.

2.1.1.2 Teologiese opleiding aan die Universiteit van Pretoria

- (i) Die volgende verslag van prof APB Breytenbach, Adjunkdekaan van die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria vir die tydperk 1998 - 1999 word behandel:

(a) *Inleidende opmerkings*

Die jare 1998 en 1999 sal in die geskiedenis van die Fakulteit Teologie (Afd A) bekend staan as 'n tydperk van onderhandeling met die oog op 'n totaal nuwe bedeling. Dit was in vele opsigte traumaties om die dwang tot rasionalisering van binne die Kerk en die aandrang op aanpassings by 'n nuwe bedeling in die land, só te hanteer dat die waardes wat die Kerk graag gevestig sien in sy teologiese opleiding, nie verlore sou gaan nie. Dit was veral traumaties om die voortydige aflegging van lojale dosente tot uitvoer te bring.

(b) *Personeel*

Die personeel van die Fakulteit Teologie (Afd A) was soos volg saamgestel:

Dogmatiek en Christelike Etiek	- Prof JH Koekemoer (Dekaan)
Godsdiens en Sendingwetenskap	- Prof PJ van der Merwe
Kerkgeskiedenis	- Prof SJ Botha
Praktiese Teologie	- Prof TFJ Dreyer
Ou-Testamentiese Wetenskap	- Prof APB Breytenbach
	Prof PM Venter
Nuwe-Testamentiese Wetenskap	- Prof AG van Aarde
	Prof GMM Pelser
STNT	- Prof MJduP Beukes
	Prof LJS Steenkamp
Bybelkunde	- Prof LC Bezuidenhout
	Dr PA Geysier.

Die STNT is teen die einde van 1998 gesluit en die personeel is afgelê. Prof LJS Steenkamp is vanweë gesondheidsprobleme medies ongeskik verklaar en prof MJ du P Beukes moes met vervroegde pensioen uitree. Gelukkig het albei weer beroepe ontvang en werk hulle tans in gemeentes van die Kerk.

Proff JH Koekemoer (dekaan), SJ Botha en GMM Pelser moes teen die einde van 1999 met vervroegde pensioen uitree om die getal voltydse dosente van die Nederduitsch

Hervormde Kerk (Ned Herv Kerk) te verminder na slegs 6. Aangesien genoemde persone nog uitstaande verlot gehad het wat hulle moes neem of dit andersins verbeur, het die Fakulteit Teologie (Afd A) vir 'n groot deel van 1999 uit slegs 6 voltydse dosente bestaan. Daar kon wel gebruik gemaak word van die dienste van deeltydse dosente uit die predikantekorps van die Kerk.

(c) *Navorsing en onderrig*

Die Fakulteit Teologie (Afd A) het weer besondere prestasies gelewer op die terrein van navorsing. So is daar byvoorbeeld gedurende 1998 in totaal 29 geakkrediteerde tydskrifartikels gelewer deur die voltydse Hervormde dosente. In 1999 was die getal ook 29. Hiervan het prof AG van Aarde die oorgrote meerderheid gelewer, en sonder *Hervormde Teologiese Studies* sou dié prestasie nie moontlik wees nie.

Die onderrig van studente het normaal verloop. Met die oog op die nuwe fakulteitsstrukture wat in 2000 in werking sou tree, is daar besonder baie tyd bestee aan die totale herbeplanning en volledige herkurrikulering van die onderrig. Daar moes beplan word vir nuwe BTh en MDiv kursusse in die plek van die bestaande BA (Teol) en BD kursusse, asook die oorgang van 'n BA-BD na BTh-MDiv graadstruktuur. 'n Volledige modulestelsel is ook beplan.

(d) *Studentegetalle*

Die getal voorgraadse studente wat gedurende 1998 en 1999 by Afdeling A geregistreer was, is soos volg:

1998	-	BA I	15	BA II	12	BA III	7
		BD I	8	BD II	8	BD III	7
1999	-	BA I	10	BA II	14	BA III	10
		BD I	5	BD II	8	BD III	8

Die getal nagraadse studente wat hulle studies voltooi het was:

1998	-	MDiv	1	DD	4
1999	-	MDiv	2	DD	1

(e) *Onderhandelinge met die oog op 2000*

Die onderhandelinge met die oog op 'n geamalgameerde Fakulteit Teologie is hoofsaaklik gevoer deur die dekanekomitee wat saamgestel was uit 'n gelyke getal dosente van die Nederduitsch Hervormde Kerk en die Ned Geref Kerk. Die belangrikste resultaat wat vir die Nederduitsch Hervormde Kerk bereik is met die oog op die migrasietydperk (2000 tot 2004) en wat in 'n ooreenkoms met die Universiteit van

Pretoria vasgelê is, is dat die Nederduitsch Hervormde Kerk 6 dosenteposte sou hê in die nuwe fakulteit, nieëenstaande die feit dat die Kerk volgens studentegetalle slegs op 4 aanspraak kon maak. Die Kerk sou 30% van die koste van die 6 poste bekostig en die Universiteit sou nie verdere finansiële druk plaas op die Kerk in geval van moontlike tekorte nie.

Daarbenewens is 'n ooreenkoms met die Universiteit gesluit vir die vestiging van 'n eie teologiese kollege onder volle beheer van die Kerk, maar verbonde aan die Universiteit.

(f) *Die nuwe Fakulteit Teologie*

Op die eerste werksdag van 2000 het die nuut saamgestelde Fakulteit Teologie amptelik begin funksioneer. Dit was in vele opsigte 'n dramatiese verandering ná meer as 80 jaar waarin die Kuratorium van die Nederduitsch Hervormde Kerk 'n beduidende seggenskap gehad het oor die aard en inhoud van die opleiding van sy teologiese studente aan die Universiteit van Pretoria. Die nuwe bedeling wat deur verskillende faktore meegebring is, het werklik 'n nuwe denkparadigma gevra en talle nuwe eise gestel.

(g) *Fakulteitstrukture*

Die twee tradisionele fakulteitsafdelings (A en B) is saamgevoeg in 'n enkele Fakulteit Teologie. Dit is gedoen in ooreenstemming met ooreenkomste wat deur die Nederduitsch Hervormde Kerk en die Ned Geref Kerk aangegaan is met die Universiteit van Pretoria.

Die strukture wat daardeur tot stand gekom het is 'n

- * Fakulteitsraad (6 lede van die Nederduitsch Hervormde Kerk, 11 lede van die NG Kerk)
- * Algemene Dosenteraad (al die voltydse dosente)
- * Hervormde Dosenteraad (al die Hervormde dosente)
- * Ekumeniese Adviesraad (verteenwoordigers van kerklike Kuratoria wat ooreenkomste met die Universiteit gesluit het).

Met die uitsondering van die Ekumeniese Adviesraad wat eers laat in die jaar byeen geroep is, het al die strukture goed gefunksioneer. Die volgende staande *fakulteitskomitees* is in die lewe geroep om die funksionering van die nuwe Fakulteit verder te ondersteun:

- * Dagbestuur (dekaan, adjunkdekaan, prof PJ van der Merwe)
- * Bestuurskomitee (dekaan, adjunkdekaan, departementshoofde en programbestuurders)
- * Onderrig- en programkomitee
- * Telematiese onderrigkomitee
- * Akademiese tafelgesprekke
- * Navorsingskomitee

- * Verrykingsprogrammekomitee
- * Bemerkingskomitee
- * Ekumeniese skakeling
- * Samewerkingsooreenkomste
- * Internasionalisering
- * Aanstellingskeurkomitee
- * Rekenaarkomitee
- * Programkoördinerings
- * Nagraadse komitee.

Verder is promosiekommissies benoem uit al die doserende personele om die verdediging van doktorsale proefskrifte te behartig.

Naas die bestaande Sentrum vir Beroepsetiek (SBE) en die Instituut vir Sendingwetenskaplike en Ekumeniese Navorsing (ISWEN) wat funksies van die nuwe Fakulteit geword het, is 'n Sentrum vir Teologie en Gemeenskap (STG) gevestig wat vanuit die Fakulteit die bemerking (in die vorm van verrykingsprogramme) van navorsing behartig - 'n taak wat voorheen hoofsaaklik by STNT en SEVTO (vir Afdelings A en B) berus het.

Die Hervormde Teologiese Kollege (HTK) wat vanaf 1 Januarie 2000 in bedryf is, hanteer kerke en kerkspesifieke sake in belang van die Ned Herv Kerk aan die Fakulteit. Die finale studiejaar van die Hervormde studente (MDiv 2) word byvoorbeeld volledig vanuit die HTK aangebied. Die Ned Geref Dosentevergadering en SEVTO hanteer kerke en kerkspesifieke sake in belang van die Ned Geref Kerk.

(h) *Personeel van die Nederduitsch Hervormde Kerk*

Volgens die ooreenkoms met die Universiteit is 6 permanent-voltydse doseerposte aan die Ned Herv Kerk toegesê. Hierdie poste sou vanaf 1 Januarie 2000 beklee word deur proff

APB Breytenbach (Ou-Testamentiese Wetenskap)
 LC Bezuidenhout (Ou-Testamentiese Wetenskap)
 PA Geyser (Nuwe-Testamentiese Wetenskap)
 AG van Aarde (Nuwe-Testamentiese Wetenskap)
 PJ van der Merwe (Godsdienst- en Sendingwetenskap) en
 PM Venter (Ou-Testamentiese Wetenskap).

Prof LC Bezuidenhout het hom egter in Skotland gaan vestig en gevolglik is slegs 5 van die poste beset. Daar is deur onderhandeling daarin geslaag om die dienste van proff SJ Botha (Kerkgeskiedenis en Kerkreg), JH Koekemoer (Dogmatiek & Christelike Etiek) en GMM Pelser (Nuwe-Testamentiese Wetenskap) met fondse van die Universiteit in te koop vir die jaar. Dit het 'n beter balans in die verspreiding van dosente van die Nederduitsch Hervormde Kerk oor die verskillende dissiplines asook 'n

tempering van die dramatiese personeelvermindering meegebring.

Teen die einde van 2000 is die eerste diversiteitsaanstelling gemaak in die persoon van dr Y Dreyer in die Departement Praktiese Teologie. Die voltydse aanstelling van 'n sesde dosent van die Nederduitsch Hervormde Kerk (naamlik dr J Buitendag in die Departement Dogmatiek en Christelike Etiek) is ook teen die einde van 2000 afgehandel sowel as 'n verdere diversiteitsaanstelling in die persoon van dr MJS Masango in die Departement Praktiese Teologie.

(i) *Onderrig en programme*

Soos te wagte het die onderrig veral gedurende die eerste kwartaal nie sonder stampe en stote verloop nie. Van die mees algemene klagtes van studente het gegaan oor die aantal leerure wat in sommige modules te veel was, oor gevalle van onvoldoende inligting in die vorm van studiehandleidings en oor gevalle van oorevaluering. Die dekaan, adjunkdekaan en die Onderrig- en Programkomitee het ernstig aandag gegee aan die saak en ná gesprek met studenteverteenwoordigers die nodige maatreëls getref om die probleme uit die weg te ruim. Die vlak en kwaliteit van onderrig is daarna gereeld gemonitor deur die Onderrig- en Programkomitee. Evaluering van lesings deur studente het ook op dreef begin kom - dit ondersteun die pogings om in die onderrig hoë kwaliteit te handhaaf. Die Algemene Dosenteraad het verder dringend aandag gegee aan die hoë koste van sommige modules, veral Hebreeus en Grieks.

Die volgende programme is gedurende 2000 in die Fakulteit aangebied: BA (Teol), BTh, BA Hons (Teol), Nagraadse Diplomas in Teologie, BD, MDiv, MA (Teol), MTh, PhD en DD. Die voorbereidingswerk vir die aanbieding van 'n Diploma in Teologie, en 'n MPhil in toegepaste teologie is ook gedurende 2000 afgehandel.

(j) *Navorsing*

Die Fakulteit het besonder goed presteer op die terrein van navorsing. Die navorsingstoekenning aan die Fakulteit in 2000 vir die gemiddelde aantal artikels gelewer gedurende 1997 en 1998 het R385 500 bedra. Hiervan is ongeveer die helfte verdien deur Hervormde dosente. Gedurende 2000 is 49 wetenskaplike tydskrifartikels gelewer deur die paar Hervormde dosente en hulle navorsingsassosiate. Prof AG van Aarde het in dié opsig weereens 'n baie hoë profiel gehandhaaf en deur sy onvermoeide werk as redakteur van *Hervormde Teologiese Studies* was hy grootliks verantwoordelik vir dié besondere prestasie.

In die Fakulteit is 1 DD, 10 PhD, 8 MTh en 9 MA-grade toegeken. Die Fakulteit het hom dus reeds in die eerste jaar van sy bestaan gevestig as 'n hoë presteerder op die terrein van navorsing. Daarmee is die posisie van die Fakulteit te midde van die ander fakulteite verstewig niteenstaande sy klein getal dosente en voorgraadse studente.

(k) *Studentegetalle*

Studentegetalle is die een terrein wat kommer wek, veral gesien vanuit die hoek van die Nederduitsch Hervormde Kerk. In die Fakulteit self is getalle uitgebrei en word dit steeds uitgebrei deur ooreenkomste aan te gaan met teologiese kolleges van ander kerke. Die nagraadse komponent geniet ook deurlopende aandag en verskeie maatreëls is getref om dit so hoog as moontlik te hou. Die probleem lê egter by die inname van nuweling eerstejaars uit Hervormde kring. Aan die begin van 2000 het slegs 5 nuwelinge aangemeld. Die deurvloei van Hervormde studente was ook nie na wense nie. Te veel sak uit en staak uiteindelik hulle studies. Dit is 'n saak wat die voortdurende aandag van die Kuratorium in oorleg met die Dosentevergadering en dosentevoogde verg.

(l) *Internasionalisering*

Die nuwe Fakulteit het bestaande internasionale bande versterk en ook nuwe ooreenkomste aangegaan. Van die belangrikste ooreenkomste is dié met die twee teologiese fakulteite in Wenen Oostenryk, met St Andrews in Skotland en met die teologiese fakulteit van die Vrije Universiteit Amsterdam.

(m) *Ten slotte*

Die aanpassings wat die dosente van die Nederduitsch Hervormde Kerk moes maak in 2000 ten opsigte van die nuwe Fakulteit en van die nuwe paradigma aan die Universiteit (waarin sake soos kwaliteitversekering, prestasiebestuur, ensovoorts baie ure opeis) het byna bomenslike eise gestel aan 'n verkleinde akademiese korps. Die begrip vir hierdie situasie wat daar was by die Kuratorium en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, word opreg waardeur.

BESLUIT

1. Die vergadering neem kennis van die onderhandelingsproses asook die oorgangsfase na 'n geïntegreerde Teologiese Fakulteit aan die Universiteit van Pretoria.
2. Dosente word bedank vir navorsing wat gedoen is en gelukkigwens met besonder goeie resultate.
3. Dosente word bedank vir die voortreflike wyse waarop studente onderrig is en dit veral onder moeilike omstandighede moes doen.

- (ii) Beskrywingspunt aan die 65ste Algemene Kerkvergadering

(a)

HERSTRUKTURERING VAN DIE FAKULTEIT TEOLOGIE (AFD A): RING VAN BLOEMFONTEIN

Die volgende beskrywingspunt is deur die 65ste Algemene Kerkvergadering aanvaar:

Die huidige ondersoek na die herstrukturering van die Fakulteit Teologie (Afd A) se fokus word uitgebrei na 'n deeglike ondersoek wat alle praktiese implikasies en voor- en nadele van 'n eie instansie vir die opleiding van predikante vir die Kerk en verdere studie van predikante in die teologie sal aantoon. Die bedoeling met so 'n instansie moet wees dat erkende grade toegeken kan word en dat die instansie spesifiek-kerklik Hervormd sal wees. Die resultate dien voor die 66ste Algemene Kerkvergadering.

Motivering

Die Kerk het hom nog deurgaans uitgespreek ten gunste van 'n eie kerklike opleiding. Dié situasie word al moeiliker om te handhaaf met die veranderde situasie aan die Universiteit van Pretoria.

Die beskrywingspunt is na die Kuratorium verwys

'n Gesamentlike vergadering van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, Kuratorium, Dosentevergadering en Proponentseksamenkommissie het op 15 Maart 2001 die volgende antwoord van die Kuratorium aanvaar en besluit om dit deur te gee na die 66ste Algemene Kerkvergadering:

"Tydens die onderhandelingsproses met die Universiteit van Pretoria, het die Kuratorium besluit om 'n volledige studie te doen oor al die moontlike scenario's wat haalbaar mag wees. Een van die moontlikhede wat destyds uitvoerig bespreek is, behels presies wat die Ring van Bloemfontein versoek het.

Die Administrateur het opdrag ontvang om 'n opname te maak van alle kerklike eiendomme in Pretoria wat moontlik huisvesting kan bied vir die teologiese opleiding. Die opdrag het verder behels dat hy in samewerking met die destydse dekaan 'n finansiële opname en verslag gereed moet kry om die implikasie van so 'n besluit na te vors. Die derde opdrag was dat alle relevante akademiese implikasies en moontlikhede verken

moet word in Suid-Afrika en in die buiteland. Dié opdrag is aan die Dosentevergadering gegee. Dit kan selfs vertroulik meegedeel word dat sensitiewe gesprekke gevoer is met 'n Suid-Afrikaanse Universiteit oor die moontlikheid om 'n teologiese fakulteit daar te vestig. Alhoewel al die gegewens wat versamel is nooit in 'n saamgestelde verslag vasgelê is nie, het die aanvanklike resultate van die ondersoek onteenseglik getoon dat dit nie 'n haalbare saak is nie. Die Kuratorium het ook besluit dat dit baie onwys sou wees om so 'n ondersoek deur te voer terwyl die onderhandelinge aan die gang was omdat dit eenvoudig ons bedinging wat ons op daardie stadium geniet het, sou ondermyn.

Die besluit van die Kuratorium om aan te beveel dat ons die Hervormde Teologiese Kollege moet onderhandel, was die beste opsie. Ons sou dan in die situasie verkeer dat ons minstens vir vier jaar die geleentheid benut om teen geringe finansiële verpligting die Kollege te vestig, ervaring op te doen en die opleiding te doen sonder ingrypende verandering en wending in die opleiding.

'n Verdere besluit wat destyds geneem is wat met hierdie saak verband hou, is die stigting van die Teologiese Opleidingsfonds. Die redenasie in dié verband was en is steeds dat indien ons in 'n doodloopstraat beland met ons situasie aan die Universiteit van Pretoria, ons minstens 'n sterk fonds benodig om self ons eie Kollege meer selfstandig te maak.

Ons gaan aanstons met die laaste fase van onderhandeling met die Universiteit van Pretoria begin met die oog op die finale situasie na 2004. In hierdie laaste fase van onderhandeling sal die realiteite spoedig duidelik word. Vrae soos: Hoeveel dosente sal aan ons gegun word? Hoeveel studente kan steeds aanmeld? In hoeveel vakgebiede sal die Kerk se eie dosente moet voorsien? In watter mate sal die Kerk seggenskap gegun word om inspraak uit te oefen oor sy opleiding, studente en dosente? Die antwoorde op dié vrae sal ons optrede bepaal en selfs of die Ring van Bloemfontein se versoek ter sake is of nie.

Die Kuratorium is daarvan oortuig dat dit voortydig is om nou die navorsing af te handel oor die praktiese implikasie van 'n eie selfstandige opleiding. Ons versoek vriendelik dat die opdrag gekontinueer word na die jaar 2004."

BESLUIT

1. Die versoek van die Kuratorium dat die opdrag kontinueer, word aanvaar.
2. Die Kuratorium en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ondersoek die moontlikheid en wenslikheid om die opleiding van sy dienaars van die Woord ná 2005 selfstandig en onafhanklik te bedryf, met akkreditasie aan 'n universiteit.

(iii) Beskrywingspunte

(a)

KONTINUERING VAN TEOLOGIESE OPLEIDING VAN DIE KERK AAN DIE UNIVERSITEIT VAN PRETORIA: DOSENTEVERGADERING

Die huidige reëling in verband met teologiese opleiding aan die Universiteit van Pretoria word gekontinueer.

Die Hervormde Teologiese Kollege as opleidingsinstansie van die Kerk word uitgebrei en versterk.

Motivering

1. Wanneer 'n eie selfstandige teologiese opleiding gevestig word, is die volgende sake van wesenlike belang:

*** Akkreditasie**

Ingevolge die huidige onderwys-en-opleidingbeleid mag geen tersiêre opleiding verskaf word sonder akkreditasie nie. Dit kan op een van twee maniere gebeur:

- ** Akkreditasie by die Suid-Afrikaanse kwalifikasie-Owerheid (SAKO) as 'n private tersiêre opleidingsinstelling.** So 'n akkreditasie is onderworpe aan 'n taamlike wye spektrum van voorwaardes en minimum spesifikasies. Verder is akkreditasievereistes met betrekking tot 'n instelling wat die hele spektrum van grade (BTh, MDiv, MTh, DD) wil aanbied, baie hoog, met belangwekkende finansiële implikasies. So 'n instelling moet ook op 'n gereelde grondslag 'n kwaliteitsoudit ondergaan (waarvoor sekere gelde betaalbaar is).
- ** Akkreditasie by 'n buitelandse instansie.** Akkreditasievennootskappe met buitelandse instansies in Amerika en Nederland is moontlik. Dit stuit egter op die volgende probleme:
 - Hoë koste - by aanvanklike akkreditasie en instandhouding van akkreditasie.
 - Sodanige akkreditasie geniet nie erkenning in Suid-Afrika nie. Die enigste voordeel is buitelandse erkenning.

* *Koste-implikasie*

Dit spreek van self dat 'n eie teologiese opleiding nie sonder personeel en doelmatige fasiliteite bedryf kan word nie, met gepaardgaande koste-implikasies. Indien hierdie scenario gekies word, sal die Kerk self die infrastruktuur ten opsigte van lesinglokale en kantore moet bekostig. Die begrote koste implikasie is soos volg :

** Koste van Teologiese Opleiding wat deur die Kerk bekostig word, ongeag die scenario:

<i>Studentekoste</i>	
-Funksies en kampe	13,781
-Korting op studieleenings	268,232
-Oninbare skulde	10,000
Drukwerk & skryfbehoeftes	2,851
Praktykvorming	43,200
HTS	104,754
Studente-administrasie	121,757
Totaal	564,575

** Bykomende koste vir die scenario

<i>Dosentekoste</i>	
-Praktiese Teologie	300,000
-Dogmatiek	300,000
-Kerkeskiedenis	300,000
-Modules inkoop	100,000
Sekretariaat	72,000
Fasiliteite	60,000
Toerusting	10,000
Totaal	1,142,000

Totale koste	1,703,724
Min begrote inkomste	(177,370)
TOTAAL	1,526,354

2. Naas 'n eie selfstandige teologiese opleiding is daar verskillende moontlikhede van inskakeling by en samewerking met Suid-Afrikaanse universiteite waar teologiese fakulteite gevestig is.

Twee van die moontlikhede is kortliks die volgende:

* *Inskakeling by 'n Suid-Afrikaanse universiteit, maar met 'n eie opleiding*

Dit kan gebeur op die basis van 'n samewerkingsooreenkoms wat kan insluit die huur van 'n deel van die fasiliteite en toegang tot biblioteekgeriewe.

- ** In die geval van die Universiteit van Pretoria word klasgelde dan soos volg verdeel: 80% vir UP, 20% vir die vennoot.
- ** Dieselfde uitgewestruktuur vir personeel en basiese fisiese fasiliteite, soos hierbo aangedui, sal ook hier geld.
- ** Op die langer termyn sal ook rekening gehou moet word met die vereistes van kwaliteitsversekering en gereelde kwaliteitoudits.
- ** Skakeling met 'n teologiese fakulteit kom neer op 'n soort huwelik met die eksterne vennoot as die mindere party.

- Wanneer die teologiese fakulteit byvoorbeeld sy graadstrukture of kurrikulêre vereistes verander, raak dit die vennote ook.
- Verder word eksterne vennote gewees op grond van hulle studentetalle. Wanneer 'n vennoot byvoorbeeld hoogstens 30 studente per jaar oplei, spreek dit vanself dat veel minder waarde aan so 'n vennoot geheg sal word as aan die een wat 100 studente per jaar oplei. Wanneer so 'n fakulteit byvoorbeeld rasionaliseer, kan dit maklik gebeur dat besluit word om eksterne vennote met 'n studentetal kleiner as 'n sekere syfer weg te sny.

* *Inskakeling by 'n universiteit op die basis wat tans by die Universiteit van Pretoria geld*

- ** Die kerklike vennoot het via sy Dosenteraad en die Ekumeniese Adviesraad inspraak in die kurrikulum wat aangebied word.
- ** Die dosente van die kerklike vennoot word grootliks deur die Universiteit bekostig.
- ** Met die uitsondering van kantore wat gehuur word, maak die Kerk vir sy opleiding volledig gebruik van die fisiese fasiliteite van die Universiteit.
- ** Die Kerk kan, soos wat die behoeftes verander, groter verantwoordelikheid aanvaar vir 'n eie kerkgerigte opleiding.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word aanvaar.

DIE VERGADERING VERDAAG VIR AANDETE OP 1 OKTOBER 2001

--- oOo ---

VOORTSETTING VAN VERGADERING NA AANDETE OP 1 OKTOBER 2001

ORDE VAN DIE VERGADERING VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

VERKIESING VAN VISESKRIBA

'n Herstemming vind plaas tussen prof J Buitendag en dr WA Dreyer.

Dr WA Dreyer word verkies as viseskriba.

GROETEBOODSKAPPE

Groeteboodskepe is ontvang van die gemeentes Groot Marico en Van der Hoff.

VERSKONINGS

Die volgende verskonings word goedgekeur.

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Oudl BD Bierman	Brackenhurst	3/10/2001 - 19:00 - 21:00
Ds CAP van Tonder	Sonlandpark	1/10/2001 - 14:30 - 17:45 en 19:00 - 21:00
Ds RTI Pienaar	Oos-Moot	1/10/2001, 3/10/2001 en 5/10/2001
Ds J Groenwald	Johannesburg-Wes	5/10/2001 en 5/10/2001

Ds AJ Groenewald	Johannesburg-Noord Midrand	5/10/2001 en 5/10/2001
Oudl JC Nieuwoudt	Pierneef	5/10/2001
Ds P de Kock	Pierneef	1/10/2001 - 19:00 - 21:00
Oudl T Steyn	Empangeni	1/10/2001 - 08:30 - 13:00
Oudl A Valks	Harrismith	2/10/2001 en 3/10/2001
Ds JM Bevelo-Manders	Hartebeeshoek	1/10/2001 - 08:30 - 21:00
Prof SJ Botha	Emeritus	1/10/2001 - 16:45 - 21:00 2/10/2001 - 08:30 - 21:00
Prof PA Geyser	Teologiese Fakulteit	1/10/2001 - 16:00 - 17:45
Ds D van der Merwe-Botha	Oranjemund	1/10/2001 en 2/10/2001 19:00 - 21:00
Ds PM Smith	Emeritus	1/10/2001 en 2/10/2001 19:00 - 21:00
Ds PP Jooste	Swartkop	2/10/2001 - 08:30 - 13:00
Dr HT van Deventer	Pretoria-Oos	1/10/2001 - 08:30 - 10:45 4/10/2001 - 12:00 - 15:00
Ds KF Smith	Kaapstad/Tygerberg	2/10/2001 9:30 - 11:30
Ds AJ Pienaar	Roodepoot/Tarlton	2/10/2001 - 10:00 - 16:00
Ds HJMW Pretorius	Schoemansdal	2/10/2001 - 08:30 - 13:00
Oudl F Smit	Kaapstad/Tygerberg	4/10/2001 en 5/10/2001
Ds M van Staden	Clocolan	1/10/2001 - 19:00 - 21:00 2/10/2001 - 08:30 - 13:00
Ds ST Opperman	Elandspoort	1/10/2001 - 19:00 - 21:00

(b)

**EGALIGE VERSPREIDING VAN POSTE VAN DOSENTE VAN DIE
NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK IN DIE FAKULTEIT TEOLOGIE
AAN DIE UNIVERSITEIT VAN PRETORIA: DOSENTEVERGADERING**

**Die besluit dat poste by die Fakulteit Teologie vanaf 1 Januarie 2000 tot
31 Desember 2001 so herrangskik moet word dat al ses die tradisionele
vakdisiplines teen die jaar 2004 verteenwoordig sal wees, word herroep.**

Die Kuratorium kry opdrag om in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die saak so te bestuur dat die belange van die teologiese opleiding ten beste gediën word, terwyl dit terselfdertyd so kostebesparend as moontlik vir die Kerk moet wees.

Motivering

- * Indien daar in die Fakulteit Teologie 'n Hervormde kerklike dosent in elke departement aangestel moet word, kan dit alleen geskied teen die agtergrond van die ooreenkoms met die Universiteit dat die Hervormde Kerk nie meer as ses universiteitsdosente binne die Fakulteit kan hê nie.

Die volgende Hervormde dosente is tans in die Fakulteit aangestel:

Ou-Testamentiese Wetenskap	Prof APB Breytenbach
	Prof PM Venter
Nuwe-Testamentiese Wetenskap	Prof AG van Aarde
	Prof PA Geyser
Dogmatiek en Christelike Etiek	Prof J Buitendag
Praktiese Teologie	Prof Y Dreyer
Godsdien- en Sendingwetenskap	Prof PJ van der Merwe.

Aangesien prof Y Dreyer in 'n diversiteitspos in die Departement Praktiese Teologie aangestel is en dus streng gesproke nie in 'n "kerklike" pos nie, word die kwota van ses poste nie oorskry nie, alhoewel die totaal sewe Hervormde dosente is.

Tans is daar in die Departement Kerkgeskiedenis nie 'n voltydse dosent namens die Nederduitsch Hervormde Kerk nie, en sou die Kerk op die standpunt kon staan dat, aangesien prof Y Dreyer 'n diversiteitsaanstelling is, die Kerk die reg het om nog steeds 'n kerklike aanstelling in Praktiese Teologie te maak.

Indien die Kerk sy besluit wil uitvoer om die besetting van toegekende poste so te reël dat daar in elke dissipline 'n Hervormde dosent is, word die volgende probleme voorsien:

- * Om dit te bewerkstellig sal van die huidige dosente voortydig uit diens gestel moet word. Prof PA Geyser tree wel af teen Junie 2004, maar die Hoofbestuur van die Universiteit het reeds te kenne gegee dat prof Y Dreyer vanaf 2005 as 'n Hervormde dosent beskou sal word en een van die ses poste sal beklee. Een van die huidige dosente sal dus 'n afleggingspakket moet ontvang. Die Kerk sal die volle koste van so 'n pakket moet dra, en aangesien die dosente werknemers van die Universiteit is, sal so 'n aflegging met die Universiteit onderhandel

moet word.

- * Die ooreenkoms met die Universiteit waarvolgens ses poste aan die Hervormde Kerk toegeken is, geld slegs tot aan die einde van 2004. 'n Nuwe ooreenkoms wat sal geld vanaf 2005 moet nog onderhandel word. Alles dui daarop dat die Universiteit die studentegetalle van die Kerk in ag sal neem voordat ondernemings oor poste vir die Kerk gegee sal kan word. Die studentegetalle van die Hervormde Kerk het die afgelope aantal jare aanmerklik gekrimp. Indien die Kerk ses poste wil behou, sal dit sonder twyfel 'n baie groot finansiële bydrae van die Kerk verg.
- * Navrae by die Hoofbestuur van die Universiteit het aan die lig gebring dat die Universiteit nie bereid is om nuwe kerklike aanstellings op 'n permanente basis te aanvaar waar 'n vakature kunsmatig geskep is nie. Die rede daarvoor is dat die Universiteit bedag is op die moontlikheid dat 'n kerklike vennoot kort voor die verstryking van die termyn van die ooreenkoms met die Universiteit sou probeer om sy senior dosente met jong dosente te vervang. Om dit te verhoed sal sulke plaasvervangende aanstellings slegs op 'n tydelik-voltydse basis aanvaar word en wel vir die oorblywende tyd tot aan die einde van 2004. Daarna is dit ook nie seker dat sulke vakatures sal voortgaan nie, gesien die verswakkende studentegetallebasis van die Hervormde Kerk in die Fakulteit. Daar kan dus geen beroepsekerheid aan sulke dosente gebied word nie.
- * Die Dosentevergadering het *verskillende moontlike scenarios vir die Kerk se teologiese opleiding* oorweeg en meen dat die volgende scenario die beste moontlikhede inhou, gesien die finansiële en ander faktore wat 'n rol speel in die Kerk se besluite oor die opleiding van sy studente:
 - ** Die huidige ooreenkoms met die Universiteit van Pretoria word so ver as moontlik gekontinueer.
 - ** Daar word voorsiening gemaak vir 'n natuurlike vermindering van dosente deur aftrede totdat 'n getal van vier dosente oorbly (versprei oor die vakdissiplines Ou Testament, Nuwe Testament, Dogmatiek en Christelike Etiek, Praktiese Teologie).
 - ** Die Hervormde Teologiese Kollege word intussen só uitgebou dat dit in al die besondere behoeftes van die Kerk se teologiese opleiding op bepaalde stadia in die toekoms voorsien.
- * Uitbouing van die Hervormde Teologiese Kollege

Met die oog op die toekomsbeplanning van die Kollege is verskillende scenarios oorweeg. Die situasie van die Kollege is ten nouste verweef met die posisie in die Fakulteit Teologie na 2004. Afhange van veranderings wat

mag intree ten opsigte van die aantal en die verspreiding van Hervormde dosente in die onderskeie departemente, kan dit die situasie van die Kollege beïnvloed.

Op pad na 2004 is daar oor die korttermyn sekere leemtes geïdentifiseer wat in die beplanning en uitbouing van die Kollege voorrang moet geniet.

- ** Daar moet dringend aandag gegee word aan die posisie van **Kerkgeskiedenis**. Na die aftrede van prof SJ Botha is daar nie meer 'n voltydse dosent in die departement nie. In die lig van die dalende Hervormde studentegetalle is dit hoogs onwaarskynlik dat 'n Hervormde kerklike aanstelling in die Departement Kerkgeskiedenis (op die huidige kosteverdelingsbasis) gedoen sal kan word. Die Kerk kan op eie koste 'n Hervormde dosent aanstel, maar dit sal groot finansiële implikasies vir die Kerk meebring. Vanuit die perspektief van die Hervormde Kerk is dit belangrik dat ons 'n Hervormde dosent sal hê wat Suid-Afrikaanse Kerkgeskiedenis en Kerkreg sal doseer. Dit is by uitstek die twee vakgebiede wat die etos van die Kerk belig. As 'n oorgangsmaatreël, in afwagting op die situasie na 2004, kan die leemte ondervang word deur van kontrakaanstellings in die Kollege gebruik te maak. Een of meer gepromoveerdes in die Kerk kan op 'n deeltydse basis by die Kollege ingekontrakteer word om die bepaalde modules aan te bied.

'n Probleem wat saamhang met die doseerwerk, is die begeleiding van nagraadse studente op die terrein van Kerkgeskiedenis. Binne die huidige bedeling van die Universiteit is dit egter wel moontlik dat iemand wat by die Kollege in deeltydse hoedanigheid aangestel is, en as dosent van die Kollege by die Universiteit geakkrediteer is, as studieleier en promotor vir nagraadse studente kan optree.

- ** Die volgende leemte wat geïdentifiseer is, lê op die terrein van **gemeentebou en gemeentebediening**. Hier gaan dit nie spesifiek oor 'n nagraadse kwalifikasie nie, omdat dit wel binne die bestaande nagraadse kursusse in die Fakulteit moontlik is. Die behoefte lê egter op die vlak van die praktiese begeleiding van predikante en gemeentes en die aanbieding van kursusse met die oog op die uitbouing en verryking van gemeentelike bediening. Hierdie leemte het veral die oog op die uitbouing en verryking van gemeentelike bediening. Hierdie leemte het veral akuut geword na die wegval van die destydse funksies van Kital wat toerustingskursusse saamgestel en aangebied het. Hierdie behoefte kan ook as 'n oorgangsmaatreël geakkommodeer word by wyse van kontrakaanstellings in samewerking met die Kosmos-Instituut.
- ** Samehangend hiermee is die behoefte om die **studiewerk van kerklike rade te koördineer**. By wyse van navorsingsassosiate kan dit as

navorsingsprojekte van die Kollege navorsingsuitsette lewer in die vorm van wetenskaplike artikels, wat deur middel van subsidie fondse kan genereer. Die daarstelling van toerustingskursusse kan ook hieruit voortvloei.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
2. In ag genome die situasie wat mag ontstaan op pad na 2004 en daarna, word dit aan die Kuratorium, in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opgedra, om soos en wanneer nodig, die Kollege stelselmatig uit te bou.
3. Die uitbouing word aanvanklik (vanaf 2002) op 'n deeltydse basis gedoen, by wyse van kontrakaanstellings deur persone te benoem, of later indien wenslik, 'n voltydse aanstelling te maak. Die persone of persoon moet aan die volgende profiel voldoen:
 - 3.1 Die dosering van Suid-Afrikaanse Kerkgeskiedenis en Kerkreg (toegespiets op die kerkregtelike praktyk binne die Hervormde Kerk) - 120 lesings per jaar.
 - 3.2 Die fasilitering, ontwerp en aanbieding van programme met die oog op die verryking van gemeentelike bediening - bereken teen 60 lesings per jaar.
 - 3.3 Die daarstel van toerustingskursusse vir ampsdraers en lidmate (in samewerking met kerklike rade) en die opleiding van aanbieders - bereken teen 60 lesings per jaar.
 - 3.4 Die koördinerende en inisiëring van die studiewerk van rade in die vorm van navorsingsprojekte.
 - 3.5 Die Algemene Kerkvergadering begroot in beginsel R100 000 of ongeveer R1 per lidmaat vir die Hervormde Teologiese Kollege.

(c)

INSTITUUT VIR HERVORMDE KERKGESKIEDENIS: KURATORIUM VIR TEOLOGIESE OPLEIDING

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika vestig 'n Instituut vir Hervormde Kerkgeskiedenis. Die Instituut is verbonde aan die Hervormde Teologiese Kollege en word in samewerking met SENTIK bedryf.

Motivering

- * 'n Instituut vir Hervormde Kerkgeskiedenis kan 'n belangrike rol speel om kerkhistoriese navorsing te bevorder.
- * Daar bestaan verskeie voorbeelde van sodanige institute in Europa. Twee hiervan (as voorbeeld) is die volgende:
 - ** In Zurich is die Institut für schweizerische Reformationsgeschichte. Hierdie Instituut bestaan uit drie dele: (1) 'n Argief wat onder andere die volledige versameling dokumente van Zwingli en Bullinger bevat. Die argief het drie personeellede wat voltyds die argiewe ontsluit en bruikbaar maak, onder andere deur die publikasie van transkripsies met kommentaar daarby. Hierdie afdeling staan tans bekend as die Bullinger Briefwechsel. (2) Daar is drie akademiese personeellede wat nie net betrokke is by die argief nie, maar ook klas gee aan die Teologiese Fakulteit van die Universiteit van Zurich. Die Instituut het dus 'n samewerkingsooreenkoms met die Teologiese Fakulteit, en werk ten nouste met die Fakulteit saam. (3) 'n Biblioteek, waarin belangrike boeke en bronne vir teologiese en Kerkhistoriese navorsing gehuisves word.
 - ** In Geneve is die Institut D'Histoire de la Reformation. Die Instituut is op die identiese wyse as die een in Zurich gestruktureer, met argiewe, akademiese personeel en 'n biblioteek. Die Instituut is ook ten nouste verbind aan die Teologiese Fakulteit van die Universiteit van Geneve, en die akademiese personeel doseer aan die Fakulteit. Die enigste verskil is dat die argief die dokumente van hoofsaaklik Calvyn en Beza bevat, en besig is om dit te ontsluit.
- * Die hoofde van bogenoemde Institute (onderskeidelik proff Emidio Campi en Oliver Fatio) is positief oor die moontlikheid van skakeling met 'n soortgelyke Instituut in Suid-Afrika. Hulle het beide aangebied dat wanneer so 'n Instituut in Suid-Afrika tot stand kom en daar formele ooreenkomste gesluit word, die Kerk volledig toegang sal verkry tot hulle argiewe en navorsing. In die praktyk beteken dit dat 'n student in Suid-Afrika met die wete kan studeer dat hy toegang tot die beste reformatoriese argiewe in Europa het. Prof Fatio van Geneve het selfs aangebied dat as 'n Instituut in Suid-Afrika gestig word, en dié sou 'n student vir doktorsale studie na hulle verwys, so 'n student gratis kan studeer. Die enigste voorwaarde is dat die student sy proefskrif moet skryf oor die Franse Protestantisme (Hugenote geskiedenis), wat natuurlik Calvyn, Beza en ander van die belangrikste figure van die Kerkhervorming insluit. Sodanige skakeling sal buitengewone voordele vir ons studente inhou, en statuut aan die Hervormde Teologiese Kollege gee. Dit kan ook die posisie van die Kollege aan die Universiteit van Pretoria verstewig.

- * Die Nederduitsch Hervormde Kerk is waarskynlik in die unieke situasie dat hy reeds in SENTIK oor 'n soortgelyke infrastruktuur beskik. (1) 'n Argief wat bronne ten opsigte van Suid-Afrikaanse, en spesifiek Hervormde geskiedenis, ontsluit en beskikbaar stel. (2) 'n Biblioteek. (3) 'n Museum. Dit beteken dat die Instituut vir Hervormde Kerkgeskiedenis die bestaande infrastruktuur kan benut.
- * Die stigting van 'n Instituut vir Hervormde Kerkgeskiedenis kan 'n belangrike bydrae tot die vak lewer, maar is veral belangrik vir die uitbreiding van die Hervormde Teologiese Kollege en tot voordeel van die Nederduitsch Hervormde Kerk. Dit kan ook 'n belangrike bydrae tot die vestiging en uitbreiding van Bybels-reformatoriese teologie lewer. Met goeie beplanning en samewerking tussen die Hervormde Teologiese Kollege en SENTIK kan die Instituut vir Hervormde Kerkgeskiedenis geskep word sonder dat die Kerk enige addisionele uitgawes aangaan.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(d)

POS IN KERKGESKIEDENIS: KURATORIUM VIR TEOLOGIESE OPLEIDING

Die vergadering begroot vir 'n pos in Kerkgeskiedenis aan die Hervormde Teologiese Kollege.

Motivering

- * Met die vorige Algemene Kerkvergadering is besluit dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in elkeen van die ses teologiese vakgebiede 'n dosent wil hê wat die opleiding van predikante sal behartig.
- * Met die herstrukturering van die Fakulteit Teologie en die emeritaat van prof SJ Botha in 2001 het die situasie so ontwikkel dat daar tans geen Hervormde dosent is wat Kerkgeskiedenis doseer nie. Prof Botha is tydens 2001 op 'n deeltydse basis gebruik om sommige lesings in die Fakulteit aan te bied. Kerkgeskiedenis word dus op die oomblik bestuur deur prof JW Hofmeyr van die Ned Geref Kerk.
- * Die situasie ten opsigte van teologiese dosente is tans soos volg:
 - Ou Testament - 2 dosente

- Nuwe Testament - 2 dosente
 - Dogmatiek - 2 dosente (ingeslote prof IWC van Wyk van HTO)
 - Praktiese Teologie - 2 dosente (ingeslote prof TFJ Dreyer van HTK en prof Y Dreyer wat deur die UP in 'n diversiteitspos aangestel is)
 - Godsdiens- en Sendingwetenskap - 1 dosent
 - Kerkgeskiedenis en Kerkreg - 0
- * Met die bykomende herstrukturering van die Fakulteit Teologie tot in 2004 en die waarskynlike verlies van verdere poste by die Fakulteit, is daar slegs 'n baie geringe moontlikheid dat 'n dosent in Kerkgeskiedenis by die Fakulteit aangestel sal word.
- * Kerkgeskiedenis en Kerkreg is belangrike teologiese dissiplines wat 'n belangrike rol speel in die vorming van Hervormde predikante. Dit was sedert die begin van die Kerk se eie teologiese opleiding 'n belangrike vak om studente te help om die eie kerklike geskiedenis, tradisie en etos te begryp. Daarby het die vak Kerkreg 'n belangrike rol gespeel in die totstandkoming van die huidige Kerkorde. Kerkgeskiedenis sal waarskynlik 'n al groter rol speel in die aanbieding van Dogmengeskiedenis, Sendinggeskiedenis, Teologieseskiedenis en die interpretasie van eietydse geskiedenis.
- * Kerkgeskiedenis is in die eerste plek 'n vak wat met die eie Kerk te doen het. Daarom is dit logies dat dit vanuit die Kerk se eie Kollege aangebied word. Dit het egter die implikasie dat die Kerk vir die pos moet begroot, hoewel dit moontlik is dat dienste van die dosent in Kerkgeskiedenis deur die Fakulteit Teologie ingekoop word en dat 'n gedeelte van die kostes aan so 'n pos verbonde verhaal kan word.
- * Indien die Algemene Kerkvergadering begroot vir 'n dosentpos in Kerkgeskiedenis en Kerkreg, kan die dosent wat aangestel word ook leiding neem in die te stigte Instituut vir Hervormde Kerkgeskiedenis.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

(e)

ONDERSOEK NA TELEMATIESE ONDERRIG VIR TEOLOGIESE OPLEIDING: RING VAN POTCHEFSTROOM

Telematiese onderrig vir teologiese opleiding word ondersoek met die oog op die toekomstige ontwikkeling rondom tersiêre instellings. (Die moontlikheid om die VTT-kursus telematies aan te bied kan ook ondersoek word).

BESLUIT**1. Die beskrywingspunt word aanvaar.****2.1.1.3 Die Hervormde Teologiese Kollege (HTK)**

(i) Verslag van prof TFJ Dreyer, Hoof: Hervormde Teologiese Kollege

(a) *Vestiging van die Hervormde Teologiese Kollege*

Die vestiging van die Kollege het 'n nuwe era in die teologiese opleiding van die Hervormde Kerk ingelui. Met die oprigting van die HTK is as doelwitte uiteengesit dat

- * die teologiese etos van die Hervormde Kerk binne 'n veelkerklike teologiese opleiding behoue sal bly
- * die Kollege aan die Universiteit van Pretoria akademiese akkreditering sou verkry, om sodoende te waarborg dat, indien die situasie aan die Fakulteit in der mate sou verander dat die Kerk 'n groter deel van die opleiding selfstandig wil hanteer, sodanige opleiding die nodige akademiese erkenning sou geniet
- * die praktykvorming van teologiese studente met die oog op die bediening in die Hervormde Kerk, voortaan onder die Kollege sou resorteer
- * sekere funksies van die vroeëre Sentrum vir Teologiese Navorsing en Toerusting, soos die jaarlikse voortgesette toerusting van predikante, die kursus in gemeentebou en toerustingskursusse vir ampsdraers en lidmate, vanuit die Kollege hanteer moes word
- * die Kollege met die reël van aktualiteitsdae 'n teologiese forum moes bied vir debat en teologiese refleksie
- * die dosente van die Kollege verantwoordelik sal wees vir die aanbieding van kerkspesifieke lesings binne die departement Praktiese Teologie, asook vir die kursusse wat nog volgens die ou stelsel moet uitfaseer
- * die Kollege verantwoordelik sou wees vir die kurrikulering van die gedifferensieerde MDiv 600 kursus vir Hervormde studente
- * 'n Diploma in kerklike bediening gekurrikuleer moet word wat as voorvereiste sou geld vir toelating tot die Proponentseksamen

- * wetenskaplike navorsing en publikasies vanuit die Kollege beplan en georganiseer moet word
- * die studente-voogstelsel vanuit die Kollege georganiseer moes word
- * 'n oriënteringskursus vir 4 de jaar studente aangebied met word
- * 'n "retreat" vir predikante beplan en aangebied moet word
- * die Hervormde Teologiese Studies voortaan onder die Kollege sal funksioneer en verder uitgebrei word tot 'n wetenskaplike tydskrif van internasionale ghalte.

Hierdie verslag wil 'n oorsig bied oor die realisering en haalbaarheid van genoemde oogmerke.

(b) *Die teologiese etos van die Hervormde Kerk*

Die veelkerklike karakter in die Fakulteit het spoedig die groeiende behoefte onder studente om duidelikheid te kry oor hulle eie identiteit as Hervormers, asook die soeke na die teologiese etos van die Hervormde Kerk, na vore gebring. Daar is gepoog om op elke moontlike terrein daaraan aandag te gee. Vaste periodes is maandeliks op die rooster van die praktykvorming geskeduleer om aan dosentevoogde die geleentheid te bied om op 'n gereelde basis kontakgeleenthede met die studente te kan hê. Op die rooster is ook plek ingeruim vir maandelikse godsdiensoefeninge gelei deur Hervormde dosente. Die lesings in die periodes vir praktykvorming word ook afgestem op die teologiese etos en bedieningspraktyk van die Hervormde Kerk. Die jaarlikse oriënteringskursus vir vierdejaar studente, was grootliks op hierdie probleem toegespits.

Gesprekke met dosente dui ook op 'n groeiende behoefte aan Hervormde kollegialiteit en teologiese gesprek. Die drastiese vermindering in die getal dosente, die aanstelling van twee nuwe dosente, die toekenning van kantoorruimtes, die lesingrooster wat gesamentlike teetee in die wiele ry en die nuwe opset binne die veelkerklike opleiding, het hierdie behoefte geaksentueer. Daar word beplan om by wyse van 'n bosberaad te besin oor moontlike oplossings.

(c) *Praktykvorming*

Daar word weekliks op die rooster voorsiening gemaak vir vier periodes vir elke jaargroep vanaf die derde tot die sesde jaar. Die Diploma in Kerklike Bediening (DKB) is reeds in 'n gevorderde stadium van kurrikulering en sal gedurende die tweede semester gefinaliseer word. Die modules van die DKB word reeds hierdie jaar vanaf die derde tot op die vyfdejaarvlak infaseer en sal in 2002 volledig tot op sesdejaarvlak in plek wees. Die diploma word so gestruktureer dat krediete vir die onderskeie modules vanaf die derde jaar opgebou word. Na die afhandeling van die MDiv 600 aan die einde van Oktobermaand, sal die studente vanaf November tot einde Januarie van die volgende

jaar, onder mentorskap van die plaaslike predikant, in gemeentes van die Kerk gaan werk. Gedurende hierdie tydperk sal hulle praktiese werk maandeliks vir twee dae by die Kollege geëvalueer word. In Februarie sal die studente vir drie weke terugkeer na die Kollege vir verdere evaluering en afronding aan die hand van hulle praktykervaring met die oog op toelating tot die proponentseksamen in Maart.

Die beplande modules is telkens gerig op die verskillende fasette van die bedieningspraktyk in die Hervormde Kerk. Vanweë die veelkerklike aard van die fakulteit het dit gou duidelik geword dat bepaalde modules soos onder andere dié oor prediking, pastoraat, kategetiese, liturgie, jeugbediening, evangelisasie en huisbesoek, nie bloot kan volstaan met praktykcoëfeninge nie, maar dat dit voorafgegaan moet word deur 'n kort oorsig oor teologiese basis- en praktykteorieë, om die eie aard van die Hervormde bedieningspraktyk teologies te begrond. In die diplomakursus word ook voorsiening gemaak vir modules in kerklike leierskap en bestuur, kerklike en finansiële beplanning en bestuur, die kerklik praktyk van die barmhartigheidsdiens en 'n missionêre bediening in die Hervormde Kerk. Op versoek van die Kuratorium word daar vanaf 2001 'n module in Bybelkennis en -vaardigheid, asook 'n module oor die kennis van die belydenisskrifte aangebied.

(d) *Toerustingskursusse*

Die voortgesette toerusting van predikante is gedurende Junie en November 2000 aangebied rondom die tema: geskiedenis en geloof. In Junie was daar 18 predikante en in November 35 predikante wat die kursus bygewoon het. Die belangstelling van predikante vir hierdie kursusse het gedurende die afgelope aantal jare om verskeie redes getaan. Gedurende 2001 is moeite gedoen om die kursus van 2001 beter bekend te stel en by kerklike vergaderings predikante bewus te maak van die noodsaak om hierdie kursusse by te woon. Op versoek van die Moderamen en die Raad van Finansies word die kursus van 2001 toegespits op: Kerklike leierskap en bestuur. Die kursus word saam met bedryfsielkundiges aangebied en daar heers groot belangstelling onder die predikantekorps. Vir die Junie-sessie is meer as 70 inskrywings ontvang en sommige aansoeke moes weggewys word.

Die kursus in gemeentebou sal in die toekoms op 'n ander wyse gestruktureer word. Predikante wat belangstel in 'n akademiese kursus op die terrein van gemeentebou, met die oog op die verwerwing van 'n graad, word aanbeveel om in te skryf vir die nagraadse kursus wat deur die fakulteit aangebied word. Dit is duidelik dat die grootste behoefte by predikante egter lê op die vlak van ondersteuning en begeleiding met die implementering van 'n gemeentebouprogram in hulle eie gemeentes. So 'n ondersteunings- en begeleidingsprogram verg 'n bepaalde infrastruktuur, mannekrag en beweeglikheid om plaaslik by gemeentes as fasiliteerder op te tree. Onderhandelinge om sulke programme in samewerking met die Kosmos-Instituut aan te bied is reeds ver gevorder. Die moontlikheid bestaan ook dat toerustingskursusse vir ampsdraers en lidmate in samewerking met die Kosmos-Instituut kan realiseer.

By die Kollege word daar op 15 en 16 Oktober 2001 'n Bybelskool beplan oor die tema: Monoteïsme.

(e) *Teologiese Forum*

Gedurende 2000 is daar by wyse van 'n Aktualiteitsdag op 9 Augustus en 'n Opedag op 9 September, onderskeidelik gehandel oor "Homoseksualiteit" en "Die Hervormde Kerk oor 20 jaar". Die Aktualiteitsdag het groot belangstelling geniet, terwyl die Opedag swak bygewoon is. Berigte in die pers oor die twee geleenthede het groot opskudding veroorsaak, omdat menings wat deur individue uitgespreek is, as standpunte van die Kerk geïnterpreteer is. Dit is duidelik dat daar in die Hervormde Kerk nog nie genoeg ruimte is vir openbare teologiese debat nie. Predikante en lidmate stel ook nie belang (nieteenstaande wye bekendstelling) om sulke byeenkomste by te woon nie, tensy dit 'n sensasionele onderwerp is wat bespreek word.

Vir 2001 word 'n Aktualiteitsdag op 9 Augustus beplan oor die tema: Seksualiteit en die huwelik in 'n post-moderne samelewing.

(f) *Akademiese betrokkenheid by die Fakulteit*

Vanweë die herstrukturering in die Fakulteit en die vakatures wat in Praktiese Teologie ontstaan het, is die dienste van prof TFJ Dreyer vir 2000 ingekontrakteer om bepaalde modules in Praktiese Teologie aan te bied. Daarnaas was hy ook verantwoordelik vir die aanbidding van 'n module in die nagraadse program van die departement. Hy het ook opgetree as studieleier vir nagraadse studente (2 MA, 1 MTh, 1 PhD en 1 DD student). Benewens hierdie lesings was hy ook verantwoordelik vir BD 2 en 3 kursusse wat gedurende 2000 en 2001 uitfaseer.

(g) *MDiv 600*

Die kurrikulering van die kursus is afgehandel en sal vanaf 2002 vir Hervormde studente aangebied word.

(h) *Navorsing en publikasie*

Die Komitee vir Navorsing en Publikasie onder leiding van prof PM Venter is verantwoordelik vir die beplanning van 'n navorsingstema wat gekoppel word aan die VTT van 2002 en sal uitloop op publikasies in die HTS. Hierdie navorsingsprojek sal handel oor "Die relevansie van die Hervormde Kerk". Die tema is onderverdeel en dosente is aangewys om in groepe aan die subtemas te werk en artikels vir publikasies voor te berei.

Gedurende 2000 is twee artikels van prof TFJ Dreyer in die HTS gepubliseer.

(i) *Voogstelsel*

Die voogstelsel funksioneer bevredigend. Hervormde dosente is aan elke jaargroep toegewys as voogde. Gereëde kontakssessies word maandeliks in die rooster geskeduleer. Verslag oor die studente word twee maal per jaar aan die Kuratorium gedoen.

(j) *Oriënteringskursus*

Die oriënteringskursus vir BD 1 studente is aan die einde van Januarie 2000 onder leiding van prof MJ Du P Beukes aangebied. Uit die evaluering het dit geblyk dat die herstrukturering van die Fakulteit vereis dat die oriënteringskursus opnuut beplan moet word. Na konsultasie met die studente het dit duidelik geword dat die teikengroep van die kursus moet verskuif vanaf die vierdejaars na die derdejaars, omdat hulle met die nuwe BTh program reeds vroeër met teologiese inhoudes gekonfronteer word. 'n Nuwe kursus is gestruktureer, om die behoeftes soos deur die studente geïdentifiseer, te probeer belig. Naas die onderwerpe wat gehandel het oor studiemetodes en biblioteekvaardigheid, is daar veral gekonsentreer op die teologiese etos van die Hervormde Kerk, spiritualiteit, roeping, ampsetiek en die keuse van huweliksmaats. Derde en vierdejaars is by die kursus wat aan die einde van Januarie 2001 aangebied is, betrek. Die evaluering van die studente was positief.

(k) *"Retreat" vir predikante*

In opvolging van die opdrag van Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om 'n "retreat" vir predikante aan te bied, is verskeie werkswinkels in die beplanningsfase gehou. Kenners uit verskillende dissiplines is genooi om insette te lewer. Die eerste "Wegbreekweek" vir predikante is beplan vir Oktober 2000. Op versoek van predikante is dit gedurende drie weksdae beplan. Terugvoering, nadat die "Wegbreekweek" bekendgestel is, het daarop gedui dat die meeste predikantsvroue 'n vaste betrekking het en nie gedurende die week so 'n geleentheid kon bywoon nie. Die skedulering is gewysig na 'n naweek en die eerste "Wegbreeknaweek" is gedurende Maart 2001 aangebied. Dit is bygewoon deur 16 predikantspare. Die gestruktureerde ongestruktureerde kursus het gefokus op spiritualiteit, die verhouding met God, met mekaar en die vermoë om nuut te dink oor die roeping en die uitlewing daarvan in die praktyk. Die terugvoering van die kursusgangers was baie positief en die behoefte aan so 'n geleentheid het duidelik geblyk. Die "Wegbreeknaweek" sal weer in 2002 aangebied word.

(l) *Preekwerkgroepe*

Vanaf 2000 is daar kwartaalliks 'n preekwerkgroep geskeduleer waar predikante aan die hand van die kerklike jaar preeksetse uitgewerk het. Die resultate van hierdie werkgroepe is in die vorm van preeksetse op die Kerk se webwerf beskikbaar gestel. Gedurende 2001 is die frekwensie van byeenkomste verhoog na maandelikse sessies. Die

Preekwerkgroep staan onder leiding van dr E van Eck en 'n groep predikante, wat wissel van ses tot twaalf, neem op 'n gereelde basis aan die werkgroepe deel.

BESLUIT

1. Die Hoof van die Hervormde Teologiese Kollege, prof TFJ Dreyer, word bedank vir uitmuntende leiding met die vestiging van die HTK.
2. Dosente wat behulpsaam is met onderrig by die HTK, word bedank vir die wyse waarop die Kerk se studente onderrig word.
3. Die woorde "gemeentebouprogram" en "begeleidingsprogram" onder punt (d) van die verslag word vervang met die woorde "gemeentebouproses" en "begeleidingsproses".

(ii) Beskrywingspunt

(a)

WYSIGING ORDINANSIE 2.1.1: OPLEIDING EN VORMING VAN DIENAARS VAN DIE WOORD: RAAD VIR REGSADVIES

Die woorde in die Kerkorde *Fakulteit Teologie (Afd A)* word vervang met *Hervormde Teologiese Kollege*. Alle ander wysigings met betrekking tot die *Hervormde Teologiese Kollege (HTK)* word in die Kerkorde aangebring.

Die volgende word voorgestel:

Ordinansie 2.1.1 lees soos volg

Voornemende predikante van die Kerk word, kragtens die ooreenkoms met die Universiteit van Pretoria, opgelei in die Fakulteit Teologie aan daardie Universiteit met die samewerking van die Hervormde Teologiese Kollege.

Ordinansie 2.1.1.1 (i)(b) die volgende adviserende lede:

- * Die hoof van die Hervormde Teologiese Kollege (HTK)
- * 'n voltydse dosent van die Kerk by die Hervormde Teologiese Opleiding (HTO)
- * dosente en deeltydse dosente van die Hervormde Teologiese Kollege, dosente van die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria wat predikante van die Kerk is, studentepredikante en die Administrateur op uitnodiging.

Ordinansie 2.1.1.2 (ii)(c) word gewysig om te lees:

- (c) bewys dat aan die toelatingsvereistes van die *Hervormde Teologiese Kollege* voldoen is.

Ordinansie 2.1.1.3 (ii)(a)

- (a) *Die hoof van die Hervormde Teologiese Kollege* gee die name van die kandidate wat proefpreke hou aan die Kuratorium deur.

Ordinansie 2.1.1.3 (iii)(a) tweede en derde asterisk lees soos volg:

- * bewys dat aan al die vereistes vir die *MDiv-graad aan die Fakulteit Teologie (van die Universiteit van Pretoria)* in samewerking met die *Hervormde Teologiese Kollege aan die Universiteit van Pretoria* voldoen is, en 'n diploma in kerklike bediening by die *Hervormde Teologiese Kollege* verwerf is
- * bewys dat die vereiste hospitering aan dieselfde Kollege, en indien nodig aan die *Fakulteit Teologie*, voltooi is
- * getuigskrif van die hoof van die *Hervormde Teologiese Kollege*.

Ordinansie 2.1.1.3 (v)(a) tweede asterisk lees soos volg:

- * bewys dat aan al die vereistes vir die *MDiv-graad aan die Fakulteit Teologie van die Universiteit van Pretoria* in samewerking met die *Hervormde Teologiese Kollege aan die Universiteit van Pretoria* voldoen is, of dat die vereiste hospitering aan dieselfde Kollege, en indien nodig aan die *Fakulteit Teologie*, voltooi is.

Ordinansie 2.1.14 (iii)(b) eerste asterisk lees soos volg:

- * te verwys vir hospitering by die *Hervormde Teologiese Kollege*, en indien nodig, aan die *Fakulteit Teologie van die Universiteit van Pretoria*.

(Die voorstel om die woord *sertifikaat* te vervang met *diploma* in Ordinansie 2.1.1.3 (iii)(a) 5de asterisk word na die 66ste Algemene Kerkvergadering verwys).

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
2. Die wysigings word in die Kerkorde aangebring.

2.1.1.4 Hervormde Teologiese Studies

(i) Verslag van Redakteur: Prof AG van Aarde

(a) *Akkreditasie*

Hervormde Teologiese Studies (HTS) is 'n vaktydskrif van die Fakulteit Teologie (Universiteit van Pretoria) vanweë die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika (NHKA) wat volgens die kriteria van die Departement Onderwys (Republiek van Suid-Afrika) as 'n geakkrediteerde wetenskaplike vaktydskrif erken word. Die redaksie van HTS het in Februarie 2001 aansoek gedoen vir internasionale akkreditasie by die *Institute for Scientific Information* (Philadelphia, VSA). Die uitkoms van hierdie aansoek is nog uitstaande.

(b) *Publikasiebeleid*

Vier afleverings van HTS word per jaar uitgegee (soms gekombineer). Van tyd tot tyd word addisionele Supplementa uitgegee waarin monografieë van hoogstaande wetenskaplike kwaliteit gepubliseer word. HTS wil in ooreenstemming met die stigtingsakte wat in 1942 opgestel is, op nasionale gebied diens lewer deur die teologiese wetenskap te bevorder en 'n eie Suid-Afrikaanse teologie uit te bou. Die bedoeling is om uitvoering te gee aan die opdrag van die Kerk aan die teologiese dosente om in die Kerk leiding te gee in die teologiese arbeid ter wille van die verkondiging van die evangelie. Vir hierdie doel word bydraes op die gebied van die teologie en aanverwante wetenskappe ook van buite die kring van die Kerk geïnisieer en ontvang. Alle navorsingsartikels, navorsingsverslae en oorsigartikels wat aanspraak kan maak op akkreditering met die oog op universiteitssubsidieoelendes word deur die redakteur volgens bepaalde wetenskaplike kriteria gekeur. Die redakteur benoem lede van die redaksie, die internasionale adviesraad of ander vakkundiges om met die keuring behulpzaam te wees.

Die redaksie sien toe dat balans gehandhaaf word tussen Afrikaanse en anderstalige artikels asook tussen die bydraes deur teoloë van die Kerk en ander denominasies. Gedurende 2000 het Hervormde teoloë agt en dertig (65,5%) navorsingsartikels in HTS gepubliseer. Ned Geref kollegas aan die Fakulteit Teologie het in HTS drie (5,1%) artikels in 2000 gepubliseer en buitelandse gasdosente drie (5,1%). Buitelandse bydraes was in totaal nege (15,5%). Bydraes van ander Suid-Afrikaanse teoloë was agt (13,8%). Van die agt en vyftig navorsingsartikels wat in totaal gedurende 2000 in HTS gepubliseer is, is een en veertig (70,7%) in Afrikaans geskryf, sestion (27,6%) in Engels en een (1,7%) in Duits. Vyf en twintig resensies is gedurende 2000 gepubliseer.

(c) *Redaksie en Internasionale Adviesraad*

Die kerklike dosenteraad van die Kerk vorm die kernredaksie van HTS. Die voorsitter van die redaksie is die adjunkdekaan van die Fakulteit Teologie, prof APB Breytenbach,

die redakteur is prof AG van Aarde en die redaksionele assistent en publikasie-sekretaresse is me A Goosen. 'n Internasionale adviesraad, bestaande uit bekende akademici en kerkleiers in Suid-Afrika, Nederland, Duitsland, Israel, die Verenigde Koninkryk en die Verenigde State van Amerika, staan die redaksie by in die handhawing van die akademiese standaard.

(d) *Nasionale en Internasionale erkenning*

Ekserpe van navorsingsartikels word in nege internasionale bibliografiese indekstydskrifte in Kanada, die Verenigde State van Amerika, Duitsland, Italië en België gepubliseer. Uitruielooreenkomste is gesluit met vyftien buitelandse en ses binnelandse teologiese vaktjydskrifte. Agtien buitelandse en nege binnelandse uitgewers voorsien resensie-eksemplare.

(e) *Infrastruktuur*

HTS ressorteer administratief onder die beheer van die Hervormde Teologiese Kollege (HTK) aan die Universiteit van Pretoria. Die HTK is verantwoordelik vir die handhawing van die geakkrediteerde standaarde met die oog op subsidie tot voordeel van die Universiteit van Pretoria en die Fakulteit Teologie. Die HTK aanvaar die verantwoordelikheid vir die bekostiging van die infrastruktuur, publikasie en verspreiding van die tydskrif. HTS se begroting word dus deur die Raad van Finansies gehanteer binne die raamwerk van teologiese opleiding.

(f) *Subsidieverdienste*

Die Hervormde Teologiese Kollege kry die finansiële voordeel wat verkry word uit die publikasie van die navorsingsuitsette van die voltydse en deeltydse personeel van HTK. Hierdie voordeel word bereken volgens die universiteitsprosedure waarvolgens navorsingsuitsette aan fakulteite beloon word. Die Fakulteit Teologie kry die finansiële voordeel wat verkry word uit die publikasie van die navorsingsuitsette van die personeel van die Fakulteit en hulle geregistreerde binnelandse en buitelandse navorsingsassosiate.

Vir die akademiese jaar 2001 het die Departement Onderwys 'n subsidiebedrag van R1,561,735.60 aan die Universiteit van Pretoria oorbetaal vir die gepubliseerde navorsing waarvoor die lede van die Fakulteit Teologie in die tydperk 1998 en 1999 verantwoordelik was. Die Fakulteit Teologie kon van hierdie bedrag R526,470 weer vir teologiese navorsing aanwend.

Binne die totale kosteberekening van die Universiteit van Pretoria word die subsidie wat op grond van navorsing verdien word, in berekening gebring by die bekostigbaarheid van akademiese personeel. Die Universiteit van Pretoria is kontrakteel verbind om tot aan die einde van 2004 ses voltydse teologiese dosente vanweë die Hervormde Kerk aan die UP te bekostig. Hierdie gunstige posisie is deels moontlik gemaak op grond van die Hervormde dosente se navorsingsuitsette in veral HTS. Van die negentien voltydse

dosente aan die Fakulteit Teologie het sewe Hervormde dosente (ses dosente en een diversiteitsaanstelling) vir die akademiese jaar 2001 pro rata die bedrag van ongeveer R242,500 vir teologiese navorsing ontvang. Dit is 46% van die totaal.

Die Universiteit van Pretoria sal vir die akademiese jaar 2002 van die Departement Onderwys op grond van die 37 navorsingsartikels wat gedurende 1999 in HTS gepubliseer is, na verwagting die bedrag van R768,305 as subsidie ontvang. Die personeel van die Fakulteit Teologie (en hulle navorsingsassosiate) het 82.23 navorsingseenhede in 1999 in geakkrediteerde tydskrifte gepubliseer. HTS het dus ongeveer 45% tot hierdie getal bygedra. Die Fakulteit Teologie kan verwag om in terme van die subsidieformule ongeveer R551,040 vir navorsing in 2002 te ontvang. Van hierdie bedrag kan ongeveer R215,000 die Hervormde dosente toekom.

Gedurende 2000 is 89.17 navorsingsartikels (5 navorsingsartikels as gevolg van die diversiteitsaanstelling van 'n Hervormde dosent) deur die personele van die Fakulteit Teologie gepubliseer. Hiervan het 43 artikels in HTS verskyn. Die Universiteit van Pretoria sal aan die begin van 2002 ongeveer R892,895 as subsidie van die Departement Onderwys op grond van HTS se bydrae ontvang (hiervan is R103,825 as gevolg van die betrokke diversiteitsaanstelling). Aan die Fakulteit Teologie sal ongeveer R301,000 vir navorsing beskikbaar gestel word as gevolg van HTS se bydrae. In 2000 was HTS dus vir 48% van die navorsingsuitsette aan die Fakulteit Teologie verantwoordelik. Hervormde dosente sal pro rata in 2003 vir teologiese navorsing befonds word. Navorsingsuitsette van die personeel van die Hervormde Teologiese Kollege is direk tot die voordeel van die HTK.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Prof AG van Aarde, en mev A Goosen (sekrefaresse) word bedank vir uitmuntende werk gelewer en gelukgewens met die prestasies wat behaal is.

2.1.1.5 Die Teologiese Opleidingsfonds

- (i) Verslag van dr JP Labuschagne
- (a) *Inleidend*

Die 65ste Algemene Kerkvergadering het fondsinsameling vir die teologiese opleiding van die Kerk goedgekeur en die implementering daarvan opgedra aan die Kuratorium, in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Die aanleidende oorsake tot hierdie besluit was kostestygings en veranderende omstandighede rondom

ons teologiese opleiding, en daarmee saam die eise en die uitdagings wat dit alles teweeggebring het. Teen die middel van 1999 is 'n fondsinsamelingsonderneming, nou reeds bekend as Die Teologiese Opleidingsfonds, daargestel wat vanaf Augustus 1999 begin het om kontak te maak met ampsdraers, vergaderings, gemeentes en lidmate van die Kerk. In die kort tydjie vanaf Augustus 1999 tot op datum van die skrywe van die verslag (Maart 2001) is 'n goeie basis gelê vir toekomstige beplanning, organisering, leiding en kontrole van die fondsinsamelingonderneming.

Daar is dankbaarheid omdat die eerste vrugte op hierdie arbeid reeds daar is, met duidelike tekens van stygende tendense: Vir 1999 is daar R100,000.00 belê, vir 2000 is R170,000.00 belê, en vroeg in 2001 is 'n verdere R30,000.00 belê. Die netto inkomstegroei van 2000 bo 1999 was 107,03%. Groot dank aan al die getroue medewerkers aan hierdie belangrike onderneming, dankie vir al die gebede, en bo alles dank aan die Here God wat vir die Kerk goed is!

Daar mag nooit vergeet word dat dit in hierdie onderneming gaan om 'n geloofsaak en geloofsgehoorsaamheid aan Jesus Christus, die Heer van die Kerk. Met dit voor oë is die onmiddellike doelwit nou om in die kortste moontlike tyd die eerste miljoen rand belegging te bereik!

Die uitgangspunt was van die begin af dat die fonds vir homself moet sorg, dit is nou ten opsigte van sy eie basiese uitgawes om te oorlewe. 'n Verdere belangrike uitgangspunt van die fonds is dat geld ook vir die Kerk moet werk. Alles wat ontvang word, kan nie aan uitgawes deurgegee word nie. 'n Fonds moet daargestel word waarvan die kapitaal sal groei, sodat groeiende kapitaal 'n groeiende opbrengs sal lewer wat dit uiteindelik vir gemeentes makliker sal maak ten opsigte van die uitgawes vir die teologiese opleiding.

Met laasgenoemde doel voor oë sal dit nie vir die fonds wys wees om te begin bestee aan uitgawes vir teologiese opleiding voordat die fonds nie minstens sy eerste miljoen belê het nie. Indien te vroeg bestee word, sal die fonds nooit werklik van die grond af kom en nooit werklik 'n sterk fonds word nie. Aan die een kant moet daar dus haas wees om die fonds sterk te maak, en aan die ander kant moet die grootste geduld en selfbeheersing beoefen word om te wag met besteding. In elk geval moet die uitgangspunt vir besteding wees: die Kerk moet hom laat lei deur dit wat hy kan bekostig! Verder moet die keuses wat gemaak word ook nie uit reaksie gebore word nie, maar dit moet liewer proaktiewe en waardegebaseerde keuses wees.

(b) *Syfers (samevattend) van al die ringe van die Kerk*

Ringstotale vir 1999 (vanaf Augustus)

Besig- hede	Gemeentes	Individue	Jeug	NHSV	Predi- kante	Ringe	Totaal
14,000.00	67,569.36	12,062.14	150.33	1,120.00	10,570.00	1,377.20	106,849.03

Ringstotale vir 2000

Besig- hede	Gemeentes	Individue	Jeug	NHSV	Predi- kante	Ringe	Totaal
12,600.00	142,298.42	13,889.13	2,915.48	22,723.00	4,425.00	6,198.00	205,049.03

Wanneer die onmiddellike doelwit van die eerste miljoen bereik is, sal, voorafgaande aan nuwe doelwitte, aandag gegee moet word aan die daarstelling van 'n *Finansiële Advieskomitee* en die moontlike instelling van *Streekrade* - ter wille van donateursbelange en donateursverteenvoordiging in terme van deelnemende bestuur.

Die Teologiese Opleidingsfonds van die Nederduitsch Hervormde Kerk onderneem om hom te beywer vir

- * die opleiding van predikante, manne en vroue, wat getrou die waarheid van die evangelie van die Here Jesus Christus sal uitdra
- * die handhawing en die ontwikkeling van die Bybels-Reformatoriese teologie, uitdruklik die konsensus wêreldwyd binne hierdie raamwerk, in die onderskeiding van ander teologiese tradisies, omdat dit 'n geloofsoortuiging is dat hierdie teologiese tradisie die waarheid van die evangelie op die beste wyse tot uitdrukking bring
- * 'n gebondenheid aan die kerk wat deur die eeue en oor die wêreld getrou bly aan die belydenis dat Jesus die Here is, dat Jesus God is
- * 'n opleiding waarin die nugtere vroomheid van die hart en 'n uitdruklike Christelike etiese lewenswandel, wat volg uit die geloof in die Here Jesus Christus, ondersteun word met 'n deeglike wetenskaplike onderbou - vergelykbaar met die beste in die wêreld
- * 'n opleiding wat predikante sal oplewer wat die evangelie sal oordra op 'n wyse waarop die gemeente dit die beste sal hoor en verstaan en aanvaar - sonder om ooit te twyfel aan die geloof, integriteit, kundigheid, deeglikheid, liefdevolheid, dankbaarheid en blymoedigheid van hulle leraar.

(c) *Wat word nou van die Kerk gevra? Soos van die begin af, vra die fonds vriendelik almal se samewerking vir*

- * die eredienskollektes van die laaste Sondag van Augustus en die eerste Sondag van September
- * die volgehoue steun van die NHSV-Takke
- * kategrese- en jeugmuntheleggings

- * 'n groeiende getal individuele donateurs.

Om hierdie donateurs te bereik, is die uitdeel van pamflette op genoemde Sondae van kardinale belang. Die individuele donateur is baie belangrik om die inkomstebasis te verbreed en dit uiteindelik vir die gemeentes veel makliker te maak.

- (d) *Hierdie patroon is reeds gevestig en daarvoor word almal opreg bedank van die kant van die fonds*

BESLUIT

1. Dr JP Labuschagne word bedank vir uitmuntende werk en volgehoue entoesiasme ten behoeve van die Teologiese Opleidingsfonds.
2. Dank word betuig aan elke persoon en gemeente wat meedoen aan hierdie grootse taak.
3. Die gemeente Rustenburg word bedank vir die geleentheid wat aan dr Labuschagne gegee word om die werk te doen.

- (ii) Beskrywingspunt

(a) **VERSKANSING VAN TEOLOGIESE OPLEIDINGSFONDS: RING VAN MAQUASSI**

Die ringsvergadering spreek sy diepe kommer uit oor afwykende tendense wat van tyd tot tyd vanuit die teologiese opleiding verneem word. Die vergadering wil die Kerk oproep om dringend erns te maak met die missie en visie van die Teologiese Opleidingsfonds, sodat die fonds te alle tye verskans kan word teen sodanige afwykende tendense en uitsprake deur sommige teologiese dosente in die teologiese opleiding.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

2.1.1.6 Finansiële ondersteuning aan die Kerk se studente

(i) Huidige ondersteuning

Die Kerk maak dit moontlik om finansiële ondersteuning aan studente te bied sodat hulle opgelei kan word as predikante van die Kerk.

Die steun geskied deur middel van rentevrye beurslenings, merietebeurse en rentedraende lenings. Terugbetaling van die gedeelte van die beurslenings wat terugbetaalbaar is, geskied onder baie gunstige voorwaardes. Die Raad van Finansies is ook tegemoetkomend teenoor die studente wat afstudeer en lank wag vir beroepe.

Vanweë die beperkte aantal standplase vir predikante, het die Kuratorium die aantal beurslenings beperk tot tien per jaar.

Die befondsing van hulp aan studente word hoofsaaklik vanuit twee bronne verkry, naamlik Kuratoriumlenings en diverse fondse wat hoofsaaklik uit nalatenskappe bestaan.

- *Kuratoriumlenings*

Studente word jaarliks met 'n bedrag ondersteun wat as rentevrye lenings vanuit die fondse van die Raad van Finansies gefinansier word. Die Kerk ontvang geen rendement hiervoor nie, wat beteken dat die renteverlies jaarliks akkumuleer. Die saak word volledig by die begroting hanteer aangesien die Raad van Finansies 'n bron hiervoor sal moet skep.

Die uitstaande debiteure ten opsigte van bogenoemde studieskuld (met ander woorde die belegging wat die Kerk in voornemende predikante gemaak het) beloop R3,9 m (2000) en R4.0 m (2001).

- *Bykomende finansiële hulp*

Studente word ook op 'n beperkte skaal met addisionele fondse bygestaan. Hierdie hulp word gefinansier vanuit nalatenskappe waarvan die rente beskikbaar gemaak word. Die Kerk het dus geen addisionele finansiële verpligting in hierdie opsig nie. Die Kuratorium het besluit dat hierdie bykomende hulp voortaan as rentevrye lenings toegestaan sal word wat beteken dat die fonds met verloop van tyd opgebou sal word.

Die volgende bedrae is die afgelope 4 jaar aan studente beskikbaar gemaak:

	1998	1999	2000	2001
Beurslenings	410,940.00	456,720.00	450,352.00	405,945.00
Bykomende finansiële hulp	37,790.00	30,498.00	36,297.00	22,000.00

(ii) Studiepolisskema van die Kerk - Ou Mutual

Vanaf die begin van 2000 is elke nuwe student van die Kerk verplig om deel te neem aan die studiepolicsskema van die Kerk en daarmee verval die vereiste dat elke nuwe student twee borge moet bekom. Huidige studente kan ook, onderhewig aan bepaalde voorwaardes, aan die skema deelneem.

Daar is tans 27 studente wat deur die Kerk verseker word. Die maksimum looptyd van elke polis is 13 jaar. Elke versekerde betaal 50% van sy/haar premie en 50% word teen die betrokke versekerde se studierekening gedebiteer.

Indien 'n student studies sou staak binne die eerste vier jaar van opleiding, word die polis gekanselleer aangesien die afkoopwaarde op die polis laag is, maar na vier jaar word afkoop wel 'n moontlikheid. Elke geval sal op meriete hanteer word.

Die polis laat voornemende predikante met 'n uitkeerwaarde van meer as die gemiddelde studieskuld wat beteken dat uitstaande studieskuld nie meer vir jong predikante 'n probleem sal skep nie. Die enigste voorwaarde is dat elke student of sy/haar ouers deurgaans die helfte van die premie moet betaal.

BESLUIT**1. Kennis geneem.**

(iii) Evaluasiekomitee

Verslag van die Kuratorium ten opsigte van die opsig oor asook die begeleiding, evaluasie en finansiële ondersteuning aan teologiese studente:

(a) Samestelling

Die volgende persone het gedurende die verslagtydperk die Evaluasiekomitee gevorm:

Voorsitter - Dr WA Dreyer

Akademiese subkomitee - Prof PM Venter

Prof LC Bezuidenhout - sedert prof Bezuidenhout se vertrek na die buiteland, het prof Venter dit hanteer in samewerking met 'n predikant wat aangewys word.

Kerklike subkomitee	-	Ds J Bevol-Manders
Dr HJ Botes
Ds AC Kuyper
Ds MD Robbertze
Dr E van Eck
Dr PJ van Staden.
Maatskaplike subkomitee	-	Prof NF Alberts
Dr JH Robbertse
Dr S van Staden
Ds ER Pretorius - Ds Pretorius het bedank as lid van die komitee.
Mediese subkomitee	-	Dr F Theron
Dr M Kuyper.
Sielkundige subkomitee	-	Dr J Landman
Prof WF van Delft
Mnr JL Steynberg
Dr C van der Merwe - Dr van der Merwe het bedank as lid van die komitee en in haar plek is die volgende twee persone deur die Kuratorium benoem:
Dr JA van Biljon
Ds G van R Els.

(b) *Kerkorde*

Die Kerkorde van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika omskryf die werkopdrag van die Kuratorium onder andere soos volg:

* Ordinansie 2.1.1.1 (ii)(b)

Sien toe dat die studente van die Kerk wat tot die opleiding toegelaat word aan die vereistes voldoen.

* Ordinansie 2.1.1.1 (ii) (c)

Hou opsig oor die vordering en gedrag van die teologiese studente van die Kerk.

* Ordinansie 2.1.1.1 (ii) (e)

Adviseer die Raad van Finansies oor finansiële hulp aan studente van die Kerk.

- * Ordinansie 2.1.1.1 (ii) (i)

Dien 'n naamlys van kandidate wat aan die vereistes vir die proponentseksamen van die Kerk voldoen by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in.

(c) *Opdrag*

Uit bogenoemde Ordinansie, asook besluite van die Kuratorium, is dit duidelik dat die Kuratorium ten opsigte van die teologiese studente ses belangrike opdragte het naamlik:

- * Werwing, evaluasie en toelating van geskikte kandidate as teologiese studente van die Kerk.
- * Opsig oor teologiese studente se geloofslewe.
- * Opsig oor die teologiese studente se akademiese vordering.
- * Begeleiding van teologiese studente in gevalle waar daar persoonlike probleme is.
- * Finansiële ondersteuning van die teologiese studente deur middel van beurse.
- * Aanbeveling van geskikte kandidate vir die proponentseksamen.

Om aan sommige van hierdie opdragte uitvoering te gee, wys die Kuratorium 'n Evaluasiekomitee asook 'n Beursekomitee aan wat verantwoordelik is vir die evaluasie van voornemende en huidige teologiese studente, asook die toekenning van beurse.

(d) *Werkwyse*

Opdrag 1 - Werwing, evaluasie en toelating van kandidate

Daar word elke September, Oktober en November advertensies in die Kerklike tydskrifte geplaas waarin lidmate uitgenooi word om aansoek te doen vir studie in die teologie.

Die Kuratorium sorg dat doelmatige dokumente opgestel word wat aan voornemende studente en ander betrokke persone versend sal word. Hierdie dokumente bestaan uit die volgende stukke:

- * Algemene inligtingstuk.
- * Vraelys aan voornemende studente waarby ingesluit is: persoonlike inligting, aansoek om erkenning om as teologiese student van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika te studeer en ooreenkoms ten opsigte van die betaling van polispremies.
- * 'n Vrywaringsvorm waarin verklaar word dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika nie aan teologiese studente 'n beroep waarborg nie.

- * Vraelys aan ouers.
- * Getuigskrif van predikant.
- * Getuigskrif van skoolhoof.
- * 'n Mediese vraelys en verslag van mediese dokter.
- * Aansoek vir beurslening.
- * Polisdokument.
- * Die voornemende student handig 'n bewys van lidmaatskap van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in.
- * Die rapport/sertifikaat van hoogste akademiese kwalifikasie word voorgelê.

Met die terugontvangs van bogenoemde dokumente word vir elke student 'n lêer geopen wat gebruik word in die opsig, begeleiding en evaluering van die studente. 'n Tweede lêer word geskep wat al die inligting ten opsigte van beurse, polis en lenings bevat.

Die eerste evaluasie van teologiese studente vind plaas in April van die jaar voorafgaande aan eerste inskrywing as teologiese student aan die Universiteit van Pretoria.

Die Administrateur oorhandig die lêer van elke voornemende student aan die voorsitter van die Evaluasiekomitee, wat dit vooraf bestudeer met die oog op die identifikasie van enige ooglopende probleme in die aansoeke. Die Evaluasiekomitee vergader voor die eerste evaluasie met die studentelêers byderhand, om te besluit oor bepaalde vrae wat aan die kandidate gestel sal word.

Voor die evaluasie voltooi die kandidate alle toetse soos verlang deur die Evaluasiekomitee. Hierdie toetse kan ook per pos aan kandidate gestuur word en word onder toesig van die plaaslike predikant voltooi. Die toetse word voor die eerste evaluasie nagesien en die inligting aan die Evaluasiekomitee beskikbaar gestel vir gebruik tydens die evaluasie.

Tydens die eerste evaluasie vorm die Evaluasiekomitee 'n paneel wat in gesprek tree met elke kandidaat. Na afloop van elke individuele gesprek bespreek die Evaluasiekomitee die kandidaat en word 'n aanbeveling gemaak wat deur die sekretaris genotuleer sal word. Die aanbevelings van die Evaluasiekomitee word in die agenda van die Kuratorium opgeneem vir bespreking en verdere besluitneming.

Indien nodig kan 'n meer volledige verslag oor 'n student opgestel word wat aan die Kuratorium voorgelê word.

'n Tweede evaluasie word aan die einde van die BTh IV studiejaar gedoen. Waar dit nodig is, kan 'n student aangeraai word om na afhandeling van die BTh graad nie met nagraadse teologiese studies voort te gaan nie.

Sedert die vorige Algemene Kerkvergadering het die evaluasie soos volg verloop:

Jaar van evaluasie	Aantal kandidate	Aanvaar met beurslening	Aanvaar sonder beurslening	Nie as student aanvaar nie	Aantal beurslenings nie opgeneem
1998	11	11	0	0	1 Verander van studierigting
1999	13	12	0	1	2 Nie matriek- vrystelling
2000	10	10	0	0	2 Verander van studierigting
2001	8	8	0	0	0
Totaal	42	41	0	1	5

Opdrag 2 - Opsig oor die teologiese studente se geloofslewe

Gemeentepredikante van teologiese studente handig op 30 April en op 30 Oktober van elke jaar 'n verslag oor die geloofslewe by die sekretaris van die Kuratorium in. Die verslag word op die lêer van die student geplaas.

Die verslae word ook aan die voorsitter van die Kuratorium oorhandig om probleme te identifiseer. In die geval waar daar probleme is word so gou moontlik 'n gespreksgeleentheid met die betrokke studente gereël. Ernstige probleme word na die eersvolgende Kuratoriumvergadering verwys.

Dit was sedert die vorige Algemene Kerkvergadering nodig dat die Dagbestuur van die Kuratorium by verskeie geleenthede met studente in gesprek tree oor hulle kerklike meelewing, gedrag en akademiese vordering. Dit was ook nodig om by verskeie geleenthede die studente te begelei ten opsigte van die herstrukturering van die Fakulteit Teologie, asook woelinge rondom sommige dosente. Hierdie sake was vir die studente uiteraard moeilik en somtyds traumaties.

Opdrag 3 - Opsig oor akademiese vordering

Vir elke jaargroep word 'n voog aangewys word, wat verantwoordelik is vir die monitering van die studente se akademiese vordering en algemene gedrag op die kampus. Aandag word gegee word aan inskakeling by die groep, probleme met dosente,

akademiese begeleiding en ondersteuning, bywoning van lesings, identifikasie van persoonlike probleme en sosiale interaksie op die kampus van die Universiteit van Pretoria.

Daar word van kampe gebruik gemaak om teologiese studente te begelei, te motiveer en te oriënteer ten opsigte van hulle studie.

Voogde moet op 30 April en op 30 Oktober van elke jaar 'n verslag oor elke student by die sekretaris van die Kuratorium inhandig. Die verslag word op die lêer van die student geplaas.

Die verslae word ook aan die voorsitter van die Kuratorium oorhandig om probleme te identifiseer. In die geval waar daar probleme is, word so gou moontlik 'n gespreksgeleentheid met die betrokke studente gereël. Ernstige probleme word na die eersvolgende Kuratoriumvergadering verwys.

Opdrag 4 - Begeleiding van teologiese studente in geval van persoonlike probleme

Omdat die Bybel ons leer dat die opsig voortspruit vanuit die barmhartigheid en liefde en ons as medegelowiges verantwoordelik is vir mekaar, lê dit op die weg van die Kuratorium om nie net opsighoudend nie, maar ook begeleidend met die teologiese studente om te gaan.

In gevalle waar studente persoonlike probleme ervaar, soos blyk uit die verslae van die predikante en voogde, sal die Kuratorium se dagbestuur so gou moontlik daaraan aandag gee. Vir die doel kan die Kuratorium se dagbestuur studente verwys vir professionele hulp, of die saak verwys na die student se predikant of groepvoog.

In die geval van professionele hulp, is die Kuratorium nie verantwoordelik vir die kostes daaraan verbonde nie. In gevalle waar studente se mediese fonds nie die kostes dek nie, en die Kuratorium se dagbestuur van oordeel is dat dit noodsaaklik is dat die student wel professionele hulp moet ontvang, kan die Kuratorium vanuit sy begroting vir die kostes instaan.

Opdrag 5 - Finansiële ondersteuning aan teologiese studente

Die Beursekomitee doen aanbevelings aan die Kuratorium en Administrateur ten opsigte van kandidate/studente wat kwalifiseer vir beurslenings. Beurslenings word toegeken aan die hand van beursfondsbepalings, en besluite van die Kuratorium. Beurslenings word jaarliks heroorweeg aan die hand van akademiese vordering en Kerklike betrokkenheid.

Van elke student en sy/haar ouers word verwag om 'n polis uit te neem wat die

beurslenings se terugbetaling waarborg.

Die Administrateur en sy personeel is verantwoordelik vir die administrasie van die beurse. In gevalle waar daar by studente noodsituasies ontstaan as gevolg van tekort aan fondse, kan die Kuratorium addisionele fondse beskikbaar stel aan die betrokke student. Aansoekvorms vir bykomende hulp moet afsonderlik voltooi word.

Opdrag 6 - Aanbeveling van teologiese studente vir toelating tot die proponentseksamen

Met inagneming van die evaluasie, opsig en begeleiding wat elke student tydens sy studietyperk deurgegaan het, doen die Kuratorium jaarliks 'n aanbeveling aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ten opsigte van teologiese studente wat toegelaat word tot die proponentseksamen.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Die vergadering keur bogenoemde verslag en werkwyse van die Kuratorium goed.

(iv) Beskrywingspunt

(a)

TERUGBETALING VAN STUDIESKULD DEUR PROPONENTE WAT NIE BEROEPE OF VOLLE VERSORGING IN EERSTE GEMEENTE ONTVANG NIE: RING VAN NOORD-KAAPLAND

Proponente wat nie 'n beroep ontvang nie, word tegemoetgekom met betrekking tot die terugbetaling van studieskuld deurdat die terugbetalingsperiode begin eers nadat 'n beroep ontvang is en die proponent in die amp bevestig is.

Proponente wat in 'n standplaas met deelversorging bevestig (georden) word, se terugbetalingstydperk word verleng. So 'n predikant ontvang een jaar verlenging vir terugbetaling van die studieskuld by vir elke jaar in die standplaas met deelversorging. Dit wil sê dat 'n predikant wat vyf jaar in 'n standplaas met deelversorging staan, kry gracie om sy studieskuld binne 'n tydperk van 10 jaar terug te betaal om te kwalifiseer vir die korting.

Motivering

- * Die Algemene Kerkvergadering word versoek om ernstige oorweging aan die saak te skenk, veral in die lig van die huidige predikant-gemeente verhouding en die huidige ekonomiese klimaat.
- * Die besluit word dadelik van toepassing gemaak op predikante wat tans in 'n gemeente met deelversorging werksaam is.
- * Indien so besluit word, kan kleiner en finansiële-sukkelende gemeentes makliker 'n predikantstandplaas met deelversorging skep, en dat die studieskuld dit nie vir 'n proponent/predikant onmoontlik maak om 'n beroep na so 'n standplaas te aanvaar nie. Dit kan ook voorkom dat 'n predikant in 'n standplaas met deelversorging weer so gou moontlik 'n volgende beroep met beter versorgingsvoordele aanvaar.

Die Administrateur lewer soos volg kommentaar:

Uiteraard is ons altyd positief en ondersteunend gestem ten opsigte van die saak van teologiese opleiding en alles wat daarmee saamgaan. Daar is egter realiteite wat ook op die horison te voorskyn kom en dit sou onverantwoordelik wees om hierdie sake te ignoreer. Om die saak in perspektief te stel is die volgende inligting van kardinale belang:

- * Die Kerk skryf reeds 50% van die studieskuld af indien die predikant aan die opskortende voorwaarde voldoen het.
- * Tans word 'n predikant 8 jaar tyd gegun om die helfte van die studieskuld te vereffen, gereken van die datum van ordening en dit is reeds ruim 3 jaar meer as waarvoor aanvanklik gekontrakteer is.
- * Die Raad van Finansies finansier hierdie lenings vanuit beleggingsfondse aangesien daar nie 'n heffing hiervoor gevorder kan word nie. Dit beteken dat die Raad van Finansies geen rente verdien op die kapitaal wat so belê is nie, terwyl die raad se verpligting om rente te betaal, steeds bestaan. Dit plaas dus 'n addisionele finansiële las op die rentefonds.
- * Die Kerk het intussen 'n polis in werking gestel wat verseker dat 'n predikant na 'n aantal jare totaal sonder skuld sal wees en dalk, teen huidige terme gereken, nog 'n paar rand beskikbaar sou kon hê vir diskresionêre aanwending.
- * Dit is dus nie moontlik om hierdie beskrywingspunte te ondersteun nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word teruggetrek in die lig van die kommentaar van die Administrateur.

2.1.1.7 Dosentevergadering

- (i) Besluite van die 65ste Algemene Kerkvergadering
- (a) *Publikasie oor duiwels en duiweluitdrywing*

Die publikasie van die Dosentevergadering oor duiwels en duiweluitdrywing word so gou moontlik afgehandel en gepubliseer.

Die Dosentevergadering het soos volg gereageer op die opdrag:

- * Daar word aanbeveel dat die Raad vir Gesinsorg (Jeugbediening) aangewys word om hierdie opdrag te beplan en as projek te bestuur.
- * Die verhandeling van ds J Ayres en die BD-skripsie van ds JM Bevelo-Manders kan met vrug as bronmateriaal gebruik word. Dit kan selfs oorweeg word om hulle by die projek te betrek. Verder kan die lesingmateriaal wat by verlede jaar se reeks Bybelskole gedien het, ook gebruik word.
- * Die Dosentevergadering is bereid om te help met die evaluering van bydraes, asook die korrigering en formele afwerking van genoemde publikasies.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het soos volg besluit:

- * Die opdrag oor die publikasie oor duiwels en duiweluitdrywing word na die Raad vir Huwelik, Gesin en Opvoeding (Gesinsorg) verwys met die aanbeveling om di Ayres en Bevelo-Manders by die studiewerk te betrek.
- * Die aanbod van die Dosentevergadering om behulpsaam te wees met die evaluering, korrigering en afwerking van die genoemde publikasie, word na die raad deurgegee.

Die Raad vir Gesinsorg het nie verslag oor die aangeleentheid gelewer nie.

BESLUIT

1. Die Raad vir Gesinsorg handel die opdrag af.

- (ii) Algemene sake wat die Dosentevergadering raak
- (a) *Uitfasering van teologiese dosente: Opdrag aan Raad vir Regsadvies: Ondersoek na lewensvatbare lewenstog aan dosente wat uitfaseer*

Gedurende die tydperk 1998 - 2000 het proff MJ du P Beukes en LJS Steenkamp uitfaseer en is afleggingspakkette aan hulle gebied.

Die saak was vir die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies problematies in die sin dat die dosente se bestaande pensioen en ander voordele uiteindelik aangevul moes word tot 'n lewensvatbare lewenstog analoog aan predikantevergoeding. Die Kerk se verantwoordelikheid in dié opsig moes uitgemaak word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Raad vir Regsadvies versoek om hom oor die besluit dat 'n lewensvatbare lewenstog analoog aan predikantevergoeding aan dosente gegee moet word, uit te spreek en advies aan die Kommissie te lewer.

Die volgende advies is van die Raad vir Regsadvies ontvang:

- * Die 65ste Algemene Kerkvergadering het besluit dat die uitdiensstelling van teologiese dosente en ander predikante met besondere opdrag omskryf en gereël word analoog aan die uitdiensstelling van gemeentepredikante.
- * Die woorde "analoog aan die uitdiensstelling van gemeentepredikante" skep egter probleme en die Raad vir Regsadvies is versoek om die Kommissie hieroor te adviseer.
- * Die enigste uitdiensstelling van gemeentepredikante wat hier relevant ("analoog") kan wees, is uitdiensstelling vanweë die opheffing van 'n standplaas.
- * In sodanige geval is Ordinansie 2.1.2.2 (ii) ter sprake wat in 'n neutedop bepaal dat
 - ** die predikant en sy gesin vir 'n maksimum-tydperk van drie maande versorg word
 - ** hy/sy beroepbaar gestel word in die Kerk
 - ** terwyl daar op 'n beroep gewag word hy/sy in die verskillende ringsgemeentes behulpsaam is.
- * Wat 'n predikant met besondere opdrag betref wat uit diens gestel word omdat die standplaas opgehef word (pos afgeskaf word), is dit billik en korrek dat hy/sy

dieselfde voordele kry as 'n gemeentepredikant wat uit diens gestel word omdat sy standplaas opgehef word.

- * Dit is ook ooreenkomstig die algemene beginsel dat personeel dieselfde behandel moet word.
- * Die mening word gehuldig dat die posisie nie dieselfde is ten opsigte van teologiese dosente wat uit diens gestel word nie.
- * Anders as gemeentepredikante en predikante met besondere opdrag wat in diens van die Kerk is (wie die werkgewer dan nou ookal is), is teologiese dosente nie in diens van die Kerk nie, maar in diens van die Universiteit.
- * Die feit dat die Kerk finansieel 'n bydrae lewer tot teologiese opleiding, verander niks aan die feit dat die Universiteit die werkgewer van die dosente is en nie die Kerk nie.
- * By die afskaffing van die pos van 'n dosent, geld die Universiteit se uitdiensstellingsreëlings en het die Kerk regtens geen verantwoordelikheid teenoor die dosente nie, want hy/sy staan nie in 'n diensverhouding tot die Kerk nie.
- * Die uitdiensstellingsvoordele van gemeentepredikante en predikante met besondere opdrag kan dus nie tot die beskikking van dosente wees nie.
- * In die lig hiervan is die besluit van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van 27 November 1998 naamlik dat dosente se bestaande pensioen én ander voordele uiteindelik aangevul moet word tot 'n lewensvatbare lewenstog analoog aan predikantevergoeding onduidelik.
- ** In die eerste plek is dit in stryd met die besluit van die Algemene Kerkvergadering en brei dit die besluit van die Algemene Kerkvergadering baie uit.
- ** In die tweede plek, indien dosente se pensioen en ander voordele (water voordele?) aangevul moet word, stel dit hulle in 'n baie beter posisie as 'n predikant wie se standplaas opgehef word. Daar is geen aanvaarbare rede hiervoor nie en buitendien is dit onbillik om sommige werknemers beter te behandel as ander (en soos hierbo reeds aangetoon is, is die dosente in werklikheid nie eers werknemers van die Kerk nie).
- * In die lig van bostaande word die mening dus gehuldig dat, as die besluit van die Algemene Kerkvergadering geïnterpreteer moet word, dit sou moes beteken dat 'n dosent vir 'n maksimum van drie maande nadat sy pos afgeskaf is, sou kon aanspraak maak op die voordele soos gemeld in Ordinansie 2.1.2.2 (ii) (op die praktiese probleme van wie verantwoordelik is vir die salaris en "voordele" word

nie eers hier ingegaan nie).

- * Die mening word egter ook gehuldig dat die Kerk in werklikheid geen sodanige verpligting het teenoor die dosente nie en dat hulle geen aanspraak teenoor die Kerk het nie (behalwe ingevolge die besluit van die Algemene Kerkvergadering).
- * Die besluit van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van 27 November 1998 blyk egter 'n ongeldige besluit te wees, aangesien dit in stryd is met die besluit van die Algemene Kerkvergadering.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die advies deur te gee na die 66ste Algemene Kerkvergadering vir kennisname en bespreking.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die saak word weer na die Raad vir Regsadvies verwys in die lig van die nuwe omstandighede met inageneming van die opmerkings in die vergadering gemaak.

ORDE VAN DIE VERGADERING

MOSIE VAN DANK

Die voorsitter rig 'n dankwoord aan die Kuratorium en die voorsitter van die Kuratorium, dr PJ de Beer.

Dank word veral betuig aan die dosente wat gebuk gaan onder 'n groot werkklas en die afgelope drie jaar groot onsekerheid gehad het en baie moes opoffer rondom die samesmelting van die twee teologiese fakulteite.

2.1.1.8 Toelating as dienaar van die Woord

- (i) Proponentseksamen
- (a) *Verslag van die Proponentseksamenkommissie*

Samestelling

Die Kommissie was soos volg saamgestel:

Primi

Dr HJ Botes - Voorsitter
 Dr PJW Schutte - Sekretaris
 Dr JC van der Merwe
 Dr E van Eck
 Ds AC Kuyper
 Ds MD Robbertze

Sekundi

Dr CJ Beukes
 Dr J Otto
 Dr DJC van Wyk (jr)
 Dr WC van Wyk
 Ds EG Fourie
 Ds JM Delpont

Funksionering

Die kommissie het jaarliks die proponentseksamen afgeneem by die kandidate (studente) wat daarvoor gekwalifiseer het, asook by kandidate wat om hertoelating aansoek gedoen het en deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering na die Proponents-eksamenkommissie verwys is. Die aantal persone wat om hertoelating aansoek gedoen het, het merkbaar toegeneem gedurende die laaste drie jaar.

Die Proponentseksamenkommissie het ook, om reg te laat geskied aan Ordinansie 2.1.14 (f), 'n skriftelike vraestel infaseer om sodoende 'n standaard daar te stel waaraan 'n kandidaat moet voldoen alvorens hy/sy hertoegelaat kan word.

Die Proponentseksamenkommissie het ook 'n gesprek gevoer met die Proponents-eksamenkommissie van die Ned Geref Kerk. Gemeenskaplike sake is bespreek, onder andere die gebrekkige Bybelkennis van teologiese studente. Die Proponents-eksamenkommissie het met dank kennis geneem van die module oor Bybelkennis en oor die belydenisskrifte wat by die HTK se sillabus van 2001 ingewerk is.

Verder is die kommissie besig met studie na die historiese wortels van die Proponentseksamen om sodoende ook groter duidelikheid te verkry oor sy rol en funksionering in die Kerk.

Slotopmerkings

Die Proponentseksamenkommissie dank die Algemene Kerkvergadering vir die voorreg wat hy gehad het om vir die afgelope termyn betrokke te kon wees by dié deel van die Kerk se werk. Die kommissie vertrou dat hy sy taak altyd in nederigheid voor en met dank aan die Heer van die kerk afgehandel het.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**
- 2. Die Proponentseksamenkommissie word bedank vir sy werk.**

(b) *Aflê van Proponentseksamen*

Sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering het die volgende kandidate die proponentseksamen suksesvol afgelê:

PS van Tonder	CJ Swart	JJ Greyling (jr)
AJ Hattingh	JA Swart	HF Louw
J Havenga	JM van Staden	HP Meyer
J Kloppers	WA Botha	A Oberholzer
LH Kruger	JS Dippenaar	GPJ Stoltz
MJ Redelinghuys	A Geyer	DA van Rooyen
E Wolff	M van Staden	PJ Jacobs
JA Young	PC Swanepoel	IL Benadé
IJ Zybrands	PJ Uys	GJ van Staden (jr)
EJ Smit	RTI Pienaar	
BJ van Wyk	MW Pretorius	
MJ Beukes	TF Dreyer	

BESLUIT**1. Kennis geneem.**(ii) *Toelating tot die evangeliebediening*

Die volgende kandidate is sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering toegelaat tot die evangeliebediening:

PS van Tonder	CJ Swart	JJ Greyling (jr)
AJ Hattingh	JA Swart	HF Louw
J Havenga	JM van Staden	HP Meyer
J Kloppers	WA Botha	A Oberholzer
LH Kruger	JS Dippenaar	GPJ Stoltz
MJ Redelinghuys	A Geyer	DA van Rooyen
E Wolff	M van Staden	PJ Jacobs
JA Young	PC Swanepoel	IL Benadé
IJ Zybrands	PJ Uys	GJ van Staden (jr)
EJ Smit	RTI Pienaar	
BJ van Wyk	MW Pretorius	
MJ Beukes	TF Dreyer	

Die volgende proponente is nie beroepbaar gestel nie:

CJ Swart

E Wolff

BESLUIT

1. Die nuwe predikante word verwelkom by hulle eerste gewone Algemene Kerkvergadering.
2. Beroepafwagtende predikante/proponente word sterkte toegewens en verseker van die voorbidding van die Kerk.

2.1.2 PREDIKANTSTANDPLAAS

2.1.2.1 Inligting oor dienaars van die Woord

(i)	Predikantetal soos op	30 Junie 1998	30 Junie 2001
	Predikante in standplase met volle versorging	277	238
	Predikante in standplase met deelversorging	57	81
	Predikante met besondere opdrag	10	9
	Predikante/proponente wat beroefafwagtend is	23	29
	Predikante/proponente wat voltyds verder studeer	4	8
	Predikante in die buiteland	6	2
	Dosente	13	9
	Emeriti	76	77
	Predikante met siekte-emeritaat	9	8
	Totaal:	476	461

Kommentaar

- * Voltydse gemeentepredikante het met 39 afgeneem. Predikante met deelversorging het met 24 toegeneem.
- * Predikante met besondere opdragte het met 1 afgeneem.
- * Beroepafwagtende predikante het met 6 vermeerder.
- * Dosente is verminder deur rasionalisasie en een het na die buiteland vertrek.
- * Emeriti het met 1 toegeneem.

BESLUIT**1. Kennis geneem.**

- (ii) Predikante wat geëmeriteer het sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering

Dr AJG Dreyer
 Dr ECB Kotzé
 Ds TL Botha (sr)
 Ds PD Smit
 Ds FH van der Merwe
 Ds PJ Kruger
 Ds AM Swanepoel
 Ds WCM de Beer

Ds AAJ Swart
 Prof WC van Wyk
 Prof SJ Botha
 Ds GJW van der Merwe
 Prof JH Koekemoer
 Ds HN Botha
 Dr RM Naudé
 Dr JA van Biljon

Prof GMM Pelser
 Ds GJ van Staden

BESLUIT**1. Kennis geneem.**

- (iii) Predikante oorlede sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering

Ds JL van Staden
 Ds WJ van der Westhuizen
 Ds LA Breedts
 Ds F Beytell
 Ds HR Visser
 Prof DJ Booysen

Prof PS Dreyer
 Ds PG van Staden
 Prof AA da Silva
 Ds JH Steenekamp
 Dr AJG Dreyer

BESLUIT**1. Die vergadering betuig sy meegevoel met die naasbestaandes van die predikante wat oorlede is.**

- (iv) Predikante wat uit die amp onthef is sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering

Ds S van Zyl
 Ds JZ Britz

Ds E Oliver
 Ds GJ Strydom

Ds IL Benadé	Ds JPB Blignaut
Ds JC Parkin	Ds NJ Erasmus
Ds PC Swanepoel	Ds JF van Zyl
Ds RD Malan	Ds MD Malan
Ds JMJ Cornelius	Ds W Mans
Ds TL Botha (sr)	Ds IW Ferreira
Prop I Zybrands	Ds JJ Dreyer
Ds DC Human	Ds PJ Steenkamp
Ds WH Oliver	Ds DJ Jacobs
Ds MMJ Basson	Ds J Ayres
Prof LC Bezuidenhout	
Ds LJ Meyer (jr)	

BESLUIT

1. Kennis geneem.

- (v) Predikante met studieverlof langer as 130 dae

Dr P van Staden	Ds MJ Swart
Ds PJ Botha	Ds M van der Walt
Ds JS Botha	Prop A Geyser
Ds JPJ van Rensburg	Prop E Wolff
Ds WA Strydom	

BESLUIT

1. Kennis geneem.

- (vi) Predikante met besondere verantwoordelikhede

Sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering het die volgende veranderinge ingetree ten opsigte van predikante met besondere verantwoordelikhede:

- * Die Studentegemeente Fonteinedal is ontbind. Die studente skakel in by die gemeente Philadelphia. Dr EC Kloppers was beroepafwagend. Sy het intussen die beroep (deelversorging) na die gemeente Rietvallei aanvaar.
- * Die Studentegemeente Bloemfontein is ontbind. Die studente skakel in by die gemeente Bloemfontein en word steeds deur ds I Katzke bearbei wat tans in 'n

standplaas met deelversorging staan.

- * Die gemeente Johannesburg-Wes het prop J Groenewald benoem om die studente op die kampus van RAU te bearbei. Ds JPJ Wagenaar is steeds verantwoordelik vir die bearbeiding van 'n deel van die studente en die permanente gemeentede van Johannesburg-Wes.
- * Dr J Buitendag is benoem as professor in Dogmatiek en Christelike Etiek aan die Fakulteit Teologie by die Universiteit van Pretoria vanaf 1 Januarie 2001. Ds C le Roux is beroep as studenteleraar van Stellenbosch.
- * Di ER Pretorius en P de Kock het uitfaseer as hospitaalpredikante. Ds Pretorius het 'n afleggingspakket ontvang en ds De Kock is beroep na die gemeente Pierneef. Die pos van ds J Coetzee faseer uit aan die einde van 2001.
- * Ds P de Kock het versoek dat hy onthef word van die verpligting as gevangenis-kapelaan.
- * Ds HJ Odendaal se diensyd as weermagkapelaan het verstryk in 1999. Hy is intussen beroep na die gemeente Pretoria-Wes in 'n standplaas met deelversorging.

Uiteensetting oor predikante met besondere verantwoordelikhede

Bedienings verantwoordelikhede

Studentepredikante

Dr PJ van Staden	(Philadelphia)
Ds JF van der merwe	(Philadelphia)
Ds J Groenewald	(Johannesburg-Wes)
Ds JPJ Wagenaar	(Johannesburg-Wes)
Ds C le Roux	(Stellenbosch)
Ds I Katzke	(Bloemfontein)
Ds L Geel	(Potchefstroom)

Polisiekapelaan

Ds CF Potterill

Weermagkapelaan

Ds ST Opperman

Administrasie-verantwoordelikhede

Dr PJ de Beer	(Redakteur: Konteks)
Dr SP Pretorius	(Sekretaris: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering)
Ds WH Steyn	(Gautengstreek: Bybelverspreiding)
Ds JMJ de Wet	(Buite-Gautengstreek: Bybelverspreiding)
Ds LJJ Nell	(Superintendent: Sending).

BESLUIT

1. Kennis geneem.

- (vii) Predikante in die buiteland met behoud van ampsvoorreg
- * Prof JA Loader het in 1997 'n pos by die Universiteit van Wenen aanvaar. Hy het feitlik onmiddellik met sy aankoms lidmate van die Kerk begin opspoor en bearbei. Hy lewer gereeld verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.
 - * Ds D Lötter se man is besig met verdere studie in die VSA. Ds Lötter kry nie geleentheid om eredienste te hou of enige bearbeidingswerk te doen nie. Hulle verblyf sal twee tot drie jaar in die VSA wees.
 - * Ds M Carelsen is in Australië waar haar man met verdere studie besig is. Sy is aktief in die Christian Reformed Church betrokke.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2.1.2.2 Besluite van die 65ste Algemene Kerkvergadering oor aangeleenthede wat die predikantstandplaas raak

- (i) Beskrywingspunte wat terugverwys is
- (a) *Preekvergunning*

Die volgende twee beskrywingspunte het voor die Algemene Kerkvergadering gedien:

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.13.2: PREEKVERGUNNING: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Ordinansie 2.1.13.2 (Kerkorde bl 26) word uitgebrei met 'n nuwe punt (vi) terwyl die huidige punt (vi) verander na punt (vii). Die nuwe punt (vi) lui soos volg:

(vi) *Indien 'n predikant 'n betrekking aanvaar wat vir die werk van die Kerk van wesenlike belang is, kan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit om aan die predikant wat onthef is uit die amp, preekvergunning toe te staan op voorwaarde dat*

- * *die ordinansies wat geld by die verandering van lewenstaat, nagekom is*
- * *die vergunning op enige stadium teruggetrek kan word, en minstens jaarliks hersien word.*

(vi) [huidige (vi)].

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.14: PREEKVERGUNNING

Ordinansie 2.1.14 (Kerkorde bl 27 en 28) word uitgebrei met nuwe punte (viii) en (ix) terwyl die huidige punt (viii) na punt (x) verander. Die nuwe punte lees

soos volg:

(viii) *'n Lidmaat wat vroeër uit die amp onthef is en aan wie preekvergunning toegestaan is, kan aansoek doen om deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering beroepbaar gestel te word.*

(ix) *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering*

(a) *voer gesprek met die aansoeker*

(ii) *besluit om*

- * *die aansoek af te keur of*
- * *die aansoek goed te keur en die aansoeker aan te beveel vir die proponentseksamen*

(a) *lig die aansoeker skriftelik in oor sy besluit*

(b) *laat die aansoeker toe tot die evangeliebediening nadat bewys gelewer is dat die proponentseksamen suksesvol afgelê is*

(e) stel die persoon beroepbaar.

(vii) [huidige (vi)].

Die 65ste Algemene Kerkvergadering het soos volg besluit:

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
- * Die beskrywingspunt word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys om saam met die Raad vir Regsadvies te hanteer en aan die 66ste Algemene Kerkvergadering voor te lê.
- * Die volgende voorstel word aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deurgegee vir oorweging:

Indien 'n predikant 'n betrekking aanvaar (van lewenstaat verander), maar vir die Kerk belangrike werk kan doen op 'n spesifieke plek en in bepaalde omstandighede, kan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit om aan so 'n persoon preekvergunning toe te staan.

Die beskrywingspunte is na die Raad vir Regsadvies verwys vir ondersoek en aanbeveling.

Die Raad vir Regsadvies beveel aan dat die voorgestelde Ordinarsiewysigings nie aanvaar word nie.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die aanbeveling so te aanvaar deur te gee na die 66ste Algemene Kerkvergadering.

BESLUIT

1. Die aanbeveling van die Raad vir Regsadvies gesteun deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, word aanvaar.

(ii) Ondersoek na beroepstelsel van die Kerk

- * Ondersoek word gedoen na die beroepstelsel van die Kerk.
- * 'n Ondersoekkommissie word deur die Moderamen vir die doel benoem.
- * Die volgende persone kan oorweeg word:

Prof SJ Botha (Kerkhisktorikus); prof IWC van Wyk (Dogmatikus); prof GMM Pelser (Nuwe Testamentikus); prof APB Breytenbach (Ou Testamentikus); prof TFJ Dreyer (Praktiese Teoloog); twee predikante (ds FGJ Loots het versoek om by die studie betrokke te wees); twee ouderlinge en dr D de Villiers van RAU.

Die Moderamen het die aangeleentheid na die Raad vir Pastoraat en presbiteraat verwys. Die aangeleentheid word behandel in die verslag van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(iii) Ondersoek na die ampsbeskouing in die Nederduitsch Hervormde Kerk

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering doen 'n ondersoek oor die ampsbeskouing in die Nederduitsch Hervormde Kerk met besondere aandag aan die amp van predikant en die posisie van proponente.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die aangeleentheid na die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat verwys. Die aangeleentheid word behandel in die verslag van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(iv) Krisisse in Pastorieë

Die saak is deur die raad hanteer. Die aangeleentheid word behandel in die verslag van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

- (v) Medemenslikheid by die uitvoering van tug ten opsigte van predikante

Die saak is deur die raad hanteer en word in sy verslag aan die Algemene Kerkvergadering behandel.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

AFSLUITING OP MAANDAG 1 OKTOBER 2001 OM 21:00

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERSKONINGS

Die volgende verskonings is ontvang vir die tydperk 1 Oktober tot 6 Oktober 2001

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Dr JA van Biljon	Emeritus	1/10/2001 - 6/10/2001
Oudl BG Willemse	Randburg	2/10/2001 - 14:30 - 21:00
Oudl I Dreyer	Theresapark	1/10/2001 - 19:00 - 21:00
Ds TF Dreyer	Durban	2/10/2001 - 08:30 - 13:00
Dr DJC van Wyk	Warmbad	2/10/2001 - 19:00 - 21:00 3/10/2001 - 08:30 - 13:00
Ds PS van Tonder	Beroepafwagtend	1/10/2001 - 08:30 - 14:30

AANSLUITING BY VERGADERING

Ds PS van Tonder, beroepafwagtende predikant kom ter vergadering op 1 Oktober 2001 om 14:30.

GELUKWENSE

Ds MR Pienaar word gelukgewens met sy verjaardag op 1 Oktober 2001.

AFSLUITING

Oudl A Valks van die gemeente Harrismith sluit die dag se werksaamhede af met Skriflesing uit Efesiërs 4:1 - 7, 11 - 16. Hy gaan voor in gebed en laat die vergadering saam sing uit Gesang 562 strofe 1.

--- oOo ---

DINSDAG 2 OKTOBER 2001

OPENING

Ds JS Bezuidenhout open die vergadering met Skriflesing uit Romeine 12: 9 - 12, hy gaan voor in gebed en laat die vergadering saam sing uit Gesang 215, strofes 1, 4 en 5.

VERWELKOMING

Die voorsitter, prof TFJ Dreyer, verwelkom die lede van die vergadering.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Herstemming vind plaas tussen die volgende predikante:

Prof J Buitendag
Dr JC van der Merwe
Dr DJC van Wyk (jr)
Dr JJ Steenkamp
Ds S Hoffman.

Verklaring en skrywe oor die terreuraanslag op die VSA

Die voorsitter meld dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering by sy laaste vergadering op 20 September 2001 besluit het om 'n verklaring op te stel vir publiserings in Die Hervormer oor die terreuraanslag wat die VSA getref het.

'n Skrywe in dié verband is ook aan die ambassadeur van die VSA in die Republiek gestuur.

Verootmoeding met die oog op die toestand van geweld in die land

Die voorsitter meld dat die nuutverkose Moderamen besluit het om tydens die opening Donderdagoggend 4 Oktober 2001 ongeveer 'n halfuur af te staan aan 'n verootmoedingsgeleentheid met die oog op die toestande in die land veral rondom plaasmoorde, geweld en misdaad.

Dr DJC van Wyk (snr) word versoek om die verootmoedingsgeleentheid te lei.

GROETEBOODSKAPPE

Groeteboodsappe is ontvang van die gemeentes Theresapark en Wonderboom.

2.1.2.3 Verslag van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat

Die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat lewer soos volg verslag:

- (i) Memorandum oor die ondersoek na die ampsbeskouing van en beroepstelsel in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

(a) *Agtergrond, doel en werkwyse van memorandum*

Tydens die 64ste Algemene Kerkvergadering is 'n voorstel ingedien rakende die voorregte van proponente. Die voorstel het in wese daarop neergekom dat proponente, onder sekere omstandighede (byvoorbeeld onder toesig van die gemeentepredikant of plaaslike kerkraad/ouderlingevergadering, of met toestemming van die konsulent onder toesig van die plaaslike kerkraad/ouderlingevergadering) tog die uitsluitende funksies kan verrig soos gestel in Ordinansie 2.1.1.3 (viii)(b), te wete die bediening van die sakramente, bevestiging van ampsdraers, die afneem van openbare geloofsbelijdenis, die lei van vergaderings en die uitspraak van die seën.

Bepaalde advies aan die 64ste Algemene Kerkvergadering tydens die bespreking van bogenoemde voorstel was dat die aanvaarding van hierdie voorstel 'n radikale wysiging in terme van die beskouing van die amp in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika sou impliseer. Die 65ste Algemene Kerkvergadering het toe vervolgens die volgende besluit geneem:

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering doen 'n ondersoek oor die ampsbeskouing in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika met besondere aandag aan die amp van die predikant en die posisie van proponente.

Na die 65ste Algemene Kerkvergadering is die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering versoek om uitvoering aan bogenoemde

noemde opdrag te gee. Die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat het die opdrag gedelegeer aan 'n studiekommissie. Terwyl die studiekommissie met die opdrag besig was, is hulle opdrag deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering uitgebrei deur versoeke om ook aan die volgende sake aandag te gee (versoeke wat duidelik ook te make het met die beroepstelsel van die Kerk):

- * Die moontlikheid van *aansoek doen* om 'n vakante standplaas deur 'n predikant.
- * Die moontlikheid van die *verskuiwing* of *verplasing* van predikante van een gemeente na 'n ander tot voordeel van die predikant, die gemeente waaruit die predikant vertrek asook die gemeente waarheen die predikant verskuif word.
- * Die moontlikheid van *standplaas-omruiling* (tot voordeel van beide die predikante en die betrokke gemeentes).
- * Die moontlikheid van deeltydse bediening naas voltydse- en deelsorgbediening. Onder deeltydse bediening word nie bedoel 'n predikant wat in 'n deelsorgstandplaas staan nie, maar 'n predikant wat 'n bepaalde beroep beklee, en saam met daardie beroep ook deeltids in 'n gemeente predikant wil wees.
- * Sentrale vergoeding van predikante.
- * Die kwessie rondom die verhouding inwendige-uitwendige roeping. Indien 'n predikant/proponent beroepbaar gestel word/is, hoe lank kan so 'n predikant ampsvoorreg geniet sonder om weer beroep te word?
- * Die moontlikheid van ampsvoorregte aan proponente.
- * Die moontlikheid tot herstel van alle ampsvoorregte (byvoorbeeld om weer beroepbaar gestel te word) in die gevalle waar 'n predikant voortydig (voor die ouderdom van 65) ge-emeriteer het, of sy/haar ampsvoorregte om een of ander rede ontnem is.
- * Die moontlikheid om emeriti as pastorale hulpe in gemeentes te laat dien, selfs al sou dit *semi-permanent* wees.

By bogenoemde versoeke wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hanteer en na die raad verwys is, sou ook nog die volgende (en heel waarskynlik nog baie ander) gevoeg kon word:

- * Dit gebeur reeds in die praktyk dat sommige predikante se standplase, veral as gevolg van ekonomiese en finansiële omstandighede, afgeskaal word. Sou dit nie ook moontlik wees dat 'n predikant wat 'n volle standplaas beklee, in staat gestel moet word om op versoek byvoorbeeld net 50% van die standplaas te beklee en vir die res van sy tyd aan 'n ander beroep aandag te gee nie? Sou so 'n reëling

noodwendig die amp verskraal?

- * Die moontlikheid dat 'n predikant wat nie meer in 'n standplaas wil dien nie (as gevolg van bepaalde omstandighede) van die betrokke standplaas losgemaak kan word om dan te proponeer vir 'n ander beroep.

Op grond van hierdie en talle ander vrae en praktiese probleme rondom die amp/predikantsamp wat tans in die Kerk aan die orde is, kan met stelligheid beweer word dat wat die ampspraktyk van die Hervormde Kerk betref, tyd en omstandigheid ons ingehaal het. Hoewel dit nie moontlik was om 'n omvattende empiriese ondersoek te doen na die problematiek insake die ampspraktyk in die Kerk nie, bied bogenoemde vrae rondom aspekte van ons ampsbeskouing en –praktyk wat aan die studiekommissie opgedra is, 'n redelik duidelike beeld van die aard van die problematiek.

Die gesprek rondom die amp wat tans in die Kerk aan die orde is (soos vergestalt in die versoeke aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hierbo genoem), dui op 'n besliste spanning tussen ons teologies-teoretiese uitgangspunte insake die amp en die praktiese werklikheid van die 21ste eeuse kerk waarbinne die amp moet funksioneer. Nadenke oor die ampspraxis kan nooit eensydig vanuit 'n bepaalde teologiese vakdisipline gedoen word nie, net so ook nie net vanuit die kontekstuele werklikheid waarbinne die kerklike amp funksioneer nie. (Die begrip praxis dui op die bedieningspraktyk van die kerk as praktyk geïnformeerde teorie en teoriebepaalde praktyk). Die Reformatoriese ampsbeskouing of praxis is tog immers ook die konkretisering van 'n teologies-teoretiese besinning binne bepaalde tyd en omstandighede (byvoorbeeld Calvin se ampsbeskouings is duidelik geïnformeer in terme van die situasie van sy tyd).

Die studiekommissie het daarom geoordeel dat daar nie oor hierdie verskillende aspekte wat die kerklike bediening raak, geïsoleerd gedink kan word nie. 'n Herbesinning oor die Kerk se verstaan van die amp, ampspraktyk en beroepstelsel vanuit die verskillende teologiese vakdisiplines is noodsaaklik as daar enigsins sinvol oor bogenoemde versoeke en moontlikhede besin wil word ten einde aanbevelings vir die praktyk te maak. Die kontekstuele werklikheid waarbinne die Kerk leef, sal egter ook verreken moet word om tot sinvolle aanbevelings oor bogenoemde versoeke/ moontlikhede en aanbevelings vir die praktyk te kom.

'n Verdere belangrike saak wat ten grondslag van hierdie besinning oor die ampspraktyk van Kerk lê, is die onderskeid tussen Skrif en tradisie (teologiese oorlewering/ teorie). Eie aan die Reformatoriese karakter van die Kerk moet teologiese tradisies opnuut vanuit die reeds veranderde en steeds veranderende situasie in die lig van die Skrif krities ontleed en getoets word en, waar nodig, gekorrigeer word. Die ontwerp van teologiese teorieë word so gedwing om die eise van die Skrif en die toets van relevansie in 'n nuwe situasie te deurstaan. Indien 'n nuwe praktykteorie hierdie toets deurstaan, kan dit tot verbeterde kerklike praxis lei wat kan aanspraak maak op teologiese normatiewiteit en kontekstuele

relevansie.

Om vanaf 'n bestaande praxis tot 'n verbeterde praxis te kom is dit nodig om die teologiese uitgangspunte, wat ten grondslag van die bestaande praxis lê, in die spanningsveld van die praktiese omstandighede en faktore van vandag te bring. In hierdie soeke na 'n gefundeerde en effektiewe ampspraktyk vir die Kerk word gekies vir 'n werkwyse van teologiese integrering tussen teologiese teorie en praktyk. Die intensie is om te voorkom dat teorieë vir die ampspraktyk in die Kerk *induktief* vanuit die praktiese situasie bepaal of aangepas sal word, met die gevolg dat teologiese normatiewe ingeboet kan word. Die bedieninge van die kerk kan tog nie finaal fenomenologies in terme van menslike handeling en praktiese omstandighede geëvalueer word nie. Net so min wil ons 'n weg volg om *deduktief* vanuit teologiese teorieë, soos die geërfde Reformatoriese ampsbeskouing, net die bestaande strukture vir ampsfunksionering te herbevestig of nuwes te bepaal sonder om óf die konteks te verreken, óf die teologiese teorie opnuut aan die Skrif te toets met die oog op relevansie vir die praktyk.

(b) *Problematiek insake die ampspraktyk*

Die groot getal proponente en predikante in die Kerk, asook die finansiële omstandighede van talle gemeentes, werk daartoe mee dat

- * daar min geleenthede is tot verwisseling van standplaas
- * voltydse standplase en volledige versorging al hoe minder beskikbaar is.

Die min geleenthede tot verwisseling van standplaas dra verder daartoe by dat

- * predikante nie soos in die verlede van gemeente kon verwissel om "tuis te kom" in 'n gemeente waar die positiewe passing tussen predikant en gemeente juis die bediening van die gemeente kan bevorder nie
- * die entoesiasme by die predikant en gemeente kan kwyn wanneer 'n predikant te lank in 'n gemeente bly.

Die teendeel is egter net so waar: te vinnige verwisseling van predikante in die verlede het dikwels die effektiewe bediening van 'n gemeente benadeel. Daar bestaan ook genoeg voorbeelde van predikante wat reeds 'n geruime tyd in 'n bepaalde standplaas staan, maar saam met die kerkraad en gemeente 'n duidelike visie het vir die gemeente en 'n doelgerigte, dinamiese bediening in stand hou.

Instandhouding van standplase

Die kritiese finansiële omstandighede in 'n groot getal gemeentes as gevolg van die algemene finansiële posisie van lidmate van die Kerk, tesame met regstellende aksie wat

lei tot werksverlies of vroeë aftrede met pensioene en pakette wat beperkte lewensonderhoud bied, onvoldoende offerbereidheid by sommige lidmate en demografiese omstandighede in gemeentes, dra grootliks by tot die feit dat standplase nie meer na behore (ten volle) in stand gehou kan word nie.

Gemeentes word gedwing om na deelversorging oor te gaan en soms selfs die standplaas op te hef. Dit wil lyk asof deelsorgbediening as 'n "makliker" oplossing vir gemeentelike finansiële probleme gesien word. Dit het tot gevolg dat baie van hierdie predikante, asook beroepafwagtendes, selde 'n beroep ontvang na 'n standplaas met volle versorging. Dikwels word geredeneer dat 'n deelsorgpredikant "darein geholpe" is, ongeag die persoon en gesin se finansiële situasie. Die ondersoek *Krisis in pastorieë: ondersoek na die redes waarom predikante die bediening verlaat*, het dan ook die impak uitgewys wat dit op die predikant en gesin het, terwyl die bediening dikwels skade ly as gevolg van die stryd om oorlewing. Dit veroorsaak 'n bese kringloop.

Die huidige beroepstelsel maak nie voorsiening vir predikante om in so 'n situasie ordelik te kenne te kan gee dat hulle graag in aanmerking wil kom vir 'n beroep na 'n gemeente wat beter lewensmoontlikhede kan bied nie. Indien 'n predikant in so 'n situasie noodgedwonge 'n bykomende beroep moet beoefen ter wille van oorlewing, kan die verpligtinge teenoor die alternatiewe werkgewer of eie besigheid van so 'n aard wees dat hy/sy nie sondermeer 'n voltydse beroep kan aanvaar nie. Dit bring predikantskap in gedrang.

Sentrale vergoeding van predikante

Aansluitend by bogenoemde ontstaan ook die vraag na die moontlikheid van sentrale vergoeding van predikante met die oog op billike versorging van almal, asook bekostigbare predikantsbediening vir gemeentes wat tans nie standplase kan onderhou nie. Die finansiële implikasies vir gemeentes sal uitgespel moet word, want dit kan beteken dat, volgens die huidige wyse van heffing, groter gemeentes wat nie noodwendig finansiële sterk is nie, steeds 'n groter en dalk onhanteerbare vraag sal moet dra.

Deeltydse bediening

Die vraag is of deeltydse bediening nie naas voltydse- en deelsorgbediening as 'n realiteit erken moet word nie. Onder deeltydse bediening word nie bedoel 'n predikant wat in 'n deelsorgstandplaas staan nie, maar diensdoende predikante wat vir 'n alternatiewe beroep gekwalifiseer is en as "deeltydse" predikante saam met 'n ander werkkring in hulle lewensonderhoud kan voorsien. Só 'n werkwyse kan bekostigbare predikantsbediening en selfs meerdere en gespesialiseerde bediening vir gemeentes moontlik maak, asook geleentheid bied tot werkskepping vir beroepafwagtendes/ deelsorgpredikante.

Die huidige beroepstelsel maak egter nie vir hierdie moontlikheid voorsiening nie, hoewel dit tog in die praktyk gebeur en wel op so 'n wyse dat "die reëls wettig gebuig word". Die

besware teen so 'n moontlikheid is gewoonlik onder andere die volgende:

- * Die bediening van die gemeente kan skade ly as die predikant nie voltyds werksaam is nie.
- * Die predikant wat net deelyds by 'n gemeente betrokke wil wees, se roepingsbewustheid word bevraagteken. Die vraag is egter of die uitgangspunt nie eerder die volledige bediening van die gemeente moet wees as sekere geykte beskouings van die amp nie.
- * Die Reformatoriese beskouing dat 'n persoon alleen die amp van predikant kan beklee net so lank as hy/sy begerig is om voltyds en lewenslank in die bediening te wil staan, kom in gedrang (vergelyk ook die kwessie van inwendige-uitwendige roeping).

Laasgenoemde aspek bring ook weer die aspek van proponentskap na vore. Indien 'n predikant/proponent beroepbaar gestel word/is, hoe lank kan so 'n persoon sekere ampsvoorregte geniet indien hy/sy steeds nie 'n beroep ontvang nie?

Beroepstelsel en -prosedures

Die reëlins wat tans bestaan insake beroepswerksaamhede bied eensydig aan kerkrade die geleentheid tot navraag oor die persoon en sy/haar vaardighede asook uitnodiging tot onderhoudvoering, terwyl daar meestal geen terugvoering aan die predikant is as hy/sy nie die beroep ontvang het nie. Hierdie situasie skep nie alleen ongemak by predikante nie, dit is ook 'n vraag of hierdie praktyk die toets van arbeidswetgewing sal deurstaan.

Die huidige situasie plaas die volgende vrae op die tafel wat direkte implikasies vir die huidige beroepstelsel van die Kerk het:

- * Die moontlikheid van "aansoek doen" om 'n vakante standplaas deur 'n predikant indien hy/sy die behoefte het om van standplaas te verwissel op so 'n wyse dat organisering van beroepe nie nodig is nie.
- * Die "verskuiwing" of "verplasing" van predikante van een gemeente na 'n ander en "standplaas-omruiling" bied om verskeie praktiese redes tot voordeel van beide die predikant en die gemeente waarin die predikant werk, 'n moontlikheid. Die moontlikheid moet ondersoek word of 'n predikant langs 'n ordelike weg te kenne kan gee dat hy/sy graag vir 'n betrokke beroepsgeleentheid in aanmerking sal wil wees.

Benutting van gawes en vaardighede van predikante

Dit is 'n vraag of die tradisionele siening en verwagting dat elke predikant in staat behoort

te wees om die volle omvang van die gemeentelike bediening te kan hanteer nog haalbaar is in die lig van die al hoe groter eise wat aan predikante in die huidige samelewing gestel word. Die moontlikheid van die aanwending van predikante in terme van hulle spesifieke gawes en vaardighede in gemeentes (en oor gemeentegrense heen) word egter belemmer deur tekort aan finansies en openheid by kerkrade en gemeentes in hierdie verband. Die huidige ampspraktyk van die Kerk laat dikwels ook bepaalde moontlikhede van meet af aan in die wiele ry.

Terugkeer tot bediening

Indien 'n predikant voortydig (voor die ouderdom van 65) emeriteer, of die voorreg van die amp om een of ander rede van die predikant weggeneem word, kan die betrokke predikant weer aansoek doen om alle ampsvoorregte te geniet en dit voltyds of deelyds uit te voer?

- (c) *'n Aantal perspektiewe op die moontlike verstaan van die amp in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika*

Die "ampsbeskouing" in die Nuwe Testament

Die doel van hierdie gedeelte van die memorandum is om enkele opmerkings te maak oor die "ampsbeskouing" van die Nuwe Testament, en op grond daarvan kortliks te reflekteer oor die ampsbeskouing van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Die "ampsbeskouing" van die Nuwe Testament kan baie kortliks soos volg saamgevat word:

Die "ampsbeskouing" in die Nuwe Testament toon 'n diversiteit wat nie gesistematiseer kan word nie. Wat Paulus betref is die volgende tekste met betrekking tot die verwysing van "ampte" van belang: 1 Korintiërs 12:14, Romeine 12:6-8, Galasiërs 6:6; 1 Tessalonisense 5:12 en Filippense 1:1. Uit 1 Korintiërs 12:28 sou daar afgelei kan word dat daar reeds in die gemeentes van Paulus "ampte" bestaan het: die "apostel" as die belangrikste, dan die "profeet" en laastens die "leraar" in afnemende hiërargiese volgorde. Die ander minder belangrike bedieninge (wonderdade, gesondmaking, hulpverlening, om leiding te gee en die gebruik van vreemde klanke) word by hierdie drie "ampte" gevoeg in saaklike verband. Dat Paulus die "apostel", "profeet" en "leraar" as "ampte" beskou het, word egter nie bevestig deur Romeine 12:6-8 nie, want daar is die volgorde verkondiging, diens, onderrig, bemoediging, leiding en hulp. Hiervolgens is die funksies van onderskeidelik die "apostel", "profeet" en "leraar" om te verkondig, te dien en onderrig te gee. Apostolaat val weg, en diakonia word voor lering ingevoeg. Ook in 1 Korintiërs 12:8-10 tref ons 'n ander volgorde aan, asook in 1 Korintiërs 13:1-3. 1 Korintiërs 14:1 skep weer die indruk dat om te profeteer dié gawe van die Gees is wat nagestreef moet word.

Sommige Nuwe-Testamentici is egter van mening dat, alhoewel die volgorde van die "ampte" in 1 Korintiërs 12:28 nie deur Romeine 12:6-8 en 1 Korintiërs 12:8-10 bevestig

word nie, die verwysings na sommige wat "onderrig in die woord van God" (Gal 6:6), na diegene wat hard werk, lei en tereg wys (1 Tes 5:12) en die verwysing na ouderlinge en diakens (Fil 1:1) tog daarop dui dat daar in die Pauliniese gemeentes bedieninge na vore getree het wat op 'n meer gercelde grondslag beoefen is en as "ampte" beskou kan word. Ander weer oordeel dat die bedieninge in Paulus se gemeentes as gawes van die Gees, en nie as "ampte" gesien moet word nie. In Paulus se gemeentes was die bediening van die woord dus gawe(s) (charismata), en nie "amp" in die ware sin van die woord nie.

Wat betref die nie-Pauliniese briewe kan vervolgens die volgende afleidings gemaak word: In Efesiërs 2:20 word die apostels en profete beskou as die fondament waarop die kerk gebou is. In Efesiërs 4:11 is daar weer sprake van apostels, profete, evangeliste, herders en leraars (of hier na vyf afsonderlike "ampte" of dalk net drie verwys word, is nie afleibaar nie). Wat egter duidelik uit Efesiërs 4:12 afleibaar is, is dat hierdie "ampte"/gawes gegee is om die gelowiges vir hulle diakonia toe te rus. Aangesien hierdeur 'n afstand tussen die bedienaars in die gemeente en die gemeentelede gesuggereer word, is Efesiërs 2:20 en Efesiërs 4:11-12 'n duidelike ontwikkeling weg van Paulus af.

Handelinge, op sy beurt weer, verwys na apostels, ouderlinge en diakens. In Handelinge 2-10 word net na die apostels verwys, vanaf Handelinge 11 funksioneer die ouderling ook as "amp" in die gemeente, en die "instelling" van die amp van diaken in Handelinge 6 is oorbekend. Met die problematiek rondom die teks van Handelinge (wat baie duidelik 'n uiters tendensieuse teks is) in ag genome, kan tog die afleiding gemaak word dat aan die einde van die eerste eeu die "ampte" van ouderling en diaken wel tog bestaan het. Op grond van Handelinge 13:1 kan ook afgelei word dat profete en leraars (een of twee bedieninge) ook toe al in die vroeë kerk (as die leiers in gemeentes) gevestig was, wat veral in terme van die samekomste en liturgie van die gemeente gefunksioneer het.

Op grond van Matteus 16:17-19 sou afgelei kon word dat Petrus as so 'n "leier" in die Matteaanse gemeente gefunksioneer het. Matteus 16:18 kan egter nie verstaan word as 'n apologetiese reaksie ten opsigte van 'n enkele biskop as die hoof van die "kerk" nie, aangesien sowel Rome as Antiogië teen 85 NC (die waarskynlike tyd van skrywe van Matteus) nog nie die enkel-biskop geken het nie.

1 Petrus weer toon 'n kerk wat sekere aspekte van die Joods-Christelike kerkorde aangeneem het (volgens 1 Petrus 5:1-5 wil dit lyk of die ouderling reeds 'n vaste instelling geword het), maar tog iets van die buigsaamheid van die Pauliniese charismatiese gemeenskap behou het (vergelyk 1 Petrus 4:10-11). 'n Baie duidelike wegbeweg vanaf die Pauliniese bedieningstrukture word egter in die Pastorale briewe aangetref. Van charisma is daar net twee gevalle van sprake (1 Tim 4:14; 2 Tim 1:6), maar hier het charisma iets geword wat gereguleerd en permanent verleen word deur middel van die ordening tot 'n amp. 'n Raad vir Ouderlinge bestaan (1 Tim 4:4), en 'n gelykskaking van die "ampte" van die *episkopos* en die *presbuteros* is feitlik voltooi.

Op grond van bogenoemde is dit duidelik dat 'n vroeë katolisering van die "amp" in die tekste van die Nuwe Testament afleibaar is. 'n Duidelike beweging vanaf 'n meer charismatiese ampsbeskouing in byvoorbeeld 1 Korintiërs, via Efesiërs, Kolossense en 1 Petrus, na 'n meer gestruktureerde "ampsbeskouing" in die Pastorale Briewe, is duidelik.

Derdens sou die "ampte" waarna in die Nuwe Testament verwys word, miskien die beste as "funksies" in die vroeë gemeentes verstaan kan word, funksies wat, sosiologies gesien, gevul is. Die vroeë geloofsgemeenskappe het bestaan in terme van óf bepaalde huigemeentes, óf 'n aantal huishoudings en het saam 'n geloofsgemeenskap gevorm as 'n fiktiewe huishouding na analogie van die gewone huishouding. Hierdie fiktiewe huishouding(s) was uitdrukking van die feit dat die familiële die dominante sosiale instelling van die tyd was. Aan die hoof van so 'n huigemeente sou dus niemand anders as die familiehoof (*pater familias*) gestaan het nie. In die geval van die ouderling byvoorbeeld, het die *pater familias* homself, (gesien teen die agtergrond van 'n samelewing waar eer en skande/skaamte 'n dominante sosiale aangeleentheid was), in die "amp" van die ouderling ingeprester. "Ampte" in vandag se sin van die woord was hierdie posisies egter nie.

Die Nuwe Testamentiese "ampsbeskouing" sou dus, indien dit enigsins moontlik is in terme van bogenoemde diversiteit, hoogstens beskryf kon word as 'n **funksionele ampsbeskouing**, dit wil sê, 'n ampsbeskouing wat ten dienste staan van die verkondiging van die evangelie. Hiermee word bedoel dat die eise van die dag, dit wat nodig was, aanleiding gegee het tot die totstandkoming van sekere "ampte". As voorbeeld kan hier die "amp" van die apostel genoem word. Omdat daar die behoefte was aan betroubare garante van die inhoud, werk, lewe en implikasie van die lewe van Jesus (dit wil sê, die evangelie van die opgestane Christus), het die "amp" van die apostel (in eng verband gesien), na vore getree. Met die evolusionistiese totstandkoming en latere "finalisering" van die Nuwe Testament, het hierdie "amp", omdat dit sy funksie verloor het, stelselmatig op die agtergrond geskuif. Iets hiervan word byvoorbeeld reeds in 1 Petrus 4:10-11 gesien: die feit dat al die bedieninge wat in 1 Korintiërs 12:8-10 en Romeine 12:6-8 voorkom, nie in 1 Petrus genoem word nie, kan daarop dui dat al die bedieninge, deur Paulus genoem, nie meer bestaan het nie, juis omdat dit nie meer funksioneel nodig was vir die voortgang en verkondiging van die evangelie nie.

Hoe lyk die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se ampsbeskouing in die lig van bogenoemde getuienis uit die Nuwe Testament? Die grond van die ampsbeskouing van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika kan teruggevind word in twee beginsels, te wete die Bybelse en die Reformatoriese tradisie waarin die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika staan.

Wat eersgenoemde betref, is dit interessant dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika wel, en miskien onwetend, die amp vanuit die Bybelse beginsel van funksionaliteit verstaan. Wanneer daar byvoorbeeld na die formuleer vir die bevestiging van enersyds

die dienaar van die Woord, en andersyds die ouderling en diaken gekyk word, kom die volgende na vore:

- * Wat betref die amp van die dienaar van die Woord word sterk aangesluit by die Nuwe-Testamentiese funksie van die apostel: die suiwere oordra van die Woord, die voorgaan in gebed, die handhawing van die orde in die gemeente en, in aansluiting by interpretasie van sekere tekste in die Nuwe Testament, die bediening van die sakramente.
- * Die amp van die ouderling sluit aan by Eksodus 18:13-27 en Romeine 12:3-8, waar die behoefte duidelik ontstaan het vir hulp aan enersyds Moses en andersyds hulle wat die boodskap verkondig.
- * Die amp van die diaken, weer, sluit aan by Handeling 6:1-4, waar die behoefte ontstaan het aan persone wat aandag kon gee aan die versorging van die behoeftiges in die gemeente.

Die tweede been waarop die ampsbeskouing van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika staan, se wortels word gevind in die geestelike bodem van die Kerk, te wete die Reformatoriese tradisie waarin ons staan. Op grond van ons behoefte om trou aan die Reformatoriese tradisie van die kerk te bly, asook op grond van die beskouings van sekere Reformatore soos byvoorbeeld Calvin, het die Kerk op drie (vier, indien die amp van hoogleraar in berekening gebring word, maar wat nie nou hier ter sake is nie) ampte besluit: die ampte van die predikant, ouderling en diaken.

Op grond van ons verbintenisse tot en behoefte aan die voortsetting van die Reformatoriese tradisie, sien die Kerk bogenoemde drie ampte soos volg:

- * Die **predikant** word gesien as 'n geordende dienaar van die Woord, gekoppel aan 'n bepaalde standplaas.
- * Die **ouderling** word verkies deur die gemeente, en bevestig om in 'n bepaalde wyk of met besondere opdrag in die gemeente die predikant by te staan, die Woord in onder andere die wyk te bedien en die goeie orde in die gemeente te handhaaf.
- * Die **diaken** word bevestig met besondere opdrag die insameling van die offergawes en die versorging van behoeftiges in die gemeente.

Genoemde drie ampte word dan ook, en met goeie reg, duidelik in die Kerkorde en Ordinansies ter wille van die goeie orde nie alleen gereguleer nie, maar volledig Kerkordelik uiteengesit in terme van verkiesing, werkveld en werkwyse.

Wanneer daar krities gekyk word na die implementering van die Kerk se ampsbeskouing in die praktyk, kan die volgende opmerkings in terme van bepaalde "diskrepansies" egter

gemaak word:

- * Predikante, wat ses jaar teologiese opleiding ondergaan het, verkondig die Woord onder toesig van die ouderlinge van die gemeente, wat kennis van die Woord en die belydenisskrifte van die kerk behoort te hê, maar dit nie altyd (en soms in baie min gevalle) het nie. Ook tydens huisbesoek word van die ouderling verwag om die predikant te vergesel om toesig te hou oor die werk van die predikant. Wanneer die predikant egter Bybelstudie in die gemeente aanbied, word sodanige toesig nie vereis nie.
- * Wanneer die ouderling, wat nie formele teologiese opleiding het nie, huisbesoek doen, doen hy/sy dit egter sonder enige toesig.
- * Indien aanvaar sou word dat die ouderling vier keer per jaar deur sy/haar wyk beweeg, en, ter wille van die argument, tydens elke besoek twintig minute aan die kinders in die gesin spandeer, is dit vreemd dat die kategete van die gemeente, wat nie in 'n amp bevestig word nie, sonder toesig (in die praktyk, alhoewel nie in teorie), feitlik elke Sondag minstens veertig minute die kinders van die gemeente voorgaan.
- * In die verlede het die Kerk, in die dae van diensplig, proponente georden om hulle in staat te stel om veral die sakramente te bedien. Waar die sakramente wel bedien is, en selfs wanneer daar gepreek is, het dit nie gepaard gegaan met die nodige toesig, soos deur die Kerkorde gestel, nie.
- * Verskeie predikante van die Kerk is betrokke by wat as "sinodale poste" genoem kan word. Wat word hier van die toesig in die praktyk?
- * Die hele aangeleentheid rondom deelversorging, beweeg van deelversorging na volle versorging en andersom, die moontlikheid van die vul van twee deelversorgingstandplase gelyktydig, of om predikante vir ander behoeftes wat die Kerk mag hê af te sonder en te benoem, kan ook as bepaalde "diskrepansies" in die Kerk se ampsbeskouing gesien word.

Die vraag is dus of die Kerk nie maar sal moet erken dat hy dikwels in die verlede, in sy besluite rakende die amp, tog maar oorwegend gelei is deur die omstandighede nie. En, indien dit waar sou wees, die Kerk nie tog maar met 'n baie sterk funksionele ampsbeskouing gewerk het nie, dit wil sê, 'n ampsbeskouing wat in elke moontlike situasie ten dienste staan van die bediening van die Woord en die gemeente nie?

Die amp in die Nuwe Testament vanuit 'n dogmatiese perspektief

Die koms van Jesus na die aarde, sy kruisiging en veral die geloof in sy opstanding, het die kerk tot gevolg gehad. Die skrywers van die evangelies, ander vroeg-Christelike

bronne en die volgelinge van Jesus, wou hierdie saak van Jesus, (die Jesus-saak) en die implikasies daarvan aan hulle tydgenote oordra.

Jesus het nie die "institusionele kerk" gestig soos ons dit vandag ken nie. Die "institusionele kerk" het vanuit hierdie bewegings ontstaan. Die verskillende bewegings wat die Jesus-saak wou voortdra het, as gevolg van bepaalde omstandighede, begin om hulle op verskillende wyses te organiseer. Die organisasie van die verskillende bewegings wat die Jesus-saak wou voortdra, het dus die "institusionele kerk" tot gevolg gehad.

Hierdie organisasie van die verskillende bewegings het op diverse wyses plaasgevind. Om hierdie geloofsaak (wat op verskillende wyses geïnterpreteer is) in stand te hou en uit te dra, het die verskillende bewegings van verskillende funksies ("ampte") gebruik gemaak. Ons vind dus 'n verskeidenheid van verskillende ampte (funksies) in die Nuwe Testament. Berkhof stel dit dan ook dat "Het NT tekent dan ook allerminst een uniform beeld van 'het' ampt". 'n Vergelyking van die verskillende "ampte" binne die verskillende korpusse toon hierdie verskeidenheid duidelik aan.

Hierdie verskeidenheid hoef egter nie problematies te wees nie. Daar was verskillende redes waarom hierdie funksies (ampte) binne die verskillende bewegings van mekaar verskil het (kyk volgende paragraaf). Soos Berkhof dit stel: "Voor de geloofsleer schept deze variëteit alleen problemen, als men meent dat het NT ons één geopenbaarde kerkorde zou (moeten) leren". Dit was allermins die doel van die verskillende bewegings.

Soos reeds opgemerk, is daar verskillende redes waarom hierdie organisasie van die bewegings op diverse wyses plaasgevind het. Die eerste is dat die skrywers van die vroeg-Christelike bronne Jesus verskillend geïnterpreteer het binne hulle eie bepaalde omstandighede. In die tweede plek het die kultuur waaraan die groepe behoort het, die kultuur waarbinne hulle geleef het, asook die tydsomstandighede waarbinne hulle geleef het, 'n beslissende invloed hierop gehad.

Uit bogenoemde is dit duidelik dat ons nie 'n eenvormige "amp" binne die Nuwe Testament aantref nie (vergelyk ook die onderlinge verskille tussen die Reformatore, vergelyk Polman in hierdie verband). Die redes daarvoor het ons reeds gemeld. Die funksie van die "ampte" was deurentyd die voortdra en uitdra van die Jesus-saak.

In die Nederlandse Geloofsbelydenis kom die ampte tuis onder die regering van die kerk en die ampsdraers van die kerk (vergelyk Artikels 30 en 31). Die ampte word hier beskryf as 'n middel: "Deur hierdie middel moet hulle sorg dat die ware godsdiens onderhou, die ware leer oral versprei, die oortreders op geestelike wyse vermaan en in toom gehou en dat ook die armes en beproefdes volgens hulle nood gehelp en getros word." Hierdie "middel" het ten doel die voortdra en verder dra van die Jesus-saak (wel anders geformuleer in die belydenisskrif).

Polman merk op dat Luther die amp vanuit die soteriologie verstaan het. In die

Augsburgse Konfessie volg die saak oor die amp direk na die artikel oor die regverdiging deur die geloof alleen. Vir Calvyn is die mens slegs instrument in die hand van God ter wille van die werk van God.

Berkhof sien die amp ook as funksioneel. Die doel of taak van die kerk is die konfrontasie van die mens met Christus (die Jesus-saak). Vir hierdie doel onderskei hy nege elemente (*overdrachtselementen*) binne die kerk. Die amp is een van hierdie elemente in diens van die kerk. Hy (Berkhof) haal Lekkerkerker aan: "Onder 'ambten' verstaan wij die binnen een christelijke gemeenskap algemeen erkende functies die zich van haar andere functie daardoor onderscheiden, dat zij het heil van Christus representeren en vertolken en dusdoende de kerk met gezag bij zijn genade en bedoelingen bepalen."

Sou ons dan nie enige "beginsels" in die Skrif kon aflei met betrekking tot die funksies in diens van die kerk nie? Dit blyk tog dat daar enkele riglyne vanuit die Skrif getrek kan word.

Diens en nederigheid

Op verskeie plekke in die Nuwe Testament kom die gedagte na vore dat die gelowige nie behoort te streef na een of ander posisie nie. Wie in God se oë groot wil wees, is geroep tot diens en nederigheid (vergelyk onder andere Mat 18:1-5; Mat 20:20-28; Mark 10:35-45 en Joh 13:1-17).

Gelykheid

Vanuit sekere gegewens in onder andere die Pastorale briewe, kan afgelei word dat daar binne die gemeentes (wat waarskynlik huisgemeentes was) 'n hiërargie was teenoor die beginsel van gelykheid soos ons dit by Paulus vind. So vind ons byvoorbeeld die opdragte aan die vroue om nie in die erediens te praat nie, onderdanig (ook Titus 2:5) te wees en hulle te laat leer (1 Tim 2:11). Volgens Schillebeeckx is hierdie reëlings getref uit pastorale oorwegings, naamlik ter wille van die heidene by wie daar so 'n hiërargie in die huishouding was.

In Kolossense 3:18-4:1, Efesiërs 5:21-6:9 en 1 Petrus 2:3-3:7 funksioneer die huisgemeentes volgens die huishouding van die Grieks-Romeinse familie waar daar 'n duidelike hiërargie teenwoordig is.

Wat die redes hiervoor ook al was, het dit belangrike gevolge vir Paulus se siening van gelykheid voor God ingehou. Schillebeeckx stel dit soos volg: In this code, Gal 3:28 – "neither male nor female, slave nor free" – is shattered. Die Kerk hoef egter nie hierdie voorbeeld (van onderdanigheid) na te streef nie. Die Kerk volg nie kulturele gebruike na nie, veral nie waar dit nie met die Jesus-saak verskil nie. Dit is duidelik dat Jesus die gelykheid tussen man en vrou verkondig het. Paulus sit hierdie saak voort in Galasiërs 3:28: "Dit maak nie saak of iemand Jood of Griek, slaaf of vry, man of vrou is nie: in

Christus Jesus is julle almal één."

Opbou van die liggaam

Dit behoort by die verkiesing van die ampte altyd te gaan om die "opbou van die gemeente" (vergelyk 1 Kor 14). Wat die gemeente bou is niks anders as die verkondiging van die Woord nie.

Orde

Met betrekking tot die orde binne die kerk stel die Nederlandse Geloofsbelydenis (Artikel 32): Ons glo verder dat die regeerders van die kerk, al is dit nuttig en goed om onder mekaar 'n bepaalde orde tot instandhouding van die liggaam van die kerk in te stel en te handhaaf, tog noukeurig moet oppas om nie af te wyk van wat Christus, ons enigste Meester, vir ons ingestel het nie. Reeds Paulus het daarop klem gelê dat die orde in die erediens noodsaaklik is vir die opbou van die gemeente.

Diens

Die ampte moet die sáák waarom dit gaan, dien. En waarom dit in die Kerk gaan, behoort immers die verkondiging van die Woord en die saak van barmhartigheid te wees.

Resultate

- * Die "amp" is nie vir altyd vasgepen in die Skrif nie. Hans Küng stel dit soos volg:

"From all this we may conclude that although each member of the community, in all places and at all times, will receive his own special call, there is no way of knowing in advance what ministries God in the freedom of his grace will see fit to call upon in specific places at specific times."

- * Dit beteken verder dat die funksies van tyd tot tyd en van plek tot plek (sal) verskil na gelang van omstandighede. "Op zichzelf is er niets tegen, dat het amptsfenomeen door het klimaat wordt gekleurd; integendeel, dat is tot op zekere hoogte juist door zijn bemiddelingsfunctie vereist" (aldus Berkhof).
- * Sekere riglyne behoort te geld ten opsigte van die funksies binne die kerk.

Hierdie riglyne sou onder andere die volgende wees:

- * Diens en nederigheid.
- * Gelykheid.
- * Opbou van die Kerk.
- * Orde binne die Kerk.

- * Die funksies moet die saak waarom dit gaan ten dienste wees.

Calvyn en 'n funksionele ampsbeskouing: 'n Kerk-historiese perspektief

Die ampsbeskouing van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika is 'n voortsetting van die ampsbeskouing wat Johannes Calvyn huldig. Die handhawing van dié ampsbeskouing berus nie op kerkordelike inrigting of pragmatiese eise nie, maar veral op Calvyn se eksegese van Ou- en Nuwe Testamentiese tekste. Vanuit sy eksegese gee Calvyn aan 'n ampsbeskouing gestalte en van hieruit het hy vir die kerk in sy tyd 'n bepaalde orde voorgeskryf. Dat daar waardering vir Calvyn se ampsbeskouing is, word bevestig deur verskeie publikasies in die Nederduitsch Hervormde Kerk en selfs buite haar grense.

Dat daar egter ook kritiek is teen Calvyn se ampsbeskouing word eweneens bevestig deur 'n rits publikasies. Een van die verwyte is dat die ampsbeskouing en strukture in 'n nuwe wêreld verstar het en dat daar meer funksioneel oor die amp en *praxis* gedink moet word. Hierdie deel van die memorandum het ten doel om te bepaal of Calvyn 'n funksionele ampsbeskouing handhaaf al dan nie.

Die klem op die funksionele en praktyk van onder andere die amp, kom sedert 1970 in toenemende mate voor in 'n ekumenies bewuste wêreld en vanuit verskeie teologiese tradisies word die *praxis* voorgehou as die bron van teologisering. Ten opsigte van die funksionele amp kan verwys word na die *Verslag van die Pastorale Konsilie* in Januarie 1970. Hiervolgens word die amp van die priester afgelei vanuit sy ervaring van die hede. Lekkerkerker (1971:9) merk in hierdie verband in sy werk, *Oorsprong en Funksie van die amp*, soos volg op: "De teologiese vraag naar het wezen van het ambt vanuit bijbelse gegevens komt in dit rapport geheel op de achtergrond". Dieselfde tendens kom ook voor by Reformatoriese kerke soos die Nederlands Hervormde Kerk.

Sedert die Kerkwet in 1951 aanvaar is, word herhaaldelik oproepe gedoen tot vernuwing van kerk en amp, omdat geoordeel word dat huidige strukture onvoldoende is en selfs belemmerend ervaar word. In hierdie verband het 'n studiekommissie die Sinodesitting van Februarie 1969 by wyse van twee studieverslae voorgelig. In die aanhangsel van die tweede verslag word alternatiewe ampstrukture en gemeente-inrigting voorgestel onder andere die volgende opskrifte: "Tydelik/deeltydse predikante"; "Bediening van sakramente deur hulppredikers" en "Buitengewone wykgemeentes".

Die studieverslae het egter ook verskeie besware gewek: Die volgende opmerkings is ter sake: daar is nie genoegsaam aandag gegee aan die gesag van die amp nie, die gebruik en inhoud van die begrip "amp" teenoor die van "diens" is problematies, die verskil tussen die episkopale teenoor presbiterale orde is nie genoegsaam verdiskonteer nie; en die aangeleentheid rondom die vrou in die amp is nie genoegsaam gedebatteer nie. Verder funksioneer die Ou Testament nie na regte in die verslae nie, en die oorgang en voortsetting van die apostelamp in die ander ampte, word verskraal. Verder word die

roeping deur Christus en gevolglik die apostelamp eksegeties nie as vertrekpunt geneem nie, maar die genadegawes in die gemeente volgens 1 Korintiërs 12-14. Geen leer van die amp kan op uiteenlopende en verwarrende eksegetiese gebou word nie. Die verband tussen eksegetiese en dogmatiese perspektiewe in die verslae is ook onduidelik.

Bogenoemde verslae bevestig dat opnuut gevra moet word na die funksie van die amp in veranderde omstandighede en ander eise. Die funksionele ampsbeskouing word gevorm deur konkrete praktiese faktore, sonder dat die Bybelse inhoud ten volle in ag geneem word. Wanneer die amp slegs as funksioneel beskou word, is dit 'n besliste afwyking van Calvin se daargestelde beginsels vir die ampte. Hy stel onder meer drie beginsels vir die aanwysing van die ampte: God se wil, sy Woord en die omstandighede van die tyd en van die lidmate (Simpson 1991:1317).

Dié beginsels wat Calvin ten opsigte van die ampte stel is egter eerder gerig op die kerkordening, as op 'n ampsbeskouing. Wanneer sy ampsbeskouing aan die orde gestel word is dit duidelik dat die funksionering van die amp deur sy oorsprong bepaal word en nie deur sy gerigtheid, soos in die geval van 'n suiwer funksionele ampsbeskouing nie. Calvin ontken egter nie die amp se funksie nie, maar dié funksie word vertolk vanuit sy eksegetiese van Ou- en Nuwe Testamentiese tekste, die Leer van die Uitverkiesing en die Hoof- en Heerskap van Jesus Christus.

Om die volle spektrum van Calvin se eksegetiese hier aan die orde te stel is nie moontlik nie. Dit is ook nie die doel van die verslag om argumente *pro* en *contra* Calvin se eksegetiese aan te haal nie, daarom word Calvin se ampsbeskouing beskou vanuit die raamwerk van die 1559 *Institusie*, in die besonder *Boek IV*, hoofstuk 3 en volgende hoofstukke. Wanneer Calvin in *Boek IV* die *uiterlike hulp- en ondersteuningsmiddels* waardeur God ons tot die gemeenskap met Christus uitnooi en daarin hou, aan die orde stel, gee hy gestalte aan die reeds behandelde evangeliese inhoud van *Boek I-III*. Die deurslaggewende Nuwe Testamentiese tekste in *Boek IV* is Efesiërs 4:11; 1 Korintiërs 12:28 en Romeine 12:7-8. In die *Institusie* beklemtoon Calvin dat die amp gawe van Christus is, en dat die gawe die gevolg is van die roeping deur Christus. Trouens, in sy kommentaar op Galasiërs 1:15 betuig hy dat die roeping tot die amp te danke is aan die genade van God.

Die genadegrond van die amp word deurlopend in verdere kommentaar herhaal, byvoorbeeld Jeremia 1:5, 2 Korintiërs 2:16 en Romeine 1:5. In *Het Ambt by Calvin: Een samenvatting naar zijn commentaren op het Nieuwe Testament*, stel Louis Goumaz (1948:9) gevolglik: "Het blijkt uit al deze constateringén dat, als wij door Gods genade tot het eeuwige leven geroepen zijn, wij ook door deze zelfde genade tot het ambt zijn bestemd". Van Ruler (1952:13), in sy beoordeling van die Calvinistiese en Lutheraanse kerkordes, volg dieselfde gedagtegang in sy werk *Bijzonder en Algemeen Ambt*. Hy stel: "De presbyteriale kerkorde is op een wezenlijk wijze verbonden met het dogma van de praedestinatie. Het is Góð, die in zijne souvereine vrijheid handelt en zijn schepselen in zijn dienst gebruik. Dat is het hart der kerk – ziedaar het dogma van het praedestinatie.

Dat is ook de essentie van het ambt – ziedaar de presbyteriale kerkorde".

Die gedagte word veral by Calvin in sy *Institusie* (kyk Simpson 1992:1270) gevind: "dit (die kerk - CP) staan op God se uitverkiesing en dit kan net so min as sy ewige voorsienigheid verander of beswyk". Die amp, soos die kerk, vind dus sy oorsprong in die uitverkiesing van God en dit bepaal die funksie van die amp. Die funksie behoort dus nie net tot die inrigting en voortgang van die ekklesia nie - dit kom neer op 'n leer van die amp - maar is funksioneel in eskatologiese, pneumatologiese, apostolêre en veral Christologiese verbande. Daarom stel Calvin in sy kommentaar op 1 Korintiërs 1:1 dat die herders en dienaars van God aan die wêreld God se verlossingswil moet uitroep, terwyl hulle verseker kan wees, dat hulle deur God se roeping vir oorwinning bestem is (Goumaz 1948:59).

Wanneer die leer van die uitverkiesing as vertrekpunt vir Calvin se ampsbeskouing gestel word, lei dit nie net die middelaarskap van Jesus Christus in nie, maar ook sy hoofskap en heerskappy oor sy eiendom. Alleen deur die bemiddeling van die heil deur Christus tot Godsryk én in die geskiedenis is die diens van mense moontlik. Hierdie diens het 'n kerkordelike gestalte tot gevolg, daarom *Boek IV*, hoofstuk 3. Die kerkordelike gestalte het egter 'n besondere aard, wat nie uit die funksionele afgelei word nie, maar uit die bemiddelende heil van Jesus Christus.

Calvin is terdeë hiervan bewus in sy ampsbeskouing, wanneer hy die ampte ondergeskik stel aan die genade van Christus en die onderskeidenheid van die ampte hiervan uit beklemtoon. Die funksionele van die amp is egter nooit die vertrekpunt nie, hy beklemtoon dat die omstandighede of praxis nooit voorskriftelik mag wees nie vir die amp nie. Goumaz (1942: 21) som dit soos volg op: "Eenmaal ergens benoemd, moeten zij daar blijven, zo merkt Calvin talloze malen in zijn commentaren op, zolang hun Meester hen niet ergens elders heen zendt. Net zoals de trouwe soldaat die de post niet verlaat die hem is toevertrouwd. Hij is als het ware 'in garnizoen' geplaatst en dient niet gevolg te geven aan zijn eigen voorliefde om zich naar eigen verkiezing te verwijderen. De dienaar verplaatst zich niet, tenzij dat God hem verplaatst". Dit merk Calvin op terwyl die kerk geteister word deur vervolging. Calvin handhaaf nie 'n funksionele ampsbeskouing nie, maar rig die ampte kerkordelik in vanuit die leer van die uitverkiesing, hoof – heerskap van Jesus Christus, en die bemiddeling van die heil. 'n Leer van die amp ontbreek egter by Calvin. Die amp staan voortdurend in eskatologiese, pneumatologiese, apostolêre en Christologiese verband.

'n Verdere kenmerk van Calvin se ampsbeskouing is dat dit dialekties funksioneer in Christus se heerskap en middelaarskap. Dieselfde dialektiek vind ons by die inwendige en uitwendige roeping, sigbare kerk en onsigbare kerk, onmiddellike gesag en middellike diens. Om die amp funksioneel in te rig verskraal die oorsprong van die amp en skep presedente. Dat Calvin die amp uit die staanspoor in God se uitverkiesing begrond, verhoed dat die verhouding tussen oorsprong en gerigtheid/funksionaliteit opgelos word.

'n Prakties-teologiese perspektief op die ampsbeskouing en –praktyk

'n Prakties-teologiese perspektief op die ampsbeskouing en –praktyk hou rekening met die grondbeginsels van die vak, naamlik die dinamiese aktiwiteit van die Woord van God en die dinamiese aktualiteit van die Woord gerig op die wêreld (mense in hulle totaliteit binne die konteks van die samelewing). Hiervolgens gaan dit vir die Praktiese Teologie om die spreke en handeling van God (deur sy Woord en Gees) hier en nou in God se kerk en wêreld, en om die kommunikatiewe geloofshandeling van die geloofsgemeenskap in diens van die evangelie – *God kom na mense deur die intermediêre optrede van mense*.

Vanuit hierdie perspektief, en in die lig van die Nuwe Testamentiese getuienis en dogmatiese verstaan daarvan, verstaan die Praktiese Teologie die kerk as 'n gebeurtenis: die kerk tree na vore waar die mens deur die Woord van God aangespreek, gegryp en in 'n persoonlike gemeenskap met God gebring word. Deur die betuiging van die Christusgebeure – sy koms, kruisiging en veral die geloof in sy opstanding – het daar onder sy volgelingen 'n geloofsgemeenskap ontstaan wat hierdie saak wou dien. Uit die beweging wat hieruit spruit het die kerk ontwikkel tot soos wat ons dit vandag in sy diversiteit ken. In prakties-teologiese teorievorming met die oog op die ontwikkeling van 'n verbeterde praxis is die oortuiging dat in die bestaan en wording van die kerk God in Christus deur die Heilige Gees teenwoordig is, normatief.

In die gebeure van oordrag van die heilsgebeure in Christus deur die verkondiging daarvan, gebruik God die handeling van gelowiges om God se verlossingsdade te verkondig. Ons lees in verband met die Pinkstergebeure dat die Gees uitgestort is op mense en dat mense, vervul met die Heilige Gees, in diens geneem word deur God om God se doel met die wêreld te bereik. Die boek Handeling vertel die boeiende en byna ongelooflike verhaal van hoe die aktiwiteit van die Gees en die aktiwiteit van mense saamvloei in een beweging waardeur die evangelie van Jesus Christus die wêreld ingedra word.

Prakties-teologies gesproke gaan dit in die gebeure van kerkwees om die *heilshandeling van God* (deur sy Woord en Gees) hier en nou in sy gemeente en die wêreld, en om die *geloofshandeling van die gemeente* in diens van die *missio Dei*. Hierdie geloofshandeling word onderskei as

- * die viering (leitourgia) van die heil in Christus deur lofprijsing en aanbidding in gemeenskap met God
- * die betuiging (kerugma) van die heil in Christus deur die verstaan van die Skrif, die internalisering en oordra van die inhoudelike waarheid deur prediking, onderrig en getuienis
- * die deling (koinonia) van die heil in Christus deur geestelike versorging en

ondersteuning van gelowiges

- * die bediening (diakonia) van die heil in Christus deur opofferende liefdesdiens en hulpverlening.

Hierdie kommunikatiewe handelingsbenadering het bepaalde implikasies vir die konkretisering van ons ampsbeskouing. 'n Prakties-teologiese perspektief op die ekklesiologie, en dus die amp, fokus op die bedieninge van die kerk en die funksionele implikasie van die amp en die handeling van gelowiges. Dit het tot gevolg dat weg-beweeg word van 'n klerikale amptelike model vir die gemeente en die bedieninge van die gemeente (waar die bedieninge en strukturering van die gemeente bepaal word deur 'n kerkhistoriese model) na 'n fenomenologie van ekklesiologiese teenwoordigheid van die gemeente in die wêreld by wyse van die handeling van die gelowiges.

'n Prakties-teologiese perspektief ignoreer nie die konfessionele of kerkhistoriese basis van die kerk nie, maar wil die wese van die kerk en sy bedieninge verstaan en vertolk in terme van die funksies van die kerk as geloofsgemeenskap binne sosiale kontekste en sisteme. Vanuit 'n prakties-teologiese perspektief moet die vraag gestel word of daar in die deel van die onderhawige memorandum wat die kerkhistoriese perspektief aan die orde stel, die nodige onderskeid gemaak word tussen 'n "funksionele" en "pragmatistiese" benadering. Wanneer Calvin die funksie van die amp vertolk vanuit sy *eksegese* van Ou- en Nuwe Testamentiese tekste, die leer van die Uitverkiesing en die Hoof- en Heerskap van Jesus Christus, laat hy tog nie die konteks van die kerk in sy tyd buite rekening nie. Die kerkhistoriese beswaar soos in hierdie memorandum verwoord, sou geldig wees indien die ampspraxis eensydig vanuit die praktiese omstandighede van die kerk vandag, of selfs vanuit 'n enkele vakdisipline of -beskouing aangepas word sonder om dit opnuut aan die eise van die Skrif te toets.

Die prakties-teologiese vraag in die kerklike gesprek rondom ampsbeskouing kan dus soos volg gestel word: wat het ons as geloofsgemeenskap nodig aan bedieninge (ampte) om in terme van die Skrif se verstaan van die amp en die eise van die dag die gemeente te begelei en toe te rus om funksioneel en effektief te kom tot

- * aanbidding en lofprysing
- * betuiging van die heil in Christus deur verkondiging, getuienis en geloofsonderrig
- * die koinoniale deling van die heil in geestelike sorg
- * diakonale liefdesdiens teenoor mekaar en ander mense?

Anders gestel: hoe kan ons die verskeidenheid van die bedieninge wat volgens die Nuwe Testamentiese getuienis in die eerste-eeuse geloofsgemeenskap gefunksioneer het, ontgin om in die 21ste eeu mense te begelei tot 'n lewe *coram Deo* in diens van die *missio Dei*?

Die gevolgtrekking waartoe gekom word op grond van die voorafgaande interpolêre wisselwerking tussen praktyk-teorie-praktyk (in die lig van die Nuwe-Testamentiese,

dogmatiese, kerkhistoriese perspektiewe en praktykanalise), is dat *die amp in die kerk, 'n funksioneel-charismatiese aangeleentheid is wat ook kontekstueel bepaal word.*

Die feit dat talle vrae en praktiese probleme rondom die amp, en in besonder die "predikantsamp" tans in die Kerk aan die orde is, bevestig hierdie stelling.

(d) *Samevatting en gevolgtrekkings*

Uit bogenoemde vier teologiese vakwetenskaplike perspektiewe kan die volgende samevattende opmerkings en gevolgtrekkings gemaak word:

- * Die verskeidenheid van kerklike bedieninge soos wat in die Nuwe Testament voorkom, is so divers dat dit nie moontlik is om 'n verteenwoordigende model te identifiseer nie. Tog is dit duidelik dat ons in die Nuwe Testament 'n funksionele ampsbegrip terugvind, dit wil sê, "ampte" wat in elke situasie in diens staan van die verkondiging van die evangelie van Jesus Christus. Soos omstandighede verander het, het die "ampstruktuur" in die Nuwe Testament verander. Wat egter dieselfde gebly het, is die verkondiging van die evangelie.
- * Die verloop van tyd, andersheid van situasie en verskil in kerkbegrip het in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika telkens ons persepsie (ampsbegrip) oor en verpraktisering van die kerklike bedieninge bepaal. (Die Kerk het dus in wese 'n funksionele ampsbegrip gehandhaaf).
- * Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, as deel van die kerk van Christus (soos onder andere uitgedruk in die belydenisskrifte van die Kerk), is en kan niks anders as dienskneg in en vir die wêreld wees nie.
- * In sy verkondiging van die evangelie van die opgestane Christus maak die kerk van onder andere die ampte gebruik.
- * Die amp in die kerk staan altyd in 'n funksionele verband wat betref die opdrag van die kerk, te wete die verkondiging van die evangelie.
- * Omdat die omstandighede waarin die evangelie verkondig word, nooit dieselfde bly nie (en soms radikaal vinnig [kan] verander), kan die kerk nooit 'n rigiede ampstruktuur voorstaan nie.
- * Die amp en die funksie van die amp kan nooit van mekaar losgemaak word nie. Die funksionele aspek van die amp mag nooit die wese van die amp (die verkondiging van die evangelie aan alle mense in alle omstandighede) verdring nie. Die funksionele aspek van die amp mag ook nooit as vertrekpunt dien wanneer daar oor die amp gedink word nie. Tog kan die eise van elke tyd en omstandigheid waarin die evangelie aan alle mense verkondig moet word, nie misken word nie. Die

ampstruktuur van die Kerk moet aan die een kant vashou aan sy opdrag om die evangelie te verkondig, en aan die ander kant poog om funksioneel te bly in terme van die omstandighede waarin die evangelie verkondig moet word.

- * Die Kerk mag nooit enige ampstruktuur of ampspraktyk handhaaf of voorstaan wat op enige manier die verkondiging van die evangelie in elke tyd kan kortwiek of verhinder nie.
- * Die ampstruktuur van die Kerk moet altyd, soos in die verlede, ordelik gereël word.

(e) *Aanbevelings*

In die studie is aangetoon dat die Kerk in wese nog altyd 'n soort van funksionele ampsbeskouing gehandhaaf het. Selfs Calvin het in effek funksioneel oor die amp gedink as hy stel dat drie beginsels vir die aanwysing van die ampte geld: God se wil, sy Woord *en die omstandighede van die tyd en van die lidmate*. Orde in die Kerk is egter ook nodig, en die Kerk het nog altyd daarin geslaag om in terme van bepaalde behoeftes wat ontstaan het nie alleen funksioneel daarvoor voorsiening te maak nie, maar dit kerkregtelik so te omskryf dat die nodige orde nie versteur word nie.

Die versoek vervat in bogenoemde beskrywingspunt wat voor sowel die 64ste as 65ste Algemene Kerkvergadering gedien het rakende die voorregte van 'n proponent, die moontlikheid om predikante te verskuif, die moontlikheid om predikante in 'n deelydse hoedanigheid toe te laat, die kwessie rondom die verhouding inwendige-uitwendige roeping, asook die moontlikheid om predikante wat voortydig (voor die ouderdom van 65) geëmeriteer het en die voorreg van die amp om een of ander rede van die predikant weggeneem word en weer aansoek gedoen word om ampsvoorregte te geniet, sal daarom alleen verantwoordelik gehanteer en oor besluit kan word indien die volgende sake ten minste in aanmerking geneem word:

- * Het die Kerk nie alreeds byvoorbeeld genoeg presedente in die verlede geskep om dit vir 'n proponent byvoorbeeld moontlik te maak om in afgeleë gemeentes of om tydens besoeke aan gemeentes in ons buurlande, wel volledig die werk van 'n predikant te kan doen nie?
- * Bestaan daar wel so 'n behoefte in die Kerk, asook die behoefte tot byvoorbeeld die verskuiwing of deelydse bediening van predikante?
- * Sou dit vir die Kerk werklik funksioneel tot voordeel wees in terme van die evangelieverkondiging om hierdie moontlikhede daar te stel?
- * Indien hierdie behoeftes wel in die Kerk bestaan en tot voordeel van die uitvoering van die opdrag van die Kerk sal dien, sou dit ordelik en kerkordelik gereël kon word?

- * Sou die Kerk hierdie reëlins kan versoen met sy behoefte om aan die Reformatoriese tradisie vas te hou?
- * Indien die Kerk hierdie moontlikhede nie sou oorweeg nie, sou dit nie indruis teen die Bybelse beginsel van funksionaliteit ten opsigte van die "amp" nie?

In sy oorweging van hierdie saak moet die Kerk dus ten minste vier sake in gedagte hou:

- * Ons ampsbeskouing is nie "suiwer Bybels" nie. Ons beskouing van die amp word ook gedra deur ons verbintenis aan die Reformatoriese tradisie. Verder is dit ook so dat laasgenoemde die swaarste weeg in ons ampsbeskouing.
- * Ons ampsbeskouing, swaar deur ons Reformatoriese erfenis gedra, is nie noodwendig negatief te beoordeel nie. Die feit is: in die verlede het die Kerk verantwoordelik bepaalde keuses gemaak, en toegesien dat dit kerkordelik duidelik omskryf is om so die goeie orde te handhaaf.
- * Die Kerk moet egter ook raaksien dat, indien bogenoemde versoeke positief oorweeg sou word, dit nie iets nuuts in die Kerk sou wees nie. Genoeg presedente bestaan reeds, nie alleen in terme van bepaalde besluite van die Kerk nie, maar bloot in die wyse waarop die ampte vandag in die Kerk funksioneer.
- * Indien die Kerk egter wel sou besluit om vir bogenoemde moontlikhede ten opsigte van die amp voorsiening te maak, sal dit, ter wille van die goeie orde, kerkordelik duidelik omskryf moet word.

Wat die **beroepstelsel** betref, sou die volgende prosedure dalk 'n moontlikheid wees:

- * By die ontstaan of skep van 'n vakature maak die kerkraad van die gemeente hulle voorneme om te beroep in die amptelike kerklike publikasie bekend, asook die omvang van die standplaas (voltyds, deelyds of gedeeltelike versorging), asook die aard van die opdrag (gewone gemeentelike werksaamhede of besondere opdrag).
- * Diensdoende predikante, proponente en beroepafwagtendes het die geleentheid om te versoek dat sy/haar naam op die groslys geplaas word.
- * Die kerkraad stel 'n kortlys saam uit eie nominasies en die lys van belangstellende predikante.
- * Die kerkraad het die geleentheid om predikante te nooi vir 'n gesprek en daarna volgens die normale beroepsprosedures 'n beroep uit te bring.
- * Kerkrade gee terugvoer aan diegene wat belangstelling getoon het dat hulle nie beroep is nie. Deursigtigheid in terme van arbeidswetgewing is hier ter sake.

- * 'n Voltydse predikant kan 'n beroep aanvaar na 'n deeltydse standplaas en self vir die res van sy/haar lewensonderhoud voorsien sonder die implikasie dat na 'n ander lewenstaats oorgegaan word.

Die memorandum is aan proff AD Pont, JH Koekemoer, SJ Botha, BJ Engelbrecht, JP Oberholzer, MJ du P Beukes en TFJ Dreyer, dr MA Botma en JC van der Merwe, en ds C Pretorius vir kommentaar verwys.

Na bespreking van die kommentaar het die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat besluit om die volgende aanbevelings tot die memorandum te voeg om te dien as **besprekingspunte** tydens die 66ste Algemene Kerkvergadering:

- * Die Kerk moet 'n groter soepelheid handhaaf wat betref sy ampsbeskouing.
- * Die vergadering bespreek die moontlikheid van
 - ** aansoek doen om 'n vakante standplaas deur 'n predikant
 - ** verskuiwing of verplasing van predikante
 - ** standplaas-omruiling
 - ** deeltydse bediening (let wel, nie deelversorging nie)
 - ** herstel van die ampsvoorreg in gevalle waar 'n predikant voortydig (voor die ouderdom van 65) geëmeriteer het of, sy/haar ampsvoorreg om een of ander rede ontnem is
 - ** sentrale vergoeding van predikante
 - ** alle ander sake wat deur die memorandum na vore gebring word.
- * In die bespreking van bogenoemde moontlikhede word alle ter sake arbeidswetgewende implikasies bewustelik in ag geneem.
- * Die vergadering poog om, op grond van die bespreking en onderhawige memorandum, besluite in bogenoemde verbande te neem.
- * Die status van proponente (in terme van ampsvoorreg) dieselfde bly.
- * Verdere opdrag word aan die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat gegee om met die werk voort te gaan.

BESLUIT

1. Die vergadering keur in beginsel deeltydse bediening (dit wil sê dat 'n predikant ook 'n ander beroep gelyktydig kan beoefen) goed.
2. Die vergadering maak kerkordelik daarvoor voorsiening.

3. Die vergadering sien toe dat sy Kerkorde geen Kerkordelike reëling bevat wat die voortgang van die evangelie kan verhinder nie.

4. Verwisseling van standplase kan soos volg hanteer word:

- * By die ontstaan of skep van 'n vakature maak die kerkraad van die gemeente hulle voorneme om te beroep in die amptelike kerklike publikasie bekend, asook die omvang van die standplaas (voltyds, deelyds of gedeeltelike versorging), asook die aard van die opdrag (gewone gemeentelike werksaamhede of besondere opdrag).
- * Diensdoende predikante, proponente en beroepafwagterdes het die geleentheid om te versoek dat sy/haar naam op die groslys geplaas word.
- * Die kerkraad stel 'n kortlys saam uit eie nominasies en die lys van belangstellende predikante.
- * Die kerkraad het die geleentheid om predikante te nooi vir 'n gesprek en daarna volgens die normale beroepsprosedures om 'n beroep uit te bring.
- * Kerkrade gee terugvoer aan diegene wat belangstelling getoon het, dat hulle nie beroep is nie. Deursigtigheid in terme van arbeidswetgewing is hier ter sprake.
- * 'n Voltydse predikant kan 'n beroep aanvaar na 'n deelyds standplaas en self vir die res van sy/haar lewensonderhoud voorsien sonder die implikasie dat na 'n ander lewenstaat oorgegaan word.

5. Bekendmaking van behoefte aan verwisseling.

- * Die behoefte aan verwisseling van standplaas kan op die agenda van die plaaslike kerkraad kom by wyse van die bekendmaking van die behoefte deur die predikant, die kerkraad of ringskommissie na aanleiding van hulle opsigtaak.
- * Die aangeleentheid word onder leiding van die ringskommissie bespreek, die meriete bepaal en die nodige opsigstappe geneem indien dit vanweë bedienings- en gemeentelike omstandighede nodig mag blyk. Die besluit tot moontlike verwisseling behoort 'n konsensusbesluit tussen die rolspelers te wees.

- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word, met verslag oor die gesprekke in hierdie verband, tussen die rolspelers, in kennis gestel van die behoefte aan en versoek om verwisseling van standplaas.
 - * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering maak die naam van die predikant onder die hoof van versoeke tot verwisseling van standplaas saam met die lys van *beroepafwagendes en deelsorgpredikante* in die Kerk bekend.
 - * Gemeentes het nou die geleentheid om hierdie predikante volgens die normale beroepsprosedures te beroep
 - * Predikante wat behoefte het om van standplaas te verwissel, kan nou deur beroepende gemeentes op hulle groslys geplaas word.
6. Verskuiwing, omruiling of plasing word verder ondersoek deur die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat.
 7. Predikante mag losgemaak word uit hul standplase sonder verlies van ampsvoorregte na aanleiding van 'n deeglike ondersoek deur die tersaaklike opsigliggaam.

'n Predikant mag versoek om van sy/haar standplaas sonder verlies van ampsvoorregte losgemaak te word.
 8. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in oorleg met die Raad vir Regsadvies orden al die sake en gee die resultaat aan die gemeentes en predikante deur. Indien dit nie binne die ruimte van die Kerkorde georden kan word nie, word 'n wysiging van die Kerkorde voorgestel.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Prof J Buitendag en dr JC van der Merwe word verkies.

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VOORSITTER

Die vergadering stem vir 'n sekundus vir die voorsitter.

DANKWOORD AAN PROF PA GEYSER EN DS JPJ WAGENAAR

Die voorsitter betuig dank en waardering teenoor prof PA Geyser en ds JPJ Wagenaar vir die besondere werk wat hulle gedoen het as predikantslede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergaderings, hulle insette by vergaderings en hulle optredes by gemeentes. Hulle word seën en voorspoed toegebied met hulle werk.

VOORTSETTING VAN DIE BEHANDELING VAN DIE AGENDA

- (ii) Christelike barmhartigheid/deernis by die uitvoering van die tug ten opsigte van predikante en aansoek om hertoelating tot die evangeliebediening

Die volgende memorandum is deur die raad aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgehou:

Agtergrond

Die ondersoek spruit voort uit die rapport van die Raad vir Herderlike Sorg wat voor die 63ste Algemene Kerkvergadering gedien het. Aanvanklik is die rapport na die Komitee vir die Herskrywing van die Kerkwet verwys, maar die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het dit na die kommissie wat ondersoek gedoen het na die gelykheid van die ampte deurgegee om te hanteer. Die Kommissie het bestaan uit prof AD Pont, dr JJ Steenkamp en ds JJP Müller. Genoemde kommissie het aan die saak aandag gegee by wyse van korrespondensie met die Raad vir Herderlike Sorg, maar geen verslag kon opgespoor word nie. Omdat die studiewerk ook nie deur die studiekommissie wat na afloop van die 64ste Algemene Kerkvergadering aangewys is, verder gevoer is nie, is dit voor die hand liggend dat die rapport van die Raad vir Herderlike Sorg as vertrekpunt sal dien.

Bevinding

- * Die rapport "het aandag gegee aan die opdrag om riglyne daar te stel sodat medemenslikheid en vergewing by die uitoefening van die tug oor predikante sal geld."

Die Kommissie van Ondersoek het bevind dat die term "medemenslikheid" nie van pas is nie, en eerder vervang behoort te word met "Christelike deernis".

- * Die rapport wys op 'n aantal probleme in die Kerkwet en Bepalings ten opsigte van die hantering van die tug.

Die Kommissie het bevind dat dié struktuurprobleme deur die Kerkorde reggestel is en dat die Kerkorde dié probleme van die raad ondervang het.

- * Die rapport dui op 'n spanning wat beleef word tussen tug en barmhartigheid.

Die Kommissie het bevind dat daar geen prinsipële spanning tussen tug en barmhartigheid bestaan nie, omdat barmhartigheid wesenlik deel is van die tug en die tug van barmhartigheid.

Menslikerwys kan die tug egter sonder barmhartigheid uitgeoefen word. Dit mag in die Kerk nie gebeur nie. Daarom kan die hantering van die tug in die praktyk moontlik 'n probleem word.

Die volgende probleemareas in die hantering van die tug word aangedui:

- * Die wyse waarop inligting ingewin en getoets word tydens broederlike gesprek(ke) en/of die ondersoekvergadering, kan hard en onsensitief wees of so ervaar word.
- * Die gesindheid waarmee sommige of al die lede die aangeklaagde benader in die ondersoek kan bevooroordeeld, vyandig en liefdeloos wees of so beleef word.

Dit is nie moontlik om die gesindheid, die wyse van ondersoek of die optrede van lede van die ondersoekliggaam te reglementeer nie. Dit is eweneens nie moontlik om die ervaring van 'n tugondersoek deur 'n aangeklaagde te reglementeer nie. Die belewing van die tug as liefdeloos en sonder deernis wortel in die praktiese hantering daarvan.

Die Kommissie het kennis geneem van die versigtige en verantwoordelike manier waarop die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering tugondersoeke hanteer. Die Kommissie beveel aan dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering steeds in sy hantering van elke tugondersoek die uiterste poging sal aanwend om die deernis, besorgdheid en empatie met sy optrede aan die aangeklaagde oor te dra.

Die Kommissie beveel ook aan dat alle predikante opnuut besin oor die inhoud en reikwydte van die belofte by die bevestiging as predikant dat "... u u sal onderwerp aan die kerklike opsig en tug ..."

- * Die rapport stel dit as probleem dat tug uitgeoefen kan word "voordat die opsig behoorlik kan funksioneer en veral die kerkraad se funksie tot sy reg kan kom".

Die Kommissie het bevind dat die normale praktyk behoort te wees dat alle tughandelinge voorafgegaan behoort te word deur die opsig. Opsig begin by die wyksouderling, daarom behoort ouderlingvergaderings noukeurig uitvoering te gee aan Ordinansie 3.1.2 (viii) en (ix).

Soos in alle ander opsiggevalle, behoort daar ook pastorale versorging plaas te

vind indien een of ander probleem in die leer of lewe van 'n predikant aan die lig gebring word. Uit die vertroulike aard van die opsig is dit wenslik dat die pastorale sorg deur die wyksouderling of aangewese ouderling(e), 'n kollega en/of professionele pastorale berader verleen word. Die predikant en die ouderling(e) behoort dit in vrymoedige oorleg te reël.

Indien die opsiggesprek en pastorale sorg nie die probleem kan opklaar nie, behoort die ouderlingevergadering ingelig te word deur die wyksouderling of aangewese ouderling(e) en die gesprek op die vlak van die ouderlingevergadering voortgesit te word. Die stand van sake dat die ouderlingevergadering dikwels die laaste is om te verneem dat die predikant onder die tug ondersoek word, is onwenslik en kan so voorkom word.

Indien die saak op die ouderlingevergadering nie opgeklaar kan word nie, behoort die kommissie van die ringsvergadering ingelig te word. Indien nodig, word die saak verder gevoer na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

- * Die rapport het besondere aandag gegee aan die probleme wat ontstaan in die hantering van die tug by die egskeiding van predikante.

Die kommissie het bevind dat die prosedure soos volg behoort te verloop in gevalle van huweliksonmin of egskeiding:

- ** Die ouderlingevergadering voer gesprek met die predikantspaar en doen verslag aan die kommissie van die ringsvergadering.
- ** Die kommissie van die ringsvergadering sien toe dat die predikantspaar besoek word. Die visitatore doen verslag aan die kommissie van die ringsvergadering.
- ** Die verslag van die ouderlingevergadering en die kommissie van die ringsvergadering word aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deurgegee.
- ** In die ondersoek van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word beide die ouderlingevergadering en die kommissie van die ringsvergadering geken.
- ** Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering neem alle faktore in die huweliksonmin of egskeidingsgeding in ag.
- ** Van die faktore wat beoordeel behoort te word, is die mate van openhartigheid waarmee die predikant die probleem met die opsighoudende vergaderings gedeel het; die bereidheid wat die predikant getoon het om

hom onder die opsig van die vergaderings te stel ten einde die probleem op te los; die mate van openbare ergernis wat die predikant se optrede veroorsaak het en die aard van die predikant se optrede binne die huwelik.

****** Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering bedien hom by skuldigbevinding van die predikant van die volle spektrum van moontlike tughandelinge volgens Ordinansie 8.3.7 (ix).

***** By die ontheffing uit die amp kom daar leemtes voor in die pastorale versorging van die onthefde persoon.

Die kommissie beveel aan dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deur die betrokke kommissie van die ringsvergadering gekontroleer of en op watter wyse die onthefde persoon pastoraal versorg word. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering behoort te oorweeg om op een of ander wyse ook sinodaal kontak met die onthefde persoon te behou.

Die kommissie het sy opdrag met betrekking tot die hertoelating van predikante verstaan binne die beperkte verwysingsraamwerk dat dit ook te make het met deernis by die hantering van die aansoek om hertoelating. Uit die aard van die saak raak dit eintlik net persone van wie die aansoek om hertoelating afgekeur word.

Uit die ondersoek blyk dit dat daar by persone wie se aansoek om hertoelating afgekeur is, frustrasie ontstaan en 'n gebrek aan meelewing ervaar word. Dit is te wyte daaraan dat die besluit van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering geneem word op 'n wyse wat as ondeursigtig ervaar word enersyds en andersyds dat die besluit oorgedra word op 'n manier wat as onbevredigend afsydig beleef word.

Die kommissie bevind dat Ordinansie 2.1.14 (vii) "n Aansoeker het toegang tot inligting wat 'n rol speel by die oorweging van die aansoek", nie voldoende is om die proses deursigtig te maak nie. 'n Aansoeker wie se aansoek afgekeur is, is steeds nie op hoogte van die oorwegings van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat daartoe gelei het nie. So 'n aansoeker wil graag weet watter faktore tot die afkeuring bygedra het, of dit sake is wat hy/sy kan regstel en of sy/haar aansoek in die toekoms gunstig(er) oorweeg sal word.

Die kommissie het bevind dat Ordinansie 2.1.14 (ii)(g) en (iv)(j) "Lig die aansoeker skriftelik in oor sy besluit", nie die uitsluitende, enigste weg is wat gevolg behoort te word nie. Dit laat 'n aansoeker in hangende spanning; kom onnodig afsydig en saaklik voor en werk die frustrasie en gevoel van gebrek aan meelewing in die hand.

Die kommissie beveel aan dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n aansoeker so gou moontlik inlig oor sy besluit, indien enigsins haalbaar, nog op die dag wanneer die besluit val.

Dit behoort oorweeg te word om Ordinansie 2.1.14 uit te brei, sodat die aansoeker wie se aansoek afgekeur is, nadere inligting daaroor kan ontvang. Die kommissie het geoordeel dat daar ingevoeg kan word: (ii)(f) "Gee een van sy lede opdrag om gesprek te voer met die aansoeker wie se aansoek afgekeur is". Omdat 'n wysiging in die Kerkorde implikasies mag hê waarvan die kommissie nie kennis dra nie, is hierdie gedagte niks meer as 'n suggestie nie.

Die kommissie beveel egter aan dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in elk geval op 'n meer persoonlike vlak as bloot met skriftelike kennisgewing, sy besluit om 'n aansoek af te keur, aan 'n aansoeker sal oordra.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het soos volg kommentaar gelewer

- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vereenselwig hom in beginsel met die verslag.
- * Daar sal in die toekoms duidelike riglyne oor die aangeleentheid gegee moet word.
- * Die rol van die predikantsvrou en probleme wat sy ervaar sal aandag moet geniet.
- * Die bystand van die ouderling se kant af is nie altyd 'n werklikheid nie.
- * Daar is nie altyd 'n vertrouenssituasie met die ouderling nie.
- * Die ouderling se sorg oor die predikant en sy gesin oor jare behoort opgebou te word sodat 'n vertrouenssituasie bereik kan word.
- * Predikante praat nie maklik oor hulle probleme nie. Die eerste keer wat daaroor gepraat word is dikwels wanneer dit op die tafel van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering beland.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Herstemming vind plaas tussen

Prof PA Geyser
Dr JJ Steenkamp
Dr DJC van Wyk (jr)

Dr E van Eck
Prof APB Breytenbach.

AFGEVAARDIGES WAT TER VERGADERING KOM

Die volgende afgevaardigdes kom ter vergadering by wyse van registrasie:

GEMEENTE	PREDIKANT(E)	OUDERLING
Zeerust		JM van Wyk
Klerksdorp	J Immink	.
Vliegpoort	FGJ Loots	
Beroepafwatend	LH Kruger	

VERSKONINGS

Die volgende verskonings word goedgekeur.

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Ds NJ Mostert	Lusaka	3/10/2001 - 08:30 - 21:00
Prof JLP Wolmarans	Leondale	2/10/2001 - 08:30 - 13:00
Oudl HAC Wolmarans	Leondale	2/10/2001 - 08:30 - 13:00
Oudl FJD Janse van Rensburg	Ebenhaeser (Ellisras)	3/10/2001 tot aan einde van sitting
Ds NJJ van Rensburg	Gaborone	2/10/2001 - 08:30 - 21:00
Prof AG van Aarde	Teologiese Fakulteit	2/10/2001 - 08:30 - 13:00
Oudl C Visser	Middelburg-Noord	2/10/2001 - 19:00 - 21:00
Ds EJ Smit	Witpoortjie	1/10/2001 - 08:30 - 21:00
Oudl NJ Maré	Vanderbijlpark-Oos	2/10/2001 - 08:30 - 21:00

Ds AM Nel	Rietspruit	2/10/2001 - 19:00 - 21:00 3/10/2001 - 08:30 - 21:00
Ds FGJ Loots	Vliegepoort	4/10/2001 - tot aan einde van vergadering
Ds NJS Steenekamp	Middelburg	4/10/2001 - 08:30 - 17:45
Oudl IC Vorster	Bloemhof	2/10/2001 - 14:30 - 17:45
Ds BM Dupper	Bloemhof/Christiana	2/10/2001 - 14:30 - 17:45
Dr J Otto	Newlands	3/10/2001 - 08:30 - 13:00
Dr PJ van Zyl	Grimbeeckpark	6/10/2001 - 08:30 - 13:00
Oudl M Steyn	Grimbeeckpark	6/10/2001 - 08:30 - 13:00

(iii) Presbiteraat

(a) *Ouderlingetoerusting*

Die proses om die huidige ouderlingetoerustingskursus in samewerking met die Hervormde Teologiese Kollege te hersien, is aan die gang. Die opdrag word aan die volgende raad opgedra.

Bestaande toerustingsmateriaal ten opsigte van die ouderlingeamp is op die Webblad van die Kerk geplaas.

BESLUIT

1. Die opdrag kontinueer.

(b) *Toerusting van ouderlinge wat betref die gevaar wat die ander godsdienste vir die Christen in Suid-Afrika inhou*

Ds C le Roux, in samewerking met prof PJ van der Merwe, sal 'n module in hierdie verband teen die einde van September 2001 gereed hê. Die raad versoek die Algemene Kerkvergadering om die afhandeling van die opdrag aan die volgende raad op te dra.

BESLUIT

1. Die opdrag kontinueer.

- (c) *Die bywerk van 'n addisionele module oor die belydenisskrifte by die toerustingskursus vir ouderlinge*

Genoemde module word van dr J Buitendag afgewag met as keurdatum einde September 2001. Die raad versoek die Algemene Kerkvergadering om die afhandeling van die opdrag aan die volgende raad op te dra.

BESLUIT

1. Die opdrag kontinueer.

- (iv) Krisis in pastorieë: 'n Ondersoek na die redes waarom predikant die bediening verlaat

Die volgende verslag is deur ds J Coetzee gelewer:

Agtergrond

In opdrag van die Algemene Kerkvergadering het die voormalige Raad vir Herderlike Sorg 'n ondersoek gedoen na die redes waarom predikante die bediening verlaat. Die resultate van hierdie ondersoek is aan die Kerk beskikbaar gestel en in die HTS gepubliseer. Die Ondersoekkommissie het ook in hierdie verband gesprek gevoer met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die Kuratorium en Dosentevergadering.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het dit aan ds J Coetzee en prof TEJ Dreyer opgedra om vanuit die Teologiese Kollege leiding te neem met die implementering van die aanbevelings van die ondersoek.

Resultate en aanbevelings van die ondersoek

Die ondersoek het in die volgende kontekste of sentrale temas uiteengeval:

- * Keuring, opleiding en voortgesette opleiding.

Dit is bevind dat keuring, opleiding en voortgesette opleiding eensydig akademies gerig is en nie predikante toerus om optimaal in die praktyk van die bediening te funksioneer nie.

Die besoeke vanuit die kantoor van die Administrateur aan gemeentes wat onder andere finansiële krisisse beleef, het hierdie bevindinge van die ondersoek bevestig.

Hierdie saak word tans ondervang met

** 'n kursus vir teologiese studente in kerklike bediening

** die 2001 SVTT kursus vir predikante in gemeentelike bestuur.

* Beroepskonteks

Dit is bevind dat groeiende vertrouenskrisis tussen predikante en kerklike regeerliggame bestaan, terwyl die onvermoë van sommige predikante ten opsigte van self- en gemeentebestuur, die bou en handhawing van gesonde verhoudings en hantering van konflik, asook gedrag en styl grootliks hiertoe bydra.

Die vorige Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit dat hierdie sake dringende aandag moet geniet, terwyl die huidige Kommissie met die grootste begrip, maar met ferme optrede hieraan werk. Dit is duidelik dat die spanning in hierdie verband grootliks verminder het. Die sake wat spesifiek die vaardighede en persoonlike styl van die predikant raak, word in die kursusse soos bo genoem, ondervang.

Die realiteit is dat geen kursus die volledige antwoord kan wees nie. Die verantwoordelikheid ten opsigte van styl en gedrag lê in die besonder by die individu.

Dit het egter duidelik geword dat spesifiek aandag gegee moet word aan persoonlike- en loopbaanontwikkeling van predikante. Hierdie aspek geniet aandag.

* Sosio-politieke konteks

Dit het geblyk dat predikante nie genoegsaam oor die vermoë beskik om die invloed wat die veranderende tydsgees op lidmate en hulleself het, te verstaan en mense in die proses van verandering te begelei nie.

Hierdie saak is aan die Kuratorium deurgegee met die versoek dat die dosentevergadering hieraan aandag sal gee. Die HTK het reeds seminare in hierdie verband aangebied terwyl die saak besondere aandag geniet in die SVTT kursus vir 2001 en in die gemeenteboukursus word dit tot op gemeentevlak deurgevoer.

* Godsdienst en geloofskonteks

Die ondersoek het 'n verarming in die geloofslawe van pastoriepare getoon – die persoonlike geloofslawe word maklik ingesluk deur die werkkonteks van die

predikant.

Weereens is dit die verantwoordelikheid van elke gelowige om sorg te dra vir die versterking van sy/haar geloofslawe en die van die gesin. Tydens die Wegbreek-geleentheid pastoriepare wat voortaan op gereelde grondslag aangebied sal word, word besondere aandag aan persoonlike en gemeenskaplike spritualiteitsvorming gebied.

* Huweliks- en gesinskonteks

Dit is bevind dat verskeie faktore die huweliks- en gesinlewe van die pastoriepaar beïnvloed met die gevolg dat die persoonlike lewe, die huwelik en gesin en gevolglik ook die bediening en gemeente, ernstig benadeel word.

Sedert nuwe besluite deur die Algemene Kerkvergadering geneem is insake die hantering van die ampsposisie van die predikant, blyk dit dat problematiek wat in huwelike heers, al hoe meer na vore kom.

Terwyl die primêre bedoeling van die Wegbreekgeleentheid vir pastoriepare nie 'n huweliksverrykingskursus is nie, geniet die verhoudinge van die pastoriepaar besondere aandag. Hierdie aspek moet dringend meer aandag kry. Dr JA van Biljon het reeds 'n voorlegging in hierdie verband gemaak.

Voortgaande aksie

* Wegbreekgeleentheid vir pastoriepare

Dit is duidelik dat daar behoefte by pastoriepare is om net 'n keer weg te kom en aan hulleself aandag te gee. Hierdie geleentheid is nie oorlaai met insette en aktiwiteite nie, maar dit wil aan elkeen die geleentheid bied om tot rus te kom en saam na te dink oor sy/haar *verhouding met God, met die self en ander mense*. Die verwagting is dat pastoriepare aan die einde van so 'n naweek huiswaarts sal keer met *nuwe hoop en moed vir die lewe en die bediening*.

Die eerste groep pastoriepare wat so 'n Wegbreekgeleentheid meegemaak het, het soos volg aanbeveel:

- * Die Wegbreekgeleentheid word streeksgewys aangebied en pastoriepare behoort dit te benut. Kerkrade moet kennis neem van die behoefte en die noodsaak en pastoriepare hiertoe aanmoedig en dit ook vir hulle moontlik maak om dit te kan bywoon. Dit is 'n belegging vir die gemeente.
- * Opvolggeleentheid en voortgesette kontak met die pastoriepare is noodsaaklik (pastorale sorg vir predikantspare). Aandag moet gegee word aan die uitbouing hiervan tot steunsisteme.

- * Die saak van spiritualiteit moet steeds besondere aandag geniet – "dit is mos so dat ons ouens dikwels vreeslik besig is met die Kerk van die Here maar maklik net in die verbygaan onthou dat die Here van die Kerk ook êrens 'n plek moet kry", aldus 'n kampganger.

- * Geleentheid moet geskep word vir gesprek oor die bediening, maar nie so dat dit 'n Wegbreekgeleentheid sal oorheers en die karakter daarvan beïnvloed nie. Dit kan by wyse van seminare vir pastoriepare geskied, terwyl die gemeente-ontwikkelingsproses wat onder leiding van die HTK en die Kosmos Instituut vir Kerkgroei tans tot op gemeentevlak gefasiliteer word, hiervoor benut kan word.

- * Die rol van die ouderling.

Die ouderlinge van die gemeente behoort 'n prominente rol te speel in die sorg aan en begeleiding van die predikantspaar. Hierdie saak behoort op die agenda van ouderlingsvergadering en van die ringskomitee vir pastoraat en presbiteraat te wees.

- * Pastorale sorg aan pastoriepare.

Die pastorale versorging van pastoriepare op alle vlakke van die kerklike lewe moet as 'n prioriteit beskou word. Hierdie aangeleentheid geniet tans aandag en sal met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opgeneem word.

- * Verdere navorsing en aksie.

Verdere navorsing met die oog op die ontwikkeling van steunsisteme vir pastoriepare word in die voortsigtig gestel. Die Kerk sal moet besef dat goedfeksionerende pastoriepare en –gesinne sekerlik een van die kosbaarste bates van die Kerk is. 'n Belegging in hierdie verband op sinodale, sowel as gemeentevlak, is noodsaaklik. Pastoriepare sal self steeds groter verantwoordelikheid moet neem ter wille van hulle eie geluk en welsyn.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Die verslag word deurgegee na ouderlingsvergaderings.

(v) Sinodalekomitee Kerk en Teologie

Dr JH Breytenbach lewer soos volg verslag:

Samestelling

Die komitee is saamgestel uit proff SJ Botha (voorsitter), JH Koekemoer, HG van der Westhuizen, dr JH Breytenbach (sekretaris), E van Eck en oudl J Verwaard.

Die komitee funksioneer as 'n brug tussen die teologie as wetenskap en die Kerk as geloofsgemeenskap.

Werkprogram

Gedurende die termyn is gesprek oor die volgende onderwerpe gevoer:

- * Skrifbeskouing
- * Binding aan die belydenisgeskrifte
- * Waarheidsbeskouing
- * Charismatiese tendense
- * Geloof/teologie en geskiedenis.

Werkwyse

- * Die komitee het drie vergaderings tydens sy termyn gehou. Memoranda oor die gespreksonderwerpe is van verskillende persone aangevra. Die persone het tydens die vergaderings as inleiers opgetree. Langs dié weg word die gesprekke op gestruktureerde wyse gevoer.
- * Verslag oor die gesprekke wat gevoer is, is na elke vergadering aan die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat gedoen.
- * Die memorandum van prof JH Koekemoer oor kommunikasie van geloof is vir kennisname en bespreking in die Kerk in Konteks gepubliseer. Die komitee het enkele ander medewerkers versoek om hulle memoranda vir publikasie in die Kerk se tydskrifte te verwerk.

Resultate

- * Die volgende persone het memoranda aan die komitee voorgelê (sommige memoranda reeds in die vorige termyn) en as inleiers opgetree:

Dr CJ Beukes	Skrifbeskouing
Dr PB Boshoff	Charismatiese tendense
Prof SJ Botha	Binding aan die belydenisgeskrifte (Artikel in HTS 53.4, November 1997)
Dr JH Breytenbach	Skrifbeskouing
Prof JH Koekemoer	Skrifbeskouing
Dr JP Labuschagne	Waarheidsbeskouing

Dr J Otto	Geloof/teologie en geskiedenis (twee memo- randa)
Prof AG van Aarde	Waarheidsbeskouing (Artikel in 20se Eeue Hervormde Teologie: 11 - 27)
Dr JC van der Merwe	Charismatiese tendense
Prof HG van der Westhuizen	Skrifbeskouing Charismatiese tendense
Dr DJC van Wyk (jr)	Geloofsteologie en geskiedenis (twee memo- randa).

- * Gesprek oor die binding aan die belydenisgeskrifte is afgehandel. Die komitee het soos volg gekonkludeer:

Die komitee aanvaar en onderskryf die standpunte van prof SJ Botha (HTS 53/4, November 1997).

- * Die gesprek oor Skrifbeskouing sal (DV) voortgesit word. Die komitee meen dat daar 'n mosaïek van teologiese beskouinge in die Kerk bestaan. Daar is nie noodwendig uitsluitende standpunte in die verskillende tradisielyne nie, maar daar kan wees. Veral ten opsigte van Skrifbeskouing is dit nodig dat die gesprek verder gevoer moet word, ten einde vas te stel of die standpunte uitsluitend is en of daar raak- en versoeningspunte is.
- * Die komitee het die memoranda oor Skrifbeskouing en die memorandum van dr CJ Benkes aan die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat besorg, met die versoek dat dit via die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan ouderlinge-vergaderings gestuur word vir kennisname.
- * Die komitee het prof HG van der Westhuizen en dr JC van der Merwe versoek om hulle memoranda oor Charismatiese tendense te verwerk as artikels wat in HTS gepubliseer kan word.
- * Dr JC van der Merwe is versoek om ook 'n meer populêre artikel voor te berei vir publikasie in Konteks of Die Hervormer.
- * Die komitee het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering via die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat versoek om 'n empiriese ondersoek te doen na die charismatiese stroming in die Kerk. Daar is gesuggereer dat die ondersoek deur die Hervormde Teologiese Kollege onderneem word.
- * Die komitee sal (DV) die gesprek oor geloof/teologie en geskiedenis verder voortsit. Die memoranda wat reeds ontvang is, sal uitgebrei word met die publikasie van prof HG van der Westhuizen, Moderne Ongeloof.
- * Die gesprek oor waarheidsbeskouing is begin en behoort verder voortgesit te

word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die vergadering spreek sy opregte dank uit aan al die persone wat op versoek van die komitee memoranda voorberei het en/of as gesprekkeleiers aan die werk van die komitee deelgeneem het.

- (vi) Riglyne vir inherente vereistes vir predikantsamp

Prof Wilfred van Delft het opdrag ontvang om 'n konsepdokument op te stel rakende die inherente vereistes waaraan 'n persoon moet voldoen om predikant van die Kerk te kan word. Die raad wil aanbeveel dat die nuwe raad, met die dokument van prof Van Delft as basis, opdrag van die Algemene Kerkvergadering ontvang om die saak af te handel.

BESLUIT

1. Die opdrag word kontinueer.

- (vii) Notuleboeke en ander argiefstukke van rade

Die raad sal aan die einde van sy termyn, 'n afskrif van alle agendas, bylaes en notules aan die argief besorg.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2.1.2.4 Ander sake wat die predikantsamp raak

- (i) Ondersoek na veranderde omstandighede rondom die predikantsamp: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

By die vergadering op 25 November 1999 het die Kommissie van die Algemene

Kerkvergadering soos volg besluit oor die bogenoemde aangeleentheid:

- * Op grond van verskillende aansoeke van persone om tot die evangeliebediening toegelaat te word, die verskeidenheid moontlikhede van versorging wat na vore kom en met inagneming van veranderde omstandighede rondom die predikantsamp, doen die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering studie oor die predikantsamp. Die studie raak sake soos
 - ** voorwaardes vir toelating tot die amp
 - ** deelsorg en ander vorme van bediening (teenoor voltydse bediening in 'n gemeente; die moontlikheid dat 'n dienaar van die Woord aansoek kan doen vir deeltydse bediening geniet veral aandag)
 - ** die beroepstelsel
 - ** die ampsbeskouing in sy geheel waarin alle aspekte van ampsbediening verdiskonteer word.
- * Die studie word wewys na die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat. Die memorandum van die Raad vir Regsadvies oor deelversorging word by die studiewerk van die raad in ag geneem.
- * Verslag word so gou moontlik aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gedoen.

Die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat gee in sy verslag oor die ampsopvatting aan die sake aandag.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

- (ii) Egskeiding by predikante
- (a) *Predikante en egskeiding: Handeling van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering*

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Raad vir Regsadvies versoek om die volgende besluit van die 65ste Algemene Kerkvergadering oor egskeiding by predikante te interpreteer:

Die bestaande praktyk dat 'n predikant wat in 'n egskeiding betrokke is, uit die amp

onthef word en eers na 'n periode van 2-3 jaar weer oorweeg word vir hertoelating word beëindig.

Egskeiding, soos alle ander oortredings van God se gebod, roep tot berou en bekering. Dit word onder die kerklike opsig hanteer.

Elke geval word volledig ondersoek en na gelang van die bevinding tree die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering volgens die Kerkorde op.

Die volgende interpretasie is deur die Raad vir Regsadvies gelewer:

- * Dit is duidelik dat die bedoeling van die beskrywingspunt is dat die egskeiding van 'n predikant op dieselfde wyse hanteer behoort te word as wat elke ander egskeidingsaak van elke ander lidmaat hanteer behoort te word; dit wil sê dat in ooreenstemming met die betrokke Orderoëls en Ordinansies van die Kerkorde ten opsigte van die Dissipline (= 10 Opsig en Tug) en die Reglement vir prosedure by Tug gehandel sal word.
- * Prakties beteken dit na die raad se oortuiging die volgende: Wanneer dit aan die ouderlinge bekend word dat 'n predikant en sy vrou (haar man) sodanige huweliksprobleme het wat moontlik tot 'n egskeiding kan lei, is dit die verantwoordelikheid van die ouderling om onder die opsig die volle pad met die egpaar te loop.
- * Indien die predikant en sy gesin gereeld besoek word soos elke ander lidmaat, behoort probleme in die huwelik wel ontdek te word en is die predikant en sy vrou net so onderworpe (en net so geregtig) aan die opsig van die ouderlinge-vergadering.
- * Indien die handeling onder die opsig nie die gewenste resultate het nie, kan 'n klag teen die predikant en sy/haar eggenoot, of net teen die predikant, of net teen sy/haar eggenoot (na gelang van die bepaalde geval) by die bevoegde vergadering gelê word volgens die voorgeskrewe vereistes en prosedures.
- * Die Kommissie ondersoek die klag volgens die voorgeskrewe vereistes en prosedures, kom tot 'n bevinding, besluit oor die toepaslike tugmaatreëls (Ordinansie 8.3.7 (ix)) en pas dit toe.
- * Dit kan egter ook voorval dat gebeure tussen 'n predikant en sy vrou ten opsigte van hulle huwelik van sodanige aard kan wees dat dit wat in Ordinansie 8.3.4 voorgeskryf word, toegepas moet word. Die betrokke ouderlinge, ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering sal daarvoor moet besluit.
- * Wat hier bo genoem word, geld natuurlik ook vir ouderlinge, diakens en

lidmate.

- * Na die raad se oortuiging is die konsekwensie van hierdie besluit van die Algemene Kerkvergadering dat in die toekoms nie net oor die egskieding van 'n predikant gehandel sal word nie, maar dat ook net so noukeurig oor elke egskiedingsaak van elke ampsdraer en lidmaat gehandel sal moet word. Dit kan inderdaad vir die Kerk in meer as een opsig heilsaam wees.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die saak bespreek en die volgende gedagtes is geopper:

- * Die interpretasie van die Raad vir Regsadvies word aanvaar as die normale wyse van optrede teenoor ampsdraers en lidmate.
- * By die egskieding van predikante behoort 'n herstelfase moontlik gemaak te word.
- * Tydens die herstelfase behoort die betrokke predikant homself te weerhou van die uitvoer van ampspligte. Daaroor word met die predikant in gesprek getree. Dit gaan nie oor 'n tughandeling nie, maar ter wille van die herstel van so 'n predikant.
- * Dit gaan oor die vraag hoe die egskiedingsaak van 'n predikant op die tafel van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kom. Die volgende handelinge kan plaasvind:
 - ** By die egskieding van predikante vra die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering onmiddellik verslag aan van die betrokke ringskommissie.
 - ** Die ringskommissie verkry sy inligting vanaf die betrokke ouderlinge-vergadering en gee verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.
 - ** Indien die Kommissie meer inligting verlang, tree hy self met die betrokke predikant in gesprek voordat gehandel word of anders tree hy op grond van die inligting op wat van die ringskommissie bekom is.

Die Kommissie het soos volg besluit:

- * Die volgende werkwyse word aanvaar vir optrede deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering by die egskieding van 'n predikant:
 - ** Die betrokke ringskommissie word versoek om met die betrokke kerkraad

in gesprek te tree en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van 'n verslag te bedien.

- ** Op grond van die inligting besluit die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in samewerking met die betrokke predikant met inagneming van die predikant se bepaalde omstandighede en welsyn, oor die nodigheid van 'n herstelperiode en afskaling van pligte of weerhouding van ampsvoorreg.
- ** Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wys in samewerking met die betrokke predikant 'n persoon aan om die predikant pastoraal te begelei.
- ** Na verloop van tyd en nadat alle inligting bekom en geëvalueer is, besluit die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die ontheffing van die predikant of behoud van ampsvoorreg.

Die volgende moontlike kriteria is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aanvaar vir die beoordeling van die meriete in die geval van egskieding by predikante:

- * Watter faktore het die oorwegende rol gespeel in die egskiedingsproses?
- * Was die egskieding hoofsaaklik te wyte aan die verbrokkeling van die huwelik weens onversoembare persoonlikhede?
- * Was onbehoorlike en/of wangedrag by die predikant die aanleidende oorsaak vir die egskieding?
- * Indien onbehoorlike en/of wangedrag by die predikant ter sprake was, in watter mate is dit 'n belemmering vir die uitoefening van sy ampswerk?
- * Is die vertrouwensverhouding tussen die predikant en die gemeente sodanig versteur dat dit die uitoefening van die ampsopdrag sal belemmer?
- * Sodanige faktore as wat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van belang ag.

Oorweging by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om moontlike beskrywingspunte te formuleer

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het in sy gesprek en korrespondensie met die Raad vir Regsadvies en die Raad vir Pastoraat en

Presbiteraat, oor die egskeding by predikante, die moontlikheid oorweeg om beskrywingspunt(e) te formuleer vir voorlegging aan die 66ste Algemene Kerkvergadering om aan die Kommissie hulp te verleen om 'n predikant vir 'n tydperk van sy ampspligte los te maak indien die predikant nie uit die amp onthef word nie, ten einde aan die predikant en die gemeente geleentheid te gee om die egskeding te verwerk en om deur die handeling aan te toon dat egskeding nie vir die Kerk aanvaarbaar is nie.

Dié volgende is as opskrifte vir so 'n beskrywingspunt(e) bedink:

- * Opskorting van kerklike voorregte in geval van egskeding by die predikante.
- * Losmaking van 'n predikant van sy/haar standplaas by egskeding.
- * Losmaak van 'n predikant uit sy/haar standplaas onder besondere omstandighede.

Die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat is versoek om aan die saak aandag te gee in sy bespreking en ondersoek oor die ampsbeskouing van die Kerk (Vergelyk memorandum: Raad vir Pastoraat en Presbiteraat).

Die Raad vir Regsadvies het nie die resultaat oor die bogenoemde studiewerk van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat betyds ter tafel gekry nie en het slegs 'n voorlopige antwoord aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gestuur wat nie in die agenda opgeneem word nie.

(b) *Studiestukke met die oog op die moontlike formulering van beskrywingspunte*

By sy vergadering op 7 Junie 2001 het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die volgende twee studiestukke van prof APB Breytenbach en dr G van der Westhuizen wat op versoek van die Kommissie geskryf is, ter tafel geneem, wat geskryf is met die oog op moontlike formulering van beskrywingspunte:

Besluite oor predikante wat in egskedings betrokke is (Prof APB Breytenbach)

Die volgende is van belang wanneer voorstelle oor die optrede teen predikante wat skei, oorweeg moet word:

- * Die besluit van die vorige Algemene Kerkvergadering dat elke geval van egskeding volgens meriete hanteer moet word, maar die feit dat geen verdere riglyne gegee is vir die hantering van gevalle nie, plaas te groot verantwoordelikheid op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering (Kommissie). Die Kommissie kan in sy oorweging van sake, nie die sensitiewe gegewens wat sy besluit bepaal of wêreldkundig maak nie. Gevolglik word die indruk na buite dan onvermydelik gewek dat die Kommissie inkonsekwent is in

sy optrede teenoor predikante wat skei.

- * Daar word verwag dat die Kommissie met deernis sal optree teenoor predikante wat skei. Indien met "deernis" bedoel word dat die predikant sonder meer met sy of haar werk kan voortgaan, skep dit egter in die meeste gevalle 'n probleem. Die teleurstelling en negatiewe reaksie van gemeentelêde (en die breër kerklike publiek) is dikwels so ernstig dat daar skade kom aan die geloofslêwe van welmenende Christene. Die Kommissie kan nie sonder deernis optree nie, maar terselfdertyd kan die Kommissie nie só optree dat dit die Kerk se stem oor die huwelik en huweliksetiek stil maak en by lidmate die indruk laat dat die huwelik 'n goedkoop verhouding is nie. In 'n tyd waarin saamwony alledaags geword het, en in 'n tyd waarin die individuele mens se eie (meestal selfgesentreerde) beslissings sy etiese optrede bepaal, kan die Kerk nie toelaat dat die huwelik as gawe van God sy waarde verloor nie.
- * Die Kommissie word dikwels gekonfronteer met 'n *fait accompli* wanneer dit by egskedings kom. Die predikant kom deel die Kommissie eenvoudig mee dat sy of haar huwelik onherstelbaar verbrokkel het en dat geen gesprek of pastorale ondersteuning iets aan dié feit sal verander nie. In baie gevalle is die behoud van sy of haar werk vir die predikant en eggenoot/eggenote op daardie stadium só belangrik dat die werklike redes vir die verbrokkeling van die verhouding dan nie op die tafel kom nie.

Moontlike beskrywingspunte

Die *uitgangspunt* by hierdie beskrywingspunte is dat

- * deur die huwelik 'n wesenlik onverbreekbare band tot stand kom tussen 'n man en 'n vrou
- * 'n stabiele huwelik en emosionele stabiliteit 'n inherente werkvereiste is vir die amp van predikant
- * 'n predikant vir medegelowiges as 'n rolmodel dien, veral ten opsigte van sy of haar etiese lêwe.

Beskrywingspunte wat dus oorweeg kan word:

- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kry opdrag om 'n komitee of komitees saam te stel wat op 'n professionele wyse en met die nodige vertroulikheid die huweliksprobleme van predikante kan hanteer. Predikante is verplig om, wanneer hulle huweliksprobleme ervaar, aan te meld vir hulp by genoemde komitee(s) of om met toestemming van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering by 'n ander instansie of deskundiges, hulp te kry.

- * 'n Predikant wat in 'n egskeidingsgeding betrokke raak
 - ** vanweë die ontrou van 'n huweliksmaat, word vir 3 maande vrygestel van ampspligte. Die kerkraad mag in so 'n geval 'n deel van die reiskoste-vergoeding van die predikant gebruik om dienste mee in te koop;
 - ** omdat sy/haar huweliksverhouding oor jare verbrokkel niesteenstaande pogings om binne die ruimte wat die Kerk skep, die huwelik te red, se ampsvoorregte word vir 'n minimum tydperk van 3 maande opgeskort. Die kerkraad gebruik die reiskoste van die predikant om dienste mee in te koop;
 - ** omdat sy/haar huweliksverhouding oor jare verbrokkel sonder dat daar pogings was om binne die ruimte wat die Kerk skep, hulp te soek, se ampsvoorregte word, met verlies van reiskoste en gedceltelike verlies van versorgingsvoordele vir 'n minimum tydperk van 6 maande opgeskort;
 - ** omdat hy/sy self in 'n buite-egtelijke verhouding betrokke was of is, word onthef uit die amp.
- * 'n Predikant wat huweliksprobleme ervaar of in 'n egskeidingsgeding betrokke is, kan, na wedersydse ooreenstemming tussen die predikant en die kerkraad, en met toestemming van die ringskommissie en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, losgemaak word van sy/haar standplaas en beroepafwagting word.
- * 'n Geskeie predikant teen wie daar reeds opgetree is, word, indien dit later blyk dat hy/sy voor of tydens die proses van huweliksverbokkeling in 'n buite-egtelijke verhouding betrokke was, aangekla en by skuldigbevinding uit die amp onthef.

Onthefing uit die amp by egskeiding van predikante (Dr G van der Westhuizen)

Die 65ste Algemene Kerkvergadering het soos volg besluit:

"Die bestaande praktyk dat 'n predikant wat in 'n egskeiding betrokke is uit die amp onthef word en eers na 'n periode van 2-3 jaar weer oorweeg word vir hertoelating, word beëindig.

'n Egskeiding, soos alle ander oortredings van God se gebod, roep tot berou en bekering. Dit word onder die kerklike opsig hanteer.

Elke geval word volledig ondersoek en na gelang van die bevinding tree die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering volgens die Kerkorde op."

Genoemde besluit het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering se taak uiteraard bemoeilik in die hantering van egskedingsgevalle onder predikante deurdat

- * 'n predikant, anders as in die verlede, nie outomaties uit sy amp onthef word ingeval van egskeding nie
- * die Algemene Kerkvergadering nie 'n riglyn verskaf het oor wanneer 'n predikant dan wel uit sy amp onthef mag word nie
- * die Algemene Kerkvergadering nie 'n riglyn verskaf het oor hoe lank 'n predikant in welke omstandighede uit sy amp onthef mag word nie.

Voormelde veroorsaak probleme deurdat

- * elke geval geïndividualiseer moet word
- * in elke geval tot die waarheid deurgedring moet word wat die redes vir die verbrokkeling van die huwelik betref
- * daar 'n mate van konsekwentheid moet wees deurdat soortgelyke gevalle op soortgelyke wyse hanteer moet word
- * die vraag ontstaan wanneer 'n predikant dan wel uit sy amp onthef mag word.

Soos wat u bewus is, is die aantal egskedings wat hanteer is die afgelope termyn nie een of twee nie, maar 'n hele string. Daarbenewens is dit nie altyd moontlik om tot die volle waarheid deur te dring nie, beskerm persone mekaar en wil sommige betrokkenes nie oor die aangeleentheid praat nie. Reeds by die eerste hekkie om by die volle waarheid uit te kom, is daar 'n sterk moontlikheid dat gestruikel word. Indien egter oor hierdie hekkie gekom word, is die volgende vraag hoe daar met die betrokke predikant onder die opsig gehandel moet word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het reeds tydens 'n vorige vergadering riglyne ter tafel geneem vir die beoordeling van die meriete in geval van egskeding by predikante.

Ek is tevrede met voormelde riglyne alhoewel dit verder verfyn kan word deur byvoorbeeld ook aan te dui wat die riglyn vir optrede onder die opsig moet wees in elke bepaalde geval. Alvorens daartoe oorgegaan word, is ek egter van mening dat daar eers 'n regsopinie ingewin moet word by 'n regsgeleerde wat spesialiseer in Arbeidsreg ten einde seker te maak dat sodanige riglyne aan Wetsvereistes voldoen.

Die volgende standpunt van 'n ouderlingslid het ook voor die vergadering van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gedien:

'n Predikant moet hom/haar kan losmaak uit hulle standplase sonder verlies van ampsvoorregte

Motivering

- * Die predikantsberoep is seker die enigste professie waar 'n predikant sy ampsvoorreg verloor sodra hy hom losmaak van sy standplaas om 'n ander rede as beroepaanvaarding in 'n ander standplaas of om mediese redes of emeritaataanvaarding. Mediese dokters, prokureurs, ingenieurs, onderwysers ens. kan almal uit hul poste bedank as hulle dit nodig vind, sonder om hulle beroepe kwyt te wees. Indien so 'n reëling getref kon word ten opsigte van predikante, beteken dit dat predikante maar net in lyn kom met alle ander professies.
- * Na 'n onlangse studie wat in die Kerk gedoen is, blyk dit dat predikante van die Kerk om verskeie redes baie lank in hul standplase bly. Bogenoemde reëling kan vernuwing vir die Kerk inhou en daar behoort 'n vloei van predikante te kom wat heilsaam vir beide die gemeentes en die predikante kan wees.
- * Sommige predikante het die begeerte om 'n skuif te maak maar durf hulle nie losmaak nie, want dan verloor hulle hulle ampsvoorreg. Die gevolg is dat hulle "verplig" is om met hul werk voort te gaan wat dikwels baie negatiewe gevolge vir beide die predikant en die gemeente inhou.
- * Predikante wat geen ander uitweg gelaat is as om hulle gemeentes te verlaat nie, gebruik, soms die "verder-studeer-opsie" om eerbaar 'n gemeente te verlaat en om nie hulle ampsvoorregte verbeur nie. Dit is 'n opsie waarin hulle gedwing word wat nie noodwendig die waarheid is nie.
- * Die feit dat predikante hulle ampsvoorreg (dus hulle werk waarvoor hulle opgelei is) "verloor" as hulle om watter rede ook al uit hul standplaas losgemaak word, kan die Kerk moontlik vorentoe nog in ernstige krisis dompel. Dit kan as diskriminerend teenoor die predikantsberoep beskou word (gemeet aan ander professies) en die Kerk sal hom moeilik kan verweer.
- * 'n Predikant moet ook van sy standplaas losgemaak kan word met behoud van ampsvoorreg op sy/haar versoek (toestemming) in besondere omstandighede.

Algemene opmerkings

Die kommer word vanuit die geleedere van die predikante uitgespreek dat so 'n reëling kan veroorsaak dat predikante op die kantlyn kan wees en net die voordeel van ampsvoorreg kan geniet sonder dat hulle dit werklik waardig is. 'n Predikant wat hom losmaak van sy standplaas word beroepafwagend en kom dan onder die toesig van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Dit kan moontlik beteken

dat daar duideliker riglyne neergelê moet word rondom die prosedure wat gevolg moet word in die geval van beroepafwagende predikante. Daar behoort op 'n gereëelde basis verslag gedoen te word. Daar bestaan tans wel 'n mate van verslaggewing en moontlik moet dit opgeskerp word.

Die vertrekpunt van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering was deurgaans dat dit by die egskeiding van 'n predikant gaan om die *geskiktheid vir die amp*. Die Raad vir Regsadvies daarenteen het die regsaspekte en veral optrede wat bots met die *arbeidsreg* voor oë gehou. Die Kommissie is steeds daarvan oortuig dat egskeiding nie 'n ligtelike saak is nie en soveel gewig dra dat dit inderdaad skadelik is vir die normale voortgang van die werksaamhede van die gemeente en vir die lewe en werk van die predikant.

Die Kommissie is daarom daarvan oortuig dat 'n gepaste optrede ook sou kan wees om 'n predikant by egskeiding, indien hy die skuldige is, te onthef uit die amp sonder om 'n klag te lê, aangesien die egskeiding juis belemmerend is vir sy werk. Daar is lede van die Kommissie wat met die gedagte verskil.

Die regslui wat lede is van die Raad vir Regsadvies is versoek om die saak te ondersoek vir moontlike opname in die Kerkorde en die arbeidsregtelike sy van die saak in ag te neem. Prof J Buitendag is versoek om 'n studie te doen en 'n standpunt te formuleer oor die verskil tussen egskeiding en egskeiding.

BESLUIT

1. Kennis word geneem van die verslag in sy geheel.

2. Die volgende riglyne van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word as riglyn gebruik:

* Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kry opdrag om 'n komitee of komitees saam te stel wat op 'n professionele wyse en met die nodige vertroulikheid die huweliksprobleme van predikante te hanteer. Predikante is verplig om, wanneer hulle huweliksprobleme ervaar, aan te meld vir hulp by genoemde komitee(s) of om met toestemming van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering by 'n ander instansie of deskundiges, hulp te kry.

* 'n Predikant wat in 'n egskeidingsgeding betrokke raak

** vanweë die ontrou van 'n huweliksmaat, word vir 3 maande vrygestel van ampspligte en die kerkraad mag in so 'n geval 'n

deel van die reiskostevergoeding van die predikant gebruik om dienste mee in te koop

** omdat sy/haar huweliksverhouding oor jare verbrokkel nieteenstaande pogings om binne die ruimte wat die Kerk skep, die huwelik te red, se ampsvoorregte word vir 'n minimum tydperk van 3 maande opgeskort en die kerkraad gebruik die reiskoste van die predikant om dienste mee in te koop

** omdat sy/haar huweliksverhouding oor jare verbrokkel sonder dat daar pogings was om binne die ruimte wat die Kerk skep, hulp te soek, se ampsvoorregte word, met verlies van reiskoste en gedeeltelike verlies van versorgingsvoordele vir 'n minimum tydperk van 6 maande opgeskort

** omdat hy/sy self in 'n buite-egtelike verhouding betrokke was of is, word onthef uit die amp.

* 'n Predikant wat huweliksprobleme ervaar of in 'n egskeidingsgeding betrokke is, kan, na wedersydse ooreenstemming tussen die predikant en die kerkraad, en met toestemming van die ringskommissie en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, losgemaak word van sy/haar standplaas en beroepafwagting word.

* 'n Geskeie predikant teen wie daar reeds opgetree is, word, indien dit later blyk dat hy/sy voor of tydens die proses van huweliksverbrokkeling in 'n buite-egtelike verhouding betrokke was, aangekla en by skuldigbevinding uit die amp onthef.

(c) *Beskrywingspunte: Egskeiding*

(aa)

**OPHEFFING VAN AMPSPLIGTE BY EGSKEIDING VAN PREDIKANTE:
RING VAN NOORD-KAAPLAND**

Predikante wat in 'n egskeiding betrokke raak se ampspligte kan, sodra die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met die ondersoek begin, opgehef word totdat die egskeiding en die ondersoek afgehandel is.

Die reëling word in die Kerkorde ingeskryf.

Motivering.

- * Wanneer 'n predikant in 'n egskeidingsgeding betrokke raak, lei dit noodwendig tot spanning binne die pastorie en gemeente. Derhalwe kan die predikant nie onbesorg al sy aandag aan die evangeliebediening gee nie. Voorts word hierdie spanning ook die gemeente ingedra en kan dit tot groeppvorming lei. Sulke omstandighede bemoeilik die ondersoek en veroorsaak onnodige beroering. Deur die predikant tydelik te onthef van sy ampspligte totdat die ondersoek en die egskeiding afgehandel is, word die gemeente en die Kerk hierdie beroering gespaar en kan die saak rustig afgehandel word.
- * Die ringsvergadering vra uit eie ervaring dat predikante wat in egskeidingsprobleme betrokke is, liever volgens Ordinansie 8.3.4 (i) van ampspligte onthef moet word (in plaas van kan) tydens die ondersoek van 'n klag of hantering van die saak deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
2. Ordinansie 8.3.4 van die Kerkorde word gewysig deur die volgende voorbehoudbepaling by die sub-paragraaf (i) te voeg:

...met dien verstande dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, sonder die verpligte indiening van 'n klag, 'n predikant wat as 'n party betrokke is by 'n egskeiding, se ampspligte vir 'n bepaalde tydperk kan opskort nadat die predikant aangehoor is.
3. Die interpretasie van die Kerkorde oor die moontlike wysiging van die Kerkorde na aanleiding van die beskrywingspunt word aan die Raad vir Regsadvies voorgelê. Indien die raad van oordeel is dat die Kerkorde gewy sig/aangepas kan word, word dit gedoen en die besluit geïmplementeer.

(bb)

HERTOELATING VAN PREDIKANTE WAT IN 'N EGSKEIDING BETROKKE WAS: RING VAN NOORD-KAAPLAND

Predikante wat uit die amp onthef word op grond van egskeiding word nie weer tot die predikantsamp hertoegelaat nie.

Motivering

- * Die Bybel ken geen grond vir egskeiding nie en daarom behoort 'n predikant wat uit die amp onthef is op grond van egskeiding, nie weer tot die predikantsamp hertoegelaat te word nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

(cc)

DEFINIËRING VAN DIE BEGRIP MERIETE: RING VAN NOORD-KAAPLAND

Die Algemene Kerkvergadering word versoek om die begrip *meriete* Bybels gefundeerd te definieer.

Motivering

- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het opdrag van die Algemene Kerkvergadering ontvang om gevalle van egskeiding by predikante "op meriete" te beoordeel.
- * Die onus om 'n predikant wat skei uit die amp te onthef of ampsvoorreg te laat behou berus geheel en al by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Geen leiding is aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gegee oor wat die *meriete* behoort te wees nie.
- * Die vraag is ook of "meriete" Bybelsgefundeerd is.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

(iii) Beskrywingspunte oor aangeleenthede rondom die predikantsamp

(a)

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.2.1 (i)(iii) en (iv): SKEPPING EN WYSIGING VAN 'N STANDPLAAS: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Ordinansie 2.1.2.1 (i)(iii) en (iv) word gewysig om soos volg te lees:

- (i) 'n Standplaas word deur 'n gemeente(s) in oorleg met die betrokke ringskommissie(s) en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering geskep.
- (iii) 'n Gemeente kan in die geval van die afname van lidmaatgetalle, of as gevolg van finansiële agteruitgang, in oorleg met die ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, 'n standplaas met volle versorging wysig na 'n standplaas met gedeeltelike versorging.
- (iv) 'n Gemeente kan in oorleg met die ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n standplaas met gedeeltelike versorging wysig na 'n standplaas met volle versorging.

Motivering

Daar word toenemend probleme met die skepping en wysiging van gemeentelike standplase ervaar deurdat

- * ringskommissies feitlik nooit die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ken of in kennis stel van die wysigings van 'n standplaas nie
- * wysiging van 'n standplaas met volle versorging na 'n standplaas met gedeeltelike versorging dikwels nie in belang van die gemeente is nie
- * wysiging van 'n standplaas met gedeeltelike versorging na 'n standplaas met volle versorging nie altyd lewensvatbaar is nie en binne enkele maande groot verleentheid vir 'n kerkraad en die betrokke predikant veroorsaak
- * die ringskommissie soms subjektief by die wysiging van 'n standplaas betrokke is.

Dit blyk duidelik dat dit noodsaaklik is dat die ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering (al is dit deur die ringskommissie) in die saak geken word. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan hom vergewis van die finansiële situasie van die gemeente en dienooreenkomstig sy advies lewer.

Ongelukkigheid by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor onoordeelkundige wysiging van standplase in die verlede, kan in die toekoms so voorkom word.

Die ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan gesamentlik beter oordeel met alle inligting tot hulle beskikking oor die lewensvatbaarheid van 'n standplaas, die noodsaak om 'n standplaas na gedeeltelike of volle versorging te wysig.

BESLUIT

- 1. Die beskrywingspunt word aanvaar.**

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Herstemming vind plaas tussen die volgende predikante:

Dr DJC van Wyk (jr)
Prof PA Geyser
Prof APB Breytenbach.

(b)

WYSIGINGS ORDINANSIE 2.1.2.2; OPHEFFING VAN 'N STANDPLAAS: RAAD VIR REGSADVIES

Ordinansie 2.1.2.2 word gewysig om soos volg te lees:

2.1.2.2 Opheffing van 'n standplaas

Wanneer 'n gemeente tot die gevolgtrekking kom dat 'n standplaas nie meer finansiël in stand gehou kan word nie, gee die gemeentevergadering aan die kerkraad opdrag om die volgende stappe kronologies te neem:

- (i) Die ringskommissie en predikant word skriftelik ingelig dat die gemeente nie meer die standplaas in stand kan hou nie en dat die standplaas opgehef mag word.**

- (a) die opheffing van die standplaas te voorkom
 - (b) alle redelike alternatiewe maatreëls te bespreek en te poog om alternatiewe oplossings te vind
 - (c) die tydsberekening wanneer die standplaas opgehef moet word te bespreek
 - (d) stappe te bespreek sodat die opheffing van die standplaas die predikant en die gemeente so min as moontlik ontwrig
 - (e) 'n skeidingsversorging vir die predikant te bepaal.
- (iii) Die voorstelle waartoe skriftelik ooreengekom is in die oorlegpleging tussen die ringskommissie en kerkraad enersyds en die predikant andersyds, word aan 'n gemeentevergadering voorgelê en die predikant kry geleentheid om sy standpunte aan die gemeentevergadering te stel.
- (vi) Die gemeentevergadering besluit op grond van die inligting wat ontvang is of die standplaas opgehef moet word.
- (ii) Die kerkraad en ringskommissie poog in oorleg met die predikant om
- (v) Indien die gemeentevergadering besluit om die standplaas op te hef, word die predikant skriftelik van die besluit in kennis gestel.
- (vi) Na verloop van ten minste drie maande, word die predikant deur die kerkraad van sy ampspligte losgemaak volgens die Kerkorde.
- (vii) Die kerkraad in oorleg met die ringskommissie
- (a) versoek die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om in die Kerk bekend te maak dat die predikant beroepafwagend is
 - (b) reël dat die betrokke predikant 'n skeidingspakket ontvang van minstens een week vir elke voltooide diensjaar in die betrokke gemeente
 - (c) tref reëlins dat die betrokke predikant, terwyl op 'n beroep gewag word, in die verskillende ringsgemeentes behulpsaam kan wees.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(c)

**OPHEFFING VAN STANDPLASE/VERVREEMDING VAN EIENDOM
VANWEE HEFFINGSDRUK: RING VAN GERMISTON**

Geen gemeentelike standplase word opgehef of eiendom vervreem op grond van agterstallige heffings nie.

Motivering

- * Heffingsdruk en ander sinodale verpligtinge wat onhaalbaar raak, kortwiek gemeentes wat finansiële swaar kry in hulle binnegemeentelike funksionering.
- * Dit is onbillik dat predikante op grond van hierdie situasie hulle werk verloor.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

(d)

**WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.3.3 (iv): PROSEDURE BY
ONTVANGS VAN 'N BEROEP: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE
KERKVERGADERING**

Ordinansie 2.1.3.3 (iv) word gewysig om soos volg te lees:

- (iv) Wanneer 'n proponent 'n beroep aanneem, word die volgende dokumente aan die ringskommissie van die beroepende kerkraad voorgelê:
 - (a) 'n Afskrif van die verklaring dat die beroep aanvaar is.
 - (b) 'n Gewaarmerkte afskrif van die ondertekende beroepsbrief.

- (c) 'n Gewaarmerkte afskrif van die Akte van Toelating tot die evangeliebediening.
- (d) 'n Getuigskrif of gewaarmerkte afskrif van 'n getuigskrif van die kerkraad waar die predikant woon of die afgelope twee jaar ingeskakel het.

Motivering

Die Ordinasie bepaal tans dat oorspronklike dokumente aan die ringskommissie gestuur moet word. Dit gebeur dikwels dat die dokumente wat vir 'n proponent kosbaar is verlore raak en ringskribas besorg dikwels nie die dokumente aan die proponent wat bevestig is terug nie. Gewaarmerkte afskrifte sal dieselfde doel dien. Ringskribas ontvang ook vanaf die sekretaris van die kantoor van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n afskrif van die beroepsbrief en versorgingsvoordele.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(c) WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.3 (v) : KONSULENT AS VOORSITTER BY KERKRAADSVERGADERING : RING VAN LAEVELD

Ordinasie 2.1.3 (v) word gewysig om soos volg te lees:

- (v) Die kerkraad van 'n gemeente waarvan die standplaas vakant is, beroep 'n proponent of predikant onder voorsitterskap van die konsulent, of van 'n ander predikant met skriftelike toestemming van die konsulent.

Motivering

Volgens die huidige bewoording van Ordinasies 2.1.3 (v) kan slegs 'n *diensdoende* predikant in die plek van die konsulent 'n beroepsvergadering lei.

Emeriti is nog steeds predikante met ampsvoorreg. Dit gebeur dikwels dat 'n emeritus- predikant by 'n vakante gemeente behulpsaam kan wees en dit is onsinnig,

dat met 'n ander predikant gereël moet word, met dikwels groot kostes vir die gemeente, om 'n beroepsvergadering te lei.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

(f)

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.3.3 (vii): AANVAARDING VAN 'N BEROEP NA 'N STANDPLAAS MET DEELVERSORGING: RAAD VIR REGSADVIES

Ordinansie 2.1.3.3 (vii) word gewys om soos volg te lees:

- (vii) Wanneer 'n predikant in 'n standplaas met volle versorging 'n beroep na 'n standplaas met deelversorging wil aanvaar tree die predikant in gesprek met die plaaslike ringskommissie oor die redes waarom die beroep aanvaar wil word. Die ringskommissie stel die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van sy bevinding en aanbeveling in kennis. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan indien dit nodig is, met die predikant in gesprek tree.

Motivering

- * Dit dien geen doel om met 'n predikant gesprek te voer wat reeds die beroep na 'n deelsorgstandplaas aanvaar het vanuit 'n standplaas met volle versorging.
- * Soms aanvaar die predikant die beroep en verhuis voordat die ringskommissie die gesprek kon voer.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(g)

WYSIGING VAN ORDEREËL 2.1.4.1: ORDENING VAN PROPONENTE: RAAD VIR REGSADVIES

Ordereël 2.1.4.1 word gewysig om soos volg te lees:

PropONENTE word in 'n gemeente georden nadat 'n beroep na 'n gemeentelike standplaas ontvang en aanvaar is.

Motivering

Die Raad vir Regsadvies oordeel dat dit nie nodig is om 'n proponent te orden by die ontvangs van 'n besondere opdrag nie.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering steun nie die beskrywingspunt nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

ORDE VAN DIE VERGADERING

oorhandiging van die gidse op manuskripte van die argiefgroepe van die kerk

Die visevoorsitter, ds APJ Beukes, neem die voorsitterstoel op versoek van die voorsitter in en stel dr PJ de Beer, hoof van Sentik waaronder die Argiefbewaarplek ressorteer, aan die woord.

Dr de Beer verwelkom op sy beurt mev M Meyer, Eerste Argivaris Inligtingstelsel en mev H Slump, wat reeds elf jaar by die NAAIRS-projek betrokke is. Hy meld dat hulle albei lidmate van die Kerk is.

Mev Meyer is tans baie betrokke by die projek wat hierdie gids of toegang tot die NAAIRS-projek (NAAIRS-projek: National Automated Archival Information Retrieval System) versorg.

Dr de Beer stel mev Meyer aan die woord. Sy stel kortliks die volgende:

Baie dankie vir die geleentheid om kortliks aan u te kom vertel wat die argief van die

Kerk en die Nasionale Argief van Suid-Afrika doen om die argiewe van die Kerk wêreldwyd bekend te maak.

Reeds meer as 15 jaar is die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika deelgenoot in die Nasionale Argief van Suid-Afrika se rekenaarprojek. In 1986 het die huidige Argivaris van die Kerk, Rick van Rensburg, die inisiatief geneem om die Argiefbewaarplek op die STAIRS nou bekend as NAAIRS ontsluitingsnetwerk van die Nasionale Argief se NAREM projek (Nasionale Register van Manuskripte) in te skakel.

Tydens die Algemene Kerkvergadering in 1989 is die eerste uitgawe van die Gids op Gemeente Argiewe oorhandig. Vandag word die vyfde, aansienlik uitgebreide kopie, beskikbaar gestel - so ook die Argiewe van die Kerk in al sy sinodale vertakkinge en die eerste op die fotoversameling.

Hierdie projek kon nie met so groot vrug gerealiseer het sonder die stewige insette van die argivarisse nie. Die gerekenariseerde dokumentasie veronderstel dat al die materiaal deur die voorgeskrewe prosesse geloods, georden en geïnventariseer is. Die Hervormde Kerk se versierende beleid om vakkundiges vir die hantering van sy argiewe aan te stel word toegejuig!!

Die geheue van die Kerk is inderdaad in veilige hande. Navorsing word met uitnemendheid gedien en die geskiedenis, nie net van die Kerk nie, maar ook die van stad-, streek-, en land kan behoorlik gerekonstrueer word. Die waarde vir genealogiese navorsing kan kwalik oorskat word aangesien die Hervormde Kerk in besit van die oudste registers noord van die Vaalrivier is.

Die Nasionale Argief van Suid-Afrika word volgens Wet 42 van 1996, die Wet op die Nasionale Argief van Suid-Afrika, verplig om nasionale registers van nie-publieke rekords met blywende waarde in stand te hou en om samewerking en koördinerende tussen instellings wat sulke rekords in bewaring het, te bevorder.

NAREM, die Nasionale Register van Manuskripte, is een van die Registers en is dit dan ook die register waaraan die Kerk deelneem. Hierdie Register word in 'n databasis, bekend as die MAN databasis (man vir manuskripte) gehuisves. Die MAN databasis is een van 14 databasisse waaraan verskeie organisasies, publiek en nie-publiek deelneem en deur die Nasionale Argief onderhou word.

Beskrywings van argiewe in 'n deelnemende Argiefbewaarplek word deur datatikers werksaam in Afdeling Inligtingstelsels met behulp van terminale, gekoppel aan 'n minirekenaar, vasgelê. Na vaslegging en verifiëring van die inligting word dit deur die betrokke Argiefbewaarplek nagegaan, waarna regstellings en veranderinge deur die datatikers aangebring word. Sodra beide partye tevrede is word die vasgelegde data vir opname in die databasis voorberei, wat onder andere die verwydering van vaslegging en uitleg simbole impliseer. Hierna word die

inligting na die hoofraam deurgestuur waar dit tot die betrokke databasis gevoeg word.

Die databasisse word op die hoofraam by SITA, State Information Technology Agency, gehuisves. Die databasisse was aanvanklik op 'n beperkte skaal aan deelnemers beskikbaar. Sedert Mei 2001 (vanjaar dus) is die databasisse wêreldwyd via die webtuiste van die Nasionale Argief van Suid-Afrika beskikbaar.

Ek wil dan met behulp van transpirante aan u voorbeelde van soektogte in die beskrywings van die Kerk se argiewe in die MAN databasis op die webtuiste illustreer.

Mev Meyer gee toeligtig oor die NAAIRS-projek by wyse van enkele transpirante.

Ds APJ Beukes bedank ten slotte mev Meyer vir haar woorde en aanbieding, vir albei se betrokkenheid lig by die projek en vir hulle gesindheid teenoor die Kerk.

Hy betuig ook dank aan die Kerk se argivaris, mnr FS van Rensburg en mnr N Sarkady vir hulle werk.

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Herstemming vind plaas tussen prof PA Geyser en dr DJC van Wyk (jr).

Prof PA Geyser word verkies.

TER VERGADERING

Prof JP Oberholzer kom ter vergadering.

VERSKONINGS

Die volgende verskonings word aanvaar:

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Ds A Thomas	Pretoria	2/10/2001 - 12:00 - 13:00
Ds CAP van Tonder	Sonlandpark	2/10/2001

Ds HK Grobler	Krugersdorp-Wes	2/10/2001 - 6/10/2001
Ds PG Viljoen	Verwoerdburg	2/10/2001 - 11:15 - 13:00
Oudl MK Prinsloo	Bethlehem	4/10/2001 - 17:30 - 21:00 5/10/2001 - 16:30 - 21:00
Ds JS Bezuidenhout	Middelburg-Noord	2/10/2001 en 3/10/2001
Prop LAD Pienaar	Beroepafwagend	2/10/2001 - 13:00 5/10/2001 - 08:30
Ds HP Meyer	Jeffreysbaai	2/10/2001 - 19:00 - 21:00
Oudl GJ Kloppers	Jeffreysbaai	2/10/2001 - 19:00 - 21:00
Ds A Barnard	Ruskoppies	3/10/2001
Oudl JLP Terreblanche	Ruskoppies	3/10/2001

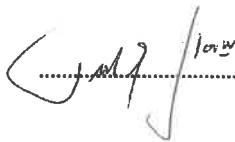
VERDAGING VIR MIDDAGETE OP DINSDAG 2 OKTOBER 2001.

GOEDGEKEUR EN ONDERTEKEN TE PRETORIA OP 3 OKTOBER 2001.

VOORSITTER

SKRIBA

--- oOo---

VOORTSETTING VAN DIE VERGADERING NA MIDDAGETE OP DINSdag 2 OKTOBER 2001

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE SKRIBA VIR DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir 'n sekundus vir die skriba.

VERKIESING VAN OUDERLINGLEDE VIR DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir 9 ouderlinglede vir die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Maksimum vyf ouderlinge van die uitredende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is verkiesbaar.

GOEDKEURING VAN NOTULE 1

Die notule vanaf Sondagaand 30 September 2001 tot middagete op 1 Oktober 2001 word, nadat wysigings aangebring is, goedgekeur en onderteken.

MOSIE VAN DANK TEENoor DIE RAAD VIR PASTORAAT EN PRESBITERIAAT

Die vergadering betuig sy dank en waardering teenoor die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat vir die besondere werk wat gelewer is en veral vir die memorandum oor die ondersoek na die ampsbeskouing van en beroepstelsel in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

(h)

WYSIGING VAN ORDINANSIES 2.1.11 EN 2.1.12: OPSKRIFTE BY MEDIESE OF GEESTELIKE ONGESKIKTHEID: RAAD VIR REGS- ADVIES

Die opskrifte van Ordinasie 2.1.11 en 2.1.12 verander om soos volg te lees:

2.1.11 Mediese ongeskiktheid

2.1.12 Hertoelating na mediese ongeskiktheid.

Motivering

Geestelike ongeskiktheid is ook mediese ongeskiktheid. Versekeraars werk met die terminologie: mediese ongeskiktheid.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(i)

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.11: AANSOEK OM MEDIESE ONGESKIKTHEID: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Ordinansie 2.1.11 word gewysig om soos volg te lees:

- (i) 'n Predikant doen self by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aansoek om medies ongeskik verklaar te word, of daar word deur 'n naasbestaande of die kerkraad daarvoor aansoek gedoen.
- (ii) *Die aansoek om medies ongeskik verklaar te word, word hanteer in ooreenstemming met die Reglement van die versekeraars.*
- (iii) Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering bied aan die predikant wat bygestaan kan word deur 'n lidmaat van die Kerk, die geleentheid om aangehoor te word *indien die predikant nie tevrede is met die beslissing van die versekeraars nie.*
- (iv) Die kerkraad, in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, maak die predikant van ampspligte los wanneer *verklaar is dat die predikant medies ongeskik is om ampspligte te vervul.*
- (v) Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit na oorleg met die predikant wat medies ongeskik verklaar is, of ampsvoorreg behou word en reik 'n Akte van Losmaking of 'n Akte van Ontheffing uit.

Motivering

- * Alhoewel die Ordinansie impliseer dat die Kommissie van die Algemene

Kerkvergadering bepaalde handeling uitvoer, bestaan daar onsekerheid by predikante wat aansoek doen om siekte-emeritaat by wie die aansoek ingedien moet word.

- * Die huidige punt (ii) is in stryd met die prosedure wat deur die versekeraars voorgeskryf word om te bepaal of 'n persoon medies ongeskik is. Die prosedure verander soms en ook versekeraars kan wissel.
- * In die res van die Ordinansie vervel die verklaring van geneeshere (iv) en die terminologie "geestelike" ongeskiktheid

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar met die volgende wysiging.

Punt (ii) word gewysig om soos volg te lees:

- (ii) Mediese ongeskiktheid van predikante, word bestuur in terme van die bepalings van die versekeraar se polis vir bestuurde gesondheidsorg.

(j)

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.13: LOSMAKING: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Ordinansie 2.1.13 word gewysig om soos volg te lees:

By die aanneming van 'n beroep na 'n ander gemeente, die benoeming vir of afhandeling van 'n besondere opdrag, die benoeming as dosent, die goedkeuring van voltydse studieverlof deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en by die opheffing van 'n standplaas, reik die benoemingsliggaam 'n Akte van Losmaking aan die predikant uit.

Motivering

Die Ordinansie maak nie tans voorsiening in die losmaking van predikante wat 'n besondere opdrag afgehandel het nie. Daar is ook nie 'n Akte van Losmaking nie.

Die volgende konsep Akte vir Losmaking word voorgelê:

AKTE VAN LOSMAKING

Die kerkraad van die gemeente verklaar dat die
werkopdrag van waarvoor hy/sy benoem is, op
..... afgehandel is.

Die kerkraad verklaar dat

- * 'n waardige en getroue evangeliedienaar was
- * in leer en lewe onberispelik opgetree het
- * aan alle pensioenverpligtinge voldoen het.

Hiermee word deur die kerkraad van alle
ampswerk in hierdie gemeente losgemaak en seën en voorspoed toegebid.
Mag hy/sy spoedig 'n beroep ontvang.

Geteken te op

SKRIBA:

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(k)

**UITBREIDING VAN ORDINANSIE 2.1.14 (ii)(d): INWIN VAN
INLIGTING BY HERAANSOEK OM TOELATING TOT DIE
EVANGELIEBEDIENING: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE
KERKVERGADERING**

Ordinansie 2.1.14 (ii)(d) word uitgebrei om soos volg te lees:

- (d) gee aan die skriba-opdrag om alle inligting wat betrekking het op die
aansoeker se ontheffing uit die amp, *asook enige ander inligting wat
nodig geag mag word*, in te win.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(l)

WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.15 (iii): GESPREK VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING MET BEROEPAFWAGTENDE PREDIKANTE: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Ordinansie 2.1.15 (iii) word gewysig om soos volg te lees:

(iii) Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering sien toe dat minstens jaarliks met beroepafwagtendes gesprek gevoer word.

Motivering

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oordeel dat dit nie werklik nodig is om self jaarliks met alle beroepafwagtendes gesprek te voer nie.

Dikwels woon beroepafwagtendes baie ver van Pretoria af en is hulle nie finansiëel instaat om so 'n gesprek met die Kommissie by te woon nie. Daar word deur ringskommissies op gereelde basis verslag gelewer oor die handel en wandel van beroepafwagtendes. Indien daar by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering bekommernis oor 'n bepaalde beroepafwagtende bestaan, kan so 'n persoon opgeroep word vir gesprek. Die gedagte van die Kommissie is dus dat alle beroepafwagtendes na die jaarlikse gesprek met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering genooi word, maar dat dit nie as 'n verpligting gestel word dat almal dit moet bywoon nie.

'n Ringskommissie kan ook versoek word om die gesprek met 'n beroepafwagtende namens die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering te voer. Verslag kan aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gelewer word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(m)

TOEVOEGING TOT BEROEPSBRIEF: RAAD VIR REGSADVIES

Die beroepsbrief vir 'n beroep na 'n gemeente met die opskrif 'versorgingsvoordele' en vir beroep vir 'n spesifieke opdrag met die opskrif 'versorgingsvoordele vir die henoeming vir 'n besondere opdrag' word gewysig om 'n paragraaf 11 by beide by te voeg.

(Dit lyk asof daar sekere andere redaksionele wysigings aangebring sal moet word aan die gemeenteberoepsbrief, maar dit word nie hierin bespreek nie).

Paragraaf 11 lui soos volg:

11 Dit word ooreengekom dat

- * vir sover as wat dit regtens nodig mag wees, die kerkraad u werkgever is
- * hierdie beroepsbrief en die Kerkorde van die Nederduitsch Hervormde Kerk 'n kontrak tussen u en die kerkraad daarstel en moet as sodanig uitgelê word
- * geen ander bepaling, stillswyende beding, regte of verpligtinge ingelees word of geag deel van u kontrak te wees nie
- * enige handeling verrig deur enige ander liggaam of persoon, kragtens die Kerkorde, wat aanleiding kan gee tot enige geskil wat deur enige hof of liggaam, wat deur 'n landswet daargestel is aangehoor moet word, sal geag word namens die kerkraad as werkgever verrig te gewees het

(Hierdie klousule is opgestel vir 'n beroepsbrief deur 'n gemeente. Die beroepsbrief vir 'n besondere opdrag sal met die noodsaaklike wysigings net so gebruik word).

Opmerking

Daar sal in beginsel besluit moet word of die bestaande beroepsbriewe van predikante ook aangepas sal moet word. (Om regsekerheid te skep, sal dit waarskynlik gedoen moet word om onnodige litigasie te voorkom. Die saak kan egter sensitief wees en daarom die beginselbesluit wat geneem moet word). Indien die beginselbesluit geneem word, sal 'n prosedure voorgestel moet word hoe dit regtens hanteer behoort te word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
2. Die besluit is nie verpligtend op bestaande beroepsbriewe van predikante nie.

(n)

UITBREIDING VAN ORDINANSIE 2.1.17.2: BENOEMING VIR 'N BESONDERE OPDRAG: RAAD VIR REGSADVIES**Ordinansie 2.1.17.2 word uitgebrei met 'n punt (ii) wat soos volg lui**

- (ii) 'n Besondere opdrag is 'n bedieningswerk wat op 'n ander kerklike bedieningssterrein lê as net die verkondiging van die evangelie, die bediening van die sakramente en die medeverantwoordelikheid vir die handhawing van die tug.

Motivering

- * Die bedoeling van die benoeming van 'n predikant vir 'n besondere opdrag het nie die gewone werk van 'n predikant in die oog nie, maar wel 'n besondere taak.
- * Sedert die goedkeuring van die Kerkorde is hierdie Ordinansie deur kerkraadsvergaderings misbruik om 'n predikant of proponent te benoem vir 'n proeftydperk om nie permanensie aan die bedieningswerk te verleen nie. Op die wyse wil 'n kerkraad byvoorbeeld seker maak of die betrokke predikant die werk na behore doen in die gemeente, of die lidmate met die predikant oor die weg kom en of die gemeente die bediening eventueel kan bekostig.
- * 'n Predikant/proponent kan beroep word en in die beroepsbrief kan bepaalde take/opdragte aangedui word. Indien 'n gemeente later nie meer die standplaas kan bekostig nie, word dit gewoon volgens die Ordinansies opgehef. Indien 'n predikant nie doen wat verwag word nie, behoort so 'n persoon aangekla te word. 'n Predikant wat in die buiteland/buurland bediening moet gaan verrig kan deur enige kerkraad beroep word met die opdrag om die werk te gaan verrig.

Die misbruik van die Ordinansie het reeds baie probleme in die hand gewerk.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

(o)

GEBRUIK VAN EMERITI BY KLEINER GEMEENTES: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Emeriti word in kleiner gemeentes van die Kerk gebruik wat nie instaat is om 'n standplaas met deelversorging te bekostig nie. Dit geskied met toestemming van die ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Motivering

- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering neem in ag dat die 64ste Algemene Kerkvergadering besluit het dat emeriti, dosente en predikante met besondere opdrag nie meer as pastorale hulpe in gemeentes mag dien nie.
- * Dit kom toenemend voor dat kleiner gemeentes nie eens 'n standplaas met deelversorging kan bekostig nie. Vir dié gemeentes sal die bediening van 'n emerituspredikant of -dosent egter bekostigbaar wees.
- * Die probleem wat in die verlede ontstaan het, is dat pastorale hulpe aangestel is, soms sonder die medewete en toestemming van die ringsvergadering en altyd sonder die toestemming van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, soms in standplase wat 'n werkgeleentheid vir 'n ander predikant bied. Die gedagte is juis dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in samewerking met die ringskommissie die aansoek van elke gemeente sal hanteer en goedkeur juis om toe te sien dat 'n emerituspredikant nie 'n werkgeleentheid van 'n beroepafwagtende predikant in beslag neem nie.
- * Geen werkgeleentheid van beroepafwagtende predikante mag dus in gedrang wees nie.
- * Die benoeming van 'n emerituspredikant deur die kerkraad in samewerking met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is moontlik, maar hou ook bepaalde risiko's in. Daar kan gedink word aan 'n formele ooreenkoms tussen die gemeente en betrokke predikante. Die tydperk moet vasgestel word en kan hoogstens vir 'n jaar geld waarna dit deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hersien word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(p)

WYSIGING VAN VERLOFREGLEMENT 2.1: RAAD VIR REGSADVIES

Verlofreglement 2.2 en 2.3 word gewysig om soos volg te lees:

2.2 Studieresultate word soos volg voorgelê:

- (i) Driemaandeliks in die geval van 2.2 (i) en (ii) aan die kerkraad vir beoordeling en verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

(ii) Sesmaandeliks in die geval van 2.1 (iii) aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir beoordeling.

2.3 Indien bevredigende studieresultate nie voorgelê word nie, kan die kerkraad *in die geval van 2.1 (i) en (ii)*, op advies van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, *en in die geval van 2.1 (iii)*, die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering self, die studieverlof kanselleer.

Motivering

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oordeel dat 2.2 van die Verlofreglement wat handel oor Studieverlof en waar spesifiek gehandel word oor verslaggewing, slegs betrekking het op 2.1 (i) en (ii). Dit is nie vir die Kommissie sinvol dat 'n predikant wat studieverlof vir langer as 180 dae ontvang het, aan die plaaslike kerkraad verslag moet doen nie. Gewoonlik verhuis so 'n predikant en is hy nie meer onder die opsig van die kerkraad wat die studieverlof aan hom toegestaan het nie en bestaan daar gewoonlik weinig begrip by 'n ander kerkraad oor die studie van die nuwe dominee wat nou binne sy grense woon. Dit is baie meer sinvol dat verslag oor die studiewerk aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gelewer word op 'n sesmaandelikse basis sodat kontrole uitgeoefen kan word of die predikant wel met sy studiewerk besig is, of daar vordering is en of hy binne die bestek van die goedgekeurde studieverlof sy studies afhandel.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(q)

WYSIGING VAN VERLOFREGLEMENT 3.1: RAAD VIR REGSADVIES

Verlofreglement 3.1 word gewysig om soos volg te lees:

3.1 Vrouepredikante is geregtig op kraamverlof van 120 dae per bevalling met behoud van *traktementsvoordele*. Sodanige verlof word gereël in oorleg met die kerkraad of opsighoudende liggaam, konsulent en ringskommissie.

Motivering

Die reglement is in lyn met arbeidswetgewing gebring.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

- (iv) Herstel van ampsvoorreg van 'n predikant wat emeriteer voor ouderdom 65 jaar:
Advies van die Raad vir Regsadvies

Na aanleiding van 'n aansoek van 'n predikant wat vervroegde emeritaat aanvaar het om herstel van ampsvoorreg, het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die Raad vir Regsadvies versoek om ondersoek in te stel en verslag te lewer oor die moontlike herstel van ampsvoorreg van 'n predikant wat emeriteer voor ouderdom 65 jaar (voortydig; pensioenering).

Die volgende voorlegging is van die Raad vir Regsadvies ontvang:

- * 'n Predikant wat voortydig emeriteer, verklaar inderdaad daarmee dat "...sy leeftyd van diens ..." (Ordereël 2.1.7) agter hom lê en dat hy van oortuiging is dat hy nie verder "... aktief in 'n gemeente- of in 'n ander standplaas ..." as dienaar van die Woord hoef te werk nie. Onder normale omstandighede sal aan hom die voorreg gegun word om as "rustende ampsdraer" ampsvoorreg te behou, wat beteken dat hy steeds sekere funksies van die amp sal mag uitvoer soos preek en sakramente bedien. As hy egter van lewenstaats verander deur 'n misstap te begaan of deur 'n beroep te gaan beoefen wat na die oordeel van die Kerk nie met die amp versoenbaar is nie (bv politikus), en sy ampsvoorreg, of beter gesê sy emeritaatvoorreg, word hom ontnem, kan dit op grond van Ordinasie 2.1.14 (viii) nie weer herstel word nie. (Hy kan inderdaad nie bedank nie). In praktyk kom dit egter dan wel daarop neer dat sodanige persoon 'n lidmaat is wat as predikant opgelei was en vantevore in die amp gestaan het en wat nou, mits hy nie (meer) onder tug staan nie, ook die (voor)reg het om kragtens Ordinasie 2.1.14 (i) aansoek om hertoelating te doen. Dit sou op diskriminasie neerkom indien die (voor)reg om aansoek te doen hom ontsê sou word. Maar, let wel, hy doen nie aansoek om die herstel van emeritaatvoorreg of ampsvoorreg nie, maar wel om tot die prosedure toegelaat te word om weer as predikant toegelaat te word. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die verantwoordelikheid en die plig om, nadat al die besonderhede van die bepaalde geval oorweeg is, aan die hand van Ordinasie 2.1.14 (ii) tot (vii) tot 'n beslissing te kom.

- * Die huidige moontlikheid om voortydig te emeriteer, wat terloops nie in lyn is met die vroeëre opvatting dat dit 'n dienswerk is wat lewenslank behoort te geld nie, maak dit selfs moontlik dat iemand op vyftigjarige ouderdom kan emeriteer. Indien so 'n persoon na 'n paar jaar sou besluit om na 'n gemeente- of ander standplaas terug te keer (of te probeer terugkeer), kan hy die Kommissie versoek om hom weer beroepbaar te stel en as beroepafwagtende te verklaar. Prinsipieel is daar nie argumente wat in die weg daarvan kan staan nie. Buite die Kerk gebeur soortgelyke gevalle gereeld en dit sou ook as diskriminerend beskou kon word as die Kerk nie ook tot so 'n reëling bereid wou wees nie. Daar is wel heelwat praktiese probleme wat opgeklaar sal moet word, soos onder andere die saak of so 'n persoon weer tot die Pensioenfonds toegelaat sal kan word, ensovoorts. Dit spreek seker vanself dat die Kommissie in die lig van alle besonderhede van die onderhawige geval, met die aansoeker indringend gesprek sal moet voer, soos onder andere oor die stand van die aansoeker se teologie (veral as hy vir 'n paar jaar selde, indien ooit, gepreek het), voordat tot 'n beslissing gekom word.
- * Dit lyk onnodig om enigiets in die Kerkorde in te skryf omdat Ordinansie 2.1.14 (i); 2.1.10 (ii) en 2.1.11 (v) genoegsame reëlings voorsien."

Die raad adviseer samevattend soos volg:

- * 'n Predikant wat voortydig emeriteer en sy emeritaatvoorreg verloor het, kan in terme van Ordinansie 2.1.14 aansoek doen om hertoelating tot die evangeliebediening indien die ouderdom van 65 jaar nog nie bereik is nie.
- * 'n Predikant wat voortydig emeriteer en steeds emeritaatvoorreg geniet, kan op versoek, deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering beroepbaar gestel word in terme van Ordinansie 2.1.15 (i) indien die ouderdom van 65 jaar nog nie bereik is nie. Die Kommissie kan met so 'n predikant in gesprek tree om die stand van sy teologiese kennis te bepaal.
- * Geen wysiging word in die Kerkorde aangebring nie, aangesien die Kerkorde die algemene reël stel en nie die uitsondering nie. Uitsonderlike gevalle word deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op meriete hanteer.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die advies van die Raad vir Regsadvies aanvaar en besluit om dit na die 66ste Algemene Kerkvergadering deur te gee, maar ook aan die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat om in ag te neem by die studie oor die predikantsamp.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die advies word onderskryf.

- (v) Riglyne vir die oorweging van 'n aansoek om hertoelating tot die evangeliebediening: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

Die volgende riglyne is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aanvaar vir die oorweging van 'n aansoek van 'n kandidaat vir hertoelating tot die evangeliebediening:

- * Watter faktore het 'n rol gespeel tydens die oorgaan tot 'n ander lewenstaats en/of die ontheffing uit die amp?
- * Was daar faktore wat gedui het op onbehoorlike optrede, wangedrag, of nie-geskiktheid vir die amp?
- * Was die faktore van so 'n aard dat remediëring kon plaasvind?
- * Is daar bewyse dat remediëring sedertdien ingetree het?
- * Dui getuigskrifte voldoende op 'n stabiele gesinslewe, kerklike betrokkenheid en roepingsbesef?
- * Indien daar besware van ringskommissies ter tafel is, is die besware relevant en voldoende begroot?
- * Alhoewel die ooraanbod van predikante en die groot getal beroepafwagtendes simpatie wek, kan dit nie by oorweging van die aansoek 'n deurslaggewende rol speel nie.
- * Kan 'n aansoek oor hertoelating op 'n deelversorgingsbasis oorweeg word?

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die riglyne word bekragtig.

(vi) Uitleg van Ordinsansie 2.3.14: Raad vir Regsadvies

Die volgende navraag van 'n ouderlingevergadering oor die uitleg van Ordinsansie 2.3.14 is deur die Raad vir Regsadvies hanteer:

Die ouderlingevergadering verstaan die betrokke Ordinsansie soos volg:

- * Wanneer en so dikwels as wat dit gebeur dat die diaken, as gevolg van watter rede ook al, nie die offergawes in die wyk kan insamel nie, die ouderling die verantwoordelikheid vir die insameling van die offergawes het en dit dan ook doen.
- * Die betrokke Ordinsansie het nooit die bedoeling gehad dat die ouderling primêr offergawes moet insamel nie.

Die Ordinsansie kom ter sprake as gevolg van die volgende argumente:

- * Die diaken se primêre taak is barmhartigheidsdiens en dit sluit nie die insameling van offergawes in nie.
- * Die kerkraadsvergadering word saamgestel uit 6 tot 9 diakens wat slegs aandag aan die diensgroepe (DDK) gee. Hulle saml nie offergawes in nie.
- * Die res van die kerkraad bestaan uit ouderlinge wat maandeliks offergawes insamel en die dienswerk eie aan die ouderling, in die onderskeie wyke verrig.

Al die argumente word afgelei van bogenoemde.

Die Raad vir Regsadvies het soos volg geadviseer:

- * Die Kerkorde bepaal in Ordinsansie 2.3.14 dat ouderlinge saam met die diakens verantwoordelik is vir die insameling van offergawes. Die medeverantwoordelikheid van die ouderlinge behels nie dat dit 'n opdrag is om offergawes in te saml nie, maar dat die ouderlinge 'n opsigtaak in die verband het.
- * Ordinsansie 2.4.3 bepaal dat die diakens maandeliks, of soos deur die kerkraad bepaal, al die gesinne en lidmate in die bepaalde wyke besoek en offergawes insamel. Die Kerkorde bepaal dus uitdruklik dat dit die taak van die diakens is om offergawes in te saml.
- * Ordereël 2.2.5.4 bepaal ook dat die diakens verantwoordelik is vir die insameling en besteding van fondse wat vir diakonale diens bestem is.
- * Daarby bepaal die Bevestigingsformulier vir Diakens ook dat hulle

verantwoordelik is vir die insameling van offergawes.

- * Die raad is daarvan bewus dat die praktyk in die Kerk ontstaan het dat slegs enkele diakens verkies word en 'n groter getal ouderlinge en dat die insameling van offergawes aan die ouderlinge opgedra word. Die enkele diakens is dan verantwoordelik vir die barmhartigheidswerk. Na die oordeel van die Raad vir Regsadvies is die praktyk *in der waarheid in stryd met die Kerkorde*. Die Raad het derhalwe besluit om die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering te versoek om ondersoek en studie oor die aangeleentheid te onderneem.
- * Die raad wil dus op hierdie stadium volstaan by dit wat in die Kerkorde geskryf staan.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die advies na die 66ste Algemene Kerkvergadering deur te gee vir kennisname en bespreking.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die uitleg word onderskryf.

(vii) Vraagstukke oor bediening met deelversorging: Memorandum van die Raad vir Regsadvies

Na aanleiding van talle vrae en probleme rondom die deelsorgbediening, is die Raad vir Regsadvies deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering versoek om by wyse van 'n kort memorandum aan die saak aandag te gee. Die volgende werkstuk is van die raad ontvang:

- * Uit Kerkorde Ordereël 2.1 is dit baie duidelik hoedat iemand in die amp van predikant kom en wat die voorreg daaraan verbonde is. Primêr gaan dit om roeping, bevestiging, Woordverkondiging en sakramentsbediening. Dit is egter ook duidelik dat daar nie verskillende soorte dienaars van die Woord is nie. Dienaars van die Woord word ook nie gerangskik in 'n hiërargiese struktuur nie.
- * In Kerkorde Ordereël 2.1.1 word in die een amp van dienaar van die Woord drie kategorieë onderskei naamlik predikante in gemeentes, predikante met besondere opdrag en predikante wat geëmeriteer het. In Kerkorde Ordinsansie 2.1.5 tot 2.1.17.2 word verdere verfyning gedoen wat voorlopig gelaat word behalwe om 2.1.17.2 uit te lig as 'n alternatief vir 'n deelsorgstandplaas.

- * Uit Kerkorde Ordereël 2.1.5 en 2.1.6, waar die dienswerk van die eerste twee kategorieë beskryf word, is dit duidelik dat wat die primêre voorreg betref, naamlik Woordverkondiging en sakramentsbediening, hoegenaamd geen verskil is nie. Wat hier belangrik is, is om daarop te let dat *Ordereël 2.1.6.2 saamgelees moet word met Ordinasie 2.1.17.2*.
- * Predikante wat geëmeriteer het (Ordereël 2.1.7) word buite rekening gelaat.
- * Wat is 'n predikantstandplaas en hoe word dit tot stand gebring? Kerkorde Ordinasie 2.1.2 en 2.1.2.1 bepaal onder andere:

2.1.2 PREDIKANTSTANDPLAAS

'n Standplaas is die gemeentelike werkruimte waar die dienswerk van 'n predikant verrig word.

2.1.2.1 Skepping en wysiging van 'n standplaas

- (i) 'n Standplaas word deur 'n gemeente(s) in oorleg met die betrokke ringskommissie(s) geskep.
- (ii) Aan 'n standplaas is volle, gedeeltelike, of geen versorging nie, verbonde.
- (iii) 'n Gemeente kan in die geval van die afname in lidmaatgetalle, of as gevolg van finansiële agteruitgang, in oorleg met die ringskommissie, 'n standplaas met volle versorging wysig na 'n standplaas met gedeeltelike versorging:
 - (a) Indien die standplaas gevul is, word, na 'n wedersydse ooreenkoms tussen die kerkraad en die predikant, 'n nuwe opgawe van versorgingsvoordele opgestel.
 - (b) Indien die predikant nie 'n nuwe opgawe van versorgingsvoordele aanvaar nie, word die saak na die ringskommissie verwys.
 - (c) Indien die ringskommissie oordeel dat 'n wysiging in die versorgingsvoordele noodsaaklik is vir die voortbestaan van die gemeente, en daar geen ander uitweg is nie, word 'n gewysigde opgawe van versorgingsvoordele deur die kerkraad, in oorleg met die ringskommissie, opgestel.
 - (d) Indien die predikant nie bereid is om 'n gewysigde opgawe van versorgingsvoordele te aanvaar nie, word die prosedure gevolg wat die versorging van die predikant by die opheffing van 'n standplaas reël, en word bekend gemaak dat die predikant beroepafwagend is.

- (iv) 'n Gemeente kan in oorleg met die ringskommissie 'n standplaas met gedeeltelike versorging wysig na 'n standplaas met volle versorging.

Opmerkings

- * 'n Gemeentelike standplaas is die normale werksruimte waarbinne die predikant sy dienswerk verrig.
- * 'n Gemeente word nie op 'n lukraak wyse tot stand gebring nie, daar bestaan uitvoerige bepalings in die Kerkorde Ordinasie 4.1 waaraan noukeurig voldoen moet word.
- * By die tot standkoming van 'n gemeente het die ringskommissie en die ringsvergadering beslissende verantwoordelikheid om opsig te hou dat aan al die vereistes inderdaad voldoen is.
- * 'n Standplaas in 'n gemeente word slegs geskep of gewysig in oorleg met die ringskommissie. Dit beteken dat die ringskommissie voortdurend betrokke moet wees by elke stap en dus ook deeglik op hoogte van alle ter sake aspekte moet wees.
- * Dit is en bly die ringskommissie se primêre verantwoordelikheid om opsig te hou dat die beste belange van die gemeente in die besonder, en die Nederduitsch Hervormde Kerk in die algemeen, bevorder en nie geskaad word nie.
- * In die geval van 'n wysiging aan 'n standplaas wat gevul is, is dit verder die verantwoordelikheid van die ringskommissie om opsig te hou dat teenoor die betrokke predikant billik en regverdig opgetree sal word.
- * Ook die opheffing van 'n standplaas geskied slegs in oorleg met die ringskommissie (kyk Ordinasie 2.1.2.2). Ook hier het die ringskommissie van die begin af duidelik inspraak.

Wat die versorging van die predikant betref, is die volgende ter sake

Orderoël 2.1.8

Die verantwoordelikheid vir die versorging van predikante berus by die opdraggewende vergaderings.

Ordinasie 2.1.6

- (i) Die kerkraad wat 'n predikant of proponent beroep, dra die verhuisingskoste soos ooreengekom.

Ordinansie 2.1.7 Versorging

- (i) By die versorging van 'n predikant word die riglyne van die Algemene Kerkvergadering in ag geneem ten opsigte van die volgende:
 - (a) traktement
 - (b) mediese en pensioenvoordele
 - (c) behuising
 - (d) vervoerkoste
 - (e) verlof.
- (ii) Versorgingsvoordele kan gewysig word soos die Kerkorde bepaal.

Opmerkings oor versorging van die predikant

- * Die predikant word deur die gemeente versorg (getrakteer) sodat hy sonder sorge vier-en-twintig uur van die dag in diens van die evangelie beskikbaar sal wees.
- * Sake wat by die versorging in aanmerking geneem behoort te word is
 - (i) die behoeftes van die predikant en sy/haar gesin
 - (ii) die sosio-kulturele aard ens van die gemeenskap waarbinne die gemeente geleë is en wat in so 'n gemeenskap van die predikant en sy/haar gesin ten opsigte van sosiale status verwag sou word.
- * Volle versorging
 - ** 'n Standplaas waaraan Ordinansie 2.1.7 (i)(a) ten volle uitvoering gegee kan word, kan beskou word as 'n standplaas met volle versorging.
 - ** 'n Standplaas waaraan Ordinansie 2.1.7 (i)(b) tot (e) ten volle uitvoering gegee kan word, maar aan 2.1.7 (i)(a) slegs gedeeltelik behoort ook as 'n volversorgde standplaas beskou te word, vanweë die besluit van die Algemene Kerkvergadering dat die riglyne ten opsigte van die traktement (= die kontantdeel) nie afdwingbaar is nie. Selfs al sou die kontantdeel aanmerklik kleiner wees as die riglyne, maar die res van die versorging ten volle geskied, behoort dit as volle versorging te geld.
- * Deelversorging
 - ** 'n Standplaas waarin nie aan Ordinansie 2.1.7 (i)(b) tot (e) uitvoering gegee kan word nie, moet as deelsorg beskou word, selfs al sou die traktement (kontantdeel) gelyk wees aan die riglyne van die Algemene

Kerkvergadering.

- * 'n Standplaas met deelversorging is wel 'n volledige standplaas met alles wat dit inhou, soos byvoorbeeld afvaardiging na die ringsvergadering.
- * Die predikant in 'n deelsorgstandplaas moet sy ampswerk uitvoer soos in die Bevestigingsformulier uitgespel en soos in die Kerkorde Ordereël 2.1.5 bepaal. Dit gaan nie om 'n tweedeklas standplaas en 'n tweedeklas predikant nie.
- * Die ringskommissie het 'n baie groot verantwoordelikheid ten opsigte van deelsorgstandplase en deelversorgde predikante. Voortdurend behoort die primêre vraag beantwoord te word of dit die beste oplossing in belang van die voortgaande verkondiging van die evangelie en van die besondere gemeente onder die bepaalde omstandighede is. Hoewel dit die primêre saak is, moet onmiddellik ook geantwoord word of daar in alle opsigte billik, regverdig en eerlik teenoor die predikant in die deelsorgstandplaas opgetree word. Deelsorgstandplase sal voortdurend (jaarliks) geëvalueer moet word om vas te stel of dit steeds die enigste en beste oplossing onder die bepaalde omstandighede sou wees.
- * By herhaling moet beklemtoon word dat 'n standplaas (van watter aard ookal), slegs geskep mag word met die oog op die voortgang van die werk van die Kerk. Dit mag nooit gebeur dat 'n standplaas geskep of gewysig word bloot om 'n persoon terwille te wees nie.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die memorandum na die 66ste Algemene Kerkvergadering deur te gee vir kennisname en bespreking.

BESLUIT

1. **Kennis geneem.**
2. Die Raad vir Regsadvies word versoek om in die lig van die besluite van die 66ste Algemene Kerkvergadering oor deelversorging, die saak te hersien.

(viii) Navraag oor reiskoste van predikante met besondere opdrag

Na aanleiding van vrae van 'n ringskommissie oor die bogenoemde aangeleentheid het die Raad vir Regsadvies die volgende advies aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deurgegee:

- * 'n Predikant met 'n besondere opdrag binne die ruimte van die Kerk behoort seker sodanige traktement en emolumente te ontvang wat nodig is vir die uitvoering van die besondere opdrag.
- * 'n Predikant wat deur 'n buite-instansie betaal word, het tog seker vrywillig die vergoedingspakket van die instansie aanvaar en kan moeilik agterna eise ten opsigte van enige reiskoste stel. Dit geld selfs in die geval waar 'n predikant deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in 'n besondere opdrag benoem is.
- * Dit mag dalk wees dat die betrokke predikant 'n groter salaris as die ander predikante van die ring ontvang of dat hy 'n maatskappymotor ry, wat genoegsaam kompensasie is en wat hom dus nie in 'n nadelige posisie ten opsigte van die ander predikante in die ring plaas nie.
- * 'n Ringsvergadering is seker by magte om indien hy oor die nodige fondse beskik, te besluit dat hy sodanige predikant se reiskoste na vergaderings, byvoorbeeld van die Ringsraad vir Predikante, as 'n gebaar van welwillendheid sal betaal.
- * Indien 'n predikant met 'n besondere opdrag dienswerk verrig in belang van 'n gemeente (ring) en die waarneming van eredienste buite sy bepaalde opdrag, word sy dienswerk en reiskoste deur die gemeente (instansie) wat van sy dienste gebruik maak, vergoed.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die advies word onderskryf.

(ix) Stemreg en bevestiging van 'n predikant met besondere opdrag: Advies van die Raad vir Regsadvies

Na aanleiding van vrae oor die bogenoemde aangeleentheid deur ringskommissies, antwoord die Raad vir Regsadvies, op versoek van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, soos volg:

- * Die enigste vergadering waar 'n predikant wat 'n besondere opdrag ontvang het, volle sittingsreg met stemreg het, is die Algemene Kerkvergadering.
- * 'n Predikant wat adviserende stem het, mag wel as lid van 'n ringsraad of 'n kommissie benoem word en hy sou ook op versoek en met skriftelike

toestemming van die konsulent, bepaalde vergaderings (gemeente en kerkraad) mag lei, maar nie as konsulent optree nie.

- * Dit is 'n vraag hoe iemand wat in 'n bepaalde besondere opdragpos benoem is, ook bevestig kan word. Indien die opdragpos as 'n standplaas geskep is, dan word 'n predikant daarheen beroep en daarin bevestig.
 - (a) 'n Standplaas kan alleen in 'n gemeente of in kombinasie tussen gemeentes geskep word. 'n Standplaas waarheen 'n predikant beroep word en waarin hy dan bevestig moet word, kan nie los van 'n gemeente of kombinasie tussen gemeentes bestaan nie.
 - (b) Dosente, wat tog predikante met besondere opdrag is, word nie bevestig nie en daar bestaan ook nie 'n formulier vir sodanige bevestiging nie.
- * Indien daar wel 'n standplaas op die voorgeskrewe wyse geskep is en 'n predikant is in daardie standplaas bevestig, het hy wel volle stemreg op sowel die ouderlingevergadering, die kerkraadsvergadering en die ringsvergadering soos in die Kerkorde duidelik bepaal word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Die advies word onderskryf.

2.1.2.5 Verslag vanaf die Predikantevergadering

Sedert die vorige Algemene Kerkvergadering is twee Predikantevergaderings gehou. Wat betref 'n maandelike vergadering gedurende 2001 het die bestuur van die Predikantevergadering besluit om, in lyn met die besluit van die 64ste Algemene Kerkvergadering, nie 'n vergadering te reël in dieselfde jaar as wat die Algemene Kerkvergadering sitting neem nie. Die bestuur van die Predikantevergadering lewer soos volg verslag oor bogenoemde twee vergaderings wat gehou is:

Met die vergadering wat gehou is op 8 September 1999 het die bestuur van die Predikantevergadering gepoog om die vergadering in 'n ander vorm aan te bied. Die oggendprogram is gewy aan 'n soort woord- en lied-erediens wat met kort referate afgewissel is. Aan die hand van Lukas 14:15-15:32, wat deel uit maak van die groter en bekende reisverhaal in Lukas (Luk 9:51-19:27), is aan die hand van die tema *Op weg met Jesus* gepoog om aan te toon wat dit werklik vir gelowiges (en die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika) beteken om werklik sy dissipel te wees,

dit wil sê, wat die implikasie daarvan is om saam met Jesus op weg te wees.

Prof TFJ Dreyer het die referate (wat deurentyd met Skriflesing en sang afgewissel is) ingelui deur te wys op die situasie waarin die Kerk homself tans bevind, en veral hoe die postmoderne tydsges op talle ander maniere in die kerklike lewe sigbaar geword het. Hy het ook gewys op die verskeie wyses waarop die Kerk tans reageer op die talle veranderings in die Kerk.

Prof Y Dreyer het vervolgens, in 'n kort eksegeese van Lukas 14:25-33, aangetoon dat die menslike reaksie in tye van onsekerheid dikwels die is van kompromieë sluit ter wille van oorlewing. Vervolgens het prof TFJ Dreyer in 'n kort voordrag, getiteld *Enkele perspektiewe op die Hervormde Kerk vandag*, aangetoon dat die Kerk nie sal oorleef indien hy net dit wil bewaar wat hy reeds het nie. Die Kerk sal ook aandag moet gee aan al die vrae en belewenisse van sy lidmate in die huidige tydsges. As die Kerk dit nie doen nie, het prof Y Dreyer vervolgens aangetoon, sal die Kerk soos sê wees wat laf geword het.

In 'n kort meditasie het prof PA Geyser vervolgens aangetoon dat die Kerk sy funksieverlies in die huidige omstandighede sal moet raaksien. Die Kerk sal ook bereid moet wees om op sy eie voetspore terug te loop en homself af te vra hoe dit dan gekom het dat hy dalk sy doel gemis het. Dalk het die Kerk homself so met oorlewing besig gehou, dat hy Jesus Christus, met wie ons op reis behoort te wees, uit die oog (of dalk nog erger, uit die hart) verloor het. Dalk was iets in ons nadenke oor kerkwees ook skeefgetrek. Die Kerk het selfs miskien die Jesus-saak verkeerd verstaan. Veral in hierdie omstandighede bly die enigste opsie vir die Kerk om weer ernstig te gaan vra wat dit beteken om op reis met Jesus te wees.

Vervolgens het dr E van Eck in 'n kort eksegeese van Lukas 14:15-15:32 probeer aantoon wat dit, volgens hierdie gedeelte in Lukas beteken, om saam met Jesus Christus in hierdie wêreld op reis te wees. Om op reis saam met Christus te wees beteken nie om net te bewaar en te behou nie, maar om te gaan soek na hulle wat verlore is, hulle wat sonder Christus lewe. In wese kom dit daarop neer dat die Kerk, in die soeke na hulle wat die evangelie nodig het, sy kruis moet opneem, en Christus in gehoorsaamheid en met oorgawe moet volg. Die program is afgesluit met 'n toekomspektief wat deur prof TFJ Dreyer voorgelê is. Die Kerk moet altyd daarop gerig wees om besig te wees met die wesenlike van ons diens aan God. Laasgenoemde bestaan uit 'n persoonlike en steeds volgehoue omgang met die Woord van God, deur ons persoonlike omgang met Gó in gebed, meditasie en voortdurende studie. In die gemeentelike lewe moet daar meer ruimte geskep word vir ons gesprek met God en ons geloof in God. Uiterlik sal hierdie spiritualiteit mede-bepaal word deur ons eie teologiese etos, maar ook verryk moet word deur ons ekumeniese bande met gelowiges van ander denominasies. Egte spiritualiteit lei noodwendig tot 'n hegte koinonia, wat gekenmerk word deur ons liefde, omgee en sorg vir mekaar. Dit realiseer eers wanneer ons bereid is om afstand te doen van onself en die kerk se dienskneggestalte begin aanneem.

Die vergadering wat gehou is op Donderdag 13 September 2000 het gefokus op twee sake, te wete die kindernagmaal en die kerklied. As inleiers het respektiewelik opgetree prof J Buitendag (nagmaal en dooplidmate), dr J Otto (Dooop as deur tot die nagmaal: Die belang van geloofstoe-eiening vir opbouende deelname aan die sakrament) en prof JH Koekemoer (Enkele perspektiewe op kindernagmaal) en, wat die kerklied betref, prof APB Breytenbach en dr EC Klopers.

Alhoewel daar nie tydens die vergadering voldoende tyd was om aan al die sake voldoende aandag te gee wat deur die inleiers op die tafel gesit is nie, was die positiewe van die vergadering dat die teenwoordiges ten minste al die sake op die tafel kon kry, en dat die bespreking van die onderwerp die lede van die vergadering tot sinvolle nadenke gestimuleer het.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2.1.2.6 Hospitaalbediening

Rasionalisering van hospitaalbediening:

As deel van die rasionaliseringproses in die Kerk is besluit dat die sinodale poste vir hospitaalbediening soos volg uitfaseer:

Pretoria standplase: einde 1999 en 2000
Johannesburg standplaas: einde 2001

Aangesien die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering geoordeel het dat Hospitaalbediening steeds 'n strategiese bediening vir die Kerk is, is besluit om 'n alternatiewe bedieningswyse, wat ook sterk missionêr gerig is, te ontwikkel. Die Ringe van Pretoria, Johannesburg, Germiston en Zuurfontein, waar die sinodale poste gefunksioneer het, neem voortaan verantwoordelikheid vir hierdie bediening. Só 'n bedieningsstrategie behoort ook wyer in die Kerk as die Pretoria-Johannesburg gebied ontwikkel te word.

Ds J Coetzee het die opdrag ontvang om leiding te neem met die ontwikkeling van 'n alternatiewe bedieningsstrategie en die nodige toerusting daarvoor aan ampsdraers en lidmate te bied.

Werkwyse

* Die ringsvergadering neem verantwoordelikheid vir die ontwikkeling en

funksionering van die hospitaalbediening binne die betrokke ringsgebied. Ringsgemeentes is verantwoordelik vir die bediening by hospitale soos aan hulle toegewys.

- * Pasiënte vanuit gemeentes buite die betrokke ringsgebied word slegs op versoek van die tuisgemeente besoek.

Die tuisgemeentes van pasiënte is dus verantwoordelik om die gemeente/ predikant, wat verantwoordelik is vir die bediening by 'n betrokke hospitaal, in kennis te stel van pasiënte wat daar gehospitaliseer word. Die predikante is verantwoordelik vir die koördinerings van die bediening by die betrokke hospitale.

Terugvoering aan die tuisgemeente insake die pastorale versorging van pasiënte sal, soos wat dit prakties moontlik is, gegee word.

- * Die ideaal is dat lidmate wat hulle daartoe geroepe voel, toegerus sal word om as pastorale werkers op te tree by hospitale waar dit haalbaar is.
- * Hospitaalbediening bied besondere missionêre geleenthede vir die Kerk. Die konsep van *diensevangelisasie* blyk die mees effektiewe benadering te wees, terwyl die *Getroue Getuies*-kursus as toerustingsmateriaal aanbeveel word.

'n Dankwoord

Die era van Hospitaalbediening deur predikante in sinodale poste kom dus teen die einde van 2001 na ongeveer 36 jaar tot 'n einde. Baie dankie aan die predikante wat oor die jare hierdie bediening verrig het. Hierdie bediening vra 'n besondere ingesteldheid en toewyding van die hospitaalpredikant en talle lidmate sal sekerlik kan getuig van die voorreg om in tye van siekte en lyding só deur die Kerk versorg te kon word.

Baie dankie vir die voorreg om in hierdie besondere bediening diensbaar te kon wees.

Baie dankie ook aan die gemeentepredikante en veral die lidmate wat tans met groot toewyding die pastorale werk by hospitale verrig.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Dank word betuig aan al die predikante vir die hospitaalbearbeiding wat oor baie jare verloop het.

3. Dank word in die besonder betuig aan ds J Coetzee vir opleiding en toerusting wat hy aan studente, predikante en lidmate gegee het oor hospitaalbearbeiding.

4. Dank word betuig aan predikante in groot sentra wat lidmate van ander gemeentes in hospitale besoek.

2.2 OUDERLINGE

2.2.1 BESLUTE VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING

2.2.1.1 Raad vir Ouderlinge

(i) Struktuur vir Raad vir Ouderlinge

'n Kommissie word benoem om die struktuur van rade vir ouderlinge op rings- en sinodalevlak te formaliseer en in ooreenstemming te bring met die beginsel van afvaardiging wat in die res van die Kerkorde geld, met verslaggewing aan die volgende Algemene Kerkvergadering.

Die Moderamen het opdrag ontvang om 'n kommissie te benoem vir die uitvoering van die opdrag.

Die Kommissie het die saak na die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat verwys en die name van die gekose komitee soos voorgestel deur die Moderamen, deurgegee. Aan die saak is nie aandag gegee nie.

Vergelyk die verslag van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat.

BESLUIT

1. Vir kennisname.

2. Die opdrag kontinueer.

(ii) Skakeling met ouderlingevergaderings op gemeentevlak

Die Raad vir Ouderlinge moet op 'n deurlopende basis met die ouderlingevergadering van elke gemeente skakel.

Die besluit is onder die aandag van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat gebring. Aan die saak is nie aandag gegee nie.

Vergelyk verslag van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat.

BESLUIT

1. Kennis geneem
2. Die opdrag kontinueer.

(iii) Begroting vir werkwinkels: Ringsrade vir Ouderlinge

Ringsvergaderings begroot vir werkwinkels vir die Ringsraad vir Ouderlinge saam met die Algemene Raad vir Ouderlinge waarin indringend aandag gegee word aan die opsig- en regeertaak van die ouderling.

Die besluit word onder ringsvergaderings se aandag gebring.

Geen terugvoer is van ringsvergaderings oor die saak ontvang nie. Dit het waarskynlik te doen met die benoeming van die nuwe rade en die verdwyning van die Algemene Raad vir Ouderlinge.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(iv) Onafgehandelde take: Raad vir Ouderlinge

Die volgende take wat nie deur die vorige raad afgehandel is nie, is na die nuwe raad verwys vir afhandeling:

- * Die opsigtaak van ouderlinge oor dooplidmate.
- * Die ondersoek na 'n bedieningspatroon waarbinne die ouderling sy werk die sinvolste kan verrig.
- * Die toerusting van die ouderlingkorps van die Kerk tot nougesette Bybelse gehoorsaamheid.

- * Die bywerk van 'n addisionele model oor die belydenisskrifte by die toerustingskursus vir ouderlinge.
- * Die gevaar wat ander godsdienste vir die Christen in Suid-Afrika inhou, in besonder die Islamgeloof. Prof PJ van der Merwe was saam met die Raad vir Ouderlinge met hierdie taak besig. Dit was nog nie afgehandel nie.
- * Aansoek om hertoelating tot die evangeliebediening.
- * Die strukturering van die werk van die kategete.

Die take is na die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat verwys. Behalwe met betrekking tot toerusting, is daar nie aandag aan die ander sake gegee nie.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Die volgende opdragte word gekontinueer:

- * **Die opsigtaak van ouderlinge oor dooplidmate.**
- * Die ondersoek na 'n bedieningspatroon waarbinne die ouderling sy werk die sinvolste kan verrig.
- * Die toerusting van die ouderlingkorps van die Kerk tot nougesette Bybelse gehoorsaamheid.
- * **Die bywerk van 'n addisionele model oor die belydenisskrifte by die toerustingskursus vir ouderlinge.**
- * **Die gevaar wat ander godsdienste vir die Christen in Suid-Afrika inhou, in besonder die Islamgeloof.**
- * **Die strukturering van die werk van die kategete.**

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR SKRIBA

'n Herstemming word gehou tussen die volgende persone:

Dr DJC van Wyk (jr)
Dr E van Eck
Dr JJ Steenkamp.

2.3 **DIAKENS**

2.3.1 **BESLUIT VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING**

2.3.1.1 **Toerustingskursus vir diakens**

Die 65ste Algemene Kerkvergadering het kennis geneem dat die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering opdrag gekry het om die hersiening van die toerustingskursus af te handel.

Die Kommissie van die ADV is versoek om die taak so gou moontlik af te handel.

Aan die saak is indringend aandag gegee soos blyk uit die verslag van die ADV aan die 66ste Algemene Kerkvergadering

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2.3.1.2 **Fonds vir kinders in nood**

Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering is versoek, om in oorleg met die Raad van Finansies, 'n noodfonds te vestig wat primêr gebruik word om kinders wat in nood verkeer of trauma ervaar, te versorg.

Die saak het aandag geniet soos blyk uit die verslag van die ADV aan die 66ste Algemene Kerkvergadering.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2.3.1.3 **Herstrukturering van Die Ondersteuningsraad**

In die lig van die huidige omstandighede op die breë welsynsterrein in Suid-Afrika,

gee die vergadering opdrag dat ondersoek gedoen word en, indien nodig, Die Ondersteuningsraad herstruktureer word in oorleg met die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies.

Die Ondersteuningsraad is versoek om met die werk voort te gaan. Die verslag van Die Ondersteuningsraad oor die aangeleentheid is deur die buitengewone sitting van die 65ste Algemene Kerkvergadering in Maart 2001 aanvaar.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2.3.1.4 Beskrywingspunt

(a)

WYSIGING VAN ORDEREËL 2: RING VAN NOORD-KAAPLAND

Ampte is gawes en dienste waardeur God die mense wie Hy in en deur Christus verlos het lei en regeer. Deur die ampte rus Hy die gelowiges toe vir hulle dienswerk in die wêreld en vir die opbou van die kerk tot die werklike eenheid in Christus.

Die ampte word onderskei, en 'n ampsdraer word nie in meer as een amp bevestig nie.

Ampsdraers verrig hulle dienswerk in verantwoordelikheid voor God onder opsig van die bevoegde kerklike vergaderings.

Die ampsopdrag word uitgevoer deur die dienswerk van

**dienaars van die Woord
ouderlinge en
diakens.**

Motivering

God verlos die mens deur Christus en bring mense deur Woord en Gees tot geloof in Hom, en nie deur die amp nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

ORDE VAN DIE VERGADERING

MOSIE VAN DANK TEENoor PREDIKANTE

Die volgende mosie van die ouderlinge teenoor predikante van die Kerk word aanvaar:

Die ouderlinge van die Kerk is deeglik bewus van die moeilike omstandighede waaronder die predikante van die Kerk hulle diens verrig, en dat dit gepaard gaan met spanning, dikwels groot frustrasies en baie opoffering.

Die ouderlinge bedank alle predikante vir die hoë vlak van dienslewering in die Kerk en bid hulle die seën van die Here toe.

--- oOo ---

3. VERGADERINGS VAN AMPTE

3.1 OUDERLINGEVERGADERINGS

3.1.1 BESKRYWINGSPUNTE

3.1.1.1 WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.1.1 (iv): ROTERING VAN VOORSITTER EN SKRIBA VAN DIE OUDERLINGEVERGADERING: RING VAN KROKODILRIVIER

Ordinansie 3.1.1 (iv) word gewysig om soos volg te lees:

Die ouderlingevergadering kies minstens sesjaarliks op 'n rotasiebasis 'n voorsitter en 'n sekretaris.

Motivering

Drie jaar is net gewoon te kort vir 'n voorsitter en sekretaris om op 'n sinvolle wyse hulle bestuursfunksie tot uitvoer te bring. Die persone is nouliks op dreef, dan moet hulle weer vervang word. In talle gemeentes lewer dit groot probleme op.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

3.1.1.2 WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.1.1 (iv): SAMESTELLING VAN DIE OUDERLINGEVERGADERING: RING VAN ZEERUST

Ordinansie 3.1.1 (iv) word gewysig om soos volg te lees:

- (iv) Die ouderlingevergadering kan na goeëddunke besluit om driejaarliks op 'n rotasiebasis 'n voorsitter en sekretaris te kies.**

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.1.1.3

UITBREIDING VAN ORDINANSIE 3.1.2: WERKOPDRAG OUDERLINGEVERGADERING : RAAD VIR REGSADVIES

Ordinansie 3.1.2 word uitgebrei met 'n nuwe nommer (xxviii). Die bestaande (xxvii) kry die nommer. Die nuwe nommer (xxvii) lui soos volg:

(xxvii) hou saam met die predikant toesig oor die argiefstukke, kontroleer jaarliks die inhoud daarvan, sien toe dat die argiefstukke gereeld in die sentrale argief geplaas word en lewer verslag

Motivering

Die saak het agterweë gebly met die skryf van die Kerkorde.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Herstemming vind plaas tussen drr DJC van Wyk (jr) en E van Eck.

3.1.1.4

BEKRAGTIGING VAN KONSISTORIEBESLUIE: RING VAN BRONKHORSTSPRUIT

Konsistoriebesluite word nie meer tydens vergaderings van die ampte bekragtig nie, maar daar word slegs daarvan kennis geneem.

Motivering

Die meeste konsistoriebesluite is reeds uitgevoer teen die tyd dat 'n vergadering van die ampte dit bekragtig.

Kommentaar van die Raad vir Regsadvies:

- * Die Raad vir Regsadvies steun nie die beskrywingspunt nie en oordeel dat die Kerkorde onveranderd gelaat moet word wat die bekragtiging van

konsistoriebesluite betref. Die volgende word as redes gestel:

- ** Konsistoriebesluite verkry eers regsrag wanneer dit op 'n amptelike geskeduleerde vergadering bekragtig word.
- ** Die bekragtiging van konsistoriebesluite bied nie maar slegs geleentheid dat daar kennis geneem kan word van besluite wat geneem is nie, maar dat daar geleentheid is om verkeerde besluite reg te stel en dat die besluite dan opgeneem kan word in die notule.
- * Die Algemene Kerkvergadering word versoek om dit weer onder die aandag van vergaderings van die ampte te bring dat konsistoriebesluite slegs in dringende gevalle geneem behoort te word.
- * Oorweging kan ook geskenk word aan die kombinerings van Ordinansie 3.1.3 (iv) en (v).

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

3.1.2

EMERITUSPREDIKANTE WAT DIEN AS VOORSITTERS VAN OUDERLINGEVERGADERINGS

Dit het onder die aandag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gekom dat daar gevalle is waar emerituspredikante wat ouderlingswerk in 'n gemeente verrig, verkies word tot voorsitter van die ouderlingevergadering. Die Raad vir Regsadvies oordeel dat dit in stryd is met Ordereël 3.3 en Ordinansie 3.1.1 (iii).

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om ouderlingevergaderings daarop te wys dat emerituspredikante wat ouderlingswerk in die gemeente verrig, nie as voorsitter van die ouderlingevergadering verkies kan word nie.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

3.2 DIAKENSVERGADERING

3.2.1 BESKRYWINGSPUNT

3.2.1.1

DEELNAME VAN DIAKENS IN BESLUITNEMING OOR DIE LEER EN LEWE VAN LIDMATE: RING VAN LOSBERG

Vergaderingstrukture word so gewysig dat diakens kan deelneem in die besluitneming oor die leer en lewe van lidmate van die Kerk

Motivering

Vanweë die huidige funksie van die ouderlingevergadering in die Kerk voel diakens dat hulle nie langer werklik kan deelneem aan die neem van besluite ten opsigte van algemene sake wat die gemeente en die Kerk aangaan nie. Daar bestaan 'n sterk aandrang by diakens dat groter bevoegdheids opnuut aan die kerkraadsvergadering toegeken sal word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

3.2.1.2

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.2.1(ii): ROTERING VAN VOORSITTER EN SKRIBA VAN DIE DIAKENSVERGADERING: RING VAN KROKODILRIVIER

Ordinansie 3.2.1 (ii) word gewysig om soos volg te lees:

- (ii) Die diakensvergadering kies minstens *sesjaarliks* op 'n rotasiebasis 'n voorsitter en sekretaris.

Motivering

Drie jaar is net gewoon te kort vir 'n voorsitter en sekretaris om op 'n sinvolle wyse hulle bestuursfunksie tot uitvoer te bring. Die persone is nouliks op dreef, dan moet hulle weer vervang word. In talle gemeentes lewer dit groot probleme op.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

3.2.1.3

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.2.2(vi): WERKOPDRAG VAN DIE DIAKENSVERGADERING : RAAD VIR REGSADVIES

Ordinansie 3.2.2(vi) word gewysig om soos volg te lees:

- (vi) stuur *memoranda, studiestukke, voorstelle, versoekskrifte* en beskrywingspunte na die ringsdiakensvergadering

Motivering

Die saak moet duideliker en eenvormig in die Kerkorde ingeskryf word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.3

KERKRAADVERGADERINGS

3.3.1

BESKRYWINGSPUNT

3.3.1.1

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.3.2 (iv): NOMINERING VAN OUDERLINGE: RAAD VIR REGSADVIES

Ordinansie 3.3.2 (iv) word gewysig om soos volg te lees:

- (iv) *nomineer belydende lidmate* vir verkiesing as ouderlinge en diakens deur die gemeentevergadering.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.3.1.2

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.3.2 (xv): WERKOPDRAG VAN DIE KERKRAADSVERGADERING : RAAD VIR REGSADVIES

Ordinansie 3.3.2 (xv) word gewysig om soos volg te lees:

(xv) dien memoranda, studiestukke, voorstelle, versoekskrifte en beskrywingspunte by die ringsvergadering in

Motivering

Die saak moet duideliker en eenvormig in die Kerkorde ingeskryf word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.4 **RINGSVERGADERINGS**

3.4.1 **VORMING VAN NUWE RINGE**

3.4.1.1 **Ringe van Oos-Londen en Port Elizabeth**

Twee nuwe ringe is sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering gestig toe die Ring van Bloemfontein verdeel het.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die verdeling van die Ring van Bloemfontein soos volg goedgekeur om vanaf 1 Julie 2000 selfstandig te funksioneer:

Ring van Oos-Londen

Bloemfontein
Bloemfontein-Wes
Oos-Londen
Dordrecht/Queenstown
Aliwal-Noord.

Intussen het die gemeente Aliwal-Noord ontbind en die lidmate skakel in by die gemeentes Bloemfontein en Bloemfontein-Wes.

Die eerste ringsvergadering van Oos-Londen het op 25 en 26 Mei 2001 te

Queenstown sitting geneem. Prof APB Breytenbach het namens die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die historiese ringsvergadering bygewoon. Ds WJ Slabbert is as voorsitter en ds JAJ van Rensburg as skriba verkies.

Ring van Port Elizabeth

Port Elizabeth
Jeffreysbaai
Uitenhage/Despatch
Cradock.

Die eerste ringsvergadering van Port Elizabeth het op Saterdag 2 Junie 2001 sitting geneem. Dr SP Pretorius het namens die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die historiese ringsvergadering bygewoon. Ds LJ Strauss is as voorsitter en ds HP Meyer as skriba verkies.

Die Ring van Bloemfontein het 27 keer vergader.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die Ringe van Oos-Londen en Port Elizabeth word gelukgewens met hulle stigting en sterkte met hulle werksaamhede toegebid.

3.4.2 BESKRYWINGSPUNTE

3.4.2.1 WYSIGING: ORDINANSIE 3.4.1 (i)(d): SAMESTELLING VAN DIE RINGSVERGADERING: RING VAN MAQUASSI

Ordinansie 3.4.1 (i)(d) word gewysig om soos volg te lees:

emerituspredikante en emeritus teologiese dosente wat binne die ring woon, predikante met besondere opdrag en teologiese dosente wat in 'n ander ring woon, lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Administrateur, wanneer daartoe uitgenooi, met spreekreg.

Motivering

Lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is nie almal predikante nie. Tans is dit gebruik dat lede van die Kommissie van die Algemene

Kerkvergadering deur die Kommissie benoem word om ringsvergaderings by te woon. So gebeur dit dat ouderinglede van die Kommissie uit ander ringe 'n bepaalde ringsvergadering bywoon. Daarmee word aanvaar dat die lede van die Kommissie wat benoem word steeds op uitnodiging van die ringsvergadering sitting neem, anders sal die Kerkorde ook sodanig gewysig moet word om ruimte te skep vir die benoemde lede. Voorheen is net die baie verafgeleë ringe besoek deur lede van die Kommissie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.4.2.2

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.2 (viii): WERKOPDRAG VAN DIE RINGSVERGADERING : RAAD VIR REGSADVIES

Ordinansie 3.4.2 (viii) word gewysig om soos volg te lees:

- (viii) beoordeel *memoranda, studiestukke, voorstelle, versoekskrifte en beskrywingspunte* wat kerkrade, ampsdraers en lidmate na die Algemene Kerkvergadering wil deurstuur

Motivering

Die saak moet duideliker en eenvormig in die Kerkorde gestel word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

DIE VERGADERING VERDAAG VIR AANDETE

--- oOo ---

**HERVATting VAN DIE VERGADERING NA AANDETE OP DINSDAG
2 OKTOBER 2001**

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE SKRIBA

Dr DJC van Wyk (jr) word verkies.

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISEVOORSITTER

Die vergadering stem vir 'n sekundus vir die visevoorsitter.

3.4.2.3

**WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.3 (xviii): WERKWYSE VAN DIE
RINGSVERGADERING : RAAD VIR REGSADVIES**

Ordinansie 3.4.3 (xviii) word gewysig om soos volg te lees:

(xviii) reël watter afgevaardigde uit die ring 'n memorandum, studiestuk, voorstel, versoekskrif of beskrywingspunt wat aanvaar is vir deursending aan die Algemene Kerkvergadering, op die vergadering van die Algemene Kerkvergadering sal toelig en motiveer.

Motivering

Die saak moet duideliker en eenvormig in die Kerkorde gestel word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.4.2.4

**VERSLAGGEWING AAN DIE RINGSVERGADERING: RING VAN
GERMISTON**

Verslaggewing aan die ringsvergadering bestaan uit die doelwitte wat vir elke bedieningsveld gestel word, en die verslag oor die vordering al dan nie met die werk, soos gemeet aan die vorige jaar se doelwitte.

Motivering

Die werkwyse bepaal die gemeente se doelwitte en die werk wat op gemeentevlak gedoen word, word die fokus van besprekings by die ringsvergadering. Die van onder-na-bo beginsel word sodoende bevorder en meer sinvolle ringsvergaderings is die gevolg.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

3.4.2.5

GEBRUIK VAN EIE JAARVERSLAE: RING VAN NOORDELIKE NATAL

- * Dit word aan ringsvergaderings oorgelaat om self te besluit watter jaarverslae (Sensus en Statistiek uitgesluit), soos ontvang vanaf rade, bruikbaar is in hulle bepaalde situasie.
- * Indien 'n ringsvergadering oordeel dat sekere jaarverslae, of selfs al die jaarverslae (Sensus en Statistiek uitgesluit), nie bruikbaar is in hulle bepaalde situasie nie, word die volgende werkwyse gevolg met betrekking tot die betrokke ringsgemeentes se verslagdoening aan die ringsvergadering:
 - ** Die ringsvergadering stel 'n skriftelike verslag, na eie formaat, op oor die funksionering van die betrokke werksaamheid in daardie ring (byvoorbeeld ten opsigte van Erediens, Apostolaat, Pastoraat en Presbiteraat, Ekumene, Gesinsorg), en die verslag word deur gemeentes van die ring gebruik vir verslagdoening aan die ringsvergadering.
 - ** Ringskommissies stel op grond van die inligting wat van ringsgemeentes ontvang word, 'n samevattende verslag op om aan die betrokke raad of die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deur te stuur. In die samevattende verslag word die stand van sake, probleme en aanbevelings aan die betrokke raad vervat.

Motivering

- * Die verslagvorme soos opgestel deur die afsonderlike sinodale rade, word nuttig gebruik in talle ringe en gemeentes. Ringe wat bestaan uit kleiner gemeentes, bevraagteken egter die sinvolheid van die formaat van die huidige verslag-

doening. Gemeentes se situasie verskil, en dit het verskillende werkwyses tot gevolg. Daarom bly dit 'n onmoontlike taak vir sinodalerade om verslagvorms op te stel wat deur alle gemeentes/ringe sinvol gebruik kan word.

- * Daar moet steeds verslag gedoen word aan die ringsvergadering. Die formaat word net minder rigied. Daar word gehoop dat dit sal lei tot sinvolle, opbouende en motiverende gesprek rondom die betrokke sake.
- * Omdat die Sensus- en Statistiekverslag noodsaaklik is ten opsigte van heffingvasstelling en ander kerklike statistiek, word dieselfde inligting vanaf al die gemeentes verwag. Daarom word die verslag uitgesluit uit bogenoemde beskrywingspunte.

BESLUIT

- 1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.**
- 2. Die volgende voorstel word aanvaar:**
 - * Die kerk beweeg in die rigting dat die ringsvergadering die agenda vir die ringsvergadering bepaal.
 - * Dit word enersyds gevorm deur die beplanning en doelwitte wat die ring gedoen het en beantwoord aan plaaslike behoeftes en werklikhede.
 - * Andersyds dien die sinodale leiding wat gegee word deur komitees en rade as 'n stiplys van die werk van die Kerk waaraan die werk in die ring in 'n siklus ook moet aandag gee.
 - * Met die oog hierop gee die agendakommissie aandag aan die Ordinansies oor die werkopdrag van die ringsvergadering.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERSOEK OM HERSIENING VAN BESLUIT GENEEM ONDER AGENDAPUNT 3.1.1.2

Ds JLJ Smit, gesekondeer deur dr BJ van Wyk, stel die volgende versoek:

Die vergadering word dringend versoek om die besluit wat geneem is oor die wysiging van Ordinasie 3.1.1 (iv) in heroorweging te neem.

Die formulering wat aanvaar is, met spesifieke verwysing na "na goeddunke", trek effektief 'n streep deur die rotasiebeginsel wat met groot sorg en goeie rede in die Kerkorde ingeskryf is.

Dit het gevolglik implikasies vir elke vergadering wat in die Kerkorde omskryf word.

Die vergadering hanteer die versoek in terme van die Reglement van Orde punt 10.

Dr BJ van Wyk lig die versoek verder toe ten gunste van die versoek.

Die vergaderings stem by wyse van handopsteek. Met 'n twee-derde meerderheid word die versoek aanvaar en die beskrywingspunt weer oopgestel vir bespreking.

BESLUIT

1. Die huidige Ordinansie 3.1.1 (iv) word gehandhaaf.
2. In uitsonderlike gevalle kan ander reëlins getref word.

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Dr E van Eck word verkies.

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir 'n sekundus vir die viseskriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

3.5 RINGSDIAKENSVERGADERING

3.5.1 BESKRYWINGSPUNTE

3.5.1.1

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.1(i)(a): SAMESTELLING VAN DIE RINGSDIAKENSVERGADERING : RAAD VIR REGSADVIES

- (a) *twee diakens uit elke kerkraadsvergadering met dien verstande dat dieselfde diakens nie na meer as drie agtereenvolgende vergaderings afgevaardig word nie.*

Motivering

Die rotasiegedagte is nie in die Kerkorde ingeskryf nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.5.1.2

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.2 (vi): WERKOPDRAG VAN DIE RINGSDIAKENSVERGADERING : RAAD VIR REGSADVIES

Ordinansie 3.6.2 (vi) word gewysig om soos volg te lees:

- (vi) *beoordeel memoranda, studiestukke, voorstelle, versoekskrifte en beskrywingspunte vir die Algemene Diakensvergadering*

Motivering

Die saak moet duidelik en eenvormig in die Kerkorde gestel word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.6 ALGEMENE KERKVERGADERING

3.6.1 BESKRYWINGSPUNTE

3.6.1.1

SAMESTELLING VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING: RING VAN NOORD-KAAPLAND

Die Algemene Kerkvergadering word soos volg saamgestel:

- * Elke kerkraad vaardig soos gereël af na die ringsvergadering.

- * Elke ringsvergadering vaardig uit die geledere van die gemeentes onder sy resort een derde van die predikante en twee derdes van die ouderlinge af na die Algemene Kerkvergadering met dien verstande dat die predikante en die ouderlinge uit verskillende gemeentes afkomstig sal wees.

Motivering

- * Die Ring van Noord-Kaapland is oortuig dat die samestelling van die Algemene Kerkvergadering nie die presbiteraal sinodale kerkregeringstelsel weerspieël nie. Tans is die Algemene Kerkvergadering 'n kerkraadsinode. Daar behoort 'n trapsgewyse afvaardiging na die Algemene Kerkvergadering te wees.
- * Die ring het oor die lang tyd waartydens die huidige Kerkorde beslag gekry het onder die indruk gekom van gemeentes se koestering van die voorreg om elkeen op die Algemene Kerkvergadering sitting te neem. Die ring wil dit self nie anders nie. Tog is dit vir die ring belangrik dat Ordinansie 3.8.1 die presbiteraal sinodale kerkregeringstelsel weerspieël. Daarom stel die ring 'n samestelling van die Algemene Kerkvergadering voor wat beide die sentiment en die stelsel dien.
- * Hierdeur word verseker dat die sentiment dat alle gemeentes op die Algemene Kerkvergadering verteenwoordig is, asook die stelsel van die presbiteraal sinodale regering bevredig. Die verdere pluspunt van so 'n samestelling is die verkleining van die getal afgevaardigdes met 50%.

of

SAMESTELLING VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING: RING VAN NOORD-KAAPLAND

Die Algemene Kerkvergadering word soos volg saamgestel:

- * Elke kerkraad vaardig een ouderling af na die Algemene Kerkvergadering.
- * Elke ringsvergadering vaardig uit die geledere van die gemeentes onder sy resort op rotasie basis een derde van die predikante af na die Algemene Kerkvergadering met dien verstande dat daar nie meer as een predikant per gemeente afgevaardig word nie. Predikante wat nie afgevaardig is nie, woon die Algemene Kerkvergadering met spreekreg by.

Motivering

Elke kerkraad sal so verteenwoordig wees op die Algemene Kerkvergadering. Dit sal ook daartoe bydra dat die Algemene Kerkvergadering verklein word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunte word nie aanvaar nie.

3.6.1.2

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.8.1 (ii): SAMESTELLING VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING : RAAD VIR REGSADVIES

Ordinansie 3.8.1(ii) word gewysig om soos volg te lees:

- (ii) *een ouderling afgevaardig deur elke kerkraad met dien verstande dat dieselfde ouderling nie na meer as twee agtereenvolgende vergaderings afgevaardig word nie*

Motivering

Die rotasiebeginsel is nie hier in die Kerkorde ingeskryf nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

3.6.1.3

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.8.3 (iii): WERKWYSE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING : RAAD VIR REGSADVIES

Ordinansie 3.8.3(iii) word gewysig om soos volg te lees:

- (iii) *behandel memoranda, studiestukke, voorstelle, versoekskrifte en beskrywingspunte wat ingedien word deur*
- (a) *die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering*

- (b) ringsvergadering
- (c) die predikantevergadering
- (d) die Algemene Diakensvergadering
- (e) rade van die Kerk
- (f) dienaars van die Woord, kerkrade en kerkraadslede deur die ringsvergadering in wie se werkkring hulle val.

Motivering

Die saak moet duideliker en eenvormig in die Kerkorde gestel word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.6.1.4

GEBRUIK VAN POSSTEMME TYDENS BUITENGEWONE ALGEMENE KERKVERGADERING: RING VAN WES-KAAPLAND

Die Kerkorde maak voorsiening vir die moontlikheid van posstemme (proxy) tydens buitengewone Algemene Kerkvergaderings, onderhewig aan die diskresie van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Motivering

Die onkoste verbonde aan 'n volledige Algemene Kerkvergadering is geweldig hoog. In bepaalde gevalle, byvoorbeeld die goedkeuring van 'n liedereboek, kan groot koste bespaar word indien gemeentes die prerogatief van 'n posstem kan uitoefen. Alternatiewelik kan die moontlikheid van 'n elektroniese Algemene Kerkvergadering ondersoek word.

Die Raad vir Regsadvies en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ondersteun nie die beskrywingspunt nie om die volgende redes:

"Proxy" beteken onder meer "volmag". Geen volmag kan aan afgevaardigdes na 'n Algemene Kerkvergadering gegee word met betrekking tot besluite nie.

Die beskrywingspunt is nie in lyn met die Kerkorde nie, aangesien 'n afgevaardigde die amp verteenwoordig by 'n Algemene Kerkvergadering en nie volmag het namens

die gemeente nie.

Die voorsitter van die Ring van Wes-Kaapland stel die beskrywingspunt namens die ring.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word teruggetrek.

3.6.1.5

GEOLOFSBRIEF EN PRESENSIELYS: ALGEMENE KERKVERGADERING: RING VAN VEREENIGING

Die geloofsbrief en presensielys van afgevaardigdes na die Algemene Kerkvergadering verstrek die volgende besonderhede:

- * Die beroep.
- * Die spesifieke belangstelling van die afgevaardigde in die verskillende arbeidsvelde van die Kerk se werk.

Motivering

Om die optimale benutting van die talente van afgevaardigdes te verseker, is dit logies dat almal kennis dra van al die onontdekte talent in die vergadering se geledere. Hierdie inligting sal dit soveel makliker maak by die verkiesing van rade en/of kommissies. Daar sal sekerheid wees dat die persone wat verkies of aangewys word, werklik belangstelling en spesifieke kennis het van die take wat aan sodanige komitees opgedra word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is van oordeel dat die gegewens hoogstens as bylae tot die geloofsbrief aangeheg kan word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

3.6.2 BESLUITE VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING

3.6.2.1 **Onbehandelde gedeelte van die notule en besluitebundel: 65ste Algemene Kerkvergadering**

Die 65ste Algemene Kerkvergadering het soos volg besluit:

Die onbehandelde gedeelte van die notule van die vergadering word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gaan ook die reeds goedgekeurde gedeelte van die notule redaksioneel na en handel dit af. Die onafgehandelde notule word aan afgevaardigdes gestuur. Een eksemplaar van die gebonde besluite-register word aan elke kerkraad en predikant op koste van die kerkraad gestuur.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die taak afgehandel.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Dieselfde opdrag ten opsigte van die onbehandelde gedeelte van die notule en besluitebundel van die 66ste Algemene Kerkvergadering word aan die nuutverkose Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gegee.

3.7 BUITENGEWONE SITTING VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

3.7.1 **VERSLAG OOR DIE BUITENGEWONE SITTING VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING**

Die vergadering het slegs vir een dag, op 27 Maart 2001, sitting geneem alhoewel dit geskeduleer was vir twee dae.

Prof TFJ Dreyer, die voorsitter, het die vergadering geopen met 'n erediens. In die prediking het hy gehandel oor Romeine 1 vers 7.

Die vergadering is baie goed bygewoon en slegs enkele gemeentes was nie verteenwoordig nie.

Die eerste saak, ook die belangrikste, was die behandeling van die Konsepliedboek. As inleiers tot die gesprek het die volgende sprekers opgetree:

* Prof APB Breytenbach - Die letterkundige en teologiese betekenis van die

Psalms.

- * Dr EC Kloppers - Nuwe Gesange.
- * Mnr BD Bierman - Die musiekbeeld van die liedere in die 2001 Psalm- en Gesangboek.
- * Prof JP Botha - Taalgebruik in die 2001 Psalm- en Gesangboek.

Die vergadering het hierna oor die volgende sake bespreking gevoer en die sake goedgekeur:

1. *Die Liedboek.*
2. *Die addendum van die Konsepliedboek*

Die addendum is onveranderd aanvaar.

3. *Die naam van die Konsepliedboek*

Die naam "Liedboek vir die Kerk" is aanvaar. Die benaming Psalms (1-150) en Gesange (151 vv) word gebruik. Die voorgestelde nommering 1-602 word aanvaar.

4. *Die ingebruikneming van die nuwe Liedboek*

Die Liedboek word amptelik en feestelik in gebruik geneem op Sondag 28 Oktober 2001.

Die gemeentes word toegelaat om voor die amptelike ingebruikneming, liedere uit die Liedboek in die erediens te laat sing.

Die Kerkwapen (kerkseëls) van die Nederduitsch Hervormde Kerk en die Ned Geref Kerk word op die bladsy wat die aktewaarborg bevat, gedruk.

Die nodige wysigings in die Kerkorde word gedoen by die 66ste Algemene Kerkvergadering om die besluite te akkommodeer.

Die volgende mosies oor die Liedboek is aanvaar:

- * Die vergadering betuig dank en waardering aan die Psalm- en Gesangehersienningskommissies vir hulle toegewyde werk oor jare met die oog op die daarstelling van 'n nuwe Psalm- en Gesangboek.
- * Die Kerk betuig sy dank en waardering teenoor al die digters, komponiste en

lidmate wat besondere bydraes gelewer het in die verband.

As tweede punt op die agenda is 'n beskrywingspunt van die Raad vir Regsadvies bespreek en aanvaar oor die samestelling van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering by die 66ste Algemene Kerkvergadering. Vroeër in die agenda word daarna verwys.

As derde punt is 'n voorlegging van Die Ondersteuningsraad oor sy toekomstige werk en funksionering behandel en goedgekeur.

Enkele mededelings is aan die vergadering gedoen oor die

- * VTT-2001 oor kerklike leierskap en bestuur
- * HTV werkwinkel oor kerklike teologie
- * gebruik van elektroniese toerusting in gemeentes by die sing van Psalms en Gesange
- * bekendstelling van toerustingsmateriaal vir die nuwe Liedboek
- * welwees van pastoriepare.

Die vergadering is daarna deur die voorsitter afgesluit met Skriflesing uit Romeine 12, samesang uit Gesang 269 strofes 1-4, en gebed.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

3.7.2 BESKRYWINGSPUNT

3.7.2.1 TOEVOEGING TOT ORDINANSIES 3.10.2: GOEDKEURING VAN NOTULE VAN 'N BUITENGEWONE SITTING VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Nuwe punte (vii) word by Ordinansie 3.10.2 gevoeg wat soos volg lui:

- (vii) keur die notule van 'n buitengewone sitting van die Algemene Kerkvergadering goed.

Die nommering van die Ordinansie verander verder.

Motivering

Die Kerkorde dui nie aan wie die notule van 'n buitengewone sitting van die Algemene Kerkvergadering goedkeur nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.8 KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

3.8.1 BESLUITE VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING

3.8.1.1 Samestelling: Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

Die nuutverkose Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gee aandag aan die voorstelle van adv JD Fourie oor die verbetering van die Kerkorde oor die samestelling van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Die Raad vir Regsadvies is versoek om die taak ter hand te neem, voorstelle te maak en aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voor te lê.

Die besprekings het uiteindelik gelei tot die formulering van die voorstel wat tydens die buitengewone sitting van die 65ste Algemene Kerkvergadering aanvaar is.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

3.8.1.2 Saamstel en hersiening van die Reglementebundel

Die Kommissie vir die opstel van nuwe Jaarverslae het tydens die opstel van die verslae tot die oortuiging gekom dat die bestaande Reglementebundel hersien en aangepas moet word om voorsiening te maak vir reglemente vir

- * rade
- * ringsrade
- * gemeentelike werkgroepe.

Die opdrag moet so gou moontlik na die herstrukturering van rade geskied. 'n

Kommissie moet die verantwoordelikheid vir die saamstel van 'n nuwe Reglementebundel aanvaar.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het soos volg besluit:

- * Die Kommissie vir die Herstrukturering van Rade stel 'n nuwe aangepaste Reglementebundel saam in samewerking met die nuwe rade.

Die opdrag is nie afgehandel nie. Die opdrag kontinueer.

BESLUIT

1. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering finaliseer die Reglementebundel.
2. Reglemente vir ringsrade en gemeentelike werkgroepe word nie in die Reglementebundel opgeneem nie, aangesien die omstandighede in ringe en gemeentes verskil. Daar word hoogstens riglyne in die verband opgeneem.

3.8.1.3 Wysigings aan die Kerkorde

Die 65ste Algemene Kerkvergadering het soos volg besluit:

- * Alle goedgekeurde veranderings aan die Kerkorde word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys om dit in oorleg met die Raad vir Regsadvies af te handel.
- * Die Raad vir Regsadvies word versoek om die goedgekeurde wysigings na te gaan, die Kerkorde te herdruk en aan gemeentes op koste van die kerkrade beskikbaar te stel.

Die opdrag is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad vir Regsadvies afgehandel.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Dieselfde opdrag met betrekking tot die goedgekeurde wysigings in die Kerkorde van die 66ste Algemene Kerkvergadering word aan die nuut-verkose Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en Raad vir Regsadvies gegee.

3.8.1.4 Herstrukturering van rade

Die 65ste Algemene Kerkvergadering het soos volg besluit:

- * Die herstrukturering van rade is deur die 65ste Algemene Kerkvergadering na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys. Die Kommissie is versoek om 'n studiekommissie te benoem met die opdrag om
 - ** besluite wat op die Algemene Kerkvergadering met betrekking tot rade geneem is, oorhoofs te integreer
 - ** in ooreenstemming met die Kerkorde reglemente vir opname in die Reglementebundel daar te stel
 - ** voorstelle en beskrywingspunte soos vervat op bladsy 160-166, 237-240 van die agenda as riglyne te gebruik.

Die volgende studiekommissie is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem vir die herstrukturering van rade:

Prof HG van der Westhuizen
Prof IWC van Wyk
Dr WA Dreyer
Dr JMG Storm (Sameroeper)
Ds APJ Beukes
Prof PA Geyser
Dr SP Pretorius
Ds KD Papp
Oudl HAC Wolmarans
Oudl G van der Westhuizen
Voorsitters of sekretarisse van rade wat geraak word.

Die volgende rade is benoem:

Raad vir Pastoraat en Presbiteraat
Raad vir Erediens
Raad vir Apostolaat

Raad vir Ekumene
Raad vir Huwelik, Gesin en Opvoeding.

Die samestelling en werkerterreine van die rade is soos volg afgebaken:

Raad vir Pastoraat en Presbiteraat

Prof SJ Botha (voorsitter), dr E van Eck (sekretaris), di J Coetzee, PR Prinsloo en oudl V Koekemoer.

Die raad bedien die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met advies insake

- * *die herderlike versorging van gemeentes*
- * *die ampswerk van predikante en ouderlinge.*

Die raad bevorder die teologiese gesprek in die Kerk.

Die raad verrig sy opdrag by wyse van

Die Komitee Pastoraat wat

- * besin oor die doeltreffende pastorale bediening van gemeentes
- * besin oor die ampswerk van predikante
- * besin oor die toegespitste pastorale bediening aan mense in besondere lewensomstandighede en diegene wat in inrigtingsorg verkeer
- * sien om na die belange en pastorale behoeftes van diensdoenende predikante, emeriti en beroepafwagende predikante.

Die Komitee Presbiteraat wat besin oor die

- * doeltreffende presbiterale bediening van gemeentes
- * ampswerk van ouderlinge.

Die Komitee Kerk en Teologie bevorder die teologiese gesprek in die Kerk.

Raad vir Erediens

Prof MJ du P Beukes (voorsitter), ds CM van den Berg (sekretaris), ds WP Prinsloo, prof Y Dreyer en oudl BD Bierman.

Die raad doen navorsing, gee leiding en verskaf toerusting aan die Kerk tot alle aspekte van die erediens: die liturgie, die prediking, die kerklied, die belydenis- en liturgiese geskrifte, die kerkboek en kerkbou.

Raad vir Apostolaat

Prof IWC van Wyk (voorsitter), ds AJ Groenewald (sekretaris), dr JC van der Merwe, di C le Roux en J Beyers.

Die Raad vir Apostolaat doen, in opdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, navorsing en besin oor die apostolaatsopdrag om die evangelie aan alle mense te bring. Die raad bedien die vergadering van die ampte met advies oor alle aspekte rakende die apostolaatsopdrag. Die raad benoem werkkomitees om hom te help met die uitvoering van die taak.

Raad vir Ekumene

Drr GMJ van Wyk (voorsitter), DJC van Wyk (jr) (sekretaris), JP Labuschagne, CJ Beukes en oudl HAC Wolmarans.

Die Raad vir Ekumene doen deurlopend navorsing en besin oor tussenkerklike verhoudings, adviseer die Kerk oor tussenkerklike kontak, voer bilaterale gesprekke met ekumeniese liggame van ander kerke, en neem deel aan ekumene in die wêreld. Die raad voer opdragte van die Algemene Kerkvergadering of Kommissie van die Algemene Kerkvergadering uit en bedien die vergaderings van die ampte met advies oor die ekumeniese arbeid van die Kerk.

Raad vir Gesinsorg

Dr JA Beukes (voorsitter), ds EG Fourie (sekretaris), ds TP Möller, dr PJW Schutte, ds PJ van der Merwe en oudl G van der Westhuizen.

Die Raad vir Gesinsorg bedien die Kerk met advies oor

- * *die verkondiging van die evangelie aan die jeug*
- * *die uitleef van die evangelie op alle terreine van die huweliks- en gesinslewe*
- * *die handhawing en bevordering van die Christelike onderrig aan kinders*
- * *toerusting met betrekking tot bogenoemde.*

Verdere besluite van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en verteenwoordigers van rade.

1. Toerusting

- * Rade stel toerusting as prioriteit. 'n Opname word gemaak van bestaande toerustingskursusse op die werkterrein van die betrokke raad en die kursusse word geëvalueer. Die raad besin oor

**** toerusting wat nodig is op sy werkterrein**

- ** die behoefte aan toerusting wat geïdentifiseer is
- ** die wyse waarop toerustingskursusse geproduseer moet word.

- * Dr PJ de Beer reël 'n daglange werkwinkel waarby alle rade betrokke is met die oog op die evaluering, generering en produsering van toerustingskursusse. Kundiges van buite die Kerk kan verkry word om rade behulpsaam te wees met die generering en produsering van toerustingsmateriaal.
- * Die bemarking van toerustingskursusse op gemeentelike- en ringsvlak word deur die rade bespreek by die daglange werkwinkel. Die bekendstelling van kursusse in die Kerk geniet veral aandag.
- * Rade gee hulle beplanning oor toerusting aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deur voor 31 Oktober 1999. Sodra dr PJ de Beer die inligting vanaf die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang het, word die werkwinkel gereël.

2. Benaming Rade en Komitees

- * Die benaming "rade" word behou en die benaming "komitee" vervang alle ander benaminge soos werkgroepe, kommissies en taakgroepe, ten einde eenvormigheid te handhaaf.

3. Die volgende riglyne word aan ouderlinge- en ringsvergaderings deurgegee oor die uitvoering van hulle voorgeskrewe werk:

- * Die primêre verantwoordelikheid van die Kerk se werk lê by die ouderlinge- en ringsvergaderings. Die twee vergaderings moet toesien dat die voorgeskrewe werk van die Kerk op hulle terrein sinvol verrig word.
- * Dit staan die ouderlinge- en ringsvergaderings vry, indien dit in hulle omstandighede nodig blyk te wees, om van rade of komitees gebruik te maak om hulle werk te koördineer. Komitees word op kerkraadvlak en rade of komitees op ringsvlak, benoem. Die betrokke opsighoudende vergadering bly egter verantwoordelik vir die uitvoer van die voorgeskrewe werk.
- * Die opsighoudende vergadering inisieer, monitor en kontroleer die werk voortdurend om toe te sien dat hy beheer het oor en verantwoordelikheid aanvaar vir die werk en dat die verantwoordelikheid vir die werk nie afgeskuif word op mense wat dit buite die betrokke vergadering hanteer nie.

- * Om die werk te monitor word 'n verslagvorm daargestel wat die ouderlinge- en ringsvergadering tot verantwoording roep oor die wyse waarop daar aan die voorgeskrewe werk uitvoering gegee is. Die verslagvorm word ingerig as werkdokument.
 - * Rade word versoek om in die lig van hierdie werkwyse en breë riglyne wat aan ouderlinge- en ringsvergaderings deurgegee word, te besin oor werk wat as noodsaaklik geag word op die werkterrein van die bepaalde vergadering. Die betrokke vergadering word dan versoek om toe te sien dat die saak(e) die nodige aandag geniet. As voorbeelde behoort die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat dit aan ringsvergaderings te stel dat dit noodsaaklik is dat predikante van die ring op gereëelde basis bymekaar kom vir gesprekvoering en studie. Die Raad vir Gesinsorg behoort byvoorbeeld ringsvergaderings te versoek dat daar toegesien word dat jeugbediening in die ring gekoördineer word. Die wyse waarop ringe dit doen, of die struktuur wat daarvoor gebruik word, word aan hulle eie inisiatief oorgelaat.
4. Rade word versoek om voortdurend inligting oor hulle werksaamhede en studiewerk aan die Hoof van Sentik deur te gee vir publikasie. Die inligting kan ook van tyd tot tyd gewoon deurgegee word na ringe en gemeentes.
 5. Dr PJ de Beer gee meer inligting oor die Kerk se Webblad na rade, ringskommissies en gemeentes deur.
 6. Rade word versoek om hulle reglemente en jaarverslae so gou moontlik te skryf en in te handig.

BESLUIT

1. **Kennis geneem.**
2. Rade word bedank vir die werk wat gedoen is wat deurgaans positief en goed was.

3.8.2 VERSLAG OOR DIE WERKSAAMHEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING IN DIE AFGELOPE TERMYN (OKTOBER 1998 - OKTOBER 2001)

Samestelling

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is by die 65ste Algemene Kerkvergadering soos volg verkies:

Prof TFJ Dreyer	Voorsitter
Dr JMG Storm	Skriba
Prof APB Breytenbach	Visevoorsitter
Ds APJ Beukes	Viseskriba
Ds JPJ Wagenaar	Predikantslid
Prof PA Geyser	Predikantslid

Ouderlinglede

BNJ Appelgryn
BD Bierman
JG Geyser
V Koekemoer
GJS Nel
F Smit
A Steyn
G van der Westhuizen
HAC Wolmarans

Die Administrateur, mnr JF Viljoen, en die sekretaris van die Kantoor van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, dr SP Pretorius, neem met adviserende stem sitting by vergaderings van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Oudl BJN Appelgryn het uit sy gemeente verhuis en moes as lid van die Kommissie bedank. Sy sekundus, oudl MF Pretorius, het in sy plek sitting geneem.

Wersaamhede

Die Kommissie het soos volg vergader:

- 12 Gewone vergaderings wat normaalweg twee dae duur.
- 3 Legitimasiegeleenthede in Desember (elke jaar) wat normale vergaderings van die Kommissie is.
- 6 Buitengewone vergaderings.
- 1 Spanbougeleentheid.
- 3 Gesamentlike vergaderings saam met die Kuratorium, Dosentevergadering en Proponentseksamenkommissie.
- 1 Gesamentlike vergadering met voorsitters en sekretarisse van rade.
- 1 Werkwinkel saam met rade.
- 1 Werkwinkel saam met belanghebbendes oor die Apostolaat.

Die vergaderings saam met die Kuratorium, Dosentevergadering en Proponentseksamenkommissie vind jaarliks in Maart plaas. Die Kommissie het van meet af aan begin om sy vergaderings oor twee dae te laat strek ten einde meer tyd

te hê om aan die veelvuldige sake op sy agenda aandag te gee. Klagtes en beklagings teen predikante is soms tydens die gewone vergadering ondersoek. Talle gesprekke met kerkrade, ringskommissies, predikante, ens. vind gewoonlik plaas tydens Kommissievergaderings. Die vergaderings begin vroeg-oggend en duur gewoonlik tot laat-aand.

Jaarliks word gesprek gevoer met beroepafwagtende predikante. Die gesprek word nie met alle beroepafwagtendes gevoer nie, vanweë praktiese en finansiële probleme. Gewoonlik word die keuse by die beroepafwagtendes gelaat of hulle die gesprek wil bywoon of nie. Die Kommissie het juis 'n wysiging in die Kerkorde voorgestel in dié verband omdat dit nie moontlik is dat die Kommissie self elke jaar met alle beroepafwagtendes gesprek kan voer nie. Ringskommissies help baie om op gereëldde basis verslag te lewer oor beroepafwagtendes binne ringsverband.

Lede van die Kommissie lê jaarliks besoek af by ringsvergaderings. Met uitsondering soms van een of twee ringsvergaderings, word al die ringsvergaderings bygewoon. Die kontak en kommunikasie tussen ringsvergaderings, ringskommissies en die Kommissie het hierdeur al baie verbeter. Die Kommissie is ook op sy beurt baie meer op hoogte van werksaamhede in ringsverband. Kommissielede, ouderlinge en diakens, het deur die loop van 1999 en 2000 saam met lede van die Raad van Finansies talle gemeentes besoek waar ondersoeke gedoen is oor onder meer finansiële agteruitgang, versteurde verhoudinge tussen lidmate en die predikant, en dies meer. Gewoonlik is saam met die gemeentes strategiese beplanning gedoen ten einde die bepaalde situasie in die gemeente te verbeter. Ouderlinge- en predikantslede woon voortdurend namens die Kommissie gemeentelike feesgeleenthede, die ordenings- en bevestigingsgeleenthede van predikante en talle ander funksies by en tree ook op namens die Kommissie.

Die Moderamen vergader gereeld op 'n bykans maandelikse basis. Tog gebeur dit dat die Moderamen soms selfs tot vier keer in 'n maand vergader. Die vergaderings word ook bygewoon deur twee ouderlinglede en dit duur gewoonlik 'n hele dag. Benewens die talle gesprekke wat die Moderamen tydens vergaderings met ampsdraers en lidmate voer, word talle gesprekke deur individuele lede van die Moderamen in hulle huise, studeerkamers en kantore gevoer met individuele predikante, ampsdraers en lidmate. Die Moderamen doen ook talle ondersoeke by gemeentes in opdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en is soms dae lank uithuisig.

Prof TFJ Dreyer en ds APJ Beukes het namens die Kommissie op die Raad van Finansies gedien. Ds JPJ Wagenaar en ds HJMW Pretorius van Schoemansdal het namens die Kommissie op die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering gedien.

Groot dank is verskuldig aan

- * al die lede van die Kommissie, nie alleen vir die bywoning van Kommissievergaderings nie, maar ook vir besoeke aan ringsvergaderings, gemeentes, kerkrade en predikante van die Kerk. Daarby word lede gereeld versoek om memoranda te skryf en standpunte te formuleer namens die Kommissie
- * die voorsitter, prof TFJ Dreyer, wat te alle tye positief en konstruktief leiding gegee het en oral teenwoordig was ten spyte van sy veelvuldige verpligtinge by die Universiteit
- * die skribaat.

Die Kommissie kan inderdaad terugkyk op 'n werktermyn waarin baie gebeur het in die Kerk waar sy leiding en insette nodig was, waarin daar hard en konstruktief gewerk is en waar daar met tevredenheid gestel kan word dat daar gedoen is wat gedoen moes word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

3.8.3 BESKRYWINGSPUNT

3.8.3.1

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.8.3 (vi) EN (vii): SAMESTELLING VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING: RAAD VIR REGSADVIES

Ordinansie 3.8.3 (vi) en (vii) word gewysig om soos volg te lees:

- (vi) kies na afloop van die bespreking van die openingsrede met in agneming van die beginsel dat geen ampsdraer vir langer as twee opeenvolgende termyne op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verkies word nie
 - (a) uit die aanwesige predikante
 - * 'n voorsitter en skriba waarna die vergadering met sy werksaamhede begin
 - * 'n visevoorsitter, viseskriba, twee verdere lede en 'n sekonduslid vir elke predikantslid

- (b) uit die aanwesige ouderlinge
* nege lede

- * 'n sekonduslid vir elke ouderlinglid.

(Punt (vii) vervel dan elke volgende punt se nommer skuif agtertoe).

Motivering

Uit die huidige formulering in die Kerkorde kan afgelei word dat die voorsitter en skriba wat eerste verkies word (Ordinansies 3.8.3(vi)) nie onderworpe is aan die rotasie van twee termyne nie.

Ter wille van duidelikheid en om misverstand te voorkom, moet 'n herformulering gedoen word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.8.3.2

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.3 (iii): WERKWYSE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING : RAAD VIR REGSADVIES

Ordinansie 3.10.3 (iii) word gewysig om soos volg te lees:

- (iii) oorweeg en bespreek memoranda, studiestukke, voorstelle, versoekskrifte en beskrywingspunte gerig aan die Algemene Kerkvergadering voordat dit in die agenda opgeneem word.

Motivering

Die saak moet duideliker en eenvormig in die Kerkorde gestel word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

ORDE VAN DIE VERGADERING**AFGEVAARDIGDES WAT TER VERGADERING KOM BY WYSE VAN REGISTRASIE**

VOLLE VOORLETTERS EN VAN (DS, DR, PROF, OUDL)	GEMEENTE	DATUM EN TYD TER VERGADERING
Oudl IHCJ Potgieter	Witbank-Noord	2/10/2001 - 14:30
Prop IL Benadé	Beroepafwagtend	2/10/2001 - 15:30
Ds AJHJ van Rensburg	Paarl	2/10/2001 - 14:30

VERSKONINGS

Die volgende verskonings word goedgekeur:

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Ds GJ Wallis	Emeritus	3/10/2001 - 08:30 - 13:00
Oudl CJ van den Bergh	Newcastle	2/10/2001 - 14:30 - 17:45
Ds IM Lombard	Suidoo-Witbank	4/10/2001 - 08:30 - 13:00
Oudl A Steyn	Oostelike Pietersburg	20/09/2001 - res van vergadering
Ds JP du Preez	Phalaborwa	5/10/2001 - 08:30 - 10:30
Prof APB Breytenbach	Fakulteit Teologie	2/10/2001 - 08:30 - 13:00 19:00 - 21:00
Ds JS Naudé	Theresapark	3/10/2001 - 08:30 - 13:00
Ds FJC Oosthuizen	Pietersburg	3/10/2001 en 4/10/2001
Oudl B Bezuidenhout	Paarl	3/10/2001 - res van vergadering
Ds MJJ van Rensburg	Kampersrus	2/10/2001 - 16:15 - 21:00
Ds JS Naudé	Theresapark	2?10/2001 - 19:00 - 21:00

Oudl HG van den Berg	Kampersrus	2/10/2001 - 16:15 - 21:00
Oudl T Pretorius	Pretoria-Oos	2/10/2001 - 19:00 - 21:00
Oudl NCJ Basson	Hartebeespoort	2/10/2001 - 17:00 - 21:00
Oudl OA Vorster	Coligny	3/10/2001 - 08:30 - 21:00
Oudl LJ Scheepers	Wesmoot	2/10/2001 - 17:00 - 21:00
Dr SM van Zyl	Wesmoot	2/10/2001 - 19:00 - 21:00
Oudl FJ Basson	Vanderbijlpark-Suid	3/10/2001 - res van vergadering
Ds J Coetzee	Kemptonpark-Oos	5/10/2001 - 19:30 - 21:00
Prop MJ v/d Westhuizen	Beroepafwagtend	3/10/2001 - Volle vergadering
Ds JHL Truter	Letsitele	4/10/2001 - 08:30 - 21:00

AFSLUITING OP 2 OKTOBER 2001

Oudl PW de Bruin sluit die vergadering af met Skriflesing uit Romeine 5. Hy gaan voor in gebed en laat die vergadering saam sing uit Gesang 197, strofes 1 en 2.

--- oOo ---

HERVATTING VAN DIE VERGADERING OP WOENSDAG 3 OKTOBER 2001

OPENING

Die opening word waargeneem deur dr FJ Boshoff. Hy doen Skriflesing uit Psalm 15, gaan voor in gebed en laat die vergadering saam sing uit Psalm 15, al die strofes.

VERWELKOMING

Die voorsitter, prof TFJ Dreyer, verwelkom afgevaardigdes en ander teenwoordiges.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Herstemming vind plaas tussen

Dr JJ Steenkamp
Ds J Coetzee
Ds EG Fourie
Dr PJ van Zyl
Ds S Hoffman
Ds AC Kuyper
Ds RJ Coetzee.

GELUKWENSE

Prof JP Oberholzer word gelukgewens met sy verjaarsdag.

3.9 ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

3.9.1 VERSLAG VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

Die verslag is van die Algemene Diakensvergadering word behandel.

Ds JIJ Smit lewer kommentaar oor die verslag en bring bepaalde aangeleenthede onder die vergadering se aandag.

Hy versoek die vergadering om die voorstel van die ADV oor die aanstel van 'n

fondsinsamelaar, wat ongelukkig nie betyds ingehandig is vir opname in die agenda van die 66ste Algemene Kerkvergadering nie, asseblief te oorweeg vir behandeling.

Die volgende voorstel word deur hom ingedien:

Die vergadering gee opdrag aan die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering om in oorleg met die Administrateur en die Raad van Finansies, 'n omvattende strategie vir fondsinsameling daar te stel ten bate van die hele Kerk. So 'n strategie het die uiteindelijke vestiging van 'n afdeling vir fondsinsameling onder administratiewe beheer van die Administrateur ten doel.

Die voorsitter betuig dank teenoor ds JLJ Smit en lede van Kommissie van die Algemene Diakensvergadering vir hulle onvermoeide en deurslaggewende werk in die eerste termyn van die bestaan van die ADV. Die barmhartighedswerk van die Kerk is tans goed georden en op koers. Daarvoor is die hele Kerk dankbaar.

Die voorsitter versoek dat die Algemene Kerkvergadering se groete aan die Kommissie van die ADV oorgedra word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Die voorstel van die ADV oor die aanstel van 'n fondsinsamelaar word aanvaar.

3.9.2 RIGLYNEDOKUMENT: HERSTELLENDENASORG- EN VOORKOMENDE HANTERING VAN VIGS EN AANVERWANTE SIEKTES: VERSOEK VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ADV

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en Kerk het kennis geneem van die geweldige toename in vigs en vigsverwante siektes wat noodsaak dat die Kerk sekere standpunte daarvoor moet formuleer. Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering is versoek om riglyne in dié verband te formuleer vir die hantering van die probleem en die korrekte instansie(s) in die Kerk te versoek om die nodige ondersoek te doen. Hierdie aangeleentheid kon nie na behore hanteer word deur die Kommissie van die ADV nie en word verwys na die 66ste Algemene Kerkvergadering met 'n versoek om die saak ter vergadering vir bespreking oop te stel.

Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering sal reël vir 'n kundige om die onderwerp in te lei, sowel as ander kundiges om aan die bespreking deel te neem.

In die lig van die erns van hierdie probleem, word die vergadering gevra om aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, in samewerking met die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering afhandelingsbevoegdheid te gee om 'n toepaslike riglyndokument oor uitgangspunte en hantering van vigslyers op herstellende-, nasorg- en voorkomende basis, daar te stel.

Dr APJ Burger kry geleentheid om die vergadering toe te spreek oor vigs en aanverwante siektes en veral oor die herstellende-, nasorg- en voorkomende hantering van dié siekte.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

- 2. Die Kommissies van die Algemene Kerkvergadering en die Algemene Diakensvergadering kry afhandelingsbevoegdheid om 'n toepaslike riglyndokument oor uitgangspunte en hantering van vigslyers op herstellende-, nasorg- en voorkomende basis, daar te stel.**

Die dokument maak ook voorsiening vir die toerusting van lidmate en die gemeenskap met berekking tot HIV en VIGS.

- 3. Die Kerk neem met ontsteltenis kennis van die MIV/Vigs pandemie en die maatskaplike probleme wat daarmee gepaard gaan. Die vergadering betuig sy meelewing met elke mens wat wetend of onwetend deel geword het hiervan en roep lidmate op om hulle oor die lyers, veral in sy midde, te ontferm en geeslike te begelei.**
- 4. Die Kerk, in gehoorsaamheid aan die Woord van God, roep die gemeenskap op tot 'n bybelse moraliteit. Die Kerk roep alle mense op tot 'n verantwoordelike sedelike lewe deur seksualiteit binne die huwelik uit te leef.**

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISESKRIBA

'n Herstemming vind plaas tussen die volgende predikante

Ds J Coetzee

Dr JJ Steenkamp.

3.9.3 BESKRYWINGSPUNTE : ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

3.9.3.1

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.2.1(i): SAMESTELLING VAN DIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.2.1(i) word gewysig om soos volg te lees:

- (i) Die diakensvergadering word saamgestel uit die diakens, met die diensdoende predikante van die gemeente as adviserende lede en twee lede aangewys deur die NHSV met spreekreg.

Motivering:

Die NHSV behoort, as vennoot in die diens van barmhartigheid, met spreekreg sitting te neem op diakensvergaderings.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.9.3.2

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.1 (i)(b): DIE SAMESTELLING VAN DIE RINGSDIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.6.1 (i)(b) word gewysig om soos volg te lees:

- (b) *die predikant of predikante wat deur die ringsvergadering benoem is wat met adviserende stem sitting neem; ander predikante wat uitgenooi word na die vergadering neem sitting met spreekreg*

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar met die volgende wysigings om soos volg te lees:
- 1.1 die predikant of predikante wat deur die ringsvergadering benoem is wat met adviserende stem sitting neem

- 1.2 ander predikante wat uitgenooi word na die vergadering met spreekreg.

3.9.3.3

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.2 (x): WERKOPDRAG VAN DIE RINGSDIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.6.2(x) word gewysig om soos volg te lees:

- (x) vaardig twee ampsdraers af om sitting te neem op die Algemene Diakensvergadering

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.9.3.4

TOEVOEGING VAN NUWE ORDINANSIE 3.6.2 (xi): WERKOPDRAG VAN DIE RINGSDIAKENSVERGADERING

'n Nuwe Ordinansie 3.6.2 (xi) word aangebring met verdere aanpassing van die nommering wat soos volg lees:

- (xi) *vaardig een van die predikante aan wie die diakonale werksaamhede in die ring opgedra is af om sitting te neem op die Algemene Diakensvergadering met adviserende stem*

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.9.3.5

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.11.1 (i)(a): SAMESTELLING VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.11.1 (i)(a) word gewysig om soos volg te lees:

- (a) twee afgevaardigde ampsdraers uit elke ringsdiakensvergadering.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.9.3.6

AANVULLING VAN ORDINANSIE 3.6.2: WERKOPDRAG VAN DIE RINGSDIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.6.2 word soos volg aangevul met 'n nuwe punt (viii) met aanpassing van die nommering om soos volg te lees:

- (viii) *skep indien nodig, 'n ringsdiakonale fonds*
- (a) *wat deur die kommissie van die ringsdiakensvergadering behoorlik beheer en geadministreer word*
- (b) *waartoe elke gemeente van die ring, ander instansies en individue 'n bydrae maak*
- (c) *waaruit barmhartigheidsuitgawes, reis- en verblyfskoste, administratiewe- en ander uitgawes soos deur die ringsdiakensvergadering besluit, betaal kan word.*

Motivering

Bring in lyn met die bevoegdheid van die gemeentelike diakensvergadering en korreleer met die ringsvergadering vir ouderlinge.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.9.3.7

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.3 (ix): WERKWYSE VAN DIE RINGSDIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.6.3 (ix) word gewysig om soos volg te lees:

- (ix) kies uit die aanwesige *stemgeregtigde* diakens van die ring 'n voorsitter en skriba, met inagneming van die beginsel dat 'n diaken nie meer as drie jaar na mekaar as voorsitter of skriba gekies sal word nie

Motivering

Aanwesige diakens word met die kwalifikasie, *stemgeregtigde*, aangevul om misverstand te voorkom. Dit is verder nodig om die kerklike gebruik ten opsigte van verkiesing uit te spel om onduidelikheid uit die weg te ruim.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.9.3.8

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.11.1 (i)(b): SAMESTELLING VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

Die woorde *Ons Tuis* en *Monument Tehuise* vervang word met *Bestuurskomitee vir Bejaardesorg* om soos volg te lees.

- (b) een afgevaardigde van die diakonale diensorgane, naamlik: die Kinderhuise, NHSV-hoofbestuur, Die Ondersteuningsraad, *Bestuurskomitee vir Bejaardesorg*, twee afgevaardigdes van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Administrateur met adviserende stem.

Motivering

Die Bestuurskomitee vir Bejaardesorg neem oorkoepelend die verantwoordelikheid vir bejaardesorg wat in die twee maatskappye setel.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.9.3.9

AANVULLING VAN ORDINANSIE 3.11.2 (viii): WERKOPDRAG VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.11.2 word aangevul met 'n nuwe punt (viii) met aanpassing van nommering om soos volg te lees:

- (viii) *neem besluite oor Algemene Diakonale Fondse en maak aanbevelings oor aankoop of vervreemding van eiendomme van Diakonale Diensorgane in oorleg met die betrokke direksies en besture en die Raad van Finansies*

Motivering

Bring in lyn met die gemeentelike- en ringsdiakensvergaderings en bevestig wat in elk geval de facto reeds so is.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.9.3.10

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.11.3.1 (x) en (xi): WERKWYSE VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.11.3.1 (x) en (xi) word gewysig om soos volg te lees:

- (x) *kies uit die aanwesige afgevaardigdes 'n visevoorsitter en viseskriba, met inagneming van die beginsel dat niemand vir meer as twee termyne na mekaar as visevoorsitter of viseskriba verkies sal word nie*
- (xi) *kies ses bykomende lede uit die afgevaardigdes om saam met die voorsitter, visevoorsitter, skriba en viseskriba die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering te vorm.*

Motivering

Ervaring het geleer dat hierdie kommissie tans te klein is vir die verantwoordelikheid daaraan opgedra. Een of twee afwesiges kan die funksionering ernstig belemmer. Daarby bring die gebruik van sekundi vir die voorsitter en skriba mee dat 'n persoon skielik 'n rol moet vervul waarvan hy/sy niks weet nie en ook geen ervaring van het nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.9.3.11

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.11.3.2: DAGBESTUUR VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.11.3.2 word vervang met Ordinansie 3.14 wat soos volg lees:

3.14 DAGBESTUUR VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

3.14.1 SAMESTELLING

- (i) Die dagbestuur bestaan uit die
 - (a) voorsitter
 - (b) visevoorsitter
 - (c) skriba
 - (d) viseskriba en
 - (e) die Administrateur met adviserende stem

3.14.2 WERKWYSE

- (i) Die dagbestuur kom, nadat die voorsitter en skriba met mekaar oorleg gepleeg het, byeen.
- (ii) Die dagbestuur voer gesprekke
 - (a) ter voorbereiding van die agenda van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering
 - (b) om opdragte wat van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering ontvang is, uit te voer
 - (c) om probleemsituasies wat ontstaan het, te bespreek.

Motivering

Die dagbestuur is tans te klein om behoorlik te funksioneer. Een afwesige kan 'n vergadering onmoontlik maak. Terselfdertyd is dit noodsaaklik vir die visevoorsitter

en viseskriba om ter wille van kontinuïteit op hoogte te wees met sake wat deur die dagbestuur hanteer word.

Verder behoort die dagbestuur van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering omskryf te word netsoos die Moderamen van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.9.3.12

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.12 (i): BUITENGEWONE SITTING VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.12 (i) word gewysig om soos volg te lees:

- (i) kom byeen wanneer na die oordeel van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering omstandighede dit noodsaak, of op versoek van minstens ses lede van die Kommissie

Motivering

Indien die wysigings onder 3.11.3 aanvaar word, moet 3.12 (i) ook aangepas word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.9.3.13

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.13.1 (iii): SAMESTELLING VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.13.1 (iii) word gewysig om soos

- (iii) Die Kommissie bestaan uit

- (a) 'n voorsitter
- (b) 'n visevoorsitter

- (c) 'n skriba
- (d) 'n viseskriba
- (e) ses bykomende lede
- (f) 'n verteenwoordiger van die Direksie van die Kinderhuise, die NHSV-hoofbestuur, Die Ondersteuningsraad en die Bestuurskomitee vir Bejaardesorg, die Administrateur en twee predikante deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aangewys met adviserende stem.

Motivering

Die Kommissie is, soos hy tans saamgestel is, te klein om na behore aandag te gee aan al die sake aan hom opgedra.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.9.4 BESKRYWINGSPUNTE VAN DIE RAAD VIR REGSADVIES

3.9.4.1 WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.11.1 (i)(a): SAMESTELLING VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING : RAAD VIR REGSADVIES

Ordinansie 3.11.1(i)(a) word gewysig om soos volg te lees:

- (a) twee afgevaardigde ampsdraers uit elke ringsdiakensvergadering met dien verstande dat dieselfde ampsdraers nie na meer as twee agtereenvolgende vergaderings afgevaardig word nie.

Motivering

Die rotasiebeginsel is nie hier in die Kerkorde ingeskryf nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.9.4.2.

UITBREIDING VAN ORDINANSIE 3.11.3.1: WERKWYSE VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING : RAAD VIR REGSADVIES

Ordinansie 3.11.3.1 word uitgebrei met 'n nuwe punt (vi). Die nommering word verder aangepas. Die nuwe punt (vi) lees soos volg:

- (vi) *behandel memoranda, studiestukke, voorstelle, versoekskrifte en beskrywingspunte wat ingedien word deur die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, ringsdiakensvergaderings, dienaars van die Woord en diakenvergaderings deur die ringsdiakensvergaderings in wie se werkring hulle val.*

Motivering

Die saak is nie in die Kerkorde ingeskryf nie.

BESLUIT

- I. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.9.4.3

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.13.2: WERKOPDRAG VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING : RAAD VIR REGSADVIES

Ordinansie 3.13.2 word uitgebrei met 'n nuwe punt (iii). Die nommering word verder aangepas. Die nuwe punt (iii) lees soos volg:

- (iii) *oorweeg memoranda, studiestukke, voorstelle, versoekskrifte en beskrywingspunte wat van die ringsdiakensvergaderings ontvang is, voordat dit in die agenda van die Algemene Diakensvergadering opgeneem word.*

Motivering

Die saak is nie in die Kerkorde opgeneem nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

ORDE VAN DIE VERGADERING**VERKIESING VAN OUDERLINGLEDE VIR DIE KOMMISSIE VAN DIE
ALGEMENE KERKVERGADERING**

'n Herstemming vind plaas tussen die volgende ouderlinge

Botha PJ	Villieria
Brits GG	Brits
Burger APJ	Potchefstroom-Noord
Coetzee C	Pretoria-Suid
De Bruyn PW	Kruin
Deysel RJ	Heidelberg
Dreyer I	Theresapark
Dreyer TF (Tom)	Alberton
Geyser JG	Swartkop
Jacobs DS	Kemptonpark-Oos
Koekemoer V	Melville
Koekemoer MJ	Wolmaranstad
Kotze AD	Piet Potgieter
Oberholzer JA	Pretoria
Oberholzer JCS	Meyerspark
Opperman AF	Montana
Pretorius MF (jr)	Noordrand
Pretorius T	Pretoria-Oos
Prinsloo JJ	Pretoria-Noord
Smit F	Kaapstad/Tygerberg
Steenekamp JC	Lydenberg
Steyn A	Bronkhorstspuit
Steyn J du W	Gerdau
Swart PJ	Bethal
Valks A	Harrismith
Van Staden HJ	Wonderboom-Suid
Venter SN	Oosmoot
Vorster P	Krugersdorp-Oos
Vosse JJ	Stella
Willemse BG	Randburg
Wolmarans HAC	Leondale

Lede in vetdruk is bestaande Kommissielede, waarvan slegs vyf (5) herkiesbaar is.

**VERKIESING VAN SEKUNDI VIR DIE TWEE PREDIKANTSLEDE VAN
DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING**

Die vergadering stem vir sekundi vir die twee predikantslede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

--- oOo ---

4. GEMEENTES EN KERK

4.1 GEMEENTES

4.1.1 VORMING EN ONTBINDING VAN GEMEENTES

4.1.1.1 Gemeentes met nuwe name

Die volgende gemeentes het naamsveranderinge ondergaan sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering:

- * Benoni is nou Benoryn.
- * Kempton Park-Noord is nou gemeente Makarios.
- * Secunda-Wes is nou gemeente Kosmos.
- * Die gemeentes Randfontein en Randpoort wat saamgesmelt het, is nou die gemeente Sionspoort.
- * Walvisbaai is nou Namibkus.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

4.1.1.2 Gemeentes wat ontbind het

Die volgende gemeentes het ontbind sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering:

Fonteinedal	Goudrand	Chobé
Estcourt	Aliwal-Noord	Selebi-Pikwe
Bloemfontein-Studente	Wespark	Johannesburg-Middestad

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Die vergadering neem kennis dat die gemeente Wespark nie ontbind het nie, maar met Elandspoor saamgesmelt het.

3. Die vergadering neem kennis dat die gemeente Kensington ontbind het.

4.1.1.3 **Gemeentes wat saamgesmelt het**

Die volgende gemeentes het saamgesmelt sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering:

Johannesburg en Goudrand
Randfontein en Randpoort
Wespark en Elandspoort.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

4.1.2 **GEMEENTES BUITE DIE GRENSE VAN DIE REPUBLIEK**

4.1.2.1 **Inligting oor buitelandse bediening**

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het 'n komitee bestaande uit prof APB Breytenbach (sameroeper), dr JMG Storm, ds APJ Beukes, dr SP Pretorius en ds CJH Steenkamp benoem om te besin oor buitelandse bediening. Die komitee het die volgende inligting aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deurgegee:

Bediening van die Woord buite die grense van die land word onderskei in bediening in Afrika en bediening oorsce.

A. Afrika bediening

Dit dui op die bediening in Zimbabwe, Zambië, Botswana en Namibië.

Zimbabwe

Daar is twee standplase in Zimbabwe naamlik Harare in die Noorde en die Bulawayo-kombinasie in die Suid-Weste.

Die gemeente Harare het ongeveer 123 belydende lidmate.

Die kombinasiegemeentes Bulawayo, Masvingo en Chipinga se totale belydende lidmatetal is 80. Dit kom voor asof die gemeentes hulle kombinasie-verpligtinge finansiël kan bybring.

Sonder subsidie uit die Republiek sal die twee standplase nie onderhou kan word nie. Vir die afgelope aantal jare word die gemeentes steeds aangespoor om finansiël

selfstandig te raak so ver moontlik.

Daar is tans nog drie kerkgeboue in Zimbabwe te wete in Harare, Bulawayo en Chipinga. Masvingo het onlangs hulle kerkgebou verkoop.

In die afgelope sewe jaar is die bearbeiding van lidmate in Zimbabwe op voortreflike wyse gedoen. Eredienste word ook in Engels hou. Uiteindelik blyk dit dat die lidmatetal steeds verminder en dat dit 'n ouerwordende gemeente is. Die kinders het lankal totaal verengels en baie verlaat die land. Daar is nie 'n moontlikheid dat die lidmatetal sal styg nie. Die gemeentes sal daarom goed moet besin en beplan en moontlik later slegs een standplaas in stand hou.

Die moontlikheid om die gemeentes deur emeriti te bearbei, is ook feitlik uitgesluit aangesien emeriti nie kans sien vir die afstande wat per motor afgelê moet word nie. Om die gemeentes vanuit die Republiek te bearbei is ook te duur. Die bearbeiding kon tot dusver gedoen word omdat die Raad van Finansies goedgegunstiglik hulp verleen het.

Zambië

Aangesien die Kerk onderneem het om die bediening in die noorde van Zambië vir vyf jaar finansiëel te dra, sal die ooreenkoms nagekom moet word. Die grootste finansiële bydrae vir die instandhouding van die standplaas, kom van die Raad van Finansies.

Ten spyte van al die haakplekke en bekommernisse wil dit voorkom of die bediening op dreef gekom het. Vir die nabye toekoms word geen verdere uitbreiding van die bediening in Zambië beplan nie.

Botswana

Die standplaas Gabarone het tans die grootste konsentrasie lidmate in die suide en is gesetel by Gaborone en Lobatsi. Die bediening strek noord tot by Chobé. Die Ring van Zeerust het hulle veral die afgelope twee jaar besonder beywer vir die bediening in Botswana en het gedurende 1999 reëlins getref dat daar bykans elke Sondag tot in die noorde eredienste gehou word. Die lidmatetal in Botswana groei geleidelik.

Lidmate rondom Selebe-Phikwe word tans steeds bearbei. Die Ned Geref Kerk het 'n sterk gemeente in Francistown. Daar word met die Ned Geref Kerk gesprek gevoer om te verhoed dat daar nie op een klein dorpie bediening deur al drie susterkerke gedoen word nie. Verdeling van werkgebiede en bedieningsgeleenthede word beplan. Dit gaan dus oor samewerking.

Die toetrede van die Afrikaanse Hervormde gemeente Gaberone-Noord tot die

Hervormde Kerk, behoort verrykend te wees en voordelig veral omdat die gemeente finansiell selfstandig is.

Subsidie en ondersteuning aan die gemeentes in Botswana sal nie maklik verminder of afgeskaf kan word nie. Met die groot getal blankes wat hulle in Botswana vestig, is die vertroue dat die lidmatetal gaan vermeerder en dat die insette van die Raad van Finansies geleidelik sal verminder.

Namibië

Al die standplase in Namibië is gevul behalwe Namib-Suid. Bediening in al die gemeentes is voortreflik en daar is onderling 'n uitstekende gees onder die ringspredikante. Aan die bediening van lidmate in Namib-Suid word dringend aandag verleen deur die ringskommissie.

Finansiële steun uit die Republiek aan die gemeentes in Namibië bly steeds noodsaaklik.

B. Bediening oorsee

Oor die bediening in lande oorsee word die volgende inligting deurgegee:

- * Die Ned Herv Kerk werk saam met die Ned Geref Kerk en Gereformeerde Kerke in die ondersoek na bedieningsmoontlikhede in die buiteland. Dit word beskou as sendingmoontlikheid.
- * Aangesien Suid-Afrikaners nie maklik tuis raak in 'n milieu en etos van Engelsgeoriënteerde kerke nie, sal die bediening veral aan diegene wat slegs in die buiteland "vertoef" nie geïgnoreer kan word nie.
- * Die uitgangspunt is nie om bediening aan te bied of af te dwing nie, maar om op versoek betrokke te raak met advies en die moontlike werwing van predikante om in die buiteland te gaan werk op tydelike of permanente basis. Die bediening moet spontaan geskied.
- * Bediening in die buiteland hoef nie noodwendig slegs in Afrikaans te wees nie. Dit is ook nie die gedagte om in oorsese lande gemeentes van die bestaande susterkerke in die Republiek op te rig of voort te sit nie. Gemeentes (kerke) moet onafhanklik wees en inheems.
- * Leiding kan aan lidmate wat die land verlaat gegee word by watter kerk (gemeente) hulle moet inskakel. Vir die doel word reeds inligting bekom.
- * Dit bly belangrik om lidmate wat tydelik in die buiteland vertoef, aktief by die kerk(e) betrokke te hou.

- * Jongmense moet ontmoedig word om direk na skoolopleiding die vreemde aan te durf. Eers 'n paar jaar werk of studeer voordat hulle gaan rondswerf en swaarkry.
- * Lidmate moet aangemoedig word om in die buiteland self die moeite te doen om (saam met hulle kinders) 'n gemeente op te soek en by 'n kerk in te skakel.

Bediening in London

- * Die bediening is goed gevestig in 'n gemeente in London.
- * Aangesien die gemeente beoog om los van die Ned Geref Kerk as selfstandige kerk te staan, kan samewerking met die kerk voordelig wees.

Paraguay

- * Die bediening in Paraguay het ontstaan op grond van die spontane versoek van lidmate.
- * Die bediening moet voortgesit word. Dit blyk dat samewerking met die AP Kerk nie verkry kan word nie.
- * Vrywillige bydraes vir die werk moet gevra word.

Finansiële bekostiging

- * Die fonds vir buitelandse bediening word onder gemeentes se aandag gebring en moet uitgebou word.
- * Fondse kan ook by individuele lidmate ingesamel word vir buitelandse bediening.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

4.1.2.2 Inligting oor die stand van bediening in gemeentes buite die Republiek sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering

(i) Zimbabwe

Tydens die 65ste Algemene Kerkvergadering het twee predikante van Zimbabwe te wete, di CEC Hertzog (Harare) en AW Kleynhans (Bulawayo) nog sitting geneem

namens die Ring van Zimbabwe. Albei het in 1999 beroepe aanvaar na die Republiek onderskeidelik na Middelburg/Middelburg-Noord en Melville. Reeds voor hulle vertrek uit Zimbabwe het di Kleynhans en Hertzog indringend begin aandag gee aan die moontlikheid om die bediening vir dié land deur een predikant te laat geskied. Lidmate word ouer en daar is jaarliks 'n afname in lidmatetal weens sterftes en mense wat verhuis.

Nadat ds Hertzog vertrek het, is prop AJ Hattingh na Harare beroep en na die vertrek van ds Kleynhans is prop WA Botha na Bulawayo-kombinasie beroep. Na samespreking met die ringskommissie het die onderskeie kerkrade ooreengekom dat daar op daardie stadium steeds van twee predikante gebruik gemaak sal word om die bediening te behartig.

Die situasie, finansieel en andersins, in Zimbabwe het egter sedert einde 1999 begin 2000, drasties versleg. Nog lidmate het die land begin verlaat. Toe ds WA Botha van Bulawayo 'n beroep na Heilbron ontvang, is hy ook aangeraai om dit sterk te oorweeg om die beroep te aanvaar. Hy was toe ongeveer een jaar in die kombinasie werksaam en het skitterende werk gedoen. Alhoewel sy werkpermit eers op daardie stadium goedgekeur is, toe hy besluit het om die beroep te aanvaar, kon ds Botha nie anders as om die beroep te aanvaar nie.

Sedert die middel van 2000 werk ds AJ Hattingh alleen in al die gemeentes. Die belydende lidmaattal sien tans soos volg daaruit:

Harare	123	Masvingo	21
Bulawayo	45	Chipinga	10

Ds APJ Beukes het soos volg aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor Zimbabwe gerapporteer na sy besoek aan die ringsvergadering vanjaar:

Die gemeentes in Zimbabwe verloor konstant lidmate as gevolg van emigrasie en die afsterwe van ouer lidmate. Alhoewel daar soms nog nuwe lidmate intrek, is die uitvloeï van lidmate meer. Die belydende lidmate het vanaf 2000 afgeneem van 169 na 153 in 2001. Die situasie rondom die bediening in Zimbabwe is weer geëvalueer en die ringsvergadering het aanbeveel dat die Bulawayo-kombinasie ophou om as 'n onafhanklike kombinasie te bestaan met 'n eie predikantstandplaas. Daar is aanbeveel dat 'n nuwe kombinasie gevorm word tussen al die gemeentes van Zimbabwe met een predikantstandplaas te Harare. Ds AJ Hattingh is dan predikant vir die hele Zimbabwe

Ds Hattingh sien kans om die totale bediening in Zimbabwe te behartig. Die totale aantal besoekpunte is 108 wat maklik in een jaar haalbaar is. Die onderlinge reëling tussen die susterkerke is van so 'n aard dat die frekwensie van erediens nie eintlik verminder nie. Die Ned Geref Kerk in Harare is in die proses om hulle kerkgebou te verkoop en hulle het met die Hervormde Kerk ooreengekom om in die tussentyd

hulle kerkgebou te gebruik. Die ooreenkoms wat bereik is, is dat elke Kerk vir twee Sondae in die maand verantwoordelik is vir die eredienste en dat die lidmate oor en weer mekaar se eredienste bywoon. Dit gee aan ds Hattingh die geleentheid om in die ander gemeentes die eredienste waar te neem. Die enigste probleem is die geweldige lang afstande wat ds Hattingh sal moet aflê en die lang tye wat hy van die huis afwesig sal wees. Dit sal veral volgende jaar 'n probleem wees wanneer hy getroud is. Die ringsvergadering het versoek dat, alhoewel nie op 'n vaste basis nie, daar van tyd tot tyd hulp uit Suid-Afrika aan die suidelike gemeentes van Bulawayo en Masvingo gebied sal word. Dit moet op versoek van ds Hattingh gedoen word. 'n Uitweg sal gevind moet word om die koste van sulke predikante te dra. Die Kerk in Zimbabwe is bereid om van die grens af die brandstofkoste en moontlike voertuigbreuke se kostes te dra. Hulp uit Suid-Afrika kan moontlik so vier keer per jaar geskied.

Masvingo het hulle kerkgebou vir Z\$ 750 000 verkoop en die ringsvergadering het ook toestemming gegee dat Chipinga hulle kerkgebou vir Z\$ 800 000 verkoop. Dit bring mee dat slegs Harare en Bulawayo nog oor kerkgeboue en pastorieë beskik. Bulawayo verhuur op die oomblik sy pastorie teen Z\$ 12 000 per maand.

Die volgende skrywe word aan die vergadering voorgehou deur ds AJ Hattingh:

Soos u weet het ons as inwoners van Zimbabwe die laaste tyd maar deur snaakse en moeilike omstandighede gegaan. Dit is lekker en hartsverblydend om te sien en te ervaar dat ons nie alléén deur hierdie dinge gaan nie.

Daarom wil ons as gemeente Harare en as mense van Zimbabwe u opreg bedank vir die onbaatsugtige hulp, ondersteuning en volgehoue gebed wat ons van u as gemeente ontvang het. Met u hulp het die omstandighede ook vir ons meer houdbaar geword.

Nogmaals baie dankie vir die hulp en ondersteuning, dit word opreg waardeer.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Dank word betuig teenoor ds AJ Hattingh wat tans alléén die bediening in Zimbabwe behartig.
3. Kerkrade oorweeg dit om een eredienskollekte af te staan vir die hulpfonds in Zimbabwe.

(ii) Botswana

Die bediening van lidmate in Botswana kan kortliks soos volg saamgevat word:

Ds van Rooy van den Berg was die eerste voltydse predikant van die Kerk in die gebied en het die hele land vanaf die noorde (Chobé en Panda Matenga) tot in die suide (Gaborone) bearbei. Die afstand tussen die twee punte is 850 km. Die koste van die bearbeiding was baie hoog en daar was bepaalde leerntes waarvan die beskikbaarheid van die predikant die grootste was. Na ds Van den Berg se vertrek het di CJH Steenkamp en HT van der Linde vir 'n tydperk die bediening van die gebied behartig tot met die aankoms van die tweede voltydse predikant, ds W Mans. Waar ds Van den Berg hom in die noorde gevestig het, het ds Mans dit nou in die suide gedoen.

Vanaf die begin van sy bediening is plekke soos Selebi-Phikwe, Sowa, Jwaneng, Orapa, Phalapye en Mahalapye bedien. By sommige van die plekke was daar maar een of twee Hervormde gesinne. Sommige dorpie is myngemeenskappe en daar is nie groot belangstelling in die werk van die kerk nie. Ander kerke en charismatiese groepe is ook in die gebiede werksaam, ook Engelse kerke. Die bediening deur die Hervormde predikante is oor die algemeen goed ontvang en aanvaar. Daar is lidmate wat gereeld die Engelse eredienste bywoon, juis omdat die probleem ervaar word dat hulle kinders Engelse skole bywoon en ook Engelsmagtig is.

Uit die aard van die saak kon ds W Mans nie die hele gebied effektief bearbei nie en in hierdie tyd het ds CJH Steenkamp 'n groot hydrae gelewer deur self na die noorde toe te werk en predikante te reël om die bediening na die verre noorde te behartig sodat ds Mans hom na die suide kon rig.

Ds Mans was verplig om ook 'n ander voltydse werk te aanvaar wat hom van soggens vroeg tot ongeveer 5nm besig gehou het. Sy werkgever was egter daartoe geneë dat hy noodsituasies in die gemeente en begrafnisse gedurende die dag hanteer. Sedert hy die werk aanvaar het, kon ds Mans nie meer al sy verpligtinge nakom nie en het die bediening agteruitgegaan.

Informeel is samesprekings op sinodalevlak met die Ned Geref Kerk gehou en daar is tevore min of meer ooreengekom dat die Ned Geref Kerk die noordelike gedeeltes vanaf Francistown, verder noord tot by Panda Matenga sal bearbei. Dit sluit ook plekke soos Selebi-Phikwe in, waar reeds 'n mooi gemeente tot stand gekom het en deelyds bearbei is deur ds Dicks Theron van die Ned Geref Kerk. Ds GJ van Staden, voorheen van die gemeente Koedoesrand, het ook lidmate in Selebi-Phikwe bedien. Hulle het egter almal intussen aangesluit by die Ned Geref gemeente. Ds AW Kleynhans het vir 'n tydperk vanuit Bulawayo hulp verleen met die hou van eredienste in Panda Matenga (Chobé gebied). Ds JG Janse van Rensburg, het op sy beurt betrokke geraak by die bediening in Francistown en in die Tuli-blok.

Die Independent Church of Botswana (Ned Geref Kerk) het gedurende Desember 'n predikant na Francistown beroep. Volgens die predikant se werkkontrak sal hy vir die bearbeiding van die noordelike gedeelte van Botswana verantwoordelik wees.

Die Ned Geref gemeente van Lobatsi het ook teen die einde van 2000 'n eie predikant beroep. Dit is die omgewing waar ds Mans woon. Die gemeente Gaborone se lidmatetal het min of meer konstant gebly (1 wyk). In die omgewing van Gaborone was daar wel uitbreiding.

Lidmate van die Ned Geref Kerk in die verre noorde (Chobé) word nou ook bedien vanaf Katima Molilo en verdere bediening deur die Ned Geref Kerk, hetsy vanaf die suide, hetsy vanaf Bulawayo, blyk onnodig (intussen word slegs met een predikant in Zimbabwe gewerk en is hulp vanaf die land nie meer moontlik nie).

Al wat oorbly vir bediening deur die Ned Herv Kerk is Gaborone en moontlik dorpie soos Palapye, Mahalapye en Jwaneng. In die dorpe is egter slegs een of twee Hervormde gesinne. Die Ned Herv Kerk is in Botswana geregistreer as die Nederduitsch Hervormde Church of Botswana. Daar word egter deesdae streng kontrole gehou oor werk en verblyfpermitte en predikante vanuit die republiek waag baie om bediening daar te gaan doen sonder die nodige permitte.

Die Moderamen het reeds in 2000 kennis geneem van die stigting van die Afrikaanse Hervormde Gemeente Gaborone-Noord. Ongeveer 60 lidmate het hulle van die Ned Geref Gemeente Gaborone losgemaak omdat die bediening net in Engels geskied het terwyl die grootste gedeelte van die gemeente Afrikaanssprekend is.

Ds NJJ van Rensburg, emerituspredikant van die Kerk, het by die lidmate betrokke geraak toe hulle hom versoek het om eredienste en sakramentsbediening daar te kom waarneem. Die gemeente funksioneer reeds goed met bevestigde kerkslede, behoorlike organisasie en 'n gesonde finansiële bestuur. Die gemeente het met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in gesprek getree oor inskakeling by die Nederduitsch Hervormde Kerk.

Die volgende redes is gestel by hulle versoek oor inskakeling:

- * Die lidmate van die Afrikaanse Hervormde Gemeente Gaborone het met toestemming 'n selfstandige gemeente geword omdat hulle graag in Afrikaans bedien wil word.
- * Geen politieke motiewe skuil agter hulle besluit nie.
- * Ds NJJ van Rensburg (emeritus) van die Nederduitsch Hervormde Kerk het op versoek begin om eredienste waar te neem en behartig die bediening van die gemeente volledig.

- * Die gemeente is tussen 40 - 50 gesinne en die lidmatetal behoort steeds te styg.
- * Die gemeente is finansiële selfstandig en beoog om later sy eie voltydse predikant te beroep.
- * Die gemeente bestaan in die Noordelike gedeeltes van Gaborone.
- * Die gemeente ag dit nie raadsaam om by die Nederduitsch Hervormde gemeente Lobatsi in te skakel nie, aangesien dit ver van hulle af is en daar ook 'n saak uitgemaak kan word dat daar plek is vir twee Hervormde gemeentes in Gaborone. Ds W Mans kan kwalik die bediening in die gedeeltes waar hy werksaam is, behartig.

Die Kommissie het hierna gesprek gevoer met die ringskommissie van Zeerust oor die versock en die inskakeling goedgekeur en so het die gemeente Gaborone-Noord tot stand gekom as deel van die Nederduitsch Hervormde Kerk.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk het op daardie stadium twee gemeentes in Gaborone gehad. Die twee gemeentes in Gaborone het nie gou nader na mekaar beweeg nie. Die ringskommissie is versoek om ernstig aandag te gee aan die samesmelting van die twee gemeentes. Daar was twee gedagtes, naamlik dat die gemeentes gelaat moet word om met tyd na mekaar toe te groei eendersyds, en andersyds dat die samesmelting dadelik moet geskied.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het in die tyd ook kennis geneem van die sendingprojek van die gemeente Onverwacht in die omgewing van die Tuli-blok by Selebi-Phikwe en Bobonong. Blankes wat verarm het, word daar bearbei. Daarby is daar bediening onder 'n Tswana-groep van ongeveer 6 000. Deur middel van 'n tolk word die Woord aan die mense bedien. Daar word op dié stadium slegs gepoog om in die groep se basiese godsdienstige behoeftes te voorsien deur Bybel- en godsdiensperiodes by skole. Die gedagte is om 'n persoon uit die midde van die groep op te lei by die HTO.

Die begeerte van Hervormde lidmate in Gaborone dat die gemeentes wel een word en dat hulle deur 'n voltydse Hervormde predikant bearbei word, het stelselmatig gegroei.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het op sy vergadering op 15 en 16 Maart 2001 weer gehandel oor die bediening in Botswana en onder meer soos volg besluit:

- * Die Nederduitsch Hervormde Kerk sit sy bediening in Botswana voort sonder verdere samesprekings met die Ned Geref Kerk of die Gereformeerde Kerke.
- * Daar sal wel met die susterkerke op plaaslike vlak samesprekings gevoer word

sodat daar nie op plekke soos Mahalapye, Palapye en Jwaneng op dieselfde Sodag deur twee verskillende susterkerke eredienste gehou word nie.

- * Die bediening word hoofsaaklik in Gaborone gedoen en met die hulp van predikante uit die Ring van Zeerust word ds Mans gehelp sodat eredienste ook op Mahalapye, Palapye en Jwaneng gehou word.
- * Die ringskommissie van Zeerust word versoek om alles in sy vermoë te doen om die twee Gaboronegemeentes nader na mekaar te laat beweeg en eventueel te laat saamsmelt.
- * Die vergadering neem kennis dat die verwagtinge oor die groei van die Kerk in Botswana getemper moet word. Daar is min Hervormers en 'n kerkkultuur moet in die land by die lidmate geskep word. Daar sal wesenlike veranderinge by lidmate moet plaasvind. Meer geduld en realisme moet aan die dag gelê word en die visie moet nie uit die oog verloor word nie. Daar moet volstroom gewerk word om die visie te verwesenlik.
- * Die gemeente Onverwacht gaan met sy evangelisasie- en sendingwerk voort. Die hulp van ds LJJ Nell word gevra in die sendingaksie. Die hulp van aangrensende ringe (Krokodilrivier en Potgietersrus) word gevra ook met die oog op die hou van eredienste by Mahalapye en Palapye.
- * Die ringskommissie vergader in 'n werksessie met albei gemeentes om oor die bediening te praat en oor moontlike toekomstige eenwording.
- * Wanneer predikante uit die Ring van Zeerust eredienste in die Gaborone-gemeente waarneem eenmaal per maand, gee hulle leiding oor fonds-insamelingsprojekte en aan gemeentebou.
- * Dank word betuig aan die predikante en die Ring van Zeerust vir hulle besondere insette en finansiële ondersteuning. Die ringsheffing en donasies word waardeur.

Ds W Mans het in Mei 2001 besluit om van lewenstaat te verander, en daarna het die twee gemeentes van Gaborone onder leiding van die ringskommissie besluit om saam te smelt. Ds CJH Steenkamp berig soos volg oor die gebeure:

"Die ringskommissie van Zeerust het reeds gesprek gevoer met die kerkrade van die gemeente Gaborone en Gaborone-Noord oor samesmelting nadat ds W Mans besluit het om van lewenstaat te verander en ds NJJ van Rensburg se werksaamhede in Junie 2001 beeindig word. Albei gemeentes se kerkrade en gemeentede is baie positief en opgewonde en wil graag dat die samesmelting so gou moontlik geskied sodat 'n predikant beroep kan word.

Die Ring van Zeerust het op sy vergadering van 12 Mei 2001 die volgende rondom die bearbeiding in Botswana besluit:

- * Ds NJJ van Rensburg, emerituspredikant, se diensydperk word verleng totdat die nuwe predikant van die saamgesmelte gemeente beroep en bevestig word.
- * Die Ring van Zeerust begroot 'n verdere bedrag van R16 436 (R4 per belydende lidmaat) vir die verslagjaar 2001/2002 om die gemeente in staat te stel om 'n voltydse standplaas daar te stel.
- * 'n Eenmalige bedrag van R24 000 word uit die ring se vaste belegging gebruik vir hierdie standplaas.
- * 'n Versoek word gerig aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om vir die volgende twee jaar bykomend te subsidieer sodat 'n voltydse standplaas moontlik is.

Ds CJH Steenkamp betuig dank teenoor gemeentes van die Kerk en die Raad van Finansies wat dit finansiële moontlik gemaak het vir die bediening in Botswana. Hy wys op die rol wat ds W Mans en GJ van Staden gespeel het in die groei van die gemeente. Hy gee inligting deur oor die samesmelting van die twee gemeentes in Gaborone.

Die vergadering neem kennis van die gesindheid van die Ring van Zeerust om die gemeente in Botswana by te staan.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**
- 2. Dank word betuig teenoor die Ring van Zeerust en sy predikante vir die hulp wat finansiële en met betrekking tot die bediening in die land gelewer is.**
- 3. Dank word betuig aan die predikante wat die afgelope drie jaar die bediening in Botswana behartig het.**

(iii) **Zambië**

Ds R Botha werk sedert 1998 in die noorde van Zambië en is gesetel in Kitwe. Hy bearbei lidmate van die drie susterkerke Noord van Lusaka en sy bediensveld konsentreer sterk op die myndorpe in die Koperstreek. Die gemeente Nkana is gestig.

Ds Botha het pioniersomstandighede ervaar. Behuising en 'n lokaal waar eredienste gehou kan word was oor 'n lang tydperk nie beskikbaar nie. Hy moes telkens verhuis en het soms so kort as drie maande op 'n bepaalde plek gebly. Sedert hy 'n nuwe bakkie ontvang het, is sy voertuigprobleme uitgeskakel. Die afstande wat hy steeds moet aflê is ontsettend ver en uit die aard van die saak kan 'n voertuig nie baie lank hou nie, veral omdat die paaië in 'n swak toestand is.

Na die afgelope ringsvergadering is soos volg berig oor die bediening in Zambië deur ds APJ Beukes:

Die situasie in Zambië het aansienlik verbeter. Die lidmatetal het van 88 in 2000 tot 136 in 2001 vermeerder met die vooruitsig van verdere vermeerdering. Dit lyk of sake nou baie beter georden is. Die afgevaardigdes was optimisties oor die toekoms van die Kerk in Zambië. Hulle voorsien dat hulle teen die einde van die jaar finansiële onafhanklik sal wees. Indien nie heeltemal nie, dan vroeg volgende jaar. Hulle het op die laaste gemeentevergadering 'n begroting van oor die R400 000 goedgekeur. Hierin het hulle voorsiening gemaak vir die opgradering van die pastorie, die opknapping van 'n moontlike kerkgebou wat hulle gaan bekom en vir die vervanging van die voertuig. Op die oomblik hou hulle in elk geval self die voertuig in stand.

Die gemeentelike aktiwiteite is nou ook meer georden met vaste vergadertye elke tweede Dinsdag van die maand. Die kommunikasie in die gemeente het aansienlik verbeter omdat feitlik al die lidmate nou oor E-pos fasiliteite beskik. Ds Botha sê dat hy nou goed die helfte minder nodig het om te ry. Die enigste plek waar daar nog 'n mate van kommunikasieprobleme is, is op Mkusi wat net oor satellietradio-fasiliteite beskik en wie se lidmate van nature meer met Lusaka skakel. Hierdie probleem sal egter ook hopelik uitgestryk word.

Die twee afgevaardigdes was baie positief oor die werk van ds Botha en hyself het ook baie entoesiasies voorgekom.

Die bediening in Zambië word saam met die Ned Geref Kerk onderneem. Jaarliks word visitasie in Lusaka en Nkana om die beurt deur die twee Kerke gedoen. Die samewerking is goed en daar word voortdurend gesprek gevoer. Rings- en sinodale vergaderings van albei Kerke word deur albei predikante bygewoon. Ds NJ Mostert, behartig die bediening in Lusaka.

Ds R Botha betuig dank aan die Kerk vir die hulp wat verleen is vir die totstandkoming van 'n gemeente in Kitwe, Zambië. Die gemeente sal vanaf die begin van 2002 finansiële selfstandig wees. Die samewerking met sy kollega, ds N Mostert, is positief en goed.

Die vergadering neem met dank kennis dat ds Botha 'n beroep na die Republiek bedank het omdat hy die bediening in Zambië wil voortsit.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Dank word betuig aan di R Botha en N Mostert (Ned Geref Kerk) vir die bearbeiding van lidmate van die susterkerke in Zambië.

(iv)

Namibië

Die gemeentes in Namibië vorm die Ring van Dorsland. Behalwe Namib-Suid, is al die standplase gevul. Ds D van der Merwe Botha is vanjaar in die gemeente Oranjemund ontvang en bevestig. Sy werk op 'n deelsorghasis. Namib-Suid is in die loop van 2000 deur ds AM Swanepoel, emerituspredikant bearbei. Hy het die gemeente met preekbeurte op Mariëntal en Keetmanshoop, een keer per maand, besoek. Hy het gewoonlik vir 'n week lank vertoef en oor twee naweke eredienste gehou. Vanaf 2001 is die bearbeiding in die gemeente deur ringspredikante gedoen. Die ringskommissie doen steeds beplanning rondom die bearbeiding van die gemeente. Die finansiële bekostigbaarheid bly steeds die probleem.

Al die ander gemeentes, te wete Gobabis, Otjiwarongo, Grootfontein, Outjo, Windhoek, Tsumeb en Walvisbaai se bediening verloop goed. Daar is steeds 'n baie positiewe gees in die ring en predikante werk goed saam.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die vergadering betuig sy dank teenoor die predikante in Namibië vir besondere werk wat in die land gedoen word.

(v)

Paraguay

Die volgende verslag van ds CEC Hertzog word hier aangehaal, enigsins verkort, om lig op die bediening in dié land te werp.

Inleidend

Paraguay is 'n derde wêreldland. Die land word in twee byna ewige groot blokke, 'n oostelike en westelike blok, verdeel deur die Paranarivier. Sowat 98% van die bevolking woon in die oostelike deel met 'n reënval van tot 2000 mm per jaar en net sowat 200 000 mense in die westelike deel met 'n reënval van tussen 600 mm en 1200 mm. Die Afrikaanssprekendes woon verspreid oor beide die gebiede. Buiten

vir enkele gesinne en enkellopendes wat in die hoofstad, Asunción, woon, woon die meerderheid op die platteland waar hulle boer. Met die uitsondering van een gesin is die meeste gesinne in Paraguay vir tussen drie en tien jaar reeds daar woonagtig.

Dit gaan in die algemeen op finansiële terrein nie goed met die Afrikaanssprekendes in Paraguay nie. Uitgawes aangegaan om daar gevestig te kom en banke wat bankrot geraak het, is in 'n groot mate verantwoordelik hiervoor. Skoolfooe en twee jaar se droogtes het ook 'n bydrae hiertoe gelewer. Sommige van die gesinne voer 'n dag tot dag bestaan en word deur die Afrikaanse gemeenskap in die omgewing van tyd tot tyd finansiële gedra. Daar is selfs kinders wat tydelik nie op skool is nie en ander wat op vroeë ouderdom finaal uit die skool gehaal is. Daar is egter ook ander gesinne met wie dit beter gaan en wat die vooruitsig van 'n pragtige toekoms het. Met sommige van hulle gaan dit van jaar tot jaar beter en ek verwag dat dit ook met die ander beter sal gaan oor 'n paar jaar. Die feit dat daar bykans geen vorm van persoonlike belasting bestaan nie, maak die moontlikheid vir finansiële sukses in die toekoms moontlik.

Geestelik gaan dit nie met almal goed nie. Heelwat van die mense is óf ernstig siek óf eensaam met 'n verlange na familieleden en dit wat in Suid-Afrika bekend was. Verskeie onvoorsiene probleme het kop uitgesteek onder die Afrikaanssprekendes. Bekommernisse oor hulle kinders se toekomstige mans en vrouens, 'n teleurstelling in die feit dat daar nie 'n groot uittoeg vanuit Suid-Afrika na Paraguay was nie, en probleme om Spaans aan te leer sowel as om die Latyns-Amerikaanse kultuur te aanvaar, maak deel uit hiervan. Vir baie is die gemis aan die kerk groot en is die bekommernis oor hulle kinders se godsdiensoonderrig problematies. Dit plaas groot druk op die Afrikaners om gevestig te raak in die land. Ten spyte hiervan is daar net enkele mense wat bereid sou wees om terug te trek na Suid-Afrika as dit finansiële moontlik sou wees.

Opsommend kan gesê word dat die Suid-Afrikaners in Paraguay 'n paar swaar jare agter die rug het met die vooruitsig dat dit net beter kan gaan in die toekoms. Met verskeie gesinne gaan dit al goed en het hulle keuse om uit Suid-Afrika te verhuis, vrugte afgewerp. Die finansiële en geestelike druk op die mense is groot en stel hoë eise aan elke gesinlid. Die moontlikheid dat daar in die toekoms nog meer Suid-Afrikaanse gesinne na Paraguay sal verhuis bestaan waarskynlik, maar is nie groot nie.

Die kerk

Die Afrikaanssprekendes is in hoofsaak rondom vyf gebiede gevestig:

Caaguazu

Agtien gesinne woon hier waarvan onder meer lidmate van die AP Kerk (11 gesinne) en kerklos lidmate (7) en 3 gesinne van die Ned Herv Kerk is.

In hierdie omgewing is 'n wyk van die APK gemeente Bloemfontein gestig. Die wyk het elke tweede Sondag 'n leesdiens wat deur 'n ouderling gelei word. Die twee ouderlinge versorg die lidmate, baie goed. Die meeste Afrikaanse mense wat by 'n kerk wou inskakel het hier ingeskakel. Daar word tydens besoeke deur predikante eredienste gehou.

Die uitdaging in hierdie gebied lê daarin om met die APK in Suid Afrika en Paraguay 'n moontlike bedieningsooreenkoms vir die toekoms aan te gaan.

Independentia

Daar is 10 gesinne waarvan slegs een lidmaat van die Ned Herv Kerk is, 2 gesinne (AGS), 2 gesinne (Ned Geref Kerk) en die ander is kerklos.

Independentia is ook 'n wyk van die APK-gemeente Bloemfontein en sowat 80 km vanaf Caaguazu. Daar word elke tweede Sondag van die maand 'n leesdiens deur die APK ouderling van Caaguazu in 'n Duitse Evangeliese kerkie gehou. Dit word goed bygewoon deur die APK-lede. Sommige mense, soos Nico Truter (voorheen lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering) verkies om nie deel te wees van die APK gemeente nie. Daar is heelwat mense wat kerklos is wat ook geen dringendheid daarin sien om deel te word van 'n kerk nie.

Hier bestaan die moontlikheid dat een van die jongmense belydenis van geloof kan aflê indien 'n predikant vir 'n paar dae met hom tyd spandeer. Verder kan die mense in die omgewing aangemoedig word om betrokke te raak by die eredienste wat deur die APK gemeente gehou word.

Corpus Cristi

Hier is vier gesinne, twee van die Ned Geref Kerk en die ander twee is by onbekende kerke ingeskakel.

Hierdie gebied is ver afgeleë. Dit is sowat 400 km vanaf Caaguazu, waar die naaste gemeente van die APK is.

Asunción

Hier is dertien gesinne, sewe is by die Iglesia Reformada Kerk (4 Hervormd) en die ander is kerklos.

Daar mag heelwat meer mense in Asunción wees. Die moontlikheid bestaan dat meer mense by die gemeente kan aansluit indien hier 'n meer gereelde bediening bestaan. Ds PS van Tonder het in 1999 'n gemeente van die Iglesia Reformada Kerk hier gestig. Ongelukkig is daar nog geen struktuur in die gemeente nie. Daar word

geen eredienste gehou en huisbesoek gedoen nie. Die groot uitdaging in Asunción lê daarin om die struktuur van die gemeente te orden en ander Afrikaanse mense te bereik wat nog nie bewus is van die gemeente nie. Hier is heelwat jongmense wat nie sal skroom om by die Spaanse Evangeliese Kerke aan te sluit indien die gemeente van die Iglesia Reformada nie 'n inheemse karakter aanneem en nie gereeld bedien word nie.

Lolita

Hier is tien gesinne. Vyf is van die Nederduitsch Hervormde Kerk. Behalwe een, is almal by die Iglesia Reformada Kerk ingeskakel.

Hier woon ook vyf gesinne van die Israelvisie. Daar heers 'n redelike mate van spanning tussen hulle en die ander gemeentede.

Hierdie gemeente van die Iglesia Reformada is gestig op 10 Januarie 1999 en is beter georden as die in Asunción. Die ouderling en diaken besoek die lidmate gereeld. Hier word elke tweede Sondag 'n byeenkoms van huis tot huis gehou waartydens daar na preke op kasette geluister word. Lidmate in die gemeente ondersteun mekaar goed en is in 'n groot mate aangewese op mekaar.

Die uitdaging hier is om die gemeente beter te laat saamwerk met die gemeente in Asunción met wie daar nie enige formele bande bestaan nie.

Aanbevelings

Die Iglesia Reformada is 'n onafhanklike Kerk in Paraguay wat sterk bande met die Nederduitsch Hervormde Kerk wil behou. Die Kerk wil graag volgens die Hervormde Kerk se Kerkorde ingerig wees. Verder wil die Kerk 'n Hervormde karakter behou, maar tegelykertyd inheems raak aan Paraguay. Alhoewel daar nie op die huidige oomblik sprake van is nie, beteken dit dat die evangelie in die toekoms moontlik in Spaans bedien moet word. Die verhouding tussen die twee Kerke sal aandag moet geniet. Daar sal besin moet word oor die vraag of die Nederduitsch Hervormde Kerk formele bande met die Iglesia Reformada Kerk wil aangaan. Indien wel, sal dit waarskynlik op die selfde wyse moet gebeur as toe die Nederlandsprekende gemeente aansluiting by die Hervormde Kerk gevind het.

Alvorens dit gedoen kan word, sal die twee gemeentes van die Iglesia Reformada, Lolita en Asunción, beter skakeling met mekaar moet kry en sal veral die gemeente in Asunción beter georden moet word. Dit is nodig omdat die versoek tot formele bande met die Nederduitsch Hervormde Kerk sekerlik vanuit Paraguay self moet kom. So 'n versoek is nog nie ontvang nie.

Indien die Hervormde Kerk van oordeel is dat hy hierdie bande met die Iglesia Reformada wil aangaan, sal die Kerk met die Afrikaanse Protestante Kerk gesprek

moet voer om te bepaal of, en hoe, die twee Kerke die bediening in Paraguay kan aanpak sodat elkeen van die Kerke se teenwoordigheid in die land ook tot voordeel van die ander strek. 'n Program wat bepaal watter Kerk wanneer 'n predikant na Paraguay stuur, sal opgestel moet word. Verder sal daar bepaal moet word of die twee Kerke se predikante by mekaar mag eredienste waarneem, of hulle mekaar se sakramente erken en mag bedien. Dit mag nodig wees om hieroor gesprek te voer aangesien een van die predikante van die APK, volgens lidmate in Paraguay, by geleentheid gesê het dat sommige van die kinders van die Iglesia Reformada nie wettig gedoop is nie.

Om die gemeentes van die Iglesia Reformada beter te orden, belydenis te laat aflê, die doop te bedien en kerkraad verkies en toegerus te kry, sal 'n predikant van die Hervormde Kerk ten minste 'n maand lank besig hou.

Oor die vraag of die Nederduitsch Hervormde Kerk 'n taak in Paraguay het, die volgende:

Aan die een kant het die Hervormde Kerk deur sy betrokkenheid in die verlede, veral deur ds PS van Tonder, sekere verwagtinge by die lidmate van die Iglesia Reformada, geskep. Die Kerk sou nie in Paraguay gestig gewees het as die Hervormde Kerk nie uit vrye keuse daar betrokke geraak het nie. Daarom het die Hervormde Kerk 'n verantwoordelikheid om na te kom. Verder is die lidmate oral baie dankbaar as daar 'n predikant in hulle midde is en verlang hulle beter skakeling met die Nederduitsch Hervormde Kerk. Hulle is ook bereid om 'n eie finansiële bydrae te lewer. Dat hulle geestelike behoefte groot is, is 'n feit.

Aan die ander kant kan gevra word of die Kerk enkele lidmate in 'n vêr land teen groot onkoste moet bedien as hy sy eie probleme in Suid Afrika moet hanteer? Dit is 'n vraag wat al gestel is. Die Kerk het die lidmate in Paraguay tog nie aangeraai om daarheen te verhuis nie. As hierdie mense in Spaans kan skool gaan en besigheid kan doen, kan hulle ook in Spaans kerkiseer en eredienste bywoon. Daar is oral Evangeliese kerke waar hulle moontlik 'n tuisie kan vind. Daar is ook Duitse Menoniete gemeentes waarby sommige van die Afrikaanse mense reeds ingeskakel het.

Die feit dat die Hervormde Kerk 'n verwagting by die lidmate in Paraguay geskep het, asook die feit dat die geestelike behoefte groot is, speel 'n deurslaggewende rol. Indien die lidmate in Paraguay 'n finansiële bydra tot hulle bediening kan lewer, kan dit oorweeg word om met die bediening voort te gaan. Sou ander kerke soos die Nederduits Gereformeerde Kerk, die Gereformeerde Kerke, en selfs die Apostoliese Geloofsending (omdat hulle ook enkele lidmate in Paraguay het) bereid wees om ook 'n bydrae te lewer, sou die saak soveel meer meriete hê.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die vergadering neem kennis van fondse wat beskikbaar is vir buitelandse bediening vanuit die ou Weermagfondse.
3. Dank word betuig aan ds PS van Tonder wat die bediening in Paraguay begin het en aan ds CEC Hertzog wat die bediening tans voortsit.
4. Dank word betuig aan prof APB Breytenbach vir die fondse wat hy van donateurs bekom het om die bearbeiding in Paraguay moontlik te maak.
5. Die vergadering besluit in beginsel om
 - 5.1 daarvoor te begroot om die reiskoste van 'n predikant/predikante van die Kerk te dra om Afrikaners in Paraguay, in besonder die lidmate van die Iglesia Reformada, twee maal per jaar te besoek tot en met die volgende Algemene Kerkvergadering in 2004
 - 5.2 dit aan die komitee wat die buitelandse bediening koördineer, op te dra om die bediening in Paraguay te reël en 'n langtermyn bedieningsplan op te stel en voor te lê aan die Algemene Kerkvergadering in 2004.
6. In die lig van die groetheedskap van die AP Kerk, soek die Komitee vir Buitelandse Bediening daadwerklike samewerking met die Kerk in Paraguay in dié verband.

ORDE VAN DIE VERGADERING

OORHANDIGING VAN HTS HULDIGINGSBUNDELS AAN PROFF GMM PELSER EN SJ BOTHA

Ds APJ Beukes, visevoorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, stel prof APB Breytenbach, visedekaan van die Fakulteit Teologie van die Universiteit van Pretoria, aan die woord.

Prof APB Breytenbach deel die vergadering mee dat die HTS redaksie besluit het om huldigingsbundels aan proff SJ Botha en GMM Pelsers te oorhandig.

Hy bedank die vergadering vir die geleentheid om tydens die vergadering die oorhandigings te doen. Hy spreek ook dank uit teenoor medewerkers aan die

huldigingsbundels.

Prof Breytenbach verwelkom vervolgens

- * die dekaan van die Fakulteit Teologie, prof CJA Vos
- * lede van die voormalige Moderamen
- * prof TFJ Dreyer ook as hoof van die HTK
- * lede van die Kuratorium
- * redaksielede van die HTS en in die besonder die redakteur, prof AG van Aarde
- * mev A Goosen, sekretaris van die HTS
- * die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Administrateur
- * prof HG van der Westhuizen, voormalige hoof van die HTO
- * prof IWC van Wyk die huidige hoof van HTO
- * mev S Pelser, mev B Botha en kinders van die twee gesinne.

Prof Breytenbach hou vervolgens 'n kort lewensskets van prof SJ Botha wat sy lewe en werk uitbeeld, aan die vergadering voor.

Prof Breytenbach oorhandig hierna die huldigingsbundel aan prof Botha en gee aan hom die geleentheid om die vergadering toe te spreek.

Prof Botha stel die volgende:

- * Wat hy in sy gemoed ervaar kan hy nie onder woorde bring nie. Daar is by hom groot dankbaarheid dat hy vir die tweede keer in drie jaar 'n toekenning tydens die Algemene Kerkvergadering kan ontvang.
- * Bo alles is hy dankbaar teenoor die Hoof en Heer van die Kerk wat hom geroep en begenadig het om dienaar van die Woord te wees.
- * Hy is dankbaar teenoor die Ned Herv Kerk wat aan hom die geleentheid gegee het om sy roeping te vervul, 19 jaar as predikant en 21 jaar as hoogleraar by die HTO en Teologiese Fakulteit.

- * Hy het 'n lang pad saam met proff DJ Booysen, JH Koekemoer, GMM Pelser, WC van Wyk en E Engelbrecht geloop as studente, vriende en kollegas.
- * Dankie aan die redaksie van HTS wat aan hom gedink het en aan die medewerkers van die bundel vir hulle werk.
- * Dankie aan sy vrou en kinders.

Prof Breytenbach hou vervolgens 'n lewenskets wat die lewe en werk van prof GMM Pelser skets, aan die vergadering voor. Hy oorhandig die huldigingsbundel aan prof Pelser en gee aan hom die geleentheid om die vergadering toe te spreek.

Prof Pelser stel kortliks die volgende:

- * Hy is dankbaar vir die lofwoorde en dié besondere geleentheid waartydens die huldigingsbundel aan hom oorhandig is.
- * Hy sien die oorhandiging van die bundel as erkenning van die werk wat hy veral as dosent gedoen het. Daarom bedank hy die redaksie vir hulle besluit en vir die bydraes wat deur kollegas gelewer is.
- * Hy het groot waardering vir die Kerk wat aan hom die doseeropdrag gegee het. Hy het dié werk baie geniet alhoewel hy homself nie as akademikus beskou nie.
- * Die akademies-kritiese weg is soms 'n eensame pad omdat die wetenskaplike werk en dit wat die Kerk glo en handhaaf, nie altyd ooreenstem nie. Hy het begrip vir mense wat onrustig raak. Tog versoek hy dat die Kerk nooit iemand moet inperk om wetenskaplik teologiese werk en navorsing te doen nie.
- * Hy bid die Kerk en die Fakulteit Teologie seën en sterkte toe. Mag die fakulteit en die teologiese wetenskap van krag tot krag gaan.
- * Hy is dankbaar teenoor sy vrou wat hom bygestaan het en nooit in die pad van sy werk gestaan het nie.

Prof Breytenbach bedank ten slotte die vergadering vir die geleentheid wat aan die Redaksie gegun was om die oorhandigings te kan doen.

Ds APJ Beukes spreek gelukwense namens die vergadering uit teenoor proff Pelser en Botha.

DIE VERGADERING VERDAAG VIR MIDDAGETE OP 3 OKTOBER 2001.

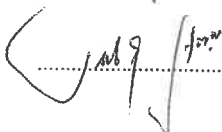
GOEDGEKEUR EN ONDERTEKEN TE PRETORIA OP DONDERDAG
4 OKTOBER 2001.

VOORSITTER

.....

SKRIBA

.....

--- oOo ---

HERVATTING VAN VERGADERING NA MIDDAGETE OP WOENSDAG 3 OKTOBER 2001

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERSKONINGS

Die volgende verskonings word goedgekeur.

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Ds PS Potgieter	Ontdekkers	3/10/2001 - 15:45 - 21:00
Oudl GJ van der Berg	Ontdekkers	3/10/2001 - 15:45 - 21:00
Oudl GJ van Loggerenberg	Ontdekkers	3/10/2001 - 15:45 - 21:00
Prop IL Benadé	Randburg	3/10/2001 tot aan einde van vergadering
Oudl PJ Erasmus	Malelane	3/10/2001 - 19:00 - 21:00
Oudl JJ Lübcker	Witbank-Suid	3/10/2001 - 19:00 - 21:00
Ds WJM Breytenbach	Sabie/Hazyview	4/10/2001 en 5/10/2001
Oudl LA du Preez	Hazyview	4/10/2001 - 5/10/2001
Ds BJ Erasmus	Emeritus	2/10/2001 en 3/10/2001
Ds A Greyling	Olifantsfontein	Gedeeltelike bywoning
Ds JJ Greyling	Erasmia	Gedeeltelike bywoning
Ds AH Roets	Suidoos-Witbank	3/10/2001 - 9:45 - 12:00
Ds JA van den Berg	Eben Haëzer (Pretoria)	5/10/2001 en 6/10/2001
Ds M van der Walt	Windhoek	30/10/2001 08:30 -17:45
Oudl AJP Burger	Potchefstroom-Noord	3/10/2001 - 11:00 - 14:30
Oudl DJM Meyer	Vanderbijlpark	3/10/2001 - 17:45 - 21:00
Oudl GS Jansen van Vuuren	Erasmia	3/10/2001 - 12:00 - 14:30
Ds M Bacon	Delareyville	5/10/2001 - tot aan einde van vergadering
Oudl WJS Steenekamp	Vaalpark	3/10/2001 - 17:00 - 19:00

Ds E Sheppard	Vaalpark	3/10/2001 - 19:00 - 21:00 4/10/2001 - 08:30 - 14:30
Oudl CF Beukes	Orkney	3/10/2001 - 12:45 - tot aan einde van vergadering
Ds PJ van der Merwe	Zoutpansberg	3/10/2001 - 19:00 - 21:00
Oudl IHJ Potgieter	Piet Retief	3/10/2001 - vanaf 16:00

GROETEBODSKAPPE

Groetebodskappe is ontvang van die bejaardesorg en oudl Thinus Prinsloo van Sasolburg.

GOEDKEURING VAN NOTULE

Notule nr 2, hervatting van die vergadering na middagete op 1 Oktober 2001 tot die aanbreek van middagete op 2 Oktober 2001, word na wysiging goedgekeur.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN SEKUNDI VIR DIE TWEE PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Herstemming vind plaas tussen die volgende predikante:

Dr JJ Steenkamp
Ds RJ Coertze
Ds AC Kuyper
Ds S Hoffman
Ds EG Fourie
Dr PJ van Zyl
Dr HT van Deventer
Dr WJ Coetzer
Dr PJW Schutte
Dr HJ Botes
Ds G van R Els.

4.1.3 ANDERSOORTIGE GEMEENTES

4.1.3.1 **Versoek van gemeente Leondale om as andersoortige gemeente geklassifiseer te word**

Die kerkraad van die gemeente Leondale het by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aansoek gedoen om as andersoortige gemeente geklassifiseer te word. Die gemeente het nog 'n groot skuld en is nie in staat om heffings te betaal nie en ook nie die verpligte bydrae tot die Pensioenfonds nie.

In Februarie vanjaar is 'n strategiese beplanning met prof PA Geyser as fasiliteerder in die gemeente gehou en die volgende aanbevelings is aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gemaak:

- * Oorweeg asseblief die gemeente se aansoek tot 'n andersoortige gemeente positief.
- * Kom tot 'n aanvaarbare en realistiese ooreenkoms rakende die gemeente se skuld (veral die heffing- en pensioenbydraes). Die feit dat die gemeente nuwe terrein vir die Hervormde Kerk betree, vra aanpasbaarheid en buigsamheid in hierdie geval.
- * Oorweeg asseblief ook die volgende:
 - ** Die Raad van Finansies neem die kerkgebou oor, en verhuur dit aan die gemeente. Die voorwaarde is dat dit bedryfskoste moet verlaag.
 - ** Die verskillende gemeentes in die ring aanvaar verantwoordelikheid om die heffings te betaal van lidmate wat in hulle gemeentegrense woon. Dit laat slegs die ongeveer 45 lidmate wat in Leondale woonagtig is.
 - ** Die gemeente is baie duidelik nie in staat om met die huidige lidmaatgetalle agterstallige heffings en pensioenbydraes te vereffen nie.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering was die saak goedgesind en het soos volg geantwoord:

- * Prinsipiël is die vergadering positief ten opsigte van die projek. Dit kom voor asof 'n oorgangsfase as andersoortige gemeente wel sal kan realiseer. Die saak sal egter prakties oorweeg moet word veral in die lig van u verdere versoeke.
- * Daar is verskillende wyses waarop die saak sou kon plaasvind. Een moontlikheid is die ontbinding van die gemeente en die teruggee van die kerkgebou aan die Raad van Finansies. U word versoek om met die Administrateur daaroor te handel. Die projek rondom die daarstel van 'n

andersoortige gemeente word dan 'n ringsprojek en die ring aanvaar volle verantwoordelikheid daarvoor. Die kerkraad sal dus ook met die ringskommissie oor die saak moet handel.

- * Die inligting, aanbevelings en besluite waartoe gekom word, moet in 'n voorlegging op skrif gestel word vir behandeling deur die 66ste Algemene Kerkvergadering met die oog op besluitneming.
- * Die kerkraad word ten slotte daarop gewys dat geen skuld die gemeente kwytgeskeld kan word nie.

BESLUIT

1. Die versoek van gemeente Leondale word nie goedgekeur nie.
2. Die HKSA word versoek om betrokke te raak by die verkondiging van die evangelie in die omgewing van die gemeente Leondale.

4.1.3.2

INTERPRETASIE OOR ANDERSOORTIGE GEMEENTES (ORDINANSIE 4.2) : RING VAN CHRISSIESMEER

Die vergadering spreek hom uit oor die interpretasie oor "andersoortige gemeentes". Die definisie en interpretasie word in die Kerkorde se begripslys opgeneem.

Motivering

Die Nederduitsch Hervormde Kerk handhaaf volgens Ordereël 4 'n volkskerkbegrip as bestaansvorm en werkwyse. Vanuit die kerkbegrip word volkskerke gestig rondom die verkondiging van die evangelie van Jesus Christus. Daarteenoor bied die stigting van andersoortige gemeentes 'n bestaansvorm en werkwyse buite die volkskerkbegrip. Die kerkbegrip grondliggend aan andersoortige gemeentes word gevorm deur die werkwyse en bestaansvorm op die individuele gelowige te rig, dit dui eerder op die vrye-kerkbegrip.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt verval in die lig van die besprekings tydens die behandeling van 4.1.3.1.

4.1.4 STUDENTEGEMEENTES

4.1.4.1 Verslag oor studentebearbeiding te Stellenbosch

Inleiding

Die bearbeiding in die Stellenbosch Studentegemeente is net tot Januarie 2001 deur prof J Buitendag hanteer, aangesien hy 'n aanstelling aan die Universiteit van Pretoria aanvaar het vanaf dié datum. Op 1 April 2001 is ds C le Roux as predikant in die gemeente Stellenbosch bevestig en sedertdien verantwoordelik vir die Studentebearbeiding.

Lidmaatgetalle

Tans is daar 198 belydende lidmate in die gemeente (insluitend Worcester-Afdeling). Sestig van hierdie lidmate is studente. Daar is 15 wyke in die gemeente, waarvan 5 studentewyke is. Studentewyke word deur studentekerkraad bearbei, hoewel hulle deel vorm van die kerkraad van die gemeente en by al die aktiwiteite en vergaderings betrokke is. Die studentekerkraad vergader nie afsonderlik nie, maar aangesien hulle omtrent almal deel is van die HSV-bestuur, word daar tydens die bestuursvergaderings in die besonder oor studentebearbeiding gepraat. Daar is ongeveer 100 studente wat volgens hulle inskryfvorms Hervormers is, maar ongeveer 40 skakel nie by die gemeente in nie.

Gemeentelike beplanning

In die gemeente word 3 eredienste elke Sondag, 2 oggenddienste en 1 aanddiens gehou. Die oggenddienste is 08h30 in Stellenbosch, 11h00 in Worcester en die aanddiens is 19h00 in Stellenbosch. Hoewel al die dienste vir al die lidmate is, word die oggenddienste meer deur die permanente lede van die gemeente bygewoon en die aanddienste meer deur studente.

Voorts word elke Woensdagaand vir studentebearbeiding gereserveer. Daar is elke Woensdagaand om 18h30 'n Bybelstudie-byeenkoms vir die studente en dit word deur enige iets van 10% tot 40% van die studente bygewoon. Die studente wat die Bybelstudie bywoon, het ook 2 spanne ingeskryf om aan die Ringsbybelvasvra deel te neem. Na die Bybelstudie word daar huisbesoek gedoen. Maandagaande is daar vergaderings of Bybelstudie, Dinsdagaande huisbesoek en ander byeenkomste te Worcester en Donderdagaande huisbesoek te Stellenbosch (permanente deel).

Finansiële situasie

Die gemeente ontvang tans nog subsidie vir die standplaas en is glad nie in staat om onafhanklik te funksioneer nie. Die finansiële bydraes van die studente is nog baie gering en dek nie eens naastenby die heffing wat vir hulle betaal word nie. Danksy

die woonstelblok (Hervormatiewhof) op die kerkterrein, wat in die tyd van prof Buitendag opgerig is, word daar voorsien dat die gemeente teen 2003 in staat sal wees om finansiële onafhanklik te bestaan indien daar niks onvoorsiens voorval nie. Die beplanning is so gedoen en daar is met die Raad van Finansies ooreengekom dat die subsidie in 2003 gestaak sal word.

Voortbestaan van die Gemeente

Dit is noodsaaklik dat die Kerk altyd 'n Studentegemeente in Stellenbosch sal hê, anders sal die Kerk gewoon die Hervormers verloor. Die Ned Geref Kerk se getalle is oorweldigend en daar is selfs nou, ten spyte van ons eie gemeente, steeds studente wat liever by die Ned Geref Kerk inskakel. Die gemeentes is baie groter en die volkerke trek die jongmense, boonop is al hulle vriende gewoonlik in die Ned Geref Kerk. Die sang in sulke gemeentes waar die eredienste vol jongmense is, is van so 'n aard dat dit ook jongmense trek. Daarom is dit nodig dat die Hervormde Kerk nie net hier voortbestaan nie, maar ook probeer om meer lidmate in die eredienste te kry en aandag te gee aan gemeentesang.

Stellenbosch is in 'n sekere sin die mekka van die Ned Geref Kerk en dit is noodsaaklik dat die Hervormde Kerk hier teenwoordig en sigbaar is. Lidmate wat eers oorgegaan het na die Ned Geref Kerk, keer nie maklik terug na die Hervormde Kerk nie.

Toekomsbeplanning

Wat die toekoms betref word daar beplan om 'n doelgerigte gemeentebou-program van stapel te stuur wat in die eerste plek daarop gerig sal wees om al die eie lidmate te trek sodat hulle by die gemeente sal inskakel en eredienste bywoon. Daar sal ook doelgerigte pogings aangewend word om die studente wat nie by die gemeente inskakel nie, te betrek. Daarmee saam sal die program ook daarop gerig wees om doelgerig uit te reik na die gemeenskap om sodoende die studente se "lig in die wêreld" te laat skyn. Sodoende sal al die werksaamhede van die gemeente missionêr van aard wees en die Hervormde Kerk sigbaar wees in die omgewing.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

4.1.4.2 Verslag oor studentebearbeiding te Johannesburg-Wes (RAU)

Inleiding

Johannesburg-Wes is nie 'n studentegemeente nie, maar 'n gewone gemeente

waarbinne studentebearbeiding plaasvind. Die grootste hoeveelheid lidmate in die gemeente is permanente inwoners van die omgewing. Oor die algemeen woon die permanente inwoners die oggenddienste by (wat deur ds JPJ Wagenaar waargeneem word) en die studente die aanddienste (wat deur ds J Groenewald waargeneem word). Die studente funksioneer egter glad nie apart van die res van die gemeente nie en beide groepe word gemotiveer om die oggend- én aanderdienste by te woon. Oor die algemeen is die erediensbywoning baie goed.

Hoeveelheid lidmate en besoekpunte

Ds J Groenewald is verantwoordelik vir die bediening van die koshuisstudente sowel as die studente wat in studentedorp woon, en ds JPJ Wagenaar vir die permanente inwoners van die omgewing, wat dosente sowel as studente wat by hulle ouers tuisgaan, insluit.

Daar is saam agt koshuise op kampus en studentedorp. Daar woon ongeveer 190 Hervormde studente op die RAU kampus. Buiten hierdie Hervormde studente is daar 'n hele aantal studente uit ander kerke wat oorgekom het na die Hervormde Kerk of by die gemeente inskakel, omdat hulle nie tuis voel in hulle moedergemeentes op kampus nie. Die Gereformeerde Kerke het ook 'n formele versoek aan die ouderlingevergadering gerig of hulle studente die aanderdienste by die Hervormde gemeente kan bywoon, aangesien hulle nie meer aanderdienste in hulle eie gemeente het nie en hulle studentelidmate die meeste tuisvoel in die Hervormde Kerk. Daar is elke Sondagand 'n aansienlike klompie studente van die Gereformeerde gemeente in die erediens teenwoordig.

Afgesien van die 190 Hervormde studente wat op kampus woon, is daar ook 74 nagraadse-, oud-studente en dosente wat verspreid in die omgewing woon en steeds inskakel by die "Studentegemeente". Daar is ook huisouers van twee koshuise in die gemeente en heelwat RAU personeel.

Wat huisbesoek betref, word daar jaarliks by alle studente besoek in hulle kamers gedoen, en daar vind ten minste een koshuisbyeenkoms per jaar plaas.

Vandat daar voorsiening gemaak is vir 'n predikant wat verantwoordelik is vir die studentebearbeiding, het die lidmaattal onder die studente toegeneem. Daar is maklik 'n 70% teenwoordigheidsyfer by aanderdienste, ten spyte van die feit dat koshuisstudente wat oor naweke huis toe gaan die erediens in hulle tuisgemeentes bywoon.

Funksionering van die gemeente

Johannesburg-Wes funksioneer oor die algemeen soos 'n gewone gemeente. Die studente maak deel uit van die gemeente en word as volwaardige lidmate hanteer. Hulle neem doodgewoon deel aan al die gemeentelike aktiwiteite soos

kerkraadsvergaderings, die basaar, fondsinsamelingsprojekte, ens. Daar is so 'n groot verteenwoordiging van studente op die kerkraad dat daar byvoorbeeld nie in die universiteitsvakansie vergaderings gehou word nie, aangesien daar nie 'n kworum sal wees sonder die studente nie. Uit die aard van die saak is dit dikwels nodig dat die studente ook sake bespreek wat nie die res van die gemeente raak nie (byvoorbeeld kampe en toere), waarvoor daar dan informele aparte vergaderings gehou word.

Die studente is baie aktief betrokke in die gemeente. Gedurende die aanderediens is 'n studente-ouderling verantwoordelik vir die voorlees van die wet en belydenis en hanteer studente-diakens die kollekte. Elke Sondagaand word vir die studente 'n program uitgedeel met die week se aktiwiteite daarop aangedui. Na afloop van eredienste word daar altyd koffie gedrink en lekker gekuier in die kerksaal, en een keer 'n kwartaal kombineer dit met nog 'n ander aktiwiteit.

Omdat die studentekerkraad gereeld verander, word elke jaar in Februarie 'n studentekerkraadskamp gehou wat toegespits word op toerusting en jaarbeplanning.

Elke Aprilvakansie reël die studente 'n fietstoer. Die doel van hierdie toer is om mekaar beter te leer ken en om fondse in te samel vir barmhartigheidsdiens. In September reël die studente 'n staptoer, hoofsaaklik om die gemeenskap van gelowiges te bevorder. Daar word beplan om vanjaar die kunstefees in Potchefstroom by te woon, aangesien die studente 'n groot behoefte het aan hierdie tipe blootstelling, en daar nie geleentheid is om dit te doen saam met ander medegelowiges nie. Sedert die begin van hierdie jaar word in Januarie 'n eerstejaarskamp gehou. Hierdie kamp is van onskatbare waarde vir 'n eerstejaar wat andersins vreemd en alleen sou voel op kampus. Die organiserende hiervan beteken ook baie vir die seniorstudente.

Die Hervormde Studentevereniging is baie aktief op kampus. Die studenteraadsvoorsitter het daarvan melding gemaak tydens die verwelkomingsdiens. Daar is baie goeie verhoudinge tussen die Hervormde Kerk, die RAU-personeel en die studente-leiers. Die studentedekaan en studenteraadsvoorsitter is groot ondersteuners van die eerstejaarskamp en het tydens die kamp die studente ingelig wat die lewe op kampus behels. Studentepredikante word gereeld versoek om geleenthede soos gradeplegtighede, te open.

Die Hervormde Studentevereniging bied 'n groot verskeidenheid aktiwiteite op kampus aan, geestelik sowel as sosiaal van aard, en die vereniging word baie goed ondersteun. Daar vind een maal per week 'n HSV-beplanningsvergadering plaas. Een van die HSV se groot projekte is die ondersteuning van die Sopkombuis in Claremont. Jaarliks word vir die kinders projekte en uitstappies aangebied wat nie net vir hulle nie, maar ook vir elke student wat deel het daaraan, verrykend is. Elke Donderdagaand word Bybelstudie aangebied oor onderwerpe wat die studente voorstel en dié geleentheid word baie goed bygewoon, selfs deur persone wat nie in die Nederduitsch Hervormde Kerk is nie.

In die lig van al die genoemde aktiwiteite en werksaamhede is dit baie duidelik dat die bestaan van die studentegemeente by RAU uiters noodsaaklik is. Omdat die studente elke dag gekonfronteer word met ander godsdienste op kampus, ontstaan daar ook baie vrae hieroor in hulle harte, en hulle kom soek die antwoorde by die kerk. Die meeste van die studente wat by die RAU studeer se ouerhuise is in die platteland, en die Kerk is dan vir hulle 'n tuiste in die stad. Dit blyk baie duidelik uit die feit dat die predikant tydens pastoraat, buiten die gewone moeilikhede en probleme wat studente ondervind, ook huishoudelike probleme moet help oplos.

Tydens 'n student se studentejare besluit die student oor die inrig van sy lewe vorentoe en as die Kerk nie daar is om in hierdie verband rigting aan te dui nie, kan dit katastrofies wees.

Finansiële situasie

Om die gemeente te laat funksioneer, is fondse nodig. Sonder die subsidie van die Raad van Finansies sal die gemeente glad nie in staat wees om studentebearbeiding in Johannesburg te doen nie.

Aangesien Johannesburg-Wes as een gemeente funksioneer, word die subsidie deur die kerkraad hanteer. Die studente is dus nie op hulle eie verantwoordelik vir 'n deel van die administratiewe fooie wat nodig is om 'n gemeente aan die gang te hou nie. Die Studentegemeente betaal byvoorbeeld nie die orrelis of koster, water en krag, ensovoorts nie, die kerkraad hanteer alles. Die kerkraad maak ook voorsiening daarvoor dat daar elke Sondagand vervoer vir die studente beskikbaar is tussen die kerk en die kampus, voorsien die studente van papier en fotokopieërfasiliteite en help om die vervoerkostes van toere en kampe te dra.

Aangesien die tweede pastorie (wat aan die Raad van Finansies behoort het) verkoop is en die geld by die raad belê is, het die raad nie onkoste aan behuising vir die studentepredikant nie.

Wat studentebydraes betref, het studente hulle eie offergawestelsel, wat verlede jaar ongeveer R38 000,00 beloop het (dit sluit die bydraes van die nagraadse en oud-studente in). Verder word daar 'n versoek aan die ouers van studente gerig om die studentebearbeiding finansiël te ondersteun, wat verlede jaar ongeveer R2 550,00 beloop het. Om hulle eie onkoste te dek (byvoorbeeld aankoop van matrasse vir toere, ens), hou die studente fondsinsamelingsprojekte.

Wat die gemeentelike finansies vir die jaar 2000 betref was daar 'n R34 000,00 tekort. Die jaar 2000 was egter 'n buitengewone jaar, aangesien daar aansienlike herstelwerk aan die kerkgebou en -saal gedoen is. Die gemeente kan dus kop bo water hou, maar sal dit nie kan regkry as die Raad van Finansies nie 'n subsidie verskaf nie.

Toekomsbeplanning

Ten spyte van die feit dat die toekoms van die universiteitswese in ons land nie seker is nie, is die rektor van die RAU, prof Roux Botha, 'n Hervormer, baie optimisties oor die toekoms van die RAU, veral wat die hoeveelheid Afrikaanssprekende studente betref. Omdat daar wel 'n Engelse Universiteit (WITS) in Johannesburg is, is die grootste hoeveelheid studente wat aan die RAU studeer Afrikaans, en prof Botha voorsien dat dit selfs sal vermeerder in die toekoms. En hoe meer Afrikaanssprekende studente daar op kampus is, hoe meer Hervormers is daar!

Die gemeente sal dus graag in die toekoms wil voortbestaan soos wat dit tans gedoen word, en net nog meer doen. Die studente van die Hervormde Kerk op die RAU-kampus lewer 'n bydra op kampus sowel as in die omgewing, wat verseker gemis sal word as dit nie meer daar is nie.

Slotwoord

Die gemeente maak van hierdie geleentheid gebruik om die Hervormde Kerk te bedank vir die geleentheid om in sulke gunstige omstandighede studentebearbeiding in Johannesburg te kan doen.

Kommentaar van die Administrateur

Die finansiële resultate van die gemeente Johannesburg-Wes vir die periode 1995-1999 vertoon gesond met surplusinkomste wat sedert die begin van die periode van R6 515 in 1995 tot R127 439 in 1999 gegroei het. Die tekort waarna verwys word (R34 000 in die jaar 2000) is meegebring deur instandhouding en fasiliteitverbeterings van ongeveer R100 000 wat weens die eenmalige aard en omvang daarvan waarskynlik meer tiperend is van uitgawes van 'n kapitale aard. Alhoewel die resultaat dus as 'n tekort vermeld is, behoort sodanige uitgawes vir bestuurs- en begrotingsdoeleindes teruggetel te word. Terwyl die resultaat van die 2000 audit afgewag word, kan die kliniese berekening dus 'n surplus van R66 000 vir hierdie jaar lewer.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

4.1.4.3 Verslag oor studentebearbeiding te Pretoria: Gemeente Philadelphia

Statistiese gegewens van die gemeente Philadelphia

Aantal belydende lidmate : 625

Dooplidmate	:	64
Studentelidmate	:	422
Permanente lidmate	:	203
Besoekpunte	:	542

Funksionering van die gemeente

Die gemeente funksioneer as twee gemeentes in een. Die rede hiervoor is dat die gemeentelike strukture vir studente en permanente (nie-studente) lidmate totaal los van mekaar funksioneer. Beide groepe het sy eie vergaderings van ampte wat opsig hou oor die bediening van spesifiek die studente of die permanente lidmate. In praktyk is dit ook die permanente lidmate wat die oggendedienste bywoon en die studentelidmate wat die aanderedienste bywoon.

In die gemeente word eredienste regdeur die jaar gehou. Anders as 'n paar jaar gelede, word daar ook tydens vakansietye elke Sondag ten minste een erediens gehou. Al die kerklike feesdae word in die gemeente gevier.

Finansiële situasie van die gemeente

Tans is die gemeente totaal afhanklik van subsidie van die Raad van Finansies om die bediening aan studente te befonds. Die gemeente lewer wel 'n bydrae tot die tweede standplaas van R2 333.00 per maand uit inkomste van 'n belegging by die Raad van Finansies. Oor die afgelope paar jaar is daar om verstaanbare redes ernstig gerasionaliseer deur die Raad van Finansies wat groot druk op die gemeente geplaas het.

Tot op hede het die rasionalisasieproses soos volg daar uitgesien:

- * Ongeveer 5 jaar gelede is 'n subsidie wat ongeveer R25 000 bedra het, opgehef wat studentegemeentes gehelp het om hulle heffingverpligting na te kom.
- * Tydens 2000 is die subsidie aan die gemeente met R20 000 gerasionaliseer.
- * Tydens 2001 is die subsidie met 'n verdere R20 000 gerasionaliseer.
- * Die gemeente het homself reeds aan die begin van 2001 bereid verklaar om in 2002 'n verdere R40 000 self te genereer. Dit sou die gemeente in die posisie plaas dat die gemeente self verantwoordelik is vir 'n halwe standplaas, terwyl daar slegs vir een en 'n halwe standplaas subsidie ontvang sal word.

As gevolg van die rasionalisasieproses het die gemeente Fonteinedal aan die begin van 2000 opgehou om te bestaan en het daardie studente ook die verantwoordelikheid van Philadelphia geword. Die bestaande mannekrag van die gemeente word dus nou ook aangewend om daardie bediening te hanteer.

Die offergawes wat jaarliks van studente ontvang word, is minder as die heffingsbedrag wat per belydende lidmaat uitbetaal moet word. Dit plaas addisionele druk op die permanente lidmate om die studente se heffingskoste te "subsidieer". Hieruit is dit duidelik dat daar geen manier is hoe die gemeente kan bly funksioneer sonder sy permanente lidmate of sonder subsidie van die Raad van Finansies nie. Die enigste rede waarom die gemeente wel die rasionalisasie kon verwerk tot op hede, is die buitengewoon goeie bydraes van die permanente lidmate en hulp wat vanuit die Ring van Pretoria ontvang is.

In die verlede het daar wel 'n geleentheid bestaan om ouers van eerstejaars te sien en hulle om 'n eenmalige offergawe of debietorder te vra. Die geleentheid het egter die afgelope paar jaar byna totaal verdwyn. Die rede daarvoor is primêr die Universiteit se reëling rakende die Ouerdag. Verder blyk dit dat ouers eerder verkies om nie die studentepredikante by so 'n geleentheid te ontmoet nie!

Toekomsbeplanning

Daar is in die onlangse verlede tientalle projekte ondersoek om 'n styging in die inkomste van die gemeente te realiseer. Nie alle projekte het haalbaar blyk te wees nie, maar elke moontlike poging om al meer finansiële onafhanklik te word, is aangegryp.

Die gemeente is tans in die proses om enkele kothuise as studentebehuising op die gemeente se parkeerterrein te bou. Die projek sal hopelik aan die begin van 2002 begin inkomste genereer. Die beplanning is dat die projek die rasionalisasie wat in 2002 moet plaasvind, sal finansier. Dit gaan egter nog steeds vra dat daar subsidie vir een en 'n halwe standplaas ontvang word.

Daar is steeds 'n toename in swart studente by die Universiteit van Pretoria. Die enigste invloed wat die invloed van swart studente op die kampus op die gemeente gehad het, is dat die koshuisstudente dramatiese afname en die dagstudente dramatiese toename het. Dit het die bediening aan studente 'n nog meer arbeidsintensiewe bediening gemaak.

Is die gemeente op die kampus noodsaaklik?

Selfs met 'n aktiewe studentegemeente is daar van die lidmate wat by die Ned Geref Kerk en die Apostoliese Geloofsgesindheid inskakel omdat beide die kerke uiters groot en effektiewe studente-aksies het en studente soms saam met hulle vriende inskakel. As Philadelphia se bediening op die kampus egter ingeperk sou word, sal dit ernstige implikasies hê vir die toekomstige welwees van die Kerk in geheel. Kampusse waar die bediening in die verlede as gevolg van rasionalisasie ingeperk moes word, het gewys watter gevolge vir die Hervormde Kerk wag as daar nie intensiewe bearbeiding van studente is nie. Die Kerk kan net op geen manier die professionele leierskorps van die Kerk van die toekoms verloor en dink dat alles steeds in die Kerk

glad sal verloop nie. Die studentepredikante is oortuig dat sodanige afskaling in studentebearbeiding die Kerk soveel skade sal berokken dat die Kerk nie daarvan sal herstel nie. Miskien sou dit op die kort- en mediumtermyn vir die Kerk 'n besparing teweeg bring, maar op die langtermyn sal die Kerk onberekenbare skade ly. Daar is in die studentepredikante se gemoed geen twyfel dat Philadelphia 'n kardinaal belangrike rol speel in die toekoms van die Kerk nie.

Die pad vorentoe

Die realiteit wat die gemeente beleef is, dat studentebearbeiding die afgelope paar jaar aansienlik moeiliker geword het. Studente is nie meer wat hulle tyd en energie betref so beskikbaar soos in die verlede nie. Byna alle studente het tans aandklasse en is om finansiële redes verplig om vakansies te werk. Dit vra dat daar op 'n nuwe manier gewerk moet word. Die situasie wat nuwe uitdagings vir die gemeente stel, vra kreatiewe denke oor studentebediening, eerder as om die bediening onder verdere druk te plaas met rasionalisasie wat die bediening kan lam lê.

Soos op geen stadium van te vore nie, het Philadelphia tans 'n infrastruktuur en 'n kontinuiteit in leierskorps. Dit is moontlik gemaak deur die sterk groep van permanente lidmate. Dit gee die gemeente baie hoop dat die rasionalisasie wat vir 2002 in die vooruitsig gestel word, hanteer sal kan word. Die belangrike is egter om nie nou nog verdere druk op die studentebediening te plaas nie. Die gemeente het die Kerk se ondersteuning en gebede in die opsig ontsettend nodig.

Die gemeente Philadelphia verstaan die druk waaronder die Raad van Finansies is om die uitgawes van die Kerk so laag as moontlik te hou. Die gemeente poog ook om sy volledige heffings te betaal as simbool van sy bereidheid om saam te werk aan die oplossing van die Kerk se finansiële probleme. Daar is die afgelope paar jaar hard gewerk om finansiële beheer en uiters konserwatiewe besteding te handhaaf om sodoende die rasionalisasie van die verlede te kon hanteer. Die gemeente versoek egter baie ernstig dat daar ter wille van die toekoms van die Kerk, nie in die afsienbare toekoms nog verder gerasionaliseer sal word nie. Dit sal tyd gee om al meer en meer finansiële onafhanklik te word en dus sonder die inperkings van die bediening aan studente en die gepaardgaande verlies vir die Kerk, wel 'n besparing vir die Kerk te weeg te bring.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

4.1.4.4 Verslag oor studentebearbeiding te Bloemfontein

Hierdie verslag is 'n poging om aan u 'n aanduiding te gee van die omstandighede

waarbinne die bearbeiding van studente in Bloemfontein die afgelope jaar en 'n half geskied het. Hierdie verslag is deur ds I Katzke persoonlik opgestel en is nie deur enige vergadering van die ampte by Bloemfonteingemeente behandel nie.

Ds Katzke stel die volgende:

"Die bearbeiding van studente het ongelukkig die afgelope 18 maande, na die verdwyning van die Bloemfontein Studentegemeente deur heelwat terugslae en aanpassingsprobleme gegaan. Die omstandighede rondom die suspensie van ds JJ Dreyer aan die begin van 2000 het die vestiging van 'n volhoubare bedieningsprogram heel van die begin af in die wiele gery. Die eise wat aan myself gestel is om 'n nuwe loopbaan te vestig en om 'n eie lewensonderhoud te voorsien, het uit die aard van die saak ook die doelgerigte en omvangryke bediening van vroeër nie moontlik gemaak nie.

Die bediening van studente het in die tweede en derde kwartaal van 2000 positiewe tekens getoon - die ondersteuning van die kerkraad en die gewoondraak aan 'n nuwe bedieningsstyl en -geleenthede het die hoop laat begin opvlam dat 2001 'n baie goeie jaar sou wees vir die vestiging van 'n volhoubare en effektiewe bedieningspatroon vir die studente in Bloemfontein.

Die verandering van lewenstaat van ds JJ Dreyer vroeg in Januarie 2001 het egter die verwagtinge wat vir 2001 gekoester is, laat verdwyn. Die kerkraad het aan my die opdrag gegee om die hele gemeente en die studente so goed as moontlik te probeer bearbei in die tyd wat die voltydse standplaas van die gemeente vakant is.

Hierdie opdrag het uit die aard van die saak 'n baie groot (negatiewe) impak gehad op die bediening van die studente van Bloemfontein. Die kerkraad het daarom ook die Administrateur versoek om die subsidie wat aan die gemeente gegee word vir hierdie werkopdrag vir eers te staak totdat die deelsorgstandplaas (met opdrag studentebearbeiding) weer met sy normale werkopdrag kan voortgaan.

Op die oomblik word die sowat 100 studente waarvan die kerkraad bewus is en wat opgespoor kon word, sover moontlik deur kerkraadslede in die wyke besoek. Die gebrek aan tyd om met 'n huisbesoekprogram hierdie lidmate gereeld te besoek en pastoraal te bearbei, het egter 'n baie duidelike effek gehad op hierdie lidmate se gebrek aan inskakeling en betrokkenheid by die gemeente. Ander aktiwiteite wat die bediening en inskakeling van studente sou kon vergemaklik het egter nie gerealiseer nie en die studentestrukture wat vroeër bestaan het, het tot 'n groot mate in duie gestort.

Daar is goeie hoop dat die tweede helfte van 2001 baie meer positiewe resultate sal oplewer wanneer die doelgerigte bearbeiding van die studentelidmate weer hervat word. My eie werksomstandighede het ook tot so 'n mate gestabiliseer dat ek baie meer effektief en sistematies die werkopdrag kan uitvoer.

Die kerkraad en gemeente sien uit daarna dat die situasie in die gemeente weer sal stabiliseer en dat die bediening van die gemeente se lidmate (studente en ander) weer met rustigheid en doelgerigtheid sou kon voortgaan. Die koms van dr J Nel as die voltydse predikant van Bloemfontein, sal waarskynlik heelwat bydra tot die verbetering van die situasie in die gemeente."

BESLUIT

1. Kennis geneem.

4.1.4.5 Verslag oor studentebearbeiding te Potchefstroom

Agtergrond

Die kerkraad van die Studentegemeente Potchefstroom het reeds by verskeie geleenthede die aangeleentheid van studentebearbeiding bespreek. Na aanleiding van die skrywes van die Administrateur sedert 1997 rakende die besnoeiing van subsidies en ondersoek na groter selfstandigheid, is deeglik besin oor die bediening van studente in Potchefstroom.

Tans skakel studente van die volgende instansies by die gemeente in:

- PU vir CHO
- POK
- Tegniese Kollege
- Potchefstroomse Akademie vir Skoonheidsterapeute
- Landboukollege.

Uit gesprekke met die ringskommissie en die Ringskomitee vir Predikante, blyk duidelik dat dit in hierdie stadium hoogs onwaarskynlik is dat die studente by ander gemeentes geakkommodeer kan word. Die lidmaattal van die ander vyf gemeentes in Potchefstroom maak dit onrealisties om die huidige aantal studente sonder meerdere bearbeiding op te neem. Verskillende moontlikhede is reeds genoem, onder andere dat die studentebearbeiding op ringsvlak hanteer word in 'n standplaas wat daarvoor geskep word.

Stand van sake

Lidmaattal

Die gemeente bestaan reeds 31 jaar. Deur die loop van jare het die studentegedalle

gewissel wat soos volg weergegee word (belydende lidmate):

1991	-	595	1995	-	440	1999	-	438
1992	-	519	1996	-	410	2000	-	394
1993	-	466	1997	-	424			
1994	-	461	1998	-	460			

Tans sien die situasie in die gemeente soos volg daar uit:

Koshuisstudente	:	Mans	75
	:	Dames	174
Dorpstudente	:		218
Gesinslidmate	:		62
Nie-belydende lidmate	:		<u>37</u>
Totaal	:		<u>566</u>

Die studentegemeente in die ring

Die ringskommissie het reeds by verskillende geleenthede oor die aangeleentheid van studentebearbeiding gehandel. Tydens die vorige ringsvergadering is, na aanleiding van die "geperforeerde" gemeentegrense, instemming betuig met die inskakeling van meer gesinslidmate by die Studentegemeente. Die aangeleentheid is ook deur die Ringskomitee vir Predikante hanteer. Die situasie kan ontstaan dat ander gemeentes in die ring skade kan ly aan lidmaattalle indien lidmate voor die voet in die Studentegemeente geakkommodeer word. Dit bly egter 'n uitgemaakte saak dat die gemeente geensins na finansiële onafhanklikheid kan streef indien meer gesinslidmate nie geakkommodeer word nie.

Bearbeiding van studente

Met die groter wordende aantal dagstudente word groter druk geplaas op die effektiewe bediening van lidmate. Die tweede standplaas wat gedurende 1995 deur die Algemene Kerkvergadering goedgekeur is en nie gevul is nie, maak die verantwoordelikheid van die leraar soveel groter. Dit het egter die positiewe gevolg dat die kerkraad met alle ywer hulle opdrag uitvoer.

Vooruitskouing

Soos by ander opvoedkundige inrigtings die geval is, is die getal studente aan die Universiteit en ander tersiêre instellings vir die volgende jare baie onseker. Indien die huidige tendens voortduur, blyk dit dat die volgende vyf jaar nie vir die gemeente 'n bestaanskrisis inhou nie. Die tyd sal egter moet leer.

Indien die situasie in die gemeente sodanig verander dat die gemeente ongeveer 150 gesinslidmate sou hê, sal dit beteken dat groter finansiële selfstandigheid 'n meer

haalbare opsie word. Die ringsvergadering en die kerkraad is dit egter eens dat die aard en karakter van die Studentegemeente nie opgehef moet word nie.

Gevolgtrekkings

- * Die noodsaaklikheid van die bearbeiding van lidmate van ons Kerk aan die PU vir CHO is van uiterste belang. Die goeie gesindheid wat van universiteitsweë heers, maak die skakeling tussen Kerk en Universiteit 'n werkbare verhouding.
- * Die bestendigheid en oor die laaste jaar groei in lidmaattalle dui op 'n sinvol funksionerende gemeente. Die vormingswerk wat in die Studentegemeentes gedoen word, kan inderdaad vir die Kerk op die duur van onskatbare waarde wees.
- * Die kerkraad is van oortuiging dat effektiewe bediening die situasie eerder sal verbeter as verswak.
- * Die kerkraad en gemeente is besonder dankbaar vir die Kerk se volgehoue en positiewe bydraes tot die instandhouding van hierdie standplaas.
- * Dit is die oorwoë mening dat die effektiewe bearbeiding van die studentelidmate in Potchefstroom 'n noodsaaklikheid is. Die wenslike is dat die huidige opset van 'n standplaas spesifiek daarvoor in stand gehou moet word.
- * Die kerkraad en gemeente se bede en ywer is om ook hier so te werk dat die Koninkryk van God gedien sal word.

BESLUIT

1. **Kennis geneem.**
2. Die volgende besluite word met betrekking tot studentebearbeiding geneem:
 - 2.1 Die vergadering spreek sy dank en waardering uit teenoor die studentepredikante en ander predikante wat studentebediening behartig.
 - 2.2 Ouderlingvergaderings bekom jaarliks inligting van alle skoolverlaters wat uit gemeentes verhuis.
 - 2.3 Die inligting (toekomstige adres en telefoonnommer as voorbeeld) van skoolverlaters wat deur die ouderlingevergadering bekom word, word na die nuwe gemeente gestuur.

- 2.4 Ringskommissies hou by wyse van visitasie opsig daaroor dat die ouderlingevergadering die inligting oor skoolverlaters bekom en na gemeentes deurgee.
- 2.5 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek om in samewerking met die ringskommissie van die Ring van Bloemfontein 'n predikant met besondere opdrag daar te stel vir die bearbeiding van studente in Bloemfontein.
- 2.6 Die Algemene Kerkvergadering begroot om die subsidie vir studentebearbeiding in Bloemfontein uit te brei.
- 2.7 Die ringsvergadering van Oos-Londen word versoek om indringend te kyk na positiewe studentebearbeiding in Bloemfontein.
- 2.8 Die Raad vir Gesinsorg ondersoek die moontlikheid om 'n lys van jongmense wat belydenis van geloof aflê, op 'n jaarlikse basis saam te stel. Hierdie inligting kan sentraal (by die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering) beskikbaar wees. Hierdie inligting kan meehelp tot effektiewe bediening van jongmense wat in verskillende sentra gekonsentreer is.
- 2.9 Predikante en gemeentes word versoek om studente vanuit hulle gemeentes aan te moedig om sinvol in te skakel by die onderskeie studentegemeentes van die Kerk.
- 2.10 Studentegemeentes gee name van afgestudeerdes aan gemeentes deur.

4.1.5 BESLUITTE VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING

4.1.5.1 **Ordinansie 4.5.1: Gemeentegrense**

Ordinansie 4.5.1 is na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys vir verdere studie. Die Kommissie het op sy beurt die opdrag na die Raad vir Regsadvies deurgegee vir kommentaar.

Die raad het eenparig geoordeel dat die Ordinansie onveranderd gehou word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het hom by die aanbeveling van die Raad vir Regsadvies neergelê en besluit om dit so na die 66ste Algemene Kerkvergadering deur te gee.

Aangesien gemeentes en ringskommissies steeds groot probleme ervaar het met lidmate wat oor die grense heen by gemeentes inskakel, is talle navrae aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gerig oor die vordering met die studiewerk. Daar was 'n bepaalde verwagting dat studie oor die aangeleentheid moontlik kan lei tot 'n wysiging of skraping van die betrokke Ordinansie. Die Kommissie het daarom besluit om reeds in September 1999 die besluit dat die Ordinansie onveranderd gehandhaaf word, aan ringe en gemeentes deur te gee. Gemeentes is genooi om hulle voor te berei om beskrywingspunte in te dien of bespreking te voer by die 66ste Algemene Kerkvergadering. Die saak is ook by die Inligting- en Besprekingsvergadering in November 1999 bespreek.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Ordinansie 4.5.2(ii) word gewysig om soos volg te lees:

Die ringskommissie in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wysig grense op versoek van die ringsvergadering, of die kerkraadsvergadering(s) of op eie inisiatief na raadpleging van die kerkraad(e) van die betrokke gemeente(s).

4.1.6 BESKRYWINGSPUNTE

4.1.6.1

HERSIENING VAN ORDEREËL 4.5.1 (iii) : RING VAN KRUGERSDORP

Ordercël 4.5.1(iii) word hersien in die lig van die eskalerende tendens van lidmate wat oor gemeentegrense heen inskakel asook die potensiële gevaar van wanordelikheid.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
2. Ringskommissies en gemeentes word opgeroep om noulettend toe te sien dat die bepaalde Ordinansie uitgevoer word.

4.1.6.2

TOEVOEGING TOT ORDINANSIE 4.6: KOMBINASIE VAN GEMEENTES: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die volgende toevoegings word by Ordinasie 4.6 gemaak:

* 'n Nuwe punt 4.6.5(viii) wat soos volg lui:

(viii) hoe die kombinasiekerkraadsvergadering saamgestel word

Die huidige punt (viii) word dan punt (ix)

* 'n Nuwe punt 4.6.6 wat soos volg lui:

4.6.6 Die kombinasiekerkraadsvergadering beroep 'n predikant.

Die huidige 4.6.6 en 4.6.7 se nommering word aangepas.

Motivering

Daar is nie duidelikheid in die Kerkorde oor die beroep na 'n kombinasiestandplaas nie. Die prosedure word telkens verkeerdlik uitgevoer.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

4.1.7

BEROEP EN BEVESTIGING VAN PREDIKANTE BY DIE SAMESMELTING VAN GEMEENTES

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Raad vir Regsadvies versoek om leiding te gee oor die beroep en bevestiging van predikante by die samesmelting van gemeentes. Die volgende gevalle is genoem:

- * Twee gemeentes ontbind en vorm saam 'n nuwe gemeente (samesmelting).
- * 'n Bepaalde gemeente ontbind en smelt saam met ander bestaande gemeentes (inskakeling).

Behoort die predikante in die gevalle weer beroep en/of bevestig te word.

Die Raad vir Regsadvies het soos volg geadviseer:

Reëlins by die samesmelting van gemeentes word gevind in Ordinansie 4.7.

Ten opsigte van die eerste vraag geld die volgende:

- (a) Waar twee (of dalk meer) gemeentes saamsmelt, moet al die reëlins soos in Ordinansie 4.7 uitgestippel, noukeurig uitgevoer word. Veral belangrik is Ordinansie 4.7.3 tot 4.7.5.
- (b) By die ontbinding of opheffing van gemeentes met die oog op samesmelting moet, waar van toepassing (dit wil sê as daar wel in albei gemeentes standplase bestaan), al die standplase ook opgehef word. 'n Standplaas kan immers nie sonder 'n gemeente bestaan nie. Ordinansie 4.7.5(iv) bepaal dit duidelik.
- (c) Die ooreenkoms wat vooraf deur die saamsmeltende gemeentes gemaak word, behoort in lyn met Ordinansie 4.1.7 (iii) reëlins te bevat rondom predikante wat die standplase wat opgehef word, vul.
- (d) Kragtens Ordinansie 4.7.5 (iv) word een of meer standplase geskep en die predikant(e) wie se standplaas(e) deur die ontbinding van die gemeentes opgehef is, word daarheen beroep. Waar dit 'n nuwe gemeente is en 'n nuwe standplaas(e) geskep is en beroep(e) uitgebring is, geld dieselfde reëlins soos by afstigting wat in Ordinansie 4.1.10 tot 12 beskryf word. Dit wil sê ook die ouderlinge en diakens moet "opnuut" gekies en bevestig word.
- (e) Indien slegs een standplaas in die nuwe gemeente geskep sou word, terwyl in die oorspronklike gemeentes twee of meer gevulde standplase was, sal vooraf met al die predikante gereël moet word dat nadat die nuwe gemeente gestig is en een van hulle beroep word, met die ander gehandel sal word in ooreenstemming met Ordinansie 2.1.2.1 (soos gewysig).

Ten opsigte van die tweede vraag geld die volgende:

- (a) Die predikantstandplaas word ook opgehef.
- (b) Indien die inskakeling tot gevolg het dat in die gemeente waarby ingeskakel is 'n verdere standplaas gevorm kan word, word die predikant wie se standplaas opgehef is, daarheen beroep en op die gewone wyse bevestig.
- (c) Indien geen verdere standplaas gevorm kan word nie, word met die predikant wie se standplaas opgehef is, in ooreenstemming met Ordinansie 2.1.2.2 gehandel.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die advies aan die 66ste Algemene Kerkvergadering deur te gee vir kennisname.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die advies word onderskryf.

4.1.8 DIE KERK

4.1.8.1 **Besluit van die 65ste Algemene Kerkvergadering**

(i) Korporatiewe beeld van die Kerk

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vra voorleggings vir die implementering van 'n nuwe korporatiewe beeld van die Kerk, soortgelyk aan dié van die NHSV vir gebruik op briefhoofde.

Die kerkwapen bly steeds sentraal.

Die voorlegging hou rekening met die daarstelling van 'n maandelik eie tuisblad op Internet.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het voorstelle by gemeentes en lidmate gevra oor 'n embleem wat maandelik op kledingstukke en ander gedenkartikels gedruk kan word. Daar was reaksie en mooi aanbiedinge. Die meeste kerkrade en lidmate het egter reageer met die versoek dat daar slegs by die kerkwapen gehou word.

Die tuisblad op Internet het intussen 'n werklikheid geword.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

4.1.8.2 **Eenvormige gebruik van die naam van die Kerk en die afkorting van die naam van die Kerk in geskrewe dokumente, briewe, en dies meer: Versoek van ds THJ van Nieuwenhuizen**

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die onderstaande

versoek van ds THJ van Nieuwenhuizen aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering na die 66ste Algemene Kerkvergadering deur te gee vir bespreking en besluit. Ds Van Nieuwenhuizen skryf soos volg:

"Ek merk dikwels dat in baie stukke van die Kerk die benaming of afkorting NHK gebruik word. Ek stem met hierdie gebruik saam, maar wil langs hierdie weg pleit vir 'n eenvormigheid.

So ver as wat ek kan onthou, is daar tydens 'n Algemene Kerkvergadering besluit (of aanbeveel) dat die amptelike afkorting van die naam van die Kerk, Ned Herv Kerk sal wees. In HAT word die afkorting dan ook so aangegee, maar daar word tussen hakkies ook aangedui dat die afkorting (NHK) kan wees.

Ek glo dat in hierdie tyd waarin die rekenaar toenemend gebruik word, moet daar gelet word op name en afkortings dat dit so kort moontlik is. As ons byvoorbeeld sou kyk na die elektroniese bankdienste, is dit net nie moontlik om van lang benamings gebruik te maak nie.

Dit bring my by die naam van die Kerk. Tydens die 1976 Algemene Kerkvergadering is besluit dat: *"Die naam van die Kerk bly onveranderd, naamlik Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en sal onder alle omstandighede in sy onverkorte vorm gehandhaaf word."*

In die spreektaal staan die Kerk bekend as die Hervormde Kerk. Baie mense spel dikwels ook die Nederduitsch verkeerd as Nederduits. Die "van Afrika" het in baie opsigte in onbruik geraak omdat die naam net doodgewoon te lank is. Hierdie volledige naam bring dikwels verwarring. Ek noem as voorbeeld die gemeente Witfield se bankrekening. Die bankrekening is by die bank in die naam van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika gemeente Witfield. Die gevolg is dat die gemeente Witfield normaalweg op baie van die state ontbreek omdat die naam te lank is.

Ek poog nie om 'n hewige debat te ontlont nie, maar wil net pleit vir eenvormigheid en 'n benaming wat alle vorms van verwarring in 'n moderne tyd kan uitskakel. Ek besef egter ook dat daar mense is vir wie hierdie saak baie sensitief kan wees. Daarom sou ek dit graag in die goeie oordeel van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wil laat om te besluit hoe dit hanteer moet word."

BESLUIT

1. Die Nederduitsch Hervormde Kerk aanvaar Hervormde Kerk ook as gebruiksnaam en die afkorting NHK as amptelike afkorting.

4.2 LIDMATE

4.2.1 BESLUITE VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING

4.2.1.1 Instel van een lidmaatregister

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ondersoek die instel van een lidmaatregister vir lidmate wat in 'n gemeente gebore is, gedoop is, belydenis gedoen het, oorgegaan het na ander gemeentes, oorgekom het vanaf ander gemeentes ensovoorts; asook 'n bewys van lidmaatskap in ooreenstemming met die nuwe lidmaatregister.

Die volgende komitee is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem om voorstelle aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voor te lê:

Ds JPJ Wagenaar (Sameroeper)
 Oudl V Koekemoer
 Dr WJ Coetzer
 Prof HG van der Westhuizen
 Ds WRT Hindley.

Die vergadering neem kennis dat die komitee nie vergader het nie aangesien ds JPJ Wagenaar in die verslagtydperk ernstige gesondheidsprobleme ontwikkel het en by al sy ander werksaamhede nie die saak kon hanteer nie.

BESLUIT

1. Die opdrag kontinueer.
2. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering stel die komitee opnuut saam.

4.2.1.2 Lidmaattelling

Lidmaattelling geskied volgens die getal lidmate wat fisies in die gemeente teenwoordig is.

Die besluit is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering per skrywe onder kerkrade se aandag gebring.

BESLUIT**1. Kennis geneem.****4.2.1.3 Betekenis van die doop vir lidmaatskap**

Die studiestuk oor die betekenis van die doop vir lidmaatskap in die agenda van die 65ste Algemene Kerkvergadering word verwys vir studie om vas te stel hoe dit in die Kerkorde verwoord kan word.

Dr WA Dreyer is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering versoek om die studie te onderneem en in samewerking met die Raad vir Regsadvies voorstelle aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voor te lê oor die implementering in die Kerkorde.

Dr WA Dreyer was tevrede dat die saak na behore in die Kerkorde verwoord is in teenstelling met die bewoording in die Kerkwet wat hom aanvanklik gepla het. Hy beskou die saak as afgehandel.

BESLUIT**1. Vir kennisname.****2. Die saak word as afgehandel beskou.****4.2.2 INTERPRETASIE OOR LIDMAATSKAP : RAAD VIR REGSADVIES**

Die volgende interpretasie oor die Ordinansies wat handel oor lidmaatskap is op versoek van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deur die Raad vir Regsadvies gegee:

Ordereël 4.1 stel baie duidelik wat onder lidmaatskap verstaan moet word. Die volgende opmerkings word daarby gemaak:

- * Dit is baie duidelik dat die ouderlingevergadering die opdrag het om alle aangeleenthede rondom lidmaatskap van die gemeente (dit wil sê van die Kerk) te behandel (Kyk Kerkorde Ordinansie 3.1.2 (xiv)) en dit beteken dat dit 'n saak is wat die ouderlingevergadering met groot verantwoordelikheid, sensitiwiteit en omsigtigheid moet hanteer.

- * Dit is ook duidelik dat die ouderlingevergadering die enigste vergadering van die ampte is aan wie die behandeling van aangeleenthede rondom lidmaatskap toegeken is en daarom kan geen ander vergadering van die ampte daaroor handel nie. 'n Bykomende vergadering sou wel oor lidmaatskap kon handel indien Kerkorde Ordinansie 8.3.9 (iii) op 'n ouderlingevergadering toepas sou word.
- * Dit beteken nie dat elke ouderlingevergadering van elke gemeente 'n eie afsonderlike stel norme of vereistes kan hê vir toelating tot lidmaatskap van die gemeente (Kerk) nie. Die volgende moet in aanmerking geneem word:
 - ** Hoewel die gemeente 'n gemeenskap van gelowiges is wat selfstandig georganiseer is en die wyse is waarop die Kerk op 'n bepaalde plek bestaan, is die gemeente nie 'n outonome entiteit (=kerk) nie, maar vorm die gemeente deur die eenheid in geloof en belydenis saam met al die ander gemeentes die Kerk (Kyk Kerkorde Ordinansie 4 aanhef).
 - ** Hieruit volg dat die ouderlingevergadering ook rondom lidmaatskap alleen besluite sou kon neem in ooreenstemming met Kerkorde Ordereël 3.1.
 - ** Daaruit is dit in die eerste plek duidelik dat uitsprake van die Skrif absoluut normatief sal wees.
 - ** Ondergesik daaraan kom die belydenis van die Kerk en die Kerkorde ter sprake (Kerkorde Ordereël 3.1 (i)). (Let wel die Kerkorde is natuurlik vooraf genormeer primêr aan die Skrif en sekondêr aan die belydenisskrifte).
 - ** Die Kerkorde Ordereël 3.1 (ii) maak ook voorsiening daarvoor dat besluite op grond van die Skrif *met inagneming van die gebruike van die Kerk* geneem kan word: Gebruike van die Kerk mag natuurlik nie in stryd wees met die Skrif (norma normans) of die belydenisskrifte (norma normata) nie.
 - ** Die Kerkorde het uitdruklike bepalings ten opsigte van lidmaatskap in Kerkorde Ordereël 4.1 en Ordinansie 4.3.
 - ** Uit Kerkorde Ordereël 4.1.1 is dit duidelik dat almal wat in Jesus Christus glo, lede van sy liggaam is. Hier gaan dit baie duidelik oor die onsigbare of ware kerk, wat alleen vir God sigbaar is.
 - ** In Kerkorde Ordereël 4.1.2 word bepaal wie lede van die sigbare gemeente (+kerk), wat nie 'n ander kerk as die onsigbare is nie, maar waarin die onsigbare kerk "verborge" (alleen vir God sigbaar) teenwoordig is.

****** In Kerkorde Ordinansie 4.3 gaan dit oor die beweging van lidmate tussen gemeentes van die Kerk (4.3.1 tot 4.3.6); oor die toelating van lidmate van ander kerke (4.3.7) en oor die opheffing van lidmaatskap.

- Hoewel lidmaatskap nie eindig wanneer 'n lidmaat uit 'n gemeente vertrek nie, is aanvaarding as lidmate van 'n nuwe gemeente nie sondermeer vanselfsprekend nie. Dit is die verantwoordelikheid van 'n lidmaat om self by 'n nuwe gemeente aan te meld, en dit is die verantwoordelikheid van 'n ouderlingevergadering om 'n attestaat uit te reik aan die ouderlingevergadering van die gemeente waarheen 'n lidmaat vertrek, maar selfs dan kan die ouderlingevergadering (dit wil sê indien dit om water rede ookal nodig geag word) eers met die lidmaat gesprek voer met die oog op lidmaatskap van die gemeente (Ordinansie 4.3.4 en 4.3.5). Indien 'n lidmaat nie aanmeld nie, maar opgespoor word, kan (=moet) gesprek gevoer word met die lidmaat met die oog op lidmaatskap van die gemeente (Ordinansie 4.3.6).
- Lidmate van ander kerke moet skriftelik aansoek doen (Ordinansie 4.3.7) om lidmaatskap en die ouderlingevergadering moet eers gesprek voer en besluite neem oor drie sake voordat lidmaatskap verleen word. Die drie sake is:
 - (i) verdere gesprekke
 - (ii) aanvullende kategeese
 - (iii) openbare geloofsbelydenis.
- Die ouderlingevergadering moet 'n besliste besluit neem oor die opheffing van lidmaatskap en dit kan slegs om twee redes gebeur naamlik
 - (i) by die oorgaan na 'n ander kerk
 - (ii) na 'n tughandeling ('n lidmaat se naam kan dus nie maar sommer net uit die lidmaatregisters verwyder word nie).

Die vraag is wat die inhoud van die gesprekke wat gevoer kan of moet word, sal wees.

- Met lidmate wat self aanmeld sal gesprekke waarskynlik gaan oor die besondere omstandighede van die bepaalde lidmate, oor die werklikheid van die sosio-kulturele aard, en demografiese en geografiese omstandighede van die gemeenskap (kyk Kerkorde Ordinansie 4.1.1 en oor die saak of die lidmaat vanweë sy bepaalde omstandighede sou verkies om by 'n ander gemeente in te skakel. As voorbeeld kan hier

gedink word aan 'n Nederlandssprekende persoon wat dalk sou verkies om by een van die Nederlandssprekende gemeentes in te skakel.

- By lidmate wat opgespoor word moet die ouderlingevergadering hom opnuut vergewis van die sake wat in die Kerkorde Ordinansie 5.3.5 en 5.3.6 genoem word en afhangende van die bevinding word die Kerkorde Ordinansie 5.3.10(v) toegepas. Hiernaas moet ook nog die sake wat in die eerste punt hierbo genoem is, ter sprake gebring word.
 - By lidmate van ander kerke wat skriftelik aansoek om lidmaatskap doen, is dit uit die Kerkorde Ordinansie 4.3.7 reeds duidelik waarom gesprek gevoer sal moet word. Hierby moet gevoeg word dat in die gesprekke ook besondere aandag gegee sal word aan die saak dat die Nederduitsch Hervormde Kerk homself sien as 'n Volkskerk met sy eie kerklike kultuur, geskiedenis, taal en tradisie. Dit beteken 'n kerk met 'n besondere gerigtheid op die Afrikanervolk. Die Nederduitsch Hervormde Kerk bied in die normale verskyningsvorm van die Kerk in gemeentes, 'n tuiste aan mense wat hulle hiermee identifiseer. Die uitgangspunt bly altyd dat die Kerk die evangelie aan alle mense wil verkondig (Ordereël 4), en daarom nooit by voorbaat enige iemand uitsluit nie. Die geloof wat mense bely, is die finale toets vir lidmaatskap.
- * Juis vanweë die verantwoordelikheid dat die Nederduitsch Hervormde Kerk as Volkskerk tegelyk die evangelie aan alle mense verkondig vloei voort dat die ouderlingevergadering die opdrag het om opsig oor die uitvoering van die apostolaatsopdrag te hou (kyk Kerkorde Ordinansie 3.2 (xvi) en 5.7). In die verband het die ouderlingevergadering ook die medeverantwoordelikheid om die Kerkorde Ordinansie 5.7.1 (iii) ten uitvoer te bring en bekeerlinge op 'n ordelike wyse in die kerke en gemeentes byeen te bring. Dit bring 'n verantwoordelikheid mee wat nie vermy kan word nie, maar wat met baie groot omsigtigheid hanteer moet word. In dié verband sou die stigting van andersoortige gemeentes (Kerkorde Ordinansie 4.2) beproef kon word, maar op 'n ordelike wyse ook met reeds bestaande Kerke en gemeentes wat toepaslik sou wees, onderhandel kon word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die interpretasie na die 66ste Algemene Kerkvergadering deur te gee.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die interpretasie word onderskryf.

4.2.3 BESKRYWINGSPUNTE

4.2.3.1

VERPLIGTE SENSUSOPNAME IN AUGUSTUS: RING VAN GERMISTON

Die Sensusopname in Augustus is nie opsioneel nie, maar verpligtend vir gemeentes. Die heffing vir die daaropvolgende jaar word bereken op die syfers van die Augustus-sensusopname van elke jaar.

Motivering

Die sensusgetalle sal sinvoller gebruik kan word om die heffing vir die volgende jaar te bereken, aangesien dit 'n meer realistiese weerspieëling sal wees van gemeentes se lidmaattal. Gemeentes sal dan ook nie in die versoeking wees om nie die verhoogde syfers na die Raad van Finansies deur te stuur nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

4.2.3.2

WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.3.3 : UITREIK VAN BEWYS VAN LIDMAATSKAP: RING VAN PRETORIA-NOORD

Ordinansie 4.3.3 word gewysig om soos volg te lees:

'n Bewys van lidmaatskap word op versoek deur die skriba vir registrasie uitgereik na goedkeuring deur die ouderlingevergadering.

Motivering

Alhoewel die Algemene Kerkvergadering in die verlede besluit het dat 'n bewys van lidmaatskap nie 'n kerkverlatingsdokument is nie, word dit wel so gebruik en so misbruik.

Die ouderlingevergadering besluit oor die uitreik van 'n attestaat aan 'n lidmaat wat kerklik meelewend was. Gewoonlik word 'n bewys van lidmaatskap uitgereik aan lidmate wat nie kerklik meelewend was nie. Dié taak word alleen aan die skriba vir registrasie oorgelaat. Die vraag is net of daar nie 'n groter verantwoordelikheid is met die uitreik van 'n bewys van lidmaatskap nie.

'n Bewys van lidmaatskap is geen vereiste meer wanneer aansoek gedoen word om 'n betrekking nie. Dit word gewoon deur ouderlingevergaderings en predikante as kerkverlatingsdokument gebruik. Is dit nie tyd dat die Kerk hieroor besin en die realiteit aanvaar nie?

Meer omsigtigheid behoort geopenbaar te word by die uitreik van 'n bewys van lidmaatskap.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word soos volg gewysig en aanvaar:

'n Bewys van lidmaatskap word op versoek deur die skriba vir registrasie uitgereik na goedkeuring deur die ouderlingevergadering of per konsistoriebesluit.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die volgende ouderlinge is verkies:

JG Geyser
F Smit
V Koekemoer
MF Pretorius (jr)
A Steyn.

'N HERSTEMMING VIND PLAAS TUSSEN DIE VOLGENDE OUDERLINGE OM NOG 4 LEDE TE VERKIES

PJ Botha	Villieria
APJ Burger	Potchefstroom-Noord
C Coetzee	Pretoria-Suid
PW de Bruyn	Kruin
I Dreyer	Theresapark
TF Dreyer (Tom)	Alberton
MJ Koekemoer	Wolmaransstad
JA Oberholzer	Pretoria
AF Opperman	Montana
A Valks	Harrismith
HJ van Staden	Wonderboom-Suid

SN Venter Oosmoot
JJ Vosser Stella.

VERKIESING VAN SEKUNDI VIR TWEE PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Herstemming vind plaas tussen die volgende predikante:

Dr JJ Steenkamp
Ds RJ Coertze
Ds AC Kuyper
Dr HJ Botes.

DIE VERGADERING VERDAAG VIR AANDETE

--- oOo ---

HERVATTING VAN DIE VERGADERING NA AANDETE OP WOENSDAG 3 OKTOBER 2001

VERSKONINGS

Die volgende verskonings word goedgekeur:

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Ds PJ Botha	Witbank-Suid	2/10/2001 - 14:00 - 21:00
Oudl JJ Fourie	Witbank-Noord	4/10/2001 - volle sitting
Ds IM Lombard	Suidoos-Witbank	4/10/2001 - 11:15 - 21:00
Ds JJP Müller	Swartkop	4/10/2001 - 15:00 - 21:00
Ds CEC Hertzog	Middelburg	3/10/2001 - 19:00 - 21:00
Ds CL Badenhorst	Krugersdorp-oos	3/10/2001 - 19:00 - 21:00
Oudl P Vorster	Krugersdorp-Oos	3/10/2001 - 19:00 - 21:00
Ds CM van den Berg	Zuurfontein	3/10/2001 - 19:00 - 21:00

Oudl K Myburgh	Zuurfontein	3/10/2001 - 19:00 - 21:00
Ds LS van Rooyen	Marikana	3/10/2001 - 19:00 - 21:00
Oudl JN J van Rensburg	Marikana	3/10/2001 - 19:00 - 21:00
Ds DA van Rooyen	Cradock	3/10/2001 - 19:00 - 21:00
Dr PJW Schutte	Doringkruin	3 en 4/10/2001 - 19:00 - 21:00
Prof WC van Wyk	Emeritus	30/9/2001 - 6/10/2001 - hele sitting
Ds M Meyer	Standerton	5/10/2001 - tot einde van vergadering
Oudl CJ le Roux	Rustenburg-Suid	5/10/2001 - tot einde van vegadering
Ds GJ van Staden	Rustenburg-Suid	5/10/2001 - tot einde van vergadering
Oudl R van Heerden	Hartebeeshoek	4/10/2001
Oudl GCJ Nel	Hartebeeshoek	4/10/2001
Oudl JCS Oberholzer	Meyerspark	5/10/2001 - 15:30 tot einde van vergadering
Oudl MJ Grobler	Bloemfontein	4/10/2001 - 13:00 tot einde van vergadering
Ds SF Erasmus	Emeritus	1/10/2001 tot einde van vergadering

4.2.4 OPDRAG: RAAD VIR APOSTOLAAT

4.2.4.1 Studie oor verdwyning van lidmate: Opdrag tot ondersoek

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het in September 1999 die Raad vir Apostolaat versoek om so gou moontlik 'n studie te doen oor die verdwyning van lidmate uit die Kerk deur sy Komitee vir Sensus en Statistiek. Daar moet veral gelet word op

- * statistieke wat van gemeentes ontvang word
- * tendense
- * die bevolkingsamestelling

- * besware van lidmate en ander mense teenoor die Kerk.

Die Raad vir Apostolaat het volgens hulle verslag nie aan die saak aandag gegee nie.

Geen melding word gemaak van die aktiwiteite en werk van die Komitee vir Sensus en Statistiek nie.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die opdrag kontinueer.

4.2.5 STATISTIESE GEGEWENS OOR LIDMATETAL VOLGENS KERKLIKE OPNAME

Die Raad vir Apostolaat het geen inligting oor statistiese gegewens van die lidmatetal volgens kerklike opnames deurgegee vir opname in die agenda nie.

Prof IWC van Wyk onderneem dat die Raad vir Apostolaat in die toekoms ernstig aan die saak aandag sal gee.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

--- oOo ---

5. VERKONDIGING

5.1 WOORDVERKONDIGING IN DIE EREDIENS

5.1.1 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR EREDIENS

5.1.1.1 Konstituering en funksionering

Die vergadering neem kennis van die samestelling en vergaderings van die raad na afloop van die 65ste Algemene Kerkvergadering.

Onder die lede van die raad was deurgaans uitstekende samewerking. Dit geld ook die Komitees wat aan die raad verslag doen, naamlik, Erediens en Prediking, Belydenis en Liturgiese Geskrifte en Kerkmusiek. Die ander drie komitees is deur lede van die raad self hanteer waar nodig, naamlik, Kerkboek, Toerusting en Kerkbou.

BESLUIT

1. Kennis gensem.

5.1.1.2 Opdragte aan die raad, vanuit die 65ste Algemene Kerkvergadering

Die vergadering neem kennis van die volgende opdragte wat deur die raad vir sy werktermyn tot 2001 ontvang is:

- * Voltooing van studiewerk nie deur die vorige raad in sy werktermyn afgehandel nie:
 - ** Teraardebestelling om voor of na die begrafnis te geskied.
 - ** Voortsetting van die volgende van die raad se studiewerk deur die afgelope termyn:
 - Die kind in die erediens.
 - Die kind by die nagmaal.
 - Herdruk van die hersiene Diensboek.
- * Nuwe opdragte om afgehandel te word:

- ** Funksiebeskrywing en Reglement vir die Raad vir Erediens.
- ** Hersiening van Jaarverslae vir die Raad vir Erediens.
- ** Kommentaar op die belydenisskrifte.
- ** Wyses van evangeliebediening.
- ** Koinonia in die erediens.
- ** Metaforiese prediking.
- ** Ontsluiting van die kognitiewe, affektiewe en vaardigheidsvlakke van die mens tydens die prediking.
- ** Liturgiese vernuwung - tussen verstarring en verwarring.
- ** Nagmaalbywoning in ons Kerk - swak, aldan nie?
- ** Genoegsame prediking oor die kerklike jaar in ons Kerk?
- ** Hersiening van formuliere in die Diensboek.
- ** Alternatiewe Skrifgedeeltes vir Wetlesing.
- ** Hersiening van die Apostolicum formulerings van Artikels 4, 8, 9, *ter helle neergedaal; wederopstanding van die vlees; vlees of liggaam* in hierdie formulering; en *een doop tot vergifnis van sondes*.
- ** Hervertaling van die Dordtse Leerreëls.
- ** Hersiening van die Psalm- en Gesangboek.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.1.1.3 Beplanning, doelwitstelling en -bereiking

- * Die raad het tydens sy konstitueringsvergadering op 11 September 1998 die doelwitte vir sy werkstermyn tot 2001 gestel om
 - ** aan al die opdragte van die 65ste Algemene Kerkvergadering aandag en uitvoering te gee
 - ** deeglik, verantwoordbaar en bevredigend enige ander navrac, wat op die raad se tafel deur die loop van sy termyn mag beland, te hanteer.

BESLUIT

1. Kennis geneem

5.1.1.4 Sake wat deur die raad afgehandel is

- (i) Teraardebestelling om voor of na die begrafnis te geskied?

Die raad het die saak hanteer en beveel soos volg aan:

- * Die Kerk wil nie in dié verband voorskriftelik wees nie. Gegewe die praktiese omstandighede, kan die teraardebestelling voor of na die begrafnisdiens plaasvind.

BESLUIT

- 1. Die aanbeveling van die raad word aanvaar.**

5.1.1.5 Studie oor die kind in die erediens

- (i) Memorandum van die Raad vir Erediens

Die Algemene Kerkvergadering van 1992 het opdrag gegee dat die verskillende rade wat gemoeid is met jeugbediening, onder leiding van die Raad vir Prediking en Erediens, 'n intensiewe studie moet doen oor die kind in die erediens. Hierdie saak het veral relevant geword omdat daar gemeentes van die Kerk is wat soms erediens hou wat in die besonder gefokus is op kleiner kinders, en gemeentes wat permanent of by geleentheid die kleiner kinders van die gemeente akkommodeer in 'n afsonderlike ruimte terwyl die gewone erediens aan die gang is. Die raad het sy opdrag uitgevoer onder leiding van prof MJ du P Beukes wat in samewerking met kundiges uit verskillende teologiese dissiplines twee studiestukke opgestel het. Daar is veral intensief gekyk na teologiese, historiese, psigologies-didaktiese en praktiese gegewens rondom hierdie saak. Verskillende beskouings oor die kind in die erediens is grondig ontleed. 'n Studiestuk in hierdie verband het in die HTS 55/2 en 3 (1999) verskyn. Die Predikantevergadering van 1995 het ook oor hierdie saak gehandel.

Uit al die navorsing oor hierdie saak wil die Komitee vir Erediens die volgende opsommende gevolgtrekkings aan die Algemene Kerkvergadering voorlê, veral met die oog op aanvaarding van die aanbevelings wat daarop volg:

Opsommende gevolgtrekkings

Bybels-teologies kan 'n klinkklare antwoord nie sonder meer gegee word oor die plek van die kind in die erediens nie. Uit die studie oor hierdie tema, het die volgende na vore gekom:

- * Jesus Christus het vir alle mense gekom – sowel volwassenes as kinders. Kinders word nie anders gered as volwassenes nie. Vir die kerk beteken dit dat daar net soveel erns met kinders as met volwassenes gemaak moet word. Hulle behoort ten volle deel te hê en deel te neem aan alles wat in die gemeente plaasvind. Hulle mag nie tweederangse lidmate wees wat afgeskeep word nie.
- * In 'n Reformatoriese Kerk behoort die belangrikste vraag met betrekking tot sy bediening aan kinders te wees: Hoor hulle die Evangelie? Beleef hulle 'n ontmoeting met God? Word hulle geloof versterk? Vir die Reformatore was dit nie net belangrik dat die Woord suiwer verkondig word nie, maar dat dit ook reg gehoor word.
- * Die kinders van die Kerk is deel van die verbond met God en hulle is ten volle deel van die liggaam van Christus. Die verbond mag egter nie 'n grootheid op sigself word nie. Kinders se deelwees van die verbond en die liggaam van Christus beteken nie noodwendig dat hulle tydens elke erediens saam met hulle ouers fisies in dieselfde gebou teenwoordig moet wees nie. Dit gaan ten diepste om die ontmoeting en die verheerliking van God en nie om 'n bepaalde gebou of ruimte op 'n bepaalde tyd nie. Met die oog hierop, is die verbond en die erediens net 'n middel tot hierdie doel, en nie 'n doel op sigself nie. Daarom mag die fisiese eenheid van die gesin in dieselfde lokaal ook nie verabsoluteer word nie. Die eenheid tussen ouers en kinders is per slot van sake nie net 'n fisiese eenheid nie, maar tegelyk 'n geestelike en geloofseenheid.
- * Histories gesien, is dit algemene gebruik van Reformatoriese kerke om kinders saam met ouers in die erediens te akkommodeer. Die Reformatoriese Kategismuspreke was egter preke wat aanvanklik in die besonder bedoel was vir die kinders van die kerk en wat ook in 'n groot mate volgens die didaktiese vormgewing van die tyd ingerig is. Hoewel hierdie verkondiging/onderrig primêr op die kinders gefokus het, was die ouers ook daarby betrokke.
- * Volgens die jongste paradigma van die Praktiese Teologie gaan die funksies van die kerk die bedieninge vooraf. Die bedieninge word gesien as middele waarmee die funksies tot uitvoer gebring word. Prakties-teologies gesien, is dit dus die belangrikste dat die kind wat ten volle lidmaat van die kerk is, sal deelhê en deelneem aan al die funksies van die kerk, naamlik lof en aanbidding van God, verkondiging van God se Woord met mond en daad, deelhê aan die gemeenskap van die gelowiges en betoning van barmhartigheidsdiens. Die erediens, die kategeese, huisbesoek en evangelisasie, is middele om hierdie doel te bereik en nie 'n doel op sigself nie.
- * Psigologies en didakties gesien, vra die besondere aard en behoeftes van die kleiner kinders, hantering op 'n vlak en 'n wyse wat vir hulle kognitief, affektief en psigomotories "vatbaar" is. In dieselfde asem sal gesê moet word dat dit

altyd die Heilige Gees is wat die ontmoeting met God moontlik maak. Verder, dat geloofsoordrag ook deur sosialisering en modellering plaasvind.

In die lig van teologiese, historiese en psigologies-didaktiese gegewens behoort die kinders so geakkommodeer te word dat hulle self sal kom tot lofprysing en aanbidding van God, verkondiging van sy Woord, deelhê aan die gemeenskap van die gelowiges en die noodsaaklike besef om barmhartigheidsdiens te doen. Hulle deelhê moet sodanig wees dat dit sover as moontlik binne die familie bande plaasvind en dat die eenheid van die gemeente sover as moontlik gehandhaaf word. Die ideaal is daarom om dit tydens die gewone eredienste te laat realiseer. Gemeentes behoort egter die vryheid te hê om dit ook op ander wyses te laat geskied mits dit nie die besondere aard van die Kerk in gedrang bring nie, veral die vestiging van die gewoonte om gereeld in die erediens teenwoordig te wees.

BESLUIT

1. Die vergadering neem kennis van die basiese uitgangspunte van die Raad vir Erediens in verband met die kind in die erediens.
2. Elke ouderlingevergadering sien toe dat dit wat wesenlik is van kerkwees, naamlik aanbidding, verkondiging, gemeenskap, barmhartigheid en uit leef van die geloof, in die lewe van die kinders van die gemeente geleer word.
3. Elke erediens word so ingerig dat daar sover moontlik met kinders rekening gehou word.
4. Gemeentes kan van tyd tot tyd eredienste hou wat primêr op kinders fokus.
5. Gemeentes kan die kleiner kinders in plaas van in die moederskamer tydens die erediens op 'n ander plek by die kerkgebou akkommodeer met 'n samekoms op hulle vlak wat deur 'n kundige persoon gelei word, wat na inhoud en vorm aansluit by die erediens en die katelese en tegelykertyd dien as 'n brugbouer na die erediens en die katelese. Hier kan veral gebruik gemaak word van die lesse uit die betrokke kategeschoeke.
6. Ouers en kategete behoort deurlopend toerusting te ontvang om die kinders van die Kerk te begelei tot groter deelname aan die erediens.

(ii) Beskrywingspunt

(a)

ONDERSOEK NA KINDER- EN KLEUTERKERKE: RING VAN VEREENIGING

Die Raad vir Erediens doen opnuut ondersoek na die funksionering van kinder- en kleuterkerke.

Motivering

Hierdie ondersoek word as 'n noodsaaklikheid gesien in die lig van die kind se perspektief op die godsdiens, sy verhouding as verbondskind met God, teen die agtergrond van die snel veranderende samelewing.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

5.1.1.6 Die kind by die nagmaal

Die raad het memoranda oor die kind by die nagmaal behandel en selfstudie gedoen.

Die raad het kundiges versoek om verdere studie te doen oor die die Ou Testamentiese-, Nuwe Testamentiese-, verbonds-, vroeë kerklike-, Reformatoriese- en praktiese teologiese perspektiewe.

BESLUIT

1. Die status quo ten opsigte van die kind by die nagmaal word gehandhaaf totdat verdere studie oor die aangeleentheid afgehandel is.
2. Die status quo beteken dat die kind eers na geloofsbelydenis aflëgging aan die nagmaalbediening deelneem.

5.1.1.7 Herdruk van hersiene Diensboek

Die raad het dié opdrag nie afgehandel nie, maar bevestig dat die Diensboek in sy geheel hersien moet word voordat dit weer herdruk word, sodat die volgende sake

spesifiek aandag geniet:

- * Insluiting van goedgekeurde alternatiewe formuliere.
- * Hersiening van liedere by die skuldbelydenis.
- * Opname van die 1838 Geloofte.
- * Liedere uit die nuwe Liedboek.

Intussen moedig die raad alle kerkrade aan om die huidige Diensboek ten volle te benut.

BESLUIT

1. Die nuutverkose Raad vir Erediens kry opdrag om die Diensboek te hersien en te herdruk.

5.1.1.8 **Funksiebeskrywing en Reglement vir die Raad vir Erediens**

Die saak is afgehandel en aan die Kommissie voorgelê wat dit goedgekeur het.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.1.1.9 **Hersiening van Jaarverslae vir die Raad vir Erediens**

Die saak is afgehandel en aan die Kommissie voorgelê wat dit goedgekeur het.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.1.1.10 **Kommentaar op die belydenisskrifte**

SENTIK is versoek om in oorleg met proff MJ du P Beukes, Y Dreyer en dr DJC van Wyk (jr) te skakel om die kommentaar op die belydenisskrifte by wyse van artikels in die Konteks te hanteer. Na afhandeling van die artikels, sal gepoog word om 'n kort kernagtige formulering op te stel.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die nuutverkose Raad vir Erediens kry opdrag om die taak af te handel.

5.1.1.11 Alternatiewe wyses om die evangelie te bedien

Die vergadering neem kennis van die volgende memorandum wat deur die raad ingedien is:

Die Raad vir Erediens het 'n versoek van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang om advies oor alternatiewe wyses waarop die evangelie bedien kan word, te gee. Die versoek het spesifiek na 'n sogenaamde "sangbediening" verwys, as nog 'n moontlikheid om die Woord te verkondig. Die raad het die versoek na die Komitee vir Kerkmusiek verwys.

Die Komitee het studiestukke van drr DJC van Wyk (snr) en EC Kloppers, me M Fourie, mnr IL Benadé en prof C Swanepoel aangevra. Die volgende gevolgtrekking is hieruit gemaak: Daar was geen eenstemmigheid oor "sangbediening" as 'n wyse van evangeliebediening nie. Die Komitee het ook lank oor die begrip "sangbediening" gepraat, en die vraag is gevra wat "sangbediening" is?

Die verskille handel oor die volgende sake:

- * Is dit 'n bediening in die erediens, of iets langs die erediens?
- * Kan die evangelie ooit op 'n ander manier bedien word as deur Woord-verkondiging?
- * Kan musiek as sodanig evangeliseer?

Die lede van die Komitee stem wel oor die volgende punte saam:

- * Geloofswaarhede kan ook gesing word, en is nie net 'n antwoord op die Woord nie.
- * Ons gee erkenning aan die geweldige vernuwing wat plaasgevind het, en wat ruimte laat vir die veelvuldige gebruik van sang in die erediens, sowel as voor, tydens en na die erediens.
- * Slegs die goedgekeurde liederebundel wat eersdaags verskyn, mag gebruik

word.

- * Deeglike opleiding van persone wat die aanbieding doen, is noodsaaklik. Die aanbieding kan ook nie losstaande van die predikant en orrelis gedoen word nie.
- * As ons prinsipiël oor die kerklied dink, dan kan 'n sogenaamde musiekbediening alleen gedoen word deur middel van kerklik aanvaarde liedere. Alle liedere moet prinsipiël verantwoordbaar en skriftuurlik gegrond wees.
- * Musiekbediening moet 'n brugbouer na die erediens toe wees.
- * Daar bestaan by musiekbediening die gevaar dat die sang belangriker as die Woordinhoud word. (Die klem op sangbediening kan eensydig op net een aspek geplaas word).
- * Daar bestaan groot kommer dat sangbediening uiteindelik 'n brugbouer na die charismatiese bewegings toe kan wees.

Die versoek wat van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang is, moet gesien word teen die agtergrond van die breë gesprek wat tans in die Kerk oor liturgiese vernuwing binne die erediens plaasvind, die vraag oor wat die roeping van die Kerk in die wêreld is, en hoe die roeping op alle lewensterreine nagekom kan word. 'n Sogenaamde sangbediening raak albei hierdie sake aan.

Die vrae wat beantwoord moet word, is die volgende:

- (i) Kan sang en musiek 'n alternatief wees vir die "normale" wyse waarop die evangelie Sondag na Sondag verkondig word?
- (ii) Kan die evangelie deur sang en musiek buite die erediens so verkondig word, dat ongelowiges tot geloof kom?
- (i) *Sangbediening 'n alternatief vir die erediens?*

Musiek as sodanig (dit wil sê, musiek sonder woorde) het nie 'n verkondigingsmoontlikheid nie. Assosiasie met "kerkmusiek" kan dog wel 'n rol speel by diegene wat die musiek ken. Natuurlik kan Bybelse waarhede gesing word, trouens, dit is waaroor die kerklied gaan! Maar kan 'n sangbediening die erediens vervang? Is dit dan nog 'n erediens, soos ons laasgenoemde prinsipiël verstaan? Dit lyk vir ons asof bogenoemde vraag negatief beantwoord moet word. 'n Sangbediening (dus, gesonge Bybelse waarhede) kan nie in die plek van 'n gewone erediens kom, en nog deurgaan as 'n erediens nie.

(ii) *Sangbediening buite die erediens?*

Die erediens is wesenlik 'n geslote, afgegrensde byeenkoms: die vergadering van die volk van God. Die eredienslewe van die Kerk is nie primêr 'n evangelisasie-aksie nie. En tog is die erediens terselfdertyd 'n oop vergadering. Wie daar verbyloop of daarin kom, hoor en sien en ervaar. Daarom is die eredienssang ook 'n medium waarmee uitgereik word na afvalliges, verdwaaldes en ongelowiges (I Kor 14:23-25). Die erediens het dus ook implisiet 'n missionêre gerigtheid. Hierdie missionêre dimensie van die erediens kan met vrug op 'n sangbediening uitloop, wat ten doel het om afvalliges of ongelowiges na die Kerk te kanaliseer (let wel, nie te lok deur middel van musiek nie!).

Dan geld vanselfsprekend dat die liedere wat gesing word aan dieselfde vereistes moet voldoen wat ons vir ons Psalms en Gesange stel. So 'n bediening behoort nie 'n ander teksinhoud of 'n ander musikale styl as die kerklied te hê nie, want die bedoeling is tog om diegene wat deur die sangbediening geraak is, in die Kerk te laat teregkom. As laasgenoemde nie gebeur nie, loop ons die risiko dat die sangbediening die Kerk kan versplinter.

Opsomming:

- * Die raad is daarvan oortuig dat die evangelie wel singend verkondig kan word. Die voorwaarde sou dan wees dat die inhoud van die liedere, (soos in die bestaande Kerkboek) wat die teks aanbetref, waarheidsgetrou (dit wil se, skriftuurlik begroond) moet wees, en dat die melodieë onderworpe moet wees aan dieselfde kriteria wat vir alle kerkliedere geld. Teks en melodie sou dus moet pas by die etos van die Hervormde Kerk (die vraag ter sprake is immers: Kan musiekbediening in die Hervormde Kerk 'n alternatiewe verkondigingsmoontlikheid wees?).
- * Die raad is ook daarvan oortuig dat persone wat so 'n sangbediening wil beoefen, deeglik opgelei moet wees sodat onaanvaarbare en goedkoop "wêreldse" liedjies nie die Kerk ingesmokkel word nie. Dan loop die Kerk die risiko dat musiekbediening 'n brugbouer na die charismatiese kerke word.
- * As sangbediening beteken dat enige sanger sy/haar luisterlied met ongekontroleerde inhoud en melodie binne of buite die erediens kan aanbied, kan dit nie deur die Kerk goedgekeur word nie.
- * Die Kerk beskik oor baie kunstenaars wat met hulle besondere gawes die Kerk kan dien, binne en buite die erediens. Die liturgiese vernuwing wat tans in die Kerk plaasvind, laat ruimte vir die veelvuldige gebruik van sang en musiek voor, in en na die erediens, sonder om noodwendig van 'n

afsonderlike "sangbediening" te praat.

- * Lidmate wat opgelei is en die nodige gewoontes het, sou ter wille van die missionêre opdrag van die Kerk wel 'n "sangbediening" kan volg, met die uitdruklike doel om ongelowiges en afvalliges by die Kerk te laat teregkom.

BESLUIT

1. Die evangelie kan binne die etos van die Nederduitsch Hervormde Kerk deur sang en musiek verkondig word.

Die implikasies - beide fundamenteel en prakties- moet verder bestudeer word.

ORDE VAN DIE VERGADERING

AFGEVAARDIGDES/PERSONE WAT TER VERGADERING KOM BY WYSE VAN REGISTRASIE

VOLLE VOORLETTERS EN VAN (DS, DR, PROF, OUDL)	GEMEENTE	DATUM EN TYD TER VERGADERING
Oudl NJ Maré	Vanderbijlpark-Oos	3/10/2001 - 08:30
Oudl JJ Gouws	Vanderbijlpark-Suid	3/10/2001 - 08:30
Prop JJ Greyling	Beroepafwagtend	3/10/2001 - 08:30
Oudl JCJ Coetzee	Villieria	3/10/2001 - 08:30
Oudl C Naudé	Gaborone	3/10/2001 - 14:30
Oudl CS Claassens	Orkney	3/10/2001 - 14:30

VERKIESING VAN SEKUNDI VIR DIE TWEE PREDIKANTLEDE VIR DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Di RJ Coertze en AC Kuyper word verkies.

**VERKIESING VAN OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE
ALGEMENE KERKVERGADERING**

Oudl I Dreyer word verkies.

'n Herstemming vind plaas tussen die volgende ouderlinge om nog drie lede te verkies:

Botha PJ	Villieria
Burger APJ	Potchefstroom-Noord
Coetzee C	Pretoria-Suid
De Bruyn PW	Kruin
Dreyer TF (Tom)	Alberton
Koekemoer MJ	Wolmaransstad
Oberholzer JA	Pretoria
Opperman AF	Montana
Valks A	Harrismith
Van Staden HJ	Wonderboom-Suid
Venter SN	Oosmoot
Vosser JJ	Stella.

AFSLUITING OP WOENSDAG 3 OKTOBER 2001 OM 21:00

Oudl RJ Labuschagne sluit die vergadering af deur die vergadering saam te laat sing uit Gesang 281, strofes 1 en 3. Hy doen Skriflesing uit Psalm 4 en gaan voor in gebed.

--- oOo ---

HERVATting VAN DIE VERGADERING OP DONDERDAG 4 OKTOBER 2001

OPENING

Die opening word waargeneem deur dr DJC van Wyk (sr) by wyse van 'n oordenking met die oog op verootmoediging ten opsigte van die situasie in die land veral rondom geweld, roof en misdaad.

Dr Van Wyk laat die vergadering saam sing uit Psalm 130 al die strofes nadat hy die votum en seëngroete uitgespreek het.

Hy doen Skriflesing uit Psalm 40 en laat die vergadering sing uit Gesang 245 strofes 1-3.

Dr Van Wyk gaan voor in gebed en laat die vergadering sing uit Gesang 278 strofe 1.

Hy spreek daarna na aanleiding van Psalm 40 vers 9 soos volg:

Vir die doeleindes van hierdie godsdiensoefening gaan ons aan die agtergrond- en inleidingskwessies van hierdie Psalm verby. Daar word aanvaar dat die Psalm 'n eenheid is, ongeag die feit dat baie navorsers meen dat psalm 40 oorspronklik twee aparte Psalms was. Wat outeur betref word aanvaar dat die Psalm ten minste bepaalde omstandighede in Dawid se lewe weerspieël, soos gebeure rondom Saul en Absalom. Hier word ook aanvaar dat die aanhaling van vers 8 in Hebreërs 10 nie noodwendig van die Psalm 'n Messiaanse Psalm maak nie. Origens vertoon Psalm 40 noue verwantskap met Psalm 50.

Die beeld van 'n mens in 'n put

Die outeur beskryf sy lewensomstandighede aan die hand van 'n metafoer: 'n Mens val in 'n put vol modderige slyk. Te midde van doodskrete word hy onverwags deur 'n sterk arm daar uitgeruk en op 'n rots neergesit, waar hy van dankbaarheid begin sing. Ons hoor in die woorde iets uit die agtergrond van die kerk se belydenis oor sonde en ellende – verlossing – dankbaarheid. Die kerk het nie gedroom of gespeel toe die belydenis opgestel is nie. Die kerk het goed na die Woord geluister.

Origens is daar terselfdertyd in Psalm 40 egter 'n opmerksame wending. Die outeur wil sy nood voor God uitkreet. Maar hy begin om die Here te prys vir vroeëre uitredding. Hy neem as staanplek vir die uitspraak van sy ellende, die lof van God. Ons moet dit leer en onthou: Dit is sinryk om die lofprysing van die Here te laat voorafgaan aan jou klagtes en ellende.

'n Bekende beeld

Vir die Ou-Testamentiese gelowiges was dit nie 'n vreemde beeld nie. Dit het hulle onder andere herinner aan Josef en Jeremia wat in 'n put gegooi is om hulle te elimineer. Dit het hulle ook herinner aan die onderwêreld – plek van dood en sterwensangs. Die beeld het iets vertolk van die bodemlose wanhoopsituasie waarin 'n menselewe kan beland. Dit voel of jy wegsak in 'n bodemlose put vol modderige slyk. Jy trap en gryp na houvas, maar daar is niks. Jy sink al dieper weg in 'n gewisse, grusame poel van dood.

Vir ons is dit ook nie 'n vreemde beeld nie. Dit is 'n sprekende beeld van die vasgeloopte situasie in menselewes: my huwelik, my besigheid, my boerdery wat besig is om weg te sak soos in 'n put vol modder en slyk. Daar is geen uitsig, geen hoop meer nie. Hoeveel van ons predikante ervaar nie hierdie nood en angs ten opsigte van sy ampswerk nie. Jy sak net al dieper weg in 'n moeras van bodemlose moedeloosheid en mislukking.

Herinner die gebeure in Amerika die afgelope weke ons nie aan hierdie beeld nie? 'n Wêreld wat geleidelik maar gewis besig is om weg te sink in 'n slymerige, donker poel van grusame geweld en uitwissing. Na twee wêreldoorloë is alle maatreëls getref om herhalings van sulke wêreldrampe te voorkom. En hier doem skielik voor ons 'n tot dusver ondenkbare, afgrondelike monster op: die grusame uitwissing van lewe deur massa-selfmoordaanslae, chemises oorlogvoering of 'n godsdiensoorlog met kernwapens.

En ons eie landsituasie vind ontstellende uitdrukking in hierdie beeld. Ons is besig om diep weg te sink in 'n donker put van geweld en moord. Tensy iets ingrypend gebeur, gaan net die tol van plaasmoorde baie gou die 6000 sterftes van die ramp in Amerika verby steek. Temidde van alles is 'n mens verstom oor die skynheiligheid en dubbele standaarde waarmee in Amerika en Suid-Afrika gemeet word.

Rampe – sonde

Die digter van Psalm 40 skreeu sy ellende uit. Maar hy is pynlik daarvan bewus dat daar verband is tussen sy leed en sy sonde: *My ongeregthede het my ingehaal. Ek weet nie meer waarheen nie...ek is moedeloos.*

Ons lê nie op Farisese wyse 'n verband tussen sonde en straf nie. Maar dié ontkenning van 'n direkte verband tussen elke sonde en straf moet ons nie laat vergeet dat 'n lewe weg van God af, lei tot ellende en ramspoed nie. Die onaantasbare, selfversekerde Amerika moet in hierdie tyd ook die hand in eie boesem steek. By al sy grootheid is hy ook simbool van hoogmoed en bombasme, verantwoordelik vir die ergste stroom van vuil en liederlikhede wat oor die wêreld

spoei.

Is daar tekens van hoop dat die verdrukking van ons eie kerk en volk ons in verootmoediging op ons knieë dwing in die besef van ons sonde en skuld voor God?

Redding

Terwyl die psalmdigter nog uit die diepte gil, is daar opeens 'n sterk arm wat hom vasgryp. Dit is God in die hemel wat hom in die put hoor roep. En God buig neer. En hy trek hom op uit die modder en slyk. En hy plaas die spartelende, glyende moddervoete op 'n rots. Die Ou Testament noem dit verlossing.

En die Nuwe Testament noem dit verlossing! God word mens. Hy het ons hulpgeroep gehoor. Hy buig na ons toe neer. Jesus Christus gryp ons vas. Hy spreek ons vry. Hy trek ons op uit die put van sonde en dood en plaas ons op 'n rots. Ons kan weer asemhaal. Daar is uitsig, daar is lewe. Ons nuwe Liedboek leer ons sing oor die vaste rots van ons behoud (Ges 508).

Dankbaarheid

Opeens is daar nie meer 'n kreet uit die diepte nie, maar 'n lied; 'n nuwe lied wat God self vir die digter in die mond lê. Luidkeels, nie binnensmonds nie, verkondig hy: Die Here is groot! Hy kan nie stilbly nie. Hy kan dit nie vir homself hou nie. Hy vertel dit in die gemeente en dan klink dit verder. Dit word 'n kragtige getuienis, 'n lig in 'n donker wêreld. Ander sal aan God die eer gee en ook op Hom vertrou.

Verlos – en hier kom ek nou om U wil te doen, Here. 'n Mens wat dié verskriklike dood in 'n poel van angs vryspring, kan tog nie anders nie. Maar hoe maak ons? Ons gryp na die arm van God wat ons red, maar dan gaan ons voort met ons fatale spel weg van God en sy Woord af. Dat die redding en vrypraak deur Jesus Christus onherroepelik lei tot 'n lewe in dankbaarheid en toewyding aan God, wil en kan ons nie verstaan nie. In plaas daarvan lei dit tot slordige lewenswandel.

Opnuut het die psalmdigter deur hierdie gebeure in sy lewe leer verstaan: Die Here vra nie van hom allerlei offers van diere of graan nie. Wat die Here wil hê, is gehoorsaamheid. Maar Israel kon dit nooit verstaan nie. Met hulle offers wou hulle God paai, sy heilige oë verblind, sy guns koop. Maar wat God vra, is hulle hart. En hy eis dit honderd persent op. Sy wil moet hulle *een* begeerte wees, sy woord hulle *hele* lewe.

Ons bring nie meer offers vir ons sonde nie. Christus het dit volbring aan die kruis. Ons bring offers van dankbaarheid vir God se offer aan die kruis. Maar die Here vra nie net ons offergawe nie. Hy vra ons lewe; ons *hele* lewe. Hy eis dat sy wil ons *een* begeerte sal wees, sy woord ons *hele* lewe. Daarvan kan ons geldelike offergawe

'n dankbare uiting wees.

As daar by ons kerk se lidmate met vermoë dieper dankbaarheid was, sou ons kerk se werk nie verydel word deur kroniese geldelike tekorte nie. Hervormers se offergawebereidheid is van die swakstes wat daar is. Ons is suinig in God se diens. Dis nie die rykes nie maar baie meer die pensionarisse en armer lidmate wat die huis en die diens van die Here in stand hou.

Helaas is daar ook die groot persentasie lidmate wat op geen wyse meer meeleeft nie. Al wat hulle doen, is daardie maandelikse offergawetjie. Asof dit die saak met God kan regmaak en reghou!

Ons sal een of ander tyd dit vir ons lidmate hard en eerlik uit die Woord moet laat hoor: God soek nie jou geld nie. Hy soek vir *jou*. Hy soek jou hart. Hy soek jou lewe, jou liefde, jou toewyding. Hy vra jou hande en voete om te dien. Die offer wat God vra, is lof (Psalm 50), gehoorsaamheid, verootmoediging. Hy sal 'n hart vol ootmoed nie gering ag nie (Psalm 51).

Die offer wat hy vra is gehoorsaamheid, afhanklikheid. *Roep my aan in die dag van benoudheid. Ek sal jou uitred en jy sal my eer.* Ons kerk moet dit in hierdie droewige tyd opnuut leer ken en verstaan. Dit is langs hierdie lyne dat ware verootmoediging loop.

Intussen sal ons tussen hierdie pole en in hierdie spanning van geloofsbesit en geloofsworsteling bly lewe. Geloofsbesit: die Here dink aan ons. Ons tel by Hom. Geloofsworsteling: Kom Here, gryp in in hierdie bodemlose put van modder en vergaan van alle lewe. Moet tog nie talm nie, Here! God is nie gelyk aan die noodlottige gang van wêreldgebeure nie. Hy is die lewende, heilige God wat reddend ingryp in die geskiedenis van lewe en wêreld.

Na die prediking sing die vergadering sonder enige aankondiging Gesang 247 strofe 1 as gebed.

Prof TFJ Dreyer spreek die vergadering se dank en waardering uit teenoor dr DJC van Wyk vir die prediking. Dit was 'n besondere belewenis vir elkeen teenwoordig.

Dr JMG Storm se voorstel dat daar in elke gemeente 'n verootmoedingserediens met die strekking van dr Van Wyk se prediking, gehou sal word, word algemeen aanvaar.

**DIE VOLGENDE LEDE KOM TER VERGADERING OP DONDERDAG
4 OKTOBER 2001**

VOLLE VOORLETTERS EN VAN (DS, DR, PROF, OUDL)	GEMEENTE	DATUM EN TYD TER VERGADERING
Oudl H Oost	Sekundeslid van Heilbrong	4/10/2001 - 08:30
Ds SJ Swanepoel	Emeritus	5/10/2001 - 08:30
Ds JJ Viljoen	Beroepafwagtend	5/10/2001 - 08:30

DIE VERGADERING SIT SY WERKSAAMHEDE VOORT

5.1.1.12 Die erediens as 'n dinamiese ontmoetingsgebeure tussen God en gemeente

Die volgende studiestuk is 'n samevattende gekonsolideerde verslag vir die raad se bovermelde opdragte ten opsigte van koinonia in die erediens; metaforiese prediking; ontsluiting van die kognitiewe, affektiewe en vaardigheidsvlakke van die mens tydens die prediking; liturgiese vernuwing - tussen verstarring en verwarring; en alternatiewe Skrifgedeeltes vir Wetlesing.

Ter inleiding

Die erediens, soos wat ons dit in die gereformeerde tradisie ken, is in gedrang. Die mense van ons tyd bevraagteken die erediens en die kritiek teen die wyse waarop die erediens plaasvind, is oorbekend. Hierdie kritiek wissel van beskuldigings oor liturgiese verstarring tot die vrees vir liturgiese verwarring. Dit is dan ook nie vreemd dat die gesprek oor liturgiese vernuwing al dan nie, wyd gevoer word nie. Dit lei ongelukkig dikwels tot ondeurdagte pogings van liturgiese vernuwing, of in reaksie daarop, tot noodlottige formalisering. Ten spyte van dit alles gaan mense wat die Here lief het en hulle krag in God vind, steeds na die erediens om saam met medegelowiges God te loof en te eer. Hulle verwagting is om God se teenwoordigheid te ervaar, God se wil vir hulle lewe te hoor en om vrede en rus te vind.

Gegewe die omvang van die saak van die erediens as gemeentelike bediening is dit nie moontlik om die saak omvattend te hanteer nie. Die wyse van aanpak en die inhoud van hierdie bydrae sal daarom duidelik afgegrens en beperk moet word. Die teologiese en historiese ondersoek na die erediens is reeds volledig gedoen (vergelyk Barnard, Die Erediens, 1985 en Beukes, Erediens 1 en 2, 1993). In sy werk, Die Erediens as fees (1988), formuleer Müller teologiese teorieë vir en vanuit die praktyk

van die erediens op 'n wyse wat vir teoloë en lidmate toeganklik is en daarom met groot vrug in die gesprek oor erediensvernuwing benut kan word. Vos en Pieterse (vergelyk: Hoe lieflik is u woning, 1997) voer die gesprek oor kontemporêre en kontekstuele liturgie in 'n totaal veranderende situasie waarin die Afrikaanse kerke in Reformatoriese tradisie hulle tans bevind, terwyl Strydom (vergelyk: "Sing nuwe sange nuutgebore". Liturgie en lied, 1994) 'n besondere bydrae lewer tot liturgiese sang in diens van die vernuwing van die erediens. Teen hierdie agtergrond wil en kan hierdie bydrae nie die teologiese en historiese gegewens, asook 'n diepte bespreking van die dialogiese grondstruktuur van die erediens en die verskillende liturgiese elemente en moontlike ordes, in oorsig neem nie.

Die intensie van gesprek oor erediensvernuwing is om 'n weg te vind tussen die gevaarsones heen van liturgiese verstarring en verwarring. In hierdie soeke na gefundeerde erediensvernuwing word gekies vir 'n hermeneuties-kommunikatiewe benadering as 'n voortgaande proses van integrering van teorie en praktyk om kontekstuele menslike geloofshandeling in diens van die evangelie, teologies te evalueer en te verbeter. Hierdie benadering wil voorkom dat praktykteorieë vir die erediens inductief vanuit die praktiese situasie bepaal of aangepas sal word, met die gevolg dat teologiese normatiewiteit ingeboet kan word. Die bedieninge van die kerk kan tog nie finaal fenomenologies in terme van menslike handeling en praktiese omstandighede geëvalueer en bepaal word nie. Net so min kan die weg gevolg word om deduktief vanuit teologiese teorieë net die bestaande eredienspraxis te herbevestig, of aan te pas sonder om die konteks te verrek.

Die uitgangspunt vir hierdie nadenke is dat die erediens die plek en geleentheid is waar die gemeente amptelik byeenkom – dit wil sê 'n samekoms van die geloofsgemeenskap onder God se volmag, gelegitimeer en gekonstitueer op God se gesag. Die erediens is die hartklop van die gemeentelike bediening en lewe. In hierdie ontmoetingsgebeure, wat voltrek word binne die kragveld van die Woord en Gees, word gemeenskap met God en mekaar ervaar. Die gemeente kan nie sonder die erediens nie, en erediens sonder 'n geloofsgemeenskap is ondenkbaar. Pogings tot vernuwing van die erediens kan nie bloot vanuit die dialogiese grondstruktuur vanuit die erediens, of vanuit voorkeure van mense, geskied nie. Dit behels dikwels slegs die verskuiwing van die "agendapunte van 'n georganiseerde byeenkoms", of hoogstens die kunsmatige inkleding daarvan en dikwels ook eksperimentering daarmee. Daar moet gewaak word teen pragmatisme – dikwels is die versoeking groot om maar enige liturgiese aanpassing te maak solank dit net "werk". Dit alles lei tot onsekerheid en verwarring by die erediensganger.

Met hierdie bydrae tot stimulering van die gesprek oor erediensvernuwing word vanuit 'n prakties-teologiese perspektief op die gemeente (dit wil sê 'n funksionele ekklesiologiese benadering), aangetoon dat spiritualiteitsvorming van die gemeente, as primêre teologiese doelwit vir erediensvernuwing, of eerder erediensverryking, behoort te geld. "Spiritualiteit" word verstaan as die verband tussen innerlike

toewyding aan God en die alledaagse lewe in diens van God, dit wil sê 'n lewe coram Deo en in diens van die missio Dei. Dit is die resultaat van 'n pneumatiese ontmoetingsgebeure tussen God en sy gemeente – trouens, in die erediens ontmoet die werklikheid van God en die werklikheid van die mens op 'n besondere wyse tot eer van God en tot heil van sy kinders.

Die bemiddeling van die heil wat Christus verwerf het, vind plaas wanneer die geloofsgemeenskap bepaalde geloofsaktiwiteite gehoorsaam onderneem waardeur die kragtige werking van die Heilige Gees in die gemeente en deur die gemeente in die wêreld kan deurwerk. Die hipotese is dat 'n herontdekking van die betekenis en geïntegreerdheid van die geloofsfunksies van leitourgia, kerugma, koinonia en diakonia, 'n besondere bydrae kan lewer tot die verryking van die erediensgebeure. Die uiteindelige toets vir erediensvernuwing sal dan wees in watter mate die erediens van die gemeente bydra tot die vergestaltung van die kerk in die wêreld in terme van die eenheid, heiligheid, katolesiteit en apostolositeit.

Die werklikheid van die een-en-twintigste eeu waarbinne die kerk moet kerkwees

Die kerk het in die verlede telkens in elke nuwe historiese konteks nagedink oor sy wese en die uitleef van sy roeping in dié spesifieke tyd. Met die oorgang na die een-en-twintigste eeu moet ons kennis neem van die werklikheid wat betree word, want dit het ook vir die erediensgebeure verreikende implikasies.

Daar word in die algemeen na die era waarbinne ons nou leef en kerk moet wees, verwys as die postmoderne tyd. Die begrip postmoderniteit beskryf hierdie historiese fase as 'n denk- en leef fase van die mens wat radikaal gepluraliseer is: pluraliteit het die model vir denke en handeling geword en geen standpunt of aanspraak op waarheid geniet meer algemene dominansie nie. Die moontlikheid bestaan dat in die gesprek oor die erediens binne hierdie denkklimaat, die teologiese normatiewiteit ingeboet kan word as liturgiese aanpassings bloot op grond van menslike relatiewiteit gemaak word. Die ander kant is ook waar: Die postmoderne denke temper die individualisme van die moderne Westerse samelewing wat dikwels lei tot kunsmatige vryheid waar die sogenaamde onafhanklike "ek" hom/haar nie deur eksterne norme laat voorskryf nie.

'n Positiewe bydrae van postmoderne denke tot die kerklike gesprek is dat dit 'n sensitieweit by mense wil aankweek om die ander te hoor ten einde hulle te verstaan, asook om te fokus op die mens as verhoudingswese. Postmoderniteit word dus gekenmerk deur 'n gevoel van deernis vir die "ander" en só ontsluit hierdie denkklimaat die ruimte tot gemeenskapsbetrokkenheid. Die geloofsgemeenskap wat erns maak met sy missionêre roeping, sal ook in sy erediensgebeure hierdie geleentheid nie onbenut laat verbygaan nie.

Hierdie opwindende moontlikhede wat postmoderniteit inhou, hou egter ook 'n risiko

in. Die gelowiges wat Sondae in die eredienste in ons gemeentes byeenkom, se godsdienstige tradisie is in 'n groot mate gevorm uit 'n aanvanklik premoderne en latere moderne klimaat. Mense beleef hulle godsdiens en daarom ook die erediens, verskillend – ons godsdiens het ons aard gevorm en ons aard ons godsdiens. In die besinning oor erediensvernuwing, sal hierdie realiteit deeglik verrek en moet word. Die veranderende denkklimaat is egter 'n realiteit en daarom sal hierdie beproefde godsdiensbeleving ook nou in 'n toenemende postmoderne geestes-klimaat, opnuut gestalte moet vind.

In die geheel gesien, openbaar die postmoderne mens die behoefte aan die volgende:

- * Verdiepte spiritualiteit – 'n beweging van soeke na die verbreding van jou lewe tot 'n soeke na verdieping van jou verankerheid in God.
- * Verdiepte verhoudings – 'n beweging van soeke na geborgenheid in strukture tot 'n soeke na geborgenheid in verhoudings en in medemens.
- * Kreatiewe grenservarings – 'n beweging van 'n veiligheid-eerste-lewe binne die sisteem tot vernuwende ervarings op die grense van die lewe.
- * Nuwe refleksie op die lewe – 'n beweging van 'n gevoel dat ek die lewe nie verstaan nie tot 'n soeke na insig en 'n nuwe begrip.

Gelowiges van ons tyd deel in 'n mindere of meerder mate hierdie gevoelens. Hulle sal só begelei moet word dat die erediens steeds vir hulle 'n plek en geleentheid sal wees, waar hulle soos die mossie en die swaeltjie van Psalm 84, by die Here tuis sal wees en nie sal ophou om Hom te prys en na sy wil te kom soek nie. Terwyl dit waar is dat 'n gevestigde boom nouliks verplant kan word, kan dit egter op nuwe maniere groei as die wortels steeds vasstaan. Die Kerk sal in sy erediensviering voorsiening moet maak dat talle gelowige lidmate reeds hierdie ontdekking in hulle godsdiens gemaak het, naamlik dat die intuïwiteit van geloof en kritiese denke oor godsdiens, die Bybel en God, soos God hom laat ken in Jesus van Nasaret, nie mekaar uitsluit nie. Willem Nicol toon in sy boek, *Godsdien wat werk* (2000), afdoende aan dat gereformeerde op 'n unieke manier in die huidige geestes-klimaat tereg kan kom en dat daar ruimte moet wees vir verskeidenheid in hoe mense hulle verhouding met God beleef. Juis hierin lê die besondere geleentheid vir die Kerk om, ook en dalk veral in sy eredienste, ruimte te bied vir die kerkloses en post-kerklikes waar hulle weer sin en vrede kan vind.

Terwyl ons deeglik kennis neem van die betekenis van die nuwe tydsgees vir die erediensgebeure, moet ons ons egter deeglik vergewis van hoe ons die erediens teologies verstaan as deel van die handeling van die geloofsgemeenskap.

Die kerk as gebeure

In die heilshandeling van God kan die versoeningswerk van Christus nie van die versoeningswoord los gemaak word nie. Die oordrag van die heilsgebeure in Christus het die kerk tot gevolg en die heil kan nie op 'n ander manier in die wêreld grondvat as deur die verkondiging van die Woord nie. Deur die kerklike verkondiging kom die mens voor die heil te staan wat op hom/haar wag en waaroor hy/sy nie self beskik nie. Die Heilige Gees gebruik die gepredikte Woord en die sakramente van doop en nagmaal as heilsmiddele. Die oordrag van die reddende heilsgebeure in Christus deur die verkondiging daarvan, het die "kerk" as geloofsgemeenskap tot gevolg.

Vanuit 'n Nuwe Testamentiese perspektief word die kerk verstaan as 'n gebeurtenis: die kerk tree na vore waar die mens deur die Woord van God aangespreek, gegryp en in 'n persoonlike gemeenskap met God gebring word. Die verskillende Nuwe Testamentiese geskrifte bied vir ons persepsies oor hoe die kerk homself verstaan het en nog moet verstaan in die lig van die Christusgebeure. Die kerk word altyd weer terwyl dit tog reeds daar is. Die kerk is op aarde dit waarna dit steeds vooruitgryp en alleen so kan die kerk werklik kerk wees. Hierdie wordingsgebeure tree nie uit die kerk self na vore nie. In die bestaan en wording van die kerk, is God in Christus deur die Heilige Gees werklik teenwoordig. Daarom kan die kerk nooit in selftevrede isolasie en gevolglike stagnasie verval nie. Dit het geweldige implikasies vir die erediens van die geloofsgemeenskap.

In hierdie gebeure van kerkwees op grond van die heilswerk in Christus, gebruik God die handeling van gelowiges om God se verlossingsdade verder te verkondig. Ons lees in verband met die Pinkstergebeure dat mense, vervul met die Heilige Gees, deur God in diens geneem word om God se doel met die wêreld te bereik. Die boek Handeling vertel die boeiende en byna ongelooflike verhaal van hoe die aktiwiteit van die Gees en die aktiwiteit van mense saamvloei in een beweging, waardeur die ewangelie van Jesus Christus die wêreld ingedra word.

Prakties-teologies gesproke gaan dit in die gebeure van kerkwees (en die erediens) om die heilshandeling van God (deur sy Woord en Gees) hier en nou in sy gemeente en in die wêreld, en om die geloofshandeling van die gemeente in diens van die missio Dei (Ons het hier te make met 'n relatiewe en nie so seer 'n fundamentele onderskeid nie). Vir die bemiddeling van die heil in Christus vir die wêreld, gebruik die Heilige Gees die geloofshandeling van die gemeente. Die gemeente is daarom 'n kommunikatiewe geloofsgemeenskap wat met die Heer en met mekaar, asook met die samelewing waarbinne dit leef, in 'n voortdurende dialoog en 'n duursame verhouding verkeer.

In hierdie gebeure ontmoet God sy gemeente en die wêreld. Die doel hierdie ontmoetingsgebeure is om die mens te bring tot 'n lewe coram Deo en 'n lewe in diens van die missio Dei. Dit gaan dus ten diepste om spiritualiteit: dit is die besef en die beleving van God se teenwoordigheid in jou lewe en jou toewyding aan God deur 'n lewe van diens.

Hierdie ontmoetingsgebeure tussen God en sy gemeente kristaliseer uit in die volgende basiese geloofshandeling van die gemeente:

- * Die viering (leitourgia) van die heil in Christus deur lofprysing en aanbidding in gemeenskap met God.
- * Die betuiging (kerugma) van die heil in Christus deur die verstaan van die Skrif, die internalisering en oordra van die inhoudelike waarheid daarvan deur prediking, onderrig en getuienis.
- * Die deling (koinonia) van die heil in Christus deur geestelike versorging en ondersteuning.
- * Die bediening (diakonia) van die heil in Christus deur opofferende liefdesdiens en hulpverlening.

Die unieke funksionele identiteit van die gemeente as handelende geloofsgemeenskap, moet altyd helder voor oë staan in ons nadenke oor die kerk en erediensvernuwing. Hierdie identiteit word verstaan in terme van die klassieke belydenis oor die kerk volgens die Apostolicum en Nicea, naamlik:

- * **Eenheid:** dit is die saambindende faktor van die liefde wat samehangende verbande skep oor geografiese, kulturele, etniese en sosiaal-politieke verskille heen.
- * **Heiligheid:** dit is die andersoortige uniekheid van die kerk in die lig van die waarheid aangaande die heil in Christus en die toegewydheid van die gelowiges aan hulle roeping tot diens aan God.
- * **Katolisiteit:** dit is die wonderlike werklikheid dat God almal wat in Jesus Christus glo in die kerk ruimte bied en bewaar.
- * **Apostolisiteit:** dit is die gehoorsaamheid van die kerk aan die Skrif as die volheid van die waarheid en die roeping om hierdie heilsboodskap na alle mense uit te dra.

Binne hierdie denkraamwerk oor die kerk as geloofsgemeenskap moet ons die erediensgebeure verstaan en evalueer. Dit is die oortuiging dat hierdie klassieke geloofshandeling en identiteitsverstaan van die kerk, bepalend is vir die omskrywing van die wesenlike van die erediens. Deur in die gesprek oor erediensvernuwing slegs vanuit die dialogiese grondstruktuur van die erediens te dink, loop ons die gevaar om die karakter van die erediens te verskraal tot 'n georganiseerde byeenkoms met 'n vaste agenda. Die wesenlike van die erediens is meer as die dialogiese grondstruktuur daarvan.

Leitourgia as geloofshandeling in die erediens

Die kern van die gemeente se identiteit bestaan daaraan dat die gelowiges in 'n lewende verhouding met die Drie-ënige God staan wat deur die liefde en genade van God geskep en in stand gehou word. Die liturgiese diens van die gemeente (leitourgia) is die menslike vorm waarbinne ons in die verhouding leef. Sonder om hier breedvoerig daarop in te gaan, kan gestel word dat die Griekse term leitourgia ontwikkel het tot 'n tegniese term vir al die aanbiddingsaktiwiteite van die gemeente. Die klassieke vorm waarin ons die begrip ken is die erediens, of dalk nog enger, as liturgie van die erediens. Laasgenoemde dui dan hoofsaaklik op die verloop van die erediens in terme van die grondstruktuur daarvan wat, in terme van die reformatoriese tradisie, as dialogies gekwalifiseer word.

Dit is egter 'n vraag of leitourgia (dit is die viering van die heil en aanbidding en verheerliking [doksia] van God) as geloofshandeling tot sy reg kom in die erediens. Die kerugmatiese handelinge in die erediens word so sterk beklemtoon dat dit die ander handelinge oorskadu – baie mense gaan kerk toe om die preek te hoor en daarmee staan of val die erediens. Liturgiese viering beteken dat die gemeente voor die aangesig van God kom, die volle wese op God rig en God aanbid en verheerlik. Calvin stel dit baie duidelik dat die gebed die belangrike oefening van ons geloof is (Institusie 3,20) en dat die sin van ons bestaan daarin lê dat ons God sal loof en eer. Die Heidelbergse Kategismus noem gebed die vernaamste wyse waarop ons ons dankbaarheid aan God moet bewys.

Die Bybel leer ook dat aanbidding en lof meer is as dit wat in formele liturgiese samekomste plaasvind. Leitourgia moet vanuit die erediens, die lewe ingeneem word (Rom 12:1-2). Die liturgiese diens van die gemeente moet uitloop op die daaglikse praktisering van die teenwoordigheid van God in die lewe van die gelowiges.

Die rykdom van die liturgiese viering en aanbidding in die erediens en die lewe moet herontdek word. Die erediensgangers sal deur die liturg toegerus en begelei moet word tot die volgende:

- * Om opnuut bewus te raak van God se teenwoordigheid in die erediens. Vir betekenisvolle gemeenskap met God, waaruit egte lof en aanbidding gebore word, het 'n mens tyd en stilte nodig om bewus te raak van God se teenwoordigheid. Die praktyk van die gemeentelike erediens bied te min tyd en geleentheid hiervoor. Let maar op die snelle wisseling van votum en seëngroet, lof en skuldbelydenis, asof die eintlike bestemming die asem-skep geleentheid tydens die prediking is. Meer aandag behoort tydens die aanvang en eerste deel van die erediens gegee te word aan die bewuswording van God se seënende teenwoordigheid.
- * Om telkens die groot daad van God in herinnering te roep en verwonderd te

raad. Saam met die bewustheid en gefokus wees op God se teenwoordigheid in die erediens, kan die herinnering aan die Here se daad van liefde en trou die gemeente help om sy grootheid en heerlikheid beter te sien en te verstaan. Hierdie verwondering oor God is wesenlik ten opsigte van liturgiese diens aan God.

Dit behoort tot uiting te kom in liedere van aanbidding en gebed van verootmoediging/ lofprysing aan die begin van die erediens wat onderskei word van die epiklese-gebed en danksegging en voorbidding wat vloei uit die prediking. Die herinnering aan die groot daad van God kan ook geskied deur meerdere voorlesings uit die Skrif. Die hoor van hierdie verhale van mense se ervaring van God se teenwoordigheid en troue liefde, werk mee tot die troos en bemoediging van die erediensganger en wek die begeerte tot lofprysing en aanbidding. Hierdie voorlesing as herinnering sluit dan nou aan by die Skrifgedeelte vir die prediking. Erediensgangers se aandag moet ook gevestig word op die wesenlike rol wat herinnering speel tydens die gebruik van die sakramente. Herinnering aan die groot daad van God en sy liefde en trou geskied nie net deur wat gehoor en liturgies gedoen word nie, maar ook deur dit waar te neem by wyse van simboliek. 'n Kruis of ander simbool, mosaïekvensters en panele wat tonele uit die heilsgeskiedenis uitbeeld, verskillende kansellappe en selfs die nagmaaltafel met bord en beker, asook die doopvont is alles simbole wat die groot daad van God in herinnering roep. Verantwoordelike benutting en bewusmaking van die betekenis daarvan dra by tot liturgiese bemagtiging en verryking van die gemeente.

- * Terwyl die handeling van lof, dank en viering in die erediens van groot belang is, is die neiging om die erediens daarin te laat opgaan, terwyl die ontvangsaktiwiteit van die geloof nie genoeg beklemtoon word nie. Lof, dank en viering kulmineer immers vanuit die genade en belofte van God. Die geheim van egte liturgiese viering is dat die gemeente voortdurend bewus sal wees dat die genade soos manna in die woestyn ontvang word. Die elemente van seënbedes, vryspraak gepaard met skuldbesef, berou en belydenis, moet benut word om hierdie bewussyn te versterk. Hand aan hand met die ontvangsaktiwiteit as deel van liturgiese viering, moet die aktiwiteit van toewyding en verbintenis opnuut beklemtoon word. Dit vra dat nuut gedink sal moet word oor die plek en rol van die geloofsbelydenis in die erediens, asook die inhoud van die gebed na die prediking en die "slot"-liedere.

Kerugma as geloofshandeling in die erediens

Die kerugmatiese geloofshandeling van die gemeente bemiddel die ontmoeting met God deur die betuiging van die waarheid van die heil. Dit geskied onder leiding van die Heilige Gees met die oog op die verstaan, internalisering en die glo daarvan. Hiermee word verwys na al die aktiwiteite van die gemeente wat primêr gefokus is

op die verkondiging van die Bybel met sy unieke boodskap. Dit geskied deur die prediking van die Woord, die onderrig in die Woord en getuienis vanuit die Woord. Onderrig as deel van die kerugmatiese diens kom veral in die kategetiese onderrig en Bybelstudie tereg, terwyl die getuienis tradisioneel verstaan word as die deling van die heilsboodskap op interpersoonlike vlak.

Hoewel daar tereg groot gewig aan die prediking in die erediens toegeken word, sluit kerugmatiese geloofshandelinge in die erediens ook die modi van lering en getuienis in. Hier kan verwys word na leerprediking. Hierdie aspek van die kerugma in die erediens vra dringende besinning veral ten opsigte van die homiletiese aspek. Die aspek van getuienis in die erediens kom veral tereg in die persoon van die prediker – 'n prediker preek wanneer 'n persoon persoonlik preek. Hoe die boodskap van die evangelie gekommunikeer word, selfs hoe die Skrif voorgelees word, moet getuig dat dit die liturg persoonlik raak. Prediking is dan baie meer as die toonlose voorlees van die Skrif en die aflees van 'n preekteks wat dikwels niks meer is as 'n opsomming van eksegetiese resultate nie. Erediensverryking kan nie gebeur sonder dat die prediker groot erns maak met Skrifstudie, meditasie en dinamiese voordrag nie.

Kerugmatiese verriking van die erediens begin by die prediker self, maar dit kan moeilik gebeur sonder gesprek met lidmate. Dit is daarom van die grootste belang dat prediker en hoorder opnuut bewus gemaak en begelei moet word tot die volgende:

- * Om stil te word, aktief te luister en na te dink oor die Woord wat gelees en gepreek word. Stilte rondom die Woord is 'n dissipline met Bybelse wortels. Dit geskied veral by wyse van die meerdere voorlesings uit die Skrif, deur selflees tuis en ook voor die aanvang van die erediens (die Skrifgedeeltes vir die Sondag is vooraf bekend), asook om die Skriflesing in eie Bybel te volg. Die nut van 'n Bybelleesprogram vir die gemeente met aansluiting by preektemas en temas vir gesprek tydens ander byeenkomste en vergaderings, kan nie genoeg beklemtoon word nie.
- * Om te verstaan, te glo en te doen. Ons lees en preek die Bybel met die hoop om tot verstaan te kom, want daardeur word geloof versterk en die toekoms oopgesluit. Dit alles is die werk van die Heilige Gees, maar dit sluit nie die verantwoordelikheid van die prediker en hoorder uit nie.
- * Om geleer te word en om ander te leer. Stil word voor die Woord en luister, nadink en verstaan is alles deel van die leerproses. Lering is die gedissiplineerde internalisering van dit wat gehoor is om te kom tot geloofsoortuiging en 'n geldende lewensbeskouing en –wyse. Leerbaarheid is 'n baie belangrike voorwaarde as ons leerlinge en volgelinge van Jesus wil wees. Leerbaarheid vereis egter 'n gesindheid van nederigheid en bewustheid van eie swakheid.
- * Om te gaan vertel en te leef wat gehoor is. Deur informele- en

daadverkondiging van gelowiges word die Woord en die wêreld bymekaar uitgebring. So word die lidmate getroue getuiens wat gaan vertel en doen en ook ander saam nou om deel te word van die erediensgebeure. In hierdie verband moet die persoonlike getuienis van medegelowiges in aansluiting by die erediensgebeure, nie sondermeer as charismaties afgemaak word nie.

Die beplanning en veral vooraf bekendstelling van eredienstemas en eredienste gerig op spesifieke teikengroepe in die gemeente, asook gemeenskapsgerigte eredienste, werk verrykend in op die erediens. Die noue verband tussen die erediens en diens-evangelisasieaksies, asook kleingroepbediening, kan verder hiertoe bydra.

- * Om te besef en te ervaar dat die Woord op sy beste in die erediens tereg kom as dit hand aan hand gaan met die gepaste liturgiese, koinoniale en diakonale gebeure, naamlik
 - ** liturgiese gebeure en elemente wat die gemeente help om op God en sy Woord te fokus
 - ** koinoniale bewustheid dat ons as gemeente saam die Woord lees, hoor, nadink, verstaan en glo
 - ** diakonale ervaring as die gemeente uit dankbaarheid liefdesdiens teenoor mekaar en in die wêreld bewys.

Koinonia as geloofshandeling in die erediens

Vanuit die ontmoetingsgebeure met God bemiddel die geloofsgemeenskap die oordrag van die evangelie deur die koinoniale geloofshandelinge van onderlinge sorg, troos, lewenshulp-verlening en ondersteuning. Terwyl die liturgiese geloofshandelinge op God fokus en die kerugmatiese die Woord as sentrum het, gaan dit in die koinoniale om die beoefening van geloofsgemeenskap met God en mekaar. Die wesenlike van hierdie gemeenskap is dat dit voortspruit uit die liefde van God vir mense – ware koinonia tussen gelowiges beteken dus dat ons mekaar sal liefhê soos Christus ons lief het. Hierdie liefde dwing ons tot sorg, troos, hulp en ondersteuning.

Ons sou die volgende fasette van koinonia as geloofshandeling van die gemeente kan onderskei om

- * mekaar lief te hê met die liefde van Christus
- * deel te word van mekaar en ons aan mekaar te onderwerp in die sin dat die individu sal besef en aanvaar dat die gemeenskaplike groepsbelang soms groter kan wees as die eie

- * mekaar beter te leer ken en mekaar te aanvaar as broers en susters
- * mekaar geestelik te versorg en versorg te word
- * ons gebrokenheid en skuld teenoor God en mekaar te bely, mekaar te vermaan en te vergewe.

Daar is bepaalde faktore wat die koinoniale bediening in die gemeente en dus in die erediens, grondig kan beïnvloed:

- * In vorige generasies kon 'n netwerk van spontane verhoudings veronderstel word en dus in gemeentelike verband benut word. Mense het meer kommunaal geleef en besef dat hulle aan mekaar gebind is en op mekaar aangewys is. Dit is nie meer die geval nie. Die netwerk van sorgverhoudinge, beginnende by die gesin, het grootliks verkrummel. Mense leef meer individualisties en gereserveerd.

Daar is egter 'n ligpunt in hierdie verband. In oorgangstye soos wat ons tans beleef, ontdek mense dat hulle geborgenheid nie meer in sosiale strukture en posisie gevind word nie. Juis daarom behoort ons die feit dat mense geborgenheid weer soek in verdiepte verhoudinge en verdiepte spiritualiteit, deeglik in berekening te bring in ons erediensbediening.

- * Ons sal duidelik moet besef dat koinonia nie georganiseer kan word nie, maar dit is iets wat jy as gelowige doen. Ons sou egter 'n fout maak as ons dink dit beteken dat koinonia in die gemeentelike lewe en in die besonder in die erediens, spontaan sal gebeur. Ons sal dus die teologiese dimensie van koinonia deeglik moet deurdink, dit met mekaar deel en ruimte skep vir geleentheid om dit te leef.
- * Koinonia as geloofshandeling kan nie geïsoleerd beskou word nie. Koinonia kan nie anders realiseer as in samehang met die geloofshandelinge van liturgiese viering, kerugmatiese betuiging en die betoning van diakonale liefdesdiens nie – die een skep as't ware die ander.

Vir die bevordering van koinonia in en om die erediens, sal aan die volgende aspekte aandag gegee moet word:

- * Die koinoniale atmosfeer: 'n Gemeente en haar erediensplek en –gebeure moet 'n koinoniale gees uitstraal. Dit is nie maklik om presies te sê waarin dit lê nie, maar die voorkoms van die gebou en veral die ontvangs- en binneruimte speel 'n groot rol; die musiek wat jy hoor; die optrede van kerkgangers teenoor mekaar. By die plek van die erediens moet dus 'n atmosfeer van welwillendheid en vriendelikheid heers wanneer mense daar aankom. Ons sal moeite moet doen om ons kerke te vul met 'n egte, warm atmosfeer. Hiertoë kan 'n spesiale

gasvryheid-bediening deur byvoorbeeld diakens en lidmate by die ontvangsruimte, 'n besondere bydrae lewer.

Die meelewing van lidmate met mekaar en ander mense moet voor of na die erediens en in die gebede prominente plek verkry – ons deel in mekaar se vreugde en leed en bid vir mekaar.

- * Koinonia tydens die liturgiese verloop van die erediens: Onder die liturgiese gebeure in die erediens word die diens van die (kerk)volk aan God verstaan. Die gegewe is dat God die gemeente laat saamkom om in God se teenwoordigheid te verkeer. Dit is inderdaad een van die mees intense ervarings van koinonia. Die gemeente moet deurentyd hiervan bewusgemaak word. Hierin sal die liturg 'n deurslaggewende rol moet speel.

Die dialogiese grondstruktuur van die Protestantse erediens dra verder by tot die koinoniale ervaring in die erediens. Met die oog hierop moet die liturg in samewerking met die lidmate (eredienswerkgroep) die nodige liturgiese kreatiwiteit aan die dag lê in die verwoording van die verskillende elemente en die fasilitering van die liturgiese gebeure.

Sekere van die bedieninge en bedieningsgeleenthede soos pastorale gespreksgeleentheid, erediensbespreking en omgegroepe wat tradisioneel as 'n weksaand-aktiwiteit beskou word, moet rondom die erediens beskikbaar wees. Dit versterk koinoniale bande as mense daar en dan met mekaar kan deel en na mekaar uitreik.

Die koinoniale belewing tydens die erediens moet deurgetrek en in verband gebring word met die lewe van die gelowiges tussen erediens en erediens.

- * Koinoniale ingesteldheid van die voorgangers by die erediens: Voorgangers en in die besonder die liturg, het die taak om gestalte te gee aan 'n gevoel van warmte en omgee, opregte belangstelling en meelewing vir mekaar in wat hulle sê en doen. Veral hoe hulle dit sê en doen, is deurslaggewend. Dit vra egtheid en deurliefdheid in jou verhouding met God en medemens.

Diakonia as geloofshandeling in die erediens

Vanuit die ontmoetingsgebeure met God bemiddel die geloofsgemeenskap deur diakonale geloofshandelinge die konkreetwording van 'n kernaspek van die evangelie, naamlik God se priesterlike teenwoordigheid, deernisvolle barmhartigheid en neerbuigende liefde. Dit vra van die geloofsgemeenskap offervaardigheid en selfverloënde, opofferende liefdesdiens. Diakonia het meer fasette as wat gewoonlik besef word en daarom is hierdie geloofshandeling nie beperk tot die kerklike barmhartigheidsdiens, hetsy georganiseerd of spontaan nie.

Vir die bevordering van diakonia in en om die erediens, sal die geloofsgemeenskap toegerus en begelei moet word tot die volgende:

- * Om die nood raak te sien en geraak te word. Die gelowiges sal gekonfronteer moet word met mekaar se nood en die nood van die gemeenskap. Dit kan geskied by wyse van informasie en eerstehandse blootstelling. Ons sal die verhare uit die Skrif en voorbeelde uit die lewe van mense se bereidheid en drif vir hierdie diens, moet vertel.
- * Om verantwoordelikheid te aanvaar en betrokke te raak deur van jouself te gee. Die gelowiges sal bewus gemaak moet word van 'n dieper besef van en besorgdheid oor reg en geregtigheid as die hartklop van God se genade en barmhartigheid. Dit geld ook vir die besef van medeverantwoordelikheid vir die uitoefening hiervan. Dit vra dan betrokkenheid deur van jouself te gee. In die lewenspraktyk kom dit daarop neer om te deel in ander se pyn, te bid daarvoor en self ook die antwoord op die gebed te word.

Die erediens speel 'n groter rol in die bevordering van die diakonia van die gemeente as wat meestal besef word. Daar sal gekyk moet word na wát en hoé die erediensgebeure kommunikeer ten opsigte van diakonale liefdesdiens. Kom die nood van mense genoeg en spesifiek in die gebede aan die orde; in die liedere; die drumpelgebeure van die erediens waar die "grens" tussen die kerk en die wêreld oorgesteek word; die betekenis van dankoffers by die deure en nagmaalstafel; die afkondigings van die gemeente in terme van blootstelling aan nood en geleentheid tot diens en terugvoering oor wat diakonaal gedoen word.

Die dinamika van die erediens in die lewe van gelowiges – enkele aanbevelings en riglyne vir erediensverryking

In die erediens ontmoet die werklikheid van God en die werklikheid van die mens – die erediens van die gemeente gebeur in die wêreld van vandag en moet rekening hou met die geestesingesteldheid en denke van die mense van vandag..... maar die erediens gebeur nie op die dieselfde vlak as ander byeenkomste en programme wat ons aanbied nie. Die erediens het 'n Goddelike dimensie – eers wanneer mense die byeenkoms op Sondag ervaar as intrede van God in hulle lewens, en hulle vanuit die Woord daarop reageer deur handelinge van die geloof, word dit 'n ervaring van verdiepte spiritualiteit in 'n lewe voor God en in diens van God.

Wie besig wil wees met die erediens met die oog op die ware beleving van die ontmoeting tussen God en God se gemeente, asook met vernuwing van die erediensgebeure ten dienste van hierdie ontmoetingsgebeure, sal nie anders kan as om

- * ***eerstens*** te kom tot 'n herontdekking van die wese en aard van die erediens in die lig van ons Rreformatoriese verstaan daarvan nie, en om

- * *tweedens* dit verstaanbaar te maak binne die konteks van ons tyd en hoe mense dink en hulle lewe leef nie.

Eers dan kan gekom word tot kreatiewe verpraktisering van die ou waarhede in 'n nuwe konteks. Dit beteken dat om te kom tot 'n verantwoorde dinamiese erediensgebeure as 'n egte ontmoetingsgebeure, liturge en opsieners nie sal kan volstaan met

- * dieselfde erediensorde Sondag na Sondag nie, of
- * die stereotipe inkleding van liturgiese elemente nie.

Gemeentes moet begelei word om

- * die sin van die wisseling van liturgiese ordes en
- * die meervoudige wyses van inkleding van liturgiese elemente te verstaan en die verrykende invloed daarvan op hulle ontmoeting met God en hulle geloofslewe te ervaar.

Hierdie "funksionele vernuwend" handelinge kan nie aangepak word sonder dat dit ingebed is in die verrykende verstaan en ervaring van

- * 'n egte bewustheid en belewing van God se teenwoordigheid in die erediens nie
- * lofprysing en aanbidding (liturgiese viering)
- * deelname aan die betuiging van die blye boodskap deur byvoorbeeld sang en die wyse waarop geluister en nagedink word oor die Woord wat geklink het
- * egte belewing van geloofsgemeenskap met God en met mekaar
- * toegewyde liefdesdiens (barmhartigheid) teenoor mekaar nie.

Aan elkeen van hierdie diepte dimensies van die erediensgebeure sal indringend aandag gegee moet word. Dit vra van liturge studiewerk en deeglike voorbereiding vir die erediens. In lyn met die praktykteorie vir gemeentebou, word byvoorbeeld seminare vir ampsdraers en lidmate, asook werksessies vir predikante aangebied met die oog op erediensverryking. Besondere aandag moet gegee word aan die preekgebeure en gemeentesang, asook die skep van 'n klimaat van hartlikheid en warmte in en om die erediensgebeure. Dit beklemtoon weer eens die positiewe hydrae wat 'n eredienswerkgroep, verteenwoordigend van alle belangegroepe in die gemeente, in hierdie verband kan lewer.

Sonder om diegene wat oor baie jare die geborgenheid van die erediensgebeure eie aan die Hervormde etos ervaar te ontredder, het dit dringend nodig geword om kinders en jongmense se leefwêreld in terme van die erediens te verstaan en te akkomodeer. Oor hierdie saak is baie gepraat, en dikwels ge-eksperimenteer sonder blywende sukses. Daar moet nou helder gedink en doelgerig gedoen word, want die Kerk moet eerlik vra of ons nie besig is om ons kinders en jongmense te verloor nie. Dit vra insig, begrip en wyse optrede na beide kante.

Uiteindelik moet die erediensgebeure van die gemeente die toets kan deurstaan of dit wat gebeur het 'n ware ontmoeting tussen God en God se gemeente was, dit wil sê 'n gebeure tot eer van God en tot heil van God se kinders.

Die erediensgebeure moet daarom uitdrukking gee aan

- * die eenheid van Christengelowiges onderling en oor grense heen
- * die andersoortige uniekheid van die geloofsgemeenskap wat deur God afgesonder is om in die wêreld God se getuies te wees
- * die wonderlike werklikheid dat God almal wat in Jesus Christus glo in die kerk ruimte bied en bewaar
- * die gehoorsaamheid van die kerk aan die Skrif en die toewyding aan die roeping om hierdie heilsboodskap na alle mense uit te dra.

Die erediensgebeure moet van so 'n aard wees dat dit by mense 'n innige verlange na die ontmoeting met die lewende God wek met die verwagting om in die teenwoordigheid van God rus en vrede te vind, terwyl die hoogste geluk ervaar word wanneer God saam met medegelowiges geloof en geprys word. Die voorleef van hierdie verwagting en verlange teenoor mekaar en veral ons kinders, is waarskynlik die grootste uitdaging vir die getroue erediensganger.

Gevolgtrekkings en aanbevelings

Ter inleiding

Die erediens, soos wat ons dit in die gereformeerde tradisie ken, is in gedrang. Die mense van ons tyd bevraagteken die erediens en die kritiek teen die wyse waarop die erediens plaasvind, is oorbekend. Hierdie kritiek wissel van beskuldigings oor liturgiese verstarring tot die vrees vir liturgiese verwarring. Dit is dan ook nie vreemd dat die gesprek oor liturgiese vernuwing al dan nie, wyd gevoer word nie. Dit lei ongelukkig dikwels tot ondeurdragte pogings van liturgiese vernuwing en eksperimentering, of in reaksie daarop, tot noodlottige formalisering. Die intensie van die studie insake erediensvernuwing wat die Werkgroep onderneem het, was om 'n weg te vind tussen die gevaarsones heen van liturgiese verstarring en verwarring. In hierdie soeke na gefundeerde erediensvernuwing is gekies vir 'n voortgaande proses van integrering van die teologiese teorie aangaande die erediens en die werklikheid

waarbinne die erediensgebeure plaasvind.

Enkele aanbevelings en riglyne vir erediensverryking

In die erediens ontmoet die werklikheid van God en die werklikheid van die mens. Die erediens van die gemeente gebeur in die wêreld van vandag en moet rekening hou met die geestesingesteldheid en denke van die mense van vandag. Maar die erediens gebeur nie op die dieselfde vlak as ander byeenkomste en programme wat ons aanbied nie. Die erediens het 'n Goddelike dimensie – eers wanneer mense die byeenkoms op Sondag ervaar as intrede van God in hulle lewens, en hulle vanuit die Woord daarop reageer deur handeling van die geloof, word dit 'n ervaring van verdiepte spiritualiteit in 'n lewe voor God en in diens van God.

Wie besig wil wees met die erediens met die oog op die ware beleving van die ontmoeting tussen God en God se gemeente, asook met vernuwing van die erediensgebeure ten dienste van hierdie ontmoetingsgebeure, sal nie anders kan as om

- * *eerstens* te kom tot 'n herontdekking van die wese en aard van die erediens in die lig van ons reformatoriese verstaan daarvan nie, en om
- * *tweedens* dit verstaanbaar te maak binne die konteks van ons tyd en hoe mense dink en hulle lewe leef nie.

Eers dan kan gekom word tot kreatiewe verpraktisering van die ou waarhede in 'n nuwe konteks. Dit beteken dat om te kom tot 'n verantwoorde dinamiese erediensgebeure as 'n egte ontmoetingsgebeure, liturge en opsieners nie sal kan volstaan met dieselfde erediensorde Sondag na Sondag nie, of die stereotipe inkleding van liturgiese elemente nie.

Gemeentes moet begelei word om die sin van die wisseling van liturgiese ordes en die meervoudige wyses van inkleding van liturgiese elemente te verstaan en die verrykende invloed daarvan op hulle ontmoeting met God en hulle geloofslawe te ervaar.

Hierdie "funksionele vernuwende" handeling kan nie aangepak word sonder dat dit ingebed is in die verrykende verstaan en ervaring van

- * 'n egte bewustheid en beleving van God se teenwoordigheid in die erediens nie
- * lofprysing en aanbidding (liturgiese viering)
- * deelname aan die betuiging van die blye boodskap deur byvoorbeeld sang en die wyse waarop geluister en nagedink word oor die Woord wat geklink het
- * egte beleving van geloofsgemeenskap met God en met mekaar
- * toegewyde liefdesdiens (barmhartigheid) teenoor mekaar en alle mense.

Aan elkeen van hierdie diepte dimensies van die erediensgebeure sal indringend aandag gegee moet word. Dit vra van liturge studiewerk en deeglike voorbereiding vir die crediens. In lyn met die praktykteorie vir gemeentebou, behoort seminare vir ampsdraers en lidmate, asook werksessies vir predikante aangebied te word, met die oog op erediensverryking. Besondere aandag behoort veral gegee te word aan die preekgebeure en gemeentesang, asook die skep van 'n klimaat van hartlikheid en warmte in en om die erediensgebeure. Dit beklemtoon weer eens die positiewe bydrae wat 'n eredienswerkgroep, verteenwoordigend van alle belangegroepe in die gemeente, in hierdie verband kan lewer.

Sonder om diegene wat oor baie jare die geborgenheid van die erediensgebeure eie aan die Hervormde etos ervaar te ontredder, het dit dringend nodig geword om kinders en jongmense se leefwêreld in terme van die erediens te verstaan en te akkomodeer. Oor hierdie saak is baie gepraat, en dikwels ge-eksperimenteer sonder blywende sukses. Daar moet nou helder gedink en doelgerig gedoen word, want die Kerk moet eerlik vra of ons nie besig is om ons kinders en jongmense te verloor nie. Dit vra insig, begrip en wyse optrede na beide kante.

Uiteindelik moet die erediensgebeure van die gemeente die toets kan deurstaan of dit wat gebeur het 'n ware ontmoeting tussen God en God se gemeente was, dit wil sê 'n gebeure tot eer van God en tot heil van God se kinders.

Die erediensgebeure moet daarom uitdrukking gee aan

- * die eenheid van Christen-gelowiges onderling en oor grense heen
- * die andersoortige uniekheid van die geloofsgemeenskap wat deur God afgesonder is om in die wêreld God se getuies te wees
- * die wonderlike werklikheid dat God almal wat in Jesus Christus glo in die kerk ruimte bied en bewaar.
- * die gehoorsaamheid van die kerk aan die Skrif en die toewyding aan die roeping om hierdie heilsboodskap na alle mense uit te dra.

Die erediensgebeure moet van so 'n aard wees dat dit by mense 'n innige verlange na die ontmoeting met die lewende God wek met die verwagting om in die teenwoordigheid van God rus en vrede te vind, terwyl die hoogste geluk ervaar word wanneer God saam met medegelowiges geloof en geprys word. Die voorleef van hierdie verwagting en verlange teenoor mekaar en veral ons kinders, is waarskynlik die grootste uitdaging vir die getroue erediensganger.

BESLUIT

1. Die breë riglyne van die studiestuk van die Raad vir Erediens oor *die erediens as 'n dinamiese ontmoeting tussen God en gemeente*, word aanvaar, in dié opsig dat predikante en kerkrade, inaggenome die Kerk se etos en die plaaslike gemeente se situasie
 - 1.1 die verskillende erediensordes so benut, en die verskillende eredienselemente so inkleef, dat die gemeente dit as 'n geleentheid van gemeenskap met God en met mekaar, asook 'n lofprysing en aanbidding van God ervaar en dat dit tot die uitdra van die evangelie met woord en daad, en tot barmhartigheidsdiens, lei
 - 1.2 die gebeure in en om die erediens so inrig dat die jeug van alle ouderdomfasies, en die gemeentelide van alle fasies, geakkommodeer word
 - 1.3 hulleself en die gemeentelide deurlopend met betrekking tot die betekenis van die erediens, die inkleding daarvan, en die wyse van deelname daaraan, toerus en gebruik maak van 'n erediensgroep sodat ouderlinge in hulle opdrag met betrekking tot die erediens ondersteun kan word.
2. Die Raad vir Erediens word versoek om by wyse van omsendskrywes praktiese riglyne vir die implementering van die studiestuk op te stel en aan gemeentes deur te gee.

5.1.1.13 Nagmaalbywoning in ons Kerk - swak, aldan nie?

Die Raad vir Erediens het studie oor nagmaalbywoning in die Nederduitse Hervormde Kerk gedoen, maar dit nie afgehandel nie. Die raad beveel aan dat die studie gekontinueer word aangesien die konklusie waartoe gekom is met die vorige empiriese ondersoek nie bevredigend is nie, naamlik, dat die persepsie oor 'n swak en problematiese nagmaalbywoning in ons Kerk volgens die raad ongegrond is.

BESLUIT

1. Die studiewerk word gekontinueer.

5.1.1.14 Genoegsame prediking oor die kerklike jaar in ons Kerk?

Sentik is versoek, om in oorleg met ds RJ Rust en ander predikante, die saak by wyse van artikels in Konteks te hanteer.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.1.1.15 Hersiening van formuliere in die Diensboek

Die formuliere, soos versoek deur die 65ste Algemene Kerkvergadering, is hersien. (Vergelyk Hoofstuk 1. Belydenis.)

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.1.1.16 Ander sake

- (i) Toerusting

Die Komitee vir Toerusting het, onder leiding van prof MJ du P Beukes, sy lede en werksaamhede so gekoördineer dat toerusting van kerkrade oor die nuwe jaarverslae na afloop van die 2001 Algemene Kerkvergadering geskeduleer sal word. Die Komitee sal ook ten nouste met die Komitee vir Kerkmusiek saamwerk om deurlopende advies aan gemeentes oor kerkorrels te gee, en predikante, orreliste en Ringskomitees vir Predikante oor die kerkmusiek op te lei.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

- (ii) Dagstukkies van die Almanak

Die raad het die Redaksie van die Almanak versoek om meewerkers tot die dagstukkies daarop te wys dat dit meer toeganklik vir kinders behoort te wees.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.1.1.17 Voortgaande studiewerk van die raad

Die raad bevestig dat die volgende opdragte tot die raad se nuwe werkstermyn vir afhandeling, monitoring of verdere studie ontstaan:

- * Jaarverslag formaat en toerusting daaroor.
- * Die kind by die nagmaal.
- * Kommentaar op die belydenisskrifte.
- * Nagmaalbywoning in die Nederduitsch Hervormde Kerk.
- * Prediking oor die kerklike jaar.
- * Alternatiewe huweliksformulier.
- * Hersiening van genoemde spesieke Apostolicum-formulerings, veral "ter helle neergedaal".
- * Hersiening van die Diensboek.
- * Toerusting oor kerkmusiek.
- * Kind-toeganklike Almanak dagstukkies.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Die opdragte word gekontinueer.

5.1.1.18 Besluit van die 65ste Algemene Kerkvergadering wat nie afgehandel is nie

- (i) Ondersoek na die voorlees van die Wet met die oog op skuldbelydenis as selfstandige element

Die Raad vir Prediking en Erediens doen studie en bring advies uit aan die 66ste Algemene Kerkvergadering oor die diensordes waar die Wetlesing as reël vir die uitlewing van die geloof (tertius usus legis) op so 'n wyse in die erediens gebruik word dat die skuldbelydenis as selfstandige liturgiese element nie 'n plek in die erediens kry nie.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die nuut saamgestelde Raad

vir Erediens versoek om die studie te onderneem. Dr GMJ van Wyk kon by die studie betrek word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die opdrag kontinueer.

(ii) Psalms en Gesange op kompakskyf

Die Raad vir Kerkmusiek gee onverwyld daaraan aandag om Psalm- en Gesangmelodieë op kompakskyf te laat opneem, sodra die nuwe Psalm- en Gesangboek verskyn, as alternatief vir gemeentes waar orrelbegeleiding nie haalbaar/beskikbaar is nie.

Die opdrag is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering na die nuut saamgestelde Raad vir Erediens deurgegee.

Die Komitee vir Kerkmusiek sal aan die opdrag aandag gee.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die vergadering spreek sy dank en waardering uit teenoor ds APJ Beukes, oudl BD Bierman, die gemeente Swartkop en alle ander persone en instansies wat meegehelp het om die laserskyf met orrelbegeleiding vir gebruik in die erediens daar te stel.
3. Die suggestie word aan die Kommissie wat die nuwe laserskyf maak, gelaat, om dit wat tans bestaan as verwysing te gebruik vir die samestelling van die nuwe laserskyf.

5.1.1.19 Verslag van die Instituut vir Kerkmusiek in Suid-Afrika (IKSA)

Die vergadering neem kennis van die verslag wat deur dr EC Kloppers geskryf oor IKSA en haar werksaamhede as direkteur.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Dr EC Klopers word bedank vir haar ywer en entoesiasme met betrekking tot die kerklied en alles wat daarmee saamhang.

ORDE VAN DIE VERGADERING**VERKIESING VAN OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING**

Die volgende lede word verkies

Oudl TF Dreyer
 Oudl A Valks
 Oudl APJ Burger.

DIE OUDERLINGE EN SEKUNDI WORD SOOS VOLG GEFINALISEER

OUDERLINGSLEDE	SEKUNDILEDE
Geyser JG - Swartkop	Botha PJ - Villieria
Smit F - Kaapstad/Tygerberg	Koekemoer MJ - Wolmaransstad
Koekemoer V - Melville	Venter SN - Oosmoot
Pretorius MF (jr) - Noordrand	Coetzee C - Pretoria-Suid
Steyn A - Bronkhorstspuit	Oberholzer JA - Pretoria
Dreyer I - Theresapark	De Bruyn PW - Kruin
Dreyer TF - Alberton	Opperman AF - Montana
Valks A - Harrismith	Vosser JJ - Stella
Burger APJ - Potchefstroom-Noord	Van Staden HJ - Wonderboom-Suid

VERKIESING VAN KURATORIUM

Die vergadering verkies 'n Kuratorium in terme van Ordinansie 3.8.3 (xi)(a).

DIE VOLGENDE PERSONE WORD OP DIE GROSLYS GENOMINEER

Dr PJ de Beer
Dr HJ Botes
Dr JH Breytenbach
Dr DJC van Wyk (sr)
Dr PB Boshoff
Dr FJ Boshoff
Dr JJ Steenkamp
Dr E van Eck
Dr GMJ van Wyk
Ds AC Kuyper
Dr JP Labuschagne
Ds EG Fourie
Ds G van R Els
Ds J Coetzee
Ds T Snyman
Dr MA Botma
Ds KF Smith
Prof AWG Raath
Dr GJ Malan
Ds GC Lindeque
Dr SM van Zyl
Dr PJW Schutte
Ds J Beyers
Mej F Wilkens
Dr J Otto
Dr DJC van Wyk (sr).

5.1.1.20 **Beskrywingspunte**

(i)

**FINANSIËLE ONDERSTEUNING VAN DIE KERK AAN CHRISTEN
NETWERK EN RADIO PRETORIA: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE
KERKVERGADERING**

Die Algemene Kerkvergadering begroot 'n minimum bedrag van R50 000 per jaar wat gelykop verdeel word tussen Christen Netwerk en Radio Pretoria vir die uitsaai van eredienste, oordenkings en Christelike programme.

Motivering

Radio Pretoria bied jaarliks godsdiensteleentehede vir dertien weke aan die

Nederduitsch Hervormde Kerk. Dit sluit die volgende in: 26 volledige eredienste op Sondae; $13 \times 6 = 78$ oggendoordenkings deur predikante gelei; $13 \times 6 = 78$ huisgodsdienstgeleenthede (boekevat) waargeneem deur gesinne van die betrokke gemeente; $13 \times 7 = 91$ dagopenings deur lidmate en $13 \times 7 = 91$ dagsluitings deur lidmate.

Sondagoggend word die kerknuusbuletin volledig uitgesaai terwyl predikante en dosente van die Kerk ook redelik reëlmatig op Sondae deelneem aan die program: "Maak my U weë bekend". Uit hierdie gegewens is dit duidelik dat aan die Nederduitsch Hervormde Kerk ruim geleentheid gebied word om aan godsdienstprogramme op hierdie radiostasie deel te neem. Radio Pretoria word landwyd gehoor deur mense wat oor TV-skottels beskik. Sonder die skottels word Radio Pretoria ontvang sover as Pietersburg in die Noorde, Tzaneen, Nelspruit, Harrismith, Bethal en so meer.

Christen Netwerk saai uit deur RSG (Radio Sonder Grense). Die jongste RAMS-syfers vir CNW se programme is soos volg:

Program	Luisteraantal
Lewende Woord (Sondae, 06:03 - 06:20)	157 000
Lig uit die Woord (Sondae, 06:45 - 07:00)	194 000
Kollig op die Kerk (Sondae, 07:08 - 07:55)	244 000
Oggend-erediens (Sondae, 09:00 - 09:45)	313 000
Aand-ateljee diens (Sondae, 19:00 - 19:30)	122 000
Die Bybel in ons lewe (Sondae, 20:00 - 20:30)	87 000
Oop Gesprek (Sondae, 20:30 - 21:00)	84 000
Geagte vir die dag (Weeksdae, 05:55 - 06:00)	189 000
Oggendgodsdienst (Weeksdae, 09:45 - 09:55)	258 000
Kerknuus (Weeksdae, 09:55 - 09:59)	258 000
Bepeinsing (Weeksdae, 19:10 - 19:13)	67 000
Aandoordenking (Weeksdae, 23:55 - 00:00)	13 000

RSG (CNW) gee die volgende geleentheid aan die Nederduitsch Hervormde Kerk vir 2001:

- * Volledige eredienste - vyf.
- * Ateljee-oordenkings soggens (5:55 vm) en 'n aantal oggendoordenkings (9:45) saans.
- * Beroepenuus.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
2. Die volgende geamendeerde voorstel word aanvaar:

Die Algemene Kerkvergadering doen 'n ernstige beroep op alle gemeentes om geldelike ondersteuning aan die nasionale radiodiens en streekradiodienste wat godsdiensprogramme en/of eredienste uitsaai te verleen deur byvoorbeeld een deuroffergawe daarvoor af te staan.

(ii)

TOEKOMSTIGE HERSIENING VAN LIEDBOEK VAN DIE KERK: RING VAN PORT ELIZABETH

By enige moontlike toekomstige hersiene Psalm- en Gesangboek (Liedboek) word die volledige konsep eers aan ringsvergaderings voorgelê vir kommentaar alvorens dit aan die Algemene Kerkvergadering voorgelê word vir goedkeuring.

Motivering

- * Die Psalm- en Gesangboek vorm deel van die belydenis van die Kerk. So word dit uitdruklik gestel in Ordereël 1.3.5 (Die geloof, wat ons op grond van die Woord van God bely, word ... in liedere verklank) en Ordinansie 5.3.2 (iii) (Die kategetiese omvat die geloofsinhoud en die betekenis daarvan soos dit tot uitdrukking kom in ... die Psalm- en Gesangboek). Die Psalms en Gesange is dus sake van die uiterste belang vir die Kerk.
- * Ander (minder belangrike) sake volg die weg van ringsvergaderings voor dit in die agenda van 'n (Buitengewone) Algemene Kerkvergadering opgeneem word. Sien Ordinansie 3.4.2 (ix) en Ordereël 10.1.
- * Langs hierdie weg kan meerdere kommentaar verkry word op die werk van die kundige persone aan wie so 'n opdrag tot hersiening opgedra is.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

5.2 **BEDIENING VAN SAKRAMENTE**

5.2.1 **NAGMAAL -**

5.2.1.1 **Beskrywingspunte en versoekskrifte**

(i)

KELKIES BY NAGMAALBEDIENING: HERROEPING VAN BESLUIT: RING VAN NOORD-KAAPLAND

Die gebruik van kelkies by nagmaalbediening word opgehef. Op grond van Bybelse voorskrifte word slegs die gemeenskaplike beker by nagmaalbediening gebruik.

Motivering

- * Die gebruik van kelkies tydens nagmaalbediening is 'n stryd met die Bybelse voorskrifte. Die gelyktydige gebruik van kelkies saam met die beker dui op onderlinge verdeeldheid.

- * *1 Korintiërs 11: 17-26*

Noudat ek besig is om voorskrifte te gee - daar is dinge wat ek nie prysenswaardig vind nie. Dit is dat julle saamkomste eerder kwaad doen as goed. 18 Wat my veral hinder, is dat daar, soos ek hoor, verdeeldheid onder julle is wanneer julle as gemeente saamkom; en gedeeltelik glo ek dit ook. 19 Daar moet trouens partyskappe onder julle wees sodat dit bekend kan word wie van julle die toets kan deurstaan. 20 As julle dan as gemeente saamkom, is dit nie meer die nagmaal van die Here wat julle vier nie, 21 want by die gemeenskaplike maaltyd eet elkeen gou sy eie eetgoed, met die gevolg dat party honger bly en party te veel drink. 22 Het julle dan nie huise waar julle kan eet en drink nie? Of het julle nie eerbied vir die gemeente van God nie, en wil julle die armes verneder? Wat moet ek vir julle sê? Moet ek julle prys? Hieroor prys ek julle beslis nie! 23 Ek het van die Here ontvang wat ek ook aan julle oorgelewer het: Die Here Jesus het in die nag waarin Hy oorgelewer is, brood geneem 24 en, nadat Hy God daarvoor gedank het, het Hy dit gebreek en gesê: "Dit is my liggaam; dit is vir julle. Gebruik dit tot my gedagtenis." 25 Net so ook het Hy ná die maaltyd die beker geneem en gesê: "Hierdie beker is die nuwe verbond, wat deur my bloed beseël is. Gebruik dit, elke keer as julle daaruit drink, tot my gedagtenis." 26 Elke keer as julle van hierdie brood eet en uit die beker drink, verkondig julle die dood van die Here totdat Hy kom.

* *Lukas 22: 14-21*

14 Toe dit tyd was, het Jesus aan tafel gegaan en die apostels saam met Hom. 15 Hy sê toe vir hulle: "Ek het baie daarna uitgesien om hierdie paasmaaltyd saam met julle te eet voordat Ek ly. 16 Ek sê vir julle: Ek sal dit nie weer eet voordat dit in die koninkryk van God sy volle betekenis gekry het nie." 17 Daarna neem Hy 'n beker, spreek die dankgebed uit en sê: "Neem dit en gee dit vir mekaar aan. 18 Ek sê vir julle: Ek sal van nou af nie weer wyn drink voordat die koninkryk van God gekom het nie." 19 Toe neem Hy brood, spreek die dankgebed uit, breek dit en gee dit vir hulle met die woorde: "Dit is my liggaam wat vir julle gegee word. Gebruik dit tot my gedagtenis." 20 Met die beker na die maaltyd het Hy net so gemaak en gesê: "Hierdie beker is die nuwe verbond, beseël deur my bloed, wat vir julle vergiet word. 21 Maar kyk, die hand van die man wat My verrai, is saam met Myne hier op die tafel. 22 Met die Seun van die mens sal dit gaan soos dit voorbeskik is, maar wee die man deur wie Hy verrai word!"

* *Markus 14: 22-25*

22 Terwyl hulle eet, het Jesus brood geneem en die seën gevra. Daarna het Hy dit gebreek en vir hulle gegee met die woorde: "Neem dit, dit is my liggaam." 23 Toe neem Hy 'n beker en nadat Hy die dankgebed uitgespreek het, gee Hy dit vir hulle, en hulle het almal daaruit gedrink. 24 Hy sê vir hulle: Dit verseker Ek julle: Ek sal nie weer wyn drink nie tot op daardie dag wanneer Ek die nuwe wyn in in die koninkryk van God sal drink."

* *Matteus 26: 26-30*

26 En terwyl hulle eet, het Jesus brood geneem en die seën gevra. Daarna het Hy dit gebreek en vir sy dissipels gegee met die woorde: "Neem, eet; dit is my liggaam." 27 Toe neem Hy 'n beker, en nadat Hy die dankgebed uitgespreek het, gee Hy dit vir hulle en sê: "Drink almal daaruit, 28 want dit is my bloed, die bloed waardeur die verbond beseël word en wat vir baie vergiet word tot vergewing van sondes. 29 Ek sê vir julle: Van nou af sal Ek nie weer van hierdie wyn drink nie tot op die dag wanneer Ek saam met julle die nuwe wyn in die koninkryk van my Vader sal drink." 30 Nadat hulle die lofsang gesing het, het hulle uitgegaan Olyfberg toe.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

(ii)

BEDIENING VAN DRUIWESAP BY NAGMAAL: RING VAN OOS-LONDEN

Die vergadering bevestig dat

- * daar teologies geen probleem is met die bediening van druiwesap bykomend tot wyn by die nagmaal nie, met dien verstande dat wyn steeds die normale en aanvaarde drank by nagmaalbediening is. Die bediening van druiwesap is gerig op diegene wat 'n probleem ondervind met die gebruik van wyn.
- * met die kennisname van die studiestuk oor die gebruik van druiwesap by nagmaalbediening tydens die 65ste Algemene Kerkvergadering, die vergadering ook die aanbevelings in die studiestuk as besluite aanvaar het en die gebruik van druiwesap goedgekeur het.

Derhalwe besluit die vergadering dat Ordinansie 5.2.2 (i) gewysig word om soos volg te lees:

- (i) Nagmaal word in 'n erediens, aan tafel, met gebruikmaking van brood en wyn (*of druiwesap waar nodig*), deur 'n dienaar van die Woord bedien.
- * Kerkrade van gemeentes word versoek om, waar 'n behoefte daarvoor bestaan, druiwesap bykomend tot die wyn aan nagmaalgangers beskikbaar te stel.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gee leiding aan kerkrade hoe om te handel met
 - ** lidmate wat nie wyn kan gebruik nie en in 'n gemeente is waar druiwesap nie beskikbaar gestel word nie
 - ** lidmate of ampsdraers wat nie aan die nagmaal deelneem nie as daar druiwesap bykomend tot die wyn bedien word, aangesien hulle dit as onskriftuurlik en derhawe as ontheiliging van die nagmaal sien.

BESLUIT

Die geamendeerde beskrywingspunt wat soos volg lui word aanvaar:

1. Daar is teologies geen probleem met die bediening van druïwesap bykomend tot wyn by die nagmaal nie, met dien verstande dat wyn steeds die normale en aanvaarde drank by nagmaalbediening is.
2. Met die kennisname van die studiestuk oor die gebruik van druïwesap by nagmaalbediening tydens die 65ste Algemene Kerkvergadering, aanvaar die vergadering ook die aanbevelings in die studiestuk as besluite en word die gebruik van druïwesap goedgekeur.
3. Kerkrade van gemeentes word versoek om, waar 'n behoefte daarvoor bestaan, druïwesap bykomend tot die wyn aan nagmaalgangers beskikbaar te stel.
4. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gee leiding aan kerkrade hoe om te handel met
 - 4.1 lidmate wat nie wyn kan gebruik nie en in 'n gemeente is waar druïwesap nie beskikbaar gestel word nie
 - 4.2 lidmate of ampsdraers wat nie aan die nagmaal deelneem nie as daar druïwesap bykomend tot die wyn bedien word, aangesien hulle dit as onskriftuurlik en derhalwe as ontheiliging van die nagmaal sien.

(iii)

VERSOEKSKRIF: BEDIENING VAN DRUIWESAP BY NAGMAAL: OUDERLINGE VAN DIE GEMEENTE BLOEMFONTEIN-WES: RING VAN OOS-LONDEN

Die vergadering besluit soos volg:

- * Die bediening van druïwesap tydens nagmaalviering is onskriftuurlik en teologies nie korrek nie en druïwesap behoort nie bedien te word nie.
- * Die bediening van druïwesap is in stryd met die uitsprake van die Reformatoriese teoloë (vergelyk studiestuk) en die Kerkorde maak tans geen voorsiening daarvoor dat druïwesap bedien kan word nie.
- * Gemeentes waar druïwesap bedien word, staak die gebruik.

- * Daar is slegs tydens die 65ste Algemene Kerkvergadering kennis geneem van die studiestuk oor die gebruik van druiwesap by nagmaalviering en die aanbevelings van die studiestuk is nie as besluite van die 65ste Algemene Kerkvergadering beskou nie.

Die vergadering word verder versoek om leiding te gee aan

- * lidmate oor wat hulle te doen staan as hulle nie die vrymoedigheid het om deel te neem aan 'n nagmaalviering waar druiwesap bedien word, omdat hulle dit as ontheiliging van die sakrament beskou
- * ouderlinge oor die uitvoering van hulle huisbesoek indien die sakrament met druiwesap ontheilig word.

BESLUIT

1. Die versoek word nie aanvaar nie.

AANTEKEN VAN TEENSTEM

Oudl LC bekker van Bloemfontein-Wes teken sy teenstem soos volg aan:

- * Hiermee my teenstem teen die gebruik van druiwesap by nagmaal indien my teenstem betyds is.
- * Ek kan my nie onderwerp aan die besondere besluit nie. As ek die vergadering moet verlaat, dan doen ek so as ek daartoe versoek word.

(iv)

DANKOFFER BY NAGMAALTADEL; RING VAN WES-KAAPLAND

Die verbintenis tussen die sakrament van die nagmaal en geldkollekte (dankoffer) by die nagmaaltafel word beëindig.

Deurkollektes by die nagmaalrediens word bekendgestel as buitengewone hulpkollekte vir barmhartigheidsdiens.

Motivering

- * Vir baie lidmate is die geldkollekte by die nagmaal aanstootlik.
- * Verduidelikings wat die oorsprong van die kollekte aandui, is interessant, maar neem nie noodwendig die ongemak weg nie.
- * Lidmate wil nogtans graag die geleentheid benut om spesifiek vir die saak van hulpverlening aan behoeftiges by te dra.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

5.2.1.2 **Uitnodiging tot die nagmaal: Advies van die Raad vir Regsadvies**

Op versoek van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Raad vir Regsadvies die volgende advies oor die uitnodiging tot die nagmaal gegee:

In die Kerkorde, Ordinansie 5.2.2 (v) gaan dit by die uitnodiging tot die nagmaal baie duidelik om belydende lidmate, hetsy van ander gemeentes van die Kerk of van ander kerke met dieselfde belydenis. Persone wat nie aan die vereistes voldoen nie, word nie uitgenooi nie. Die Nederduitsch Hervormde Kerk vorm hier 'n uitsondering onder die Afrikaanse kerke, omdat by al die ander kerke geen ope uitnodiging tot die nagmaal bestaan nie. Die besluit van die Nederduitse Gereformeerde Kerk om ook kinders tot die nagmaal toe te laat, skep wel 'n probleem waaraan die Kerk aandag sal moet gee. Dit is wel waar dat met die bepaling dat die belydende lidmate moet wees, hulle dus uitgesluit is. Dit bring egter steeds allerlei vrae na vore waaraan aandag gegee sal moet word.

Ordinansie 3.1.2 (v) wys op die opsigtaak van die ouderling oor die bediening van die sakramente.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die advies na die 66ste Algemene Kerkvergadering deur te gee vir kennisname en bespreking.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.2.1.3 Nagmaal- en dankseggingserediens: Navraag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die uitleg van Ordinsie 5.2.2

'n Navraag van 'n ouderlingevergadering oor die bediening van die nagmaal op Paasfees (Goeie Vrydag) sonder dat daar 'n voorbereidingsdiens en daarna 'n dankdiens gehou word soos bepaal deur Ordinsie 5.2.2 (iv) en (vi), is soos volg deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering beantwoord:

- * Die nagmaal mag meer as die voorgeskrewe vier geleenthede per jaar plaasvind. By die geleenthede meer as die voorgeskrewe vier, is dit nie streng nodig om voorbereidings- en dankseggingserediens te hou nie.
- * Die Lydensweke voor Goeie Vrydag kan dien as voorbereidingsdiens en Paassondag kan dien as 'n dankseggingserediens vir die nagmaal op Goeie Vrydag. Daar sou selfs in een erediens aan die nagmaal en danksegging aandag gegee kon word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die advies na die 66ste Algemene Kerkvergadering deur te gee vir kennisname.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.3 APOSTOLAAT

5.3.1 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR APOSTOLAAT

5.3.1.1 Die Apostolaatsopdrag en die gehoorsaamheid van die Kerk

Die insig het verblydend oor die afgelope dekade gegroei dat die apostolaatsopdrag wesenlik tot kerkwees hoort. In die Kerk (die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika) is daar redelike eenstemmigheid dat ons die apostolaatsopdrag vanuit die gedagte van die *Missio Dei* moet benader. Missionaat of sending word op grond van hierdie gedagte gesien as die inisiatief en die werk van die Drie-enige God waaraan die Kerk moet deelneem. Die konsensus groei al meer en meer, dat indien ons Kerk aan sy Hoof gehoorsaam wil wees, ons nie onverskillig kan staan teenoor sy opdrag om die evangelie die wêreld in te dra nie. Hierdie oortuiging kom op talle plekke en wyses in ons Kerkorde voor.

Elkeen wat die Kerkorde noukeurig lees, sal agterkom dat die grootste gedeelte gekenmerk word deur 'n onderliggende apostolêre bewussyn. 'n Mens sal met reg

kan sê dat die apostolaatsteologie een van die fundamente van die nuwe Kerkorde is. Daar kan na die volgende voorbeelde verwys word:

- * Op die titelblad staan: "Die roeping van die kerk is om die blye boodskap van Jesus Christus ... in die wêreld te verkondig".
- * In Ordereël 1.3.1 word gestel: "Die geloof wat ons bely ... word deur die verkondiging na alle mense uitgedra".
- * In Ordereël 1.4.5 sê ons: "Ons bly aan ons belydenis getrou deur ... die evangelie met woord en daad na alle mense te bring".

Dit behoort dus duidelik te wees dat die Kerk, volgens die Kerkorde, 'n kerk wil wees wat na buite gerig is. 'n Kerk met ander woorde wat bestaan ter wille van die wêreld. Ons wil onder geen omstandighede net na binne gerig wees nie. Ons wil nie net op sekere mense en groepe gerig wees nie, maar op die wêreld; die wêreld wat besig is om verlore te gaan.

In die Kerkorde word die werk van die ampsdraers ook duidelik aan die apostolaatsopdrag gekoppel.

Ten opsigte van die predikante word in Ordereël 2.1.5 (e) gesê: "Die predikant verrig gemeentelike dienswerk deur ... die evangelie uit te dra na alle mense". Verder word in Ordinasie 2.1.5(xi) gesê: "Predikante in gemeentes rus ampsdraers en lidmate toe vir hulle sending- en evangelisasietaak en doen dit ook self".

Ten opsigte van die ouderlinge word in Ordinasie 2.3.11 gesê: "Ouderlinge evangeliseer kerkvervreemdes en kerkloses".

Ten opsigte van die diakens word in Ordinasie 2.4.4 gesê: "Diakens bewys barmhartigheid aan lidmate in die gemeente en aan die gemeenskap".

Die Hervormde predikante is volgens die Kerkorde ook sendelinge. Hulle is veronderstel om saam met die gemeente sending- en evangelisasiewerk te doen. Hulle kan die gemeente slegs dan met sukses toerus vir hierdie taak wanneer hulle self aktief betrokke is by die werk.

Die ouderlinge het ook 'n apostolêre taak. Hulle taak is nie beperk tot die opsig oor die wykslidmate nie. Hulle is volgens die Kerkorde ook evangeliste.

Die diakens se taak is ook nie beperk tot binne-gemeentelike take nie. Hulle moet, in lyn met die gelykenis van die barmhartige Samaritaan, barmhartigheid aan alle mense bewys. Terwyl dit gedoen word, moet dit in gedagte gehou word dat die bewys van barmhartigheid, ook 'n gestalte van evangelieverkondiging is.

Die Kerkorde verwag dus van die ampsdraers van die gemeente om die evangelie die wêreld in te dra. Ampsdraers wat hulle sendingroeping nie wil nakom nie, sal ongehoorsaam wees aan hulle eie Kerkorde.

In die lig van die voorafgaande, verras dit nie dat die uitvoering van die apostolaatsopdrag aan die vergaderings van die ampte opgedra word nie. Dit is veral die ouderlingevergadering wat volgens Ordinansie 3.1.2 (xvi) die verantwoordelikheid het om opsig te hou oor die uitvoering van die apostolaatsopdrag. Volgens ons Kerkorde moet die ouderlingevergadering verantwoordelik vir die uitvoering van die apostolaatsopdrag neem. Hierdie verantwoordelikheid kan nie langer aan 'n kommissie of groep belangstellendes oorgelaat word nie. Volgens Ordinansie 4.4.2 (iii)(a) het selfs die gemeentevergadering die verantwoordelikheid om gesprek te voer oor die vervulling van die priesterskap van die gelowiges (of die getuienistaak van die gelowige in die wêreld).

Ten slotte iets oor ons kerkbegrip. In Ordereël 4 word gesê: "Die Kerk is 'n volkskerk ... wat geroepe is tot die verkondiging van die evangelie ... aan alle mense". Volgens die Kerkorde behoort 'n Hervormde gemeente dus 'n gemeente met 'n apostolêre bewussyn te wees. Dit behoort 'n gemeente te wees wat nie net op homself gerig is nie, maar op die wêreld.

Alles in ag genome is dit duidelik, dat minstens volgens die Kerk se selfverstaan soos verwoord in sy Kerkorde, die gehoorsaamheid aan die apostolaatsopdrag een van die prioriteite van ons kerkwees moet wees. Vanuit hierdie perspektief sal daar later na die uitgawes en begroting gekyk moet word.

5.3.1.2 Die Raad vir Apostolaat

Die Kerk oordeel dat dit in belang van die gehoorsaamheid aan die apostolaatsopdrag is dat daar 'n Raad vir Apostolaat sal wees, wat in opdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering navorsing sal doen, sal besin en die vergaderings van die ampte met advies sal bedien oor alle aspekte van hierdie opdrag.

Die raad was soos volg saamgestel: Prof IWC van Wyk (voorsitter), dr JC van der Merwe (visevoorsitter), ds AJ Groenewald (sekretaris), ds C le Roux, dr AJG Dreyer †, ds J Beyers (later benoem).

Weens die omvang van die werk moes die raad 14 vergaderings hou. Juis omdat die taak so groot was, het die raad aanvanklik die werkswyse gevolg om komitees te benoem om hom met die verskillende aspekte van die apostolaatstaak by te staan. 'n Verdere rede was om aan 'n klomp mense in die Kerk geleentheid te gee om op hierdie terrein dienswerk te lewer. Die volgende komitees het meermale vergader:

Die Komitee vir Skakeling met die HKSA: Dr DJC van Wyk (snr) (voorsitter), ds

J Beyers (visevoorsitter), ds SP Nolte (sekretaris), prof IWC van Wyk, dr WAJ van Schoor, di LJJ Nell, J M Manala, J Banda (wat later deur ds AB Xuba vervang is), J Menziwa (wat later deur ds J Mamabolo vervang is), RM Maenetsa (wat later deur ds R Ramoba vervang is) en ds J Ngubane.

Die Komitee vir Kultuurkritiek: Dr CJ Beukes (voorsitter), dr GMJ van Wyk, mnr M Schoeman, prop E Wolff.

Die Komitee vir Missionaat: Dr JC van der Merwe (voorsitter), ds AJ Groenewald (sekretaris), dr AJG Dreyer, DJC van Wyk (snr), di. MJ Slabbert, C le Roux, JM Delport, JLJ Smit, AG Ungerer en prof IWC van Wyk.

Die opdrag aan hierdie komitees (en ander wat nie nou hier genoem word nie) was om so min as moontlik vergaderings te hou. Hulle moes so ver moontlik met mekaar via die elektroniese kommunikasie-middele kommunikeer. Hulle het die toestemming ontvang om simposia aan te bied sodat die dienswerk van die Kerk op hierdie wyse bevorder kon word.

Die gedagte was ook dat daar op gemeentelike- en ringsvlak soortgelyke komitees in die lewe geroep kon word.

Aan die begin van 2001 is die werksaamhede van al die komitees gestaak. Die volgende word as redes gestel:

- (a) Die raad kon op hierdie wyse 'n bydrae lewer tot verdere rasionalisasie en besparing op die sinodale begroting.
- (b) Die meeste komitees het nie na verwagting presteer nie. Die raad het nie kans gesien om op hierdie wyse voort te gaan nie. Die raad het dienoreenkomstig besluit om al die werk self te doen. Daar is egter besluit om in die toekoms sekere persone vir sekere take te koöpteer. In die lig van die omvang van die werk, is daar besluit om vir werksessies van twee tot drie dae aaneen by die HTO bymekaar te kom.

'n Verdere besluit wat in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies geneem is, is dat daar op 'n jaarlikse basis 'n Algemene Apostolaatsraadvergadering gehou sal word. Na hierdie vergadering, wat onder die leiding van die raad sal plaasvind, sal die volgende persone uitgenooi word: Al die voorsitters van Ringskomitees vir Apostolaat, dosente van die HTO, lede van die Raad vir Toesig en vir sekere gedeeltes van die vergadering mense wat 'n bepaalde belang moet verteenwoordig. Hierdie sal 'n besprekings-, beplannings- en koördineringsvergadering wees.

BESLUIT

1. Dank word uitgespreek teenoor al die lede van die Raad vir Apostolaat, in die besonder aan die sekretaris, ds AJ Groenewald.
2. Die word minstens jaarliks 'n Algemene Apostolaatsraadvergadering gehou met die oog op inligting, bespreking, beplanning en koördinerings.
3. Ouderlingevergaderings word versoek om hulle verantwoordelikhede jeens die apostolaatsopdrag getrou na te kom.
4. Ringe sien toe dat Ringskomitees vir Apostolaat goed en effektief funksioneer.
5. Ringskomitees vir Apostolaat word versoek om so ver moontlik eie fondse op te bou vir aanwending ten behoeve van die apostolaatstaak.

Die fondse van die ou Ringsendingrade word na die nuwe Ringskomitee vir Apostolaat oorgedra.
6. Die Administrateur word versoek om alle trustfondse, skenkings en ander gelde wat vir die apostolaatstaak bedoel is (dit sluit alle gelde in wat in die verlede bedoel was vir sending en evangelisasie), te identifiseer, in een fonds te stort en aan die raad beskikbaar te stel vir gebruik.
7. Ringskomitees vir Apostolaat wat oor groot opgehoopde fondse beskik wat nie gebruik word nie, word versoek om van hierdie gelde aan die "sentrale fonds vir apostolaatswerk" oor te betaal.
8. Die Kerk in sy geheel werk op 'n positiewe wyse saam om aan al die verskillende fasette van hierdie opdrag uitvoering te gee.

5.3.1.3 Die verskillende aspekte van die apostolaatsopdrag

- (i) Sending onder alle mense (Ordinansie 5.7.1)

(a) *Inleidend*

Die Kerk

- (i) dra die evangelie uit na alle mense van ander, of geen godsdienstige oortuigings
- (ii) lei evangeliste, sendelinge, predikante en werkkragte hiervoor op aan die

Hervormde Teologiese Opleiding

- (iii) bring bekeerlinge op 'n ordelike wyse in kerke en gemeentes byeen
- (iv) ondersteun die kerke en gemeentes wat uit die Kerk se sendingwerk ontstaan het.

Volgens hierdie Ordinansie aanvaar die Kerk die roeping om sending onder alle mense te doen. Die Kerk wil nie net gesprek voer met atëiste, agnostici en mense wat ander godsdienste aanhang nie, maar wil ook die evangelie aan hulle verkondig met die hoop en verwagting dat hulle hulle onder die leiding van die Heilige Gees tot die één ware God (Vader, Seun en Heilige Gees) sal bekeer.

Volgens hierdie Ordinansie rig die Kerk sy missionêre werk op alle mense. "Alle mense" dui op alle tipe mense. Wit en swart, arm en ryk, geleerd en ongeleerd, Moslem en Afrikaan. Die Kerk wil met hierdie bewoording sekere mense nie by voorbaat uitsluit van moontlike missionêre arbeid nie. Sending of missionaat word volgens hierdie Ordinansie dus nie in terme van ras, kleur en godsdiens gedefinieer nie.

Dit is vanuit die jaarlikse verslagvorms en kerklike literatuur duidelik dat die groot meerderheid van die Kerk oortuig is dat Jesus Christus die enigste Verlosser is. Min lidmate glo aan die gelykwaardigheid van al die godsdienste, en slegs enkele lidmate is van oortuiging dat die Kerk nie 'n sendingtaak het nie.

Kyk ons egter na wat in die Kerk die afgelope termyn op hierdie gebied gedoen is, het ons almal rede tot groot skaamte. Die Kerk kan nie met oortuiging sê dat ons ons missionêre roeping na behore nagekom het nie.

BESLUIT**1. Kennis geneem.**

(b) *Beskrywingspunte*

(aa)

WYSIGING VAN OPSKRIF VAN ORDINANSIE 5.7.1 EN ORDINANSIE 5.7.1 (iv)

Die opskrif van Ordinansie 5.7.1 word gewysig om soos volg te lees:

5.7.1 Missionaat

Ordinansie 5.7.1 (iv) word gewysig om soos volg te lees:

(iv) ondersteun die kerke en gemeentes wat uit die Kerk se *missionêre* werk ontstaan het.

Motivering

- * Die term *sending* het in ons Kerk die konnotasie van 'n gerigtheid op slegs swartmense. Die term *missionaat* kan meehelp om die universele gerigtheid van die Ordinansie te help realiseer.
- * Die term *sending* word aan allerlei negatiewe rasse-konnotasies gekoppel. Die term *missionaat* kan ons moontlik van hierdie dinge bevry.
- * Die term *sending* word met 'n blote finansiële las geïdentifiseer. Die term *missionaat* kan ons help om weer positief by hierdie belangrike werk in sy totaliteit betrokke te raak.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(bb)

UITBREIDING VAN DIE WERK VAN DIE HTO NA SENDING-INSTITUUT: RAAD VIR APOSTOLAAT

Die werksaamhede van die HTO word uitgebrei tot 'n volledige sendinginstituut vir die Kerk. Die HTO ontwerp en bied diploma- en sertifikaatopleiding aan, in samewerking en oorleg met die Fakulteit Teologie te UP, die Hervormde Teologiese Kollege (HTK) en die Kosmos Instituut, aan lidmate en ampsdraers wat missionêre werk binne en buite die Kerk wil doen.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(ii) Missionêre werk in Afrika

Wanneer ons sê dat ons die roeping het om die evangelie die "wêreld" in te dra, beteken "wêreld" vir ons tot 'n groot mate, die wêreld van Afrika. Ons leef op die Afrika-kontinent. Ons word omring deur die wêreld van Afrika-taliges. Dit is hier waar ons ons roeping moet nakom.

Ten spyte daarvan dat miljoene Afrikane reeds met die evangelie kennis gemaak het, is daar nog enorme geleenthede vir die Kerk om sy roeping uit te leef. Miljoene is nog nie Christene nie. Baie groot getalle Afrikane hang nog die Tradisionele Afrika-godsdienste aan. Die "Afrika-rennaissance-beweging" moedig die mense van Afrika aan om terug te keer na hierdie godsdienste. Die verwagting is dat daar 'n groot oplewing van die tradisionele Afrika-godsdienste gaan kom. Talle Afrikane aanvaar net sekere aspekte van die Christelike geloof. Van hulle word lidmate van die onafhanklike swart kerke. Talle het egter nie 'n vaste verbintenis met 'n kerk of kerkgroepering nie. Daar is ook 'n groter-wordende groep van Afrika-taliges wat hulle nie aan een of ander godsdienste verbind nie. Hulle vind vreugde in sekulêre humanisme of in een of ander ideologie en of utopie.

Die Kerk het na 'n lang worsteling besluit om sendingwerk in Afrika te doen. Die Kerk het die insig ontwikkel dat die mees effektiewe wyse om hierdie werk doen, is om Afrika-taliges op te lei om in hulle eie tale die evangelie te gaan verkondig. Die opleiding van predikante, sendelinge en ander werkkragte aan die Hervormde Teologiese Opleiding (HTO) is daarom die vertrekpunt van ons sendingbeleid. Die eis van sommige lede van die Algemene Kerkvergadering dat predikantopleiding aan die HTO gestaak moet word, sal beteken dat die Kerk afsien van sy dekade-lange en gesênde sendingbeleid.

Dit mag wel waar wees dat ideologie en politiek in die verlede 'n geringe rol gespeel het in die vasstelling van ons sendingbeleid, maar dit alleen is nie genoegsame rede om die beleid as sodanig te diskrediteer nie. Die kernargument is dat ons in die verlede - en nou met meer oortuiging en vrymoedigheid as ooit - kan en moet sê dat die verskille in taal, kultuur en godsdienste hierdie beleid noodsaak.

Die opleiding aan die HTO is eenvoudig nie blote duplisering van opleiding nie. Die opleiding aan die HTO hou rekening met die verskillende taal-, kultuur- en godsdienstebehoefte van sy studente. Die hele poging van die HTO is om Bybels-Reformatoriese teologie te kontekstualiseer en te verinheems. Dit bring mee dat die vraagstellings van die teologie by die HTO in 'n baie groot mate van dié by die Fakulteit Teologie verskil. Leerplanne en leerinhoud verskil ten opsigte van talle kursusse en modules dramaties van dié van die Fakulteit Teologie.

Kom ons vra vir 'n slag eerlik: Wat kan ons Kerk werklik aan Afrika bied? Ons het nie groot finansiële bronne nie. Ons het nie honderde mense wat bereid is om in plakkerskampe en "townships" te gaan werk nie. Wat ons wel kan bied, is teologiese

kundigheid. Ons Kerk beskik oor 'n groot klomp mense wat akademies goed geskool is. Talle - indien nie die meeste nie - is bereid en begerig om hulle akademiese kundigheid met Afrika te deel. Hoekom nou hierdie geleentheid van vyf en twintig mense en meer wegneem?

Volgens ons Kerkorde aanvaar ons die verantwoordelikheid om die gemeentes en kerke, wat mede deur ons toedoen ontstaan het, te ondersteun. Hierdie hulp kan in die vorm wees van finansiële hulp, fisiese hulp, kundigheid wat gedeel word, geestelike hulp en watter ander vorm van hulp ook nodig mag wees. Dit is veral die jong predikante wat 'n bestaande gemeente moet gaan opbou, of 'n gemeente moet gaan skep, wat ons hulp en bystand nodig het.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(iii) Die Hervormde Teologiese Opleiding

Die belangrikste taak van die HTO, is die akademiese opleiding van predikante, sendelinge en ander werkkragte. Hierdie opleiding is spesifiek toegespits op Afrika-taliges en hulle kultuur (dit sluit natuurlik nie die moontlikheid uit dat mense van ander kultuurgroepe ook hier kan studeer nie). Hierdie opleiding worstel dus met eie vraagstellings en invalshoeke in die teologie. Daar word veral besondere aandag gegee aan die Tradisionele Afrika Godsdienste, wat nog steeds, en al meer en meer, 'n magtige bron van invloed in Afrika is. Nogtans is ons besig met Bybels-Reformatoriese teologie. Op hierdie wyse word daar 'n liefde en respek vir die evangelie en die belydenis van die kerk gekweek.

Die opleiding aan die HTO het ook 'n sterk missionêre gerigtheid. Die bedoeling is om predikante op te lei wat soos sendelinge sal gaan werk. Studente word voorberei om gemeente-uitbreidend en gemeente-stigend te gaan werk.

Tot en met 2000 is twee diplomas, te wete 'n tweejarige lettere diploma en 'n driejarige teologie diploma aangebied. Die lettere diploma is klaar uitfaseer. Die teologie diploma sal teen 2003 uitgefaseer wees.

In 2001 is daar 'n nuwe ooreenkoms met UP aangegaan. Studente deurloop nou 'n driejarige teologie diploma wat opgevolg word deur 'n eenjarige oorbruggingskursus. Die opleiding word afgesluit met 'n eenjarige honneursgraad in teologie. Buite-kurrikulêr word Afrikaanse en Engelse taalvaardigheid, Griekse- en Hebreeuse teksvaardigheid en rekenaargeletterdheid aangebied. Studente kan op grond van die nuwe ooreenkoms via die HTO by UP vir M- en D-grade in die teologie inskryf. Anders gesê: Studente kan nou by die HTO tot op D-vlak vorder met erkenning van

UP.

Danksy die feit dat die HTO nou 'n geakkrediteerde instelling van UP is, registreer die studente as UP-studente. Die groot voordeel wat die nuwe ooreenkoms vir die studente en die Kerk inhou is dat daar ten opsigte van die diploma- en honneursstudies slegs 10% van die klasgelde betaal word. Ten opsigte van die M- en D-grade word slegs 20% van die klasgelde betaal. Studente kwalifiseer ook verder vir beurse van UP. Hulle kan ook van alle UP-fasiliteite gebruik maak. Die vermoede bestaan dat studente van ander kerke wat in hoofsaaklik Afrika-talige gemeenskappe gaan werk, in hierdie opleiding belang mag stel; hoofsaaklik omdat dit so goedkoop is.

Die praktiese opleiding het die afgelope twee jaar nuwe hoogtes bereik. Elke Maandag en Vrydag neem die studente openings- en afsluitingsgeleenthede waar by twee omliggende laerskole. Op versoek gaan hierdie dienste uitgebrei word na ander skole in Hammanskraal. Die skole bied nou ook aan ons die geleentheid om kategetiekopleiding binne skooltye te hanteer. Hierdie kategeeseses gaan soms gepaard met diakonale werk en Bybelverspreiding. Die gemeente Kemtonpark-Oos verdien hier vermelding. Danksy die goeie verhouding wat daar met die skole, klinieke en hospitaal bestaan, kan pastorale opleiding en dienste binne die gemeenskap plaasvind.

Die afgelope termyn is voortgesette teologiese opleiding tot 'n jaarlikse instelling gevestig. 'n Groot persentasie van predikante binne bereik van die HTO het jaarliks die geleenthede in November bygewoon. Daar is aandag gegee aan siekte en genesing, sending, ampsbegrip, kerkbegrip, VIGS, seksualiteit en die huwelik. Die lesings is waargeneem deur proff IWC van Wyk, TFF Dreyer, di J Coetzee, J Beyers GC Lindeque en mnr G Swanepoel.

In die verlede het talle van die HTO-dosente baie navorsing gedoen en talle publikasies vir die Kerk gelewer. Daar is egter nou 'n begin gemaak om die HTO as 'n navorsingsentrum te vestig wat op die behoeftes en probleme van Afrika konsentreer. Simposia, waarby kerke en die gemeenskap betrek word, het deel van die jaarbeplanning geword. Die biblioteek word ook op 'n al groter skaal deur nagraadse studente gebruik. Verblyf- en oornagteriewe wat ingerig is, maak dit nou moontlik vir studente en predikante om byvoorbeeld oor 'n naweek navorsing te kom doen.

Die HTO het ontwikkel tot 'n belangrike besoekpunt vir gasdosente uit die buiteland. Die HTO bied aan UP se internasionale gaste, een van die min geleenthede om met Afrika kennis te maak. In die afgelope termyn is daar besoek ontvang van dosente uit Duitsland, Oostenryk, Nederland, België, VSA en Skotland.

Die HTO word al meer en meer as 'n konferensiesentrum benut. Daar is die afgelope jare veral groot jeugkonferensies by die HTO aangebied.

Die HTO lewer besondere diens aan die HKSA. Twee projekte verdien veral vermelding: Met die finansiële hulp van die Confessionele Vereniging in Nederland, kon die HTO help dat Montshafatši (die Hervormer) weer die lig gesien het. Met die finansiële hulp van Swartkopgemeente kon die HTO begin om kategesehandboeke aan die HKSA te lewer.

Die HTO het die afgelope termyn weer belangrike gemeenskapsdiens gelewer. Die gemeenskappe in die omgewing van die HTO kon baat vind by geletterdheidsprogramme, mediese dienste, 'n na-skoolsentrum en voedingskemas.

Die volgende persone het gedurende die laaste drie jaar as doserende personeel opgetree:

Dogmatiek: Prof IWC van Wyk, di AJ Groenewald en L Madikizela, dr J Otto.
Kerkgeskiedenis: Prof SJ Botha, di J Banda, AJ Groenewald, dr J Otto.
Sending- en Godsdienswetenskap: Prof PJ vd Merwe, dr DJC van Wyk (snr), di J Banda, J Beyers, prop E Wolff.
Praktiese Teologie: Di J Coetzee, MJ Manala en LJJ Nell, proff TFF Dreyer en Y Dreyer, dr JC van der Merwe.
Nuwe Testament: Proff AG van Aarde en PA Geyser, drr PB Boshoff en E van Eck.
Ou Testament: Prof PM Venter, ds GC Lindeque.
Bybelkunde: Di RM Maenetsa, GC Lindeque, prof PA Geyser.
Grieks: Ds MJ Slabbert en prof AG van Aarde.
Hebreeus: Ds MJ Slabbert.
Antropologie: Mnr J van Wyk.
Taalvaardigheid: Prop E Wolff en mej J van Wyk.
Bybelkennis: Ds J Mmako.

Dit dien kortliks vermeld te word dat mev AF Botha en ds LJJ Nell waardevolle diens gelewer het as nie-doserende personeel.

Die HTO staan onder toesig en beheer van die Raad vir Toesig. Die raad was soos volg saamgestel:

Ds J van Immerzeel (voorsitter), ds LJJ Nell (sekretaris), drr DJC van Wyk (sr), JC van der Merwe, di JJJ Smit, RTI Pienaar, mnr JF Viljoen, proff APB Breytenbach en IWC van Wyk. Die raad het minstens twee maal per jaar vergader.

Die Raad vir Toesig het daarin geslaag om die begroting jaarliks te verminder. Die begrotings het soos volg gelyk: 1998 - R807,601; 1999 - R853,323; 2000 - R846,582; 2001 - R789,550. Die werklike uitgawes was ook jaarliks ver onder die begroting.

Dit is belangrik om te vermeld dat die geboue van die HTO teen November vanjaar klaar betaal sal wees. Die Kerk sal dus van volgende jaar af oor 'n uitstekende gebouekompleks beskik, waarop hy niks skuld nie. Slegs instandhoudingskoste sal

nodig wees.

Die Raad vir Toesig het die verpligte betaal van klasgelde suksesvol geïmplementeer. Die bedrag is bereken as 10% van soortgelyke kursusonkoste aan UP. Vanaf 2001 moet die klasgelde aan UP betaal word, maar met die voordeel dat studente nou vir UP beurse kan kwalifiseer. Studente sal nou aan die HTO koshuisgelde moet betaal.

Die volgende studente het gedurende die afgelope termyn afstudeer:

1998 - J Mnxasana, MR Gededzha, DL Khumalo, MJ Motloba

1999 - MJ Mmako, SN Moloi, JJ Ngubane

2000 - RS Kwape, MM Manganye, BP Shongwe, MA Mothopeng, AO Khabele, TJ Lekhu.

Aan die einde van 2001 sal EB Sehume, MN Phajane en EP Maleka afstudeer.

DL Khumalo, MJ Mmako, SN Moloi en MJ Motloba het almal Honneursgrade aan UP behaal. RS Kwape, JJ Ngubane, A Mothopeng en AO Khabele is tans besig met Honneursgrade. Ds MJ Mmako is tans besig met 'n M-graad aan UP.

SN Moloi en JJ Ngubane was die eerste damesstudente wat predikante binne die HKSA geword het. MM Manganye en A Mothopeng het hulle gevolg. Ds JJ Ngubane is ook gedurende 2000 tot viseskriba van die Algemene Kerkvergadering van die HKSA verkies.

Die jaarlikse diplomaplegtigheid is die hoogtepunt van die aktiwiteite. Hierdie diplomaplegtighede wat in UP se Kapel plaasvind, geniet wye belangstelling, en is iets waarop die Kerk werklik trots kan wees.

Studentesake word deur die Kuratorium van die HTO behartig. Dit sluit in, die keuring van studente en die opsig oor studente. Die Kuratorium was saamgestel uit:

Ds JM Delport (voorsitter), dr J Otto, ds LJJ Nell, prof IWC van Wyk (hoof), di R Maenetsa, J Motloba en M Moepya. Die Kuratorium het minstens twee maal per jaar vergader.

Die HTO is tans in die gelukkige posisie dat hy werklik studente kan keur. Jaarliks word daar vier (4) studente tot studie toegelaat. Daar is egter jaarliks tot soveel as tien (10) aansoeke. Verblydend is dat daar die afgelope drie jaar weer 'n groot getal Zoeloes aangemeld het vir studie.

Ewe verblydend is die gesindhede van die studente. Al die studente is diep dankbaar teenoor die Kerk vir die geleentheid wat aan hulle gegee word om 'n hoë kwaliteit

opleiding te ondergaan. Hulle is deeglik bewus dat die beginsel van "pass one, pass all" nie by die HTO geld nie.

Die HTO-studente het gedurende die afgelope termyn gereeld aan die jaarlikse teologiese studentekonferensies deelgeneem, en telkens ook 'n voordrag gelewer. Die noue band wat daar tussen die studente van UP en die studente van die HTO ontwikkel het, is rede tot dankbaarheid.

Die jaarlikse vrouedagvieringe wat om die beurt by UP en die HTO aangebied is, het baie meegehelp tot die kweek van goeie gesindhede. Die damesstudente is waarlik 'n voorbeeld vir albei betrokke kerke.

Die gemeenskapsdiensprojekte kon net danksy die studente slaag. Ons vertrou dat ons studente in die toekoms nog belangrike bydraes in hulle gemeenskappe sal gaan lewer.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Prof IWC van Wyk, hoof van die HTO, en alle ander dosente word bedank vir hulle werk by die HTO.

(a) *Beskrywingspunte*

Die vergadering besluit om een of meer van die volgende beskrywingspunte te aanvaar:

(aa)

VOORTSETTING VAN DIE HERVORMDE TEOLOGIESE OPLEIDING: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die opleiding en werksaamhede van die Hervormde Teologiese Opleiding (HTO) te Klipdrift word onveranderd voortgesit vir die volgende drie jaar. In die volgende drie jaar, tot by die 67ste Algemene Kerkvergadering, vorder die HTO tot substansiële selfbefondsing deur die aanpak van dinamiese projekte, die sluit van bepaalde vennootskappe, gemeenskapsdiens, en dies meer. Die moontlikheid van die omskakeling van die HTO in 'n sendinginstituut om opleiding te verbreed, word ondersoek en oorweeg. By die 67ste Algemene Kerkvergadering word finaal oor die aangeleentheid besluit.

Motivering

- * In die lig van die huidige ekonomiese klimaat en steeds verslegtende finansiële omstandighede van gemeentes en lidmate word ernstig aandag gegee aan rasionalisering. Op die sendingsterrein sal ook aan die saak aandag gegee moet word, trouens die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die Raad vir Apostolaat en die Rasionalisasie Komitee is 'n geruime tyd reeds daarmee besig.
- * Dit is verder nodig dat die Kerk in die lig van die Kerkorde weer deeglik besin oor sy sendingstrategie.

BESLUIT

Die geamendeerde beskrywingspunt wat soos volg lui word aanvaar:

1. Die opleiding en werksaamhede van die Hervormde Teologiese Opleiding (HTO) te Klipdrift word *onveranderd voortgesit*. Die HTO poog om so gou as moontlik tot substansiële selfbefondsing te kom deur die aanpak van dinamiese projekte, die sluit van bepaalde vennootskappe, gemeenskapsdiens, en dies meer. Die moontlikheid van die omskakeling van die HTO in 'n sendinginstituut om opleiding te verbreed, word ondersoek en oorweeg. Verslag oor vordering in bogenoemde verbande word tydens die 67ste Algemene Kerkvergadering gelewer.
2. Die HTO as onafhanklike en selfstandige opleidingsinstansie, wat 'n volledige predikante-opleiding verskaf, bestaan voort.
3. Toestemming word gegee dat die dosente van HTO via die HTK by UP geakkrediteer word om UP programme aan die HTO aan te bied.

(bb)

MOONTLIKE SLUITING VAN DIE HTO; INSKAKELING BY DIE UNIVERSITEIT VAN PRETORIA: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING.

Die moontlikheid word ondersoek om die Hervormde Teologiese Opleiding (HTO) by Klipdrift te sluit (nit te faseer) en alle opleiding te verskuif na die Universiteit van Pretoria. As oorgangsfase word oorgangskursusse aangebied vir 'n vasgestelde tydperk. Al die studente van HTO skakel by die Universiteit van Pretoria in en volg 'n graad- of diplomakursus. Die moontlikheid om bepaalde kursusse vanuit die kantoor vir Apostolaat aan te bied, word oor-

weeg en ondersoek. Die samewerkingsooreenkomts tussen die HTO en UP word steeds in gedagte gehou. Die opleidingskoste per student per jaar word in berekening gebring. Die verslag dien voor die 67ste Algemene Kerkvergadering vir finale besluitneming.

Motivering

- * Rasionalisasie met betrekking tot die HTO en die HKSA is dringend noodsaaklik.
- * Tans word die opleiding by HTO en UP gedupliseer.
- * Die opleidingskoste per student per jaar by die HTO is baie hoog.
- * Dit is tans moontlik dat studente by 'n graad-of diplomakursus kan inskakel.
- * Die gebouekompleks by HTO kan verkoop of verhuur word en die rente-opbrengs kan gebruik word om studente te subsidieer.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

(cc)

ONDERSOEK NA DIE KOSTE-EFFEKTIVITEIT VAN DIE HTO: RAAD VIR APOSTOLAAT.

Die werk van die HTO gaan vir die volgende drie jaar ongehinderd voort. Gedurende hierdie tydperk word daar op 'n omvattende wyse ondersoek gedoen na die koste-effektiefste wyse om die HTO te bedryf. Alle moontlike opsies word oorweeg om die kerklike onkoste aan die HTO so laag as moontlik te hou. Hierdie opsies sluit in:

- * Benutting en ontwikkeling van die plaas Klipdrif en die gebouekompleks van die HTO tot 'n winsgewende bedryf.
- * Koppeling met en inskakeling by met die Hervormde Teologiese Kollege.
- * Rasionalisasie binne die totaliteit van die apostolaatswerk van die Kerk.

Indien daar binne die volgende drie jaar moontlikhede na vore tree wat tot die voortgang van die HTO kan bydra, maar wat tot werklike finansiële besparing kan lei, dōen die Raad vir Toesig dit in samewerking en oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Indien dit blyk dat daar nie werklike maniere is om die opleiding bekostigbaar te hou nie, besluit die 67ste Algemene Kerkvergadering oor die sluiting van die HTO.

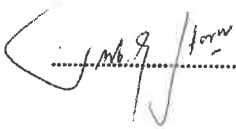
BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

DIE VERGADERING VERDAAG VIR MIDDAGETE OP DONDERDAG
4 OKTOBER 2001.

GOEDGEKEUR EN ONDERTEKEN TE PRETORIA OP 5 OKTOBER 2001

VOORSITTER:

SKRIBA:

--- oOo ---

HERVATTING VAN DIE VERGADERING NA MIDDAGETE OP DONDERDAG 4 OKTOBER 2001

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERSKONINGS

PERSOON/ AFGEVAARDOGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Ds EB Marran	Waterval-Boven	5/10/2001 - 11:15 - 21:00
Oudl JC Greyling (snr)	Waterval-Boven	5/10/2001 - 11:15 - 21:00
Ds JH Breytenbach	Vanderkloof	4/10/2001 - 08:30 - 14:00
Oudl CM Breytenbach	Vanderkloof	4/10/2001 - 08:30 - 14:00
Ds PJ Wolmarans	Hartbeesfontein	4/10/2001 - tot einde van vergadering
Ds CJ Janse van Rensburg	Bronkhorstspuit	4/10/2001 - tot einde van vergadering
Ds JP Jooste	Groeneweide	4/10/2001 - tot einde van vergadering
Ds WF Venter	Krugersdorp	4/10/2001 - 16:00 - 21:00
Oudl T Smith	Krugersdorp	4/10/2001 - 16:00 - 21:00
Oudl AJ Smit	Brakpan-Harmonie	4/10/2001 - tot einde van vergadering
Ds AG Ungerer	Welgelegen-Pietersburg	4/10/2001 - 09:30 - 10:45
Oudl JA Oberholzer	Pretoria	5/10/2001 - 14:30 - 16:15
Oudl JH Nortjé	Vereeniging	4/10/2001 - 14:30 - 21:00
Ds KF Smith	Kaapstad/Tygerberg	4/10/2001 - 11:00 - 13:00
Dr JP Labuschagne	Rustenburg	4/10/2001 - 11:15 - 17:45
Dr WC Kloppers	Rietvallei	4/10/2001 - 14:30 - 17:45
Dr EC Kloppers	Rietvallei	4/10/2001 - 14:30 - 17:45
Ds BC Oberholzer	Otjiwarongo	4/10/2001 - 14:30 - 17:00
Oudl JJF Brits	Klerksdorp-Wilkoppies	4/10/2001 - 13:00 - 21:00

GROETEBOODSKAPPE

Groeteboodsappe is ontvang van die gemeente Hartebeestpoort en van Die Transvaalse Landou-Unie.

VERKIESING VAN KURATORIUM

Die volgende lede word verkies:

Dr PJ de Beer.

Dr HJ Botes.

HERSTEMMING VIND PLAAS TUSSEN DIE VOLGENDE PERSONE OM NOG VYF LEDE TE VERKIES

Dr DJC van Wyk (jr)

Dr E Van Eck

Ds AC Kuyper

Ds J Coetzee

Dr DJC van Wyk (snr)

Dr JH Breytenbach

Dr JJ Steenkamp

Dr PJW Schutte

Dr FJ Boshoff

Dr PB Boshoff.

VERKIESING VAN RAAD VAN FINANSIES

Die vergadering stem vir sewe lede vir die Raad van Finansies uit die volgende persone wat genomineer is:

Ds CL Badenhorst

Ds NJS Kock

Dr PT van Rooyen

Dr PJ van Zyl

Mnr J Combrinck

Mnr GS van Wyk

Ds J Beyers

Mnr BJ Coertze

Ds FJ Labuschagne

Ds HT van der Linde

Ds JJ van Wyk

Ds HP van den Berg
Ds RTI Pienaar
Ds PS Esterhuizen
Ds MA Venter
Prof JLP Wolmarans
Ds JS Bezuidenhout
Dr WC Kloppers
Ds CH du Plessis
Ds SFC Ras.

(iv) Missionaat in samewerking met die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika (HKSA)

Die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika (HKSA) is die vrug van ons Kerk se sendingwerk. Daar is dus 'n onlosmaaklike missionêre verbintenis met die HKSA. Die HKSA was, is en bly die Kerk se sendingvennoot. Dit is met die hulp van en in samewerking met die HKSA dat die Kerk 'n bydrae tot die uitbreiding van die evangelie in Afrika kan maak. Dit is sekerlik ook moontlik om 'n bydrae buite die HKSA om te maak, maar die moontlikhede sal maar baie beperk wees.

Die Ned Herv Kerk (NHKA) staan egter nie net in 'n missionêre verhouding tot die HKSA nie, maar ook in 'n ekumeniese verhouding. Die HKSA is 'n onafhanklike Kerk, met sy eie sinodale-, rings- en gemeentelike strukture. Die NHKA wil sien dat die HKSA op alle gebiede - insluitende die finansiële gebied - tot selfstandigheid ontwikkel. Die NHKA sal wel so ver as moontlik op allerlei wyses ondersteuning gee aan die HKSA, maar aanvaar geen finansiële verpligting teenoor die HKSA nie.

Alle praktyke wat nog op "voogdyskap" dui sal binne die volgende termyn uitfaseer.

Die sendingwerk wat in die verlede in samewerking met die HKSA gedoen is, het onder die leiding van die ou Sendingraad gestaan. Die Sendingraad het gebruik gemaak van die kantoor van die Superintendent vir Sending. Met die inwerkingtreding van die nuwe radestelsel, het die Sendingraad ontbind. Die Raad vir Apostolaat het al die werksaamhede oorgeneem. Aangesien die Superintendent vir Sending nie meer in diens van die Sendingraad kan staan nie, sal die posbenaming en werkopdrag van die Superintendent moet verander. Die Raad vir Apostolaat stel voor dat dit verander na "Sekretaris vir Apostolaat". Die Raad vir Apostolaat sal in samewerking met die ringsrade vir apostolaat en die sekretaris, hulp en bystand aan die HKSA beplan, koördineer en uitvoer.

Die HKSA word gevra om van die NHKA se standpunte en besluite kennis te neem, en hulle Kerkwet dienoreenkomstig aan te pas. Hulle moet veral daarop let dat hulle hoogstens op versoek van die hulp en bystand van die kantoor van die "Sekretaris vir Apostolaat" gebruik kan maak.

Die HKSA bly 'n klein kerkie, ten spyte van tekens dat daar positiewe groei in die

afgelope termyn plaasgevind het. Daar is tans 9 ringe, 74 gemeentes, 14 sendingvelde, 73 predikante (dit sluit die emeriti kapelane, en predikante in besondere diens in) en ongeveer 16,500 belydende lidmate. Daar is minstens 12,000 kinders en jongmense wat nog nie belydenis van geloof afgelê het nie.

Daar is tans 7 predikante besig met sendingwerk met die oog op gemeentestigting te wete: MR Gededzha, Klipfontein (Louis Trichardt), DL Khumalo Bela-Bela (Warmbad), RS Kwape Patsima (Rustenburg), TL Lekhu Mafikeng, MM Manganye Letlhabile (Brits), MJ Mmako, Kekane Gardens (Hammanskraal), MA Mothopeng, Nellmapius (Mamelodi). Vier en twintig gemeentes (waarvan sommige groot gemeentes is en ander baie klein gemeentetjies is) is tans vakant. Sommige van hierdie vakante gemeentes het die potensiaal om met goeie bearbeiding te groei en te ontwikkel, terwyl ander weer nie goeie vooruitsigte op sukses het nie.

Die verblydende is dat die intensiewe konsentrasie van die opleiding aan die HTO die afgelope jare op die sendinggerigtheid van die HKSA, begin vrugte oplewer. Die jonger predikante en studente is bewus van die uitdagings wat voor hulle lê. Hulle is bereid (om onder haglike omstandighede) gemeentes van die grond af te gaan opbou. Waar talle van die ouer predikante net wil sit en ontvang, werk talle van die jong predikante met ander gesindhede en ander verwagtinge. Hulle besef dat die slagspreuk "ds Nell will and can provide" 'n mite is. Hulle besef dat hulle moet werk as hulle wil oorleef. Die volgende voorbeeld word na verwys: Ds Joël Mmako (is tans met 'n M-studie in Dogmatiek besig) het met die hulp van die Ring van Johannesburg en Swartkopgemeente binne vyf maande 400 volwassenes en 300 kinders in 'n plakkerskamp vergader. Al is daar nie eers 'n dak oor die mense se koppe nie, hou hulle eredienste, word daar kategeese gegee en word daar reuse barmhartigheidswerk gedoen in die naam van 'n voedingskema.

Die belangrikste kenmerk van die HKSA, is die toestand van armoede waarin die lidmate hulle bevind. Navorsing wat deur die HTO onderneem is, het aan die lig gebring dat die HKSA grootliks uit vroue (en meestal ou vrouens) met kinders (of dan kleinkinders) bestaan. Die meeste van hierdie vrouens leef slegs van hulle staatspensioen. Hiermee moet van hulle tot veertien kinders, kleinkinders en weeskinders aan die lewe hou. Hierdie kultuur van armoede dra by tot die VIGS-pandemie wat ook al sy vingers om die lidmate van die HKSA geslaan het.

'n Ander kenmerk van die HKSA, is die onwilligheid en onvermoë van die lidmate om vir die predikante te sorg. Hierdie kultuur van nie-sorg-vir-predikante is egter tipies aan Afrika. Om op hierdie terrein 'n positiewe wending te bring, gaan nog baie jare se harde werk kos. Daar is gelukkig hier en daar wel tekens van begrip van wat verwag word ten opsigte van finansiële selfstandigheid.

Uit bogenoemde behoort dit duidelik te wees dat die predikante van die HKSA onder uiters haglike omstandighede leef. Talle van hulle ontvang maandeliks slegs die hulpbedrag van R425 per maand wat sinodaal deur die NHKA bygedra kan word.

Sommige ontvang gelukkig verdere finansiële hulp van ringe en/of gemeentes van die NHKA. Meestal is dit ook maar klein bedraggies. Aangesien die HKSA gemeentes nie self vir hulle predikante kan of wil sorg nie, is die enigste oplossing deelsorgbediening, met al die negatiewe konsekwensies wat dit mag inhou.

Twee van die suksesverhale van die HKSA verdien vermelding. Die Hervormde Susters Vereniging (HSV) is in baie opsigte die ruggraat van die HKSA. Onder leiding van mev. RM Mogashoa (Mamelodi; voorsitter) en BM Letshabo (Potchefstroom; sekretaris), het die HSV in die laaste jare van krag tot krag gegaan. In 1988, 1991, 1995, 1999 en 2001 het hulle groot kongresse gehou. Honderde vroue van regoor die land woon hierdie kongresse by. Talle streekkongresse en -konferensies is ook gehou. Die HSV verdien beslis meer belangstelling en ondersteuning van die NHSV van die NHKA. Die Hervormde Jeugvereniging (MBB) het die laaste jare onder die leiding van mnr. S Dlamini, (voorsitter) en L Joubert (sekretaris) met rasse skrede vooruitgegaan. 'n Nasionale jeugkongres is gedurende 1999 vir die eerste keer gehou. Dit is bygewoon deur ongeveer 400 jongmense. Daarná het talle ringskonferensies plaasgevind. By die HTO was daar al 'n paar sulke byeenkomste wat deur sowat 250 persone per keer bygewoon is. Menere Dlamini en Joubert behoort al die ondersteuning te kry wat hulle verdien. Hierdie jong manne (en vroue) kan en sal die HKSA-skip gedraai kry, mits hulle die nodige ondersteuning kry. Onthou! Hulle het skaars geld om 'n koevert te koop.

'n Mens kry soms die indruk dat dinge in die HKSA nie kan en wil vlot nie. Dan weer, ewe skielik, kry mens die indruk dat die HKSA, in terme van Afrika-standaarde, uiters suksesvol is. Oor die Paasaweek is daar byvoorbeeld reuse byeenkomste in die HKSA-gemeentes gehou. Volgens berigte was kerkgeboue op talle plekke te klein om die groot getalle mense te huisves.

Ten spyte van talle frustrasies, versoek die Raad vir Apostolaat die Kerk om met entoesiasme by die HKSA betrokke te bly. Dit is ons kind en broer. Familie gooi mekaar nie weg nie, maar help, bemoedig en tug. Laat ons saamwerk, tot uitbreiding van die koninkryk in Afrika!

BESLUIT

1. Die onafhanklikheid en die selfstandigheid van die HKSA word erken.
2. Die HKSA word steeds as 'n selfstandige en onafhanklike Kerk verder ondersteun binne die beperkinge en ruimte van die NHKA se sinodale- en ringsbegrotings.
3. Finansiële steun aan die HKSA vind plaas binne die beweegruimte van die jaarlikse begroting.

4. Daadwerklike leiding word aan die HKSA verskaf, met die oog op finansiële selfstandigwording.
5. Alle bestaande praktyke wat voogdyskap ten opsigte van die HKSA impliseer, word uitfaseer. Die HKSA word gevra om sy Kerkwet dienoooreenkomstig aan te pas.
6. **Die pos van Superintendent vir Sending word verander na Sekretaris vir Apostolaat.**
7. Die Sekretaris vir Apostolaat verskaf op versoek van die HKSA hulp en bystand aan die Kerk.
8. Die Raad vir Apostolaat kry opdrag om binne die volgende drie jaar ondersoek te doen na die moontlikhede vir rasionalisasie binne die kantoor van die Sekretaris vir Apostolaat. Die volgende Algemene Kerkvergadering besluit oor die voorstelle van die raad.
9. Die vergadering doen 'n beroep op elke kerkraad om soveel persone as moontlik te vind wat bereid is om per aftrekorder 'n skenking te maak aan die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika vir die versorging van predikante van dié Kerk.
10. Dank en waardering word teenoor die Sekretaris vir Apostolaat, ds LJJ Nell, vir sy onvermoeide arbeid, dikwels onder moeilike omstandighede en oor groot afstande.

(v) Verdere pogings tot missionêre arbeid

In skaamte sal die Kerk moet erken dat daar nie veel gedoen is op die terrein nie. Die na-binne-gerigtheid van die Kerk het verhoed dat daar op hierdie gebied noemenswaardige projekte aangepak is. Daar was egter wel binne die Kerk 'n poging wat vermelding verdien, naamlik die "Johannesburg-Middestad-Projek".

Die volgende komitee het aan hierdie saak aandag gegee:

Ds CJA Simpson (voorsitter), dr JC van der Merwe (visevoorsitter), ds IM Lombard (sekretaris), ds C le Roux as voorsitter van Ring van Johannesburg, di AJ Groenewald, J Coetzee, Die Ondersteuningsraad van Johannesburg, mnr J Wessels, ds LJJ Nell en ander lede.

Die komitee lewer soos volg verslag:

Die komitee vir Middestadsbediening het by verskeie geleenthede vergader. Die komitee is steeds van oortuiging dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika die kerkgebou te Kapteijnstraat in Hillbrow nie moet verkoop nie, maar dat die Kerk betrokke moet bly by die Middestadsbediening. Trouens die komitee sou wou sien dat die Kerk self meer betrokke raak by die Middestadsbediening as net deur 'n kerkgebou beskikbaar te stel vir iemand anders. Die komitee het oorweging geskenk aan die moontlikheid om betrokke te raak by die opleiding van die vrywilligers wat tans deur die Bethesda Fellowship gebruik word om die evangelie uit te dra. Daar is ook sosio- en maatskaplike nood in die gemeenskap wat meebring dat daar ook op hierdie gebied betrokke geraak kan word. Die Kerk het tans 'n formele kontraktuele ooreenkoms ten opsigte van die gebruik van die kerkgebou met Bethesda Fellowship. Daar word egter beplan om hierdie ooreenkoms te laat verval en om dan met MES 'n ooreenkoms aan te gaan wat vir die Kerk baie groter moontlikhede van intensiewer betrokkenheid by die Middestadsbediening inhou.

BESLUIT

1. Die Komitee vir Middestadsbediening en die Raad vir Apostolaat versoek dat die kerkgebou in Kapteijnstraat Hillbrow nie noodwendig verkoop hoef te word nie, maar dat dit indien nodig aangewend word vir apostolêre aktiwiteite.
2. Ampsdraers, lidmate en gemeentes word versoek om in die volgende termyn daadwerklik op die missionêre gerigtheid van die Kerk te konsentreer.
3. Dit word opnuut aanvaar dat die Kerk 'n sendingtaak teenoor mense van ander godsdienste het. Die vergadering aanvaar nie die gedagte van die gelykwaardigheid van alle godsdienste nie.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN KURATORIUM

Die volgende vyf persone is verkies:

Dr E van Eck
Ds J Coetzee
Dr DJC van Wyk (jr)
Ds AC Kuyper
Dr DJC van Wyk (snr).

(Saam met drr PJ de Beer en HJ Botes wat reeds verkies is, is die Kuratorium volledig saamgestel).

(a) *Beskrywingspunte vanaf ringsvergaderings*

(aa)

APOSTOLAATSFONDS: RING VAN NOORD-KAAPLAND

In die lig van die uitgebreide evangelisasieveld in terme van die Kerkorde, Ordinsansie 5.7, word 'n apostolaatsfonds gestig waaruit die sendingwerk (Ordinsansie 5.7.1), en evangelisasie (Ordinsansie 5.7.2), gefinansier word.

Motivering

Die ring ag dit nodig dat naas die Sendingfonds wat die subsidiëring van die HKSA ten doel het, 'n apostolaatsfonds daargestel moet word vir sendingwerk in eie geledere ten dienste van die Kerk.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(bb)

AANWENDING VAN PINKSTEREREDIENSDEURKOLLEKTE IN RINGSVERBAND: RING VAN NOORD-KAAPLAND

Die Pinkstereredienskollekte word ook in ringsverband gebruik vir sending in eie geledere.

Motivering

Die Ring van Noord-Kaapland sien sending as 'n opdrag van Christus aan Sy kerk. Die handeling van die Apostels dui duidelik die werk van die Apostels aan. By die lees van dié Bybelboek is dit duidelik dat sending 'n dubbelloop saak is, gerig eers op die volksgenote en daarnaas op die heidene. Sending het ongelukkig 'n konnotasie gekry dat dit die verkondiging van die evangelie aan swartes sou wees met die gepaardgaande humanitêre sorg. Dit is veral die werk van die Roomse Kerk en die Londons Missionary Society wat hiervoor verantwoordelik was. Hierdie opvatting het 'n baie negatiewe effek op sending gehad. Verder is die eerste verantwoordelikheid van die Kerk die sending na die volksgenote wat geheel agterweê gelaat is. Dit strek die ring tot groot kommer. Die ring wil aan die sending

aan volksgenote dringend aandag gee en die nodige fondse word daarvoor benodig. In die lig daarvan dat Pinksterediensdeurkollektes vir sending geoormerk is, beveel die ring aan dat die Pinksteredienskollekte ook in ringsverband vir sending in eie geleedere aangewend kan word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(cc)

MISDAADSYFER EN PLAASMOORDE: OPROEP AAN HKSA OM AANDAG AAN DIE SAAK TE VERLEEN IN BEDIENING AAN SY LIDMATE: RING VAN MAQUASSI

Dit word onder die HKSA se aandag gebring dat die hoë misdaadsyfer en plaasmoorde negatief inwerk op lidmate se bereidwilligheid om finansieel by te dra vir sending en die werk van die HKSA. Die HKSA word versoek om aandag daaraan te gee in die bediening aan sy lidmate.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

(vi) Evangelisasie

(a) *Algemeen*

Dit is bekend dat Nederduitsch Hervormde Kerk in die laaste dekade of wat duisende lidmate verloor het. Duisende lidmate het hulle rug op die Kerk en waarskynlik op die evangelie gedraai. Dit is ewe bekend dat ons by 'n kruispunt in ons geskiedenis gekom het. Afgesien van die feit dat die Kerk besig is om te verklein, is die Kerk ook besig om te verouder en te verarm. Die Kerk sal moet besluit of hy die duisende verlore lidmate wil gaan opspoor of nie. Die Kerk sal moet besluit of hy werklik aan die gelykenisse van die verlore skaap, die verlore muntstuk en die verlore seun (Luk 15) gehoorsaam wil wees of nie.

Sekere gemeentes en ringe het wel begin erns maak met die opdrag om evangelisasiewerk te doen. Die oorgrote meerderheid staan egter nog koud en

belangeloos teenoor dié opdrag.

Die Raad vir Apostolaat het op 17 Augustus 2001 'n simposium aangebied oor die denk- en leefwêreld van kerkvervreemde lidmate. Die hoop bestaan dat hierdie en soortgelyke simposia in die toekoms, ampsdraers en gemeentes sal inspireer om daadwerklike gehoorsaamheid aan Christus se opdrag tot die doen van evangelisasie te betoon.

BESLUIT

1. Ampsdraers en lidmate van die Kerk word opgeroep om daadwerklike aandag aan die evangelisasie-opdrag te gee. Gemeentes word versoek om nougeset te let op die opdragte van onder andere Lukas 15.

(b) *Besluite van die 65ste Algemene Kerkvergadering*

(aa) *Toerustingskursusse*

Die "Getroue Getuies"-kursus as toerustingsmateriaal mag vir evangelisasie gebruik word. Die GETP-kursus bly ook steeds van krag.

Predikante is gewys op die Kerkorde, spesifieke Ordinansies 2.1.5 (g) en 2.1.5 (vi), (ix), (xi) en (xix) en

- * al die ampsdraers en lidmate van die Kerk is daartoe opgeroep om getrou te bly aan die opdrag om in woord en daad getuies te wees van God se genade, goedheid, vergiffenis en oordeel oor die sonde van ongehoorsaamheid aan Hom
- * al die predikante van die Kerk is daartoe opgeroep om bestaande toerustingsmateriaal te benut, nuwe toerustingsmateriaal te help skep en daadwerklike pogings aan te wend om lidmate toe te rus sodat hulle hulle dienswerk as kerk in die wêreld kan verrig.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wil graag weer die besluit onder die aandag van die 66ste Algemene Kerkvergadering bring.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(bb)

Onafgehandelde take van die Raad vir Maatskaplike Sake

Die volgende take was onafgehandel of in proses om afgehandel te word:

- * Egskeiding: Dr P van Staden is feitlik klaar met sy navorsing.
- * Korruptsie, bedrog en diefstal: Hierdie navorsing kon nie afgehandel word nie.
- * Arbeidsetiek en stakings: Hierdie navorsing is nie voltooi nie.
- * Geregtigheid en regstellende aksie: Prof IWC van Wyk is nog besig met navorsing.
- * Aborsie: Dr J Otto is nog besig met navorsing.
- * Die "groentema": Dr J Otto was nog besig met navorsing.
- * Die vrou as lidmaat en as ampsdraer: Ds MD Robbertze en 'n span vrouepredikante is nog besig met navorsing.
- * Preekbundel oor etiese temas: Die projek is laat vaar as gevolg van 'n gebrek aan geld.
- * Pensioenvoordele vir bejaardes: Ds RJ Coertze is besig met die ondersoek.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die opdragte na die Raad vir Apostolaat deurgegee.

Die raad het geen verslag oor dié aangeleenthede gelewer nie.

BESLUIT**1. Die nuutverkose raad gee aandag aan die sake.**

(vii)

Bestryding van valse leerstellings (Ordinansie 5.7.3)

(a)

Inleidend

Ordinansie 5.7.3 bepaal: "Die Kerk bestry alle wêreldbeskouings, filosofieë, ideologieë en dwaalleringe wat met die Woord van God, belydenisse en belydenisskrifte van die Kerk in stryd is, deur die evangelie in die wêreld te verkondig".

Die Komitee vir Kultuurkritiek van die Raad vir Apostolaat het jaarliks 'n simposium aangebied waar kerk en wêreld, teologie en filosofie met mekaar in gesprek kon tree. Die volgende verslag van die Komitee sal aan die Vergadering 'n goeie aanduiding gee van wat daár gebeur het:

Verslag Simposium 1999

Die Komitee vir Eietydse Kultuurkritiek se eerste simposium, gehou op 20 Augustus 1999 op die kampus van die Universiteit van Pretoria, het 'n algemene inleiding tot eietydse kultuurkritiese probleme aan die orde gestel. Die simposium is deur sowat dertig gaste bygewoon, waaronder personelede van die Fakulteit Teologie en Departement Filosofie aan die Universiteit van Pretoria, asook enkele persone wat van buite die Kerk en universiteit 'n waardevolle inset kon lewer. Drie referate is by hierdie simposium aangebied:

- * *Verby die geweld van die metafisika. 'n Besinning oor die Christelike erfenis en sekularisasie*, deur mnr M Schoeman, dosent in filosofie. Die referaat is reeds gepubliseer in *Hervormde Teologiese Studies* en is by die simposium maar ook wyer in die Kerk en plaaslike teologiese kringe baie gunstig ontvang.
- * *Is daar in Afrikaans 'n filosofiese tradisie?*, deur prof P Duvenage, dosent in filosofie. Die referaat is reeds gepubliseer in *Hervormde Teologiese Studies*.
- * *'n Perspektief op die Hervormde Kerk en rassisme*, deur prop E Wolff, nagraadse student en tydelik-deeltydse dosent in godsdienswetenskap.

Verslag Simposium 2000

Die Komitee vir Eietydse Kultuurkritiek se tweede simposium, gehou op 18 Augustus 2000 op die kampus van die Universiteit van Pretoria, het as tema *Die Kerk en identiteitsdenke* gestel. Hierdie simposium is ook goed bygewoon en kon geslaagd afgehandel word. By hierdie simposium is die volgende vier referate aangebied:

- * *Die Kerk en identiteitspolitiek*, deur dr G M J van Wyk. Die referaat is teen Oktober 2000 reeds vir publikasie in *Hervormde Teologiese Studies* voorgelê.
- * *Die eietydse moraliteitskrisis en die Kerk*, deur mnr M Schoeman dosent in filosofie. Die referaat is reeds voorgelê en aanvaar vir publikasie in *Hervormde Teologiese Studies*.
- * *Nietzsche en die teater*, deur prof D Goosen dosent in godsdienswetenskap. Die referaat is teen Oktober 2000 reeds vir publikasie in *Hervormde Teologiese Studies* voorgelê.
- * *Instrumentele rasionaliteit en die Kerk*, deur dr CJ Beukes. Die referaat is reeds voorgelê en aanvaar vir publikasie in *Hervormde Teologiese Studies*.

Hoewel die bydraes by die simposia van 1999 en 2000 as van intellektuele aard

beskou moet word, staan dit in geen opsig esoterie en vreemd ten opsigte van die werk van die Kerk nie. Deurslaggewend was die pogings om die inhoud van dit wat aangebied is, telkens toepaslik vir die Kerk te stel. Die Komitee vir Eietydse Kultuurkritiek spreek waardering teenoor die Kerk uit vir die middele wat daargestel is om hierdie belangrike werk te kon doen.

Soos reeds gestel, is hierdie komitee se werksaamhede as gevolg van die rasionalisasieplan van die Raad vir Apostolaat, gestaak. Die raad het geoordeel dat die gesprek tussen teologie en filosofie, kerk en wêreld, moet voortgaan. In die lig hiervan het die raad op 17 Augustus 2001 'n simposium aangebied onder die tema "Die denk- en leefwêreld van lidmate op die rand van en buite die Kerk". Die volgende sprekers het opgetree: Prof IWC van Wyk (inleidende lesing), dr HJ Botes (die plattelandse kerkvervreemde), dr PB Boshoff (die industriële kerkvervreemde), dr CJ Beukes (die jong kerkvervreemde).

Die raad sal jaarliks 'n simposium aanbied waar teologie en filosofie met mekaar in gesprek kan tree. Hierdie simposium sal dit ook ten doel hê om soveel moontlik mense binne en buite die Kerk te betrek, en om die apostolêre taak van die Kerk te bevorder.

BESLUIT

1. Die vergadering neem kennis van die werksaamhede van die Raad vir Apostolaat in die verband.

(b) *Beskrywingspunt*

(aa)

HERBEWOORDING VAN DIE OPSKRIF VAN ORDINANSIE 5.7.3 EN ORDINANSIE 5.7.3: RAAD VIR APOSTOLAAT

Die opskrif van Ordinasie 5.7.3 en die Ordinasie self word gewysig om soos volg te lees:

5.7.3 Apologie

Die Kerk *verdedig die waarheid van die evangelie teen alle wêreldbeskouings, filosofieë, ideologieë en dwaalleringe wat met die Woord van God, belydenisse en belydenisskrifte van die Kerk in stryd is, deur die evangelie in die wêreld te verkondig.*

Motivering

- * In ons huidige samelewing en tydsgewrig het die gedagte van *bestryding* onvanpas geraak. In ons samelewing sal die aantekening van *apologie*, 'n baie beter strategie wees om in te tree vir die evangelie.
- * Die herbewoording van hierdie Ordinansie sal die *apologie* deel maak van die Kerk se apostolaatsvisie. Reg deur die eeue was die *apologie* die gepaste wyse om in te tree vir die waarheid van die evangelie in 'n vyandige wêreld. Op hierdie wyse sal die Kerk uit ryke teologiese tradisies van die verlede en hede kan put, wat op hierdie stadium by hom verbygaan.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
2. Die Raad vir Apostolaat kry opdrag om die Kerk in te lig oor sy apologetiese taak.

(viii) Jode-sending

(a) *Inleidend*

Die Raad vir Apostolaat is versoek om uitspraak te lewer oor hoe hierdie deel van die Kerk se werk genoem moet word.

As die vorige agendas van die Algemene Kerkvergadering ondersoek word, blyk dit dat daar aanvanklik van "Arbeid onder Israel" gepraat is. Die raad waaronder hierdie werk gesorteer het, is egter afwisselend aangedui as die Raad vir Arbeid onder Israel en die Raad vir Arbeid onder Jode.

In die agenda van 1983 het daar 'n wysiging voorgekom, aangesien die werk ook as "arbeid onder die Jode" beskryf is, hoewel die begrip "arbeid onder Israel" weer later gebruik word. In 1986 is die raad vervang deur die Raad vir Godsdienste.

Die Kerkwet (1986 - 1992) het gepraat van die Kerk se plig om die evangelie te verkondig aan die Jode. In die Kerkorde word daar gepraat van Jodesending en dit het aanleiding gegee tot die versoek om aan die benaming aandag te gee, aangesien dit dalk beter sou wees om die werk as Sending onder die Jode te beskryf.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(b) *Beskrywingspunt*

(aa)

**WYSIGING VAN DIE OPSKRIF EN INHOUD VAN ORDINANSIE 5.7.4 :
GETUIENISTAAK TEENOR DIE JODE: RAAD VIR APOSTOLAAT**

Ordinansie 5.7.4 word gewysig om soos volg te lees:

5.7.4 DIE GETUIENISTAAK TEENOR DIE JODE

Die Kerk het ook die roeping om Jesus Christus aan die Jode te verkondig.

Motivering

Die Raad vir Apostolaat beveel aan dat daar weggedoen moet word met die huidige benaming en dat daar in lyn met die res van die Kerkorde, eerder gepraat moet word van die *Getuienistaak teenor die Jode*. Die raad is van oordeel dat dit hierdie besondere deel van die Kerk se werk beter sal omskryf.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(ix) *Hervorming*

Die Ned Herv Kerk, as 'n kerk van die Reformasie, het die plig om homself voortdurend te hervorm na die eise van God se Woord. Wanneer die Ned Herv Kerk 'n kerk wil wees wat ook na buite gerig is - 'n kerk wat missionêr bestaan - sal daar noukeurig daarop gelet moet word op die kerklike praktyk. Om vreemdelinge en mense wat van die Kerk vervreemd geraak het, binne die Kerk op te neem, gaan bepaalde gesindhede verg. Missionaat en evangelisasie sal nie slaag nie, tensy dit gepaard gaan met 'n wyse van kerk-wees wat die apostolaat van die Kerk komplementeer.

Die Kerk het ook 'n hervormingstaak teenoor ander kerke en kerkgroeperinge. Die Kerk sal byvoorbeeld via die HTO 'n sinvolle bydrae kon lewer tot die toerusting van die "leraars" en "profete" van die Onafhanklike Afrika Kerke. Op hierdie wyse sou ons kon bydra tot die noodsaaklike hervorming van sekere van hulle praktyke.

BESLUIT

1. Ampsdraers en lidmate word versoek om só op te tree, dat dit nie die missionêre pogings van die Kerk skade berokken nie.
2. Die HTO word versoek om pogings aan te wend om by te dra tot die hervorming van die "leer" en kerklike praktyke van die Onafhanklike Afrika Kerke.

(x) Getuienisse teenoor mense in inrigtings

Die talle inrigtings van allerlei aard, bied talle geleenthede vir missionêre arbeid. Vanaf tronke tot psigiatrisse inrigtings, vanaf hospitale tot verbeteringskole, vanaf ouetehuse tot klinieke, almal kan deur Woordverkondiging bereik word.

BESLUIT

1. Ampsdraers en lidmate word versoek om die geleenthede wat daar is om Woordverkondiging in inrigtings te doen, te gebruik.

(xi) Getuienislewering teenoor die gemeenskap en die owerhede

(a) *Studie oor homoseksualiteit*

In Augustus 2000 het die Hervormde Teologiese Kollege (HTK) 'n ope dag aangebied oor die tema *homoseksualiteit*. Proff IWC van Wyk, PA Geyser en mnr PJ Cilliers het by dié geleentheid referate gelewer. Hierdie dag is deur talle mense bygewoon. Die saak het ook wye mediadekking geniet. In opvolging van hierdie opedag het die Raad vir Apostolaat 'n studiedag belê onder die voorsitterskap van prof TFJ Dreyer. Die volgende persone het die dag bygewoon, memoranda voorgelê en aan 'n lang bespreking deelgeneem: Proff TFJ Dreyer, IWC van Wyk, PA Geyser, drr GMJ van Wyk, N Louw, ds G van R Els, mnr PJ Cilliers en adv LJ Pienaar. Uit albei dae het dit geblyk dat daar diepgaande, en waarskynlik onoorbrugbare meningsverskil(le) oor homoseksualiteit bestaan. Daar is egter besluit dat hierdie studiegroep sy navorsing en gesprek sal voortsit.

BESLUIT

1. Die studiegroep oor homoseksualiteit gaan voort met sy navorsing en debat. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan persone byvoeg tot hierdie studiegroep.
2. Die studiegroep word versoek om verskillende memoranda aan die ringsvergaderings van 2003 voor te lê vir kennisname en bespreking. Ander studiegroepe (uit gemeentes, ringe en ander instansies van die Kerk) kry ook die geleentheid om memoranda aan ringsvergaderings voor te lê. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aanvaar verantwoordelikheid vir die keuring en versending van die verskillende memoranda.
3. In die lig van die kommentaar vanaf ringsvergaderings en ander vergaderings van die ampte, stel die studiegroep twee of meer voorleggings vir die 67ste Algemene Kerkvergadering saam. Die 67ste Algemene Kerkvergadering besluit oor die Kerk se standpunt oor homoseksualiteit.
4. Die huidige besluite van die Kerk oor homoseksualiteit bly geldig totdat ander besluite geneem is.

(b) *Beskrywingspunt*

(aa)

ONDERSOEK NA HOMOSEKSUALITEIT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem 'n studiekommissie, bestaande uit kenners uit die verskillende relevante dissiplines om die 67ste Algemene Kerkvergadering met 'n verslag en advies te bedien oor die Kerk se standpunt en hantering ten opsigte van homoseksualiteit. In die ondersoek geniet die volgende aspekte aandag:

- * 'n Eksegeties-teologiese perspektief op seksualiteit en seksuele oriëntasie.
- * Die handves vir Menseregte.
- * Die arbeidsreg.
- * Sosiologiese, pedagogiese en psigologiese insigte word verdiskonteer.

Motivering

Sedert die Hervormde Kerk in 1986 tydens die Algemene Kerkvergadering besluite geneem het oor die Kerk se houding teenoor homoseksualiteit en homoskseuele persone, het daar ingrypende veranderinge in die samelewing ingetree wat die Kerk in sy besluite moet verdiskonteer. So, byvoorbeeld, het die Handves vir Menseregte deel van die land se grondwet geword en oefen op sy beurt 'n belangrike invloed uit op die arbeidsreg. Die Handves bepaal dat daar nie teenoor iemand gediskrimineer mag word op grond van sy of haar seksuele oriëntasie nie. Nuwere eksegetiese resultate toon aan dat die Bybelgedeeltes wat tradisioneel gebruik is om die Kerk se standpunt te begrond, nie so reglynig op homoseksualiteit van toepassing gemaak kan word nie. Vanuit verskillende dissiplines is daar ook nuwe insigte oor die twee standpunte, naamlik dié van konstitusionele- of verworwe homoseksualiteit.

Teenoor hierdie nuwe insigte en veranderinge in die samelewing, staan die Bybelse riglyn dat die heteroseksuele verhouding van een man en een vrou, binne die verhouding van wedersydse trou in die huwelik, die ideale ruimte is waarbinne die gawe van seksualiteit tot sy volle vervulling, as rekreasie en moontlike prokreasie, kan kom. Alle moontlike variante van seksuele intimiteit, of dit nou hetero-seksueel, of homo-seksueel van aard is, word as losbandigheid beskryf en skaad hierdie ideaal.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is ook gekonfronteer met 'n versoek van 'n gewese predikant van die Kerk dat die Kerk weer opnuut besin oor sy siening ten opsigte van homoseksualiteit.

In die lig van hierdie motivering is dit noodsaaklik dat die Kerk weer 'n indringende studie oor die aangeleentheid van homoseksualiteit sal doen om uiteindelik te kom tot 'n standpunt wat enersyds teologies begrond is en andersyds 'n antwoord te bied op die vraagstelling van ons tyd.

BESLUIT

1. Die geamendeerde beskrywingspunt word aanvaar.
2. Die volgende studiekommissie oor homoseksualiteit word benoem met die oog op studie en aanbevelings aan die 67ste Algemene Kerkvergadering:

Prof IWC van Wyk
Prof PA Geyser
Prof TFJ Dreyer
Prof J Buitendag
Ds G van R Els
Adv LJ Pienaar

Dr FJ Boshoff
Dr JP Naudé
Dr WA Dreyer.

(c) *Plaasmoorde*

(aa) *Algemeen*

Uit ringsverslae blyk dit dat die Algemene Kerkvergadering sy stem oor die plaasmoorde sal moet verhef. Afgevaardigdes is versoek om tydens die vergadering voorstelle in dié verband in te dien.

BESLUIT

1. Die voorstelle word behandel by punt (c)(bb).

(bb) *Beskrywingspunt*

KOMMER OOR ONVERMOË VAN OWERHEID OM MISDAAD TE BÊKAMP EN DIE INSTEL VAN WETGEWING WAT KERKE EN CHRISTENGELOWIGES BENADEEL : RING VAN BRAKPAN

Ernstige kommer en misnoeë word uitspreek oor die oënskynlike onvermoë van die owerhede om misdaad te bekamp en die nek in te slaan. Hierdie aangeleentheid ontsê mense om hulle menseregte, soos vervat in die grondwet van die land, maar meer nog, soos deur die Woord van God beskerm word, uit te leef. Dit is vir die Kerk onaanvaarbaar dat die sesde gebod op so 'n growwe wyse oortree word.

Die roeping van die kerk is om die blye boodskap van Jesus Christus, die gekruisigde en opgestane Heer, as die enigste Verlosser te bely en in die wêreld te verkondig. In die lig van ons Here se opstanding en oorwinning oor die dood, kan die Kerk nie daarmee saamleef as dit blyk dat daar meer respek en meeleving geopenbaar word teenoor die dood as teenoor die lewe nie.

Met bogenoemde in gedagte, word die volgende aangeleenthede genoem wat trauma by baie mense veroorsaak en waaroor die Kerk nie mag swyg wanneer dit daaroor gaan nie:

- * Moorde spesifiek op plase, maar ook enige vorm van doodslag in die algemeen.
- * Skakings.
- * Huisbrake.
- * Aborsiewetgewing.
- * Wettiging van prostitusie.
- * Belastinge op kerklike eiendomme.
- * Wegneem van subsidies van kinderskole en bejaardesorg.
- * Pornografie.

Hierdie lys kan uitgebrei word, maar kan saamgevat word as 'n totale vermoë om die reg op lewe te beskerm. Stilswyend ly die Woordverkondiging skade wanneer dit vir ampsdraers gevaarlik raak om die evangelie uit te dra by wyse van huisbesoek, sending en evangelisasie.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek om weer eens met die owerhede hieroor gesprek te voer en te eis dat die owerhede 'n openbare standpunt sal handhaaf teenoor minderheidsgroepe van die kerk, waarin gelowiges opgeroep word tot geloof in Jesus Christus, midde in nood.

BESLUIT

Die volgende geamendeerde beskrywingspunt word aanvaar:

1. Ernstige kommer en misnoë word uitspreek oor die oënskynlike onvermoë van die owerhede om misdaad te bekamp en die nek in te slaan. Hierdie aangeleentheid ontsê mense om hulle menseregte, soos vervat in die grondwet van die land, maar meer nog, soos deur die Woord van God beskerm word, uit te leef. Dit is vir die Kerk onaantoonbaar dat die sesde gebod op so 'n growwe wyse oortree word.

Die roeping van die kerk is om die blye boodskap van Jesus Christus, die gekruisigde en opgestane Heer, as die enigste Verlosser te bely en in die wêreld te verkondig. In die lig van ons Here se opstanding en oorwinning oor die dood, kan die Kerk nie daarmee saamleef as dit blyk dat daar meer respek en meeleving geopenbaar word teenoor die dood as teenoor die lewe.

Met bogenoemde in gedagte, word die volgende aangeleenthede genoem wat trauma by baie mense veroorsaak en waaroor die Kerk nie mag swyg wan-

neer dit daaroor gaan nie:

- * Moorde spesifiek op plase, maar ook enige vorm van doodslag in die algemeen.
- * Skakings.
- * Huisbrake.
- * Aborsiewetgewing.
- * Wettiging van prostitusie.
- * Belastings op kerklike eiendomme.
- * Subsidies aan kinders en bejaardesorg het nie tred gehou met inflasie nie.
- * Pornografie.

Hierdie lys kan uitgebrei word, maar kan saamgevat word as 'n totale onvermoë om die reg op lewe te beskerm. Stilswyend ly die Woordverkondiging skade wanneer dit vir ampsdraers gevaarlik raak om die evangelie uit te dra by wyse van huisbesoek, sending en evangelisasie.

2. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek om weer eens met die owerhede hieroor gesprek te voer en te eis dat die owerhede 'n openbare standpunt sal handhaaf teenoor minderheidsgroepe van die kerk, waarin gelowiges opgeroep word tot geloof in Jesus Christus, midde in nood.
3. Die vergadering versoek die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om in samewerking met die Konvent van Reformatoriese Kerke aandag te gee (om so die samewerking van ander kerke in die verband te probeer kry) aan 'n verootmoedigingsgeleentheid in die lig van die heersende misdaad in die land.
4. Lidmate word aangemoedig om by plaaslike gemeenskaps-polisieringsforums en kommandos (GPF), betrokke te raak.

**DIE VERGADERING VERDAAG VIR AANDETE OP DONDERDAG
4 OKTOBER 2001**

--- oOo ---

**HERVATTING VAN DIE VERGADERING NA AANDETE OP DONDERDAG
4 OKTOBER 2001**

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN DIE RAAD VAN FINANSIES

Die volgende lede is verkies:

Ds CL. Badenhorst
Dr PT van Rooyen
Dr PJ van Zyl
Mnr GS van Wyk
Dr NJS Kock
Mnr J Combrinck.

'n Herstemming vind plaas tussen die volgende persone om nog een lid te verkies:

Mnr BJ Coertze
Ds J Beyers
Ds HT van der Linde
Ds FJ Labuschagne
Ds JJ van Wyk.

- (xii) Ondersoek na skuldbelydenis- en kommunistiese strategieë: Besluit van die 65ste Algemene Kerkvergadering

- (a) *Ondersoek na skuldbelydenis*

In die lig van die ernstige verwarring en verpolitisering rondom die saak van skuldbelydenis in die huidige Suid-Afrikaanse opset, dra die Algemene Kerkvergadering aan sy Kommissie op om gedurende die volgende drie jaar 'n grondige eksegetiese en teologiese studie van al die aspekte rondom die aangeleentheid te laat doen en die 66ste Algemene Kerkvergadering van verslag en advies te laat bedien, ook oor die Kerk se eie optrede, verantwoordelikheid en getuienis.

Die volgende studiekommissie is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem om studie oor die saak te doen:

Prof APB Breytenbach (Sameroeper)
Prof PA Geyser
Prof JLP Wolmarans
Prof IWC van Wyk
Prof LJ Bezuidenhout

Dr JH Breytenbach
Dr JJ Steenkamp
Dr DJC van Wyk (sr)
Oudl GJS Nel.

(b) *Ondersoek na kommunistiese strategieë*

Dit word aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opgedra om dringend ondersoek te doen na kommunistiese strategieë en advies uit te bring hoe die Kerk kommunistiese strategieë effektief kan teenstaan.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Moderamen versoek om 'n studiekommissie te benoem.

Die volgende persone is benoem:

Dr JP Labuschagne (Sameroeper)
Dr J Otto
Dr GMJ van Wyk
Oudl G van der Westhuizen.

Die ondersoek van dié twee sake is saam aangepak deur die Ondersoekkommissie na skuldbelydenis. Geen verslag is ontvang oor die ondersoek na kommunistiese strategieë nie.

(c) *Verslag oor die ondersoek na skuldbelydenis*

Die vergadering neem kennis van die volgende verslag van die sameroeper, prof APB Breytenbach:

Die Ondersoekkommissie oor Skuldbelydenis kon nie tot 'n vergelyking kom oor een enkele beskrywingspunt vir die Algemene Kerkvergadering nie. Die meningsverskille was so radikaal dat daar uiteindelik ooreengekom is om drie voorstelle ter oorweging aan die vergadering voor te lê. Dit verteenwoordig die drie standpunte wat breedweg by die vergaderings van die Ondersoekkommissie na vore gekom het.

Die volgende drie standpunte word gestel:

(aa) *Standpunte van dr DJC van Wyk (sr)*

Verklaring

Na kennisname van wye standpuntstelling oor skuldbelydenis die afgelope jare en

ook van standpunte in dokumente van die Algemene Kerkvergadering se Ondersoekkommissie, verklaar die vergadering soos volg:

- 1. Die Nederduitsch Hervormde Kerk kan die wyses waarop die prosesse van skuldbelydenis oor apartheid die afgelope jare in Suid-Afrika gedryf en gevoer is, asook baie van die inhoude van dié prosesse, nie onderskryf nie. Dit geld onder andere van die volgende:**
 - 1.1 Die teologiese inhoude wat meestal aan sonde/skuld/skuldbelydenis gegee word.
 - 1.2 Die wyse waarop een groep (Blankes, Afrikaners) eensydig verneder, verketter en uitgesonder word as alleen verantwoordelik vir wat die afgelope dekades sleg en verkeerd was. Bedoeld of onbedoeld het dit in baie opsigte die implikasie dat wat die ander gedoen het, goed was. Die onvermydelike indruk is dat 'n vorige meesterkode (naamlik "Blanke baasskap") maar net vervang is met 'n nuwe meesterkode (naamlik "Swart beheer"). Skuldbelydenisse in 'n politieke konteks is daarop gemik om die nuwe meesterkode te legitimeer en die oue te demoniseer. Die Kerk staan reeds beskuldig daarvan dat hy die vorige meesterkode help skep en teologies gelegitimeer het. Dit sou dwaas wees indien die Kerk hom weer verbind tot 'n meesterkode.
 - 1.3 Die onbillike wyse waarop die beleid van segregasie skeefgetrek en swartgesmeer is. Dit geld onder andere die totale negering van historiese en ander faktore wat tot die beleid gelei het, die aanvanklike eerlike intensies van die beleid, asook die positiewe resultate wat dit wel tot gevolg gehad het.
- 2. Die Nederduitsch Hervormde Kerk wil in dié Kerk se eie midde, maar ook na buite oproep tot 'n ewewigtige, Bybelse evaluering van die hede en die verlede van ons land se geskiedenis.**
 - 2.1 Dié ewewigtige beoordeling sluit onder andere die erkenning in dat gruweldade soos verkragting, foltering, moord en rassisme nie met die beëindiging van apartheid opgehou het nie. Die huidige uitwissing van menseleuens deur plaasmoorde en baie ander vorms van gruwelike geweld roep na 'n waarheidsgetroue(r) verantwoording oor skuld en skuldbelydenis voor God en mens.
 - 2.2 Dié ewewigtige beoordeling sluit ook die erkenning in dat individue wat sodanige gruweldade pleeg (en gepleeg het), wel deeglik die vryheid en keuse het (en gehad het) om te weier of om anders te besluit. Hulle sal daarom self aan God verantwoording doen oor hulle wandade. Dié skuld moet nie op die Kerk, 'n owerheid of stelsel afgeskuif word nie.

- 2.3 Dit sluit ook in dat die Nederduitsch Hervormde Kerk kennis geneem het van gruweldade wat onder vaandel van die apartheidsbeleid gepleeg is, ook deur van dié Kerk se eie lidmate. Die Kerk spreek sy smart en berou voor God daaroor uit.
- 3. Die Nederduitsch Hervormde Kerk roep op tot skuldbelydenis voor God en medemens en tot 'n nuwe lewe waarin die liefde van God ons optrede teenoor alle mense sal bepaal.**
- 3.1 Hierdie Algemene Kerkvergadering is diep bewus van ons Kerk se sonde, maar dan sonde in die volle skrikwekkende omvang wat die Bybel daaraan gee: haat, vyandskap, opstand, liefdeloosheid, ongehoorsaamheid en nalatigheid teenoor God en medemens.
- 3.2 Die Kerk roep daarom al die Kerk se ampsdraers en lidmate, maar verder ook alle kerke en mense op tot opregte skuldbelydenis voor God en teenoor mekaar, voortdurend in die erediens en in ons persoonlike geloofslewe, oor alles wat in die oë van die Here verkeerd was en is in ons lewens. Hierdie skuldbelydenis moet gestand gedoen word met 'n nuwe lewe waarin vyandskap en haat geen plek het nie.
- 4. Die Nederduitsch Hervormde Kerk roep alle mense, owerheid en onderdane, op tot geloof in Jesus Christus, die enigste Middelaar tussen God en die mense, die Verlosser en Heiland van die wêreld.**
- 4.1 Die Kerk weet dat daar vir die mensdom op aarde geen ander uitsig en hoop op egte vrede, ware bevryding en volle lewensvervulling is as wat die heilsboodskap van God in Jesus Christus bring nie.
- 4.2 Die Kerk ken uit die Woord die geheim van God se liefde en die Kerk wil, ongeag die pyn oor sy eie skuld teenoor en ongehoorsaamheid aan God, met krag en oortuiging draer van dié geheim na die wêreld bly.
- 4.3 Die Kerk glo in God se vergewing van al ons sonde en skuld op grond van Jesus Christus se offer aan die kruis. Om Hom te ken en die krag van sy opstanding uit die dood te ondervind, is die enigste weg waarlangs die kwaad in ons en om ons oorwin kan word.
- 4.4 Die Kerk verwerp daarom die proses waardeur aanhoudende beskuldigings oor die skuld van die verlede aan die gang gehou word. Wat God in Christus agter die rug gewerp het, mag ons nie weer voor ons stel nie. Laat ons ons liewer in Bybelse gesindheid losmaak van wat agter is en ons uitstrek na wat voor is.

- 4.5 Die Kerk bid vir die genade om te bly volhard in sy enigste roeping en om getrou God se boodskap aan die wêreld te bring: Om Christus ontwil, aanvaar die versoening met God wat Hy bewerk het.

(bb) ***Standpunt van Drr JH Breytenbach & JJ Steenkamp***

Na kennisname van wye standpuntstelling oor skuldbelydenis die afgelope jare en ook van standpunte in dokumente van die Algemene Kerkvergadering se Ondersoekkommissie, verklaar die vergadering soos volg:

1. **Die Nederduitsch Hervormde Kerk kan skuldbelydenis oor apartheid, die wyses waarop die prosesse van skuldbelydenis oor apartheid die afgelope jare in Suid-Afrika gedryf en gevoer is, asook baie van die inhoude van dié prosesse, nie onderskryf nie. Dit geld onder andere van die volgende:**
 - 1.1 Die teologiese inhoude wat meestal aan sonde/skuld/skuldbelydenis gegee word (Vergelyk onder andere die aangehegte stukke).
 - 1.2 Die wyse waarop een groep (Blankes, Afrikaners) eensydig verneder, verketter en uitgesonder word as alleen verantwoordelik vir wat die afgelope dekades sleg en verkeerd was. Bedoeld of onbedoeld het dit in baie opsigte die implikasie dat wat die ander gedoen het, goed was.
 - 1.3 Die wyse waarop verskillende politieke beleidsrigtings vereng word tot een ideologiese "meesterkode" met bese bedoeling, getiteld apartheid.
 - 1.4 Die on-Christelike wyse waarop die nastrewe van 'n afsonderlike bestaan vir elke volk op sy eie grondgebied met gelykberegtiging ten opsigte van staatkundige, ekonomiese, maatskaplike en kulturele ontwikkeling skeefgetrek en swartgesmeer is. Dit geld onder andere die totale negering van historiese en ander faktore wat tot die beleid gelei het, die eerlike intensies daarvan asook die positiewe en opbouende resultate wat dit wel gehad het.
 - 1.5 Die wyse waarop die wêreldwyd bekende strategie om valse skuldgevoelens te wek, gebruik word. Deur dié strategie word die kerk misbruik om valse skuldgevoelens by die Afrikaner te wek oor sy verlede en sy calvinistiese geloof. Die bedoeling is om die vorige bedeling te demoniseer, die huidige bedeling te legitimeer en die Afrikaner tot 'n staat van magtelose ekonomiese, finansiële en tegniese slawerny te reduseer.
2. **Die Nederduitsch Hervormde Kerk wil in dié Kerk se eie midde, maar ook na buite oproep tot 'n ewewigtige, Bybelse evaluering van die hede en die verlede van ons land se geskiedenis.**

- 2.1 Dié ewewigtige beoordeling sluit onder andere die erkenning in dat gruweldade soos verkragting, foltering, moord en rassisme nie 'n oorsaaklike verband met afsonderlike ontwikkeling het nie. In die huidige bedeling het gruweldade soos plaasmoorde, verkragting, foltering, rassisme, korrupsie en baie ander vorms van gewelddadige ongekende afmetings aangeneem. Dit roep na 'n waarheidsgetroue(r) verantwoording oor skuld en skuldbelydenis voor God en mens.
 - 2.2 Dié ewewigtige beoordeling sluit ook die erkenning in dat, te danke aan afsonderlike ontwikkeling, tot die sewentigerjare van die vorige eeu wet en orde gehandhaaf is en alle mense in die RSA in 'n normale burgerlike samelewing geleef het. Dit sluit ook die erkenning in dat sedert die middel sewentigerjare 'n onkonvensionele maoïstiese oorlog in die land op die Afrikaner (Blanke) afgedwing is. Dit het noodwendig onkonvensionele metodes vir verdediging van lewe en eiendom vereis. Daar moet erken word dat in enige oorlogssituasie vrye keuse van die ondergeskikte deur die bevelstrukture weggeëem word. Gruweldade is in die onkonvensionele oorlog aan beide kante gepleeg. Daar is geen rede om skuld vir dié dade op die Kerk of stelsel af te skuif nie.
 - 2.3 Oorlog met al sy gruwels is waarskynlik die lelikste gesig van die sonde. Daarom moet die Kerk almal voortdurend tot vrede oproep.
- 3. Die Nederduitsch Hervormde Kerk roep op tot skuldbelydenis voor God en medemens.**
- 3.1 Hierdie Algemene Kerkvergadering is diep bewus van ons Kerk se sonde, maar dan sonde in die volle skrikwekkende omvang wat die Bybel daaraan gee: haat, vyandskap, opstand, liefdeloosheid, ongehoorsaamheid en nalatigheid teenoor God en medemens.
 - 3.2 Die Kerk roep al die Kerk se ampsdraers en lidmate, maar verder ook alle kerke en mense op tot skuldbelydenis voor God en teenoor mekaar voortdurend in die erediens en in ons persoonlike geloofslewe; oor alles wat in die oë van die Here verkeerd was en is langs die volle linie van ons lewensbestaan.
- 4. Die Nederduitsch Hervormde Kerk roep alle mense, owerheid en onderdane, op tot geloof in Jesus Christus, die enigste Middelaar tussen God en die mense, die Verlosser en Heiland van die wêreld.**
- 4.1 Die Kerk weet dat daar vir die mensdom op aarde geen ander uitsig en hoop op egte vrede, ware bevryding en volle lewensvervulling is as wat die heilsboodskap van God in Jesus Christus bring nie.

- 4.2 Die Kerk ken uit die Woord die geheim van God se liefde en die Kerk wil, ongeag die pyn oor sy eie skuld teenoor en ongehoorsaamheid aan God, met krag en oortuiging draer van dié geheim na die wêreld bly.
- 4.3 Die Kerk glo in God se vergewing van al ons sonde en skuld op grond van Jesus Christus se offer aan die kruis. Om Hom te ken en die krag van sy opstanding uit die dood te ondervind, is die enigste weg waarlangs die kwaad in ons en om ons oorwin kan word.
- 4.4 Die Kerk verwerp daarom die proses waardeur aanhoudende beskuldigings oor die skuld van die verlede aan die gang gehou word. Wat God in Christus agter die rug gewerp het, mag ons nie weer voor ons stel nie. Laat ons ons liever in Bybelse gesindheid losmaak van wat agter is en ons uitstrek na wat voor is.
- 4.5 Die Kerk bid vir die genade om te bly volhard in sy enigste roeping en om getrou God se boodskap aan die wêreld te bring: Om Christus ontwil, aanvaar die versoening met God wat Hy bewerk het.

(cc) ***Standpunt van prof JLP Wolmarans***

Voorgestelde skuldbelydenis

Die Hervormde Kerk bely teenoor God en medemens soos volg oor die stelsel van apartheid:

- * Die stelsel van apartheid is inherent en na sy wese onregverdig en sondig.
- * Die stelsel van apartheid het onmenslike onreg en lyding tot gevolg gehad.
- * Die Hervormde Kerk het die ideologie van apartheid aktief ondersteun.
- * Hoewel die Hervormde Kerk die regering by herhaling versoek het om die stelsel van apartheid op 'n humane wyse te implementeer, het die Kerk nooit teenoor die owerhede getuig of die onmenslike en gruwelike aspekte inherent aan die stelsel self nie.
- * Die Kerk het self 'n stelsel van apartheid in sy midde beoefen, en duld dit steeds.

Die Kerk bied sy onvoorwaardelike verskoning aan

- * teenoor diegene wat in die verlede deur die apartheidsstelsel onderdruk is
- * teenoor persone wat by eredienste van die kerk die deur gewys is op grond van hulle velkleur

- * teenoor persone wat hulle binne die strukture van die Kerk teen apartheid uitgespreek het, en wat teistering en vervolging as gevolg daarvan ervaar het.

Die Kerk onderneem om mee te werk aan die aftakeling van apartheid binne en buite die Kerk. Dit is die Kerk se bede dat daar genesing en versoening in Suid-Afrika mag plaasvind.

BESLUIT

1. Die volgende voorstel en motivering word aanvaar:

- 1.1 Die vergadering gaan direk oor tot die stemming tussen die onderskeie drie voorstelle oor skuldbelydenis, sonder dat enige bespreking oor die aangeleentheid gevoer word.

Motivering

- * Die verslae en memoranda verskyn volledig in die Agenda en kan as gelese beskou word.
- * Die tyd is nie geleë dat daar oor hierdie saak gehandel word nie -
 - ** Ons is reeds byna 10 jaar in die nuwe bedeling in Suid-Afrika en 'n skuldbelydenis nou, is mosterd na die maal.
 - ** Die lidmate worstel met verskillende sake in hierdie nuwe bedeling wat 'n kollektiewe skuldbelydenis tans 'n onbillike eis maak.
- * Die aard van 'n skuldbelydenis enersyds en van die Nederduitsch Hervormde Kerk andersyds maak dit boonop haas onmoontlik.
 - ** 'n Belydenis is 'n eksistensiële aangeleentheid wat binne 'n bepaalde situasie uit die hart gebore word. Vind dit nie spontaan plaas nie, verloor dit egtheid.
 - ** Die Nederduitsch Hervormde Kerk se aard is nie om waarheid proposisioneel vas te lê nie, maar om die lewende God eksistensteel te beleef.
- * Die vergadering besluit dus watter een van die drie voorstelle die Kerk se huidige verstaan van sonde en skuld wat belydenismatig uitgedruk moet word, die beste verwoord.

2. Die verklaring, opgestel deur dr DJC van Wyk (sr), word aanvaar.

AANTEKEN VAN TEENSTEMME

DR JH BREYTENBACH

Ondergetekende, Johan Hendrik Breytenbach, teken sy teenkanting en verwerping van die verklaring wat deur die 66ste Algemene Kerkvergadering aangeneem is, spesifiek die formulering in 2.2. en 2.3 aan. Dit is nie korrek om die skuld op die skouers te plaas van persone wat die verantwoordelikheid vir my en my huisgesin se veiligheid en sorgvrye bestaan gedra het tydens die oorlog nie. Die implikasie van skuld in 2.3 verwerp ek geheel en al en vra geen verskoning vir die verlede nie. Ek versoek dat dit uitdruklik so genotuleer word, sodat selfs die verste geslagte sal weet dat ek geen deel wou hê of sal hê aan die vernedering van my eie mense nie.

DR JJ STEENKAMP, DS ZC ROBBERTS EN DS PJ VAN DER MERWE

Ons wil geen aandeel hê aan 'n skuldbelydenis oor afsonderlike ontwikkeling nie.

F Buys

Hiermee spreek ek my teenstem uit en distansieer ek my van die standpunt oor skuldbelydenis ten opsigte van "apartheid".

Ds LJ Strauss en ALO Strauss

Ondergetekendes wou nie hê dat die Kerk enigsins 'n besluit oor dié saak geneem het nie.

Ds ST Opperman

Ondergetekende stem nie saam met sekere aspekte soos dit verwoord is in die besluit nie. Ek onderwerp my aan die besluit van die vergadering.

Ds AG Strauss

Hiermee my teenstem teen die vergadering se besluit om enige verklarings te maak ten opsigte van skuldbelydenis oor die apartheidsbeleid.

(xiii) Bybelvertaling, -produksie en -verspreiding

(a) *Verslag van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika*

Die visevoorsitter, ds APJ Beukes, verwelkom die volgende persone in die vergadering as verteenwoordigers van die Bybelgenootskap:

Prof JP Oberholzer

Prof APB Breytenbach

Ds WH Steyn

Ds JMJ de Wet

Ds BJ van der Walt (Bybelgenootskap Namibië).

Verskoning word gemaak vir ds Gerrit Kritzinger wat nie teenwoordig kan wees nie.

Proff Oberholzer en APB Breytenbach is teenwoordig om mededeling te maak oor die ondersoek na 'n moontlike nuwe Afrikaanse Bybelvertaling.

Di WH Steyn en JMJ de Wet verteenwoordig die Bybelgenootskap as sekretaris van die Kerk by die Bybelgenootskap.

Di WH Steyn en BJ van der Walt kry geleentheid om inligting aan die vergadering oor te dra.

Die vergadering neem kennis van die volgende verslag van die sekretaris in kerkverband, di. WH Steyn en JMJ de Wet:

Dit bly 'n voorreg vir die Bybelgenootskap van Suid-Afrika om ten volle dienskneg vir die kerk te kan wees. Daarom probeer die Bybelgenootskap deur middel van vertaling, produsering en beskikbaarstelling van die Bybel hierdie taak nakom.

Maar tog so belangrik - die Bybelgenootskap dien die kerk en verwante organisasies, maar eien hulle nie die taak van die kerk toe nie. Die Bybelgenootskap bevestig dat die Heilige Skrif aan alle kerke behoort, maar erken dat die verklaring van die Skrif, die kerke se taak is.

Deur al die jare sedert die selfstandigwording van die Bybelgenootskap van Suid Afrika op 1 November 1965 word gepoog om hierdie beginsel uit te leef, en word daarna gestreef om in samewerking met al die kerke hieraan te voldoen. Die Nederduitsch Hervormde Kerk was deur al hierdie jare ten volle vennoot in al hierdie werksaamhede en juis daarom word die Nederduitsch Hervormde Kerk se betrokkenheid by al hierdie aktiwiteite so hoog waardeur.

Dit is inderdaad vir albei die sekretarisse 'n groot voorreg om ook namens die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika op hierdie terrein van die Kerk diensbaar te kon wees.

Aktiwiteite van die Bybelgenootskap 1 November 1997 tot 31 Oktober 2000

Vertalings

In die verslagtydperk is daar onder andere aan die volgende groot projekte aandaag gegee:

- Afrikaans - Die NAV Verwysingsbybel is gepubliseer en het groot byval by Afrikaanse lesers gevind. Hierdie uitgawe is veral nuttig met Bybelstudie. Die vertaling van die Afrikaanse Bybel vir dowes vorder goed en daar het reeds proefuitgawes verskyn vir Markus en Genesis, asook die kleinere profete, vanaf Daniël tot Maleagi. Prof JP Oberholzer is voorsitter van hierdie projek.
- Noord Sotho - Op 21 Oktober 2000 is die nuwe vertaling van die Noord-Sotho Bybel bekendgestel. Die vertalers aan hierdie projek was die afgelope 25 jaar hiermee besig.
- Suid-Ndebele - In Januarie 1999 is 'n vertalingspan onder leiding van Prof APB Breytenbach by die Universiteit van Pretoria gevestig om die Ou Testament in Suid-Ndebele te vertaal. Suid-Ndebele is die enigste taal in Suid Afrika wat nog nie oor 'n volledige Bybel beskik nie.
- Venda - 'n Nuwe vertaling is voltooi en is reeds gepubliseer.
- Zulu - 'n Nuwe grootdruk Zulu Bybel is gepubliseer, asook die Zulu Bybel in 'n nuwe ortografie.

Dit is belangrik om daarop te let dat die Bybelgenootskap nie net aan Bybels in ons 11 amptelike landstale werk nie, maar dat daar in die verslagtydperk in meer as 20 ander tale ook aan gewerk is onder andere Chewa, Herero, Ndonga, Portugees, Kalanga en andere.

Produksie

Gedurende die tydperk is 'n totaal van 2,589,387 Bybels, 229,144 Testamente, 572,113 Bybeldele en 480,499 Nuweleser Bybelgedeeltes geproduseer.

Verspreiding

Daar is in die verslagtydperk binne die RSA in meer as 120 tale (byna 150 vertalings) verspreiding van Bybels en Bybelgedeeltes gedoen.

	BYBELS	TESTAMENT E	DELE	ANDER
1998	671,283	96,330	360,085	96,752
1999	606,421	76,520	193,530	861,759
2000	641,398	68,622	294,046	175,673
TOTAAL	1,919,102	241,472	847,661	1,134,184

Benewens bestaande is daar ook etlike duisende Bybels, Testamente en Bybeldele aan bestemmings buite die Republiek gelewer. Die items word nie gesubsideer nie.

Die kerke as verspreiders van die Bybels het in hierdie tydperk tussen 17% en 18% van die totaal uitgemaak. Die grootste verspreiders bly nog die algemene en godsdienstige boekhandel wat oor die 70% hanteer. Dit bly die ideaal dat kerke 'n groter rol in die verspreiding speel en hierin speel die rol van gemeentes se kolporteurs 'n belangrike rol.

Subsidiëring

Byna 94% van die volledige Bybels wat versprei is, is teen minder as die publikasiekoste beskikbaar gestel. Die gemiddelde verlies op hierdie Bybels en wat die Bybelgenootskap uit bydraes moet betaal het vanaf R15 in 1998 tot R19 in 2000 beloop. Tans kos die gesubsidieërde Bybel R33.50.

Fondse vir Bybelverspreiding

Kragtens die Bybelgenootskap Wet, Wet 15 van 1970, kon die Bybelgenootskap daarin slaag om fondse te verkry om sy doelstellings te verwesenlik - R62,372,072 is oor die drie jaar as bydrae-inkomste verkry.

	1998	1999	2000
Indiuidue	6,842,002	6,861,615	8,294,791
Kerke	6,432,811	7,032,602	8,806,581
Kerklike Organisasies	270,643	300,495	340,440
Kategese	67,617	78,710	65,653
Kerkjeug	20,742	17,306	22,979
Opvoedkundige Instelling	35,448	34,149	199,320
Sakeondernemings	1,073,533	1,156,642	921,752
Allerlei	230,732	228,654	1,297,881
Boedels	4,418,570	3,196,735	4,123,670
TOTAAL	19,392,098	18,906,908	24,073,066

Bydraes vanuit die Nederduitsch Hervormde Kerk uitgedruk in gemiddelde per lidmaat was: 1998 - R8.60; 1999 - R8.48; 2000 - R9.74.

Die groot toename in bydraes tydens 2000 is grootliks toe te skryf aan Bibliathon 2000, 'n projek aangepak deur die Bybelgenootskap om ekstra fondse in te samel om die behoeftes wat daar by "spesiale mense" bestaan, te kan aanspreek. Hier word gedink aan die blindes, dowes, swaksienendes en ongeletterdes.

Besteding van fondse

Die koste om Bybels te kon lewer, het die volgende uitgawes geverg:

	1998	1999	2000
Vertaling	1,024,355	1,448,000	1,496,000
Setkoste	289,041	312,000	224,000
Produksiekoste	19,700,000	23,300,000	27,200,000
Kopieregbetalings	103,148	240,000	173,000
Spesiale	234,552	155,000	393,000
Verspeidingsprogramme			
Internasionale werk	435,052	1,129,000	712,000
TOTAAL	21,786,148	26,584,000	30,198,000

Samewerking met ander Bybelgenootskappe

Die Bybelgenootskap van Suid-Afrika maak deel uit van die Wêreldbond van Bybelgenootskappe. Suid-Afrika was gelukkig om in Oktober 2000 gasheer te kon wees vir die WBG Algemene Vergadering wat in Midrand gehou is. Die doel van die Algemene Vergadering was om beleidsake en strategieë vir die volgende vier jaar te formuleer. Die 336 afgevaardigdes uit 140 lande het na Suid-Afrika gekom en na afloop van die vergadering 'n missieverklaring uitgereik wat soos volg lui:

Ons taak is om die Heilige Skrif so wyd, effektief en betekenisvol as moontlik te versprei

- * in tale en formate wat in die wêreldwye behoeftes van mense voorsien
- * in vertalings wat getrou is aan die Bybelse grondtekste en wat die Bybelse boodskap oordra
- * teen bekostigbare pryse

en om mense se interaksie met die Woord, te bevorder.

Verslaggewing

Verslag van werksaamhede is jaarliks op ringsvergaderings gedoen en donateurs het jaarliks die amptelike jaarverslag vanaf die Hoofsekretaris ontvang.

Hoofsekretaris

Ds Gerrit Kritzinger het aan die begin van 1998 dr Donald Tolmie as Hoofsekretaris opgevolg.

Dankwoord

Opnuut word elke kerkraad, gemeentelike instansie en elke individu wat in die verslagtydperk die Bybelgenootskap ondersteun het van harte bedank. Sonder die betrokkenheid en voorbidding van al ons donateurs, sou die Bybelgenootskap nie kon voortbestaan nie.

Dit is die bede van die Bybelgenootskap dat die Heer van die kerk sy seën sal gebied sodat die middele en geleenthede daar sal wees om die belangrike werk voort te sit.

Aanvullend tot dié verslag, is die volgende verslag van prof APB Breytenbach in sake die Suid-Ndebele Vertalingsprojek van die Bybelgenootskap ontvang:

Suid-Ndebele (isiNdebele) is die enigste van die elf amptelike tale waarin daar nog nie 'n volledige vertaling van die Bybel beskikbaar is nie. In 1986 het 'n vertaling van die Nuwe Testament en 'n keur uit die Psalmbundel verskyn (ITastamende Elitjha namaRhalani akhethiweko). 'n Vertalingsprojek om die hele Bybel in isiNdebele beskikbaar te stel is in Desember 1997 geloods deur die Bybelgenootskap van Suid-Afrika.

Daar is 'n ooreenkoms aangegaan met die Universiteit van Pretoria waar die vertalingsprojek gesetel is. Die Universiteit verskaf die infrastruktuur in die vorm van kantoorgeriewe, rekenaarapparatuur en 'n telefoondiens. Twee moedertaalsprekers (pastoor David Mahlangu en meneer Peter Mabena) is voltyds aangestel as vertalers. Hulle verteenwoordig die twee dialekte in isiNdebele, naamlik Nzunza en Manala. Professor Andries Breytenbach is as konsultant aangestel op 'n deeltydse basis.

Die vertaalproses verloop soos volg: Die konsultant bespreek vooraf 'n bepaalde boek met die vertalers, waarna 'n tentatiewe vertaling in isiNdebele voorberei word uit 'n redelik letterlike Engelse vertaling soos die New International Version. Die bedoeling is dat die woordveld van die bepaalde stuk literatuur op hierdie wyse verken word. Daarna sit die vertalers en konsultant saam en word, vanuit die Hebreeuse teks, die voorlopige vertaling herskryf. Besondere aandag word gegee aan tipiese seggings en idioome van die ontvangertaal. Die vertaling word op die program

Paratext geformateer en daarna aan 'n hersieningskommissie van ongeveer dertien moedertaalsprekers gestuur. Hulle kommentaar word verwerk en in 'n gesamentlike vergadering van die vertalers, die konsultant, die projekteier van die Bybelgenootskap en die hersieningskommissie gefinaliseer.

Die eerste twee boeke van die Ou Testament wat reeds in druk verskyn het in Julie 2000, is Rut en Jona. Dit is 'n kleurvolle publikasie met die titel "Umusa kaZimu ungowabo boke" (God se genade is vir alle mense). Die boeke van die Klein Profete is tans in verskillende stadia van afhandeling, en behoort teen Augustus 2001 persklaar te wees. Daar word verwag dat die hele projek teen ongeveer 2007 voltooi sal wees.

(b) *Verslag van ds BJ van der Walt: Die Bybelgenootskap van Namibië*

Ds BJ van der Walt lewer soos volg verslag:

Die Bybelgenootskap van Namibië is 'n selfstandige Bybelgenootskap wat daarna streef om die mense in Namibië te dien deur die Woord van God so wyd as moontlik te versprei

- * in tale en formate wat voldoen in die behoeftes van die mense in Namibië
- * in vertalings wat getrou is aan die oorspronklike tale
- * teen bekostigbare pryse

om hierdie interaksie tussen mense en die Woord van God te bewerkstellig.

Die Bybelgenootskap volvoer sy taak in vennootskap en in samewerking met alle Christelike kerke en kerkverwante organisasies.

Dank word betuig aan die Nederduitsch Hervormde Kerk in Namibië vir hulle besondere ondersteuning om die dienswerk te kan volvoer.

Die Wêreldbond van Bybelgenootskappe (UBS)

In Oktober 2000 het verteenwoordigers van meer as 130 Bybelgenootskappe wat 200 lande dwarsoor die wêreld verteenwoordig, in Midrand Suid-Afrika bymekaar gekom vir 'n spesiale "World Assembly" om rigting te gee aan die uitdagings van die 21ste eeu/derde millennium. Dit is seker die mees ekumeniese byeenkoms in die wêreld en 'n besondere belewenis.

Bybelgenootskappe het saam gedink oor die uitdagings wat voorlê en 'n paar strategiese lyne getrek vir die volgende klompie jare. Die grootste uitdaging is om die Woord van God in ander formate as die gedrukte media beskikbaar te stel. Hier moet gedink word aan 'n baie groot persentasie van die wêreld wat nie kan lees of skryf nie, maar ook die nuwe geslag mense wat nie meer lees nie en eerder verkies

om televisie te kyk, op die internet of agter die rekenaar te speel/werk as om te lees. Baie aandag sal voortaan daaraan geskenk word om die Bybel op oudiokasset beskikbaar te stel, maar ook om die moontlikhede van die wêreldwye web te benut.

'n Verdere ontwikkeling van hierdie vergadering is 'n nuwe bestuurstruktuur vir die Wêreldbond van Bybelgenootskappe. Vir ons in Afrika beteken dit 'n Afrika-Raad wat uit twaalf lede bestaan, waarvan drie lede uit elk van die drie streke in Afrika verkies word op die raad. 'n Verdere drie lede uit Afrika word dan op hierdie raad gekoöpteer. Die voorsitter van die raad van direkteure, dr Marita Grobler, is een van die nege verkose lede, die enigste vrou, wat direk op die Afrikaraad verkies is.

Vertaling

Die Bybelgenootskap van Namibië is tans met geen groot vertalingsprojekte besig nie. Die stand van vertalings in Namibië is soos volg:

- * Afrikaans en Engels: Hierdie vertalings word hoofsaaklik deur die Bybelgenootskap van Suid-Afrika, Engeland en Amerika gedoen. Dit is vir die Bybelgenootskap van Namibië 'n groot voordeel om hierin te deel, want om 'n Bybel te vertaal is 'n lang ($\pm$ 15 jaar) en duur proses.
- * Dhimba: Die Nuwe Testament word tans onder leiding van die "Lutheran Bible Translators" vertaal. Die projek behoort so oor 3 - 4 jaar voltooi te wees. Die standaard van die vertaling word gekontroleer en die Bybelgenootskap van Namibië sal uiteindelik die uitgewers van hierdie Nuwe Testament wees.
- * Leef in Hoop: Dit is 'n Bybelseleksie wat deur die BSSA uitgegee is in al die amptelike tale van RSA, en het ten doel om mense wat HIV/VIGS-positief is uit dié Woord van God te bemoedig. Hierdie seleksie is alreeds in Ndonga, Herero, Khoekhoegowab (Nama/Damara) en Lozi vertaal en sal in 2001 gepubliseer word. Die Kwangali weergawe hiervan moet nog vertaal word.

Produksie

- * *Oorgrens-tale*: Die Bybelgenootskap van Suid-Afrika is die grootste verskaffer van Bybels en Bybelgedeeltes in hierdie tale. 'n Groot verskeidenheid van dit wat die Bybelgenootskap produseer soos byvoorbeeld Afrikaans, Engels, Portugees, Tswana ens. Hierdie oorgrens-tale maak ongeveer 50% van ons verspreiding uit.
- * *Inheemse tale*: Die Bybelgenootskap van Namibië (BGN) kontrakteer meestal die Bybelgenootskap van Suid Afrika, Korea en Hong Kong om Bybels in die inheemse tale te produseer. Omdat die oplaag nie so groot kan wees soos byvoorbeeld Afrikaans of Engels nie, is die koste aan hierdie Bybels gewoonlik baie hoog en moet dit ruim gesubsidieer word om dit bekostigbaar te kan maak.

- * *Herero*: Die Evangelie van Lukas is deur die Bybelgenootskap in Suid- Afrika vir die BGN geproduseer. 'n Oplaag van 6 000 is gedruk.
- * *Dhimba*: Na die voltooiing van die Evangelie volgens Markus in Dhimba is 'n oplaag van 2 000 gedruk. Dit was nogal 'n paar eerstes vir die Bybelgenootskap van Namibië.

Die eerste nuwe vertaling van 'n Bybelgedeelte, sedert sy ontstaan in 1986.

Die eerste Bybelgedeelte wat plaaslik gedruk is. Bybelgedeeltes gaan voortaan hoofsaaklik in Namibië gedruk word.

Die eerste Bybelgedeelte in 'n inheemse taal wat ook op oudiokasset opgeneem is.

Die eerste produksie met ons nuwe embleem, wat deel is van ons pogings om die Bybelgenootskap van Namibië meer sigbaar in Namibië te maak.

- * *Hope for the Highway*: Die BGN is tans besig om 'n sakbybel (NT, Psalms en Spreuke) vir die "Christian Motor Cyclist Association" te beplan om in 2001 'n oplaag van 13 000 te laat druk. Hierdie publikasie gaan ook buite Namibië versprei word.

Verspreiding

Die volgende hoeveelhede Bybels en Bybelgedeeltes is in ongeveer 30 tale en 200 formate versprei:

	1998	1999	2000
Bybels	16 828	18 567	14 745 ¹
Testamente	599	872	1 475
Bybelgedeeltes	1 807	386 ²	8 975
Nuwe Leser Gedeeltes	7 047	1 717 ²	6 229
Seleksies	0	0	60 000

¹ Hierdie dalings kan hoofsaaklik aan die volgende redes toegeskryf word:

- * Bybels in inheemse tale wat herdruk moes word. Pogings om dit goedkoper in Korea te laat druk het die drukproses met 4 maande vertraag;
- * Die BGN het ook besluit om meer aandag te gee aan ander formate as net volledige Bybels, omdat soveel meer mense daardeur bereik kan word.

² Uit druk.

Verspreiding: Bringing Hope

Hierdie is 'n verskeidenheid van projekte wat daarop gemik is om mense sonder hoop met die Woord van God te bereik. Die volgende groepe is geïdentifiseer: Mense wat

- * HIV/Vigs-positief is
- * sonder werk is
- * in die landelike gebiede bly
- * in die vlugtelingekamp is
- * straatkinders en kinders in kinderhuise.

18 000 Bybels en Bybelgedeeltes is met behulp van 22 medewerkers uit kerke en kerk verwante organisasies versprei. Hierdie projek word in 2001 voortgesit, met die oog daarop om 'n verdere 50 000 Bybels en Bybelgedeeltes te versprei.

Verspreidingskanale

Ongeveer 75% van alle Bybels en Bybelgedeeltes word deur die handel versprei, 20% deur kerke en kerkverwante organisasies en 5% deur ander instansies.

Die prys van 'n Bybel

'n Paar feite en opmerkings:

Standaard/Subsidie Bybels

- * = 95% van die mark.
- * Kosprys per Bybel = N\$20-N\$30 vir Afrikaans en Engels en N\$35-N\$40 vir inheemse Namibiese tale.
- * Die kosprys bepaal nie die verkoopprijs van 'n Bybel nie.
- * Vasstelling van verkoopprijs, ongeveer een dag se inkomste van 'n arbeider/dagloner.
- * Prys vir 1999/2000 was N\$27,27 (+AVB) per Bybel (Tans - N\$30,44 + BTW).
- * Die Bybelgenootskap
 - ** maak dus nie wins op hierdie Bybels nie
 - ** se beleid om korting aan handelaars en kerke te gee, verhoog inderdaad sy jaarlikse verlies
 - ** "subsidieer" hierdie verlies hoofsaaklik uit donasies
 - ** doen dit om sy visie te verwesenlik: *Om Bybels teen 'n bekostigbare prys*

in mense se hande te plaas!

Semi-luukse en luukse Bybels

- * 'n Klein persentasie van die mark kan die Bybels bekostig.
- * Die Bybelgenootskap maak wins op hierdie Bybels.
- * Die pryse van hierdie Bybels is 5% hoër (as gevolg van vervoerkoste) as die pryse van die Bybelgenootskap van Suid Afrika.

Inkomstes

Die BGN het van 'n wye spektrum van skenkers donasies ontvang en het ook self verskeie fondsinsamelingsprojekte geloods:

	1998	1999	2000
Donasies Kerke	72 338	56 238	72 295
Ledegeld Kerke		6 550	5606
Donasies individue	158 478	212 213	168 191
Ledegeld individue		1 285	1 845
Bybel-'n-Maand klub	7 746	46 960	103 514
Projekte	37 474	31 039	26 453
Totaal	276 036	354 285	377 904

Opmerking

Hierdie inkomste tesame met die inkomste uit Bybelverkope verteenwoordig sowat 70% van die BGN se bedryfskapitaal. Die Wêreldbond van Bybelgenootskappe (UBS) subsidieer die BGN jaarliks met ongeveer US\$20 000 om die tekort aan te vul. Die ideaal is natuurlik om nie laasgenoemde subsidie te ontvang nie.

Gemiddelde bydraes per lidmaat uit die Ring van Dorsland

	Gemiddeld per lidmaat		
	1998	1999	2000
Transvaal	9.39	8.58	10.29
Buite Transvaal	8.65	8.46	8.69
Dorsland	10.06	17.22	13.16

Opmerkings

- * Die totale van die Ring van Dorsland sluit nie individuele donasies, asook bydraes deur die Bybel-'n-Maand klub in nie.

- * Op 31 Desember 2000 was daar 23 lidmate van die Hervormde Kerk lede van die Bybel-'n-Maand klub wat ongeveer N\$1 700 per maand beteken.
- * Daar is ook 10 donateurs wat op verskillende tye verskillende bedrae bygedra het.

Personeel

Daar is tans 8 personeellede in diens van die Bybelgenootskap. 'n Bemarker en boekhouer is aangestel in vakatures wat ontstaan het. 'n Nuwe pos, naamlik 'n persoonlike assistent vir die Uitvoerende Sekretaris, is ook geskep en gevul. 'n Nuwe pos vir 'n voltydse Fondswerwer is ook geskep en sal in 2001 gevul word.

Personeellede is ook bemagting deur die bywoning van kursusse om hulle in hulle werk te help en aan te moedig.

Die Uitvoerende Sekretaris verteenwoordig die Suider-Afrika streek op die "Literacy and New Reader Task Team" in Afrika. Hy is ook op die Afrika Advieskomitee vir die ontwikkeling van 'n nuwe finansiële bestuursprogram vir die Wêreldbond van Bybelgenootskappe.

Laastens

Baie dankie vir hierdie geleentheid om die werk van die BGN aan u voor te lê. Baie dankie vir u ondersteuning. Mag dit vorentoe van krag tot krag gaan om hierdie Godgegewe opdrag uit te kan voer: *Gaan dan na al die nasies toe en maak die mense my dissipels...*"

BESLUIT

1. Dank en waardering word betuig teenoor di WH Steyn, JMJ de Wet en BJ van der Walt vir die werk wat hulle by die onderskeie Bybelgenootskappe doen.
2. Dank en waardering word betuig teenoor die Bybelgenootskappe vir die voortreflike diens wat hulle lewer.
3. Gemeentes en lidmate word versoek om addisioneel by te dra tot vertalingsprojekte. Op hierdie stadium word versoek dat veral die Suid-Ndebele projek, waarby prof APB Breytenbach betrokke is, ondersteun word.

4. Die vorige besluite ten opsigte van die ondersteuning van die Bybelgenootskap word gehandhaaf.
5. Ringe, gemeentes en lidmate word versoek om met groter entoesiasme self Bybels aan te koop en te versprei onder mense wat nie Bybels het nie.

(c) *Behoeftebepaling: Nuwe Afrikaanse Bybelvertaling*

Die hoofsekretaris van die Bybelgenootskap, ds Gerrit Kritzinger, het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in kennis gestel dat die vergadering van die Kerklike Advieskomitee (die Bybel in Afrikaans) van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika op 13 November 2000 vergader het en indringend bespreking gevoer het oor die moontlike behoefte aan 'n nuwe vertaling van die Bybel in Afrikaans.

Daar is besluit dat kerke wat die Bybel gebruik, versoek word om die saak deeglik te bespreek en terug te rapporteer aan die Bybelgenootskap.

Die Bybelgenootskap is verder versoek om marknavorsing onder die Afrikaanssprekende publiek te laat doen oor 'n behoefte aan 'n nuwe vertaling.

Die Bybelgenootskap het vanjaar 'n simposium oor Bybelvertaling in Afrikaans gereël. Die doel van die simposium was om vir kerke en belanghebbende akademici 'n oorsig te bied van nuwe insigte ten opsigte van teorie en praktyk van Bybelvertaling in die lig van onlangse internasionale ontwikkeling op die gebied van die vertaalkunde.

Die moontlikheid van 'n nuwe vertaling verdien die ernstige besinning van al die Afrikaanssprekende kerke.

Lede van die Kerk se advieskomitee: Bybelvertaling in Afrikaans, het die geleentheid bygewoon.

Prof JP Oberholzer lig die vergadering in oor die moontlikheid van 'n nuwe Afrikaanse Bybelvertaling

Prof Oberholzer gee ter inleiding inligting deur oor die Bybelvertaling vir dowes.

Aangaande die moontlikheid van 'n nuwe Afrikaanse Bybelvertaling stel hy onder meer die volgende

- * Die filosofie is dat daar ongeveer elke 20 jaar aan 'n nuwe vertaling gedink word.

- * Dit word genoodsaak deur twee faktore, naamlik eerstens, ontwikkeling in kennis van die grondtaal, en tweedens, is die verandering van die doeltaal.
- * Die lewenssituasie het verander ten opsigte van vorige tye toe die Bybel vertaal is. Daar kan nie vandag net met die susterkerke rekening gehou word nie, maar ook met al die ander kerke en kerkgroepe. Al die kerke moet betrek word by die projek.
- * Inligting oor die noodsaak en die aard van 'n nuwe Afrikaanse Bybelvertaling moet so wyd moontlik ingewin word.
- * Die eerste vertaling was baie letterlik en dit het soms verwronge vertaling op plekke ten gevolg gehad het.
- * Intussen het baie ander vertalings ontstaan wat nie altyd ewe aanvaarbaar is nie.
- * Die Bybel is steeds die Bybel in sy grondtaal. Daarom moet altyd weer teruggegaan word na die grondtaal.
- * Daar is nog nie besluit om 'n nuwe vertaling te maak nie, daar word tans net 'n opname gemaak oor die noodsaaklikheid vir so 'n vertaling.

Prof APB Breytenbach stel die volgende:

- * Die Bybelgenootskap besluit nie om 'n Bybelvertaling te maak nie. Die behoefte bepaal dit en versoeke van kerke.
- * Die gedagte is om elke boek ook in sy bepaalde vorm te giet.
- * Daar word wegbeweeg van standaard Afrikaans. Die klem verskuif vanaf voorskrifte vir taalgebruik, na kwaliteit van die taal.
- * Die Kerk word gevra om sy opinie oor die saak uit te spreek. Die vergadering sou vandag ook getoets kan word of daar gekyk kan word na 'n nuwe Afrikaanse Bybelvertaling.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. In 'n hoofdelike stemming gee die vergadering te kenne dat die ondersoek na 'n nuwe Afrikaanse Bybelvertaling gesteun word.

(xiv) Getuienistaak van die gelowige

Elke lidmaat het 'n verantwoordelikheid ten opsigte van die apostolaatsopdrag. Elke lidmaat het die verantwoordelikheid om met woord en daad vir die evangelie in te staan. Indien alle lidmate nie hulle getuienistaak nakom nie, sal rade en komitees se beplanning en ideale tevergeefs wees.

BESLUIT

1. 'n Beroep word op al die lidmate van die Kerk gedoen om hulle getuienistaak in die wêreld na te kom. Die lidmate word daarop gewys dat hulle in die besonder 'n verantwoordelikheid het teenoor die kerkvervreemde lidmate en persone wat die evangelie verwerp.

(xv) Toerusting

Talle mense verkwalik die Raad vir Apostolaat vir die gebrek aan inligting oor die apostolaatwerk in die Kerk. Min berigte en artikels verskyn in die kerklike media oor die magdom werk wat op hierdie gebied gedoen word. Die tragiek is egter, dat dit in die meeste gevalle beter is om stilweg, agter die skerms die werk te doen. Wanneer daar wel oor hierdie werk berig word, lei dit heel dikwels tot negatiewe reaksies, en selfs tot kerkverlating. Dit is die wens van die raad dat daar 'n klimaat in die Kerk geskep sal word, wat tot normale, onbevange beriggewing oor die apostolaatswerk kan lei.

BESLUIT

1. Alle ampsdraers en lidmate word opgeroep tot 'n positiewe gesindheid teenoor die apostolaatswerk, sodat daar sonder huiwering oor hierdie werksaamhede berig kan word.
2. Die Raad vir Apostolaat word versoek om sy beplande publikasie oor die apostolaatsopdrag (wat tegelyk 'n teologiese besinning en praktiese handleiding sal wees) binne die volgende termyn die lig te laat sien.
3. Die dank en waardering word betuig teenoor die Raad vir Apostolaat vir die besondere werk wat gelewer is, in die besonder prof IWC van Wyk.

5.4 VERSLAG VAN SENTIK

5.4.1 SAMESTELLING EN FUNKSIONERING

Die Beheerraad van SENTIK bestaan uit: Die Moderamen van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en twee ouderlingede benoem deur die Kommissie, voorsitters van redaksies en die Argief, Museum en Bilblioteekkomitee, redakteurs van tydskrifte en E-media, en die Administrateur.

SENTIK word deur die volgende personeel bedien:

Dr PJ de Beer	Hoof van SENTIK en redakteur van Konteks
Dr WA Dreyer	Redakteur van <i>Die Hervormer</i> (deelyds)
Dr E van Eck	Redakteur E-media (deelyds)
Mnr FS van Rensburg	Argivaris
Mnr NG Sarkady	Hulpargivaris en museumkundige
Mev C Naudé	Biblioteekaris
Mev SM van Zyl	SENTIK-Uitgewery assistent
Mev EC Oelofse	Proeffleser
Mev Z Mulder	Bladuitleg en advertensies
Mev JJ van Rensburg	Tipograaf
Mev S Barnard	Sekretaresse en verspreiding.

5.4.2 AGTERGROND

Alhoewel SENTIK eers op 1 Augustus 1994 formeel tot stand gekom het, huisves dit van die oudste kerklike aktiwiteite wat nog in die Kerk bestaan.

Die Publikasie van die kerklike tydskrifte strek reeds oor meer as 'n eeu: *Die Hervormer* (1899); *Almanak* (1907); *Die Christelike Vrou* (1943) wat in 1990 by *Konteks* (1990) ingelyf is; die Argiefbewaarpark en SP Engelbrechtmuseum bestaan sedert 1924 formeel en die biblioteek en KITAL-Uitgewery wat sedert 1979 funksioneer en die E-media sedert (1999). Hierdie kerklike aktiwiteite is sedert 1994 op sinvolle wyse in die Sentrum vir Inligting, Toerusting en Kommunikasie (SENTIK) in één struktuur verenig.

Die Beheerraad van SENTIK laat hom met advies bedien deur 'n Tydskrifredaksie, Redaksie *Almanak* en *Bybelse Dagboek*, 'n Argief, Museum en Biblioteekkomitee en 'n E-media-redaksie.

BESLUIT

1. Die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering neem voortaan sitting op die Beheerraad van SENTIK.

5.4.3 REDAKSIES VAN TYDSKRIFTE

Die vergadering neem kennis van die samestelling van die Tydskrifredaksie en van die redaksies van die Almanak en Bybelse Dagboek.

Werksaamhede

Die verskillende redaksies worstel oor baie jare met die tendens dat daar 'n afname van lesers van kerklike tydskrifte plaasvind.

'n Oorsig van die gemiddelde verspreidingsstatistiek van tydskrifte oor die tydperk 1995 tot 2001 toon die volgende:

	Almanak		Die Hervormer		Konteks	
Jaar	Gedruk	Intekenare	Gedruk	Intekenare	Gedruk	Intekenare
1995	16 438	16 438	12 600	12 402	15 200	14 774
1996	17 057	16 389	12 400	12 194	15 400	15 103
1997	15 511	14 550	12 500	11 851	15 300	14 540
1998	15 192	14 349	12 000	11 312	14 600	13 900
1999	14 830	13 630	11 500	10 902	14 500	12 800
2000	13 000	12 571	10 500	10 250	12 400	11 540
2001	12 200	11 880	10 000	9 622	11 300	10 780
Afname sedert 1995 tot 2001						
4 558		2 780		3 994		
Afname in inkomste bereken teen huidige pryse						
R 113 950		R 70 334		R 219 670		
Prysstyging 1995 - 2001						
R 7.00 (18 tot 25)		R 2.30 (23 tot 25.30)		R 28.60 (26.40 tot 55)		
Totale afname in inkomste						
R 403 954						
Afname in lidmaattal 1995 - 2000						
16 206						

Uit dié oorsig kan die volgende afleidings gemaak word:

- * Die afname in leserstal kon nog nie gestuit word nie.

- * Die afname van die lidmaattal (16 206) het waarskynlik ook 'n invloed op die afname in tydskriflesers. Hierdie argument moet egter getoets word. Dit sou vir die Kerk van groot belang wees om vas te stel of daar werklik so 'n drastiese afname in lidmaattal plaasvind. Dit is waar dat 'n beduidende getal Hervormde lidmate hulle tans in die buiteland bevind. Met die gereedmaking van die statistiek wat in die *Almanak* jaarliks gepubliseer word, is dit duidelik dat dié statistiek wat van gemeentes ontvang word, nie betroubaar is nie.

Die gegewens is dikwels so onsamehangend dat navrae daaroor gedoen moet word. Dit kom dan aan die lig dat lidmate getel word wat in die offergaweboeke maandeliks verskyn. Ander gemeentes erken dat sogenaamde **onaktiewe lidmate** nie in berekening gebring word nie omdat dit die heffingsgelde nadelig beïnvloed. Indien sulke sekondêre argumente die statistiek beïnvloed, is dit natuurlik sinloos om bekookte gegewens oor tien jaar met mekaar te vergelyk. Dit is net so sinloos om hierdie ongetoetsde statistiek te gebruik, soos dikwels gebeur, om te bewys dat die Hervormde Kerk besig is om dood te loop of besig is om veld te verloor teenoor die opmars van charismatiese kerke wat op sy beurt 'n eie agenda het om lidmaattal op te blaas.

- * Die verswakkende ekonomiese situasie in gemeentes het ook 'n rol gespeel in die afname.
- * Dit is onwaarskynlik dat die matige prysverhogings van tydskrifte 'n negatiewe invloed sou uitoefen.
- * Ons sou waarskynlik nog dankbaar behoort te wees dat 32 282 intekenare belangstel in die tydskrifte en bereid is om R1 113 336 daarvoor te betaal om 341 644 eksemplare per jaar te ontvang.
- * Die totale afname in inkomste teen huidige pryse bereken, beloop R403 954 per jaar en dit is beslis 'n bron van kommer.
- * Hierdie drastiese afname in leserstal het die Beheerrad van SENTIK reeds genoop om vir 2002 die pryse van kerklike tydskrifte soos volg te verhoog:

<i>Die Hervormer</i>	van R25,30 na R28,00
<i>Almanak</i>	van R25,00 na R30,00
<i>Konteks</i>	van R55,00 na R60,00

- * Beide die Tydskrifredaksie en die redaksie van die *Almanak* het besluit om die Beheerraad van SENTIK te versoek om ernstig oor die saak te besin. Die redaksies is van mening dat hulle van hulle kant alles moontlik gedoen het om die afname van intekenaars te stuit:

- ** Pryse is in bedwang gehou. In vergelyking met ander kerklike tydskrifte vergelyk ons pryse baie gunstig. Al ons tydskrifte se pryse is aansienlik goedkoper as die van vergelykbare tydskrifte.
- ** Lidmate en ampsdraers lewer baie positiewe kritiek wat die oortuiging is dat al die tydskrifte besonder gunstig ontvang word.
- ** Dit is die oortuiging dat predikante en kerkrade veel meer kan doen om die tydskrifte in gemeentes te bevorder.
- ** Die feit dat die jaarverslag aan ringsvergaderings nie meer indringend verslag van kerkrade vereis nie, het 'n negatiewe uitwerking gehad.
- ** Dit was 'n groot terugslag dat rings- en gemeentelike komitees vir publikasies afgeskaf is. Hierdie komitees het waardevolle werk gelewer.
- ** Die Algemene Kerkvergadering moet versoek word om dringend kennis te neem van die situasie. Die uiteindelijke vraag is eenvoudig: Wil die Kerk nog voortgaan met sy tydskrifte of nie? Dit mag ook wees dat die Kerk voor die keuse geplaas word of die huidige situasie, wat die vrug van 'n eeuse werksaamhede is, hersien moet word en waarskynlik afgeskaal word?

BESLUIT

1. Die vergadering gee uitvoering aan die versoek van Beheerraad van SENTIK om

- 1.1 opdrag te gee aan 'n kommissie om 'n studie te onderneem na die afname van kerklike lidmaatgetalle om die vernietigende invloed daarvan te bepaal, nie slegs op die werk van SENTIK nie, maar oor die hele linie van die Kerk se arbeidsveld
- 1.2 ringsvergaderings, kerkrade en veral predikante opnuut te versoek om daadwerklik die afname van lesers van kerklike tydskrifte en ander lektuur te stuit deur dit positief te bemark en voortdurend bekend te stel
- 1.3 toe te sien dat ringskommissies en ouderlingvergaderings weer rings- en gemeentelike komitees vir kerklike publikasies saamstel om die inisiatief te neem om hierdie negatiewe tendense te stuit
- 1.4 opdrag te gee aan die Kommissie vir Jaarverslae om in samewerking met SENTIK toe te sien dat jaarverslae volledig voorsiening maak vir sinvolle verslaggewing oor die bevordering van kerklike publikasies.

5.4.4 BESKRYWINGSPUNTE

5.4.4.1

**ALMANAKINSKRYWING: DORPE WAT DEUR DIE NEDERDUITSCH
HERVORMDE KERK BEDIEN WORD; RING VAN NOORD-KAAPLAND**

Die volgende inligting word bykomend in die Almanak en Bybelse Dagboek van die Kerk bygevoeg:

'n Alfabetiese lys waarin al die dorpe wat deur die Kerk bedien word, verskyn. In 'n volgende kolom verskyn die gemeente wat daardie dorp bedien se naam en in nog 'n laaste kolom die dorp waarin die gemeente se kerkgebou geleë is.

Byvoorbeeld

Dorp	Gemeentenaam	Dorp waar kerkgebou geleë is
Jan Kempdorp	Vaalharts	Hartswater

Motivering

Dit is 'n feit dat al hoe meer gesinne deur die ekonomiese omstandighede waarin die land homself bevind, gedwing word om hulle in nuwe dorpe en stede te vestig. Hierdie stelsel sal die opspoor van die nuwe gemeente, waarby die gesin moet inskakel, vergemaklik.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
2. Die beskrywingspunt en die versoek dat name van ouderlinge en diakens weer in die Almanak opgeneem word, word na die redaksie van die Almanak verwys.

5.4.4.2

**BYBELSE DAGBOEK: OPROEP TOT MEER EFFEKTIEWE GEBRUIK:
RING VAN MAQUASSI**

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek om die lidmate daarop bedag te maak dat die lees van die Bybelse dagstukkies nie die

gewone lees van die Bybel mag vervang nie. Lidmate word ook daarop bedag gemaak om te onderskei tussen sedelessies en teologiese waarhede wat ter versterking van die geloof moet dien.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
2. Die oproep is 'n opdrag aan die ouderlingevergaderings.

5.4.5

VERSPREIDING

Sedert die vorige Algemene Kerkvergadering het SENTIK sover moontlik weggedoen met posverspreiding vanweë die uiters swak diens wat gelewer is, asook die drastiese prysverhogings op posstukke. Op die huidige tydstip word van koerierdienste gebruik gemaak wat elke gemeente se besending by 'n fisiese adres lewer. Dit is 'n relatief goedkoop wyse van massaverspreiding. Pretoriagemeentes kom haal self hulle besendings vir baie jare by die kerkkantoor af. Die versending na Namibië word gratis na Windhoek gedoen deur die goedgegunste samewerking van 'n sakeman. Laasgenoemde twee reëlins stel SENTIK vanweë die besparings in staat om die ander verspreidingskoste te dra.

Ongelukkig versteur sommige kerkrade hierdie besonder voordelige situasie deur onder andere vanweë finansiële oorwegings

- * alle inskrywings veral *Die Hervormer* te kanselleer - dit gebeur ook ten opsigte van *Konteks* en die *Almanak*
- * by lidmate aan te beveel om self in te teken op die tydskrifte wat dan aan hulle gepos sal word by tuis-posadresse.

Hierdie ondeurdagte optrede het die volgende gevolge:

- * 'n Groot aantal lidmate voldoen nie aan die versoek nie en verloor volledig kontak met die algemene kerklike meelewing en nuus.
- * Baie lidmate wat tog kerklike tydskrifte wil lees, moet dit dan deur die pos ontvang.

- * Die finansiële implikasie is dan dat *Die Hervormer* wat vir R1,27 per uitgawe verkoop word (posgeld en BTW ingesluit), gepos moet word teen R3,60 per uitgawe. *Konteks* wat vir R5,00 per uitgawe verkoop word (posgeld en BTW ingesluit), gepos moet word teen R3,60 per uitgawe. So 'n situasie grens aan 'n belaglike toestand en moet besluit afgewys word.

BESLUIT

1. Die volgende vorige besluite van die Algemene Kerkvergadering word weer herbevestig:
 - 1.1 Kerkrade besluit hoeveel eksemplare van *Die Hervormer* benodig word om na afloop van eredienste by die kerkdeure gratis aan lidmate te verskaf, en teken self in vir dié getal.
 - 1.2 Kerkrade neem met ywer bestelling vir *Konteks* en die *Almanak* van lidmate en vorder die intekengeld in. Dié tydskrifte word, saam met *Die Hervormer*, by één fisiese adres deur SENTIK gratis gelewer.
 - 1.3 In die lig van die uiters gunstige bedeling vir gemeentes word alle persoonlike posversending aan individuele lidmate sover moontlik vermy.

5.4.6 ALGEMENE OPMERKINGS

Die Beheerraad van SENTIK wil, nadat sekere negatiewe tendense openlik uitgewys is, hiermee sy innige en opregte dank betuig vir die entoesiastiese en hartelike samewerking wat van die Kerk geniet mag word. Oor baie sake, soos die ongekende groei in die spiraal van prysstyging in drukkoste en ander probleme wat in 'n nuwe landsituasie ontwikkel het, is daar geen beheer oor nie.

Die Beheerraad is egter baie positief, selfs oor die huidige situasie. Tot onlangs het SENTIK volledig die koste gedra van die Argief, Museum en Biblioteekdienste aan die Kerk. SENTIK was geheel en al selfversorgend sonder nadelige verliese en het nie gedeel in die kerklike begroting nie.

Die deelname van lidmate in die kerklike debatte en kerklike gesprekke in *Die Hervormer*, spontane gemeentelike nuusverskaffing aan *Konteks* is bewyse van lidmate se meelewing met die tydskrifte. Die oplaag van die *Almanak 2001* is uitverkoop. Daar is met entoesiasme gewerk aan die 2002 feesuitgawe waarin die volksplanting en kerkvestiging 350 jaar gelede op 6 April 1652 aandag ontvang. Om redes wat nie hier genoem hoef te word nie, kan SENTIK selfs oor die kort termyn 'n besondere

gunstige tyd tegemoetgaan. Die voorwaarde daarvoor geld egter dat hierdie werk van die Kerk moet kan reken op die liefde en voorbidding van elke medegelowige.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Daar word met dank kennis geneem van die voortreflike werk wat deur die redakteurs van die verskillende tydskrifte verrig word.
3. Die voorsitters en lede van die verskillende redaksies word bedank vir hulle volgehoue ondersteuning en toewyding aan die opdrag om aan die Kerk bruikbare en sinvolle tydskrifte te lewer.
4. Elke personeellid van SENTIK, wat onder moeilike omstandighede gewerk het en met die karige hulpmiddele tot hulle beskikking om die werk te verrig, word gelukgewens met die kwaliteit werk wat verrig is. Hulle word van harte vir hulle toewyding bedank.
5. Besondere dank en waardering word betuig aan die hoof van SENTIK, dr PJ de Beer, vir die versorging en verspreiding van alle kerklike tydskrifte en veral vir sy besondere moeite om goeie pryse met drukkers te beding en publikasies so goedkoop moontlik aan gemeentes en lidmate beskikbaar te stel.

5.4.7 ARGIEF, MUSEUM EN BIBLIOTEEKKOMITEE

5.4.7.1 Samestelling Argief, Museum en Biblioteekkomitee

Die vergadering neem kennis van die samestelling van die Komitee vir Argief, Museum en Biblioteek.

5.4.7.2 Argiefbewaarplek

Die volgende sake wat die werksaamhede en aktiwiteite van die Argiefbewaarplek weerspieël vir die tydperk 1 April 1998-31 Januarie 2001 is van belang:

(i) Besoekers

372 navorsers is van hulp voorsien in die Argiefbewaarplek. Hierdie getal sluit nie groepsbesoeke in nie. Voor finalejaar teologiese studente word onder andere jaarliks ontvang en toegelig oor die inhoud en werksaamhede van die Argiefbewaarplek.

Hoewel die Argiefbewaarplek amptelik net weksdae oop is, word wel sporadies voorsiening gemaak vir gebruikers op Saterdag.

(ii) Navorsing

Skriftelike en telefoniese navrae bestaan hoofsaaklik uit aansoeke vir sertifikate (doop, huwelik en lidmaatskap). Ou registers en al die registers van ontbinde gemeentes word in die Argiefbewaarplek gehuisves. Genealogiese navorsers, waarvan die meerderheid nie lidmate van die Hervormde Kerk is nie, besoek die leeskamer. Sommige is besig met langtermyn projekte.

Heelwat navorsing word ook onderneem in gemeentelike geskiedenis. Hoewel navorsers aangemoedig word om self die navorsing te doen, word daar veral vir afgeleë gemeentes deur die argivarisse self die soektog na inligting gedoen. Vir ringskommissies is daar ook inligting wat betrekking het op gemeentegrense gedoen, wat in die meeste gevalle 'n tydrowende proses is. Skrywers van artikels in die kerklike tydskrifte klop ook gereeld aan vir hulp. Etlike predikante is tans ook besig met navorsing oor predikante van die Kerk. Hulp is ook verleen met proefskrifte.

(iii) Aanwinste

Toevoegings tot die versamelings van 182 gemeentes is ontvang. Etlike stukke, wat voorheen as verlore aangegee is, is ook ontvang. Sedert die laaste Algemene Kerkvergadering se beroep op gemeentes om hulle argiewe in die Argiefbewaarplek te deponeer, het 'n aantal nie reageer nie. Sommige gemeentes wat in die tydperk 1980-90 gestig is, het nog nie 'n enkele item aan die Argiefbewaarplek besorg nie. Die volgende argiewe kwalifiseer vir permanente bewaring: notules, kasboeke, finansiële jaarverslae, konsistorieboeke, registers, korrespondensie, ooreenkomste, verslae, gemeenteblaaie en -programme en stukke van gemeentelike verenigings soos die NHSV, NHJV, kategeese, diakonie en ander. Alle argiewe wat 'n gemeente akkumuleer, moet egter na die Argiefbewaarplek versend word waar hulle eers gekeur word voordat hulle georden word. Daar word egter 'n beroep op skribas gedoen om efemere materiaal (meestal van 'n finansiële aard) vir 'n tydperk van tien jaar tuis te berg bloot omdat ruimte in die bewaarplek beperk is. Tans is daar 371 gemeente-argiefgroepe (ingeslote die ontbinde gemeentes). Hierdie groepe is volledig georden, geïnventariseer en die inligting op die NAREM-projek ingesleutel.

Met die uitsondering van die Ring van Swellendam, is van die 45 ringsargiefgroepe argiewe ontvang. Daar is egter ook in hierdie versamelings belangrike oorspronklike notules wat ontbreek. Notules van talle van die werkgroepe, rade en komitees uit die vorige bedeling ontbreek steeds. Met die nuwe indeling is nuwe argiefgroepe geskep. Die Algemene Diakonale Raad het reeds argiewe gedeponeer. 'n Aantal predikantsargiewe is ook ontvang waarvan die belangrikste dié van prof PS Dreyer, dr LM le Roux, di PJ Booysens, DJ van Staden en LA Breedt is. Daar was ook 'n aanwas van foto's en die versameling tel bykans 5 000 items.

(iv) Ontsluiting

Al die kerklike argiewe is ontsluit en van 'n inventaris voorsien. Slegs vier van die private versamelings, waarby die predikanteversamelings ingesluit is, is georden.

(v) Rekenarisering

Die Argiefbewaarplek is steeds ingeskakel op die STAIRS-ontsluitingsnetwerk van die Staatsargiefdiens se NAREM-projek (Nasionale Register van Manuskripte van Suid-Afrika) en bly die enigste kerkargief wat volledig deelneem aan hierdie unieke ontsluitingsstelsel. Die diens word gratis aan die Kerk verskaf. Die prosessering van die data word deur die personeel van die Staatsargiefdiens gedoen. 'n Vyfde hersiene uitgawegids op gemeentelike argiewe, die vierde hersiene uitgawe op ringsargiewe, die tweede gids op die res van die kerklike argiewe en die eerste op die fotoversameling is vrygestel.

(vi) Algemeen

'n Bruikleennooreenkoms is in 1999 met die Genealogiese Instituut van Suid-Afrika te Stellenbosch aangegaan ten opsigte van die gebruik van die Kerk se doop-, lidmate- en huweliksregisters wat op hulle perseel geberg word.

- * 'n Verkennde gesprek het met die argiefpersoneel van die Afrikaanse Protestantse Kerk en Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika oor kerklike argiefwerk plaasgevind.
- * Navorsing word onderneem in opdrag van die vorige Algemene Kerkvergadering oor Hervormde lidmate wat in die Tweede Vryheidsoorlog gesneeuwel het, ten einde dit aan die gemeentes deur te gee.
- * Die borsbeeld van ds MJ Goddefroy in die familie-akker in die Ou Begraafplaas van Pretoria is gesteel. Die Komitee vir die Argief het besluit om nie pogings aan te wend om dit te vervang nie alvorens die sekuriteit by die begraafplaas na wense is.
- * Daar is ruim insette gelewer met betrekking tot die navorsing en vervaardiging van die NHSV se video: *Die rol van die Hervormde vrou in die 20ste eeu*.

5.4.7.3 SP Engelbrecht Museum

Die Museum het na die gedwonge sluiting van 12 jaar vanweë ruimtegebrek gedurende die Algemene Kerkvergadering in Oktober 1998 weer heropen in twee kamers in *Barton Keep*. Lede van die vergadering was genooi en het geleentheid ontvang om die museum te besoek tydens die vergadering.

(i) Besoekers

Enkele gemeentes het ook groepsbesoeke gereël, onder andere Bronkhorstspuit, Brakpan, Delmas, Parkrand (twee maal), Horison. Individuele besoekers: 125.

(ii) Museumtrustfonds

Die Museumtrustfonds wat in 1998 voor die opening van die Museum op R5 000 gestaan het, is feitlik uitgeput, tans R400. Die fondse is gebruik om die twee kamers in te rig en restaurasie aan twee preekstoele (Witfontein en Zeerust) te onderneem asook enkele stoele. In 2000 is die hoenderhaan van Victoriaanse piouter wat op Middelburg se (helaas gesloopte ou kerk) toring geptyk het en in die Tweede Vryheidsoorlog deur Britse soldate vir skyfskiet gebruik is, herstel. Die moeilike werk is deur br Barnard van gemeente Noordelike Pretoria gedoen. Die toring is tans op 'n balkon van *Barton Keep* te sien.

(iii) Aanwinste

Die volgende voorwerpe is ontvang in die verslagtydperk:

- * Voorwerpe geskenk uit die boedel van wyle dr LM le Roux se weduwee, onder andere troffels van die hoeksteenleggings van die gemeentes Turffontein 1944, Hartebeestpoort 1955 en Pretoria-Oos 1972, almal deur dr Le Roux gelê.
- * Dr Nic Dreyer het persoonlike voorwerpe wat aan wyle dr JGM Dreyer behoort het, onder andere sy persoonlike Nederlandse Bybel uit 1914, geskenk.
- * Mnr Nick Strijdom (lidmaat en oud-diaken van Villieria), het in 1999 enkele voorwerpe van sy vader geskenk. Mnr CJ Strijdom was die broer van wyle ds JJ Strijdom, predikant van die Kerk van 1932-1934. Mnr CJ Strijdom was lid van gemeente Pretoria en vanaf 1896 in diens van die ZAR Artillerie en het as wagmeester diens by President Kruger se begrafnis gedoen. Voorwerpe uit die tyd is geskenk asook van sy deelname aan die 1914 Rebelle.
- * Enkele persoonlike voorwerpe van ds TFJ Dreyer is deur sy dogter, mev Van Niekerk geskenk, onder andere sy Tukkiesbaadjie uit die vroeë 1920's.
- * Enkele Nederlandse Psalm- en Gesangeboeke en Bybels behorende aan Hervormde lidmate wat van voor 1930 dateer, is ontvang, asook 'n manelpak wat in die 1960's gedra is deur diaken, later ouderling FJF Jordaan van Wolmaransstad.
- * Die troffel waarmee die hoeksteen van Klerksdorp se huidige kerkgebou in 1944 gelê is, is in 2001 geskenk.

(iv) Kerkklok Trichardtsfontein

Die kerkklok uit 1893 is in 1960 aan die Museum geskenk. Die Komitee vir die Museum het die saak sedert 1998 op vergaderings hanteer. Gemeente Trichardtsfontein het die skenking herroep en die klok is aan hulle terugbesorg. In 1986 het die destydse Argiefraad met die opheffing van die Museumruimte besluit om die klok in bruikleen vir gebruik by gemeente Pretoria-Wes te gee. Pretoria-Wes is nou sonder klok.

5.4.7.4 **Biblioteek**

(i) Missie

Die missie van die biblioteek word soos volg geformuleer: Die bedryf van 'n aktuele inligtingsdiens om kennis aan navorsers toeganklik te maak uit geselekteerde bronne wat versamel, ontsluit en bewaar word in 'n vakbiblioteek vir die Nederduitsch Hervormde Kerk.

Die biblioteek word tans bedryf deur 'n gekwalifiseerde bibliotekaris, mev Cecile Naudé, op 'n halfdagbasis, wat funksies vervul soos voorraadhou, ontsluiting, tydskrifadministrasie, rekenariserings, inligtingherwinning en dokumentlewering. Die biblioteek is tans geleë op die tweede vloer van die Dirk van der Hoffgebou

(ii) Inligtingsbronne in die biblioteek

Kerklike tydskrifte word vanaf plaaslike uitgewers en uit die buiteland bestel. Tydskrifte word ook gratis bekom deur of die *Hervormde Teologiese Studies* of *Die Hervormer* of *Konteks* daarvoor uit te ruil. Al die Nederduitsch Hervormde Kerk se tydskrifte word volledig versamel en elke artikel word ontsluit:

- * Alle artikels van *Die Hervormer* is vanaf 1980 tot op datum volledig ontsluit.
- * *Konteks* is vanaf jaargang 1 volledig ontsluit.
Die hele reeks van *HTS* (1946-2000) is volledig ontsluit.
- * Die *Almanak* is vanaf 1928-2001 ontsluit.
- * Alle amptelike publikasies van die Nederduitsch Hervormde Kerk en SENTIK word onder meer in hierdie versameling opgeneem. Dit bevat inligting oor 'n wye verskeidenheid onderwerpe.
- * Alle besluite, motiverings studiestukke en bylaes wat in die agendas en notules van die Algemene Kerkvergadering opgeneem is, word volledig ontsluit. Al hierdie inligting word op die rekenaar ingevoer met volledige woordelike aanhalings van al die besluite wat die Nederduitsch Hervormde Kerk neem. Dit is dus volledig beskikbaar vir navorsers en ander belangstellendes.

Groei van aantal rekords op rekenaar beskikbaar			
	1997	1999	2000
Tydskrifte	20 500	22 350	23 329
Boeke	2 400	2 412	2 450
Vergaderingbesluite	6 500	7 075	8 000
Proefskrifte en skripsies	422	439	449

(iii) Literatuursoektogte

Navrae word per pos, per faks, telefonies of persoonlik ontvang. Die meeste navrae geskied telefonies, aangesien die gebruikers dwarsoor die land versprei is. Die grootste aantal navrae handel oor inligting uit ons kerklike tydskrifte, asook vergaderingsbesluite van die Algemene Kerkvergadering. Van die oorspronklike dokumente word fotostate gemaak en daarna gepos of gefaks.

Statistiek van literatuursoektogte			
	1997	1999	2000
Aantal navorsers	129	91	93
Ure bestee aan navorsing	94	89¼	81
Aantal fotostate gemaak	2 148	1 392	1 484

BESLUIT**1. Kennis geneem.**

- 'n Beroep word opnuut op onderlingvergaderings gedoen om onverwyld en noulettend toe te sien dat argivale bronne en ander argief- en museumstukke asook fotomateriaal van kerklike en kultuurhistoriese waarde aan die Argiefbewaarplek en Museum besorg word.
- 'n Versoek word aan die Kerk gerig dat vrywillige bydraes aan die Museumtrustfonds gestuur word vir die onderhoud en herstelwerk van kosbare kerkhistoriese voorwerpe wat vanweë hulle brose toestand baie sorg vereis.
- Die voorsitter en lede van die Argief-, Museum- en Biblioteekkomitee word bedank vir hulle liefdevolle arbeid om die kerk- en kultuurhistoriese besit van die Kerk te versorg en veilig te bewaar.
- Die argivaris, mnr FS van Rensburg, die hulpargivaris, mnr NG Sarkady en bibliotekaris, mev HC Naudé, word bedank vir hulle toegewyde werk.

5.4.8 SENTIK-UITGEWERY

5.4.8.1 Boekevoorraad

Daar is tans 114 titels beskikbaar in die voorraad. Dit verteenwoordig 64 715 boeke. Onderstaande tabel toon aan dat die afname in leserstal van ons tydskrifte ook weerspieël word in boekverkope. In vergelyking met 1997 toon die verkope van 1999 en 2000 van enkele kategorieë die volgende beeld:

	1997	1999	2000
Boeke (114 titels)	15 128	9 451	8 485
Kategeseboeke	31 564	36 193	24 335
Registers en sertifikate	33 615	17 661	11 339
Skryfbehoeftes (kasboeke ens)	-	19 669	12 529
Omslae (Bybels en Psalm- en Gesangboeke)	1 192	377	101
Psalm- en Gesangboeke	1 950	554	geen
Bybels	1 753	1 671	752
Kursusmateriaal	392	171	17

5.4.8.2 Verkoopstrategie

Aangesien die oorgrote persentasie van die boekevoorraad van 64 715 reeds vir 'n dekade gedra word, word dié boeke teen verlaagde pryse verkoop. Hierdie pryse beloop van R1,00 tot R7,00 per boek. Dit beteken nie dat dit verliese toon nie. In die verlede is relatief groot opslae gedruk wat beteken dat die boekverkope reeds matige wins behaal het. Vanweë die besondere aard van die publikasies kan dit egter nie net weggegooi word nie. Sporadies is daar steeds aanvraag daarvoor.

Sedert 1995 word veel kleiner opslae van die boeke gedruk. Die Algemene Kerkvergadering het in die verlede dit dikwels herbevestig dat aan elke gemeente 'n pligeksemplaar gestuur moet word om sodoende die publikasies aan gemeentes bekend te stel en dit dus vir SENTIK moontlik te maak om minstens 1 000 eksemplare van 'n boek te druk. Ongelukkig is daar ongeveer twintig gemeentes wat weier om dié pligeksemplaar te ontvang en stuur dit onopgemaak terug.

Hierdie nadelige situasie het ons in die situasie geplaas dat ons uiters selektief nog boeke publiseer. SENTIK publiseer slegs met die hoogste uitsondering enige boeke tensy dit op versoek van die Algemene Kommissie of een van die rade van die Kerk versoek word. Dit word bevestig deur 'n oorsig van die nege titels wat sedert 1998 tot 2001 gedruk is wat op enkele uitsonderings na boeke is wat as opdragpublikasies verskyn het:

* *Kom ons bid I*: Oplaa: 3 130. Verkoop 2 200

- * *Oomblikke van Ewigheid*: Oplaag: 3 000. Eerste druk: uitverkoop. Tweede druk: 1 000. Verkoop: 400
- * *Kerkorde*: Oplaag 4 039. Verkoop: 3 900
- * *Algemene Kerkgeskiedenis*: Oplaag 1 000. Verkoop: 760
- * *Dagboek Almanak 2000*: Oplaag 2 000. Verkoop 700
- * *Twintigste eeu Hervormde Teologie*: Oplaag 2 000. Verkoop 500
- * *Bybelse Plekke van Betekenis*: Oplaag 1 000. Verkoop 600
- * *Aesopus: Vyftig Fabels in Afrikaans*: Oplaag 1 000. Verkoop 520
- * *Nuwe Ongeloof*: Oplaag: 1 000. Verkoop 620

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.4.8.3 Beskrywingspunte

(i)

AANKOOP VAN PLIGEKSEMPLAAR VAN NUWE PUBLIKASIE: KOMITEE ARGIEF, MUSEUM EN BIBLIOTEEK

Die vergadering herbevestig sy vorige besluit dat aan elke gemeente 'n pligeksemplaar van elke nuwe publikasie gestuur word en dat gemeentes by wyse van afkondiging die publikasie aan lidmate bekend stel met die doel om meer eksemplare te bestel en te verkoop. Indien gemeentes dit terugstuur word hulle rekening in elk geval gedebiteer.

Motivering

As lidmate die geleentheid gebied word om nuwe publikasies te sien en te hanteer en daarvoor ingelig word, sal meer lidmate daarin belangstel om dit ook te koop. Nadat pligeksemplare vir dié doel gebruik is, kan dit ook verkoop word om die betrokke rekening te vereffen.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(ii)

VERPLIGTE AANKOOP VAN SENTIK PUBLIKASIES: RING VAN GERMISTON

Dit word aan gemeentes oorgelaat om self te besluit oor die aankoop van SENTIK-publikasies.

SENTIK doen deeglik marknavorsing alvorens 'n werkstuk gepubliseer word.

Motivering

Gemeentes vind dit vreemd en onaanvaarbaar dat elke gemeente onder verpligting staan om die eerste versending van 'n nuwe publikasie van SENTIK aan te koop. Dit is gewoonweg nie algemene besigheidspraktyk nie. Die kerkraad moet die voorreg hê om self te besluit oor die aankoop van 'n bepaalde publikasie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

(iii)

BEMARKING VAN KERKLIKE PUBLIKASIES: RING VAN GERMISTON

'n Aggressiewe bemarking van kerklike publikasies op 'n breër vlak as die Nederduitsch Hervormde Kerk word deur SENTIK geloods.

Motivering

- * Die besonder lae aankope van kerklike publikasies deur lidmate wek kommer.
- * 'n Wye bemarking sal waarskynlik 'n breër mark bereik.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

die Administrateur per magneetband alle intekenaars se fooie hef en dan die totale fooi aan *Intekom* oorbetaal.

Mnr C Joubert het 'n inligtingstuk opgestel wat aan potensiële intekenaars op aanvraag gestuur kan word vir die opstel van hulle rekenaars om toegang via *Intekom* as diensverskaffer tot die internet te verkry. Enige ander navrae kan ook aan mnr C Joubert gerig word.

Doel

Die internetfasiliteit van die Kerk bestaan in wese uit twee komponente, te wete E-pos en die Webblad van die Kerk. Die E-posfasiliteit word hoofsaaklik gebruik vir die verspreiding van inligting. Die webblad van die Kerk kan gesien word as die openbare vertoonvenster van die Kerk, aangesien die Webblad in wese in die openbare domein lê. As openbare venster van die Kerk moet die Kerk dus toesien dat die Kerk en die werk van die Kerk op 'n positiewe wyse in die openbare domein geplaas word. Wat betref bogenoemde twee komponente, kan die doelwitte afsonderlik soos volg uitgestip word:

E-pos

- * Die daarstel van 'n vinnige en effektiewe kommunikasiekanaal tussen alle kommissies, rade, komitees, funksionarisse, ringe, gemeentes, organe van bystand, predikante en lidmate (ook lidmate wat geïmmigreer het) van die Kerk (indien 'n persoon 'n adres het wat tot die domein nhk.co.za behoort, kan so iemand, al woon hy/sy waar, inligting binne 30 sekondes bekom).
- * Om 'n bydrae te lewer tot besparing van koste wat betref die verspreiding van dokumentasie in die Kerk.

5.4.10.4 **Webblad**

(i) **Algemeen**

Die Webblad is daargestel om

- * 'n goedkoop en sinvolle debatsforum te skep oor alle sake wat die Kerk raak en wat vir alle lidmate van die Kerk toeganklik is
- * die daarstel van 'n kanaal waarlangs alle noodsaaklike inligting doeltreffend, vinnig en koste-effektief versprei kan word
- * 'n bydrae te lewer tot die skep van 'n kultuur van kritiese en opbouende gesprek in die Kerk

Adres: www.nhk.co.za

Geen koste word gehef om die Kerk se Webblad te gebruik of te besoek nie.

5.4.10.3 **Diensverskaffer**

Dit is tans die geval dat, met enkele uitsonderings na, gemeentes, predikante en lidmate van 'n diensverskaffer van eie keuse gebruik maak om toegang tot die internet te kry en E-posfasiliteite te bekom. Dit meeste diensverskaffers (wat 'n diens van gehalte bied) se tarief vir hierdie diens beloop min of meer 'n bedrag van R119,00 per maand.

Met die hulp van mnr C Joubert is 'n aanbod van die diensverskaffer *Intekom* (die diensverskaffer wat huidiglik deur die kerkkantoor gebruik word) ontvang wat die volgende behels:

- * Teen 'n bedrag van R65,00 kan enige gemeente, predikant, organe van bystand, raad of ring, naas volledige toegang tot die internet, 'n E-posadres ontvang wat onder die adres domein www.nhk.co.za sal ressorteer.
- * Teen 'n addisionele bedrag van R10,00 kan 'n gemeente, gekoppel aan sy gemeentelike inligting op die webblad, 'n eie tuisblad verkry wat die gemeente na gelang van behoefte kan gebruik. Die gemeente kan byvoorbeeld sy maandelikse/kwartaallikse nuusbriëf op hierdie tuisblad plaas, sy gemeenteprogram of belangrike gemeentelike funksies of byeenkomste adverteer.
- * Addisionele E-posfasiliteit is teen R17,00 per adres beskikbaar, met ander woorde, indien 'n gemeente van *Intekom* as diensverskaffer gebruik maak, sal die administratiewe beampte byvoorbeeld volle toegang tot die internet hê, terwyl die predikant en skriba as voorbeeld elk 'n E-posadres kan bekom teen 'n addisionele R17,00.
- * Aangesien *Intekom* oor 'n 086-nommer beskik, beteken dit dat toegang vanaf enige plek in die RSA tot die internet verkry kan word.

Indien gemeentes en predikante wel van hierdie aanbod gebruik maak, versoek die Webbladkomitee dat, wat E-posadresse betref, gepoog sal word om 'n bepaalde eenvormigheid daar te stel. Gemeentes word versoek om van hulle name gebruik te maak (byvoorbeeld gemeente Parkrand se adres kan byvoorbeeld parkrand@nhk.co.za wees en gemeente Zuurfontein zuurfontein@nhk.co.za). Predikante word versoek om byvoorbeeld hulle voorletters en vanne in 'n bepaalde konfigurasie te gebruik (bv jaswart@nhk.co.za of whswart@nhk.co.za).

Die kerkkantoor hanteer die administrasie van die ooreenkomste tussen die Kerk en *Intekom* (met mnr C Joubert die verantwoordelike persoon). Dit kom daarop neer dat

5.4.9 DIE NUWE LIEDBOEK VAN DIE KERK

Die nuwe Liedboek van die Kerk verskyn in Oktober 2001. Die bekendstelling, die opvraging van bestellings van lidmate en gemeentes en verspreiding van dié publikasie het besondere hoë eise aan SENTIK-Uitgewery gestel.

In die aanloop tot die publikasie van die Psalm- en Gesangeboek is met die uitgewers daarvan onderhandel dat SENTIK die reg tot alleenverspreiding in die Hervormde Kerk verkry. Om ons gemeentes en lidmate die voordeel van die voorpublikasieprys te laat kry, het SENTIK 'n bestelling van ongeveer 70 000 boeke vroegtydig geplaas. Die transaksie beloop ongeveer R5 886 715, maar verseker daarmee dat gemeentes 'n voordeel-afslag van R607 000 bekom.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Dank word betuig aan dr PJ de Beer, hoof van SENTIK, vir sy besondere moeite en insette tydens die onderhandelinge rondom die publikasie van die nuwe Psalm- en Gesangboek en vir die finansiële voordeel wat hy vir lidmate, gemeentes en die Kerk heding het.
3. Dank word betuig aan mev S van Zyl wat 'n besonder toegewyde diens lewer om die werk van SENTIK-Uitgewery te behartig.

5.4.10 E-MEDIA

5.4.10.1 E-Mediaredaksie

Die vergadering neem kennis van die samestelling van die E-Mediaredaksie.

5.4.10.2 Funksionering

Na 'n aantal beplanningsvergaderings het die nuwe Webblad op 14 September 2000 weer begin funksioneer. Sedert hierdie datum het die Webblad in so 'n mate uitgebrei dat dit geblyk het dat dit nodig geword het om 'n persoon as Webbladredakteur aan te stel om verantwoordelikheid te aanvaar vir die sinvolle funksionering en verdere ontwikkeling van die Webblad. Dr E van Eck is vir die doel in die hoedanigheid as tydelike Webbladredakteur aangestel.

Wat die doel, inhoud, funksionering en verdere beplanning en uitbreiding van die Webblad betref, word die volgende vermeld.

Adres: www.nhk.co.za

Geen koste word gehef om die Kerk se Webblad te gebruik of te besoek nie.

5.4.10.3 **Diensverskaffer**

Dit is tans die geval dat, met enkele uitsonderings na, gemeentes, predikante en lidmate van 'n diensverskaffer van eie keuse gebruik maak om toegang tot die internet te kry en E-posfasiliteite te bekom. Dit meeste diensverskaffers (wat 'n diens van gehalte bied) se tarief vir hierdie diens beloop min of meer 'n bedrag van R119,00 per maand.

Met die hulp van mnr C Joubert is 'n aanbod van die diensverskaffer *Intekom* (die diensverskaffer wat huidiglik deur die kerkkantoor gebruik word) ontvang wat die volgende behels:

- * Teen 'n bedrag van R65,00 kan enige gemeente, predikant, organe van bystand, raad of ring, naas volledige toegang tot die internet, 'n E-posadres ontvang wat onder die adres domein www.nhk.co.za sal ressorteer.
- * Teen 'n addisionele bedrag van R10,00 kan 'n gemeente, gekoppel aan sy gemeentelike inligting op die webblad, 'n eie tuisblad verkry wat die gemeente na gelang van behoefte kan gebruik. Die gemeente kan byvoorbeeld sy maandelikse/kwartaallikse nuusbriëf op hierdie tuisblad plaas, sy gemeenteprogram of belangrike gemeentelike funksies of byeenkomste adverteer.
- * Addisionele E-posfasiliteite is teen R17,00 per adres beskikbaar, met ander woorde, indien 'n gemeente van *Intekom* as diensverskaffer gebruik maak, sal die administratiewe beampte byvoorbeeld volle toegang tot die internet hê, terwyl die predikant en skriba as voorbeeld elk 'n E-posadres kan bekom teen 'n addisionele R17,00.
- * Aangesien *Intekom* oor 'n 086-nommer beskik, beteken dit dat toegang vanaf enige plek in die RSA tot die internet verkry kan word.

Indien gemeentes en predikante wel van hierdie aanbod gebruik maak, versoek die Webbladkomitee dat, wat E-posadresse betref, gepoog sal word om 'n bepaalde eenvormigheid daar te stel. Gemeentes word versoek om van hulle name gebruik te maak (byvoorbeeld gemeente Parkrand se adres kan byvoorbeeld parkrand@nhk.co.za wees en gemeente Zuurfontein zuurfontein@nhk.co.za). Predikante word versoek om byvoorbeeld hulle voorletters en vanne in 'n bepaalde konfigurasie te gebruik (bv jaswart@nhk.co.za of whswart@nhk.co.za).

Die kerkkantoor hanteer die administrasie van die ooreenkoms tussen die Kerk en *Intekom* (met mnr C Joubert die verantwoordelike persoon). Dit kom daarop neer dat

die Administrateur per magneetband alle intekenaars se fooie hef en dan die totale fooi aan *Intekom* oorbetaal.

Mnr C Joubert het 'n inligtingstuk opgestel wat aan potensiële intekenaars op aanvraag gestuur kan word vir die opstel van hulle rekenaars om toegang via *Intekom* as diensverskaffer tot die internet te verkry. Enige ander navrae kan ook aan mnr C Joubert gerig word.

Doel

Die internetfasiliteit van die Kerk bestaan in wese uit twee komponente, te wete E-pos en die Webblad van die Kerk. Die E-posfasiliteit word hoofsaaklik gebruik vir die verspreiding van inligting. Die webblad van die Kerk kan gesien word as die openbare vertoonvenster van die Kerk, aangesien die Webblad in wese in die openbare domein lê. As openbare venster van die Kerk moet die Kerk dus toesien dat die Kerk en die werk van die Kerk op 'n positiewe wyse in die openbare domein geplaas word. Wat betref bogenoemde twee komponente, kan die doelwitte afsonderlik soos volg uitgestip word:

E-pos

- * Die daarstel van 'n vinnige en effektiewe kommunikasiekanaal tussen alle kommissies, rade, komitees, funksionarisse, ringe, gemeentes, organe van bystand, predikante en lidmate (ook lidmate wat geïmmigreer het) van die Kerk (indien 'n persoon 'n adres het wat tot die domein phk.co.za behoort, kan so iemand, al woon hy/sy waar, inligting binne 30 sekondes bekom).
- * Om 'n bydrae te lewer tot besparing van koste wat betref die verspreiding van dokumentasie in die Kerk.

5.4.10.4 **Webblad**

(i) **Algemeen**

Die Webblad is daargestel om

- * 'n goedkoop en sinvolle debatsforum te skep oor alle sake wat die Kerk raak en wat vir alle lidmate van die Kerk toeganklik is
- * die daarstel van 'n kanaal waarlangs alle noodsaaklike inligting doeltreffend, vinnig en koste-effektief versprei kan word
- * 'n bydrae te lewer tot die skep van 'n kultuur van kritiese en opbouende gesprek in die Kerk

- * aan die vereistes van eenvoud, funksionaliteit en doelmatigheid te voldoen
- * 'n kanaal te skep waardeur alle nuus ten opsigte van die Kerk vinnig en funksioneel versprei kan word
- * die geleentheid tot kostelose bemaking van enige saak wat die Kerk raak, te bied
- * die geleentheid tot kostelose reklame van enige aktiwiteit van wat byvoorbeeld gemeentes, rade en verenigings van die Kerk raak
- * die bekendstelling van byvoorbeeld SENTIK-publikasies te doen
- * te dien as instrument van die verspreiding van toerustingsmateriaal vir die uitvoering van die ampte (byvoorbeeld toerustingsmateriaal vir ouderlinge of diakens).

Inhoud

Die volgende is tans op die Webblad beskikbaar:

- * 'n Databasis met inhoud van alle noodsaaklike inligting ten opsigte van die ringe, gemeentes, rade en predikante in die Kerk (byvoorbeeld adresse, E-posadresse, telefoonnommers). Hierdie inligting word op 'n daaglikse basis op datum gehou.
- * Gemeentes se eie Webbladsye.
- * 'n Lys van alle beroepafwagende predikante in die Kerk.
- * 'n Lys van predikante en funksionariesse van die Kerk wat in die volgende 14 dae verjaar.
- * Inligting oor die kerkkantoor, bestaande uit alle noodsaaklike inligting oor die Administrateurskantoor en die skribaats.
- * Inligting oor SENTIK (personeel en 'n katalogus van alle publikasies).
- * 'n Kalender vir 2001 bestaande uit alle tersaaklike datums wat die werksaamhede van die Kerk raak.
- * Die kerknuus (vanaf 13/01/2000).
- * Die bekende weeklikse nuusbrokkies van prof PJ van der Merwe (vanaf 20/02/2000).

- * Daaglikse dagstukkies (geneem vanuit die *Almanak*).
- * 'n Preekbundel (bestaande uit preke van predikante van die Kerk, asook preke as die produk van die Hervormde Teologiese Kollege se preekwerkgroep). Meer as 40 preke was ten tyde van die opstel van die onderhawige verslag beskikbaar. Hier kan gemeld word dat die reaksie van lidmate oorsee ten opsigte van die preekbundel oorweldigend is. Nie alleen vind individue hierby baat nie. Daar is selfs groepe Afrikaanssprekendes wat van die preke gebruik maak om in die vorm van huisgemeentes hulle eie eredienste te hou.
- * Die voorgestelde nuwe kategesehandboek vir die finalejaars.
- * Advertering en/of bekendstelling van gemeenteprojekte.
- * 'n Besprekingsblad waarop bespreking oor aktuele sake van die dag gevoer kan word. Hierdie aspek van die Webblad is tans baie lewendig. In die afgelope paar maande is (en word) daar onder meer debat gevoer oor
 - ** vorm en kleding van die erediens
 - ** die kindernagmaal
 - ** postmodernisme
 - ** die debat in die kerk oor historiese Jesus-navorsing
 - ** 'n vraag oor lidmaatskap en vervoeging van lidmate
 - ** nagmaal in die algemeen
 - ** godslastering in films.
- * 'n Publikasie lys van alle artikels en ander stof wat gebruik kan word vir die toerusting van ouderlinge.
- * Alle amptelike kennisgewings of omsendskrywes wat in in 2001 namens die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering of Raad van Finansies aan predikante en gemeentes gestuur is.
- * Bulletinbord.
- * Bestellys vir die nuwe Liedboek van die Kerk (die plasing van hierdie fasiliteit het getoon hoe effektief die webblad in wese is. Binne 'n dag na plasing van hierdie fasiliteit het verskeie gemeentes gereageer en op hierdie wyse die Liedboek bestel).
- * Bemarking van Konteks.
- * Skakels na gemeentes se eie tuisblaaie wat verspreid op die web lê.

(ii) Besoeke aan Webblad

Sedert die webblad op 14 September 2000 lewendig geword het, is 7100 besoeke aan die Webblad gebring tot op 20 Mei 2001 (dit wil sê ongeveer 900 besoeke per maand of 30 besoeke per dag).

(iii) Toekomstige beplanning

Die volgende sake is deur die E-Mediaredaksie geïdentifiseer in terme van toekomstige aktiwiteite:

- * Bekendstelling van die Webblad op 'n deurlopende basis, veral aan lidmate van die Kerk.
- * Die daarstel van 'n weeklikse E-Hervormer.
- * Ondersteuning van die Administrateurskantoor in 'n poging om soveel predikante en gemeentes as moontlik tot die internet te verbind. Indien alle gemeentes en predikante oor E-posfasiliteite sou kon beskik, sal dit nie alleen die administrasie van die kerkkantoor geweldig vergemaklik nie, maar ook taamlike kostebesparings teweegbring (selfs tot R1 000,00 met die uitstuur van een enkele posstuk aan elke predikant).
- * 'n Deurlopende uitbreiding van die preekbundel (predikante word weereens genooi om bydraes in hierdie verband te lewer).
- * Deurlopende herontwerp van Webblad om alle inligting sistematies toeganklik te maak.
- * Die plaas van geselekteerde artikels van *Konteks* en *Die Hervormer*.
- * Die skep van 'n bladsy: *Die Kerk in beeld*.
- * Die skep van bepaalde E-poslyste (bv lyste vir ringe en rade).
- * Die skep van 'n bladsy vir elke raad in die Kerk om op 'n deurlopende basis inligting te verskaf oor die onderskeie rade se werksaamhede.
- * Om in samewerking met SENTIK die moontlikheid te ondersoek om via die Webblad die inligting van die Kerk se biblioteek beskikbaar te stel.
- * Die daarstel van 'n kennisgewingbord as 'n meer *sekulêre* been van die Webblad. Persone moet die geleentheid kry om op hierdie bord enige ander sake van nie-kerklike aard te propageer (keuring sal uiteraard in hierdie verband moet

plaasvind), of selfs goedere van die hand te sit. Die kennisgewingbord se doel moet wees om 'n diens aan lidmate van die Kerk te bied.

- * Die plasing van boekresensies sal, in samewerking met die huidige redakteurs van *Die Hervormer* en *Konteks*, ondersoek word.

(iv) Verband met CNW-Info

Die Kerk het groot waardering vir die diens wat CNW-Info lewer, maar synde slegs 'n inligtingsdiens, het die E-Media-redaksie geoordeel dat dit te beperk is vir dit wat die Kerk uiteindelik met die ontwikkeling van sy elektroniese media wil bereik. Die redaksie het daarom in hierdie verband aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering versoek om CNW formeel in te lig dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika 'n doelbewuste keuse gemaak het om 'n webblad op die been te bring en te bedryf wat uit meer as slegs die deurgee van inligting bestaan, 'n Webblad wat gemik is om onder andere die totale kerklike administrasie van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika te hanteer. Uiteindelik word beoog om 'n intranetgebaseerde administrasie- en bestuurstelsel tot stand te bring. Die huidige koppeling en samewerking tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en CNW kan egter bly voortbestaan. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika gaan egter alle toekomstige kragte en fondse in sy eie Webblad investeer.

(v) Huidige koste wat betref die bedryf van die Webblad

Die huidige koste wat betref die bedryf van die Webblad beloop R305,00 per maand. Hierdie koste word aangegaan vir die huur van 40 megagreep-spasie op die netwerk van die diensverskaffer *Intekom*. Die inkomste wat tans deur die Webblad (e-posfasiliteite) gegenereer word deur die gebruikmaking van *Intekom* as diensverskaffer, beloop tans 'n maandelikse bedrag van R260,00. Die Webblad word dus tans bedryf teen 'n minimale koste.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die werk van die E-Media-redaksie word voortgesit.
3. 'n Besondere woord van dank word uitgespreek teenoor die voorsitter van die redaksie, dr E van Eck, en redaksielede wat besig is om baanbrekerswerk vir die Kerk op hierdie besondere werkkterrein te verrig.

4. Die vergadering doen 'n dringende oproep op al die gemeentes, ringskommissies en rade van die Kerk om hulle heelhartige samewerking te bied om hierdie uiters belangrike onderneming in die Kerk te laat slaag.
5. 'n Uitnodiging word aan alle kundiges in die Kerk gerig om die werk te ondersteun deur advies en kundigheid aan te bied om te verseker dat 'n effektiewe kommunikasiekanaal vir die Kerk geskep kan word.
6. Dank word betuig aan mnr C Joubert, dr P.J de Beer en die Administrateur vir hulle besondere insette om van die Webblad 'n sukses te maak.

5.5 KERKBOEK

5.5.1 BESLUITE VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING

5.5.1.1 Diensboek

(i) Opname van Gelofte van 1838

Die gelofte van 1838, 'n historiese agtergrond en riglyne vir die gebruik daarvan, word in die Diensboek opgeneem.

Die taak is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan die Raad vir Erediens opgedra.

Die raad sal aan dié saak aandag gee by die herdruk van die Diensboek.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(ii) Hersiening van Diensboek

Die Diensboek word in sy geheel hersien voordat dit herdruk word.

Die taak is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan die Raad vir Erediens opgedra.

Die nuwe Raad vir Erediens sal aan die taak uitvoering gee.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

- (iii) Aanduiding van Christelike feesdae op openbare kalenders en in dagboeke

Alles word in werking gestel om Christelike feesdae afsonderlik op openbare kalenders en in dagboeke aan te dui soos dit die geval is met Joodse vakansiedae, Hindu heilige dae en feeste, Moslem heilige dae en nagte, Tamil feeste en Bahai heilige dae.

Sentik is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering versoek om aan die saak aandag te gee.

Geen verslag is oor die aangeleentheid ontvang nie.

BESLUIT

1. Die saak word as afgehandel beskou.

- (iv) Herdenkingsrol: Anglo Boere-oorlog

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika vra al die gemeentes van die Kerk om in volgende jaar met die Kerk se herdenking van die Anglo Boere-oorlog al die name van lidmate wat vermoor is, in 'n gemeentelike gedenkrol op te stel en dit ook aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deur te gee. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika stel 'n volledige aandenkingsrol op van lidmate wat vermoor is en bring dit by die kerkkantoor op 'n strategiese plek aan.

- * Die versoek is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan gemeentes deurgegee.
- * Nadat gegewens van gemeentes ontvang is, sou die Kommissie verder aandag aan die saak gee. Min gemeentes het gereageer.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Die saak word as afgehandel beskou.

5.5.2 BESKRYWINGSPUNT

5.5.2.1

AFRIKAANSE WEERGAWE VAN GELOFTE IN DIENSBOEK: RING VAN WATERBERG

'n Afrikaanse weergawe van die Gelofte van 16 Desember 1838 word in die Diensboek opgeneem.

Motivering

Ordinansie 5.1.1 (ii)(e) bepaal dat die prediking gerig word deur besondere dae, en in die geval 16 Desember as 'n dankdiens. Aangesien dit die gebruik is dat die Gelofte tydens dié geleentheid voorgelees word, is dit nodig dat dit ook in die Diensboek (Kerkboek) van die Kerk opgeneem word.

Kommentaar van agendakommissie

Die volgende beskrywingspunt van die Ring van Bloemfontein is deur die 65ste Algemene Kerkvergadering aanvaar.

Die Gelofte van 1838, 'n historiese agtergrond en riglyne vir die gebruik daarvan, word in die Diensboek opgeneem (Vergelyk 5.6.1.1).

Die Diensboek is sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering nie hersien nie.

BESLUIT**1. Kennis geneem**

2. Die besluit word ten uitvoer gebring by die hersiening van die Diensboek.

5.5.2.2

WYSIGING VAN ORDEREËL 5.1.1 (iii): PSALM- EN GESANGBOEK: RAAD VIR REGSADVIES

Ordereël 5.10.1 (iii) word gewysig om soos volg te lees:

(iii) Liedboek van die Kerk.

Motivering

Die buitengewone sitting van die 65ste Algemene Kerkvergadering het besluit dat die Psalm- en Gesangboek, Liedboek van die Kerk genoem word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
2. Ordereël 10.1 (ii) word toegepas.

--- oOo ---

6. VERBAND MET ANDER KERKE

6.1 BESLUIE VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING

6.1.1 OPDRAGTE AAN DIE KOMMISSIE VIR GESPREK MET SUSTERKERKE

Die 65ste Algemene Kerkvergadering het onder meer soos volg besluit:

- * Die vergadering dra dit aan die Kommissie vir gesprek met Susterkerke op om voort te gaan met die gesprekke met die Nederduitse Gereformeerde Kerk en die Gereformeerde Kerke met die volgende in die oog:
 - ** Die identifisering van moontlike terreine van samewerking op plaaslike vlak, buitelandse vlak en ten opsigte van teologiese opleiding.
 - ** Volgehoue krities-opbouende gesprek, vernameamlik ten opsigte van die sake van kerk en kultuur, die Kerke se verstaan van toepassing van die NGB, Artikel 27-29, asook modaliteite binne die Kerke.
 - ** Die moontlike identifisering van terreine asook die bespreking en opskrifstelling van die sake waaroor die drie Kerke gesamentlike getuienis kan lewer.
- * Die vergadering dra dit aan die Kommissie vir Gesprek met Susterkerke op om aan die gemeentes van die Kerk inligting deur te gee oor die resultate van die TKK se gesprekke en ook leiding te gee oor die implementering van inisiatiewe van samewerking tussen die Kerke op plaaslike vlak, getuienisse en dies meer. Hierdie leiding word in samewerking met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deurgegee.

BESLUIT

1. Kennis word geneem hoe die uitvoer van die opdragte aandag geniet het soos uiteengesit in die verslag van die Raad vir Ekumene.

6.2 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR EKUMENE

6.2.1 BENOEMING

Die vergadering neem kennis van die samestelling en die vergaderings van die Raad vir Ekumene.

2.2 BEPALING VAN WERKTERREIN

Die volgende werkterreine is deur die raad geïdentifiseer en het gedurende die afgelope termyn aandag geniet:

6.2.2.1 Ekumeniese gesprek

(i) Gesprek met susterskerke

Die volgende persone het die Hervormde Kerk op die TKK verteenwoordig: Prof PA Geyser (voorsitter), dr DJC van Wyk (jr) (sekretaris) en JP Labuschagne, proff TFJ Dreyer en SJ Botha.

Die Tussenkerklike Kommissie (TKK) funksioneer sedert 1956 as gespreksforum tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk, die Nederduitse Gereformeerde Kerk en die Gereformeerde Kerke van Suid Afrika. Die gesprek het oor baie jare gefokus op die tema van eenheid tussen die Kerke, en moontlike eenwording van die drie kerkgenootskappe. Die fokuspunt was derhalwe die identifisering en bespreking van dié dinge wat die drie Kerke uitmekaar hou en verhoed dat hulle een kan word. Tydens die vyf en sestigste Algemene Kerkvergadering is berig dat die gesprek oor eenheid en eenwording so ver gevorder het dat die Kerke daaroor saamstem dat daar 'n duldare verskeidenheid tussen die Kerke kan bestaan. Daaragter lê die resultaat van die lank gevoerde gesprek dat daar soveel wesenlike sake is wat die Kerke uitmekaar hou, dat dit nie realisties is om te verwag dat eenwording in die voorsienbare toekoms kan realiseer nie. Die Hervormde Kerk se afvaardiging het die resultate van die gesprek sodanig geïnterpreteer dat gemeen is dat daar ooreenstemming is dat die Kerke naas mekaar kan bestaan sonder dat dit noodwendig 'n aanduiding van 'n sondige verskeurdheid hoef te wees.

Teen hierdie agtergrond het die gesprek by die TKK die afgelope drie jaar onder leiding van die Hervormde afvaardiging (met Prof PA Geyser as voorsitter en dr DJC van Wyk (jr) as sekretaris) stelselmatig wegbeweeg van die tema van kerkeenheid en is daar gefokus op terreine van samewerking. Die rasionaal daaragter was dat indien die gesprek oor kerkeenheid by dié punt gekom het waar aanvaar word dat kerkeenheid nie nou kan realiseer nie, maar dat die Kerke duldbaar naas mekaar kan bestaan, nie meer gefokus moet word op wat ons uitmekaar hou nie, maar wel op die dinge wat ons in gemeen het en waarin ons mekaar kan bystaan. Veral twee sake het aandag geniet: Die identifisering van terreine van samewerking en gesamentlike getuienislewering. Naas dié twee agendapunte is besluit dat die teologiese gesprek oor kerkeenheid steeds krities opbouend gevoer behoort te word.

* *Terreine van samewerking*

Die TKK het die volgende terreine van samewerking geïdentifiseer: Maatskaplike dienste, barmhartigheidsdienste, hospitaalbediening,

evangelisasie, teologiese opleiding, samewerking tussen gemeentes op plaaslike vlak (soos gesamentlike eredienste op Hervormingsdag en Gelofte dag), en samewerking in die buiteland (soos die gesamentlike bediening van lidmate in Zambië en Australië). Die TKK was in sommige opsigte betrokke by verdere stimulering van hierdie samewerking.

* ***Gesamentlike getuienislewering***

Die TKK sien dit as sy taak dat die drie kerkgenootskappe ook gesamentlike getuienis moet lewer teenoor onder andere die gemeenskap en owerheid. Voortvloeiend hieruit het die Konvent vir Reformatoriese Kerke ontstaan waaroor hieronder verder verslag gegee word. Die TKK het ook oor 'n wye terrein studiewerk gedoen oor die wyse en styl van getuienislewering teenoor die owerheid binne die huidige tydsgewrig.

* ***Krities opbouende gesprek***

Daar is steeds krities-opbouend gesprek gevoer, onder andere oor die Kerke se interpretasie van die NGB art 27-29.

Daar is verder indringend besin oor modaliteitsvorming binne die onderskeie kerkgenootskappe. Al drie die Kerke ondervind wel 'n diversiteit van teologiese stromings wat nog nie as modaliteite getipeer kan word nie. Al drie die Kerke ondervind "charismatiese tendense" wat in 'n sekere sin vervlakking in die hand werk.

In die laaste jaar het daar ten opsigte van die werksaamhede van die TKK egter weer 'n koersverandering gekom. Die Gereformeerde Kerke het die voorsitterskap en skribaat by die Hervormde Kerk oorgeneem en van meet af aan druk geplaas op 'n terugkeer na 'n in diepte gesprek oor eenheid en eenwording. Beide die Ned Geref en Gereformeerde Kerke is gefrustreerd dat die oorspronklike bedoeling van die TKK naamlik 'n strewe na eenwording van die Kerke, verwaarloos word. Veral die Hervormde Kerk word daarvan verdink dat hy nie dieselfde eenheidstrewer koester as die ander twee kerke nie. Rondom dié saak loods die TKK tans onder andere 'n projek van gesprek oor eietydse interpretasie en verwoording van die belydenis.

Die Ned Geref Kerk het tydens die laaste werkswinkel in Maart 2001 die ander twee Kerke uitgenooi om aan hulle vierjaarlikse projek *Kerkspieël* deel te neem. Dit is 'n poging van die Ned Geref Kerk om opname te doen en presies te bepaal wat in die Ned Geref Kerk aangaan, watter tendense en verskuiwings aan die gang is en op grond daarvan strategie vir die toekoms te bepaal. Die Ned Geref Kerk het reeds 'n uitgebreide infrastruktuur en beskikbare rekenaarfasiliteite by die Universiteit van Pretoria wat hulle in die taak help. Die Hervormde Kerk sou vir relatief min finansiële insette van die tegnieke en infrastruktuur gebruik kan maak om dieselfde poging ten opsigte van die Hervormde Kerk te loods.

(ii) Gesprek met die HKSA

Met die samestelling van die nuwe radestruktuur in die Kerk, is daar in samewerking met die Raad vir Apostolaat besluit dat die gesprek met die HKSA in die toekoms deur die Raad vir Apostolaat gevoer sal word.

(iii) Gesprek met die Presbiteriaanse Kerk van Suid-Afrika.

Die Prebiteriaanse Kerk het in 1999 en 2000 die Hervormde Kerk genooi om tydens die opening van hulle Algemene Kerkvergadering groete oor te bring. Albei die geleenthede is gebruik. Verdere gesprek het tot op hede nog nie gerealiseer nie.

(iv) Lutherse en Anglikaanse Kerke

Die raad het besluit om toenadering te soek by die Lutherse Kerk en die Anglikaanse Kerk. Verkennende korrespondensie is vanaf die raad aan albei die Kerke gestuur. Geen respons is ontvang nie. Die raad beveel aan dat die Algemene Kerkvergadering die toenadering wat met die betrokke Kerke gesoek is, sal kontinueer.

(v) Nederlandse Hervormde Kerk

Die raad het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering geadviseer oor korrespondensie met die *Generale Synode der Nederlandse Hervormde Kerk*. Dit was uit die staanspoor duidelik dat daar belangrike meningsverskille tussen die *Nederlandse Hervormde Kerk* en die *Nederduitsch Hervormde Kerk* op die tafel sou kom. Die raad glo egter dat die doel van ekumeniese korrespondensie juis daarin lê om onder andere belangrike verskille te bespreek met die doel om konsensus oor dié sake te bereik. Die hoop is dat die briefwisseling van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met die *Nederlandse Hervormde Kerk* sal bydra tot 'n beter verstandhouding tussen die twee kerke.

6.2.2.2 **Konvent van Reformatoriese Kerke**

Lede van die raad en ander predikante van die Kerk het deelgeneem aan die werksaamhede van die Konvent van Reformatoriese Kerke. Die eerste vergadering van die Konvent is op 10 Maart 1999 gehou en bygewoon deur prof SJ Botha, prof IWC van Wyk en dr GMJ van Wyk. Die tweede byeenkoms van die Konvent het op 8 Maart 2000 plaasgevind. By hierdie geleentheid is die Kerk verteenwoordig deur dr GMJ van Wyk, prof IWC van Wyk, dr JP Labuschagne, oudl HAC Wolmarans en dr CJ Beukes. Drr Van Wyk, Beukes, Labuschagne en prof Van Wyk het by hierdie geleentheid beskrywingspunte ingelei. Die derde byeenkoms van die Konvent het op 7 Maart 2001vergader. Die Nederduitsch Hervormde Kerk was die gasheer van hierdie byeenkoms wat by RAU aangebied is. Oudl HAC Wolmarans het as koördineerder en dr Van Wyk het as voorsitter van die geleentheid opgetree. Prof JLP Wolmarans en dr JC van der Merwe het onderskeidelik lesings aangebied oor "Prediking in 'n nuwe tyd" en "Gemeentebou in 'n nuwe tyd". Die Kerk is by hierdie

geleentheid verteenwoordig deur oudl HAC Wolmarans en dr GMJ van Wyk. Dr Van Wyk het ook in die tyd tussen die 2de en 3de byeenkomste van die Konvent opgetree as die voorsitter van die interimkomitee en die kommissie van die interimkomitee van die Konvent. Die Konvent werk in samewerking met die Ned Geref Kerkfamilie tans aan die voorbereidings vir 'n landwyse kongres oor armoede. Die HTO, dr CSL Delport en dr GMJ van Wyk sal namens die Kerk by die kongres optree.

6.2.2.3 Ekumeniese liggame

(i) Wêreldbond van Reformatoriese Kerke (World Alliance of Reformed Churches)

Die Wêreldbond van Reformatoriese Kerke (WBRK) is die liggaam wat die wêreldwyse familie van Reformatoriese en Presbiteriaanse Kerke verteenwoordig. Die WBRK het in Augustus 1982 sy Ottawa-resolusie oor "Rassisme en Suid-Afrika" uitgereik. 'n Integrale deel van die resolusie was die aankondiging van 'n *status confessionis* met verwysing na apartheid. Die aankondiging van 'n *status confessionis* oor apartheid beteken dat die WBRK van oordeel is dat die aangeleentheid die integriteit van die gemeenskaplike Reformatoriese belydenis ernstig in die gedrag bring, omdat ons hier met 'n saak te make het waaroor daar nie verskil kan word nie. Die WBRK het ook die Nederduitsch Hervormde Kerk se voorregte van lidmaatskap by die geleentheid opgeskort, totdat die Kerk aan sekere voorwaardes sou voldoen wat aan die Kerk gestel is. Die Hervormde Kerk het gereageer deur op 17 September 1982 sy uittrede uit die liggaam aan te kondig. Hierdie stap het ernstige gevolge vir die Kerk se ekumeniese verhoudings ingehou. Sedert dié tyd het die Kerk die beleid gevolg om eerder ekumene te probeer bedryf deur bilaterale betrekkinge met individuele kerke te handhaaf. Dit het oor die jare egter al hoe duideliker geword, dat hierdie beleid prakties baie moeilik uitgevoer sal kan word. Die Kerk se uittrede uit die WBRK het ook sy verhouding met al die lidkerke van die WBRK geraak. Die *Generale Synode der Nederlandse Hervormde Kerk* vertolk byvoorbeeld in 'n skrywe aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die Hervormde Kerk se uittrede uit die WBRK ook as die opsegging van ekumeniese bande met hulleself. Hulle suggereer duidelik dat 'n konstruktiewe ekumeniese verhouding met hulle afhang van die Ned Herv Kerk se verhouding met die SAARK (Suid-Afrikaanse Alliansie van Reformatoriese Kerke) en die WRK (Wêreldraad van Kerke). Ander hoofstroom Kerke uit die Reformatoriese tradisie is baie versigtig, of selfs skugter om met die Nederduitsch Hervormde Kerk kontak te hê of om met die Kerk in gesprek te gaan. In sekere gevalle word glad nie eers gereageer op versoeke om gesprek te voer nie. Indien die Kerk ekumeniese kontak met die groter Reformatoriese Kerke wil bewerk, sal hy met die SAARK en die WRK in gesprek moet gaan. Die raad het onder leiding van dr CJ Beukes studie gedoen oor ons uittrede uit die WBRK. Hierdie studie word al sedert die 64ste Algemene Kerkvergadering in die vooruitsig gestel. Die raad oordeel in die lig van die genoemde studie dat 'n nuwe gesprek met die SAARK en

die WBRK nie onmoontlik is nie. Trouens, die gesprek is nodig.

(ii) Gereformeerde Ekumeniese Raad

Die Nederduitsch Hervormde Kerk het 'n uitnodiging van die Gereformeerde Ekumeniese Raad ontvang om die Algemene vergadering van dié raad in Julie 2000 in Indonesië by te woon. Aangesien die afvaardiging aansienlike kostes sou meebring het die raad besluit om nie die Algemene Kommissie te versoek om fondse beskikbaar te stel nie. Sodanige fondse wat beskikbaar sou wees sou waarskynlik op 'n later stadium beter spandeer kan word vir gesprek met die Wêreldbond van Reformatoriese Kerke.

(iii) Skakeling met die SARK

Die Hervormde Kerk word tans uitgenooi na byeenkomste van Kerke wat deel is van die SARK. Die Hervormde Kerk woon dié byeenkomste ook by. Die raad het in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit om moontlike kontak maak met die SARK te ondersoek. Sodanige geleenthede het hulle egter nog nie voorgedoen nie.

(iv) Skakeling met die Wêreldraad van Kerke

Dr W A Dreyer het gedurende Augustus 2000 tydens 'n studietoer in onder andere Switserland die WRK in Geneve besoek. Hy is besonder hartlik ontvang en het oor verskeie sake van ekumeniese belang met lede van die WRK gepraat. In sy verslag bevestig hy dat die tyd reg is en dit goed sal wees as die Nederduitsch Hervormde Kerk in die nabye toekoms gespreksmoontlikhede met die WRK begin ontgin. Die raad ontvang reëlmatig publikasies van die WRK vir resensiedoeleindes van die HTS.

6.2.2.4 Jaarverslae

Die raad het in opdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n funksiebeskrywing, reglement en jaarverslag vir ringsvergaderings opgestel.

6.2.2.5 Skakeling met die Komitee vir Skuldbelydenis

Met die navorsing waarmee die raad besig was oor die uittrede uit die Wêreldbond van Reformatoriese Kerke en die gesprek met die Nederlandse Hervormde Kerk het die saak van skuldbelydenis oor Apartheid telkens ter sprake gekom. Die gevolg was dat die raad die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering versoek het om saam met die Komitee vir Skuldbelydenis te kyk na die saak. Drr GMJ van Wyk, DJC van Wyk (jr) en me HAC Wolmarans het derhalwe sedert Junie 2000 as lede van die raad die vergaderings van die Komitee vir Skuldbelydenis bygewoon, insette gelewer en deelgeneem aan die besprekings en besluite wat geneem is. Die raad het

eenstemmigheid daaroor gehad dat die Kerk eerder moet dink aan die moontlikheid om 'n teologiese verklaring oor teologies-etiese sake op te stel as 'n skuldbelydenis. Die primêre dryfveer vir die raad in dié verband was en is steeds om met die ekumeniese wêreld in gesprek te kom.

6.2.2.6 'n Ekumeniese strategie vir die Nederduitsch Hervormde Kerk

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika was die afgelope paar dekades in 'n groot mate ekumenies geïsoleer. Hoewel almal seker in 'n mate oortuig is van die moontlike oorsake van hierdie isolasieproses, bly dit 'n komplekse verskynsel om te analiseer en te beoordeel. Almal sal ook nie saamstem oor die effek wat dié isolasie op die Kerk gehad het nie. Die ideaal van die Kerk was egter om ekumenies aktief te bly ondanks die isolasie van die Kerk binne die breë kerklike gemeenskap. Die benadering is die afgelope tyd deur die Hervormde Kerk gevolg om ekumeniese verhoudings hoofsaaklik te beperk tot bilaterale gesprekke met ander kerke. Hierdie gesprekke moes as surrogaat dien vir kontak met kerke deur middel van ekumeniese liggame, maar dit was op die lang duur nie baie produktief nie. Die pogings wat die Raad vir Ekumene en die vroeëre Raad vir Ekumeniese Sake aangewend het om met individuele kerke gesprek te voer, het telkens skipbreuk gelei, of selfs glad nie van die grond af gekom nie, omdat ander kerke eenvoudig nie belangstel om ekumeniese kontak met 'n gevestigde kerk te hê wat nie deel van die breër ekumeniese beweging is nie. Ekumeniese kontak deur middel van die Konvent van Reformatoriese Kerke het wel nuwe geleenthede na vore gebring, maar die feit dat die meeste kerke wat gebruik maak van die forum wat die Konvent bied 'n baie fundamentalistiese benadering tot die teologie het en die feit dat ander belangrike rolspelers binne die Calvinistiese tradisie, soos die Presbiteriaanse Kerk en die VGK nie oortuig kan word om aan die werksaamhede van die Konvent deel te neem nie, laat mens wonder of die Ned Herv Kerk nie met groter ywer na wyer ekumeniese kontak moet soek nie.

Nuwe besinning oor ons ekumeniese verhoudings en die vestiging van 'n strategie om hierdie verhoudings uit te bou, is noodsaaklik indien ons nie vasgevang wil bly in ekumeniese isolasie nie. Die Raad vir Ekumene wil met hierdie dokument enkele uitgangspunte aan die Algemene Kerkvergadering voorlê met die oog daarop om 'n strategie in plek te kry vir die uitbouing van ons ekumeniese kontakte.

Enkele vertrekpunte

Die ekumeniese arbeid van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika word in die belydenis van die eenheid of algemeenheid van die kerk gegrond. Daarom stel die Kerk dan ook in die aanhef van Ordereël 6 van die Kerkorde "Die Kerk as verskyningsvorm van die een, heilige, algemene, Christelike kerk neem deel aan die ekumene in die wêreld." Die Hervormde Kerk wil hierdie wesentlike eenheid van die kerk van Christus deur middel van ekumeniese arbeid handhaaf.

- * Ekumeniese eenheid is die eenheid wat ons ook in die Apostoliese Geloofsbelydenis bely met die woorde "Ek glo aan 'n heilige, algemene, Christelike kerk, die gemeenskap van die heiliges..."
- * Die belydenis van die eenheid van die kerk benadruk dat veelheid en verskeidenheid - wat wel altyd in die kerk waargeneem kan word - nie tot 'n kenmerk van die kerk verhef mag word in die sin dat die veelheid of verskeidenheid die eenheid ophef nie.
- * Die kerk is één aangesien dit in 'n verhouding tot die één Heer, Jesus Christus staan. Net soos Christus één is, is sy gemeente ook één. Ten spyte van die veelheid van kerke, is die liggaam van Christus één.

Ons het 'n kerklike tradisie

Waar behoort ons prioriteite te lê wanneer die Kerk probeer om ekumeniese arbeid te doen? Waar behoort die Kerk na kontak te soek in 'n wêreld van kerklike verskeidenheid? Die Kerkorde dui rigting aan ten opsigte van hierdie vrae. Die Kerk stel in Ordereël 6 dat die Kerk sy wesentlike eenheid handhaaf met kerke wat in die Reformatoriese leertradisie staan, maar dat die Kerk ook gesprek voer met kerke wat ander leertradisies het. Die ekumeniese gemeenskap handhaaf oor die algemeen die beleid dat internasionale ekumeniese kontak alleen moontlik is wanneer kerke bewys kan lewer dat hulle ook lokaal goeie ekumeniese betrekkinge handhaaf. Dit is daarom vanselfsprekend dat ons in Suid-Afrika sal moet begin om kontak te soek met kerke binne die Reformatoriese tradisie en ekumeniese liggame wat deur hierdie kerke gevorm is. Ongelukkig stuit ons reeds hier voor ernstige probleme. Die aankondiging van sekere deklarasies oor apartheid deur die 1982-Ottawa-vergadering van die WBRK en die gevolglike uittrede van ons eie Kerk uit dié liggaam werp steeds 'n skadu oor bykans alle pogings van die Kerk om ekumeniese kontak te vestig. Uit korrespondensie van die Nederlandse Hervormde Kerk blyk dit byvoorbeeld dat hulle die Hervormde Kerk se uittrede uit die WBRK ook as die opheffing van ekumeniese bande met hulleself vertolk het. Dit lyk dus onafwendbaar om met die SAARK (die streeksliggaam van die WBRK in Suidelike Afrika) in gesprek te gaan, indien die Kerk enigsins wil vorder met die vestiging van goeie ekumeniese betrekkinge met kerke binne die Reformatoriese leertradisie. Indien so 'n gesprek wel gevoer word, sal dit doelgerig aangepak moet word. Dit sal duidelik moet blyk dat dit die doel van die gesprek is om die betrekkinge met die WBRK weer te verbeter, of selfs te herstel. Die Raad vir Ekumene het reeds studie gedoen oor die Kerk se uittrede uit die WBRK met die oog op so 'n gesprek. Die raad het tot die slotsom gekom dat 'n gesprek met die SAARK/WBRK eerder op moontlike betrekkinge in die toekoms moet fokus as om vasgevang te bly in die knelpunte van die verlede. Die Kerk bevind hom vandag in 'n gans ander situasie as dié waarin die deklarasies deur die 1982-Ottawa-vergadering van die WBRK aangekondig is. Die eise wat die WBRK aan ons gestel het in die deklarasies van 1982, is in so 'n mate tydsgebonde, dat 'n nuwe gesprek waarskynlik meer sal oplewer as een waarin ons

probeer om net te antwoord op die eise wat destyds aan ons gestel is. Dit beteken natuurlik nie dat die Kerk nie rekenskap sal moet gee oor sy posisie in die samelewing nie. Dit spreek vanself dat die Kerk steeds bekommerd is oor die politieke rol van die ekumeniese beweging, maar aan die ander kant is dit ook so dat die politieke klimaat baie afgekoel het rondom die Kerk en die Kerk kan dalk nou met groter nugterheid en begrip vir mekaar se standpunte gesprek voer met ekumeniese liggame. Trouens 'n nuwe gesprek kan die geleentheid bied om wedersyds met mekaar oor elkeen se bekommernisse te praat.

'n Gesprek met die SARK sal ook nie vir 'n onbepaalde tyd uitgestel kan word nie. Die SARK speel steeds 'n belangrike rol in die kerklike gemeenskap van Suid-Afrika. Sleutelpersoneel van dié liggaam het al te kenne gegee dat hulle nie onwillig sal wees om in gesprek met die Ned Herv Kerk te gaan nie. Die gesprek met SAARK sal egter voorrang moet geniet bo dié met die SARK.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika sal egter ook gesprekke moet aanknoop met lidkerke van die genoemde liggame. Hierdie gesprekke sal parallel met die gesprekke met ekumeniese liggame gevoer moet word.

Dit is duidelik dat die Kerk self die inisiatief sal moet neem indien hy sy ekumeniese betrekkings wil verbeter. Solank as wat die Kerk 'n passiewe houding ten opsigte van ons ekumeniese betrekkings handhaaf, sal hy nie daarin slaag om ekumeniese bande met kerke buiten ons susterkerke, die HKSA en 'n paar onbenullige kerkies op die rand van die kerklike landskap aan te knoop nie.

BESLUIT

1. Die vergadering

- 1.1 neem kennis van die verskillende werkterreine waarop die Raad vir Ekumene die afgelope termyn beweeg het
- 1.2 gee deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opdrag dat die raad meer daadwerklike aandag sal gee aan verkennende gesprekke met die Presbiteriaanse, Anglikaanse en Lutherse Kerke
- 1.3 neem kennis van die gesprek wat tans by die TKK gevoer word
- 1.4 oorweeg die uitnodiging van die Ned Geref Kerk om in 2004 aan die projek Kerkspieël deel te neem
- 1.5 spreek hom positief daaroor uit dat die Raad vir Ekumene meer daadwerklike aandag sal gee aan skakeling met ekumeniese liggame, by name die WBRK en WRK en die SARK deurdat

- 1.5.1 die Raad vir Ekumene, in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, in gesprek tree met die SARK
- 1.5.2 die raad met die WBRK begin korrespondeer in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering indien gunstige resultate bereik word
- 1.5.3 parallel met hierdie gesprek(ke) ook gesprekke met kerke wat lede van hierdie twee liggame is deur die Raad gevoer word
- 1.5.4 die Raad vir Ekumene hom beywer om waarnemers na die byeenkomste van SARK te stuur.
2. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering volg sy korrespondensie met die Nederlands Hervormde Kerk op.
3. Die Raad vir Ekumene word bedank vir netjiese en toegewyde werk wat die afgelope termyn verrig is.

--- oOo ---

7. HUWELIK, GESIN EN OPVOEDING

7.1 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR GESINSORG

7.1.1 SAMESTELLING

Die vergadering neem kennis van die samestelling en vergaderings van die Raad vir Gesinsorg

BESLUIT

1. Kennis geneem.

7.1.2 FUNKSIONERING

Die raad het die volgende funksiebeskrywing geformuleer :

- * In opdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, bedien die raad die Kerk van advies oor
 - ** die verkondiging van die evangelie aan die jeug
 - ** die uitleef van die evangelie op alle terreine van die huweliks- en gesinslewe
 - ** die handhawing en bevordering van die Christelike onderrig aan kinders en
 - ** die toerusting met betrekking tot bogenoemde.
- * Die raad het aandag gegee aan die opdragte wat hy ontvang het vanaf die Algemene Kerkvergadering, asook aan sake wat die raad self geïdentifiseer het.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

7.1.3 OPDRAGTE VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING

- 7.1.3.1 Die te stigte Raad vir Jeugbediening (Gesinsorg) doen indringend ondersoek na die kategrese. Die resultaat word verwys na die Kommissie van die Algemene

Kerkvergadering en, indien nodig, gee die Kommissie opdrag om voort te gaan met die daarstelling van nuwe Kategesehandleidings. Die raad besin saam met die Raad van Finansies en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die bekostigbaarheid van die opstel van die handleidings en bedink die beste strategie om die handleidings so gou moontlik daar te stel.

- 7.1.3.2 Die Ondersoekkommissie oor die hersiening van Kategesehandleidings gee aandag aan die daarstel van aanvullende Kategesehandleidings vir Geloofsleer, Bybel- en Kerkgeskiedenis
- 7.1.3.3 Die Raad vir Gesinsorg word versoek om in samewerking met Kital weë te vind om ouers en kategete op 'n effektiewe wyse toe te rus vir hulle dienswerk.
- 7.1.3.4 Die Raad vir Gesinsorg word versoek om 'n beleidstuk op te stel waarin aangedui word watter eise die nuwe tydsgewrig stel aan die bediening van die jeug.
- 7.1.3.5 Die Raad vir Gesinsorg skenk oorweging aan 'n bevestigingsformulier vir kategete.
- 7.1.3.6 Die Raad vir Gesinsorg doen ondersoek na die verband tussen die kategesestelsel en die verlies van jong lidmate en ondersoek ook die redes hoekom jong lidmate die Kerk verlaat.
- 7.1.3.7 Die Raad vir Gesinsorg doen ondersoek oor die saamwoon van lidmate.
- 7.1.3.8 Die CSV: In die lig van die Kerk se jarelange worsteling met die CSV en herhaalde voorstelle om die CSV te "hervorm" asook die huidige toedrag van sake binne die CSV en opmerkings tydens die vergadering gemaak, besluit die vergadering soos volg: Die Nederduitsch Hervormde Kerk ooreed die onderskeie Onderwysdepartemente om die CSV alle werksaamhede en optredes tydens skooltyd te ontsê en so die vereniging nie meer "amptelik" by skole toe te laat nie. Dit geld ook alle ander interkerklike verenigings. Die Algemene Kerkvergadering het besluit dat die opdrag gekontinueer moet word.
- 7.1.3.9 Die Raad vir Gesinsorg doen ondersoek na 'n leerplan vir gebruik tydens godsdiensteriodes by skole deur predikante.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

7.1.4 UITVOER VAN OPDRAGTE

Die uitvoer van opdragte word behandel in die verslag wat volg.

BESLUIT**1. Kennis geneem.****7.2 DIE HUWELIK EN GESINSLEWE****7.2.1 BESLUIT VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING****7.2.1.1 Saamwoon van lidmate**

Die 65ste Algemene Kerkvergadering het besluit om die studie-opdrag te kontinueer. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die taak aan die Raad vir Gesinsorg opgedra.

Dr FJ Boshoff, JH Breytenbach, Proff JH Koekemoer en Y Dreyer en die aktuaris van die Kerk is versoek om memoranda voor te lê. Daar is slegs van dr FJ Boshoff 'n memorandum ontvang. Die Raad versoek dat die opdrag weer eens gekontinueer word.

BESLUIT**1. Die opdrag kontinueer.****2. Die memorandum wat prof TFJ Dreyer oor die onderwerp geskryf het, word in aanmerking geneem.****7.2.1.2 Beskrywingspunt**

(i)

INSEL VAN HUWELIKSREGISTER : KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Kerkrade en predikante van die Kerk sien toe dat daar vanaf 1 Januarie 2002 'n huweliksregister in die gemeente ingestel word wat jaarliks deur die ringsvergadering nagesien word.

Motivering

Dit word steeds moeiliker om bevredigend inligting deur middel van Departement

Binnelandse Sake te bekom en daarby is die Nasionale Argief in bewaring van slegs 'n baie klein hoeveelheid huweliksregisters. (Die AP Kerk het lankal reeds kerklike huweliksregisters terwyl die Gereformeerde Kerke ook aandag gaan skenk om dit weer aan te lê). Dit dien die saak van die Kerk om aan sy eie lidmate hierdie dikwels noodsaaklike inligting te kan verskaf, selfs baie jare nadat die huwelik gesluit is. Die Kerk het die gebruik van 'n gemeentelike huweliksregister geken tot 1972. (Die voordeel van 'n gemeentelike register is dat die gemeente dan weet wie daar in die huwelik bevestig is terwyl die predikant dikwels in 'n ander gemeente 'n huwelik bevestig of byvoorbeeld van lewensstaat verander). Predikante wat steeds in besit van huweliksafskrifte, is word versoek word om dit by die Argiefbewaarplek in te handig.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

7.3 KATEGESE EN JEUGWERK

7.3.1 BESLUITE VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING

7.3.1.1 Opdrag ten opsigte van ACSV

In die lig van die Kerk se jarelange worsteling met die ACSV en herhaalde voorstelle om die ACSV te "hervorm" asook die huidige toedrag van sake binne die ACSV en opmerkings tydens die vergadering gemaak, besluit die vergadering soos volg:

Die Nederduitsch Hervormde Kerk ooreed die onderskeie onderwysdepartemente om die ACSV alle werksaamhede en optredes tydens skooltyd te ontsê en so die vereniging nie meer "amptelik" by skole toe te laat nie. Dit geld ook alle ander interkerklike verenigings.

Die Algemene Kerkvergadering het besluit dat die opdrag gekontinueer moet word.

Die opdrag is aan die Raad vir Gesinsorg gegee. Die raad reageer soos volg:

Die raad het kennis geneem van die opdrag van die 65ste Algemene Kerkvergadering. Die raad is egter van mening dat die hele aangeleentheid rondom die ACSV irrelevant geword het in die nuwe onderwysbedeling. Die onderskeie Onderwysdepartemente kan nie meer as toeganklik vir die Kerk beskou word nie en die hele saak van godsdiens in skole gaan binnekort deur wetgewing gereël word. Die raad stel hom ten doel om op hoogte te bly van hierdie wetgewing.

Die Kommissie het kennis geneem van die standpunt van die raad en soos volg gereageer:

Die standpunt van die raad oor die opdrag van die Algemene Kerkvergadering oor die ACSV word aanvaar. Die ACSV moet nie bestry word soos in die verlede nie, maar predikante en ampsdraers moet, waar die geleentheid hom voordoen, by skole liewer die invloed van die Kerk laat geld.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die onderstaande agendabewoording van die Raad vir Gesinsorg en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word nie onderskryf nie:
 - * Die hele aangeleentheid rondom die ACSV het irrelevant geword in die onderwysbedeling.
 - * Die ACSV moet nie bestry word soos in die verlede nie.
3. Daar word verder instemmend kennis geneem van die handeling van die Raad vir Gesinsorg.
4. Die aangeleentheid oor die ACSV word na die Raad vir Gesinsorg terugverwys.

7.3.1.2 Jeugbediening

Die volgende aanbevelings van die Raad vir Jeugwerk is deur die 65ste Algemene Kerkvergadering aanvaar:

- * Die vestiging van homogene groepe vir laerskool, hoërskool, en naskool in elke gemeente kry steeds dringend aandag.
- * Die Rade vir Kategese en Jeugwerk amalgameer om aan 'n strategie vir effektiewe jeugbediening te werk en gemeentes daarin van advies te bedien.
- * Skoolverwisselings- en Standard 9-kampe word aanbeveel.
- * Die landswyse wegbreekweek vir Matrikulante word wyer in gemeentes bekend gestel.

- * Kerkrade word versoek om bruikbare programskepe oor jeugwerk aan die raad te stuur.
- * Kerkrade gee aandag aan jongmense wat in koshuise binne die gemeentegrense woon.
- * Aangesien die NHSV behoefte het om by die opvoedkundige aspekte van jeugwerk betrokke te raak, word die vereniging op sinodale-, ring- en gemeentevlak by die werk betrek.
- * Die Jeug word betrek by die werk in gemeentes.

Die besluite is deurgegee na die Raad vir Gesinsorg.

Die raad lewer nie spesifieke kommentaar op die sake nie. Daar is waarskynlik aan die sake aandag gegee.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

7.3.1.3 Ondersoek na jong lidmate wat die Kerk verlaat

Die 65ste Algemene Kerkvergadering het besluit om ondersoek te doen na die tendens dat jong lidmate die Kerk verlaat.

Die ondersoek is opgedra aan die studiekommissie wat benoem is om die verband tussen die kategesestelsel en verlies van jong lidmate te ondersoek.

Die raad antwoord soos volg:

'n Eerste ondersoek is gedoen, maar daar is gevind dat terugvoer baie gebrekkig is. Die raad het aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering berig dat 'n in diepte en empiriese ondersoek gedoen sal moet word. So 'n ondersoek het redelike finansiële implikasies. Die antwoord van die Kommissie word afgewag.

BESLUIT

1. Die opdrag kontinueer.

7.3.1.4 **Kategese en Jeugbediening**

- * Die Raad vir Kategese word versoek om in samewerking met Kital weë te vind om ouers en kategete op 'n effektiewe wyse toe te rus vir hulle dienswerk.
- * Die te stigte Raad vir Jeugbediening doen indringend ondersoek na die kategese. Die resultaat word verwys na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en, indien nodig, gee die Kommissie die opdrag om voort te gaan met die daarstelling van nuwe kategesehandleidings.
- * Die te stigte Raad vir Jeugbediening word versoek om 'n beleidstuk op te stel waarin aangedui word watter eise die nuwe tydsgewrig stel aan die bediening aan die jeug.
- * Die Raad vir Jeugbediening besin saam met die Raad van Finansies en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die bekostigbaarheid van die opstel van die handleidings en bedink die beste strategie om die nuwe handleidings so gou moontlik daar te stel.

Die raad reageer soos volg:

- * Die raad het 'n ondersoek gedoen en aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering teruggerapporteer. Die besluit is geneem dat al die kategesehandleidings herskryf moet word en dr JA Beukes is aangewys as koördineerder vir hierdie omvangryke werk. 'n Verslag oor die vordering hiermee word aangeheg as 'n bylaag.
- * Die kategeseboekekommissie het 'n beginselbesluit geneem dat Geloofsleer, Bybel- en Kerkgeskiedenis 'n hoë prioriteit gaan geniet in die nuwe boeke (sien verslag). Ds PJ van der Merwe is ook besig om die Geloofsleer oor te skryf in 'n makliker toeganklike Afrikaans. Ds CJA Simpson het 'n opsomming van die Geloofsleer en Bybelgeskiedenis aan die raad beskikbaar gestel vir moontlike gebruik by volwasse kategese. Die raad beveel aan dat hierdie projekte gekontinueer word.
- * Oor die toerusting vir kategete en ouers is ds TP Möller besig met die samevoeging van die bestaande kursusse vir kategese en jeugwerk. Die Kategeseboekekommissie stel in die vooruitsig dat 'n toerustende gedeelte opgeneem word in die voorwoord van elke handleiding vir die kategete en sal ook, na afhandeling van die skryf van die boeke, aandag gee aan 'n moontlike oorkoepelende toerustingspakket vir kategete. Die raad het ondersoek ingestel na die gebruike van bestaande toerustingsmateriaal vir oerleiding/toerusting. Die raad evalueer tans die BORG pakket wat deur die SAVF gebruik word.

- * Die raad het die volgende beleidstuk opgestel en dit voorgelê aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Die Kommissie het dit goedgekeur. Op aanbeveling van die Kommissie is die titel gewysig na "Riglyne vir die Kategese".

Riglyne vir Kategese in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

Missie

Kategese (Katelese is gerig tot alle jongmense wat op die Kerk se pad kom) is die onderrig en begeleiding van jongmense deur middel van al die aktiwiteite van die Kerk tot 'n lewende geloof.

Uitgangspunte

- * Kategese is deel van die dienswerk van alle gelowiges en staan onder die leiding van die ouderlingevergadering.
- * Jongmense word aangemoedig om by al die aktiwiteite van die Kerk in te skakel.
- * In die katelese behoort daar rekening gehou te word met portuurgroepe en die leefwêreld van die jongmense.
- * Tydens eredienste word rekening gehou met die begripsvermoë van die mense.
- * Kategesehandleidings hou rekening met die praktiese uitlewing van die geloof.
- * Ouers behoort deurlopend toegerus en betrek te word.
- * Waar nodig, behoort katelese met gemeentelike fondse gefinansier te word.

Uitgangspunte

Raad vir Gesinsorg

Die raad bedien die Kerk van advies oor die verkondiging van die evangelie aan jongmense en toerusting met betrekking tot katelese.

Ringsvergadering

Die ringsvergadering sien toe dat die riglyne ten opsigte van katelese in gemeentes realiseer. Die ringsvergadering kan 'n ringskomitee vir katelese saamstel om die werk in die ring te koördineer.

Gemeente

- * Die ouderlingevergadering wys kategete aan om kategrese in die gemeente te koördineer.
- * Die kategesehoof doen verslag aan elke ouderlingevergadering.
- * Die ouderlingevergadering keur jaarliks die kategeseprogram goed.
- * Die predikant(e) is deурlopend betrokke by kategrese, toerusting van kategete en, in besonder, die onderrig van diegene wat belydenis van geloof gaan aflê.
- * Kategete onderrig die jeug met gebruikmaking van die
 - ** Bybel
 - ** belydenisse en belydenisskrifte van die Kerk
 - ** Psalm- en Gesangboek
 - ** Kategesehandleidings soos deur die Algemene Kerkvergadering vasgestel.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die Algemene Kerkvergadering dra dit aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op om, na oorlegpleging met die Raad vir Regsadvies, hersiene kategesehandleidings goed te keur.
3. Die Raad vir Gesinsorg word versoek om daaraan aandag te gee dat handleidings vir kategete en katekisasie in so 'n formaat gepubliseer word dat die veranderings wat tydens die Algemene Kerkvergadering goedgekeur word, slegs deur die byvoeging of die wegneem van 'n hoofstuk gedoen kan word.

7.3.1.5 Formulier vir die bevestiging van kategete**(i) Besluit**

Oorweging word geskenk aan 'n bevestigingsformulier vir kategete.

Die Raad vir Gesinsorg is versoek om teen die einde van 1999 voorstelle in dié verband aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voor te lê.

'n Finale voorstel is van die raad ontvang en die Kommissie het die raad versoek om dit by wyse van 'n beskrywingspunt aan die 66ste Algemene Kerkvergadering voor te lê.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(ii) Beskrywingspunt

(a)

VERKLARING VIR GEBRUIK BY DIE BEVESTIGING VAN KATEGETE: RAAD VIR KATEGESE

Die volgende verklaring word by 'n erediens of gemeentevergadering voorgelees wanneer 'n persoon(e) tot kategeet verkies is:

Verklaring vir gebruik by die benoeming van kategete in die Nederduitsch Hervormde Kerk.

* Die ouderlingvergadering neem met dankbaarheid kennis dat u bereid is om dienswerk as kategeet in hierdie gemeente te verrig. Die kategeese is deel van die Kerk se werk waardeur voornemende lidmate aan die hand van die voorgeskrewe kategesehandleidings onderrig word in die Bybel, die geloofsleer en die kerkgeskiedenis. Hierdie onderrig vind plaas met die oog op die kerkisante se openbare aflegging van geloofsbelydenis om as lidmaat van die Kerk opgeneem te kan word. Om hierdie onderrig na behore te kan gee, is die volgende vereistes vir 'n kategeet nodig: 'n Kategeet moet

- ** 'n belydende lidmaat van die Kerk wees
- ** 'n gereelde en getroue kerkganger wees
- ** voortdurend met geesdrif bereid te wees om hom/haar self toe te rus en toegerus te word
- ** in leer en lewe, in die besonder vir die kinders en jongmense, maar ook vir die hele gemeente, 'n navolgingswaardige voorbeeld wees

- ** 'n vriendelike en bedagsame mens wees wat die vermoë het om maklik met kerkisante te kan kommunikeer en verkeer
- ** bereid wees om vir elke onderriggeleentheid deeglik voorbereid, getrou en stiptelik te wees
- ** ook bereid wees om sy/haar dienswerk met vrymoedigheid onder die kerklike opsig te verrig.

Vraag aan kategeet(e)

Belowe u om hierdie dienswerk as kategeet na die beste van u vermoë te verrig en om u in die kategetiese onderrig te verbind aan die Skrif en belydenis van die Kerk?

(Laat elke kategeet antwoord met die naam van sy/haar naam).

BESLUIT

1. Die geamendeerde beskrywingspunt wat soos volg lui, word aanvaar.

Die volgende verklaring word by 'n erediens of gemeentevergadering voorgelees wanneer 'n persoon(e) tot kategeet verkies is:

Verklaring vir gebruik by die benoeming van kategete in die Nederduitsch Hervormde Kerk.

- * Die ouderlingevergadering neem met dankbaarheid kennis dat u bereid is om dienswerk as kategeet in hierdie gemeente te verrig. Die kategete is deel van die Kerk se werk waardeur kerkisante aan die hand van die voorgeskrewe kategete-handleidings onderrig word in die Bybel, die geloofsleer en die kerkgeskiedenis. Hierdie onderrig vind plaas met die oog op die kerkisante se openbare aflegging van geloofsbelydenis. Om hierdie onderrig na behore te kan gee, is die volgende vereistes vir 'n kategeet nodig: 'n Kategeet moet
 - ** 'n belydende lidmaat van die Kerk wees
 - ** 'n gereelde en getroue kerkganger wees
 - ** voortdurend met geesdrif bereid te wees om hom/haar self toe te rus en toegerus te word

- ** in leer en lewe, in die besonder vir die kinders en jongmense, maar ook vir die hele gemeente, 'n navolgingswaardige voorbeeld wees
- ** 'n vriendelike en bedagsame mens wees wat die vermoë het om vir elke onderriggeleentheid deeglik voorbereid, getrou en stiptelik te wees
- ** ook bereid wees om sy/haar dienswerk met vrymoedigheid onder die kerklike opsig te verrig.

Vraag aan kategeet(c)

Belowe u om hierdie dienswerk as kategeet na die beste van u vermoë te verrig en om u in die kategetiese onderrig te verbind aan die Skrif en belydenis van die Kerk?

(Laat elke kategeet antwoord met die naam van sy/haar naam).

7.3.1.6 Aanvullende boeke vir kategese

Die Ondersoekkommissie oor die hersiening van kategesehandleidings gee aandag aan die daarstel van aanvullende kategesehandleidings vir Geloofsleer, Bybel- en Kerkgeskiedenis.

Die besluit is na die Raad vir Gesinsorg deurgegee.

Die raad het reeds op die saak geantwoord.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

7.3.1.7 Hersiening van Kategesehandleidings

Die raad het die herskryf van Kategesehandleidings ter hand geneem. Die nuwe graad 11 Kategesehandleiding is vanaf Januarie 2001 deur gemeentes gebruik. Kommentaar is gevra van gemeentes en predikante. Die vergadering moet besluit oor die aanvaarding van die nuwe handleidings.

BESLUIT

1. Die verslag van die Raad vir Gesinsorg oor die herskryf van Kategesehandleidings word aanvaar.
2. Die Graad 11 Kategesehandleiding word aanvaar. Die les oor VIGS word in die handleiding ingesluit.
3. Die Kategeseherschrywingskommissie word bedank vir sy werk en sterkte toegebid met die afhandeling van die groot taak.
4. Die vergadering dra dit aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om herskrewe Kategesehandleidings soos hulle afgehandel word, voorlopig goed te keur.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN RAAD VAN FINANSIES

Mnr BJ Coertze word verkies.

AFSLUITING: DONDERDAG 4 OKTOBER 2001

Oudl I Dreyer sluit die vergadering vir die dag af met Skriflesing uit Psalm 131. Hy laat die vergadering Gesang 239 strofes 1 en 2 as slotgebed sing.

--- oOo ---

VRYDAG 5 OKTOBER 2001

OPENING

Ds J Bevelo-Manders open die vergadering met Skriflesing uit Habakuk 3:17vv. Sy gaan voor in gebed en laat die vergadering saam sing uit Gesang 516 die eerste strofe.

VERWELKOMING

Die voorsitter, prof TFJ Dreyer, verwelkom die lede van die vergadering by die laaste dag se sitting.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERWELKOMING

Prof FJ van Zyl word in die vergadering verwelkom.

VERKIESING VAN RAAD VIR REGSADVIES

Die volgende voorstel tot wysiging van die Kerkorde word aanvaar:

Die vergadering besluit dat voorlopig sewe persone op die Raad vir Regsadvies sal dien. Die wysiging van Ordinansie 3.8.3 (xi)(c) sal by die 67ste Algemene Kerkvergadering ingedien word indien Ordereël 10.2 (ii) nie toegepas kan word nie.

DIE VOLGENDE GROSLYS WORD AAN DIE VERGADERING VOORGELÊ WAARUIT SEWE LEDE VERLIES MOET WORD

Prof SJ Botha
Prof IWC van Wyk
Dr JJ Steenkamp
Ds C Pretorius
Ds JJP Müller
Adv LJ Picnaar
Adv JD Fourie
Dr L Curlewis
Mej C Prinsloo
Dr BJ van Wyk

Oudl PA Stopforth
 Prof D de Villiers
 Oudl B du Plessis.

DANKBETUIGING

'n Dankbetuiging van die gemeente Premiemyn teenoor alle donateurs vir die Zimbabwe Rampfonds word aan die vergadering voorgehou.

VERSKONINGS

Die volgende verskonings word goedgekeur.

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Ds PJ Botha	Witbank-Suid	4/10/2001 - 15:45 - 21:00
Oudl AD Kotze	Piet Potgieter	4/10/2001 - 16:00 - 21:00
Ds L Janse van Rensburg	Namibkus	4/10/2001 - 19:00 - 21:00
Ds LJ Steyn	Kruin	4/10/2001 - 19:00 - 21:00 5/10/2001 - 08:30 - tot einde van vergadering
Oudl PW de Bruyn	Kruin	4/10/2001 - 19:00 - 21:00 5/10/2001 - 08:30 - tot aan einde van vergadering
Oudl DE Bisshoff	Warmbad	5/10/2001 - 12:00 - 21:00
Oudl JC van der Heever	Koster	4/10/2001 - 21:00 5/10/2001 - 08:30 tot aan einde van vergadering
Ds HN Kloppers	Magaliesburg	5/10/2001 - 08:30 - 21:00
Ds SP Nolte	Oostelike Pietersburg	4/10/2001 - 16:15 - 21:00
Ds JT Manders	Witfontein	4/10/2001 - 16:15 - 21:00
Oudl CJJG van Staden	Witfontein	4/10/2001 - 16:15 - 21:00
Ds JM Bevelo-Manders	Hartebeeshoek	4/10/2001 - 16:15 - 21:00

Ds LJJ Nell	Superintendent van Sending	4/10/2001 - 19:00 - 21:00
Ds HJ Botes	Naboomspruit	4/10/2001 - 19:00 - 21:00
Prof MJ du P Beukes	Brits	5/10/2001 - 08:30 - 16:00
Ds E van Baalen	Parkrand	4/10/2001 - 19:40 - 21:00
Oudl D Pretorius	Parkrand	4/10/2001 - 19:40 - 21:00
Ds BC Oberholzer	Otjiwarongo	4/10/2001 - 19:40 - 21:00
Oudl JJ Gouws	Vanderbijlpark-Suid	5/10/2001 - 08:30 - 21:00
Ds JF van der Merwe (snr)	Philadelphia	5/10/2001 - 08:30 - 21:00
Ds HT van der Linde	Groot Marico	5/10/2001 - 08:30 - 21:00
Ds BJ van der Walt	Bybelgenootskap-Namibië	4/10/2001 - 20:30 - 21:00
Ds M van der Walt	Windhoek	4/10/2001 - 20:30 - 21:00
Oudl WA Nice	Sannieshof	5/10/2001 - 08:30 - 21:00
Oudl NM Bezuidenhout	Phalaborwa	5/10/2001 - 08:30 - 21:00
Ds FGJ Oosthuizen	Pietersburg	5/10/2001 - 08:30 - 21:00

7.3.2 SAKE DEUR DIE RAAD GEÏNISIEER

7.3.2.1 Hantering van persone wat deur egskeiding gaan

Die raad het 'n memorandum oor die hantering van persone wat deur egskeiding gaan aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê. 'n Taakspan, onderleiding van ds PJ van der Merwe, is aangewys om verder aan die saak aandag te gee.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die opdrag kontinueer.

7.3.2.2 Formulier vir die hertrou van geskeides

Die raad het, via die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, versoek dat die

Raad vir Prediking en Erediens aandag gee aan die opstel van 'n formulier wat gebruik kan word wanneer geskeide persone weer in die huwelik bevestig word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die saak geniet verder aandag.

7.3.2.3 **Gebruik van elektroniese media by opknapping van Bybelkennis**

Die raad stel ondersoek in na die gebruikmaking van elektroniese media om die vlak van Bybelkennis by kinders op te knap. Die raad is besig om 'n projek wat deur gemeente Kempton geloods is, te evalueer. Die raad versoek dat hierdie werk gekontinueer word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die taak kontinueer.

7.3.2.4 **Gesinsgenoot : Nuusblad oor kategese**

Die raad het 'n eie nuusbladjie, *Gesinsgenoot*, die lig laat sien. Die bedoeling is om deur die *Gesinsgenoot* soveel moontlike kategete, katkisanter en gesinne in die Kerk te bereik. Die *Gesinsgenoot* het ten doel om inligting en interessantheid oor die werksaamhede op die terrein van gesinsorg mee te deel. Die *Gesinsgenoot* word ook aan Konteks en die Hervormer voorgelê sodat artikels in dié publikasies opgeneem kan word. Twee uitgawes van *Gesinsgenoot* het reeds verskyn.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die raad word bedank vir die werk.

7.3.2.5 **Jaarlikse Bybelvasvra**

Die Bybelvasvra is behou as aktiwiteit van die raad. Die klem is egter verander sodat

dit 'n aktiwiteit word waarby die hele gesin betrek kan word. Dank word betuig teenoor ds GS de Beer wat leiding neem met die reël van die Bybelvasvra.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Dank word aan ds GS de Beer betuig vir die hantering van en reëlings in verband met die jaarliks Bybelvasvra.

7.3.2.6 **Gesprekvoering oor MIV/VIGS**

Die raad het, op aanbeveling van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, in gesprek getree met mnr Gerhard Swanepoel, hoof van die VIGS Inligting-, Opleiding- en Konsultasiesentrum aan die Technikon Pretoria. Die raad beseft dat daar 'n groot behoefte is aan die regte inligting rondom hierdie saak en het mnr Swanepoel gevra om 'n reeks artikels voor te berei vir plasing in *Gesinsgenoot*. Mnr Swanepoel werk ook aan 'n inligtingsdokument wat in gemeentes gebruik kan word. Die raad beveel aan dat hierdie werk gekontinueer word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die taak kontinueer.

7.3.3 **BESKRYWINGSPUNTE**

7.3.3.1

DEURLOPENDE OPGRADERING VAN KATEGESEHANDLEIDINGS- RING VAN ZOUTPANSBERG

Kategesehandleidings word deurlopend opgradeer.

Motivering

Dit is 'n duur en langdragige proses om kategese handboeke van nuuts af te herskryf. Handboeke behoort gedurig opgegradeer te word sodat 'n verbeterde uitgawe by elke herdruk sal verskyn.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

7.3.3.2

BYBELSE GESKIEDENIS EN BELYDENISSKRIFTE: RING VAN MAQUASSI

Bybelse Geskiedenis word weer in die nuwe kategesehandleidings opgeneem aangesien lidmate nie meer die Bybel ken nie. Inligting oor die belydenisskrifte en die belydenisskrifte self word in een bundel saamgevat om in die finalejaar kategese afgehandel te word.

Motivering

Lidmate het nie meer voldoende Bybelkennis nie aangesien dit nie meer by katkisante ingeskerp word nie.

Die belydenisskrifte en inligting oor die belydenisskrifte behoort in een bundel vervat te word om tydens die finalejaarkategese behandeling te word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie, aangesien die saak reeds behandel is.

7.3.3.3

KOMMER OOR NUWE KATEGESHANDLEIDINGS : RING VAN HEIDELBERG

Kommer word uitgespreek oor die hersiene kategesehandleidings aangesien

- * Iesaanbiedings na bewering op die uitkoms gebasseerde onderrigstelsel geskoei is
- * evaluering van Bybelkennis, geloofskennis en kennis van kerkgeskiedenis ononderhandelbaar is vir die Kerk

- * evaluasiesesse van die betrokke raad verlang word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie, aangesien die saak reeds behandel.

7.4 OPVOEDING EN ONDERWYS

7.4.1 BESLUITE VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING

7.4.1.1 Gebruikmaking van godsdiensperiodes by skole

- * Predikante, kerkrade en gemeentes maak ten alle koste gebruik van die geleenthede om op te tree tydens godsdiensperiodes by skole.
- * Die Raad vir Jeugbediening doen ondersoek na 'n leerplan vir die gebruik tydens godsdiensperiodes by skole deur predikante.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die opdrag na die Raad vir Gesinsorg deurgegee.

Die raad het dr PJW Schutte versoek om die leiding te neem met die daarstel van lesse oor aktuele onderwerpe wat gebruik kan word wanneer godsdiensperiodes by skole waargeneem moet word. Daar is vir die afgelope twee jaar lesse beskikbaar gestel en die praktyk is gevolg dat die materiaal elektronies by dr Schutte verkry kon word. Baie mense, ook van buite die Nederduitsch Hervormde Kerk, het van die lesse gebruik gemaak.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die raad word bedank vir die werk.
3. Predikante word versoek om van die aangebode lesse gebruik te maak, maar ook hulle eie insette in dié verband aan die raad beskikbaar te stel.

7.4.2 BESKRYWINGSPUNTE

7.4.2.1

SAAMSTEL VAN HANDBOEK VIR GODSDIENSONDERRIG BY SKOLE: RING VAN MAQUASSI

Die vergadering gee opdrag aan die Raad vir Gesinsorg om 'n handleiding saam te stel wat sinvol gebruik kan word by laer- en hoërskole waar die Kerk self die verantwoordelikheid dra vir die godsdiensonderrig van ons kinders.

Gesien in die lig dat daar werklik 'n behoefte is aan behoorlike Bybelkennis, is so 'n handleiding gerig op uitbreiding van Bybelkennis.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie, aangesien die saak reeds behandel is.

7.4.2.2

BEVORDERING EN BENUTTING VAN BESTE ONDERWYS-GELEENTHEDE VIR KINDERS VAN DIE KERK : RING VAN POTGIETERSRUS

- * Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika ag dit die plig van sy lidmate om toe te sien dat die beste onderwysgeleentheid vir die kinders van die Kerk en volk bevorder word deur
 - ** sover moontlik toe te sien dat onderwysers met Christelike geloofsoortuiging en 'n aanvaarbare kultuuragtergrond die onderwys behartig
 - ** alternatiewe of aanvullende onderwys gevind en in stand gehou word indien die onderwys die Christelike opvoeding van die ouerhuis verhinder
 - ** kinders wat verwaarloos is of wie se ouers nie oor die middele beskik nie, daadwerklik by te staan.
- * Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika ag dit noodsaaklik om deur middel van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en

ook op ander vlakke

- ** die lidmate van die Kerk te waarsku teen die effek van die leerstof wat op die kinders van ons Kerk en volk afgedwing word uit hoofde van Curriculum 2005 waardeur die kinders losgemaak word van die Christelike geloofsoortuiging en volkseie kultuurerfenis**
- ** teenoor die owerheid te getuig ten opsigte van onaanvaarbare leerstof wat op die kinders van die Kerk en volk afgedwing word, wetende dat sodanige kinders deel vorm van 'n kerk/volk met 'n bepaalde Christelike geloofsoortuiging.**
- * Lidmate van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika word opgeroep om hulle deeglik te vergewis van die onderwys en leerstof waaraan hulle kinders onderwerp word en indien dit sou blyk dat sodanige onderwys die Christelike opvoeding van die ouerhuis verhinder, alternatiewe of aanvullende onderwys te vind of te ondersteun en in stand te hou.**

Motivering

- * Doopbelofte:**
 - ** As gelowige verbondsouers belowe ons voor God dat ons ons kinders sal opvoed en laat opvoed in die vrede van die Heer.**
 - ** Die sakrament van die doop en die belofte daarkragtens mag nie geminag word nie.**
 - ** Ordinansie 7.9 van die Kerkorde bepaal dat ouers hulle kinders moet onderrig**
 - oor die inhoud en betekenis van die evangelie
 - in gehoorsaamheid aan die Woord van God
 - leer, lied, geskiedenis en tradisie van die Kerk.
- * Onderwys**
 - ** Die skool is die verlengstuk van die ouerhuis en mag daarom nie beskou word as 'n afsonderlike leefwêreld waar dit wat in die ouerhuis geleer word nie tersake is nie en selfs weerspreek mag word.**
 - ** Ordinansie 7.11 van die Kerkorde bepaal soos volg:**

Ouers kom die verantwoordelikheid vir die onderwys van hulle kinders na deur hulle kinders so te begelei dat hulle deur hulle hele onderwysloopbaan, onder alle omstandighede, die Christelike geloof en lewenswyse behou.

- ** Verder bepaal Ordinasie 7.12 van die Kerkorde soos volg:

Lidmate bevorder die beste onderwysgeleenthede vir die kinders van die Kerk en volk deur

- (i) sover moontlik toe te sien dat onderwysers met Christelike geloofsoortuiging en 'n aanvaarbare kultuuragtergrond die onderwys behartig*
- (ii) alternatiewe of aanvullende onderwys te vind en in stand te hou indien die onderwys die Christelike opvoeding van die ouerhuis verhinder*
- (iii) kinders wat verwaarloos is of wie se ouers nie oor die middele beskik nie, daadwerklik by te staan.*

- ** Die Kerk en in die besonder ook die ouderlingevergadering het 'n dure verantwoordelikheid in die verband. Ordinasie 7.13 van die Kerkorde omskryf die ouderlingevergadering se taak soos volg:

Die ouderlingevergadering hou opsig oor die verantwoordelikheid van die lidmate met betrekking tot die opvoeding en vorming van kinders.

- ** Die vraag ontstaan of die onderwys wat uit hoofde van die sogenaamde Curriculum 2005 in die staatskole op ons kinders afgedwing word, nie reeds van so 'n aard is dat dit die Christelike opvoeding van die ouerhuis verhinder nie.
- ** Indien gelet word op die inhoud van die jongste reeks handboeke wat aan die staatskole beskikbaar gestel is, wil dit **prima facie** blyk dat die toestand reeds bereik is. Die inhoud van die boeke adem tot 'n groot mate 'n gees van humanisme en kommunisme uit wat hand aan hand loop met ateïsme en selfs antichristelikheid. Om 'n behoorlike waardering van die kumulatiewe effek van die leerstof te maak is dit nodig dat alle handboeke bekom word en 'n diepgaande studie gemaak word. Weens gebrek aan tyd en ter wille van bondigheid word 'n uiteensetting nie verskaf nie.
- ** Wat geskiedenis as vak betref (hoewel dit nie meer geskiedenis genoem word nie), word dit byvoorbeeld in die standerd 7 handboek aan die leerlinge voorgedra dat Lenin die grootste denker van die 20ste eeu was. Kragtens die historiese feite aan ons bekend, was Lenin 'n aartskommunis

en ateïs wat aandadig was aan die onderdrukking van Christene. Waar Lenin en andere soos hy, aan die leerlinge voorgedou word as helde en groot denkers, is dit noodwendig so dat kommunisme, ateïsme en selfs die vervolging van Christene as korrek aanvaar sal word.

- ** Dit moet in gedagte gehou word dat geskiedenis tot en met standerd 7 'n verpligte vak is en dat die breinspoeling van om kinders dus plaasvind oor 'n termyn van minstens 9 jaar en veral gedurende die mees beïnvloedbare lewensjare van die kind.
- ** Waar ouers nie hulle verantwoordelikhede nakom nie, is dit net logies dat die kind mettertyd oortuig sal raak dat die humanistiese en/of kommunistiese ideologie aanvaarbaar is en vervreem sal raak van die Christendom, sy kultuurerfenis en volkseie.
- ** Daar word met dank erkenning gegee aan die feit dat baie hoofde van staatskole en personeel, niteenstaande die inhoud van leerstof, nogtans gepoog het om die Christelike geloofsoortuiging en die volkseie kultuurerfenis aan die leerlinge oor te dra. Daar word egter nou drasties voorsiening gemaak vir die verskuiwing van onderwysers uit ander kultuuragtergronde na tradisionele Afrikanerskole en is dit ongelukkig ook so dat baie van die sodanige onderwysers geen erg het aan die Christelike geloofsoortuiging nie. Dit kan dus nie voorsien word dat goedgesinde onderwysers steeds instaat sal wees om in konflik met voorgeskrewe leerstof binne die staatsbestel, die Christelike geloofsoortuiging en volkseie kultuurerfenis aan ons kinders oor te dra nie.
- ** Daar is steeds tekens van verwarring onder ons skoolgaande jeug en daar kan met stelligheid aanvaar word dat ons Christelike godsdiens en ons kultuurerfenis en volksverband 'n totale aanslag in die gesig staar, wat kan lei tot uitwissing indien ons die toedrag van sake gelate aanvaar. 'n Volk se kinders is sekerlik die kosbaarste besitting wat uit die hand van die liewe Heer ontvang word en dit is maar 'n treurige volk wat hierdie kosbaarste besitting willens en wetens afstaan aan die magte wat in stryd is met die Christelike geloofsoortuiging en die volk se kultuurerfenis.
- ** Dit is reeds laat en 'n moeilike saak, maar ons het die plig om as strydende kerk op alle vlakke, die nodige stappe te neem ten einde die aanslag die hoof te bied. Dit is sinloos en 'n sonde om die doopbelofte af te lê en te laat aflê indien dit nie ons erns is nie. Dieselfde geld ten opsigte van die bepalings van die Ordinansie. Is dit ons erns daarmee of is ons slegs besig om lippediens te bewys terwyl ons nie die bedoeling of die deurstellingsvermoë het om uitvoering daaraan te gee nie?
- ** Dit word beleefd aan die hand gedoen dat die stryd om behoud van die siele

van ons kinders **inter alia** op die volgende terreine gevoer behoort te word:

- dringende, intensiewe en deurlopende **navorsing** oor die inhoud van leerstof wat deur skole aan ons kinders oorgedra word
- kritiese **evaluering** van sodanige leerstof
- onbevreesde **standpuntinname** en **standpuntstelling** binne die Kerk en volk maar ook teenoor die owerheid
- **die begeleiding, opleiding en opskerpings** van ons ouers om toe te sien dat hulle hulle verantwoordelikheid nakom wat die opvoeding van hulle kinders betref en verder toe te sien dat die onderwys wat hulle kinders ontvang so sal wees, dat dit nie die Christelike opvoeding van die ouerhuis verhandel nie. Dit beteken dat ouers hulle ook deurlopend sal moet vergewis van die inhoud van die leerstof wat vir hulle kinders aangebied word. Indien die onderwys en leerstof nie voldoen aan die vereistes soos vervat in Ordinasie 7.11 en 7.12 nie, rus die plig op die ouers om alternatiewe of aanvullende onderwys te vind of alternatiewe onderwys wat reeds bestaan te ondersteun en in stand te hou
- **die opvoeding en begeleiding** van ons kinders om die Christelike geloof en lewenswyse te behou wat noodwendig sal beteken dat die Kerk in hierdie dae ook meer moet doen om die kinders reeds van 'n vroeë ouderdom af te wys op die gevare van humanisme, kommunisme en dergelike ideologieë of gedagterigtings. Die kind moet in staat gestel word om in 'n vyandige milieu deur genoegsame kennis van die vyandige en die eie, weerstand te bied. Dit sal waarskynlik nodig wees vir gemeentes om geleenthede aan te bied waar die jeug blootgestel word aan inligting wat hulle meer weerbaar sal maak. 'n Volk kan ten gronde gaan as gevolg van 'n gebrek aan kennis
- die kweek van 'n **liefde** vir ons volkseie kultuurerfenis, sonder haat vir die ander, om ons kinders geborge te laat voel binne sy eie kultuurverband ook in die skool waarin die kind hom/haar mag bevind
- om vanuit die kerklike gemeenskap in die algemeen en in die besonder ook deur middel van die ouderlingevergadering **toesig te hou** dat die nodige wel gedoen word met betrekking tot opvoeding en onderwys van ons Kerk en volk se kinders en waar nodig, te help om **alternatiewe of aanvullende** onderwys te vind en/of instand te hou en te ondersteun waar dit reeds bestaan

- dit sal nie deug om in gemaksug finansiële oorwegings voor te hou terwyl die kinders van ons Kerk en volk dag na dag losgemaak gemaak word van hulle Christelike geloofsoortuiging en kultuuragtergrond nie. Ons is verplig om nou 'n keuse uit te oefen en dan daarvolgens op te tree al sou dit ook finansiële en ander opofferings beteken. Kinders wie se ouers nie oor die nodige middele beskik nie en as gevolg daarvan ook op die gebied van die onderwys verwaarloos raak, moet daadwerklik **bygestaan** word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word teruggetrek.

2. Die volgende voorstel word aanvaar:

2.1 Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

* getuig teenoor die owerheid wanneer leerstof wat indruis teen ons Christelike geloof vir ons kinders voorgeskryf word

* roep lidmate op om hulle deeglik te vergewis van die leerstof waaraan ons kinders onderwerp word en om alternatiewe of aanvullende onderwys te vind indien die bestaande onderwys die ouerhuis se Christelike opvoeding verhinder

* moedig kinders van die Kerk aan om hulle vir 'n onderwysloopbaan te bekwaam.

7.4.2.3

RIGLYNE OOR WERKWYSE TUSSEN JEUGWERK, KATEGESE, HUWELIK, GESIN EN OPVOEDING : RING VAN HEILBRON

Die Raad vir Gesinsorg gee aan die Kerk duidelike riglyne aangaan die skakeling en werkswyse tussen Jeugwerk, Kategese en Huwelik, Gesin en Opvoeding.

Motivering

Daar is nog nooit werklik duidelike riglyne deur die Raad vir Gesinsorg deurgegee oor die skakeling/samewerking tussen die jeugwerk, kategese, opvoeding en onderwys, en dies meer nie.

Daar bestaan nie net verwarring by kerkrade en ringsvergaderings nie, maar baie van die werk bly ook in die slag.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

--- oOo ---

8. DISSIPLINE

8.1 BESKRYWINGSPUNT

8.1.1

WYSIGING VAN ORDINANSIE 8.3.4 (i): OPSKORTING VAN KERKLIKE VOORREGTE EN AMPSPLIGTE: RING VAN ZOUTPANSBERG

Ordinansie 8.3.4 (f) word gewysig om soos volg te lees:

'n Vergadering van ampte of bykomende vergadering wat daarvan oortuig is dat 'n lidmaat, ampsdraer of lede van 'n vergadering so 'n aanstootlike sonde pleeg dat die eer van God, die welsyn van die gemeente, die behoud van die gelowige en die goeie orde aangetas word, kan met verbygaan van die opsig die kerklike voorregte van 'n lidmaat, of die ampspligte van 'n ampsdraer of lede van 'n vergadering opskort.

Motivering

Die ring oordeel dat die sin kan eindig by die woordjie "opskort" en dat die res van sin gelaat kan word. Hierdie voorgestelde verandering bring ons terug by die ou Kerkwet en Bepalings wat die dringendheid van die heilige sakramente wil beklemtoon. As die lidmaat eers aangehoor moet word deur die tugbevoegde vergadering, gaan die dringendheid daarmee verlore. Die vergadering kan hom wel laat oortuig deur die wyksouderling en predikant. In kort kom die voorstel daarop neer dat die handeling van die vorige Kerkwet en Bepalings gehandhaaf word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die beskrywingspunt behandel en soos volg besluit:

- * Die beskrywingspunt oor Ordinansie 8.3.4(i) moet herformuleer word.
- * Die ring word verwys na die arbeidsreg wat bepaal dat 'n persoon eers aangehoor moet word voordat sy ampspligte en/of versorgingsvoordele opgeskort mag word.
- * Die Raad vir Regsadvies kan aan die ring leiding gee.

Die ring antwoord hierop soos volg:

- * By die opskorting van ampspligte van 'n ampsdraer of lede van 'n vergadering

is daar nie sprake dat sy versorging (enige finansiële saak) aangeraak word nie.

- * In die geval van 'n lidmaat wat byvoorbeeld die sakramente ontsê word, moet so 'n besluit dikwels skielik geneem word om toe te sien dat die sakramente nie onheiligh word nie. Daar is soms nie eens geleentheid om so 'n persoon aan te hoor nie. Die klag volg in elk geval binne drie dae.
- * Die Kommissie word versoek om asseblief weer na die ring se voorstel te kyk.

Die Moderamen het die beskrywingspunt weer behandel en soos volg gereageer:

- * Indien 'n persoon nie aangehoor word nie en sy ampsvoorreg of ampspligte word opgehef, word sy regte as mens aangetas.
- * Die versoek word na die Raad vir Regsadvies verwys om hom oor die beskrywingspunt uit te spreek.
- * Die beskrywingspunt sal met die kommentaar van die raad in die agenda van die 66ste Algemene Kerkvergadering opgeneem word.

In sy bespreking het die Raad vir Regsadvies die volgende gestel:

- * Die saak is net problematies ten opsigte van predikante. By lidmate het dit nie 'n groot implikasie nie. 'n Persoon kan egter nie veroordeel word alvorens hy/sy aangehoor is nie. Die normale beginsel geld altyd: 'n Persoon moet aangehoor word.
- * Of dit in die Kerkorde geskryf staan of nie, 'n persoon moet aangehoor word.
- * Diegene wat die Kerkorde moet toepas, moet weet dat dié beginsel toegepas moet word. Dit is die veilige weg te alle tye.
- * Die aanhoor van 'n persoon kan bloot 'n gesprek wees.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

--- oOo ---

9. KERKLIKE GOEDERE

9.1 GEMEENTES

9.1.1 OORSIG VAN DIE FINANSIËLE POSISIE VIR DIE JARE 1997/1999

9.1.1.1 Inleiding

Die finansiële posisie van die Kerk word maklik afgestem en gefokus op so 'n wyse dat die breër prentjie verlore gaan. In dié proses word die klem dikwels verskuif en geprojekteer na *of* die gemeente *of* die sinodale werksaamhede asof Kerk nie beteken gemeentelike sowel as die sinodale werksaamhede nie, en dit is soos wat ons tog Kerk moet wees op aarde.

Wanneer daar dus besin word oor die finansiële posisie van die Kerk, is dit belangrik om te onthou dat hierdie aangeleentheid nie *net na die gemeentelike- of sinodale situasie verwys nie, maar beide*. Vanweë ons gemeenskaplike belange en verpligtinge word ons daartoe gedwing om gesamentlik verantwoordelikheid vir mekaar te aanvaar en ons verpligtinge na te kom.

Vanweë die ekonomiese situasie waarin die lidmate van die Kerk hul bevind, word dikwels verneem van die oorlewingstryd wat gemeentes ervaar. In hierdie stryd vervaag die gesamentlike besluite wat by die Algemene Kerkvergadering geneem word, asook die motivering daaragter. Dit is derhalwe noodsaaklik dat tydens die geleentheid waar hierdie besluite geneem word, besin sal word oor die finansiële stand op beide gemeentelike- en sinodale vlak. Laasgenoemde is uiteraard ingerig om uitvoering aan die besluite van die Kerk te gee.

9.1.2 FINANSIËLE STATE

Die saamgestelde state van gemeentes vir die periode 1994 - 1999 word uiteengesit in **Tabel 1**.

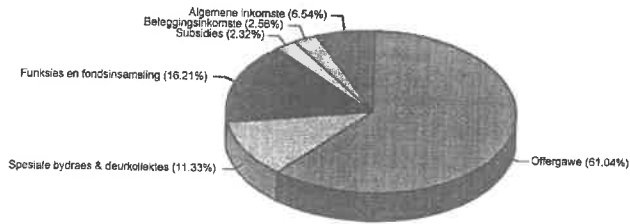
9.1.2.1 Inkomstestaat

Gemeentes toon oor die afgelope ses jaar 'n relatief gesonde finansiële prestasie daarin dat 'n gemiddelde netto oorskot van ongeveer R5,5m per jaar kon realiseer. Die netto oorskot het gedurende 1998 die laagste vlak bereik (R4,5m), maar herstel tot R5,5m gedurende 1999. Neem hierby in ag dat die finansiële state op 'n voorsieningsbasis hanteer word wat beteken dat daar reeds vir alle bekende koste en verpligtinge voorsiening in die state gemaak is.

(i) Inkomste

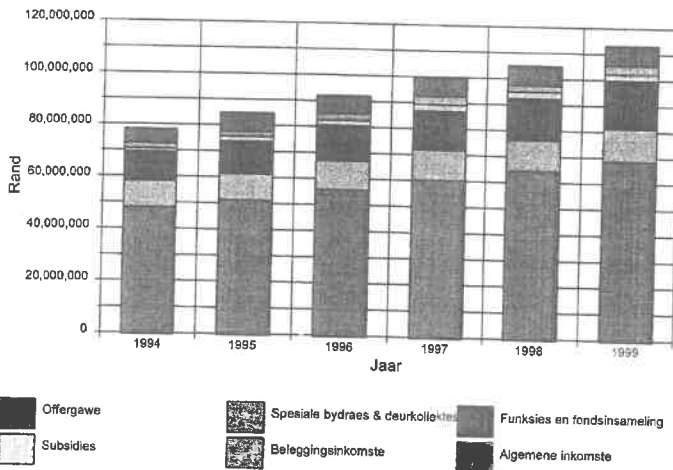
Die samestelling van gemeentelike inkomste dui op die relatiewe afhanklikheid van die verskillende inkomstebronne:

Gemeentes van die Ned Herv Kerk Inkomstesamestelling

Die relatiewe bydrae van die verskillende inkomstebronne tot totale inkomste het oor die afgelope 6 jaar nie wesenlik verander nie, en was die verloop soos volg:

Gemeentes van die Ned Herv Kerk Inkomste : 1994 - 1999

TABEL 1 : SAAMGESTELDE GEMEENTELIKE FINANSIËLESTATE BALANSSTAAT

	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Fondse Aangewend						
Opgehoopte fondse	107,330,133	116,082,752	126,165,381	134,747,894	141,438,858	149,446,408
Spesifieke fondse	937,064	1,007,725	1,394,669	1,463,438	1,666,892	1,917,053
Lenings	16,509,670	15,837,727	14,783,280	15,593,706	13,698,836	13,574,357
Bankoortrekking	3,628,058	4,195,883	3,925,575	3,687,258	3,848,538	3,874,723
Trustfondse	2,845,240	3,325,365	3,585,138	4,203,672	4,403,198	4,945,005
Krediteure	2,239,220	2,526,689	2,774,373	3,207,772	4,706,129	3,903,434
	133,489,384	142,976,141	152,628,415	162,903,741	169,762,451	177,660,979
Aanwending van Fondse						
Vaste bates	103,325,088	107,335,414	112,249,415	121,400,137	125,820,415	130,368,119
Meubels & toerusting	6,168,617	6,936,148	7,652,034	8,568,710	9,250,027	10,078,985
Motorvoertuie	77,024	97,895	448,679	399,585	420,412	717,674
Orrels	2,045,968	2,097,769	2,388,646	2,568,406	2,624,152	3,185,088
Boorgate & toerusting	885,266	887,388	396,686	366,762	377,168	345,230
Publikasievoorraad	804,980	778,156	776,948	839,404	734,618	696,532
Debiteure & lenings	1,261,634	1,149,752	1,082,906	1,287,073	2,332,267	3,612,004
Kontant	18,920,808	23,693,618	27,633,101	27,473,664	28,203,393	28,657,346
	133,489,384	142,976,141	152,628,415	162,903,741	169,762,451	177,660,979

INKOMSTESTAAT

INKOMSTE	48,806,678	51,548,472	56,302,846	60,377,847	64,560,182	69,118,253
Offergawe	9,651,959	10,114,416	10,915,981	12,011,152	11,954,486	12,830,741
Spesiale bydraes & deurkollektas	11,159,031	12,477,525	13,925,101	15,229,391	16,461,157	18,356,782
Funksies en fondsinsameling	1,454,566	1,776,244	2,080,502	2,100,364	2,386,532	2,630,563
Subsidies	1,707,688	2,035,829	2,470,730	3,033,076	2,867,766	2,894,109
Beleggingsinkomste	5,361,966	6,896,436	6,383,312	6,841,273	6,832,931	7,408,666
Algemene inkomste	78,141,888	84,848,921	92,058,473	99,593,102	105,063,064	113,239,115
TOTALE INKOMSTE						
UITGAWES	35,534,954	38,615,989	43,608,212	48,208,877	52,703,093	56,714,595
Standplaas & verwante koste	6,479,728	7,126,866	7,913,629	8,769,279	9,577,658	10,626,579
Salariese en lone & reiskoste	11,484,372	12,672,356	13,199,079	13,246,981	14,247,725	14,733,871
Heffings	6,723,219	7,172,172	8,319,106	9,142,632	9,366,527	10,324,473
Fasiliteite	119,452	114,443	125,871	135,905	155,482	152,647
Kategese	2,705,713	3,080,402	3,482,877	3,898,201	4,440,088	4,977,492
Telefoon, skryfbehoeftes & oudit	610,242	501,037	598,715	574,941	636,900	567,798
Tydskrifte & publikasies	1,931,838	2,095,368	2,306,631	2,184,376	1,993,827	1,780,734
Rente betaal	2,706,851	2,434,591	2,538,296	2,578,538	2,550,371	2,550,801
Diens van barmhartigheid & skenkings	3,949,028	4,967,028	4,720,527	4,998,900	4,897,552	5,328,170
Bydraes, waardevermindering	72,245,396	78,780,252	86,812,943	93,738,629	100,669,225	107,160,954
TOTALE UITGAWES						
OORSKOT / (TEKORT)	R5,896,492	R6,068,669	R5,245,530	R5,854,473	R4,493,829	R5,481,954

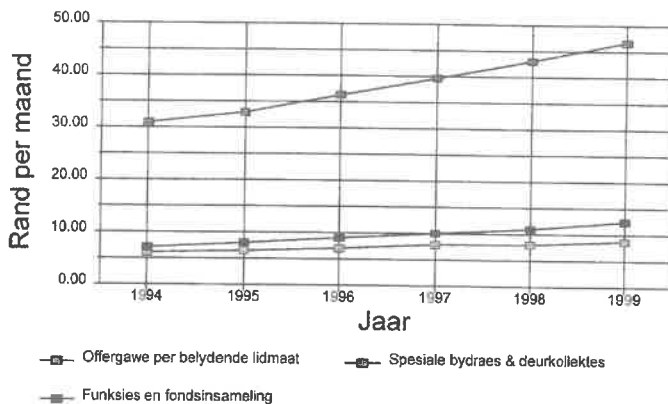
Offergawe-inkomste groei sedert 1994 jaarliks met *gemiddeld* 7,21% oftewel R4,06m; funksies en fondsinsameling met 10,48% (R1,4m) en deurkollekte en spesiale bydraes met 5,92% (R0,6m). Subsidie-inkomste toon 'n gemiddelde jaarlikse toename van 8,94% (R235 199).

Die volgende statistiek is insiggewend wanneer dit in verband gebring word met die belydende lidmaattal van die Kerk:

	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Lidmate	131,609	130,710	129,286	126,848	125,089	123,342
Offergawe per belydende lidmaat	30.90	32.86	36.29	39.67	43.01	46.70
-% verandering	-	6.34%	10.43%	9.30%	8.43%	8.58%
Spesiale bydraes & deurkollekte	6.11	6.45	7.04	7.89	7.96	8.67
-% verandering	-	5.51%	9.11%	12.15%	0.93%	8.85%
Funksies en fondsinsameling	7.07	7.95	8.98	10.01	10.97	12.40
-% verandering	-	12.58%	12.83%	11.47%	9.61%	13.10%

Gemeentes van die Ned Herv Kerk

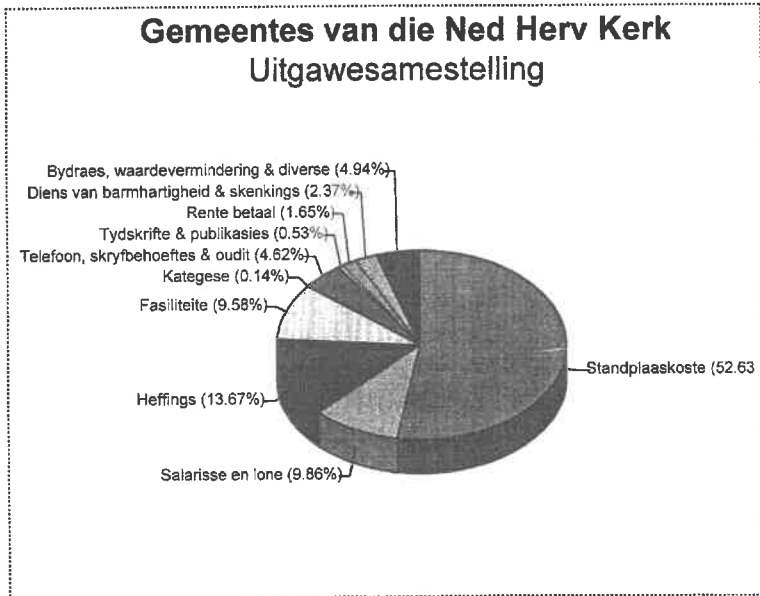
Statistiek : Per lidmaat per maand

Die vernaamste veranderlike wat tot hierdie tendense bydrae is die dalende lidmaatgetalle - hoe laer die aantal lidmate, hoe hoër die per capita bydrae. Ten opsigte hiervan was die reële groei nie substansieel hoër as die inflasiakoers nie en die kostedruk was daarom nie buite vermoë hoog nie.

(ii) Uitgawes

Om jaarliks 'n netto oorskot te kan realiseer dui daarop dat uitgawes binne die inkomstepotensiaal bestuur word. Oor die afgelope ses jaar was daar net gedurende 1996 en 1998 'n situasie dat die toename in uitgawes die toename in inkomste te bowe gegaan het. Die samestelling van gemeentelike uitgawes was soos volg:

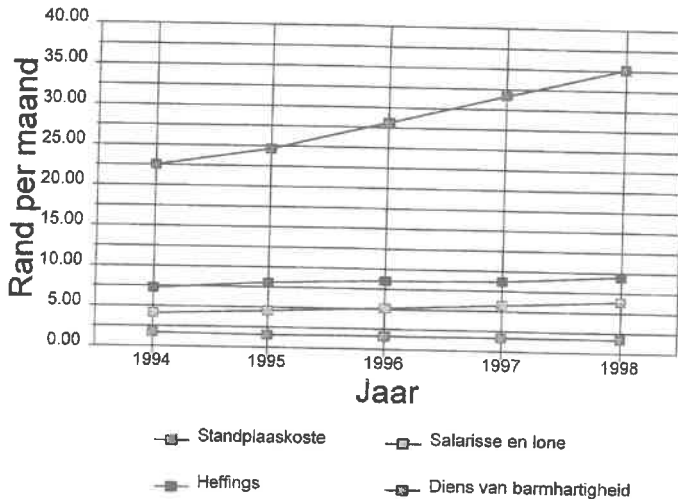

Wanneer die vernaamste uitgawe komponente **per belydende lidmaat** per maand eweneens beskou word is die volgende tendense van belang:

	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Standplaaskoste	22.50	24.62	28.11	31.67	35.11	38.32
% verandering	-	9.42%	14.17%	12.67%	10.86%	9.14%
Salarisse en lone	4.10	4.54	5.10	5.76	6.38	7.18
% verandering	-	10.74%	12.26%	12.94%	10.75%	12.52%
Heffings	7.27	8.08	8.51	8.70	9.49	9.95
% verandering	-	11.10%	5.30%	2.29%	9.07%	4.88%
Fasiliteite	4.26	4.57	5.36	6.01	6.24	6.98
% verandering	-	7.41%	17.27%	12.01%	3.89%	11.79%
Diens van barmhartigheid	1.71	1.55	1.64	1.69	1.70	1.72
% verandering	-	-9.44%	5.41%	3.54%	0.30%	1.43%

Gemeentes van die Ned Herv Ker

Statistiek per lidmaat per maand

(iii) Opsommend

In *geheel* beskou was die finansiële prestasie van gemeentes tydens die periode onder oorsig inderwaarheid positief. Dit staan teenoor die algemene gevoel dat die Kerk op finansiële terrein aan die kwyn is. Die vraag wat gevra kan word is of die sluiting van gemeentes te midde van hierdie oënskynlike voorspoed werklik gefundeer kan word. Sou dit nie veel beter gewees het indien hierdie inkomste tot instandhouding van die kleiner gemeentes en gemeentes wat deur beduidende demografiese verandering geraak word, aangewend kon word nie? Wat gebeur dan met hierdie netto oorskot? Hierdie vraag word oorwegend beantwoord wanneer die saamgestelde Balansstaat hierna van naderby beskou word.

9.1.2.2 Balansstaat

(i) Bates

Dit totale bates van gemeentes neem toe van R133,5m in 1994 tot R177,6m in 1999. 'n Toename van ongeveer R44,2m en wel soos volg:

	1994	1999	Toename/ -afname
	R.	R.	R.
Vaste bates.....	103,325,088	130,368,119	27,043,031
Meubels & toerusting.....	6,168,617	10,078,985	3,910,368
Motorvoertuie.....	77,024	717,674	640,650
Orrele.....	2,045,967	3,185,088	1,139,121
Boorgate & toerusting.....	885,266	345,230	-540,036
Publikasievoorraad.....	804,980	695,532	-108,448
Debiteure & lenings.....	1,261,634	3,612,004	2,350,370
Kontant.....	18,920,808	28,657,346	9,736,538
Totaal	133,489,384	177,660,978	44,171,594

Naas die toename in vaste bates van R27,0m is daar ook 'n toename van R9,7m in kontant en beleggings sowel as R5,7m in roerende bates.

(ii)

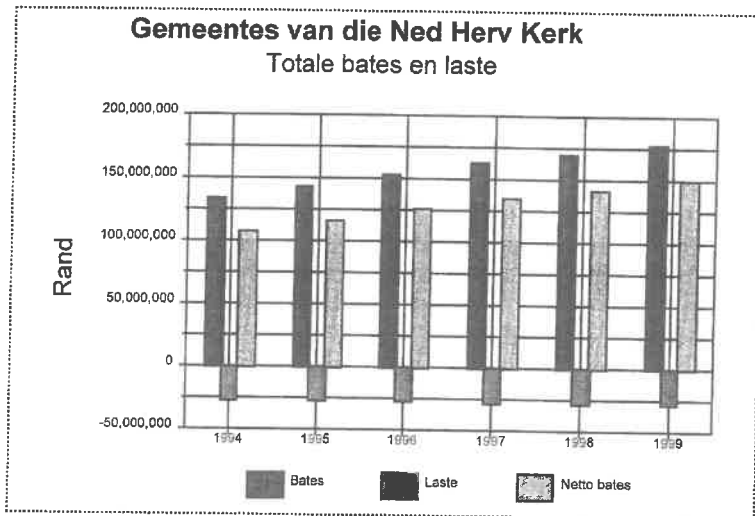
Laste

Vir die ooreenstemmende tydperk het die stand van laste soos volg verander:

	1994	1999	Toename/ -afname
	R.	R.	R.
Spesifieke fondse.....	937,064	1,917,053	979,989
Lenings.....	16,509,670	13,574,357	-2,935,313
Bankoortrekkings.....	3,628,058	3,874,723	246,665
Trustfondse.....	2,845,240	4,945,005	2,099,765
Krediteure.....	2,239,220	3,903,434	1,664,214
Totaal	26,159,252	28,214,572	2,055,320

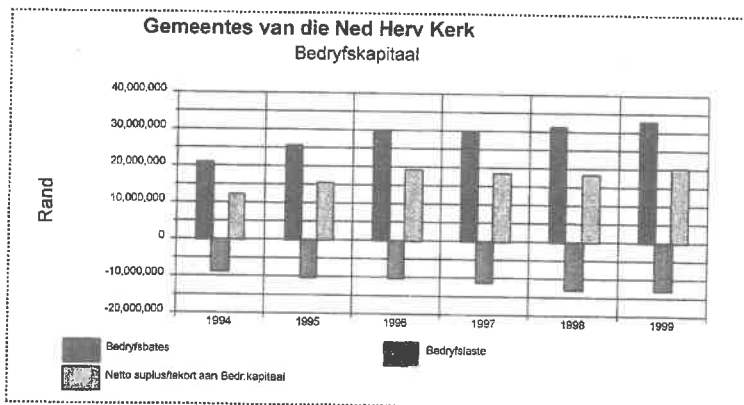
Hiervolgens was die netto toename in laste vir die ooreenstemmende periode ongeveer R2,06m. Dit blyk dat die vorm van finansiering verskuif het van lenings, wat 'n langertermynoriëntasie het, na trustfondse en krediteure wat 'n korttermynverpligting veronderstel. Dit geskied waarskynlik op sterkte van die koste van finansiering maar daar moet gewaak word teen die benutting van sodanige kontantvloei (wat deur middel van trustfondse ontvang word), vir die bekostiging van lopende gemeentelike uitgawes.

Die stand van totale bates tot totale laste vir die afgelope 6 jaar sien soos volg daaruit:

Nota: Voorwaar 'n gesonde prentjie wat 'n stygende tendens openbaar en afsluit op R150 miljoen surplus bates oor laste. Gemeentes se arbeid en ondernemingsgees word ryklik beloon.

Terwyl bogenoemde grafiek die solvensiestand van gemeentes aandui, is die bedryfskapitaalverhouding van gemeentes 'n aanduiding van hul vermoë om korttermyn verpligtinge met korttermyn bates na te kom.

Nota: Voorwaar 'n gesonde stand van sake met 'n netto Bedryfskapitaalsurplus van nagenoeg R20 miljoen.

Die bedryfsbates bestaan uit kontant, publikasievoorraad en diverse debiteure, terwyl bedryfslaste die som van bankoortrekkings, trustfondse en diverse krediteure is.

Die ontleding dui daarop dat bedryfsbates sedert 1994 met ongeveer R11,98m toegeneem het teenoor die R4m toename in bedryfslaste. Die netto toename in bedryfskapitaal het dus met R8,0m vir die ooreenstemmende tydperk toegeneem. In die *breë beskou*, weereens 'n baie gunstige situasie.

9.1.2.3 Hulp aan gemeentes : Fonds vir Gemeente Opbou

'n Oorsig van die saamgestelde inligting dui daarop dat die finansiële stand van gemeentes positief is. Terwyl hierdie stand van sake nie noodwendig vir alle gemeentes ewe geldig is nie, dui die algemene tendens daarop dat die finansiële posisie van die Kerk in die *breë gesond* is. Dit is uit hierdie bron dat onder andere hulp aan gemeentes verleen word.

Die Fonds vir Gemeente Opbou is die voertuig vir die toestaan van hulp en ondersteuning aan gemeentes. Die toekenning van fondse was soos volg:

1995	1996	1997	1998	1999	2000
756 705	826 446	787 740	861 985	1 151 779	1 104 300

Benewens hierdie hulp word gemeentes ook deur middel van ringsfondse en ander inter-gemeentelike hulp ondersteun - tot die totale omvang van die bedrae soos aangedui in Tabel 1.

Wanneer die potensiaal vir *kruissubsidiëring* ontleed word, is die volgende uiteensetting insiggewend:

	1995	1997	1999
Gemeentes met surplus inkomste	R7 811 931	R8 464 099	R8 071 110
Gemeentes met tekorte	R1 743 263	R2 609 626	R2 589 165
Netto surplus	R6 086 668	R5 854 473	R5 481 954

Nota : Dit is duidelik dat die potensiaal vir sodanige onderlinge ondersteuning bestaan alhoewel dit tog stadig maar seker kleiner word . Daar behoort 'n geskikte voertuig gevind te word om hierdie potensiele ondersteuning te laat realiseer. By nadere ondersoek is dit insiggewend om daarop te let dat 'n groter aantal gemeentes tekorte toon en hierdie tendens sal die nodige aandag moet kry. Klaarblyklik is die gesegde van die rykes word ryker en die armes word armer ook hier waar, aangesien 'n al hoe kleiner wordende aantal gemeentes die surplusse versamel en die Kerk sal hiervan kennis moet neem.

Opmerkings

- * Tydens die besoek wat 'n taakspan gedurende 2000 aan 'n aantal gemeentes en ringe gebring het, was dit duidelik dat daar 'n leemte bestaan met betrekking tot die hantering van byvoorbeeld finansiële sake, begrotings, begrotingsbeheer, finansiële dissipline en kundigheid.
- * Met betrekking tot die hantering van die Fonds vir Gemeente Opbou, het die Raad van Finansies 'n leemte met betrekking tot die ondersteuning en advies aan gemeentes, veral op finansiële terrein, geïdentifiseer.
- * So 'n werkkomitee kan kundiges in ringsverband saamsnoer ten einde behulpzaam te wees en toesig te hou oor die finansiële posisie van gemeentes in die ring. Sodoende kan probleme vroegtydig geïdentifiseer word en aandag geniet.

BESLUIT

1. Kennis word geneem van die algemeen positiewe tendense wat uitgewys is.
2. Gemeentes wat onder druk verkeer word bemoedig maar ook aangeemoedig om saam met die ring sake onder oë te neem.
3. Gemeentes word bedank vir harde werk, deursettingsvermoë en ondernemingsgees.
4. Ringskommissies gee aandag aan die stelselmatige finansiële agteruitgang by gemeentes en adviseer die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en Raad van Finansies in hierdie verband.
5. Ringsvergaderings word versoek om 'n Ringskomitee vir Kerklike Goedere te vestig met die opdrag om koördinerend en adviserend na alle stoflike belange in gemeentelike sowel as ringsverband om te sien.

9.1.3 ONDERSTEUNINGSPROGRAM

9.1.3.1 Inleiding

Die Raad van Finansies en Moderamen het gedurende 2000 by ongeveer 75 gemeentes besoek afgelê, hoofsaaklik met die doel om inligting in te win met betrekking tot die bestuur en funksionering van gemeentes.

Die spektrum is wyd aangepak met geen doelwit om 'n spesifieke groepering van gemeentes te betrek nie.

Die resultate van die program was grootliks negatief en daar is onder die indruk gekom dat alle gemeentes nie deurentyd met fyn balans en doelgerigtheid bestuur word nie.

Dit wou soms voorkom of kundigheid in gemeentes nie benut word nie en dat die predikant smag na ondersteuning met betrekking tot die bestuur van die gemeentes en strukture van die Kerk.

Samevattend sou ons kon sê dat by die meeste gemeentes wat besoek is, daar 'n behoefte aan dinamiese gemeentelike bestuur te bespeur was.

9.1.3.2 Voorlopige bevindinge

Alhoewel dit uiters riskant is om bepaalde uitsprake te maak, sou dit onbillik wees om nie die inligting aan die Kerk deur te gee nie. Die inligting berus op waarnemings en gevolgtrekkings van die span wat gemeentes besoek het. Tog kry 'n mens die indruk dat die resultate ook die kommer van baie gemeentelike en predikante verwoord.

9.1.3.3 Afleidings

In die lig van die vorige paragraaf word die volgende afleidings weergegee en ons laat die interpretasie oop vir die leser.

Sake wat spesifieke aandag ontvang het was, onder andere, die volgende:

- **Omgewingsanalise** = Interne en eksterne faktore wat gemeentes beïnvloed.
- **Profielontleding** = Dit sluit die volgende in:
 - ▶ Fisiese sake soos byvoorbeeld die omgewing, fasiliteite, debiteurebestuur ens.
 - ▶ Psigiese sake soos die geestestoestand van die predikantspaar, kerkraad en gemeente.
- **Kenmerke van 'n gemeente** = Die stel van doelwitte, ontleding van take en pligte en die hantering van toepaslike prosedures.

Die resultate of afleidings kan, in breë trekke, soos volg saamgevat word:

- Taakomskrywings is nie altyd in plek nie. Ampsdraers en funksionaries is onseker van presies wat van hulle verwag word.

- Ringsvisitasie word nie volledig hanteer en opgevolg nie. Weinig toerusting word gegee en ondersteuning word nie verleen nie.
- Die Kerkorde is nie in ampsdraers se besit nie, met die gevolg dat die inhoud nie altyd volledig uitgeleef word nie.
- Gemeentes ontgin nie die gawes wat beskikbaar is nie.
- Lidmate raak verlore tussen gemeentes van die Kerk.
- Bestuursvaardighede ontbreek.
- Kwaliteit van bestuur en administrasie behoort opgeskerp te word.
- Die betrokkenheid van kerkraad by predikantspare laat veel te wense oor.
- Kerkkomplekse skep soms 'n swak beeld as gevolg van swak instandhouding van byvoorbeeld tuine.
- Gemeentes dink en beplan nie strategies nie.
- Lidmate is nie betrokke by gemeentelike aktiwiteite nie.

BESLUIT

1. Die Hervormde Teologiese Kollege gee dringend aandag aan die ondersteuning van gemeentes by wyse van opleiding en toerusting.
2. Gemeentes moet onder leiding van ringskommissies en die Raad van Finansies strategiese beplanning doen en geleenthede ontgin.
3. Die vergadering versoek alle lidmate van die Kerk wat werkgewers is, om sover moontlik werkseleentheid te verskaf aan lidmate van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

9.2 **DIE RAAD VAN FINANSIES**

9.2.1 **SAMESTELLING**

Die vergadering neem kennis van die samestelling van die Raad van Finansies na die 65ste Algemene Kerkvergadering en van die voorgelegde groslys met die oog op die verkiesing van die raad.

SLUIT

1. Die Raad van Finansies is soos volg verkies:

Ds CL Badenhorst	Mnr GS van Wyk	Dr NJS Kock
Dr PT van Rooyen	Mnr BJ Coertze	Mnr J Combrinck
Dr PJ van Zyl		

9.2.2 FINANSIËLE OORSIG VAN SINODALE WERKSAAMHEDE : 1998 - 2000

9.2.2.1 Inleiding

Die finansiële state vir die periode onder oorsig wat opgeneem is in Bylae H in die Agenda, word behandel.

Die finansiële posisie van die Raad van Finansies is inderwaarheid 'n deel van dit wat tot dusver aangaande gemeentes gerapporteer is. Die rede hiervoor is gesetel in die feit dat die Algemene Kerkvergadering (saamgestel uit gemeentefgevaardigdes), 'n sentrale struktuur daargestel het om uitvoering aan bepaalde besluite te gee. Die Raad van Finansies is aangewys om op die finansiële terrein namens gemeentes toe te sien dat die besluite binne die gekwantifiseerde raamwerk (begroting) tot uitvoer gebring word. Met ander woorde daardie deel van Kerkwees wat gemeentes aan die Raad van Finansies delegeer.

Dit volg dus dat die begroting Rand vir Rand geormerk is vir spesifieke aanwending, en behoort in die mees gewenste omstandighede geen surplus of tekort in die normale verloop van 'n begrotingsjaar te ontstaan nie. Sedert 1998 toon die Inkomstestaat egter surplus inkomste tot die volgende omvang:

	1998	1999	2000
Surplus : Rand	713 634	793 407	461 677

Hierdie surplusinkomste het oorwegend ontstaan uit 'n kombinasie van onverwagte of onbegrote inkomste, verhalings van verliese, besparings in terme van die begroting sowel as besparings vanweë die rasionalisasieproses. Dit illustreer die feit dat alhoewel daar voorsiening gemaak word vir bepaalde uitgawes dit nie noodwendig tot daardie omvang spandeer word nie. Daar word deurlopend gepoog om, sover as moontlik, geld te bespaar en om opdragte meer produktief tot uitvoer te bring.

Onder normale omstandighede sou die werkswyse wees om hierdie surplusse op reserwe te plaas, en sodoende te poog om toekomstige aktiwiteite vooraf te begin befonds. (Dit sou 'n gunstige effek op byvoorbeeld die heffings per lidmaat kon hê). Die Kerk word egter gekonfronteer met 'n opgehoopte tekort, en word surplusinkomste wat nie spesifiek aan nie-verdeelbare reserwes gekoppel kan word nie, benut om daardie opgehoopte tekort aan te spreek.

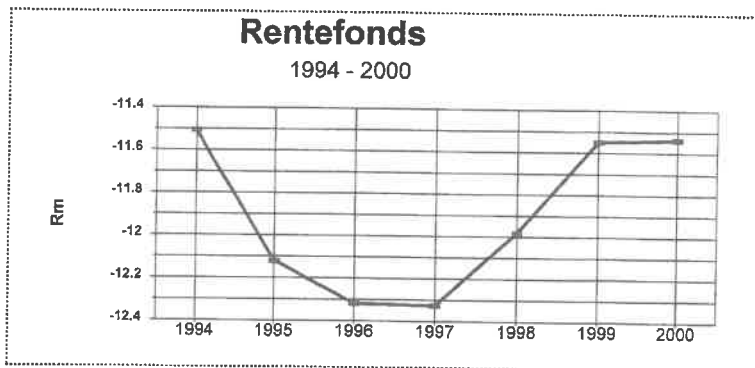
Die gunstige resultate vir die periode onder oorsig is miskien nie soseer geleë in die omvang van die afwykings nie, maar eerder dat daarin geslaag is om die finansiële agteruitgang te stuit en 'n begin gemaak is om sake positief te bestuur. Daar is reeds tydens die 65ste Algemene Kerkvergadering gerapporteer dat die situasie gestuit is, met die potensiaal om die netto bedryfstekort van R128 392 (1997) na 'n oorskot om te keer. Dit het inderdaad dan ook in die huidige periode gerealiseer.

9.2.2.2 Die Rentefonds

Die grootste komponent (ongeveer 22,5% van die sinodale begroting) wat 'n invloed op die resultate uitoefen, is die rentefonds. Die problematiek van die rentefonds is daarin geleë dat in terme van die tekort op die Kerkgeldstelsel, die verhouding van rente ontvang tot rente betaal in die omgewing van 1: 2,8 is. Vandaar die omvang daarvan in die begroting. Hierdie fonds lewer die volgende bydrae tot bogenoemde bedryfsresultate.

	1998	1999	2000
Rentefonds Oorskot	R344 228	R432 831	R10 933

Weens die gegewe risikoprofiel van die Kerk is daar weinig potensiaal om markkoerse wat deur finansiële instellings aangebied word, te verbeter. Daar word deurlopend navorsing gedoen oor die beste moontlike opbrengskoeerse, maar ruimte om *dit* dramaties te verbeter bestaan nie. Die verblydende aspek is dat daarin geslaag kon word om die verloop van die rentetekort om te keer:

Die sydelingse beweging oor die 1999/2000 periode word toegeskryf aan die daling in markkoerse en die direkte gevolg wat dit op renteverdienste gehad het. Dit het die rentekoersmarge tussen lenings aan die Raad en beleggings deur die Raad in so 'n mate laat verklein dat die rentefonds in die jaar 2000 bykans net gelyk kon breek. (Sien bespreking van Debiteure vir ander faktore wat die rentefonds beïnvloed).

9.2.2.3 Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel

Aangesien die oorsprong van die lopende *rentetekort* gesetel is in die bedryf van die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel, dien ook die stand van hierdie skema onder oë geneem te word. Die verloop daarvan sedert Desember 1997 was soos volg:

	1997 R	1998 R	1999 R	2000 R
Lenings aan die Raad	51 627 968	51 407 643	51 518 663	58 955 293
Min lenings deur die Raad	(6 505 417)	(5 740 307)	(4 861 875)	(4 626 022)
Subtotaal	45 122 551	45 667 336	46 656 788	54 329 271
Min beleggings en bankrekeninge	(14 562 942)	(16 631 118)	(20 159 273)	(28 959 062)
Netto Skuldposisie	30 559 609	29 036 218	26 497 515	25 370 209

Vir die periode 1997 - 2000 het die netto skuldposisie afgeneem met R5,2m. Dit opsigself is bemoedigend en die afleiding kan gemaak word dat die bestuur van die tekort onder beheer is. 'n Substansiële deel van die tekort behoort met die realisering van die delgingsfondse teen ongeveer die einde van 2007 aangespreek te wees. Die mate waarin die delgingsfondse daarin gaan slaag om die tekort aan te spreek, is afhanklik van die veranderlikes wat met polisinstrumente gepaardgaan, en die prestasie van die onderliggende bates daaraan verbonde.

Die bestuur van die tekort word wesenlik beïnvloed deur die volgende faktore:

- (i) Rentekoersmarge tussen rente betaal op Lenings aan die Raad en rente ontvang op beleggings deur die Raad van Finansies.

Soos aangedui in die bespreking van die rentefonds, het die rentekoersmarge gedurende 2000 so verklein dat daar nie 'n beduidende delging op die tekort uit hierdie oord kon realiseer nie. Die moontlikhede om aandag aan hierdie saak te gee is relatief beperk en die volgende moontlikhede word aangehaal:

- Vergroot die marge. Dit sou beteken dat rente betaal ten opsigte van Lenings aan die Raad verlaag word om ten minste 'n 2% marge daar te stel. Dit impliseer dat die huidige 10% rente verlaag word na 8%. (Oorweeg daarmee saam ook 'n maksimum marge van byvoorbeeld 5% indien koerse weer positief keer).
- Hersien die risikoprofiel van die Kerk ten einde beleggings met hoër inkomstepotensiaal te benut - gegewe dat die opbrengs (en dalk kapitaal) nie gewaarborg sal wees nie.

- **Gemeentes wat dit kan bekostig** word versoek om vir 'n vasgestelde periode (byvoorbeeld 1 jaar) beleggings rentevry beskikbaar te stel.

Dit is daarom ook noodsaaklik dat alle surplusfondse by die Raad van Finansies belê sal word.

BESLUIT

1. Die instel van 'n minimum rentekoersmarge van 2% en 'n maksimum van 5% op lenings aan die Raad word goedgekeur.
2. Gemeentes word herinner aan Ordinansie 3.3.2 (viii)(f) wat bepaal dat surplusfondse by die Raad van Finansies belê moet word.

(ii) Finansiering van debiteure

Daar moet in gedagte gehou word dat bepaalde **kapitaaluitlegte** plaasvind waar daar nie in die heffing voorsiening voor gemaak word nie. Die rede hiervoor is dat hierdie besteding oor tyd op die een of ander wyse verhaal word. Sodanige bestedings lei daartoe dat daar minder kapitaal vir belegging beskikbaar is. Die volgende kategorieë debiteure word onderskei:

- * Uitstaande heffings en ander gemeentelike debiteure
- * Studielenings aan teologiese studente
- * Kerkgeld vir Kerkwerklenings

In die geval van Kerkgeld vir Kerkwerklenings word rente op uitstaande saldo's gehef. Studielenings is egter 'n perd van 'n ander kleur. Vir solank studente binne die voorwaardes bly, word alle bedrae **renteloos** voorgesket. Die implikasie hiervan is dat kapitaal wat belê kon word renteloos uitgelê word. Verder word hierdie bedrae "belê" vir die studieperiode (6 jaar) en terugbetaling geskied oor die daaropvolgende 5 jaar - dus 'n finansieringsperiode van ongeveer 11 jaar! Hierdie belegging beloop op 31 Desember 2000 ongeveer R4m en die renteverlies beloop ongeveer R400 000 per jaar.

Dit het 'n invloed op beide dimensies van die tekort. Eerstens kon die tekort R4m laer gewees het, en tweedens kon rente daarop verdien word wat weer die rentefondstekort beduidend sou ondersteun. In dieselfde lyn van redenasie lewer die totale **uitstaande debiteure*** die volgende geleentheidskoste:

Die situasie is selfs meer akuit as die geakkumuleerde stand sedert 1994 in ag

geneem word:

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Heffings	1,467,204	1,366,016	1,951,429	1,946,159	2,350,520	2,696,034	2,388,214
Oudtgelde	45,464	101,621	103,855	112,416	164,983	166,729	183,357
Studielenings	4,377,634	4,279,520	4,070,436	3,860,937	3,864,556	3,893,506	4,014,010
Tydskrifte versekering e.a.	2,734,726	2,409,246	2,865,637	1,482,468	1,523,791	1,028,245	1,964,398
Totaal	8,625,028	8,156,403	8,991,357	7,401,981	7,903,850	7,782,514	8,549,979
Rente @ 10%	862,502	815,640	899,136	740,198	790,385	778,251	854,998

Hiervolgens beloop die potensiële renteverlies (teen sê 10% per jaar) ongeveer R820 000 per jaar of R5,7m vir die periode 1994 - 2000.

** Kerkgeld vir Kerkwerklenings word vanweë die rentedraende aard uitgesluit*

Nota: *Daar word nie vir hierdie bedrae begroot nie en dit beteken dus dat die tekort ongeveer R8,5m ten opsigte van kapitaal plus 'n addisionele R5,7m ten opsigte van rente laer kon wees. Dit plaas onnodige druk op die Sinodale kantoor en maak die bestuur van finansies moeilik.*

BESLUIT

1. Kennis word geneem van die netelige situasie wat ontstaan as gevolg van die agterstallige debiteure.
2. Gemeentes word versoek om asseblief deurgaans en sonder uitsondering alle sinodale verpligtinge stiptelik na te kom.

(iii)

Die Batefonds

Die bedoeling van die batefonds was hoofsaaklik om die oortrokke rekening in die vroeë negentigjare te befonds. Volgens besluit word gemeentes wat die volle bedrag bygedra het vergoed met die rente-opbrengs wat hierdie fonds verdien. Dit beteken dat hierdie kapitaal inderwaarheid nie 'n bydrae lewer tot die aanspreek van die tekort nie (as gevolg van die lae rentemarge). Verder is dit ook belangrik om daarop te let dat hierdie totale kapitaal van R2,1m nie in berekening van die tekort gebring word nie aangesien dit aan gemeentes "verskuldig" bly. **Die oortrokke rekening is dus van ABSA na die gemeentes verplaas met baie min voordeel vir die Raad van Finansies.** Indien hierdie fondse tot die Raad van Finansies se beskikking gestel kan word, sou die tekort met hierdie bedrag verlaag en Omsendbrief 16/90 gedateer 3 April 1990 stel hierdie doelwit baie duidelik.

BESLUIT

- 1. Gemeentes skenk die kapitaal van die Batefonds (tans 2,1m) ter bestryding van die huidige tekort op die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel.**

AANTEKEN VAN TEENSTEMME

Hiermee ons teenstem teen die vergadering se besluit dat gemeentes die kapitaal van die Batefonds skenk aan die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel:

Ds AG Strauss
Ds PS Esterhuizen
Oudl DJ van der Merwe.

9.2.3 **DEBITEURE**

Soos reeds aangedui speel die stand van debiteure 'n beduidende rol in die bestuur van die tekort. Dit is dus van kardinale belang dat hierdie aspek besondere aandag sal ontvang, en gemeentes word versoek om hieroor uitspraak te gee.

Die volgende is van belang:

9.2.3.1 **Heffings*****Inleiding***

Die Algemene Kerkvergadering sal by herhaling die geleentheid hê om te besin oor die sinodale werksaamhede van die Kerk. Met die hantering van die begroting sal elke aktiwiteit oorhoofs hanteer word en besluite sal dan geformuleer word.

Prof TFJ Dreyer, voorsitter van die Algemene Kerkvergadering, het onlangs tydens 'n vergadering van die Raad van Finansies die volgende filosofie met betrekking tot heffings met 'n gemeente gedeel:

"Die filosofie van heffings om sinodale werksaamhede te befonds het te make met die wyse waarop ons kerk wil wees. Ons praat nie van die Hervormde Kerk Meyerspark nie, nee dit is die gemeente Meyerspark van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika bestaan uit al die gemeentes van die Kerk.

Daarom het ons ook gemeenskaplike belange en verpligtinge soos byvoorbeeld teologiese opleiding, kerklike publikasies, studentegemeentes, sentrale pensioenfonds, kollektiewe mediesefonds, teologiese studente, apostolaatswerk, diakonale

diensorgane, oudit afdeling en baie meer. Die Kerk kan besluit om bepaalde sake tot niet te maak of oorbodig te verklaar, maar dan moet ons ook die gevolge vir ons Kerk verdiskonteer".

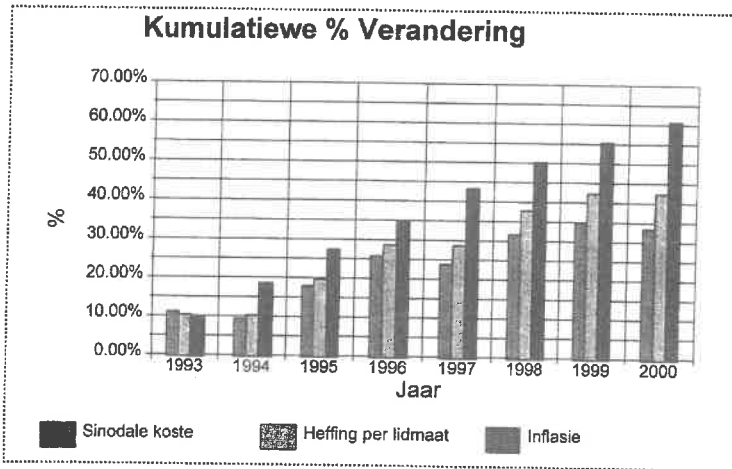
Een saak wat duidelik uitstaan is dat ons as Kerk in 'n periode van relatiewe voorspoed (die sogenaamde welvaartstydperk) in sommige gevalle hoog gevlieg het, kapitale uitgawes aangegaan het en gemeentes afgestig het. Hierdie optrede was dalk kontraproduktief en ons sal bietjie moet besin. Ons sal daarom weer ons basiese verantwoordelikheid vir ons Kerk en die filosofie wat daaragter staan volledig moet ondersteun.

In terme hiervan en uit 'n gedagte van die Skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering (dr JMG Storm) wil dit voorkom asof dit dalk die aardse konnotasie van die woord heffings is wat die probleem veroorsaak. Inderwaarheid is hierdie bedrag 'n offer om ook sinodale werk te kan hanteer. Offergawe is 'n genadegawe uit die hand van die Heer van die Kerk om *al* sy werk op aarde mee te doen.

In terme van die uitgawe-struktuur van die Kerk as geheel is heffings nie die mees beduidende uitgawe van 'n gemeente nie en daarom is dit tog belangrik om ook dié deel van Kerkwees as sodanig te beoordeel.

Die volgende inligting behoort enkele sake in perspektief te stel.

Jaar	Lidmaattal		Totale Begroting		Heffing per belydende lid p.j
	Aantal	Verandering	Bedrag R.m	% Verandering	
1992	132 914	Nvt	R10 367	NvT	R78.00
1993	133 978	+1064	R11 522	+11.1	R86.00
1994	131 609	-2369	R11 318	-1.8	R86.00
1995	130 710	-899	R12 287	+8.6	R94.00
1996	129 286	-1424	R13 251	+7.9	R102.50
1997	126 848	-2438	R13 001	-1.9	R102.50
1998	125 089	-1759	R14 009	+7.8	R112.00
1999	123 568	-1521	R14 457	+3.2	R117.00
2000	121 856	-1712	R14 257	-1.4	R117.00

Die gemiddelde verhoging in sinodale koste, vir die periode sedert 1992, beloop minder as 5% per jaar. In terme van die totale koste ten opsigte van die verhogings in gemeentebegrotings is dit baie gunstig en behoort nie die oorsaak van enige dispuut te wees nie. Hieruit kan gemeentes ook aflei dat pogings deurentyd aangewend word om sinodale koste so laag as moontlik te hou.

Die Raad van Finansies en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering staan deurentyd sentraal in die bestuur en beheer van die opdragte wat reeds deur die Kerk geneem is.

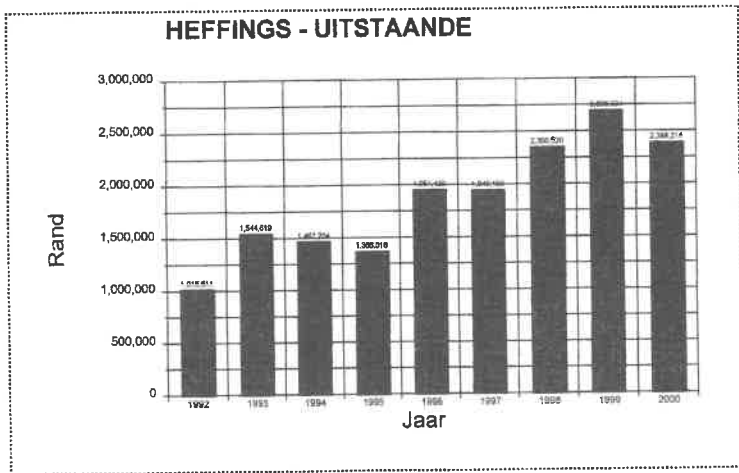
Bogenoemde tabel is 'n weerspieëling van uiterste nougesette beheer en bestuur met 'n baie billike verhoging in die begroting sedert 1992. *Die werk wat u aan die sinodale kantoor opdra word dus deurentyd met die grootste omsigtigheid en so koste effektief as moontlik uitgevoer.*

BESLUIT

1. Gemeentelede word ingelig met betrekking tot die feitlike situasie asook die filosofie wat ter ondersteuning van sinodale verantwoordelikhede staan.
2. Gemeentes kom deurgaans en sonder uitsondering alle sinodale verpligtinge stiptelik na en ringskommissies sien toe dat dit gebeur.

Ter illustrasie van die probleem met betrekking tot agterstallige heffings en die feit dat dit bepaalde geleentheidskoste inhou, word die volgende weereens met gemeentes

gedeel.

Hierdie grafiek toon grootliks die nalate van gemeentes om hulle verpligtinge stiptelik na te kom.

Die verblydende aspek is dat die groeiende tendens in die jaar 2000 omgekeer is. Die verhaling van *heffings per debietorder* het waarskynlik die grootste invloed hierop gehad. Dank word betuig aan alle gemeentes en ringe wat in die bestuur van die proses deel.

Aanvanklik was daar weerstand teen die instel van die debietorderstelsel. Die grootste beswaar wat teen die stelsel ingebring is, het die "verlies van beheer" oor gemeentelike fondse behels. Verder ook dat die tydsberekening van die verhalings nie die gemeentelike bankrekening ondersteun nie. Ter motivering van die debietorderstelsel is dit belangrik om daarop te let dat gemeentes, ten koste van die Raad van Finansies, fondse terughou en nie alle verpligtinge stiptelik nakom nie. Slegs deur die verantwoordelikheid- en dissiplinebasis te verbreed (dus terug te plaas na individuele gemeentelike rekenings) kan begin word om die veranderlikes wat die tekort beïnvloed te verminder en derhalwe meer bestuurbaar te maak.

Gesien in die lig dat die uitstaande bedrag steeds 'n geleentheidskoste van ongeveer R239 000 per jaar bedra, is dit onontbeerlik dat *alle* gemeentes sal meewerk in die stabilisering van die Kerk se kontantvloei. Dit sal verhoed dat die positiewe tendens weer omkeer. Die uitstaande bedrag van R2,4m *moet egter* op die een of ander wyse befonds word - hetsy deur die vereffening daarvan deur die toepaslike

gemeentes, of deur middel van bykomende voorsiening in die sinodale begroting. Laasgenoemde kan geskied deur die verhoging van die voorsiening vir subsidie uit die Fonds vir Gemeente Opbou of deur die verhoging in die voorsiening vir die rentetekort.

9.2.3.2 Ander debiteure

► *Tydskrifte en ander publikasies*

Hierdie items behoort geen uitstaande saldo te toon nie. Dit moet in dieselfde lig beskou word as die aankoop van enige ander boek of tydskrif. Daar is geen rekening ter sprake nie en moet vereffening by ontvangs geskied.

► *Versekering*

Vanweë die selfversekeringskomponent van die portefeulje, word eise deurlopend vereffen terwyl die betaling van premies deur gemeentes uitgestel word. Dit vereis 'n interim-finansiering wat die Kerk nie kan bekostig nie. Gemeentes word ernstig versoek om premies so gou as moontlik, maar ten minste in maandelikse paaielemente te vereffen.

9.2.3.3 Ouderdomsanalise van debiteure

Met die huidige debiteringsiklusse van die Raad van Finansies was die onderskeie saldo's op 31 Desember 2000 soos volg uitstaande:

	Ouer as 1 jaar	Ouer as 9 maande	Ouer as 6 maande	Ouer as 3 maande
Heffings	773 274	242 231	295 868	385 093
Kital	45 110	11 822	3 511	13 860
Tydskrifte	31 632	8 227	10 893	19 085
Versekering	269	53 897	0	24 956
HTS	490	2 484	-630	-610
Totaal	850 776	318 661	309 642	442 384

Dit beteken dat die Raad van Finansies as bankier gebruik word. In terme van Kital en tydskrifte is die geld waarskynlik van lidmate gevorder maar nog nie oorbetaal nie.

9.2.3.4 Debiteurebeleid van die Kerk

Soos duidelik uit die bespreking tot dusver blyk, is die bestuur van bedrae verskuldig aan die Raad van Finansies van kardinale belang om die tekort aan te spreek. Dit is dus nie onvanpas dat die debiteurebeleid van die Kerk weer van nader beskou word nie:

(i) Heffings

Dit is 'n besluit van die Algemene Kerkvergadering dat heffings kwartaaliks vooruitbetaalbaar is. Dit bring mee dat debitering plaasvind aan die begin van 'n kwartaal. Met die instel van die debietorderstelsel wat die sinodale heffing maandeliks verhaal, het die kwartaalike debitering oorbodig geword, en word heffings in die toekoms maandeliks gedebiteer. Dit bring mee dat rente op 'n maandelikse basis gehef word en nie meer in kwartaalsiklusse nie. Die nuwe siklus sal op 01.01.2002 in werking tree.

(ii) Versekering

Versekeringspremies word, met ingang 01.01.2002 ook maandeliks gedebiteer, en rente word op agterstallige premies gehef. Dit vervang die gebruik om die premies eenmalig (jaarliks) te debiteer en by implikasie te finansier.

(iii) Publikasies (Kital, Almanak, Hervormer, Konteks en die HTS)

Hierdie rekeninge is betaalbaar binne 30 dae van faktuurdatum, met die gevolg dat rente ook hier op 'n maandelikse basis gehef word.

(iv) Ander Debiteure

Tensy spesifieke reëlins met die Administrateur getref is, is alle ander debiteure dertig dae betaalbaar.

BESLUIT

1. Gemeentes wat hulle verpligtinge nougeset nagekom het, word van harte bedank.
2. Gemeentes word versoek om kennis te neem van die *debiteurebeleid* soos hierbo uiteengesit. Hierdie beleid tree op 01.01.2002 in werking en gemeentes sal volledig hieroor ingelig word.
4. Gemeentes wat finansiël nie daartoe in staat is nie, versoek die Raad van Finansies om die uitstaande skuld te herskeduleer en hou dan streng by so 'n ooreengekome afbetalingsplan.
5. Gemeentes en ringe word versoek om die saak met erns te bejeën.

9.2.4 SAKE OP DIE HORISON

Die Raad van Finansies poog deurgaans om pro-aktief op te tree en alle moontlike faktore te verdiskonteer ten einde die Kerk in den brede progressief te ondersteun.

Verskeie sake lê op die horison en kry deurlopend aandag.

Die volgende sake geniet tans prioriteit aandag:

* *Bestuur van die tekort*

Dit is bykans 'n obsessie om die tekort op die Kerkgeld vir Kerkwerkskema so gou as moontlik af te los en daarom is die invordering van debiteure 'n hoë prioriteit. Gemeentes gaan druk ondervind om alle debiteure te vereffen. Die Raad van Finansies onderneem om die tekort so gou as moontlik te neutraliseer en waarskynlik sal die delgingsfonds, wat oor 7 jaar uitbetaal, die grootste deel van die tekort aanspreek.

* *Belasting op kerklike eiendomme*

Die nuwe voorgestelde wetsontwerp met betrekking tot belastingpligtigheid van openbare weldaadorganisasies fokus hoofsaaklik op drie breë gebiede, naamlik:

- Die vrygestelde status van openbare weldaadorganisasies van inkomste-belasting.
- Die aftrekbaarheid van skenkings gemaak aan sekere weldaadorganisasies van inkomstebelasting.
- Verskeie wysigings wat volg uit die wet byvoorbeeld vrystelling van ander belastinge en heffings wat die Kommissaris administreer.

Artikel 30 van die konsepwet reël die registrasie en die vrystelling van weldaadorganisasies. 'n Paar van die vereistes is as volg:

- Die minister sal 'n lys saamstel van openbare weldaadorganisasies.
- Die weldaadorganisasies moet eers registreer en goedgekeur word as 'n weldaadorganisasie.
- 'n Afskrif van die konstitusie of ander instrument moet ingedien word saam met die aansoek vir registrasie.
- Moet voldoen aan die vereistes soos omskryf deur die minister.

Soos reeds aangedui verval alle vorige vrystellings en sal alle weldaadorganisasies van vooraf moet aansoek doen vir vrystelling. Dit is ook nog nie duidelik of die Kerk byvoorbeeld namens al die gemeentes aansoek kan doen nie. Dit mag beteken dat elke gemeente afsonderlik aansoek sal moet doen vir vrystelling.

Net soos in die geval van inkomstebelasting is daar tans ook geen uitsluitel oor eiendomsbelasting nie. Die algemene gevoel is dat dit gaan tuis behoort op 'n munisipale vlak wat dit dus moeilik maak om 'n eenvormige beleid daar te stel.

Daar is 'n gesamentlike poging van die kerke se kant (ook die Nederduitsch Hervormde Kerk) om die regering te oortuig om uitsluitel in die verband te gee maar tot op hede het die regering nie daarop gereageer nie.

Daar word egter 'n 5 jaar gracie in die vooruitsig gestel in gevalle waar 'n weldaadorganisasie nie aan al die vereistes voldoen nie. Alle weldaadorganisasies moet egter binne 12 maande na promulgering van die Wet aansoek vir vrystelling doen.

Elkeen wat 'n bydrae in dié verband kan lewer word versoek om kragte te kom saamsnoer.

* *Dirk van der Hoffgebou*

Hierdie sinodale kantoorgebou en konservatorium is gedurende 1959 in gebruik geneem. As gevolg van verskeie faktore word pogings aangewend om die gebou te verkoop sodat die kantoor elders (dalk by 'n gemeente) gevestig kan word.

Onderhoud is duur en die gebou is besig om te verval. Dit sou dalk 'n oplossing wees om die Kerkkantoor, die Kollege en 'n gemeente saam op een perseel te huisves.

* *Verskeie ander sake kry deurlopend aandag byvoorbeeld:*

- Die saak met betrekking tot die werkgewer van 'n predikant.
- Rasionalisasie
- Planne met betrekking tot 'n fondsinsamelingsprojek
- Ondersteuning van gemeente, predikant en veral emeriti.

9.2.5 SAMEVATTING

Die omvang van die tekort op die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel laat dikwels ander implikasies van die finansiële state vervaag. Dit is en bly die enkele grootste probleem wat uitbestuur moet word. Indien dit die beskouing is dat alle beskikbare kontant ter bestryding van die tekort belê moet word, is dit so dat ander reserwes en fondse nie in kontant verteenwoordig word nie. Dit is dus *kritiek* dat die debiteurebeleid van die Kerk heroorweeg moet word. Die kontant wat hieruit voortvloei kan benut word om weer ander reserwefondse te befonds, of die

opgehoopde tekort te verlaag.

Gegewe die beperkende faktore hierbo uiteengesit, het die Kerk 'n relatiewe goeie termyn op finansiële terrein beleef. Dit is genade alleen. Verantwoordelike rentmeesterskap is die antwoord in dankbaarheid hierop.

9.3

BEGROTING 2002

Die Sinodale begroting is 'n gekwantifiseerde spieëlbeeld van hoe die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika besluit het om Kerk te wees. Met ander woorde, indien 'n buitestander die begroting onder oë sou neem kan hy of sy daaruit vasstel hoe fondse toegewys word aan bepaalde sinodale aktiwiteite om uitvoering te gee aan die waargenome opdrag van die Kerk op aarde. Die begroting wat hier ter sprake is, is 'n verlengstuk of uitbreiding van die onderskeie gemeentelike begrotings. Dit wil sê wanneer 'n gemeentelike begroting beskou word, sal die primêre aktiwiteite sake insluit soos Woordverkondiging, Diens van Barmhartigheid ensomeer. Een van die verdere komponente van 'n gemeentelike begroting is die sinodale heffings wat hierdie deel van die begroting befonds. Daarmee befonds gemeentes inderwaarheid die besluite van die Algemene Kerkvergadering wat daarop afgestem is om aangeleenthede wat nie deur individuele gemeentes bekostig kan word nie (of effektief en produktief gedoen kan word nie), te sentraliseer en deur middel van skaal-ekonomiese beginsels tot uitvoer te bring - dus meer bekostigbaar en doelmatig indien hulpbronne saamgesnoer word.

Die kern van die sinodale begroting verteenwoordig dus die aktiwiteite waarop gemeentes deur middel van die Algemene Kerkvergadering besluit, en onderneem daarom by implikasie om die befondsing te voorsien. Anders gestel, die sinodale begroting reflekteer gedelegeerde gemeentelike aktiwiteite. Dit volg dus dat die Raad van Finansies nie die aktiwiteite dikteer en daarna poog om fondse daarvoor te vind nie. Hierdie uitvoerende liggaam hou onder andere toesig oor die aanwending van gemeentelike fondse wat geoormerk is om voorafbepaalde aktiwiteite te befonds.

Dit sal miskien van waarde wees as die begroting weer van meet af beskou word, met die bedoeling om elke aktiwiteit te beoordeel in terme van noodsaaklikheid, bekostigbaarheid en vele meer.

Die begroting wat hierna volg is gebaseer op die aanname dat die status quo in terme van aktiwiteite behou word, met 'n inflasionêre aanpassing van 8% in terme van die 2000 begroting. Waar daar bepaalde ingrepe op grond van beleid en rasionaliseringsbesluite is, word meer inligting in die teks verskaf.

9.3.1 ADMINISTRATEURSKANTOOR

	Werklik 2000 R	Begroot 2001 R	Begroot 2002 R
INKOMSTE	194,159	146,040	155,978
Administrasiekoste verhaal	45,600	47,040	51,038
Afrolwerk	101,044	99,000	104,940
Kommissie verdien	5,209	-	-
Bate verkope	42,306	-	-
MIN: UITGAWES	3,311,065	3,495,757	3,829,911
Bankkoste	37,930	38,364	41,433
Blomme en kranse	-	-	-
Huur en onderhoud rekenaar	43,433	-	-
Kantoorhuur	380,341	403,160	435,413
Ledegeld	3,705	8,000	8,640
Medisyne	457	-	-
Onderhoud en huur - kantoormasjiene	103,695	102,877	111,107
Ondersteuningsmodel - reiskoste	37,472	-	-
Ouditersvergoeding	57,000	65,400	70,632
Pensioen- en med.fondsbydraes & WVF	245,949	287,192	333,778
Personeelontwikkelingskoste	1,560	-	-
Reis-, verblyf en motorkoste	200,535	209,623	226,393
Salarisse en lone	1,656,629	1,784,290	1,959,552
Skryfbehoeftes & drukwerk (reprod.)	244,294	215,790	233,053
Seëls en posgeld	54,004	57,244	61,824
Telefoon	165,141	207,588	224,195
Tydskrifte en koerante	1,155	1,247.40	1,347
Versekering	17,253	58,135	62,786
Vervanging meubels en gordyne	11,736	-	-
Ververgaderings & funksies	26,711	26,387	28,498
Waardevermindering	20,460	20,460	20,460
Webterreinkostes	1,605	10,000	10,800
BEGROTINGSBEDRAG	(3,116,906)	(3,349,717)	(3,673,932)

Waardetoevoeging deur die Administrateurskantoor:

Die woord "administrasiekoste" is verwarrend en het oor tyd in die Kerk 'n begrip geword wat ietwat ooreenstem met wat in die algemeen hieronder verstaan word - blote administrasie sonder om enige waarde toe te voeg.

In sinodale verband is daar egter 'n breër konteks en die volgende dienste word deur die Administrateurskantoor gelewer:

9.3.1.1 **Debiteurebestuur**(i) **Studielenings**

Hierdie funksie het in die eerste plek ontstaan op sterkte van besluite van die

Algemene Kerkvergadering, soos byvoorbeeld dat studielenings aan voornemende predikante toegestaan word. Hierdie gelde moet uitbetaal, geboekstaaf, beheer en ingevorder word. Individuele gemeentes sou dit moeilik vind om hierdie aktiwiteit te bestuur. Indien hierdie funksie van Hervormde Kerkwees nie meer gelewer moet word nie, sal toekomstige studente in private hoedanigheid finansiering moet reël en bekostig.

(ii) Kontantvloei uit debiteure-invordering

In die tweede plek het hierdie funksie noodsaaklik geword aangesien daar nie sondermeer aanvaar kan word dat gemeentes gesamentlike besluite van die Algemene Kerkvergadering sal befonds nie. (Die redes daarvoor sal 'n afsonderlike debat verg wat nie hier opgesom kan word nie). Dit raak dus toenemend belangrik dat die wag gehou sal word oor die nakoming van geïmpliseerde besluite - om die fondse te voorsien vir die uitvoer van Kerkweesaktiwiteite. ***Ordinansie 3.8.3(xvi) bepaal immers dat die Algemene Kerkvergadering die nodige stappe doen om fondse te voorsien wanneer besluite wat geldelike verpligtings meebring, geneem word.***

(iii) Sentik

Derdens word debiteurebestuur noodsaaklik vanweë die gebruik wat in die Kerk gevestig het naamlik om publikasies, tydskrifte en ander tasbare goedere op rekening te lewer.

(iv) Algemene Dienste

Vierdens het die gebruik ontwikkel om 'n finansieringsdiens in die klein daer te stel. Die mees sprekende voorbeeld is dié van versekeringspremies. Die premie word sinodaal betaal, terwyl gemeentes oor 'n bepaalde tydperk afbetaal. (Die praktyk is deurspek van voorbeelde waar gemeentes vernietigende uitkomst sou moes verduur indien awery byvoorbeeld op die letter toegepas sou word. Nog meer so in die werklike gevalle waar eise betaal word terwyl premies laat of glad nie oorbetal word nie.)

(v) Kerkgeld vir Kerkwerkskema

In die vyfde plek, in aansluiting by die vierde punt hierbo, dwing die Kerkgeld vir Kerkwerkskema 'n debiteure- en 'n krediteurstelsel af - 'n besluit van die Algemene Kerkvergadering.

Hieruit is dit baie duidelik dat die Kerk in terme van die sinodale begroting veral op twee vlakke geld kan bespaar:

- Heroorweeg besluite wat geld kos aan die hand van noodsaaklikheid en oordeel of dit binne die raamwerk van Kerkwees inpas.

- Rasionaliseer *dan* die kostesentrum (wat insluit die funksie, implikasie en personeel) in die begroting wat tans die funksie behartig.

(vi) Implikasie van funksie-eliminering vir die Kerk

Die Algemene Kerkvergadering is by magte om bepaalde besluite te neem en die konsekwensies dan te verdiskonteer. Indien besluit word om, in bogenoemde voorbeeld, die Debiteurfunksie te rasionaliseer, beteken dit gewoon dat elke gemeente hetsy op direkte of indirekte wyse die funksie sal moet oorneem want die taak sal nie verdwyn nie.

Die eerste vraag wat beantwoord moet word is of dit **haalbaar** is.

Tweedens moet gevra word of hierdie funksie(s) 'n bydrac tot Kerkwees lewer. Kan gemeentes daarsonder, en wat sou die gemeentelike koste wees indien dit sinodaal opgehef word?

Derdens moet die implikasie van funksie-eliminering geag word. In die debiteurvoorbeeld kan dit onder andere die volgende beteken:

- Studente befonds eie studies aan die Universiteit van Pretoria.
- Lenings aan gemeentes word herroep en die beleggingstelsel word opgehef. Dit sou beteken dat die Kerk die tekort moet befonds.
- Sinodale heffings (vir oorblywende aktiwiteite van Kerkwees) word per debietorder gevorder en direk aan die begunstigdes betaal.
- Aankope van tydskrifte en publikasies word op 'n kontant met bestelling basis gedoen.
- Versekeringspremies is jaarliks vooruitbetaalbaar indien die nut van sentrale bedinging behou moet word, of gemeentes verseker self en is uitgelewer aan die normale verpligtinge rondom 'n versekeringsportefeulje.
- Pensioenfondspremies sal deur die administrateurs van die fonds verhaal moet word wat weer 'n direkte invloed op die administrasiekoste sal hê.
- Gemeentes befonds die teologiese opleiding op een of ander wyse direk aan die Universiteit van Pretoria.

9.3.1.2 Finansiële aktiwiteite en gesentraliseerde dienste

Hoewel nie so eksplisiet in die begroting identifiseerbaar nie, het die bestaan van meeste van die funksies hul oorsprong uit die besluite van die Algemene Kerkvergadering soos byvoorbeeld:

- Bestuur van die R36m tekort in die Kerk, wat insluit die administrasie van die Kerk se beleggings, bestuur van die sinodale begroting, debiteure, ensomeer.

- Advisering en ondersteuning aan gemeentes met finansiële probleme, wat baie meer impliseer as wat onder woorde gebring kan word (ongeveer 75 gemeentes is gedurende 2000 besoek en ondersteuning word steeds deurlopend hanteer).
- Bedinging van voordelige bedelings vir gemeentes soos byvoorbeeld versekerings- en mediesefondspremies.
- Die blote bestaan van 'n tekort, debiteurstelsel, Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel ensomeer vereis 'n volledige rekeningkundige stelsel. Dit vereis dat alle losstaande komponente saamgevat word in 'n grootboek waaruit finansiële state opgestel, en in die laaste instansie geouditeer moet word. (*Ordinansie 9.2.3.7*).
- Die saamstel van riglyne oor traktamente, navorsing en interpretasie van tendense, verslagdoening oor kerklike werksaamhede, generering van finansiële bestuursinligting, kwantifisering van Algemene Kerkvergaderingsbesluite in 'n enkele bestuurbare begrotingsdokument.
- Advisering van Kerklike kommissies en Rade.
- Advisering van gemeentes aangaande belastingsake, wetgewing, mediasie tydens verskille, ensomeer.
- Administrasie en instandhouding van gemeenskaplike Kerklike bates.

Soos uit hierdie nie-omvattende uiteensetting afgelei kan word, is daar min funksies wat as suiwer "administrasie" beskou kan word. Die grootste toets hiervoor sou wees om te bepaal watter daarvan deur individuele gemeentes self hanteer kan word.

9.3.2 AFDELING INTERNE OUDIT

	Werklik 2000 R	Begroot 2001 R	Begroot 2002 R
INKOMSTE	739,026	753,150	897,459
Ouditfooi verhaal	739,026	753,150	897,459
UITGAWES	714,283	753,150	897,459
Kantoorhuur	15,264	16,180	17,475
Kursus- en kongreskoste	564	-	-
Ledegeld	1,140	4,000	4,320
Onderhoud en huur toerusting	8,851	6,000	6,480
Posgeld	-	10,000	10,800
Reis- en verblyfkoste	15,678	9,255	9,995
Salarisse en bydraes	636,207	692,779	832,258
Skryfbehoeftes	27,481	6,500	7,020
Telefoon	8,956	8,436	9,111
Verversings- en onthaalkostes	142	-	-
BEGROTINGSBEDRAG	-	-	-

Kommentaar

Die funksie van die afdeling is welbekend, en word bekostig uit fooie gehef vir die dienste wat gelewer word en derhalwe selfonderhoudend funksioneer.

Benewens die bevestigingsfunksie wat die benaming impliseer, verrig die afdeling waardevolle rekenmeesterstake waarsonder gemeentes andersins sou moes klaarkom. Deur gemeentelike state te standaardiseer word tendense blootgelê wat die Kerk in die breë tot voordeel strek. Die funksie van gemeentelike ondersteuning word aansienlik bevorder deur die beskikbaarheid van 'n gesentraliseerde finansiële databasis. Hiersonder sou dit nie moontlik wees om gemeentes met finansiële advies te bedien nie en is die rol wat die afdeling interne audit hierin speel voor die hand liggend.

9.3.3

ARGIEF, MUSEUM EN BIBLIOTEEK

	Werklik 2000 R	Begroot 2001 R	Begroot 2002 R
Kantoorhuur	89,700	95,731	103,389
Onderhoud - Kantoormasjiene	833	1,500	1,620
Reiskoste - Vergaderings	-	600	648
Salarisse en bydraes	245,106	267,006	288,134
Skryfbehoeftes en drukwerk	2,191	1,202	1,298
Telefoon en posgeld	4,447	4,920	5,314
Tydskrifte en koerante	4,462	3,000	3,240
Versekering		100	108
BEGROTINGSBEDRAG	(346,739)	(374,059)	(403,751)

Die funksie word beman deur 'n Argivaris, Assistent Argivaris en 'n halfdag Biblioteekaresse. Vir meer besonderhede word verwys na die verslag van die Hoof van Sentik.

9.3.4

KOMMISSIES VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

	Werklik 2000 R	Begroot 2001 R	Begroot 2002 R
Moderamentoeleas	65,520	65,520	65,520
Reis en vergaderingskoste			
- Algemene Kommissie & Moderamen	94,469	122,094	131,862
- Raad van Finansies	33,106	60,104	64,912
- Ander kommissies	69,295		
* Raad vir pastoraat & presbiteraat		8,200	8,856
* Raad vir Erediens		36,000	38,880
* Raad vir Apostolaat		21,944	23,700
* Raad vir Ekumene		10,400	11,232
* Raad vir Gesinsorg		21,400	23,112
* Raad vir Regsadvies		6,000	6,480
Voorsiening : Alg. Kerkvergadering	12,000		
Sekretariaat			
- Drukwerk & skryfbehoeftes	70,323	88,000	95,040
- Kantoorhuur	6,869	7,276	7,858
- Kantoortoerusting	8,042	3,000	3,240
- Motorkoste	38,636	30,150	32,562
- Salarisse en bydraes	422,838	453,389	506,241
- Posgeld	14,294	15,000	16,200
- Versekering	86	3,011	3,252
- Telefoon	23,747	25,680	27,734
BEGROTINGSBEDRAG	(859,225)	(977,168)	(1,066,681)

Die bekostiging van die aktiwiteite van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vind hier neerslag. Hierby is die ander kommissies van die Algemene Kerkvergadering wat omsien na die uitvoering van besluite van die vergadering ingesluit. Die skribaat speel 'n sentrale rol in kerkwees en koördineer aktiwiteite soos die Kerkorde dit uitspel.

9.3.5 KONSERVATORIUM

	Werklik 2000 R	Begroet 2001 R	Begroet 2002 R
INKOMSTE	84 126	32 000	62 160
Lesfooie	69,203	30,000	60,000
Eksamenfooie	1,901	2,000	2,160
Donasies	13 022	-	-
UITGAWES	102,357	82,901	83,246
Kantoorhuur	9,413	9,972	10,769.76
Dosente & eksaminators	1,174	5,280	5,702
Lisensies	625	642	693
Oninbare skuld	375	1,500	1,620
Orrel stemfooie & instandhouding	2,091	6,000	6,480
Telefoon & posgeld	633	1,200	1,296
Salarisse en bydraes	88,046	56,891	55,155
Versekering	-	1,416	1,529
BEGROTINGSBEDRAG	(18,231)		

Die vermindering in hierdie begrotingspos word meegebring deur aftrede van die Direkteur van die Konservatorium. Dienste word teruggekoop en aangevul deur deelydse dosente soos en wanneer nodig.

9.3.6 TEOLOGIESE OPLEIDING

	Werklik 2000 R	Begroet 2001 R	Begroet 2002 R
INKOMSTE	371 541	177 370	177 370
Rente ontvang	167,376	177,370	177,370
- Studielenasings	5,614		
- Teologiese Opleidingsfonds : RvF	161,762	177,370	177,370
Oninbare skulde verhaal	-	-	-
Teologiese Opleidingsfonds	204,165	-	-
- Donasies ontvang	214,636		
- Min : Fondsinsamelingsuitgawes	(10,471)		

MIN: UITGAWES

Teologiese Opleiding

- Universiteit van Pretoria
- Professore en hulpdosente
- Aanvulling van salarisse
- Drukkwerk en telefoon
- Funksies en kampe-studente
- Kortings op studieleenings
- Oninbare skulde
- Praktijkvorming
- Tekort HTS
- Studente Sake
- Kantoorhuur
- Salaris en bydraes
- Skryfbehoeftes en posgeld
- Telefoon
- Teologiese Kollege
- Rekenaarkoste
- Salarisse en bydraes
- Telefoonkoste
- Skryfbehoeftes
- Vergaderings
- Huur

	1 425 070	1 620 730	1 753 610
	891 073	1 059 798	1 147 773
	556,763	557,890	630,437
	86,792	101,151	84,518
	360	2,640	2,851
	6,822	12,760	13,781
	187,176	248,363	268,232
	547		10,000
		40,000	43,200
	52,613	96,994	104,754
	105,848	112,709	121,757
	5,104	5,406	5,838
	92,075	99,365	107,345
	6,886	5,298	5,722
	1,783	2,640	2,851
	428,149	448,223	484,081
	6,312		465,289
	418,130	430,823	6,480
	3,707	6,000	5,400
	-	5,000	2,592
	-	2,400	4,320
	-	4 000	
BEGROTINGSBEDRAG	(1 053 529)	(1 443 360)	(1 586 240)

Teologiese opleiding in die Kerk was die afgelope jare onder die soeklig met betrekking tot die bepaalde ooreenkomste wat tussen die Kerk en die Universiteit van Pretoria bestaan en verder ontwikkel het. Hierdie begroting maak voorsiening vir die ooreengekome ses dosente van die Hervormde Kerk. Hierdie dosente word bekostig op die basis van 30% van koste vir die Kerk terwyl die Universiteit 70% bekostig. Daarmee saam gaan bepaalde uitgawes ten opsigte van die Hervormde Teologiese Kollege sowel as die tekort van die Hervormde Teologiese Studies (HTS).

9.3.7 HOSPITAALBEARBEIDING

Koste ten opsigte van standplase:
Pretoria

- Traktement en toelaes
- Woningvoorsiening

Johannesburg

- Traktement en toelaes
- Woningvoorsiening

Dienskantoorfooi

BEGROTINGSBEDRAG

	Werklik 2000 R	Begroet 2001 R	Begroet 2002 R
	156,483	-	-
	131,659		
	24,824		
	224,040	271,560	-
	209,628	234,966	
	14,412	36,594	
	200	-	-
BEGROTINGSBEDRAG	(380,723)	(271,560)	-

In ooreenstemming met rasionalisasiebesluite is hierdie begrotingspos uitgefaseer tot die mate dat daar nie meer hiervoor voorsiening in die sinodale begroting vir heffingsdoeleindes gemaak word nie. Dit is 'n tipiese voorbeeld waar die sinodale funksie uitgefaseer is en hierdie aspek van Kerkwees op 'n alternatiewe wyse behartig word.

9.3.8 STUDENTEBEARBEIDING

	Werklik 2000 R	Begroot 2001 R	Begroot 2002 R
Subsidies aan studentegemeentes			
- Bloemfontein	97,439	35,500	50,000
- Fonteinedal	37,403	-	-
- Johannesburg	212,011	206,410	186,410
- Philadelphia	423,408	439,789	419,789
- Potchefstroom	227,305	240,371	240,371
- Stellenbosch	256,457	271,594	271,594
BEGROTINGSBEDRAG	(1,254,023)	(1,193,664)	(1,168,164)

Ook hierdie begrotingspos is onderwerp aan rasionalisering waarvolgens hierdie gemeentes alternatiewe inkomstebronne of bedieningstrukture moes voorlê. Waar daar nie met die gemeente 'n bepaalde infaserende subsidievermindering ooreengekom is nie, word daar nie verder inflasionêre aanpassings gemaak nie.

By elke studentegemeente word daar gepoog om alternatiewe befondsingsmoontlikhede na te vors en te implementeer ten einde die gemeentes minder afhanklik van subsidie te laat funksioneer. Studentebearbeiding is egter belangrik en daarom word rasionalisasie omsigtig toegepas.

9.3.9 RAAD VIR APOSTOLAAT : TEOLOGIESE OPLEIDING

	Werklik 2000 R	Begroot 2001 R	Begroot 2002 R
INKOMSTE	32,305	24,500	24,500
Donasies en bydraes	25,272	24,500	24,500
Rente op beleggings	720	-	-
Rente op lopende rekening	6,313	-	-
Versekeringsis	-	-	-

MIN: UITGAWES

Koste ten opsigte van dosente

	840,569	839,875	892,109
	432,168	426,800	463,627
- Koste bywoon van vergaderings	2,622	-	17,955
- Pensioen- en mediese fondse	13,401	14,136	445,672
- Salarisse en toelae	416,145	412,664	

Kantoorkostes

	51,737	61,581	66,507
- Bankkoste	254		
- Onderhoud : Toerusting		6,000	6,480
- Ouditering	300	300	324
- Salarisse en toelae	40,382	43,581	47,067
- Skryfheffes	5,047	5,400	5,832
- Telefoon	5,754	6,300	6,804

Koste ten opsigte van studente

	129,340	160,500	173,340
- Boeke	16,688	15,000	16,200
- Toerusting		2,500	2,700
- Funksies en bevestigings	5,119	7,500	8,100
- Gemeenskapsdienste	2,400	20,000	21,600
- Reiskoste & assistente		10,000	10,800
- Onderhoud, voedsel ens.	105,133	105,500	113,940

Koste ten opsigte van geboue

	170,123	167,994	181,434
- Motorkoste	2,509		-
- Onderhoud en herstellings	53,144	30,350	32,778
- Salaris en lone	88,555	101,036	109,119
- Versekering	7,758	9,708	10,485
- Water en krag	18,157	26,900	29,052
Waardevermindering	7,201	-	7,201
* Meubels en toerusting			
Kapitaalvoorsiening	50,000	23,000	-

BEGROTINGSBEDRAG(808,264)(815,375)(867,609)

Die vernaamste verwikkeling in hierdie begrotingspos is die beëindiging van die begrotingsbedrag aan kapitaaldelging op lenings. Hierdie lenings word teen die einde van 2001 afgelos en sal derhalwe die inflasionêre aanpassings teëwerk. Die Raad vir Apostolaat word volledig in die Agenda hanteer en moontlike rasionalisasie daarvan is nie hier verdiskonteer nie.

9.3.10

RAAD VIR APOSTOLAAT : SENDING**INKOMSTE**

19,914

* Volgens begroting
Bydraes en skenkings
Diverse verkope

- Verkope
- Min: Aankope

Werklik 2000 R	Begroot 2001 R	Begroot 2002 R
19,666	-	-
248	-	-
9,120	-	-
8,872	-	-

MIN: UITGAWES

	1,086,030	1,063,610	985,499
Onkoste	360,806	400,003	432,003
Standplaaskoste	252,192	249,625	269,595
Kantoorcostes	108,614	150,378	162,408
- Kantoorakkommodasie	11,342	12,020	12,981.60
- Onderhoud - Kantoormasjiene	1,874		
- Motor- & reiskoste		32,940	35,575
- Salaris en bydraes	84,994	91,914	99,267
- Skryfbehoeftes & drukwerk		6,610	7,139
- Telefoon en posgeld	10 404	6 894	7 446
Koste ten opsigte van HKSA			
Kapitaalvoorsiening	60,000	50,000	-
Pensioene	62,806	50,109	54,118
Reiskoste	-		-
Reis- en verblyfcostes	18,523	20,140	21,751
* Vergaderings			
Skryfbenodigdhede en drukwerk	9,732		5,152
Subsidies aan ringsrade	529,861		420,000
- Pensioenbydraes	37,188		44,180
Versekering	7,114	7,681	8,295
BEGROTINGSBEDRAG	<u>(1,066,116)</u>	<u>(1,063,610)</u>	<u>(985,499)</u>

Die begroting verdiskonteer ook die aflossing van kapitaal aan die einde van 2001 (R50 000), asook 'n verdere 10% vermindering in die subsidie aan die HKSA (R70 000) ingevolge 'n rasionaliseringsbesluit van die Kerk. Geen verdere rasionalisasie moontlikhede is hier verdiskonteer nie.

9.3.11 **ANDER**

	Werklik 2000 R	Begroot 2001 R	Begroot 2002 R
Kampterreine	25 000	25 000	-
Algemene Diakensvergadering	31 766	71 841	77 588
Hulp aan gemeentes	1 100 000	1 210 000	1 361 000
Hulp aan emeriti - Medies	135 300	119 668	118 000
Bedryfsrekening - Geboue	135 688	144 699	149 123
Rentefonds	3 454 561	3 978 083	4 500 608

3.11.1 **Bystand aan Kampterreine**

Met die opheffing van die huurtermyn van die Rooodeplaat kampterrein en die alternatiewe benutting van die Venterskroon kampterrein is hierdie voorsiening gestaak.

9.3.11.2 **Algemene Diakensvergadering**

Die doel van die ADV is om die beplanning, bevordering en koördinerings van Barmhartigheidswerk in die Kerk te verrig. Die Kerk het 'n bepaalde werksprosedure rondom die werk van die ADV daargestel met gevolglike koste-implikasies. Die begroting maak voorsiening vir 'n gedeelde sekretariële pos en hulp aan die skribaats van die ADV soos benodig.

9.3.11.3 **Hulp aan gemeentes**

Hierdie hulp aan gemeentes is meer bekend as subsidie wat toegeken word uit die Fonds vir Gemeente Opbou. Veel is al gesê oor die subsidie en dat die bedoeling daarvan onder andere is om gemeentes, wat beduidende ekonomiese agteruitgang ervaar, vir 'n bepaalde oorgangperiode te ondersteun. Die doelwit is dus om gemeentes te ondersteun in 'n opboufase wat impliseer dat hulp net 'n bepaalde tyd voorsien kan word.

Daar is ook vir hierdie jaar 'n nuwe dimensie tot hierdie hulp gevoeg. In breë behels dit dat, as deel van praktykvorming, voornemende proponente die geleentheid gebied om praktiese ervaring in 'n gemeente op te doen. Dit sou beteken dat gemeentes finalejaarstudente na afloop van hul studies vir 'n periode van sê drie maande "in diens neem" en blootstel aan die funksionering van 'n gemeente. Hierdie voorsiening het ten doel om sodanige gemeentes finansiële by te staan in die proses van vorming van jong proponente.

Die begroting aan hulp ten opsigte van gemeentes is derhalwe soos volg saamgestel:

Ondersteuning aan gemeentes	R1 331 000
Praktykvorming	<u>R 30 000</u>
	R1 361 000

9.3.11.4 **Hulp aan emeriti**

Die 65ste Algemene Kerkvergadering het in die lig van stygende mediesefondskoste, en die statutêre wysiging aan subsidiebeleid dit goedgekeur dat 'n bedrag van R1-00 per belydende lidmaat begroot word om emeriti van die Kerk finansiële by te staan. Aangesien die bedrag gekoppel word aan die verwagte belydende lidmaattal, neem die voorsiening dienooreenkomstig af.

9.3.11.5 **Bedryfsrekening : Geboue**

Die bedrag verteenwoordig die netto koste vir die bedryf van die sinodale geboue.

Uit die begroting kan telkens die begrotingsitem "kantoorhuur" waargeneem word, wat op die beginsel van kosteverhalings vanaf die toepaslike begrotingsposte gebaseer is. Die begrote bedrag is soos volg saamgestel:

<u>Uitgawes</u>	<u>Rand</u>
Barton Keep	200,423
Dirk van der Hoff	<u>608,935</u>
Totale uitgawes	809,358
 Min totale inkomste	 -660,235
Huur : Intern	-593,725
Huur : Sentik	-32,517
Huur : Ander	-33,993
Begrotingsbedrag	<u>149,123</u>

9.3.11.6 Rentefonds

Die rentefonds se oorsprong is direk gekoppel aan die verskil tussen rente betaal en rente ontvang, waarvan die grootste komponent in die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel gesetel is. In breë trekke beteken dit dat rente betaal word op kapitaal van ongeveer R66m (begroot vir Jan 2002), terwyl rente vir die jaar 2002 op ongeveer R29,7m (delgingsfondskapitaal uitgesluit) verdien behoort te word. Die voorveronderstelling is dat beleggings nie gedurende 2002 gerealiseer sal word nie.

In teorie kom dit daarop neer dat die kapitaal wat deur *die* begrotingspos beskikbaar gemaak word, belê sal word om die kapitaalgaping tussen die komponente van die tekort oor tyd uit te wis. Uiteraard sal meer kapitaal op belegging hoër rente-opbrengs tot gevolg hê, en die rentetekort derhalwe ook afneem.

In praktyk blyk dit dat, om hoofsaaklik drie redes, die plan nie presies so realiseer nie, naamlik:

- Onbegrote kontantuitvloei en
- Begrote kontantinvloei wat nie realiseer nie.
- Die begrote rentekoersmarge tussen lenings aan die Raad en beleggings deur die Raad wat aansienlik afgeneem het.

(i) Onbegrote kontantuitvloei

In terme van die onbegrote kontantuitvloei kan die standpunt gestel word dat in plaas van 'n finansiële beleggings te maak, daar eerder in die opleiding van predikante belê

word. Dit opsigself is eerbaar en vorm deel van die Kerkwees beskouing. Hou in gedagte dat daar nie 'n finansiële opbrengs (rente) ter sprake is nie. Die belegging is dus teen 0% rente gemaak. Weens die groeipotensiaal van die rentetekort sal dit wys wees om, vanuit 'n finansierings oogpunt, in die sinodale begroting daarvoor voorsiening te maak, of 'n alternatiewe benadering tot studielenings te oorweeg. Die geleentheidskoste wat so verbeur word beloop, teen 'n rentekoers van 10%, ongeveer R400 000 per jaar.

(ii) Begrote kontantinvloei wat nie realiseer nie

Die uitstaande bedrae aan debiteure (dws begrote inkomste wat nie realiseer nie) is die mees sprekende voorbeeld van begrote kontantinvloei wat nie realiseer nie. Debiteure word allerweë as 'n bate beskou dog dit kan slegs teen 'n premie aanvaar word naamlik, rente teen 'n bepaalde koers. Dit verteer die begrote kapitaalinvloei van die rentefonds, en verskraal die potensiaal om bykomende kapitaal op belegging te plaas. Potensiële rente-inkomste teen 10% per jaar beloop ongeveer R470 000 (Kerkgeld vir Kerkwerklenings uitgesluit).

(iii) Die rentekoersmarge

Die rentekoersmarge speel 'n belangrike rol in die realisering van inkomste ter bestryding van die tekort. In die tydperk waar markkoerse ongeveer 20% behaal het en gemeentes en Organe van Bystand 10% by die Raad verdien het, kon die rentemarge van 10% 'n beduidende buffer wees om die rentetekort te diens. In die onlangse verlede het hierdie marge verklein van 10% tot ongeveer 0.6% met die verhouding na die verkeerde kant, aangesien die lenings aan die Raad *tot* beleggings deur die Raad ongeveer in 'n 3 : 1 verhouding staan – vandaar die omvang van die rentefondsvoorsiening in die begroting.

Die benutting van die delgingsfondsstrategie verseker dat daar wel bykomende kapitaal belê word, en sal by die realisering daarvan verligting meebring. Die stand van die tekort op daardie stadium sal grootliks afhang van die mate waarin geslaag is om die eskalerende renteverpligting onder die Kerkgeld vir Kerkwerkskema onder beheer te bring en te hou. Dit moet gedoen word deur finansiële dissipline en moontlik ook verdere opofferings om die Kerk finansiël gesond te bestuur.

Die oorweging van die netto resultaat van bogenoemde komponente dui op die noodsaaklikheid van noulettende kontantbestuur deur alle partye. Die rentefonds-begroting verteenwoordig die grootste komponent van die sinodale begroting en vereis derhalwe dat besondere aandag in die bestuur daarvan gegee sal word.

9.3.12 SAMEVATTING

	Werklik 2000 R	Begroet 2001 R	Begroet 2002 R
Administrateurskantoor	3,116,906	3,349,717	3,673,932
Argief, museum & biblioteek	346,739	374,059	403,751
Interne Oudit	-	-	-
Kommissies van die Alg. Kerkvergadering	859,225	977,168	1,066,681
Konservatorium	18,231	50,901	21,086
Teologiese Opleiding	1,053,529	1,443,360	1,586,240
Hospitaalbearbeiding	380,723	271,560	-
Studentebearbeiding	1,254,023	1,193,664	1,168,164
Raad vir Apostolaat : TO	808,264	815,375	867,609
Raad vir Apostolaat : Sending	1,066,116	1,063,610	985,499
Bystand Kerklike Rade	25,000	25,000	-
ADV	31,766	71,841	77,588
Hulp aan gemeentes	1,100,000	1,210,000	1,361,000
Hulp aan emeriti	135,300	119,668	118,000
Bedryfsrekening-geboue	135,688	144,699	149,123
Rentefonds	3,454,561	3,978,083	4,500,608
Netto Inkomste	461,677	-	-
Totaal	14,247,748	15,088,705	15,979,281
Lidmate begroot	121,806	119,668	118,000
Heffing per lidmaat per jaar	117	126	135

Nota: Die beraamde koste neem toe met 5,9%. As gevolg van die verwagte vermindering van lidmaatgetalle (1 668) neem die heffing (offer) toe met 7,1%.

Hierdie stand van sake beklemtoon die impak van besluite van die Kerk asook onnadenkende debiteurebestuur.

Weereens word groot waardering uitgespreek teenoor gemeentes wat nougeset alle verpligtinge nakom. Dit word onder groot druk, met harde werk en 'n positiewe gesindheid gedoen en dit word waardeer.

BESLUIT

1. Die vergadering bekragtig die aktiwiteite soos uiteengesit in die begroting en aanvaar verantwoordelikheid om die befondsing daarvoor te voorsien.
2. Die instel van 'n minimum rentekoersmarge van 2%, en 'n maksimum van 5% op lenings aan die raad (beleggings) word goedgekeur.

3. Die vereffening van bedrae verskuldig by wyse van die debietorderstelsel word bekragtig en alle gemeentes is verplig om aan dié verhalingsmedium deel te neem. Waar gemeentes nie hieraan kan voldoen nie, word by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, in oorleg met die Raad van Finansies aansoek om uitsluiting gedoen.
4. Versekeringspremies word maandeliks per debietorder verhaal.
5. Rente word op *alle* agterstallige skulde aan die Raad van Finansies gehef teen die voorkeurkoerse van ABSA Bpk.
6. Die Raad van Finansies word versoek om 'n kampterrein te vestig in die Pretoria-omgewing wat geskik is vir kampe en seminare, met dien verstande dat
 - 6.1 geen sinodale fondse (anders as 'n moontlike lening) hiervoor begroot word nie
 - 6.2 so 'n kampterrein gevestig en bedryf word onder beheer van die Raad van Finansies deur 'n bestuurskomitee wat uit een of meer voorginge saamgestel is
 - 6.3 die bedryfswins (ongeveer R100 000,00) en bruikbare toerusting van die Roodeplaatkampterrein na die nuwe terrein oorgedra word.

9.3.13 UITBREIDINGS TOT DIE BEGROTING VAN 2002

Bogenoemde begroting verteenwoordig die geraamde kwantifisering van bestaande aktiwiteite wat bygewerk is met bepaalde rasionalisasiebesluite wat afgehandel, of in prosen van uitvoering is. Die volgende sake wat oorweeg moet word, is nie daarin verdiskonteer nie :

9.3.13.1 Hulpfonds vir gemeentes

Soos aangedui in die bespreking van "Finansiering van debiteure" as faktor wat die bestuur van die tekort beïnvloed, beloop die geleentheidskoste ongeveer R854 998, of te wel R7.24 per belydende lidmaat per jaar.

Aangesien alle gemeentes nie in staat sal wees om die bedrag by te bring nie word die volgende gedagte aan die Algemene Kerkvergadering voorgedra :

- Stig 'n hulpfonds om die agterstand aan te spreek en om sukkelende gemeentes mee te ondersteun.
- Hef 'n addisionele **R10.00 per belydende lidmaat** per jaar met die uitsluitlike doel om hierdie agterstand teen te werk en om die spesiale fonds op die been te bring.
- Gemeentes wat dit nie kan byeenbring nie doen aansoek om vrystelling via die Raad van Finansies en die Algemene Kerkvergadering.
- Soos wat uitstaande debiteure verminder, kan die voorsiening ook jaarliks aangepas word.
- Die bedrag word ook aangewend om die tekort op die Kerkgeld vir Kerkwerkskema aan te spreek sodat die saak uitgefaseer kan word.

BESLUIT

1. Die voorgestelde heffingsbedrag word met 'n verdere R6.00 verhoog om al die sake wat deur die loop van die vergadering in beginsel goedgekeur is, te diens.
2. Ringsvergaderings aanvaar die verantwoordelikheid om die R6.00 verhoging in heffing in te samel.
3. Die vergadering besluit dat elke ring 'n ringsbystandsfonds in bedryf stel teen Julie 2002 (in gevalle waar ringe dit nog nie gedoen het nie) met die bedoeling dat teen die einde van 2002 en daarna 'n hydrae aan 'n sentrale bystandsfonds gemaak sal word.

9.3.13.2 Uitbouing van die Hervormde Teologiese Kollege

Die dosentevergadering beveel in die verband die volgende aan :

- Die Algemene Kerkvergadering begroot aanvanklik soos volg vir 240 lesings op die skaal van 'n senior lektor vanaf die jaar 2002:

	Rand	Rand per belydende lidmaat
SA Kerkgeskiedenis en Kerkreg: 120 lesings	12 000	0.10
Verryking van gemeentelike bediening: 60 lesings	6 000	0.05
Toerustingskursusse vir ampsdraers en lidmate : 60 lesings	6 000	0.05
Totaal	24 000	0.20

- Die Algemene Kerkvergadering gee opdrag aan die Raad van Finansies om, wanneer noodsaaklik, te begroot vir 'n voltydse aanstelling op professorale skaal - R300 000.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

9.3.14 BESKRYWINGSPUNT

9.3.14.1

VOORLÊ VAN BEGROTING AAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING : RING VAN VEREENIGING

Die begroting van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika word voorgelê aan die vergadering in dieselfde formaat as wat dit in die ge-auditteerde finansiële state van die Kerk voorkom.

Uitgawe items word individueel goedgekeur.

Alvorens 'n uitgawe-item bespreek word, word volledige inligting oor hierdie uitgawe-item voorgelê met betrekking tot die volgende:

- * **noodsaaklikheid van die uitgawe vir die Kerk**
- * **die bekostigbaarheid daarvan vir die Kerk**
- * **welke alternatiewe metodes daar ondersoek is om die uitgawe te befonds.**

Motivering

Die gemeentes van die Kerk ondervind jaarliks meer druk om die koste in verband met kerkwees te dra. Lidmaatgetalle neem af teen 'n onrusbarende tempo en word die bronne vir befondsing al kleiner. Daar moet deurgaans meer en beter metodes gevind word om die gemeentelike uitgawes te befonds om dit moontlik te maak om vir baie jare nog 'n styging in koste te absorbeer.

Die Ring van Vereeniging voel dus dat die begroting van die Kerk die afname in lidmaatgetalle moet weerspieël en verdere besparings deur veranderde prosedures, rasionalisasie en 'n radikale aanpassing in dek- en werkwyse.

Die Kerk moet sy ander bronne van inkomste naas sinodale heffings ook ten volle ontgin.

Die beskrywingspunt is dus daarop gemik om dit vir Hervormers moontlik te maak om nog lank sy Kerk te onderhou.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN DIE RAAD VIR REGSADVIES

Die volgende persone is verkies:

Prof SJ Botha
Adv LJ Pienaar
Adv JD Fourie
Dr BJ van Wyk
Dr JJ Steenkamp
Prof IWC van Wyk.

'N HERSTEMMING VIND PLAAS TUSSEN DIE VOLGENDE PERSONE OM NOG EEN LID TE VERKIES

Prof D de Villiers
Adv D du Plessis
Ds C Pretorius.

9.4 ALTERNATIEWE HEFFINGSTELSEL

9.4.1 INLEIDENDE AGTERGROND

Die opdrag en werksaamhede wat op die pad van die sinodale kantoor geplaas is, is duidelik deel van 'n gemeente se aktiwiteite in den brede. Dit is bloot meer koste effektief en doeltreffend om bepaalde funksies te sentraliseer en sodoende 'n diens namens gemeentes te bedryf. Om daarom na 'n administratiewe kantoor as sodanig te verwys is 'n wanbegrip want bepaalde dienste word gelewer en risiko word namens gemeentes geabsorbeer.

Heffings kan dus gesien word as 'n gemeente se *hydrae* ten opsigte van gemeentelike werk wat sentraal of dan sinodaal onderhandel, bestuur en bedryf word.

Die besluit van die 65ste Algemene Kerkvergadering in terme van 'n alternatiewe

stelsel asook die resultate van navorsing wat hierop gevolg het is wyd in die Kerk, met ander woorde na elke gemeente en ring, gekommunikeer en alle besonderhede word daarom nie herhaal nie. Hooftrekke sal egter weergegee word.

Ten einde die vertrekpunt te stel is dit belangrik om op die *volgende besluit van die 65ste Algemene Kerkvergadering* te let:

- Die huidige heffingstelsel is uitgedien en 'n alternatiewe stelsel moet gevind word. So 'n alternatiewe stelsel moet voorsiening maak vir die veranderlikes soos in die versoeke van gemeentes beklemtoon. Daar is ook 'n moontlike implementeringsdatum van 01.01.2000 voorgestel.

9.4.2 BASIS VAN BEREKENING

Gemeentes het versoek dat die volgende beginsels (onder andere) in ag geneem sal word by die soeke na 'n nuwe stelsel, naamlik:

- Netto inkomste, of surplus, van gemeentes (met ander woorde die verdienvermoeë van 'n gemeente).
- Vrystelling van bepaalde kategorieë van lidmate (byvoorbeeld pensioenarisse).
- Differensiasie op grond van demografiese tendense.
- Inkomstepotensiaal van gemeentes en ringe.
- Grootte van gemeentes

9.4.2.1 Beginsels vervat in bogenoemde versoeke

Na aanleiding van die uitgangspunt dat die sinodale kantoor in wese deel van elke gemeente is en wat funksioneer in terme van die opdrag deur die gemeentes, sal dit moeilik verantwoordbaar wees om 'n stelsel te implementeer wat bepaalde lidmate ignoreer of wat aan bepaalde nuanses voorkeur verleen. Met ander woorde dit wat in gemeentelike verband sou geld, sal ook ten opsigte van 'n heffingstelsel moet geld.

9.4.2.2 Resultate van navorsing

Gedurende die afgelope 3 jaar is daar letterlik maande aan die soeke na 'n alternatiewe stelsel spandeer aangesien ons seker wou maak dat al die moontlikhede ondervang is. Uiteraard is daar 'n onbeperkte aantal permutasies wat hanteer kan word maar gedagtig aan byvoorbeeld kompleksiteit, moeilike toepassing asook gebrek aan kapasiteit om 'n ingewikkelde stelsel te implementeer, word daar nie nou volledig hieraan aandag gegee nie.

9.4.3 ALTERNATIEWE MOONTLIKHEDE

9.4.3.1 Alternatiewe heffingsmoontlikhede gebaseer op inkomste

Die saak is op 20.12.1999 met gemeentes gekommunikeer (verwys omsendskrywe 58/99).

Hierdie modelle is gebaseer op basis van *inkomste* veral aangesien die pleidooi meermale van gemeentes uitgaan, naamlik dat heffings op basis van bekostigbaarheid en surplusinkomste aangeslaan moet word. Daar was ook 'n mate van sentrale vergoeding geïnkorporeer.

Die reaksie van gemeentes was bykans oorweldigend gerig *teen* die wysiging vanaf die tradisionele na hierdie meer "kontroversiële" inkomstegebaseerde heffingstelsel. Die grootste beswaar verwys na die feit dat kleiner gemeentes, en veral gemeentes wat hard moet spook om te oorleef, gepenaliseer gaan word aangesien die uitgangspunt gebaseer is op die afstaan van 'n deel van inkomste. Sonder om verder energie hieraan te spandeer kan met vrymoedigheid gesê word dat 'n stelsel wat gebaseer is op een of ander norm wat aan inkomste, surplus, projekte, verdienste of wat ookal gekoppel is nie vir die gemeentes aanvaarbaar blyk te wees nie.

Sonder uitsondering presteer kleiner gemeente, per belydende lidmaat gereken, beter as die gemeentes met meer lidmate en dit penaliseer dan juis die gemeente wat reeds bo vermoë presteer. Hierdie opsie word dus as onwerkbaar en onaanvaarbaar beskou as 'n moontlike alternatief.

9.4.3.2 Alternatiewe heffingsmodel gebaseer op die beginsel: "dra mekaar se laste en deel in mekaar se vreugde"

(i) Agtergrond

In opvolging van die eerste rondte waar gemeentes die geleentheid gegun is om saam te dink met betrekking tot 'n nuwe heffingstelsel, is die saak verder gevoer. Dit moet weereens beklemtoon word dat 'n heffingstelsel allermens uit 'n aantal berekeninge bestaan. As die grondbeginsel waarteen dit gemeet word aanvegbaar of onder verdenking is, sal die stelsel ook nie gefundeer kan word nie.

Met die tweede reeks oefeninge is daar toe weereens, as uitgangspunt, op 'n bepaalde beginsel gekonsentreer en eers daarna is modelle nagevors. Hierdie oefening is op 19 Februarie 2001 tydens 'n "opedag vir heffings" in die Dirk van der Hoffgebou hanteer. Alle gemeentes is kennis van die vergadering gegee en die agenda is vooraf bekend gemaak.

(ii) Teorie en beginsels onderliggend aan die voorgestelde stelsel

Ds Herman van der Berg het oor 'n lang tyd belangstelling getoon in die hantering van byvoorbeeld die heffingsaanslag en so het ons tydens enkele sessies met die Raad van Finansies ook bepaalde uitgangspunte geformuleer. Ds v d Berg het ver-volgens 'n studiestuk opgestel wat as inset tydens die "opedag" voorgelê is.

In breë trekke is die volgende beginsels ter sprake.

- Gemeentes wag jaarliks op die heffingsbedrag en baie beskou dit as die beginpunt van die gemeentelike begroting.
- Almal sou op heffings wou spaar.
- Tog besef gemeentes dat daar 'n gemeentelike sowel as kollektiewe verantwoordelikheid bestaan.
- Vir baie jare reeds word dié kollektiewe verantwoordelikheid in 'n begroting omgesit per capita en so aangeslaan.
- Hierdie beginsel van mededeelsaamheid is Bybels gefundeerd. Paulus gaan haal juis een gemeente se bydrae vir 'n ander en prys die daad van mededeelsaamheid.
- Tans is die sinodale uitgawes elke lidmaat se verantwoordelikheid en voorreg terwyl die gemeentelike uitgawes weer vir elke gemeente se eie rekening is. Dit is dan ook juis hier waar die beginsel ter sprake kom wat die verwarring kan veroorsaak. Alle uitgawes, in terme van die voorbeeld van 'n Paulus, behoort almal se verantwoordelikheid te wees. Dit is dalk nou meer nodig as ooit om op 'n alles insluitende wyse die probleem aan te spreek. Ons funksioneer met ander woorde as die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.
- Die eenheid in Christus moet juis ook in die Kerk neerslag vind en daarom sal ons dalk opnuut oor heffings moet besin veral uit 'n prinsipiële en fundamentele oogpunt.

As vertrekpunt behoort die volgende dus te geld:

- Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se lidmate het 'n kollektiewe verantwoordelikheid vir die werk wat die kerk in opdrag van Jesus Christus doen.
- Die werk van die kerk behels alles wat gemeentelik plaasvind **asook** alles wat in ringsverband plaasvind **asook** alles wat op sinodale vlak plaasvind. Die beginsel is dat die gemeente die Kerk se werk doen, dit wat die gemeente nie kan afhandel nie word deur die ring gedoen, en dit wat die ring op sy beurt nie kan afhandel nie kom tuis by die Algemene Kerkvergadering. Alles is dus kerkwerk maar die **opdrag** is gedifferensieer.

(iii) Anomalieë in die huidige stelsel

Alhoewel die heffing tans per lidmaat dieselfde is, is daar tog 'n paar interessante feite wat by nadere ondersoek na vore kom:

- Sosio-ekonomiese verskille tussen gemeentes word nie verreken nie. Dit is 'n

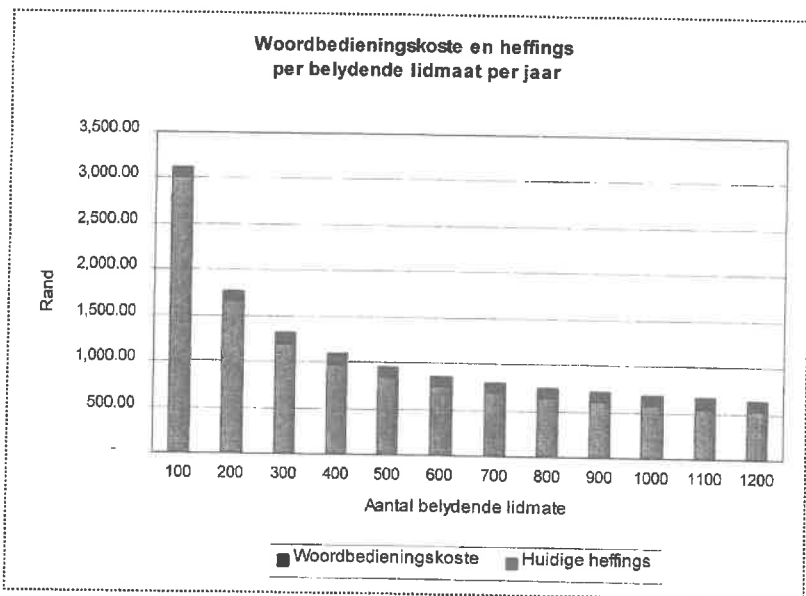
bekende ekonomiese wetmatigheid dat die relatiewe waarde van geld van gemeente tot gemeente kan verskil.

- 'n Groot deel van 'n gemeente se uitgawes word **gemeentelik** gedra soos byvoorbeeld standplaaskoste, orreliste, koster, munisipale koste, ensomeer. Dit kan as "Woordbedieningskoste" getipeer word. Ander koste weer word deur alle lidmate van die Kerk gedra, soos byvoorbeeld teologiese opleiding, sending ensomeer.
- Afhangende van die grootte van die gemeente sal die Woordbedieningskoste per lidmaat drasties verskil, byvoorbeeld:

Lidmate	Woordbedieningskoste	Koste per lidmaat
400	R300 000	R750 p.j.
600	R300 000	R500 p.j.

Die heffing is dus 'n vaste bedrag per belydende lidmaat oor die hele Kerk, terwyl die Woordbedieningskoste deur die gemeente self gedra word en relatief drasties verskil van gemeente tot gemeente.

Die volgende grafiese voorstelling illustreer die punt oor 'n wye spektrum.

- Die kleiner gemeente moet daarom ongelooflik bo vermoë presteer om al die gemeentelike verantwoordelikhede na te kom.
- Indien billike prioriteite nagestreef word sal daar op 'n ander, dalk meer regverdige basis oor die gesamentlike verantwoordelikheid besin moet word.
- Die volgende voorbeeld sal die situasie illustreer:

Neem fiktiewe gemeentes: A en B

Woordbedieningskoste vir albei = R300 000 p.j.

Heffing gereken teen - R117 per lidmaat

Gemiddelde inkomste R72-50 per maand per lidmaat

Inkomste:

Gemeente A : 300 lidmate x R72-50 p.m. x 12 = R261 000 p.j.

Gemeente B : 700 lidmate x R72-50 p.m. x 12 = R609 000 p.j.

Uitgawes:

Gemeente A : 300 x heffings (R117) = R35 100 +
Woordbedieningskoste (R300 000) = R335 100 p.j

Gemeente B : 700 x heffings(R117) = R81 900 +
Woordbedieningskoste (R300 000) = R381 900 p.j.

Verhoog die Woordbedieningskoste vir Gemeente B
met 'n addisionele R110 000 (R381 900 + R110 000) = R491 900 p.j.
as gevolg van die groter aantal lidmate wat bedien moet word.

Samevattend:

Lidmate	Offergawes	Uitgawes	Surplus/ Tekort
A = 300	R261 000	R335 100	(R74 100)
B = 700	R609 000	R381 900	R227 100
B = 700	R609 000	R491 900	R117 100

Hierdie voorbeeld illustreer die teenstrydighede baie duidelik en gemeente A is gewoon in 'n *bestaanskrisis*, aangesien geen diskresionêre inkomste beskikbaar is om ander verpligtinge na te kom nie.

(iv) Gevolgtrekking

Die vlak van heffing, of verlaging van heffing as sodanig, sal 'n baie klein effek op die oorlewing (al dan nie) van 'n gemeente maak. Al sou die heffing byvoorbeeld

R20-00 per lidmaat verhoog of verlaag word sal die gemeentes steeds in relatief dieselfde "ongelyke" posisie wees.

Dit is 'n feit dat daar gemeentes van die Kerk is wat finansiële voorspoed beleef, terwyl ander weer in 'n voortbestaanskrisis gewikkel is. Dit dwing ons om ter wille van die heil van die Kerk weg te beweeg van gemeentesentriese denke.

In die lig van bogenoemde sal die volgende beginsels deur die Kerk oorweeg moet word:

- Die Kerk sal moet oorweeg om vanuit 'n prinsipiële oogpunt **kollektiewe verantwoordelikheid** te aanvaar vir **alle kerkwerk**.
- Die volle koste van die Kerk sal so die verantwoordelikheid van almal in die Kerk kan word.
- Ooreengekome **Woordbedieningskoste** kan as **korting teen elke gemeente** se begroting gereken word.
- Dit laat dus ruimte vir elke gemeente om sy werk na behore te kan volvoer.

In die Agenda is die saak breedvoerig bereken en daar is dit duidelik dat die koste per lidmaat onder die huidige stelsel baie varieer. Die oogpunt is om te poog om die heffing of koste in totaal per lidmaat so te versprei dat ons almal die las eweredig dra.

9.4.4 SAMEVATTING

Oënskynlik word die finansiële probleem wat gemeentes van die Nederduitsch Hervormde Kerk na vore bring hoofsaaklik aan die heffings vir sinodale werk gekoppel. Gemeentes gaan dikwels van die veronderstelling uit dat die heffings die oorsaak van hulle finansiële probleme is.

Die feitlike situasie is egter dat heffings slegs '*n relatief klein deel van die totaal van gemeentelike uitgawes uitmaak (ongeveer 13%).*

Die Beeld van die liggaam, waarmee die Kerk in die Nuwe Testament vergelyk word, het vir ons 'n les te leer. Saamstaan, saam swaarkry, saam ly, saam leef en saam regeer is die roeping en opdrag van die Kerk. Klein stukkie van die liggaam wat skade lei en afsterf sal uiteindelik tot die dood van die hele liggaam lei. In hierdie kollektiewe manier van dink lê daar vir die Kerk (en ook vir die gemeentes) enersyds 'n groot stuk **geborgenheid**, maar ook die **taak** om Christus en sy Kerk voorop te plaas. Die fokus moet verskuif vanaf 'n na binne-gerigtheid na 'n wyer (kerkwyse) perspektief - gemeentesentriese denke na kerksentriese denke.

Standplase sal met so 'n uitgangspunt nie net meer in finansiële terme bedink word nie maar eerder in terme van die werksopdrag op 'n spesifieke plek of gemeente. Sinodale werk sal ons almal se verantwoordelikheid en voorreg word.

Die begrip heffings is uitgedien en behoort vervang te word deur 'n model van gedeelde verantwoordelikheid of *offer* ter wille van ons opdrag om Kerk te wees. Kom ons plaas die klem op gedeelde sorg, gedeelde verantwoordelikheid en gesamentlike opdrag.

9.4.5 HEFFINGS OPEDAG

Op 19 Februarie 2001 is 'n "Heffings Opedag" gehou met die oog op deelname deur gemeentes in die soeke na 'n alternatiewe Heffingstelsel. Die noodsaaklikheid vir die ondersoek word beklemtoon deur die feit dat daar tydens die geleentheid sonder teësprak aangedui is dat die huidige stelsel vervang moet word. Die vraag wat eger nie beantwoord kon word nie, is watter alternatief die bestaande stelsel moet vervang. ***Soos met die huidige stelsel is daar talle positiewe en negatiewe aspekte te vind vir elke alternatief.*** Die aanvaarding van 'n nuwe stelsel sal waarskynlik daarvan afhang of die meerderheid gemeentes finansiële verligting daardeur sal ontvang. Dit kan daartoe lei dat die nuwe stelsel van meet af as onbillik ervaar word.

Dit blyk uit besprekings dat die ***inherente probleem*** van die huidige stelsel gesetel is in die ***beginsel van 'n heffing***. Neem daarby in ag dat die alternatiewe moontlikhede ook by implikasie 'n heffing sal wees, en word daar gou besef dat dit nie noodwendig gaan oor *dat* gehef word nie, maar *waarvoor* gehef word. Die volgende kommentaar van een van die kleingroepe lig dit duidelik uit:

"Die probleem dat gemeentes, soos sekulêre maatskappye, sal poog om heffings te ontduik behoort nie te bestaan as gemeentes entoesiasties is vir die doel waarvoor heffings aangewend word nie." Hieruit kan afgelei word dat die indruk by sommige gemeentes mag bestaan dat heffings aan die een of ander sentrale instelling betaal word wat dit na willekeur aanwend en na goeddunke wysig. Verder ook dat die totale heffing aangewend word vir dienste wat aan gemeentes gelever word. 'n Gedagtegang soos hierdie is waarskynlik meer simptomaties van oningeligtheid (vir watter rede ookal) en word die proses waarop en waardeur die Kerk besluit het om uitvoering aan sy waargenome opdrag te gee, nie begryp nie.

Dit word al hoe duideliker dat, voordat oor die wyse van befondsing besluit word, die Kerk allereers sal moet besin oor die wese en wyse van Kerkwees. Die debat moet natuurlik insluit of daardie aktiwiteite wat tans sinodaal met gemeentefondse befonds word iets te doen het met hierdie persepsie van Kerkwees.

Die Raad van Finansies was na oorweging van die Opedag-resultate van mening dat daar tans nie 'n ooglopend beter befondingswyse vir die Kerk se aktiwiteite bestaan nie, en dat die status quo voorlopig gehandhaaf word. Aangesien daar gemeentes is wat in 'n oorlewingskrisis gewikkel is sou die vestiging van 'n hulpfonds dalk die aangewese voertuig wees om sulke gemeentes te kan ondersteun.

BESLUIT

1. Die vergadering gee aan die Raad van Finansies die opdrag om 'n heffingstelsel te ondersoek wat op kollektiewe verantwoordelikheid berus. Die beginsel van gedeelde sorg en gedeelde verantwoordelikheid moet geld.
2. Die vergadering dra die taak aan die Raad van Finansies op om finale berekeninge in die verband te doen en by die 67ste Algemene Kerkvergadering verslag te lewer vir besluit.
3. Ringskommissies word opgeroep om deel te neem aan die beplanning en implementeringsfase van die alternatiewe heffingstelsel.
4. Die beskouing (verouderde stelling) dat 400 belydende lidmate as norm vir 'n volwaardige standplaas geld, is uitgedien en word derhalwe geskrap.

9.4.6 **BESKRYWINGSPUNTE**

9.4.6.1

**SENTRALE VERSORGING VAN PREDIKANTE : RING VAN NOORDE-
LIKE NATAL**

Die Administrateur doen dringend ondersoek na die moontlikheid en wenslikheid van 'n sentrale versorging van predikante vir spoedige oorweging deur die Kerk. Hierdie ondersoek moet onder meer aan die volgende sake aandag gee:

- * Heffings word so aangepas dat die Raad van Finansies aan elke standplaas 'n minimum traktementsgedeelte kan oorbetaal.
- * Gemeentes het nog steeds die keuse om hulle predikant, bo en behalwe hierdie minimum traktementsgedeelte, bykomend te versorg soos wat hulle sou goeiddink.
- * Die implikasies ten opsigte van arbeidswetgewing moet in ag geneem word. Wie sal as werkgewer beskou word indien daar van 'n sentrale versorging gebruik gemaak word.

Motivering

Indien so 'n reëling moontlik sou wees, sal dit meer eweredigheid ten opsigte van traktement in die Kerk tot gevolg hê. Kleiner gemeentes se bestaan sal minder

bedreigd wees, aangesien gemeentes dan ook ten opsigte van predikantstandplase "mekaar se laste help dra."

Kommentaar

Verwys beskrywing van die alternatiewe heffingstelsel, wat hierdie saak in beginsel ten volle ondersteun.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

9.4.6.2

SENTRALE VERSORGINGSTELSEL: RING VAN PORT ELIZABETH

'n Sentrale versorgingstelsel ten opsigte van traktemente vir predikante in lewensvatbare gemeentes word in die Kerk geïmplementeer. Gemeentes dra by tot die fondse waaruit traktemente betaal word op dieselfde wyse waarop begroot word vir die pensioenfonds.

Motivering

- Kleiner gemeentes kan nie hul predikante na behore trakteer nie. Dit lei onder andere daartoe dat heelwat predikante nie kan bekostig om aan te sluit by die pensioenfonds of mediese fonds nie.
- Predikante bly nie lank in gemeentes met deelsorg standplase nie. Dit belemmer die groei en stabiliteit van die betrokke gemeentes.
- Indien alle predikante gelyke traktemente ontvang (volgens diensjare) sal hulle nie onwillig wees om beroepe te aanvaar na kleiner gemeentes met moeiliker omstandighede nie.
- Die traktemente waarop besluit word kan altyd aangevul word deur kerkrade wat dit kan bekostig.
- Die Bybelse beginsel van "ons moet mekaar se laste dra en in mekaar se vreugde deel" kom dan aan die orde.
- Ringskommissies en die Kommissie van Algemene Kerkvergadering het kontrole oor beroepe na nie-lewensvatbare gemeentes.
- Ringsvergaderings keur die stigting van gemeentes goed en sodoende kan nie-lewensvatbare gemeentes beperk word.

Kommentaar

Verwys beskrywing van die alternatiewe heffingstelsel, wat hierdie saak in beginsel ten volle ondersteun.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
2. Die Algemene Kerkvergadering versoek gemeentes wat volsorgstandplase kan bekostig en surplus fondse het, om op so 'n manier voog te staan vir gemeentes met deelsorgstandplase dat hulle gehelp word om hulle predikante van 'n voldoende lewensstog te voorsien. Sodoende dra die Kerk in sy geheel by dat bedienaars van die Woord die evangelie onbesorgd kan verkondig.

9.4.7 SENTRALE BETAALSTELSEL - (in teenstelling met Sentrale Versorging)

Teenoor 'n sentrale vergoedingstelsel wat neerkom op 'n situasie waar gemeentes bepaalde bydraes tot die totale traktemente van predikante sal maak, is daar 'n ander stelsel (Burostelsel) wat slegs die administrasie van so 'n salaris of traktementsstelsel sou kan hanteer.

Sou 'n stelsel van sentrale versorging en 'n Burostelsel geïmplementeer word kan dit baie voordele vir gemeentes inhou, en die volgende word as breë agtergrond voorgedra:

- Die gemeente bly nog steeds die werkgewer.
- Die gemeente bly nog steeds verantwoordelik vir die betaling.
- Die gemeente besluit nog steeds, in oorleg met die predikant en die traktementskale as riglyn, oor traktement, reiskoste, ensomeer.

Wat is dus die nut van 'n sentrale betaalstelsel? Die volgende is die voordele:

- Die traktemente van predikante word sentraal betaal en daar is dus net een navraag punt.
- Elke gemeente het nie nodig om 'n kundige op die gebied van salarisstelsels en die belastingstelsel te hê nie.
- IRP.5's word sentraal uitgerek.
- Die sentrale punt word bedryf as 'n buro dus word LBS oorbetalings net eenkeer gerekonsilieer.
- Die sentrale stelsel sal die traktement direk in die predikant se bankrekening

- inbetaal, dus geen wagtyd op tjeks nie.
- Daar kan nie druk op 'n administratiewe beampte geplaas word om LBS anders te verhaal as wat die Wet voorskryf nie.
- Oorbetalings ten opsigte van statutêre heffings geskied op een plek.
- Onbillike praktyke ten opsigte van vergoeding van predikante kan opgespoor word.
- Pensioen, mediesefonds en ander hulpfonds premies word sentraal geadmini- streer wat baie tydbesparend kan wees.

Uit bogenoemde is dit dus duidelik dat so 'n sentrale versorgingstelsel baie voordele vir predikante asook gemeentes kan inhou.

BESLUIT

1. Die saak word verder ondersoek.
2. Gemeentes wat hulp in dié verband verlang, skakel met die Administrateur.

9.5 AFDELING INTERNE OUDIT

9.5.1 INLEIDING

Ordinansie 9.5 reël die saak met betrekking tot die ouditering van boeke op alle vlakke.

Die Raad van Finansies neem verantwoordelikheid vir die beleid en riglyne wat gevolg moet word by die ouditering van sodanige finansiële inligting.

Die spreekwoord sê: "kennis maak mag." Hierdie waarheid het die afgelope tyd al hoe meer na vore gekom en die Afdeling Interne Oudit speel 'n sleutelrol in dié proses, veral met betrekking tot die gemeentes, NHSV-takke en ander gemeentelike aktiwiteite.

Telkens as die gemeentes, ringe, finansiële komitees, Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, Raad van Finansies of wie ookal ondersteuning of inligting benodig, was die agtergrondskennis beskikbaar in 'n gestandaardiseerde formaat met grafiese voorstellings wat tendense met 'n oogopslag uitwys. Uit die oogpunt van wedyrsydse ondersteuning in die Kerk is daar geen alternatief vir so 'n stelsel wat duidelik en ondubbelsinnig die inligting interpreteer om byvoorbeeld beplanning of bepaalde aanpassing te doen en te fasiliteer nie. So word die vraag dan ook dikwels gevra naamlik watter positiewe bydrae die Afdeling Interne Oudit sou kon maak tot die doelwit van kerkwees in die wêreld.

9.5.2 TAAK VAN INTERNE OUDIT

Interne oudit lewer allesomvattende rekeningkundige dienste en doen in die finale instansie ook 'n volledige oudit wat uitloop op bestuursinligting van elke gemeente om byvoorbeeld tendense uit te wys, kontantvloei te rekonsilieer en om surplusse en tekorte te bevestig.

Samevattend sou 'n mens met gesag kon sê dat die afdeling die rekenmeesters- sowel as oudittaak namens gemeentes behartig.

Jaarliks word in die orde van 700 stelle boeke opgeskryf, geouditeer en gefinaliseer en juis daarom is dit belangrik dat inligting volledig voorgelê moet word om onnodige verdragings teen te werk.

Die afdeling poog ook om deur middel van verslae die finansiële komitees op leemtes te wys wat aangespreek behoort te word ten einde risiko's te vermy.

9.5.3 INTERNE BEHEER

Interne beheer verwys na die afbakening van funksies (byvoorbeeld in gemeentelike verband) op so 'n wyse dat daar skeiding van pligte en kruiskontrolle plaasvind. Aangesien ons met gemeentede se offergawes werk is dit van uiterste belang dat ons altyd verantwoordelik daarmee sal omgaan.

Een van die redes waarom die Raad van Finansies byvoorbeeld die hantering van meer as een bankrekening ontstaan is geleë in die konsep van interne beheer. 'n Bankrekening as sodanig gee hoegenaamd nie beter beheer oor fondse nie - dit bemoeilik sake eerder want dit plaas addisionele druk op gemeentes om die kontrolemaatreëls in stand te hou en bring ook addisionele koste en werk mee. Elke bankrekening moet gerugsteun word deur 'n volledige finansiële stelsel, notules, interne beheer, finansiële state, proefhandtekeningprosedure, ensomeer. Gemeentes moet daarom nie die beheer sien in meerdere bankrekeninge nie, maar eerder konsentreer op die stelsel en prosedures om al die sake na behore te akkommodeer.

9.5.4 REKENARISERING

Sowat 14% van gemeentes het oorgeskakel vanaf die tradisionele kasboekstelsel na gerekenariseerde finansiële stelsels. Gemeentes word weereens vriendelik versoek om seker te maak dat funksionariesse opgelei word om die pakkette na behore te hanteer aangesien dit dikwels gebeur dat die oorskakeling plaasvind sonder dat die konsekwensies volledig nagevors is. Dit het ook 'n bepaalde effek op die afdeling interne oudit gehad aangesien dit onder andere verdragings in die ouditproses meegebring het. Gemeentes moet ook sorg dra dat 'n tweede linie altyd op bystand

is om te help met sodanige finansiële pakkette aangesien die hantering daarvan dikwels ingewikkeld is en nie sondermeer deur 'n volgende persoon oorgeneem kan word nie.

9.5.5 UITBREIDING VAN DIENSTE

Die Afdeling Interne Oudit het die afgelope termyn, bo en behalwe die ouditwerk, ook moeite gedoen om verslagdoening aan gemeentes uit te brei. Die volgende uitbreidings is reeds gefinaliseer en geïmplementeer:

- Geskiedenis (wat in tendense vasgevang word) en wat inligting grafies weergegee vir die periode 1994 tot huidig.
- Die nuutste toevoeging is 'n kontantvloeistaat wat die netto surplus of tekort van gemeentes rekonsilieer met die kasboeksaldo om sodoende die aanwending van byvoorbeeld die surplus weer te gee.

Ons moet asseblief ook in ag neem dat meer as 700 stelle boeke jaarliks hanteer word en die druk is dus uiteraard baie groot.

Gedurende die afgelope 3 jaar is bedrog en ongemagtigde lenings ten bedrae van R180 000 deur die afdeling blootgelê. Hierdie geld sou gewoon deur gemeentes afgeskryf moes word maar is deur bemiddeling van die Afdeling Interne Oudit verhaal of is in proses van verhaling.

BESLUIT

1. Die Afdeling Interne Oudit word bedank vir die deeglike werk wat gedoen word en die diens wat aan die Raad van Finansies, gemeentes, predikante en ander funksionaries en instansies van die Kerk gelewer word.

9.5.6 BESKRYWINGSPUNT

9.5.6.1 DESENTRALISASIE VAN OUDITSTELSEL: RING VAN GERMISTON

Gemeentes word toegelaat om hulle boeke te laat oudit waar dit vir hulle die gerieflikste is. Geouditeerde state word na die Raad van Finansies deurgestuur vir kennisname.

Motivering

- Die beskrywingspunt is in ooreenstemming met die gesonde beginsel van desentralisasie.
- Verskeie gemeentes kan aansienlike koste bespaar.
- Gemeentelike boeke is slegs vir 'n kort tydperk nie beskikbaar nie.

Kommentaar - (Verwys na die verslag van Interne Oudit, as algemene agtergrond.)

Desentralisasie, as sodanig, is nie 'n onaanvaarbare werkswyse nie, maar om te motiveer dat gemeentes aansienlike koste bespaar is nie deurgaans geldig nie. So 'n belangrike funksie kan nie op 'n vrywillige basis hanteer word nie.

Desentralisasie sal die proses op verskeie vlakke affekteer en beplanning, ondersteuning en selfs bemanning van die ouditkantoor onmoontlik maak.

Die waardetoevoeging tot die Raad van Finansies, Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en gemeentes is onskatbaar en hierdie proses van desentralisasie kan kontraproduktief wees.

Meer as 80% van gemeentes hou slegs 'n kasboek by wat beteken dat rekenmeesterswerk en finale state deur die Ouditkantoor gedoen word. Die koste per gemeente is uiters billik, veral gemeet teen normale tariewe soos deur eksterne ouditfirmas aangeslaan.

Hierdie aangeleentheid is tydens die 65ste Algemene Kerkvergadering gemotiveer en 'n besluit ten gunste van die huidige werksmetode is geneem.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

9.6 KORTTERMYNVERSEKERING

9.6.1 INLEIDING

Korttermynversekering is een van 'n aantal risikomodelle wat baie noukeurig bestuur moet word. Indien dit nie na behore bestuur word nie, kan dit 'n gemeente ernstige skade berokken.

Die premiestruktuur, vlak van risiko, omvang van die dekking, bybetalingstruktuur en vele ander sake wat ter sprake gebring kan word dui daarop dat versekering 'n wetenskap van sy eie is en dat spesialiste die saak moet bestuur. Om hierdie rede

poog die Kerk hoegenaamd nie om self die korttermynportefeulje te behartig nie, maar word die aanstelling van makelaars op 'n jaarlikse basis oorweeg.

Sedert 01.01.1998 is Alexander Forbes die makelaar en die aanstelling word jaarliks hersien.

Gedurende 2000 is voorleggings van Alexander Forbes sowel as C & F Versekeringsmakelaars onder oë geneem.

Die Raad van Finansies het, na oorweging van die voorleggings en relevante feite, besluit om Alexander Forbes se aanstelling vir 'n verdere jaar te bekragtig. Die Raad van Finansies is tevrede met die vlak van dienslewering en ondersteuning wat Alexander Forbes lewer en daar is tans geen rede om dit te oorweeg om van makelaar te verander nie. Die Kerk het 'n voltydse bestuurder tot sy beskikking wat die proses op 'n dag tot dag basis bestuur.

9.6.2 GEDEFINIEERDE SELFVERSEKERING

Die Kerk het 'n polis beding wat koste effektief en met relatief min risiko bestuur word.

Die voordeel van 'n gedefinieerde selfversekeringspolis lê hoofsaaklik daarin dat die sogenaamde "eie fonds" of "opgehoopte bybetaling" nie aan die versekeraars oorbetaal word as premie nie. Enige besparing op hierdie deel van die portefeulje sal tot krediet van die Kerk gereken word.

Die Raad van Finansies het 'n doelwit gestel om hierdie besparing, indien dit sou realiseer, te laat ophoop na 'n bedrag gelyk aan byvoorbeeld die gemiddelde eise vir 1 jaar. Dit beteken dat die Kerk die risiko vir 1 jaar self sou kon dra indien dit nodig mag word, of dat die rente hierop aan gemeentes in die vorm van premie afslag deurgegee kan word. Die bedrag vir die periode 1998 tot 2000 beloop R305 817-50 en hierdie fondse word apart bestuur ten einde die volle bedrag tot krediet van die versekeringsportefeulje te laat toekom.

9.6.3 DIE HUIDIGE PORTEFEULJE

Die portefeulje word jaarliks hersien en beding, en ten opsigte van die afgelope aantal jare is die volgende inligting van belang:

Opgehoopte Bybetaling (Ingestel op 01.01.1998)

(Tot en met 1997 was die Kerk verseker in terme van 'n konvensionele polis, waar alle premies aan die versekeraar oorbetaal is).

Jaar	Brand, verwante gevare, diefstal en geld	Motor	Totaal
1998	R800 000	R200 000	R1 000 000
1999	R800 000	R275 000	R1 075 000
2000	R975 000	R240 000	R1 215 000
2001	R1 200 000	R220 000	R1 420 000

Hierdie bedrae vorm deel van die premiestruktuur maar word deur die Kerk bestuur. Indien eise die opgehoopde bybetaling oorskrei, word alle eise daarna deur die versekeraar betaal.

Enige besparing ten opsigte van hierdie bybetaling word tot krediet van die Kerk opgebou.

9.6.4 BESKERMING TEEN GROOT VERLIESE

Ten einde risiko te bestuur en die Kerk teen groot verliese te beskerm word daar vir elke risikopoel 'n drempel geplaas wat die maksimum risiko per eis verteenwoordig. Dit beteken dat die Kerk nie onbeperkte eise moet trotseer nie maar dat die versekeraar vir bepaalde eise sal instaan.

Maksimum blootstelling per eis

Jaar	Brand en verwante gevare	Diefstal en geld	Motor
1998	R100 000	R50 000	R50 000
1999	R100 000	R50 000	R50 000
2000	R100 000		R75 000

9.6.5 PREMIEVERGELYKING

PREMIE (R miljoen)

Gemeentes	Sinodaal	Totaal	% aanpassing
*1996	R1 192	R0,556	
*1997	R1 440	R0,534	
✦1998	R1 206	R0,463	
✦1999	R1 385	R0,519	
✦2000	R1 596	R0,510	
✦2001	R1 722	R0,560	
		R1,748	-
		R1,974	+ 13%
		R1,669	- 16%
		R1,904	+ 15%
		R2,106	+ 11%
		R2,282	+ 8%

* Konvensionele versekering

✦Gedefinieerde selfversekering

Nota: Die verhoging in totale premie verreken ook die jaarlikse **verhoging in batewaardes** soos deur gemeentes verskaf (met ander woorde **vervangingswaarde van bates**). Ten einde onderverskering te probeer voorkom word 'n minimum jaarlikse verhoging toegepas indien gemeentes nie anders adviseer nie.

9.6.6 EISEPATROON EN AANVERWANTE SAKE

Premies (Insluitend koste)		Totale eise
1998	R1 669 189	R1 016 702
1999	R1 904 230	R1 034 841
2000	R2 105 568	R2 565 425

Besparing ten opsigte van opgehoopte fonds 1998 tot 2000 beloop R298 790.

9.6.7 BUITENGEWONE EISE HANTEER

Ten opsigte van 2000:

Vloede	R554 112
Ontploffing	R435 910
Inbrake	R289 594
Brand	R369 388
Motors	R119 434

9.6.8 BELANGRIKE SAKE WAT U AANDAG VERDIEN

9.6.8.1 Die plaaslike mark van versekeraars wat genader kan word vir kwotasies is beperk. Die volgende twee groot oornames is gedurende 2000 gefinaliseer:

- Standard General oorgeneem deur Guardian oorgeneem deur Santam.
- Commercial Union en General Accident se samesmelting as CGU en Mutual & Federale se oorname van CGU.

9.6.8.2 Die Kerk word 'n al hoe groter teiken van veral diefstal en inbraak. Hierdie tendens is aan die toeneem veral weens die feit dat kerkkomplekse nie deurlopend gebruik word nie, sowel as die lokaliteit van geboue. Verder word die Kerk se aksies wyd verkondig en dit bemoeilik beveiliging. Huidiglik word daar ook geen sekuriteitsvereistes deur die versekeraars gestel nie.

9.6.8.3 Dit is belangrik dat gemeentes kennis neem van die Kerk se versekeringsplan naamlik selfversekering (opgehoopte bybetaling). Dit beteken in effek dat die gemeentes vir die eerste aantal eise hul eie geld terugeis. Dit is daarom in almal, ook die onderskeie gemeentes se belang om by die inwin van kwotasies vir herstel of vervangings te verseker dat die hoogste kwotasie nie noodwendig aanvaar word nie, maar dat eerder gesoek word na die beste waarde vir geld - want dit is in almal se belang.

9.6.8.4 Indien die Kerk se portefeulje vergelyk word met ander Korporaat rekeninge is die bybetalings baie laag en so ook die vereistes wat gestel word. Aangesien die Kerk 'n unieke rekening is en daar met die Versekerers onderhandel word vir dit wat die beste tot die Kerk se voordeel sal wees, is die polis so aangepas om ons ten beste te dien.

9.6.8.5 Dit is noodsaaklik om in ag te neem dat alle eise teen die versekerers op 'n "koste plus" basis terug geëis sal word by die berekening van die volgende jaar se premie.

9.6.8.6 Die versekeringsmark gaan nou weer 'n "harde" tyd binne veral met inagneming van die groot stormskade eise gedurende die laaste 2 jaar en dan ook die brandeise wat plaaslike sowel as oorsee ondervind word. Herversekering word dus relatief duur.

9.6.8.7 Die versekerers het aan die begin van 2001 bepaalde vereistes, as voorwaarde vir die handhawing van 'n lae verhoging in premie, gestel veral gesien in die lig van die relatief swak eisegeskiedenis gedurende die laaste jaar, naamlik:

(i) Waardasies

Die versekerers het vereis dat alle persele herwaardeer moet word ten einde te bepaal dat daar vir volle vervangingswaarde verseker is en dat daar dus geen probleme sal ontstaan by die uitbetaling van eise nie. Dit is tans die geval dat gemeentes vir die minimum verseker en sodoende benadeel hulle ook die gemeentes wat vir korrekte waardes verseker.

(ii) Onderhoud

Sedert 1998, maar veral gedurende 2000, het dit aan die lig gekom dat baie van die stormskade eise wat ingestel is die gevolg van onvoldoende onderhoud is. Omtrent 25% van 2000 se stormskade eise is gevolglike skade weens onderhoud wat nie gedoen is of nie korrek gedoen is nie. Onderhoud gaan nie noodwendig gepaard met die spandering van geld nie, maar kan byvoorbeeld die volgende insluit:

- Skoonmaak van geute voor elke reënseisoen.

- Poog om borne so te beheer dat dit nie oor dakke groei nie. Die blare wat op die dak val veroorsaak versperring vir die water om af te vloei.
- Moenie teen die geboue tuin maak nie, veral in turfagtige gebiede.
- Verwyder voëlneste.
- Kontroleer van tyd tot tyd dat die afloopgeute ook skoon is.
- Doen gereeld inspeksie om lekplekke vroegtydig op te spoor.

Die daarstel van 'n handleiding ten opsigte van onderhoud is in wording en sal aan alle gemeentes beskikbaar gemaak word.

(iii) Sekuriteit

Dit is elke gemeente asook elke gemeentelid se plig om die risiko's, waar moontlik, te probeer beperk en weereens behels dit nie noodwendig die uitgee van geld nie. Daar moet op die volgende gelet word:

- Moenie waardevolle items voor vensters laat nie.
- Probeer om die klankstelsel in te bou of moontlik in die kluis toe te sluit.
- Moenie mikrofone, veral lapelmikrofone, laat rondlê nie.
- Bêre die nagmaalservies en doopvont waar moontlik in die kluis.
- Moenie deure laat oopstaan terwyl u elders in die gebou besig is nie.
- By dubbel buitendeure kan u moontlik die installasie van 'n balk aan die binnekant oorweeg.
- Probeer u kombuis se bedieningsluik beveilig.
- Waar moontlik bêre breekware in die kluis of in 'n verstewigde stoor.
- Probeer die stoor van u tuingereedskap sigbaar te maak van die hoofgebou af en verstewig die gebou.
- Wend enige poging aan om u risiko te verminder.

9.6.9 HERNUWING

Tydens elke hernuwing word alle moontlike opsies ondersoek ten einde te verseker dat die Kerk die beste voordele teen die mees voordelige premie en voorwaardes ontvang.

Daar is ook ondersoek ingestel na 'n "Versekerde Opgehoopte bybetaling" – (Cell captive). Hierdie tipe van dekking is presies wat ons tans doen, behalwe dat die

"opgehoopde bybetaling" deur onself hanteer word. Na noukeurige oorweging het die Raad van Finansies besluit om nie die huidige stelsel te verander nie, veral aangesien die stelsel geen bykomende voordele vir die Kerk inhou nie.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Gemeentes gee aandag aan die volgende:
 - * Versekerde waardes
 - * Onderhoud
 - * Sekuriteit.
3. Dank word betuig aan mev E le Roux vir haar diensle.

9.7 RASIONALISASIE

9.7.1 INLEIDING

Die 65ste Algemene Kerkvergadering het kennis geneem van die verslag van die Rasionalisasie en Herstrukturering Komitee en besluit om die opdrag te kontinueer.

Aandag moet veral aan spesiale poste en standplase gegee word, maar daar moet gewaak word teen rasionalisasie ten alle koste. Die moontlike besparing wat kan realiseer moet dus effektief wees in terme van die vlak van dienslewering en die moontlike besparing in koste.

In terme van bogenoemde het die Rasionalisasie en Herstrukturering Komitee die proses bestuur en telkens die volgende in ag geneem:

- Is die diens wat ingekort staan te word onontbeerlik?
- Kan die diens op enige ander (alternatiewe) wyse voortgesit word sonder om effektiwiteit in te boet?
- Is daar 'n moontlikheid om dienste te kombineer, rasionaliseer en herstruktureer ten einde 'n besparing te bewerkstellig sonder om effektiwiteit in te boet?

In die lig van bogenoemde is die proses gekontinueer en het die Rasionalisasie en Herstrukturering Komitee enkele sake gedurende die periode onder bespreking, spesifiek hanteer. Dit dien vermeld te word dat besparingsmaatreëls en ingrype in

terme van Diakonale Diensorgane nie hier hanteer word nie, alhoewel die Administrateur en sy personeel in oorleg met die Raad van Finansies en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, intensief aan rasionalisasie en herstrukturering aandag gegee het.

9.7.2 **BESPARINGSMAATREËLS 1998 - 2000**

9.7.2.1 **Raad vir Apostolaat**

(i) **HTO te Hammanskraal**

Die opleiding van predikante by die kollege te Hammanskraal is, na die aftrede van Proff HG van der Westhuizen, DJ Booysen en E Engelbrecht, hoofsaaklik afhanklik van die Hoof van die Kollege, prof IWC van Wyk. Prof van Wyk is die enigste voltydse dosent en verder word alle akademiese werk deur kontrakpersoneel (dosente en predikante) hanteer.

Verdere besnoeiing, onder huidige omstandighede en met die huidige model, is nie moontlik sonder om dan doseerwerk in te perk nie.

Op die administratiewe ondersteuningsvlak is daar waarskynlik ook nie baie ruimte vir besparing nie alhoewel dit tog 'n saak is wat deurlopend aandag van die Hoof, sowel as die Raad vir Apostolaat en Raad vir Toesig ontvang.

Geen verdere ingrypende rasionalisasie is dus gedurende die periode onder oorsig deurgevoer nie.

(ii) **Sendingwerk**

Die funksionering van die kantoor van die Superintendent vir Sending en ondersteuning aan die HKSA het, met uitsondering van die 10% besparing ten opsigte van subsidies aan gemeentes van die HKSA, onveranderd gebly.

(iii) **Toekomsbeplanning : Raad vir Apostolaat**

Die Raad vir Apostolaat in samewerking met Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, Raad van Finansies en Rasionalisasie en Herstrukturingskomitee is tans met 'n studie van die werkopdrag van die totale Apostolaatsopdrag besig. Die resultate hiervan sal neerslag vind in die Agenda onder die Raad vir Apostolaat.

(iv) **Beskrywingspunt**

(v)

**RASIONALISASIE VAN HERVORMDE TEOLOGIESE OPLEIDING
TE KLIPDRIFT : RAAD VAN FINANSIES**

Die opleiding te Hammanskraal is, per capita, 'n te duur proses en die Kerk kan nie voortgaan om die Hervormde Teologiese Opleiding, soos tans die geval is, te subsidieer vanuit die Heffingsbegroting nie.

Die Algemene Kerkvergadering moet ondersoek gelas sodat die Hervormde Teologiese Opleiding, Hervormde Teologiese Kollege en die Universiteit van Pretoria sodanige opleiding gesamentlik en meer koste-effektief kan hanteer.

Motivering

Die afgelope tyd het daar drastiese en ingrypende sake na vore gekom in terme van die opleiding wat tans aan die Hervormde Teologiese Opleiding hanteer word.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika het 'n eie kollege die lig laat sien en die Fakulteit Teologie aan Universiteit van Pretoria het ook bepaalde verandering ondergaan, wat meebring dat sommige van die studente van die Hervormde Teologiese Opleiding tans baie maklik by UP kan inskakel en studeer.

Aangesien die kollege in Hammanskraal geleë is het dit ook ander implikasies (byvoorbeeld koste) vir die dosente wat die klasse aldaar moet gaan aanbied en sou samewerking met die Universiteit van Pretoria baie van die probleme ondervang.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

9.7.2.2 **Teologiese Opleiding**(i) **Inleiding**

Gedurende die periode onder oorsig het die Kuratorium, Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, Raad van Finansies en ander belanghebbendes wyd gekonsulteer en onderhandel met die oog op rasionalisering van die Fakulteit Teologie Afdeling A. Uiteindelik is sake tot finaliteit gevoer met 'n ooreenkoms wat op 01.01.2000 in werking getree het. Aanvanklik het die Universiteit die Kerk versoek om 'n addisionele bydrae tot die Fakulteit Teologie se begrotingstekort te maak. Die Kerk het op daardie stadium kennis geneem van die feit dat daar waarskynlik in die toekoms 'n al hoe groter finansiële bydrae van die Kerk vereis sal word. Die verhouding van dosent teenoor student het ook al hoe meer ongunstig

geblyk te wees en die aanvoeling was al hoe meer sigbaar en tasbaar dat die rasionalisasieproses onafwendbaar 'n werklikheid sal word.

Die proses is inderwaarheid toe afgesluit met 'n aantal besluite wat gedurende September 1998 die saak tot finaliteit geneem het.

(ii) Samevatting van die rasionalisasie en herstruktureringproses van die Fakulteit Teologie A

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het op 18.09.1998 die volgende besluite geneem:

- Die vestiging van 'n enkele Teologiese Fakulteit, onder beheer van die Universiteit van Pretoria, word in beginsel aanvaar.
- Die opheffing van die twee poste by die Sentrum vir Voortgesette Teologiese Toerusting word goedgekeur. Dit het beteken dat die twee professore naamlik LJS Steenkamp en MJ du P Beukes alternatiewe betrekkinge sou moes vind.
- In oorleg met die Kuratorium sal die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering:
 - die mees gunstige posisie vir die Kerk se teologiese opleiding beding.
 - voorkeur verleen aan die vestiging en in bedryfstelling van die Kerk se eie Teologiese Kollege soos op 01.01.2000.
 - poste by die Fakulteit Teologie vir die periode Januarie 2000 tot Desember 2004 so herrangskik dat dit tot beste voordeel van die Kerk sal wees.
 - Bestuur die rasionalisasieproses sò dat dit met die minste ontwigting en verlies vir die studente sal verloop.

Hierdie besluite het gekulmineer in drie hoofmomente, naamlik:

- Die samesmelting van die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria.
- Die vervroegde aftrede van ten minste 3 professore naamlik prof JHH Koekemoer (dekaan) prof SJ Botha en prof GMM Pelser.
- Die vestiging van die Hervormde Teologiese Kollege en die aanstelling van prof TFJ Dreyer as eerste Hoof van die Kollege.

9.7.2.3 Hospitaalbearbeiding

In terme van die rasionalisasie en herstruktureringproses het Hospitaalbearbeiding op die horison verskyn hoofsaaklik as gevolg van die feit dat Hospitaalbediening net so effektief op 'n alternatiewe wyse gedoen kan word. Daar kan goedsdiks gebruik

gemaak word van gemeentelike werkgroepe. Hierdie werkers word opgelei as eerste kontaklinie en werk saam met die predikant wat aan die besondere hospitaal toegeedeel is.

So is al drie hospitaalpreekers op 'n uitfaseringsprogram geplaas en ds ER Louw se standplaas is op 31.12.99 opgehef. Daarna sou ds P de Kock se standplaas op 31.12.2000 opgehef word. Ds de Kock is intussen na die gemeente Pierneef beroep en hy is op 01.10.2000 in die gemeente bevestig.

Ds J Coetzee se standplaas word op 31.12.2001 opgehef.

In elkeen van die gevalle is daar baie nougeset saam met die betrokke predikant planne beraam en ondersteuning verskaf. Ons vertrou daarom dat die besluite, alhoewel ingrypend en drasties, tog nie klinies en gevoelloos deurgevoer is nie. Ons werk in die Kerk, soos die Kerk en saam met die Kerk.

9.7.2.4 Studentebearbeiding

In teenstelling met Hospitaalbediening waar alternatiewe bedieningsmoontlikhede bykans voor die handliggend is, sou dieselfde model nie in die geval van studentebearbeiding kon geld nie.

Elke studentegemeente is daarom versoek om 'n rasionalisasie- en herstruktureringprogram, met 'n horison van 5 jaar, voor te lê. Sodanige planne word geëvalueer en die Rasionalisasie en Herstruktureringkomitee, in samewerking met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering neem deurlopend kennis van rasionalisasiemoontlikhede.

Elke studentegemeente word op meriete hanteer en bepaalde vordering is reeds gemaak, byvoorbeeld:

(i) Bloemfontein Studente gemeente

Die standplaas van die studente gemeente is opgehef en die verantwoordelikheid vir die bearbeiding van alle studente is aan die gemeente Bloemfontein opgedra. Die subsidie is dienoooreenkomstig ingekort.

(ii) Stellenbosch Studente gemeente

Die projek, Hervormatiewe, is goed op dreef en die gemeente sal oor 'n paar jaar grootliks finansiële onafhanklik wees.

(iii) Fonteinedal Studente gemeente

Die standplaas is opgehef en die bearbeiding van die studente is aan Philadelphia

opgedra.

(iv) Johannesburg- en Philadelphia Studente gemeente

Die subsidie aan hierdie gemeentes word, in ooreenstemming met bedryfsplanne wat voorgehou word, jaarliks heroorweeg en reeds ook ingeperk. Afhangende van omstandighede en alternatiewe moontlikhede ten opsigte van die generering van fondse sal die proses voortgesit en die subsidies verder ingekort word.

Samevattend is dit belangrik om daarop te let dat die studentegemeentes van strategiese belang vir die Kerk is. Daar is egter alternatiewe finansieringsmodelle wat deurentyd nagevors word ten einde die proses meer koste-effektief vir die Kerk in stand te hou.

Die resultaat van die Rasionalisasie en Herstrukturingsproses het baie duidelik 'n invloed op die heffing uitgeoefen. Die inperking het bygedra tot die mate dat heffings die afgelope 3 jaar met slegs 3,2% gemiddeld per jaar aangepas kon word. Gemeet teenoor die inflasiekoers was die verhogings dus binne perke en tekenend van die deurlopende program om heffing so laag as moontlik te handhaaf.

Heffings is vir 1999 en 2000 ook teen dieselfde bedrag naamlik R117.00 per belydende lidmaat per jaar gehandhaaf ten spyte van 'n vermindering in lidmate gedurende hierdie tydperk.

BESLUIT

1. Die vergadering neem met dank kennis van besparingsmaatreëls wat reeds geïmplementeer is.
2. Die opdrag tot rasionalisasie word gekontinueer, maar met die versoek dat die proses nie ten koste van die Kerk en effektiewe funksionering uitgevoer sal word nie.

9.7.3 **BESKRYWINGSPUNT**

9.7.3.1 **HERSTRUKTURERING VAN DIE KERK SE ADMINISTRASIE : RING VAN GERMISTON**

Die vergadering stel 'n komitee saam om ondersoek te doen en verslag te lewer aan die 67ste Algemene oor:

- * die herstrukturering van die Kerk se organisasie (administrasie).
- * die verhouding (verpligting) met die HKSA.

Deel van die ondersoek is 'n werkwinkel waar gemeentes insette lewer oor hulle verwagtinge met betrekking tot sinodale dienste.

'n Moontlike samestelling van die komitee kan soos volg wees:

- * 'n Lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering as sameroeper.
- * Die voorsitter van die Raad van Finansies.
- * Die voorsitter van die Raad vir Apostolaat.
- * Een afgevaardigde per ring, genomineer deur die ringsvergadering (kommissie).

Die afgevaardigde is onderlê in bestuurswetenskappe en/of ander relevante vaardighede.

Na konstituering verkies die komitee 'n bestuur na goeddunke.

Motivering

Die huidige kerklike organisasie (administrasie) met die gepaardgaande finansiële verpligtinge is onwerkbaar.

Kommentaar

In hierdie beskrywingspunt word twee sake wat nie noodwendig en ongekwalifiseerd aan mekaar verwant is nie, na vore gebring naamlik:

- Die verhouding met die HKSA en
- Herstrukturering van die Kerk se administrasie

Aangesien beide, klaarblyklik, met die administratiewe saak handel, word die beskrywingspunt as een hanteer.

Die Algemene Kerkvergadering het 'n Rasionalisasie en Herstruktureringskomitee saamgestel wat tans uit die volgende kundiges bestaan:

- Prof TFJ Dreyer - Voorsitter : Kommissie van die Algemene Kerkvergadering
- Ds APJ Beukes - Vise-skriba : Kommissie van die Algemene Kerk-

	vergadering
• Ds CL Badenhorst	- Voorsitter : Raad van Finansies
• Dr NJS Kock	- Lid van die Raad van Finansies
• Prof J Buitendag	- Lid van die Raad van Finansies

Verder is daar reg tot koöptering verleen wat die komitee kan gebruik soos en wanneer nodig.

Hierdie komitee funksioneer reeds 'n aantal jare en het 'n bepaalde langtermyn-beplanning daargestel wat reeds baie goed op koers geplaas is. In dié verband kan na die Rasionalisasieprogram van die afgelope ses jaar verwys word waar daar op vele terreine bepaalde beplanning daargestel is en opvolgaksies word deurgaans geloods.

Die opdrag aan die huidige komitee kan dus gewoon gekontinueer word aangesien die proses reeds deurlopend hanteer word.

In terme van die Kerkorde is die verantwoordelikheid van die Raad van Finansies en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering duidelik uitgespel en dit sluit onder andere bogenoemde versoek tot rasionalisasie in. Die Algemene Kerkvergadering sou, indien van toepassing, 'n spesifieke versoek tot hierdie twee liggame kon rig sodat die aandag op die bepaalde saak gefokus kan word *sonder* om nog 'n komitee in die lewe te roep.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
2. Die huidige rasionalisasiekomitee word versoek om kennis te neem van die beskrywingspunt.

9.8 VERSORGING VAN PREDIKANTE

9.8.1 INLEIDING

Dienaars van die Woord is deur God geroep, deur die Kerk tot die evangeliebediening toegelaat en in die amp bevestig. 'n Gemeente beroep die predikant en nooi hom daarmee uit om die werk, soos beskryf in Ordinansie 2.1.5, te verrig.

By die bepaling van die versorgingsvoordeel van predikante word riglyne deur die Algemene Kerkvergadering neergelê, asook bepalings van die Kerkorde, in ag geneem sodat die predikant sy werk sonder belemmering kan verrig.

9.8.2 DEELVERSORGING

Dit kom al hoe meer voor dat gemeentes 'n predikant op deelversorging beroep wat beteken dat die beginsel van 'n sorgelose bestaan baie sterk onder die soeklig geplaas word.

Hierdie praktyk plaas 'n baie sterk verpligting op gemeentes om deurentyd die beginsel van billikheid voorop te stel sodat die predikant en sy huis ten minste op billikheid aanspraak kan maak. Die bedoeling mag nooit wees om met goedkoop arbeid die werk van die Kerk te probeer doen nie.

Ten einde die predikant en sy huis te beskerm is daar 'n besluit deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering geneem dat gemeentes nie 'n predikant sal beroep tensy daar ook vir ten minste medies- en pensioenvoordele voorsiening gemaak kan word nie.

Alhoewel behoeftes mag verskil en omstandighede soms dikteer, is dit noodsaaklik dat gemeentes so ver as moontlik die aanbevole skale sal honoreer.

Sedert 1 Januarie 1996 betaal elke gemeente die predikant se pensioenfondsbydraes per lidmaat. Die bydrae word betaal ongeag die hoeveelheid standplase, en/of die stand van die standplaas, hetsy volversorg, deelversorg of vakant.

Ingesluit in hierdie bydraes is die premie ten opsigte van die groepslewendekking en die ongeskiktheidsdekking. Hierdie wysiging het meegebring dat predikante, volversorg of deelversorg, dekking geniet onder die groeplewenskema en die ongeskiktheidsdekking.

Die predikante se traktemente word ook jaarliks op 1 Maart aangepas sodat dit saamval met die belastingjaar.

Onderstaande is 'n uiteensetting van die huidige minimum aanbevole skale vir volledig versorgde standplase.

9.8.3 TRAKTEMENTSKALE

Traktemenskaal	2001
1 en 2 jaar:	
Kontantdeel	83 148
Plus: gelykmakende pensioentoelae	4 464

	87 612
Vakansietoelae	7 301
Aan die Predikant	R94 913
Traktemenskaal	2001

Traktemenskaal	2001
3 en 4 jaar:	
Kontantdeel	87 204
Plus: gelykmakende pensioentoelae	4 056

	91 260
Vakansietoelae	7 605
Aan die Predikant	R98 865
Traktemenskaal	2001

5 en 6 jaar:	
Kontantdeel	91 380
Plus: gelykmakende pensioentoelae	3 648

	95 028
Vakansietoelae	7 919
Aan die Predikant	R102 947

7 en 8 jaar:	
Kontantdeel	95 976
Plus: gelykmakende pensioentoelae	3 192

	99 168
Vakansietoelae	8 264
Aan die Predikant	R107 432

Traktemenskaal	2001
9 en 10 jaar:	
Kontantdeel	100 740
Plus: gelykmakende pensioentoelae	2 724

	103 464
Vakansietoelae	8 622
Aan die Predikant	R112 086

Traktemenskaal	2001
11 en 12 jaar:	
Kontantdeel	105 732
Plus: gelykmakende pensioentoelae	2 232

	107 964
Vakansietoelae	8 997
Aan die Predikant	R116 961

Traktemenskaal	2001
13 en 14 jaar:	
Kontantdeel	110 976
Plus: gelykmakende pensioentoelae	1 704

	112 680
Vakansietoelae	9 390
Aan die Predikant	R122 070

Traktemenskaal	2001
15 en 16 jaar:	
Kontantdeel	116 532
Plus: gelykmakende pensioentoelae	1 164

	117 696
Vakansietoelae	9 808
Aan die Predikant	R127 504

Traktemenskaal	2001
17 en 18 jaar:	
Kontantdeel	122 316
Plus: gelykmakende pensioentoelae	588

	122 904
Vakansietoelae	10 242
Aan die Predikant	R133 146

Traktemenskaal	2001
19 en 20 jaar:	
Kontantdeel	128 280
Plus: gelykmakende pensioentoelae	0

	128 280
Vakansietoelae	10 690
Aan die Predikant	R138 970

9.8.4 VERVOER VAN PREDIKANTE

Die vervoertoelae maak deel uit van 'n predikant se traktement en word aan hom betaal ten einde sy werk in die gemeente te kan doen en ook om sy gesin te vervoer.

Huidiglik word van die AA- tariewe gebruik gemaak om die loopkoste komponent vas te stel. Daar is geen vasgestelde norm om die vastekoste komponent teen te meet nie. Aangesien kerkrade en gemeentes self oor hierdie bedrag, in oorleg met die predikant besluit, maak die ontbreking van so 'n norm dit nog moeiliker.

Die Administrateurskantoor het navorsing by ander instansies en maatskappye gedoen met betrekking tot die werksmetode en/of berekening van sodanige vervoertoelae. Die mees algemene metode was om gebruik te maak van 'n sogenaamde riglynvoertuig (benchmark). Daar word besluit om 'n geskikte reeks motors wat in elk van die maatskappye se personeelgroepe se behoeftes voorsien en die toelaag word dan daarvolgens bereken. Daar word tweedens besluit oor 'n afstand wat die verskillende persone sal aflê per jaar en 'n gemiddeld word vasgestel vir berekening van sodanige afstand. Derdens word die vaste koste komponent bereken oor 'n afbetalingstermyn van 60 maande teen prima bank oortrekkingskoerse. Die loopkoste word nog steeds bereken met die AA-tariewe as basis.

Ten einde die metode aan die hand van 'n voorbeeld te verduidelik neem ons die volgende besonderhede:

i	Motor	=	Toyota Condor 2400i Estate	-	R140 035
ii	Afstand	=	30 000 km per jaar		
iii	Rentekoers	=	14,5% per jaar		
A. Bepaal die paalement van die motor oor					
	60 maande R140 035 @ 14,5% p.j	60 maande	-		R 3 295,00
B. Versekering					
					<u>R 400,00</u>
					<u>R 3 695,00</u>
	Vastekoste toelaag per jaar (3 695 x 12)				<u>R44 340 00</u>
	30 000 km @ AA- tarief @ 82,5c/km				<u>R24 750,00</u>
					<u>R69 090,00</u>
Totale vervoerkoste/maand					
					R 5 758,00

Sou 'n predikant meer as 30 000 km/p.j. ry word daar ooreengekom op 'n tarief waarteen die addisionele amptelike kilometers vergoed sal word.

Die motor wat gekies is, is 'n betroubare groot motor met goeie brandstofverbruik en redelike onderhoudskoste.

Die vastekoste toelaag bly dus vas oor die periode van 60 maande. Die predikant het nie nodig om die spesifieke motor te koop nie. Die bedrag is egter die bepalende

faktor. Hy kan dus enige motor, bakkie of mikrobus aanskaf solank as wat die bedrag nie oorskry word nie. Indien die bedrag oorskry word sal die toelaag net betaal word op die riglyn bedrag. Dit sal dus ook geld indien hy/sy 'n goedkoper voertuig sou aanskaf.

Hierdie oefening moet net gesien word as 'n *riglyn* en nie as 'n vaste voorgeskrewe norm nie. Dit help egter gemeentes om 'n billike vervoertoelaag te bepaal. Die bepalende faktor sal altyd die bekostigbaarheid, al dan nie, bly. As 'n gemeente nie dit wat as riglynbedrag gestel word kan bekostig nie, moet daar in oorleg met die predikant, en die ringskommissie, oor die toelaag onderhandel word.

Nota: Al hoe meer predikante skaf tweedehandse motors aan, en alhoewel dit ietwat riskant is, kan dit tog 'n groot uitkoms onder moeilike omstandighede wees. So sou die paalement van 'n motor met 'n aankoopsprys van R100 000 teen dieselfde voorwaardes R2 352 per maand beloop - gemeet teenoor R3 295 per maand in die voorbeeld hierbo.

BESLUIT

1. Die Toyota Condor 2400i Estate word as riglynmotor aanvaar.
2. Die riglyn word met elke Algemene Kerkvergadering hersien.
3. Gemeentes beskou dit bloot as 'n riglyn.

9.8.5 WONINGVOORSIENING

Woningvoorsiening vorm net so 'n deel van 'n predikant se versorging as wat die kontanttraktement en reistoelae deel daarvan is. Dit behels die voorsiening van gratis inwoning in 'n doelmatige woning, aan die predikant en sy gesin. Die vrye inwoning behels ook die betaling van redelike koste ten opsigte van water, elektrisiteit en ander munisipale dienste heffings. Telefoonkoste is ook deel van hierdie gratis inwoning en die gemeente betaal alle redelike oproepkoste vanaf 'n landlyn telefoon, loopfoon en/of gekoppelde antwoordmasjien/faksmasjien.

Indien die woning die eiendom van die gemeente is, is hulle ook verantwoordelik vir behoorlike instandhouding, versekering, eiendomsbelasting en enige kapitaalverbeterings.

Van 'n predikant word verwag om die woning met sorg en verantwoordelikheid te bewoon. Sou die predikant die pastorie in geheel of gedeeltelik, vir enige ander doel wil aanwend **moet** daar **vooraf** toestemming van die kerkraad verkry word.

9.8.5.1 Eie woning vir predikant

Oor die jare heen het hierdie voorsiening van gratis inwoning 'n probleem geskep wanneer 'n predikant emeriteer. Hy is dan sonder 'n huis en 'n groot deel van sy pensioenvoorsiening moet dan aangewend word vir behuising. Die Algemene Kerkvergadering het reeds vantevore besluit dat predikante 'n eie woning mag aanskaf, bewoon en 'n subsidie van die gemeente kan ontvang. Hierdie voorreg mag egter nie ten koste van die gemeente geskied nie en waar 'n predikant sy eie woning wil aanskaf moet dit *vooraf* in oorleg met die gemeente, kerkraad en ringskommissie geskied. Voor finalisering moet dit ook aan die Raad van Finansies voorgelê word vir advies.

Gemeentes moet toesien dat alle gemeentelike eiendom, pastorieë, kerkgeboue, ensovoorts jaarliks teen 'n realistiese vervangingswaarde verseker word.

BESLUIT

1. Bestaande riglyne oor woningvoorsiening word gehandhaaf. Ringskommissies en die Raad van Finansies sien toe dat aansoeke van predikante vir hulle eie woning nie die gemeente benadeel nie.
2. Kerkrade sien toe dat gemeentelike eiendom teen vervangingswaarde verseker word.

9.8.6 PREDIKANTE IN DEELVERSORGING: LIDMAATSKAP VAN MEDIESE- EN PENSIOENFONDS

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die volgende versoek van die Raad van Finansies na die 66ste Algemene Kerkvergadering deur te stuur.

Die Raad van Finansies het die afgelope tyd al hoe meer onder die indruk gekom dat veral jonger predikante blootgestel word aan die verskynsel van deelversorging in die Kerk. In die meeste gevalle is dit 'n standplaas met volle opdrag, maar as gevolg van knellende finansies word die predikant nie op skaal versorg nie.

Terwyl die predikant sy loopbaan voor hom uitgestrek sien lê is sake soos 'n mediese fonds en pensioenfonds van mindere belang - gesien teen die groter geheel. Die begeerte om in die Kerk te werk is oorheersend - so oorheersend dat toekomsbeplanning, aftrede, gesondheidsorg, ens. sekondêr gestel word.

Gemeentes buit (onbewustelik) die situasie uit want deur 'n predikant te beroep sonder byvoordele hou wel koste-voordele in maar dit word ten koste van die

predikant gedoen.

Voorts het die Nederduitsch Hervormde Kerk 'n bepaalde raamwerk waarbinne daar gefunksioneer word en wel op so 'n wyse dat ons 'n eenheid of familie vorm wat mekaar ondersteun en dra. Dit is dus nodig dat ons op alle terreine ook sodanig funksioneer.

Met bogenoemde as agtergrond het die Raad van Finansies die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering geadviseer dat:

- Alle predikante moet aan die Pensioenfonds van die Kerk behoort en gemeentes moet sorgdra dat predikante dit kan bekostig. Verwys artikel 4 van die Pensioenfondsreëls wat lidmaatskap aan die pensioenfonds vir alle predikante wat in diens is, verpligtend maak. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek om dit aan gemeentes te stel dat hulle die predikant sodanig moet vergoed dat hy/sy ten minste 'n 50% lid van die fonds sal kan wees. Aangesien die werkgewersbydrae in elk geval verpligtend is, is die bedrag ter sprake slegs die werknemersbydrae (tans R1057.00 per maand vir 'n vol standplaas).
- Net soos in die geval van pensioene word die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gevra om 'n soortgelyke reël in terme van die Mediesefonds daar te stel, naamlik dat elke predikant aan die "amptelike" fonds van die Kerk sal behoort.

Die rede is, bo en behalwe die beskerming van die predikant, ook om ons die geleentheid te gee om deur middel van kruissubsidie binne die Kerk, die volgende te bereik:

- ▶ Kruissubsidiëring van mediesefondspremies van emeriti tot die vlak van argumentshalwe 50% van die premie - soos wat die geval is met 'n predikant in 'n standplaas. (Dit is nog net 'n droom wat bewaarheid moet word).
- ▶ Versterking van ons posisie as groep ingeval van probleme of dispute.

In die geval van die Mediesefonds sal die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan besluit om uitsonderings te maak. In sodanige gevalle moet volledige motiverings voorgelê word waarna die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n besluit sal neem. Slegs in hoogs uitsonderlike gevalle behoort enige vergunning toegestaan te word.

Die bedoeling in bogenoemde geval is suiwer gemik op beskerming van die predikant en die Kerk in den brede.

BESLUIT**1. Kennis geneem.**

9.8.7 **STANDPLAASKOSTE IN PERSPEKTIEF**
(Skepping en of uitbreiding van standplase)

9.8.7.1 **Inleiding**

Die afgelope tyd het 'n saak meermale na vore gekom wat onrusbarend is, maar ook gemeentes baie negatief kan beïnvloed.

Gemeentes doen, as 'n algemene reël, beplanning en begrotings op 'n jaarlikse basis. Die gevolg hiervan is dat veral langtermyn finansiële horisone relatief kort en bykans onsigbaar in gemeentes is. Eers wanneer die gemeente besig is om ernstige finansiële nood te ondervind, word formeel aandag aan die saak gegee. Dié saak lê op multi dimensionele vlakke, waarvan die volgende as tiperende voorbeelde beskou kan word.

9.8.7.2 **Klein gemeentes**

Gemeentes met relatief min lidmate beroep normaalweg 'n predikant op deelsorg. Dit kom gewoonlik neer op ongeveer volle werkslading (in verhouding tot die aantal lidmate) maar met verminderde versorging.

Hierna volg die sogenaamde kruipaksie en binne enkele jare is die standplaas ongeveer volsorg en die gemeente is dan nie in staat om al die gemeentelike verpligtinge na te kom nie. Gemeentes moet versigtig wees en deurgaans die langertermyn horison dophou ten einde te verhoed dat standplase onnodig in gedrang kom.

9.8.7.3 **Groot gemeentes**

Hierteenoor is daar weer gemeentes wat meerdere bearbeiding nodig, veral as gevolg van die oormatige werkslading van die predikant, en 'n deelsorgstandplaas word gevestig. Weereens vind die kruipaksie plaas en kort voor lank is die gemeente se finansiële las buite vermoë met dramatiese gevolge vir die gemeente en predikant.

Ringskommissies word in sommige gevalle verbygegaan want die Kerkorde pen gemeentes nie vas om sodanige bestuur te monitor nie.

Die rol van die Ringskommissie sou kon wees om die Ring in totaliteit in oënskou te neem en sake soos byvoorbeeld grenswysigings ook in ag te neem.

BESLUIT

1. Gemeentes en ringe moet kennis neem van die situasie en horisonne ten opsigte van beplanning verskuif na ten minste 3 tot 5 jaar vooruitskouings.
2. Gemeentes moet in diepte navorsing doen alvorens enige standplaas gevul of versorgingsvoordele aangepas behoort te word.
3. Ringskommissies moet baie nou betrokke gemaak word by sodanige prosesse ten einde die gemeente en predikant te beskerm.
4. Gemeentes wat 'n predikant byvoorbeeld teen 50% versorging beroep moet dit duidelik stel dat die versorging nie na byvoorbeeld 70% kan verhoog sonder dat 'n behoorlike finansiële ondersoek en wye konsultering gedoen is nie.
5. Die ouderlinge van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika spreek hulle hartlike dank uit teenoor die predikante van die Kerk wat hulle dienste onder skaal lewer sodat die werk in God se wingerd vrugbaar kan voortgaan.

9.8.8 BESKRYWINGSPUNT

9.8.8.1

LANGVERLOF VAN PREDIKANTE : RAAD VAN FINANSIES

Die Raad van Finansies beveel aan dat die langverlof wat predikante tans in terme van Ordereël 10: Verlofreglement vir predikante, aan die einde van elke 5 jaar diens toeval, verval.

Die verlof kan met studieverlof vervang word met bepaalde voorskrifte soos amptelike registrasie vir 'n kursus of module by die Universiteit van Pretoria, Hervormde Teologiese Kollege, of by 'n instansie soos deur die Algemene Kerkvergadering of die gemeente goedgekeur.

Motivering

- ▶ Langverlof is in die huidige arbeidsmark 'n seldsame verskynsel en kan nie deur gemeentes bekostig word nie.

- ▶ By Universiteite, as voorbeeld, word langverlof toegestaan maar onder sekere voorwaardes wat hoofsaaklik aan verdere formele studie gekoppel is.
- ▶ Gemeentes moet die diskresie hê om studieverlof toe te staan en die studierigting goed te keur.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

9.9 PENSIOENFONDS

Die Predikante Pensioenfonds word bestuur in terme van Ordinansie 9.3 van die Kerkorde.

Reglement: Predikante Pensioenfonds.

9.9.1 SAMESTELLING VAN DIE PENSIOENRAAD

Die vergadering neem kennis van die samestelling van die Pensioenraad.

Die voorsitter verwelkom mnr Leon Mostert, Johan Grobler en mev Tienie Oosthuizen van ABSA Konsultante wat met die vergadering oor die Pensioenfonds in gesprek kom tree. Mnr Mostert lig die vergadering in oor die situasie van die Pensioenfonds.

Hy meld dat die fonds op 1 Januarie 103% befonds is. Die Pensioenraad het daarna besluit om bepaalde verbeteringe aan te bring. Daar is onder meer besluit om die voordele van emeriti met 1% aan te pas. In een jaar het daar dus 'n verhoging van 3% gekom.

Mnr Mostert wys verder op die voordele wat predikante by uittrede uit die fonds sal ontvang.

Mnr Mostert antwoord op die vrae van lede van die vergadering.

Ds HN Botha, voorsitter van die Pensioenfonds, betuig dank aan lede van die Pensioenraad vir hulle werk en ABSA se konsultante. Ds Botha bedank die pensioendienste vir hulle werk. Hy gee op sy beurt bepaalde inligting aan die vergadering deur.

9.9.1.1 **Agtergrond : Bestuur van die Predikante Pensioen- en Weduwee- en Wesefonds**

Artikel 3.1.2 van die Pensioenfondsreëls is soos volg gewysig:

Die Pensioenraad bestaan uit 6 lede. Die Algemene Kerkvergadering benoem tydens die gewone sitting 3 lede waarvan minstens 1 persoon die Administrateur van die Kerk moet wees. Hierdie lede synde deur die Algemene Kerkvergadering aangewys is dan die werkgewersverteenwoordigers in die Pensioenraad. Lede wys 3 persone as ledeverteenwoordigers uit hulle eie geledere tydens 'n sitting van die Algemene Kerkvergadering aan. Vooraf kennisgewing sal aan lede gestuur word om die plek en tyd waartydens die ledeverteenwoordigers verkies sal word, bekend te maak.

Tydens die Algemene Kerkvergadering sal die vergadering verdaag en Predikante opgeroep word na die vergadering om ledeverteenwoordigers vir die Pensioenraad te verkies.

Die reëls is gewysig om aan die bepalings van die Pensioenfondswet te voldoen, naamlik 50 'n persent verteenwoordiging vir lede van die Fonds op die Pensioenraad.

9.9.1.2 **Beskrywingspunt**

(i)

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.8.3(xi)(b) : PENSIOENRAAD

Ordinansie 3.8.3(xi)(b) word gewysig om soos volg te lees:

- * Drie persone, soos vereis deur die Pensioenfondswet, word op die Pensioenraad wat die Predikante Pensioen- en Weduwee- en Wesefonds behartig as synde Werkgewersverteenwoordigers aangewys. Een van hierdie drie is die Administrateur van die Kerk wat as Hoofbeampte optree.

Motivering

Die Registrateur van Pensioenfondse het die Pensioenraad daarop gewys dat die verkiesing van lede nie in terme van die nuutste wetgewing geskied nie, en die reëls van die Predikante Pensioen- en Weduwee- en Wesefonds is dienooreenkomstig aangesuiwer.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN WERKGEWERINGSVERTEENWOORDIGING VAN DIE PREDIKANTE PENSIOEN- EN WEDUWEE- EN WESEFONDS

Die volgende groslys word saamgestel:

Ds CL Badenhorst
Ds HN Botha
Ds FJ Labuschagne
Ds PR Prinsloo
Ds JS Bezuidenhout
Ds D Barnard
Ds C Pretorius
Ds A Greyling
Ds PJ van der Merwe
Mnr HPJ van Nieuwenhuizen
Dr NJS Kock.

Mnr HPJ van Nieuwenhuizen en dr NJS Kock word verkies.

**DIE VERGADERING VERDAAG VIR MIDDAGETE OP VRYDAG
5 OKTOBER 2001**

---oOo---

**HERVATTING VAN DIE VERGADERING OP VRYDAG 5 OKTOBER 2001
NA MIDDAGETE**

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN PENSIOENRAAD

Verkiesing van Werknemersverteenvoordigers van die Predikante Pensioen- en Weduwee- en Wesefonds.

Die weknemers (predikante) vergader onder voorsitterskap van die uittredende voorsitter van die Pensioenraad, ds HN Botha, om drie verteenwoordigers te verkies.

**'N STEMMING VIND PLAAS TUSSEN DIE VOLGENDE PERSONE OM
DRIE PERSONE TE VERKIES**

Ds CL Badenhorst
Ds HN Botha
Ds FJ Labuschagne
Ds PR Prinsloo
Ds JS Bezuidenhout
Ds D Barnard
Ds C Pretorius
Ds A Greyling
Ds PJ van der Merwe.

Di HN Botha en CL Badenhorst word verkies.

**'N HERSTEMMING VIND PLAAS TUSSEN DIE VOLGENDE PERSONE
WAARVAN EEN VERKIES MOET WORD**

Ds FJ Labuschagne
Ds PR Prinsloo
Ds JS Bezuidenhout
Ds D Barnard
Ds C Pretorius
Ds A Greyling
Ds PJ van der Merwe.

Ds FJ Labuschagne word verkies.

VERKIESING VAN RAAD VIR REGSADVIES

Adv D de Villiers word verkies.

9.9.2 FUNKSIONERING VAN DIE PENSIOENRAAD

Agergrond

Sedert die 65ste Algemene Kerkvergadering in 1998, het die Pensioenraad elf keer vergader. Tydens hierdie vergaderings is die volgende aspekte as staande punte op die vergaderings bespreek:

- Administrasieverslag wat insluit die eise (uitdienstredes, sterftes, aftredes en ongeskiktheidseise) kontantvloei, beleggings en verbandlenings.
- Eiendomsverslag wat insluit die vakante areas, huurinkomste en onderhoud van die geboue.
- Addisionele sake is ook bespreek wat insluit die finansiële state van die Fonds, die jaarlikse aktuariële waardering van die Fonds, die toestaan van die pensioenverhogings aan emeriti en die verbetering van voordele waar van toepassing.

'n Spesiale vergadering is deur die Pensioenraad gehou op 25 Mei 1999, waartydens 'n aanpassing in die beleggingsbeleid bespreek is. Daar is besluit dat die konsep van multi-bestuurder beleggings geïmplementeer moet word en Escher Investments is aangestel as die multi-bestuurder.

Die bates in die Namibiese Portefeuljes (Sanlam) het egter onveranderd gebly weens die vereistes van die Registrateur van Namibië. 'n Gedeelte van die bates is behou in die gewaarborgde portefeuljes by Sanlam en Ou Mutual ten einde te deel in die bonusse wat verklaar sou word. Die balans van die bates is in die multi-bestuurder portefeuljes belê.

Beleggings van die bates word verderaan in meer detail bespreek.

9.9.3 OPDRAGTE ONTVANG VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING

9.9.3.1 **Ondersoek na onvoldoende pensioenvoordele vir Predikante**

Die Raad van Finansies is versoek om, na oorleg met die Pensioenraad, ondersoek te doen rakende die probleem van onvoldoende pensioenvoordele vir predikante by emeritaataanvaarding asook vir huidige emeriti.

Aangesien die Fonds nie ten volle befonds was nie, sou enige addisionele las op die bates van die fonds die herstel na 100% befondsing negatief beïnvloed en daarom kon sodanige planne nie tot uitvoer gebring word nie.

Die volgende voordeelverhogings is tydens die 1 Maart 2001 waardering ondersoek:

- Geen penalisasie in aftree-voordele vir vroeë aftrede.
- Verdere verbeterde voorsiening in terme van toekomstige verhogings aan bestaande emeriti.
- Verbetering in die formule van die aftreevoordeel.
- Verbetering in die voordeel van die weduwee- en kinderpensioene.

Die Fonds is egter slegs 102.8% befonds wat in randwaarde gelyk is aan 'n surplus van R3 040 000. Die koste-implikasie van bogenoemde voordeelverhogings is aansienlik hoër as die beskikbare surplus. Die Pensioenraad ondersoek die moontlikheid om voordele sodanig te verbeter deur 'n berekende risiko te neem wat sal lei tot 'n laer befondingsvlak wat weer oor 'n tydperk van 9 jaar tot volle befondsing bestuur kan word.

Hierdie voorstelle asook die finansiële implikasies vir die Fonds sal tydens die Algemene Kerkvergadering deur ABSA voorgehou word waarna die vergadering 'n besluit hieroor kan formuleer.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

9.9.3.2 Pensioenfonds navrae

(i) Deelsorg

Die Pensioenraad en die Raad van Finansies moet ook ondersoek doen na die moontlikheid dat die bydraes tot die Pensioenfonds van 'n gemeente met 'n deelsorg standplaas, deur die betrokke gemeente gebruik kan word om die predikant te kan versorg.

• Ondersoek

Kragtens artikel 13 van die Pensioenfondswet is die reëls van 'n fonds, onderhewig aan die Wet, afdwingbaar op lede. Die Pensioenfondswet bepaal dat, wanneer 'n lid tot die Fonds in terme van diensvoorwaardes toetree, lid- en werkgewerbydraes tot die Fonds gemaak moet word. Volgens die definisie van die Predikante- Weduwee- en Wesefonds is 'n "gemeente" die werkgewer. Dit sou dus onwettig wees om nie by te dra tot die fonds nie. Dit sou verder ook die Fonds verswak en daarom moet gemeentes voorsiening maak dat die predikant wel aan die Fonds deelneem.

Die versoek kon daarom nie oorweeg word nie.

(ii) Moontlike omskakeling na PPS-skema

Daar is versoek dat ondersoek ingestel word na die moontlikheid om die totale pensioenfonds van die predikante oor te skakel na 'n skema vir professionele lui naamlik die Professionele Voorsieningsvereniging.

- *Ondersoek*

Die Professionele Voorsieningsvereniging se skemas bied aan sogenaamde professionele lui baie kompeterende tariewe ten opsigte van lewensversekering en verwante produkte. Dit is individuele polisse, maar omdat die groep net uit professionele lede bestaan, is die risiko vir die versekeraar baie laer as vir 'n gemiddelde ander groep. Die definisie van professionele lui in terme van die PPS-skema sluit egter predikante uit. Gevolglik is daar nie verdere ondersoek gedoen nie, want dit sal nie moontlik wees om PPS as 'n opsie te oorweeg nie.

Die versoek kon dus nie hanteer word nie.

(iii) Ongeskiktheidsversekering

Elke predikant van die kerk word teen ongeskiktheid vir eie beroep verseker en die huidige skema moet dienooreenkomstig gewysig word.

- *Ondersoek*

Die bestaande ongeskiktheidskema maak voorsiening dat 'n predikant vir eie of toepaslike beroep verseker is by die Kerk as werkgewer vir 'n periode van 12 maande, daarna is die predikant verseker vir eie of toepaslike beroep by enige ander instansie. Die ongeskiktheidsversekering word verder aan in meer detail bespreek.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(iv) Gadeversekering

Ondersoek moet gedoen word om gadeversekering vir getroude, vroulike predikante te implementeer.

- *Ondersoek:*

Gedurende 1999 is alle predikante (insluitende die vroulike predikante) 'n opsie gegee om deel te neem aan die gadeversekeringskema. Gevolglik kon vroulike, getroude predikante die opsie uitoefen. Alle nuwe predikante, insluitend vroulike

predikante, neem deel aan die skema.

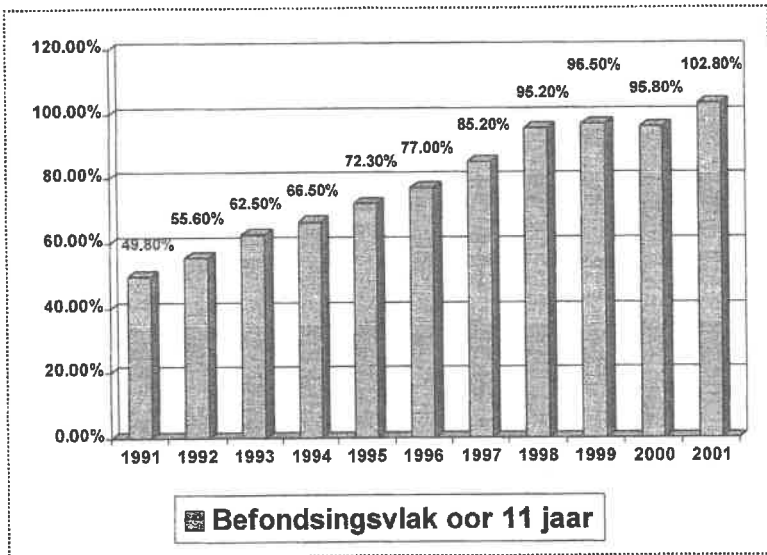
BESLUIT

1. Die Algemene Kerkvergadering neem kennis dat alle nuwe predikante, hetsy vroulik of manlik kan deelneem aan die gadeversekeringskema.

9.9.4 DOELWITTE OPGEDRA AAN PENSIOENRAAD

9.9.4.1 Befondsingsvlak

Tydens die 1 Januarie 2000 waardering het die aktuaris met genoeg aangedui dat die befondsingsvlak 104.7% is. Vir die eerste keer sedert die bestaan van die fonds is die befondsingsvlak hoër as 100%. Gevolglik was dit moontlik om die aftrede-waarderingsrentekoers te verlaag van 10% na 8% per jaar, maar met die gevolg dat die befondsingsvlak van 104,7% na 95.80% verlaag het.

Grafiek van befondsingsvlak oor die afgelope 11 jaar.

Agtergrond oor befondingsvlak: In die laat tagtigs het dit aan die lig gekom dat in die vorige aktuaris nie in die aktuariële waarderings voorsiening gemaak het vir enige toekomstige verhoging in die versorgingsvoordeel nie. Dit het ook beteken dat pensioene nooit verhoog sou kon word nie. Met die herwaardering deur 'n ander aktuaris, het dit geblyk dat die fonds dramatiese onderbefonds was.

Die fonds is egter geleidelik bestuur na 'n 100% befondingsvlak. Alhoewel die verhoging in die na-aftredewaarderingsrentekoers tot gevolg gehad het dat die befondingsvlak weer verlaag het na 95.8%, het dit met die waardering van 1 Maart 2001 na 102.8% herstel.

9.9.4.2 **Kommunikasie aan alle lede**

Op 'n gereelde basis vind die volgende kommunikasie plaas.

- 'n Trusteeverslag word aan lede gestuur met inligting rakende die pensioenfonds se voordele, bates, finansiële state ensovoorts.
- 'n Skrywe word aan lede gestuur waarin die befondingsvlak en die moontlike verbetering van voordele met lede bespreek word.
- Wedersydse kommunikasie tussen lede, die Pensioenraad en die Administrateurs van die Fonds vind op 'n deurlopende basis plaas soos en wanneer nodig.
- 'n Skrywe word voorberei wat aan lede beskikbaar gemaak sal word ten einde die gewysigde ongeskikheidsprosedure te verduidelik en 'n uiteensetting te gee van wanneer 'n lid totaal ongeskik sal wees vir sy eie beroep.

9.9.4.3 **Reël wysiging wat tans nagevors word**

Navorsing word gedoen sodat moontlik voorsiening gemaak kan word vir predikante wie se standplaas opgehef is, sowel as predikante met studieverlof om nog steeds te kwalifiseer vir voordele in die fonds. Ondersoek word ook gedoen om beroepafwagtinge predikante sodanig te akkommodeer dat hulle in die tydperk van beroepafwagting moontlik gedek word vir sterfte- en ongeskiktheidsvoordele.

Indien dit moontlik is om hierdie veranderinge aan te bring sal die Pensioenraad die saak hanteer.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

9.9.5 FINANSIES: RESULTATE VIR PERIODE 2000/2001

Die vergadering neem kennis van die finansiële state vir die 14 maande geëindig 28 Februarie 2001.

9.9.5.1 Vaste eiendom

Tydens 'n Pensioenraadvergadering gehou op 19 April 2000, is daar besluit om First Property Trust as bestuurder van die eiendom aan te stel.

Die Pensioenfonds beskik tans oor twee eiendom naamlik:

- Winkelsentrum Secunda (Voorheen Edgars)
- Kantoorgebou : Strubenstraat

Die huurkontrak met Edgars ten opsigte van die gebou in Secunda is in 1994 vir 'n 10 jaar periode hernu en verstryk in 2004.

Die aktuaris het vir doeleindes van verkope van die eiendom in Secunda 'n aktuariële waarde van R5 125 000.00 op die gebou geplaas.

Die Pensioenfonds besit voorts 'n kantoorgebou in Strubenstraat, Pretoria. Die gebou word bestuur deur First Property Trust.

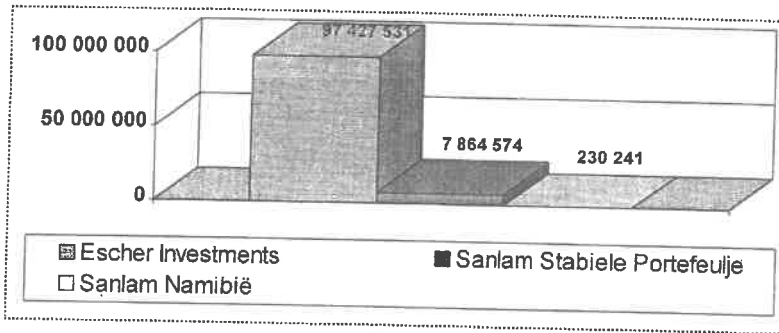
9.9.5.2 Beleggings in portefeuljes van versekeringsmaatskappye

Tydens 'n spesiale vergadering gehou op 25 Mei 1999, het die Pensioenraad die konsep van multi-bestuurder beleggings aanvaar en geïmplementeer en is Escher Investments aangestel as die multi-bestuurder.

Verbandlenings, eiendomme en beleggings by versekeringsmaatskappye as persentasie van totale bates het sedert 1 Januarie 1998 soos volg gewysig.

Beleggings	1991	1994	1998	2001
Pensioenportefeuljes van versekeraars	13.6%	75.8%	92.4%	96.9%
Vaste eiendom	32.7%	16.8%	5.8%	2.8%
Verbandlenings	46.5%	5.5%	2.7%	0.4%
Ander (kontant ens)	7.2%	1.9%	(0.9%)	0.8%
TOTAAL	100%	100%	100%	100%

Op 1 Maart 2001 was die bates van die fonds in die volgende onderskeie beleggingsportefeuljes:

Die opbrengs van die bates vir die periode 1 Januarie 2000 tot 28 Februarie 2001 was 13.1%.

9.9.5.3 Beleggingsopbrengs

Die bates van die fonds word belê met die doel om voortdurend 'n opbrengs te lewer waaruit voordele befonds word.

Beleggingsopbrengs gebaseer op die waarde wat tydens die waardasie op die bates van die fonds geplaas is, was die afgelope drie jaar soos volg:

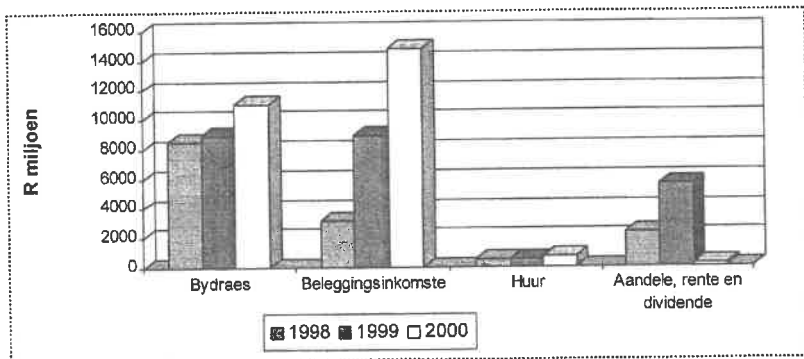
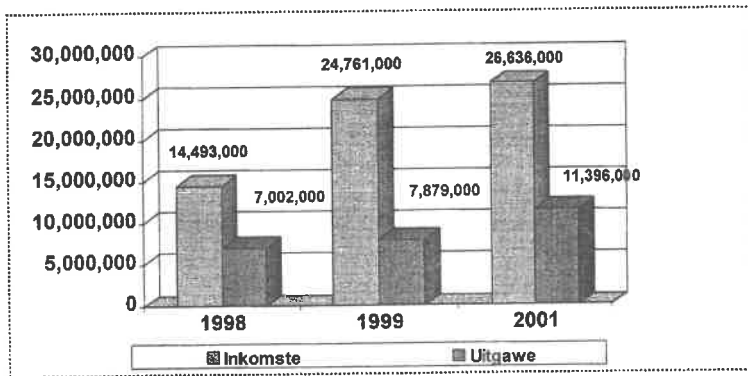
1998	:	7.6%
1999	:	12.7%
2000	:	12.9% (14 maande)

9.9.5.4 Verbandlenings

Die Pensioenraad het deurentyd gepoog om die getal verbandlenings te verminder. Dit is met genoeg dat gerapporteer kan word dat al drie verbandlenings afbetaal is. Teen 28 Februarie 2001. Geen nuwe verbande is toegestaan nie.

9.9.5.5 Inkomstebronne

Die volgende grafiek toon die verhouding tussen inkomstes en uitgawes oor die afgelope 3 jaar.

Die pensioenfonds se hoofbronne van inkomste is pensioenbydraes en beleggingsinkomste. Die totale inkomste vir die afgelope 3 jaar beloop R65,9 miljoen tenoor R51,9 miljoen vir die vorige tydperk ('n toename van $\pm 27\%$).

Die verhouding tussen die verskillende inkomstebronne word grafies as volg voorgestel:

1998: Opbrengs uit verkoop van Sanlam demutualiseringsaandele R2 207 000.

1999: Opbrengs uit verkoop van Ou Mutual demutualiseringsaandele R5 474 000.

9.9.5.6 Pensioenfondshydraes

Pensioenhydraes is direk gekoppel aan die versorgingsvoordeel wat jaarliks in Maart aangepas word, saam met aanpassing in skale van die kontantdeel van die traktement.

Die pensioenbydrae is vasgestel op 7.5% van versorgingsvoordeel vir lede en 12.5% vir die werkgewer. Die versorgingsvoordeel is sedert 1999 as volg verhoog:

1999	146 312	7% verhoging
2000	156 554	7% verhoging
2001	169 080	8% verhoging

9.9.5.7 Huurinkomste

Die Pensioenfonds beskik oor een eiendom wat huurinkomste oplewer, naamlik die winkelsentrum in Secunda. Die ander eiendom in Strubenstraat Pretoria is in die naam van Republic Coin Operators en die Fonds hou die volle lening

(i) Secunda-eiendom

Netto huuropbrengs gemeet teen die boekwaarde van die eiendom oor die afgelope drie jaar was soos volg:

	1998	1999	2001 (14 mnde)
Huurinkomste	R489 000	R484 000	R709 000
Boekwaarde	R666 000	R666 000	R666 000

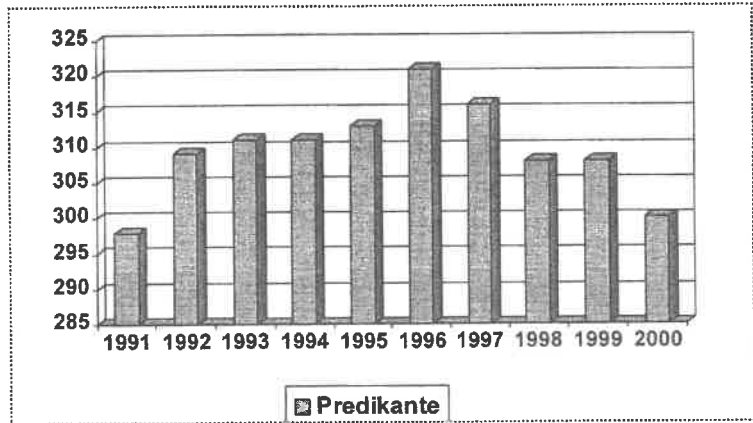
(ii) Strubenstraat 270

Die inkomste ten opsigte van die eiendom bekend as Strubenstraat 270, word as rente op die lening in finansiële state getoon. Die bedrag ten opsigte van 1999 het R208 501 beloop.

9.9.5.8 Uitgawes

Pensioenbetalings oor die afgelope periode beloop R20,8 miljoen (1995/1997 = R15,2 miljoen).

Die toename is toe te skryf aan die toename in die aantal pensioentrekkers, die verhoging in pensioene, asook enkelbedraguitbetalings as gevolg van uitredings en aftredes.

9.9.5.9 **Lidmaatskap**(i) **Aktiewe lede**

Die fondse ledetal het soos volg gewysig:

	1998	1999	2000
Aktiewe lede	318	308	302

Oor die afgelope 3 jaar was daar 25 toetredes, 10 aftredes en 31 bedankings.

Die ledetal soos op 1 Januarie 2001 sluit 10 lede in wat medies ongeskik is waarvan 7 voordele vanuit die ongeskiktheidskema ontvang. 13 lede is tans op aftreevoordele van 50% van die versorgingsvoordeel geregtig. Die gemiddelde ouderdom van lede van die fonds op waarderingsdatum (1 Maart 2001) was 42.6 jaar (40.3 jaar Januarie 1997).

(ii) **Pensioentrekkers**

Die aantal pensioentrekkers het die afgelope 3 jaar soos volg gewysig:

Besonderhede	31.12.1998	31.12.1999	28.02.2001
Predikant	78	79	77
Gade	47	46	47
Kinders	1	1	1
Ex-gratia	0	0	0
TOTAAL	126	126	125

Op waarderingsdatum was daar 125 lede op pensioenbetalings, ten bedrae van R409 335 per maand, geregtig (gemiddeld van R3 276 per maand per lid).

(1997 - 124 lede, R326 000 per maand, R2 629 per maand per lid).

(iii) Bedankings

Die bedankings oor die afgelope 3 jaar was soos volg:

1998 -	9
1999 -	5
2000 -	17
Totaal	31

(iv) Sterftes

Sedert 1998 was daar geen sterftes nie ten opsigte van diensdoende lede nie. Sedert 1998 was daar ses sterftes ten opsigte van emeriti wat voordele uit die fonds ontvang het.

9.9.6 BYSTANDSFONDS

Met effek van 1 Januarie 2000 is Bystandsfondse uit die Inkomste Belastingwet geskryf. Gevolglik is die naam van die Predikante Bystandsfonds van die NH Kerk van Afrika verander na die Predikante Hulpfonds.

Die vergadering neem kennis van die gewysigde reëls van die Predikante Hulpfonds.

Die voordele onder die bystandsfonds word verseker en die versekering is tans by Sanlam. Die versekering is ook gewysig na 'n bestuurde ongeskiktheidskema wat verderaan in die agenda bespreek sal word.

9.9.6.1 Bydraes tot die fonds

Ingevolge die reëls van die Predikante Hulpfonds dra gemeentes sedert 1 Januarie 1996, ongeag die aantal predikante, die volle koste van die dekking van die ongeskiktheids- en sterftevoordele by.

Bydraes word gehef volgens die aantal belydende lidmate van die gemeente vir daardie betrokke jaar.

Hulpfondsheffing (per belydende lid p.i.)	1999	2000	2001
* Enkelbedrag ongeskiktheids- en sterfievoordeel	R6.98	R7.47	R8.00
* Maandelikse ongeskiktheidsvoordeel	R5.34	R5.71	R6.17
Totale Hulpfondsbydrae	R12.32	R13.18	R14.17
Totale Gemeenskaplike bydrae tot die Predikante Pensioenfonds	R60.48	R64.71	R70.20
Hulpfondsheffing as % van totale bydrae	20.37%	20.37%	20.19%

Sedert 1998 het 1 predikant as gevolg van mediese ongeskiktheid uitgetree.

Op die huidige oomblik ontvang 9 predikante 'n ongeskiktheidstoelaag wat in totaal R49 797.00 per maand beloop, nadat drie predikante se ongeskiktheidstoelaag in geheel gestaak is.

Die maandelikse ongeskiktheidstoelaag betaalbaar word as volg befonds:

Van die versekeraar	: R37 544.00
Vanuit die bestaande stabilisasie fonds	: R12 253.00
Totaal Betaalbaar	: R49 797.00

9.9.6.2 Ongeskiktheidsdekking

Met die effek vanaf 1 April 2001 is die bestaande ongeskiktheidskema gewysig na 'n bestuurde ongeskiktheidskema van Sanlam naamlik Inkomstesorg.

Die volgende vergelyking tussen die tradisionele ongeskiktheidskema en die nuwe bestuurde ongeskiktheidskema som die twee skemas op:

Tradisionele Ongeskiktheidskema	Bestuurde Ongeskiktheidskema
* Eie beroep by werkgewer vir 24 maande	* Eie of toepaslike beroep by werkgewer vir 12 maande
* Geen rehabilitasieprogram	* Rehabilitasie vanaf dag een
* Geen gedeeltelik ongeskiktheids-inkomste vanaf aanvang	* Gedeeltelike ongeskiktheids-voordele vanaf aanvang
* Definisie van ongeskiktheid verander na 24 maande	* Definisie van ongeskiktheid bly onveranderd

Hierdie besluit is geneem met die volgende argumente as agtergrond:

- (i) 'n Toename in eise lei tot hoër premies en groter kostes vir gemeentes.
- (ii) Die Wet op Arbeidsverhoudinge (Nr 66 van 1995) stipuleer dat werkgewers nie siek of beseerde werknemers summier mag afdank nie. Hulle moet in diens gehou word deur of alternatiewe werk vir hulle te vind, of die werkomgewing so te verander dat dit by die omstandighede van die ongeskikte werknemer aanpas. Hierbenewens behoort die werkgewer ook rehabilitasie en gepaste ongesiktheidsvoordele te voorsien en hulle behoort hulle werknemers se inkomste tydens periode van afwesigheid te beskerm.
- (iii) Die probleem wat tans ondervind word is dat ongesiktheidspensioenarisse nie deurgaans deur die versekeraar erken word as totaal ongesik nie en gevolglik moet terugkeer na die werk en dat daar nie 'n geskikte standplaas beskikbaar is nie. Die moontlike oplossing is die wysiging na "Inkomstesorg" wat 'n eenstop bestuurde ongesiktheidsproduk is wat deur Sanlam aangebied is. Dit hou voordele vir beide die werknemer en werkgewer in. Dit gee aan werknemers gemoedsrus omdat hulle weet hulle kan nie summier hulle werk verloor terwyl hulle aan die herstel is nie en dit moedig hulle aan, om indien moontlik, gouer terug te keer werk toe want hulle weet hulle het 'n inkomste wat versorg is.
- (iv) Dit stel werkgewers gerus want die ongesiktheidsvoordele wat aan werknemers gebied word, word deur Sanlam beoordeel, onderskryf en bestuur. Sanlam hanteer ook die verwante rehabilitasie en ongesiktheidsbestuur.
- (v) Die polis maak voorsiening vir die rehabilitasie van 'n predikant. Vroegtydige rehabilitasie kan voorkom dat 'n lid wel permanent ongesik word. Sodra 'n predikant dan langer as veertien dae afwesig is, moet dit aan die Administrateur deurgegee word sodat die siektetoestand ondersoek kan word en besluit kan word of dit nodig is om rehabilitasie in plek te stel. Daar moet ook kennisgewing wees indien 'n patroon van siekte of onstabiele by die predikant te bespeur is. Dit hoef nie noodwendig veertien dae afwesigheid te wees nie.
- (vi) Hierdie produk is teen dieselfde koste as die vorige ongesiktheidskema in werking gestel. Die produk voorsien pro-aktiewe gesondheidsorg intervensie sodat daar minder eise sal wees wat die premie en die kostes laag kan hou.
- (vii) Dit is belangrik dat die prosedures streng nagevolg word, aangesien daar probleme kan ontstaan met die betaling van 'n ongesiktheidsseis indien dit nie vroegtydig aangemeld is sodat rehabilitasie ondersoek kon word nie. Indien dit blyk dat rehabilitasie moontlik sou wees indien die eis vroeër aangemeld was, kan Sanlam weier om die eis te betaal.

BESLUIT

1. Die vergadering neem kennis van die wysiging in die prosedures van die Hulpfonds.

9.9.6.3 **Beskrywingspunt**

(i)

WYSIGING VAN KERKORDE : PENSIOENRAAD

Wysiging van Ordinasie 2.1.11 van die Kerkorde om soos volg te lees:

* **Mediese- of geestelike ongeskiktheid:**

(i) - (v) Word geskrap en vervang met:

- (i) Mediese of geestelike ongeskiktheid van predikante funksioneer in terme van die bepalinge van die versekeraar se polis vir bestuurde gesondheidsorg.
- (ii) Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit na oorleg met die predikant wat medies of geestelik ongeskik verklaar is, of ampsvoorreg behou word en reik 'n Akte van Losmaking of 'n Akte van Ontheffing uit.

* **Ordinasie 2.1.12 Hertoelating na mediese- of geestelike ongeskiktheid:**

(i) en (ii) Word geskrap en vervang met:

- (i) Mediese of geestelike ongeskiktheid van predikante word bestuur in terme van die bepalinge van die versekeraar se polis vir bestuurde gesondheidsorg.

(iii) word (ii) en word soos volg gewysig:

- (ii) As die kommissie sodanig deur die versekeraar ingelig is dat die persoon in staat is om sy ampspligte te hervat, *a* en *b* bly onveranderd

* **Die nommering word verder soos volg aangepas:**

(iv) word (iii) en (v) word (iv)

Motivering

- Verwys bespreking van Ongeskiktheidsdekking.
- Die polisbewoording van versekeraars verskil en dié skema sal geplaas word by die versekeraar wat die beste voordeel vir die bepaalde premie aanbied.
- Die Kerkorde sou daarom voortdurend gewysig moet word na gelang van die reëls van die spesifieke polis.

BESLUIT

1. Die wysiging van Ordinansie 2.1.11 is reeds behandel onder ampte.
2. Die volgende gewysigde beskrywingspunt oor die wysiging van Ordinansie 2.1.12 word aanvaar:
 - (i) 'n Persoon wat ná mediese ongeskiktheid sodanig herstel het dat die ampspligte van 'n predikant hervat kan word, doen daarvoor aansoek by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.
 - (ii) Mediese ongeskiktheid van predikante word bestuur in terme van die bepalinge van die versekeraar se polis vir bestuurde gesondheidsorg.
 - (iii) As die Kommissie sodanig deur die versekeraar ingelig is dat die persoon in staat is om sy ampspligte te hervat
 - (a) stel hy die persoon beroepbaar indien die persoon steeds ampsvoorreg geniet
 - (b) verwys hy die persoon na die Proponentseksamenkommissie indien die persoon nie meer ampsvoorreg geniet nie.
 - (iv) Indien 'n beroep ná beroepbaarstelling nie aangeneem word nie, tree die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met die persoon in gesprek.
 - (v) Indien die motivering vir die bedanking van die beroep onaanvaarbaar is, aanvaar die Kommissie dat die persoon tot 'n ander lewenstaat oorgegaan het. Die persoon word dan onthef met verlies van ampsvoorreg.

9.9.7 PENSIOENVOORDELE

Die volgende Pensioenvoordele is met ingang 01.03.2001 van toepassing:

Die Versorgingsvoordeel (VV) is tans 169 080.00

* By aftrede

Voordele betaalbaar gebaseer op 40 voltooide diensjare

- Enkelbedrag (5% $\times$ VV $\times$ Diensjare) 338 160.00
- Maandelikse Pensioen (1% $\times$ VV $\times$ Diensjare) 5 636.00

* **By Permanente Totale Ongeskiktheid (Onomkeerbaar)**

Voordele betaalbaar uit die hulpfonds ongeag diensjare of ouderdom

- Enkelbedrag (1.5 $\times$ VV) 253 620.00
- Maandelikse Pensioen (71,25% $\times$ VV) 10 039.00

Indien sterf voor ouderdom 65 terwyl op permanente en totale ongeskiktheid

- Enkelbedrag ($\frac{3}{2} \times$ VV) 591 780.00
- Maandelikse Weduweepensioen (24% van VV) 3 381.60
- Maandelikse Kinderpensioen (3.75% $\times$ VV) elk 528.37

* **By Totale Ongeskiktheid**

Voordele betaalbaar uit die hulpfonds by totale ongeskiktheid ongeag diensjare of ouderdom. Hierdie ongeskiktheid kan dalk deur rehabilitasie omgekeer word

- Enkelbedrag (0 $\times$ VV) 0.00
- Maandelikse Pensioen (71,25% $\times$ VV) 10 039.00

Indien sterf voor ouderdom 65 terwyl op totale ongeskiktheid

- Enkelbedrag (5 $\times$ VV) 845 400.00
- Maandelikse Weduweepensioen (24% van VV) 3 381.60
- Maandelikse Kinderpensioen (3.75% $\times$ VV) elk 528.37

* **Sterfte voor aftrede**

By afsterwe voor aftrede en indiens

- Enkelbedrag (5 $\times$ VV) * 845 400.00
- Maandelikse Pens : Weduwee (24% $\times$ VV) 3 381.60
- Maandelikse Pens : Kinder (3.75% $\times$ VV) elk 528.37
- (* 2 $\times$ uit fonds, 3 $\times$ uit hulpfonds)

* **Sterfte na aftrede**

Afsterwe nadat reeds op pensioen. Enkelbedrag reeds ontvang

- Enkelbedrag (0 $\times$ VV) 0.00
- Maandelikse Pens : Weduwee (60% $\times$ Pensioen wat die afgetrede lid gekry het) 3 381.60
- Maandelikse Pens : Kinder (9.3% $\times$ Pensioen) elk 524.15

9.9.8 BESKRYWINGSPUNT

9.9.8.1

PENSIOENERING SONDER PENALISASIE : RING VAN GERMISTON

Die Pensioenraad skenk daadwerklik aandag om voorsiening te maak vir die pensioenering (vervroegde emeritaat) van predikante sonder penalisasie op die ouderdom sestig (60) jaar.

Motivering

- ▶ Die fonds is nou feitlik 3 jaar 100% befonds en reserwes kan nou opgebou word.
- ▶ Die reëling sal verhoed dat predikante wat feitlik op aftrede staan gepenaliseer word indien standplaas skielik opgehef word. In sulke gevalle kan 'n reserwefonds uitkoms bied.
- ▶ Sou die aftree-ouderdom op 60 bepaal word, bied dit groter moontlikhede vir ander jonger predikante wat tans beroepafwagting is om toe te tree tot gemeentebediening.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

9.10 **MEDIESE FONDS**

Mnr Johan van Niekerk, direkteur van Metropolitan Mediese Fonds, spreek die Vergadering toe en antwoord vrae van lede van die vergadering.

Die 65ste Algemene Kerkvergadering het besluit dat die Raad van Finansies verder aandag gee aan die ondersoek na 'n alternatiewe Mediesefonds.

9.10.1 **INLEIDING**

Die saak is deurlopend hanteer, veral met die oog op die bedinging van goedkoper premies maar ook om die administratiewe probleme wat NBC ondervind het te kan hanteer.

Die geskiedenis van NBC is oorbekend in die Kerk en daarom word dit nie herhaal nie. NBC is 'n tradisionele fonds en het nie voldoende voorsiening gemaak vir die vernuwung in terme van nuwe generasie voordele en gesondheidsorgbestuur nie.

9.10.2 DIE ONDERSOEK

Verskeie Mediesefondse is genader om voorleggings te maak sodat die saak op meriete en in terme van die behoeftes van die Kerk beoordeel kon word.

Die een saak wat duidelik na vore gekom het is dat beplande gesondheidsorg 'n relatief dramatiese wending in die hantering van mediese versorging by lede kan verg maar dit het onafwendbaar geword.

Die onderskeie voordeleplanne en vlakke van gesondheidsorg is 'n baie ingewikkelde saak en dit verg studie om al die moontlikhede te kan waardeer.

Die spektrum is so wyd en geïntegreer dat dit bykans onmoontlik vir die gewone man op straat is om 'n billike keuse te maak of 'n gefundeerde besluit te neem.

Verskeie vooraanstaande maatskappye het voorleggings gemaak en die mees prominente fondse en makelaars wat gereageer het is die volgende

Sanlam (Topmed), D & E Health Benefits, Momentum, Alexander Forbes en ABSA Makelaars.

Die Kerk se eisegeskiedenis en die aantal afgetrede lede is van so 'n aard dat mediesefondse baie gou belangstelling verloor het. Dit sou baie fyn beplanning verg om emeriti en afgetrede personeel te kon akkommodeer veral omdat wetgewing die 25% premiekorting herroep en die voortsetting daarvan selfs onwettig verklaar het. Hierdie premie-aanpassing is vir die meeste van ons ouere mense nie bekostigbaar nie.

Ten spyte van 'n relatief lewendige belangstelling deur fondse het die Raad van Finansies uiteindelik slegs 3 formele aanbiedinge ontvang naamlik Momentum, Alexander Forbes en ABSA.

Soos verwag kan word was die voorleggings deurspek met tegniese besonderhede wat die beoordeling van 'n spesifieke fonds baie moeilik gemaak het. Die kapasiteit het verder ook ontbreek om, soos in die verlede, die fonds vanuit die Administrateurskantoor te bestuur.

Die Kerk sou daarom 'n alternatiewe proses moes volg, veral aangesien mnr Jurie Wessels teen die einde 2000 sou aftree, wat dan 'n leemte in terme van institusionele kennis sou laat. Dié situasie is toe in terme van die onderskeie voorleggings hanteer en in proses geplaas. Die besluit het op grond hiervan in enkele fases uitgeloopt naamlik

Fase 1 - 'n Makelaar word aangestel

Die makelaar neem die administrasie van die huidige fonds, naamlik NBC oor en bedryf die stelsel namens die Kerk.

Die koste sal grootliks deur die mediese fonds gefinansier word.

Fase 2 - Navorsing deur die makelaar

Die makelaar sal onmiddellik begin met uitgebreide navorsing met die doel om die mees geskikte fonds vir die Kerk te vind.

Die genoemde makelaars is genooi om voorleggings en aanbeveling voor te hou waarna Alexander Forbes vir 1 jaar aangestel is, onderworpe aan die wedersydse aanvaarding van die werksooreenkoms.

Alexander Forbes het toe op 1/4/99 begin om die diens te lewer.

9.10.3 PROBLEME MET DIE HUIDIGE FONDS IN PERSPEKTIEF GEPLAAS

Mev Esme le Roux is op 10 Mei 1999 deur Alexander Forbes (Mediese en Gesondheidsorgkonsultante) gekontrakteer met die doel om al die uitstaande NBC eise te hanteer. Verder sal sy relevante inligting met betrekking tot die huidige fonds inwin asook frustrasies en probleme wat lede ondervind, hanteer en oplos.

Enkele sake wat na vore gekom het was duidelik 'n rigtingwyser dat 'n alternatiewe mediese fonds gevind sal moet word. So is meer as 600 eise en probleme in die kort bestek van minder as 2 maande geïdentifiseer en baie hiervan ook hanteer.

9.10.4 'N MOONTLIKE NUWE FONDS

Alexander Forbes het onmiddellik na die aanstelling met navorsing oor 'n wye front begin en die beplanning het gedui op 'n voorlegging aan die Inligtings- en Besprekingsvergadering van 1999. Wetgewing wat in die laaste fase van finalisering was het sake aansienlik vertraag en afhandeling van die ondersoek bemoeilik.

9.10.4.1 Aksieplan

Gedurende 1999 is verskeie samesprekings met Alexander Forbes gesondheidsorg-konsultante gevoer ten einde die situasie na een of ander kant te bereedder. Verskeie faktore het al meer daarop gedui dat NBC waarskynlik nie meer in al die behoeftes van ons lede kan voorsien nie. Volgens 'n model waar aktuarisse bepaalde navorsing gedoen het, is duidelik uitgewys dat die toekoms by 'n Nuwe Generasiefonds lê.

Dekking sal uiteraard nie op dieselfde hoë vlakke kan bly nie, maar daar is fondse op die mark wat beter aan ons behoeftes kan voldoen en teen bekostigbare premies.

Formele gesprekke is toe aangelê, waarvan die volgende die mees prominente was.

- ▶ **Inligting- en Besprekingsvergadering** - 25.09.1999
- Ringskommissies is genooi
- ▶ **Mediesefondskomitee** - 09.02.2000
- Dagbestuur, Predikantevergadering
- Dagbestuur, Eendrachtkring - emeriti
- Voorsitter, Pensioenraad
- Voorsitter, Raad van Finansies
- Sekretaris, Moderamen
- Administrateur en personeel
- ▶ **Mediesefondskomitee** - 23.02.2000
- Dagbestuur, Predikantevergadering
- Dagbestuur, Eendrachtkring - emeriti
- Voorsitter, Pensioenraad
- Verteenwoordiger - afgetrede personeel
- Lede van die Raad van Finansies
- Sekretaris - Moderamen
- Administrateur en personeel

9.10.4.2 Samevatting

Navorsing het enkele sake duidelik uitgewys, waarvan die volgende die mees belangrike blyk te wees.

- ▶ Die huidige mediesefonds dien nie die lede na die beste nie, veral aangesien daar nie voldoende opsies is wat ook goedkoop en meer bekostigbaar is nie.
- ▶ Tradisionele skemas se langtermynprognose is negatief.
- ▶ Die administrasie van All-Care sowel as die vorige administreerders laat veel te wense oor.
- ▶ Lede wil meer verantwoordelikheid vir gesondheidsorg neem.
- ▶ Die vergadering van 23 Februarie 2000 het besluit om 'n konsensusaanbeveling aan die Raad van Finansies te maak met die strekking dat die Kerk so gou as moontlik lidmaatskap by NBC moet opse en die fonds na Metropolitan Health se "Open Plan" oorplaas.

Mnr van Niekerk van Alexander Forbes het weereens beklemtoon dat die resultate van navorsing deur Alexander Forbes daarop dui dat dit ons beste keuse sal wees.

Die motivering vir bogenoemde aanbeveling word saamgevat in die volgende:

- "Open Plan" as mediese skema word goed bestuur en is finansiële kerngesond.
- "Open Plan" is een van die toonaangewende skemas en toon ook tans gesonde groei.
- "Open Plan" se administratiewestelsels word as van die beste in die bedryf erken.
- Kliëntediens is puik en inligting is toeganklik via Internet.
- Ledekommunikasie geskied in Afrikaans.
- Die skema bied goeie waarde vir geld asook 'n wye verskeidenheid van opsies.
- "Open Plan" het aangedui dat die Nederduitsch Hervormde Kerk as groep sonder wagperiodes en met erkenning van bestaande siektetoestande sal kan aansluit.

9.10.5 VERLOOP VAN DIE VERSKUIWING NA METROPOLITAN HEALTH

Sedert die Kerk op 01.07.2000 na Metropolitan oorgeskuif het, was daar 'n drastiese verbetering in dienslewingsvlakke, baie minder probleme is ervaar en lede van die fonds het oor die algemeen baie positief gereageer.

As gevolg van die feit dat die inflasie in die mediese omgewing baie hoog is ($\pm 25\%$ vir 2000) sowel as wetgewing, misbruik en vele meer is die premies van mediese fondse gedurende 2001 drasties verhoog.

Die Kerk het nie vrygespring nie, maar ten spyte van die verhoging (gemiddeld 21%) bespaar gemeentes en lede van die Fonds steeds ongeveer R1,8 miljoen per jaar.

Besonderhede 01.07.2000	Per maand	Per jaar
Huidige premie NBC	R650 500	R7 806 000
Premie betaalbaar :Metropolitan Health	R479 495	R5 753 940
Besparing	R171 005	R2 052 060

BESLUIT

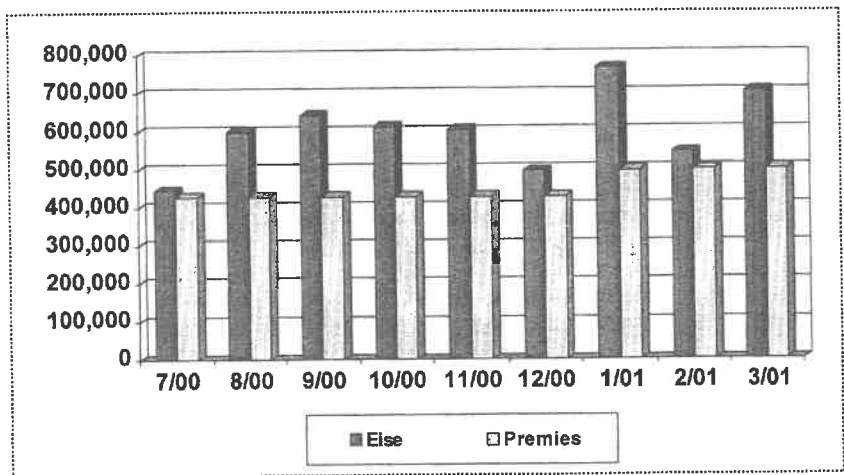
1. Vir kennisname van die relatief suksesvolle omskakeling.
2. Vir bespreking van sake wat onder die aandag van die vergadering moet kom.

9.10.6 BESTUURSLINLIGTING

Die relatiewe suksesvolle omskakeling is agter die rug en dit blyk dat die oorgrote meerderheid lede goeie diens vanaf die mediesefonds ontvang.

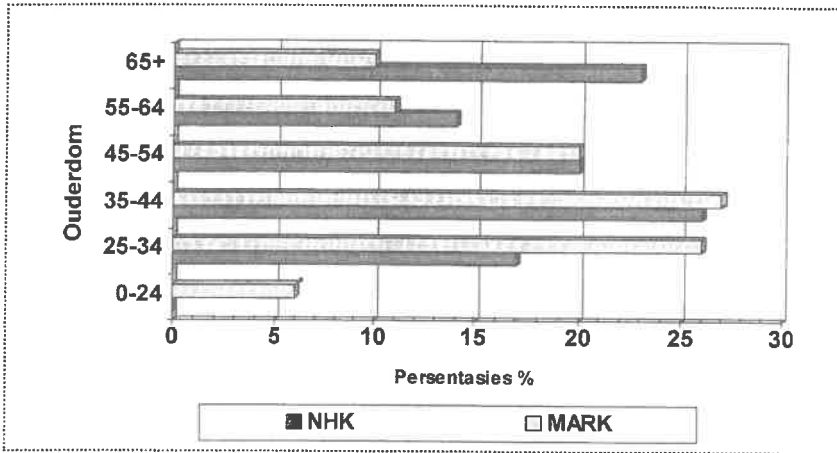
Die volgende is bestuursinligting wat die fonds van tyd tot tyd aan die Mediesefonds Komitee beskikbaar stel :

9.10.6.1 Eise verhouding tot netto premies betaal

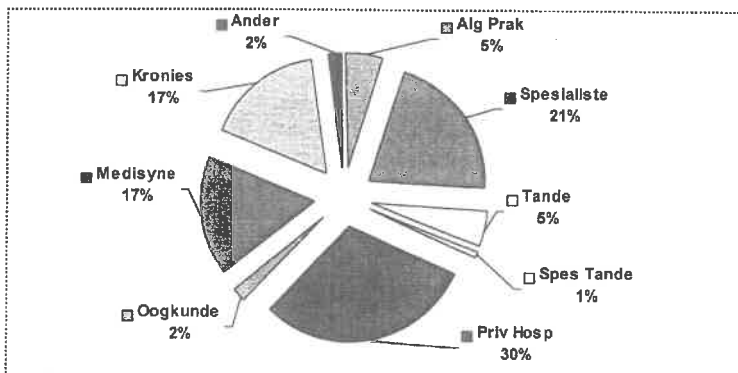
Hierdie onrusbarende tendens, eise hoër as premies, was ook te bespeur by NBC mediesefonds. Die eise vir die vorige ses maande was 132% van die premies inbetaal. Vir die drie maande tot 31 Maart 2001 was die eise reeds 135% van die inbetaalde premies. Hierdie negatiewe tendens kan lei tot interim premie verhogings wat niemand kan bekostig nie.

9.10.6.2 Ouderdomverspreiding NHK teenoor die mark

Dit blyk duidelik uit die grafiek dat die Kerk se mediese fondse lede heelwat ouer is as wat die gemiddelde lede van die "Open Plan" skema is. Die gemiddelde ouderdom van die Kerk se mediese fondse lede is **52,1 jaar** teenoor die gemiddelde van "Open Plan" van **43 jaar**. Die persentasie van persone bo 65 jaar is ook baie hoog. In die ouderdom 65 – 70 is daar 31 lede, 71 – 75 is daar 21 lede en 79 – 99 is daar 44 lede.

9.10.6.3 Eise ingedien per kategorie

Hierdie grafiek toon die eise per kategorie van dienste aangevra. Hierdie persentasies vergelyk goed met die totale eise van die "Open Plan".

Kommentaar

Uit die bogenoemde bestuursinligting is dit duidelik dat die eisegeskiedenis van die Kerk tov medies nie baie goed is nie. Die feit dat 'n predikant lank moet studeer vir sy amp bring mee dat daar nie werklik jong lede in die fonds is nie soos blyk uit die grafiek. Geen lede in die ouderdomsgroep 0 tot 24 nie. Soos reeds aangedui kan die eisegeskiedenis maak dat daar interim verhogings in die premies kan wees. Die lede van die fonds moet daarop let dat hierdie skema spesifiek gekies is omdat lede 'n voorkeur uitgespreek het om hulle gesondheidsorg self beter te kan bestuur. Die onus rus dan nou ook op die lede om dit beter te bestuur.

BESLUIT

1. Die vergadering neem kennis van die bestuursinligting soos verskaf deur **Methealth**

9.10.7 SIEKEFONDSBEDROG EN MISBRUIK

Siekfondsbetog kos Suid-Afrika en uiteraard lede jaarliks miljarde rand. Betog met vals mediese-eise word tans op ongeveer R7,5 miljard geraam. Dit noodsaak mediese fondse om forensiese ouditafdelings daar te stel en dit bring groot koste mee.

Die onvermydelike gevolg van die misbruik van mediese skemas is die verhoging van premies **ook van die onskuldiges.**

Dit is daarom ons elkeen se taak om hierdie euwel met wortel en tak uit te roei.

Fondse se stelsels identifiseer tendense en dit word gebruik om misbruik uit te wys, **maar** die onus is op elke lid om seker te maak dat slegs betaal word vir dienste gelewer.

Ons doen daarom 'n beroep op elke lid van die fonds om seker te maak dat diensverskaffers nie die fonds misbruik nie.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

9.10.8. BESKRYWINGSPUNT

9.10.8.1

MEER BEKOSTIGBARE MEDIESEFONDS : RING VAN WATERBERG

'n Meer bekostigbare Mediese fondse word daargestel.

Motivering

Die maandelikse premie vir 'n polishouer en 5 afhanklikes vir 2000 was byvoorbeeld R2 220.00 en is vir 2001 R2 707.00.

Kommentaar

Mediesefondspremies, as 'n algemene reël, is duur en word ook deurlopend duurder as gevolg van verskeie faktore wat grootliks buite beheer van die lid sowel as werkgever is.

'n Onlangse ondersoek na premiestrukture van mediesefondsplanne wat met Metropolitan korreleer, het die volgende resultate na vore gebring (Vergelyking vir hooflid plus 5 afhanklikes):

Fonds	Premie maandeliks
1. Metropolitan Medispaarder Select	R2 707
2. NBC Topcare	R3 072
3. Medihelp: Sentinel - 80	R2 796
4. Sanlam Topmed	R3 285
5. Discovery: Klassiek Omvattend	R3 667
6. Ou Mutual: Klassiek	R4 450

Hierdie fondse is hoofsaaklik vir gesinne wat van chroniese medikasie gebruik maak en bied ook goeie hospitaalvoordele.

Die huidige mediesefonds bied ook planne met mindere voordele, maar teen 'n meer bekostigbare premie en ons herhaal vervolgens die premies van hierdie planne:

Metropolitan plan	Per Maand
1. Essential	R 975-00
2. Providential	R1 711-00
3. Medispaarder	R1 952-00
4. Providential plus	R2 382-00

Bogenoemde inligting het ten doel om die beskrywingspunt in perspektief te stel. Lede sal aangemoedig moet word om na meer bekostigbare planne te verander. Lede moet kennis neem dat daar slegs 1 keer per jaar van een plan na 'n ander verskuif kan word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

9.11 VERGOEDING AAN EMERITI

9.11.1 INLEIDING

As gevolg van die swak prestasie van die pensioenfonds oor meer as 'n dekade het emeriti vanuit dié fonds vir baie jare nie markverwante verhogings ontvang nie. Trouens, vir etlike jare was daar geen verhoging toegestaan nie, en in ieder geval het verhogings nie tred met inflasie gehou nie.

Bo en behalwe die relatief lae verhogings oor jare het Wetgewing ook eensklaps die 25% korting op mediesefondspremies verbied, wat 'n verdere negatiewe invloed op beskikbare diskresionêre inkomste gehad het.

'n Spesiale groep van emeriti is die siekte-emeriti wat op relatief jong ouderdom ongeskik geraak het om die amp te kan volhou. Sodanige predikante het normaalweg nog kinders en afhanklikes wat versorg moet word.

Die omvang van die inkomste van emeriti en pensioentrekkers soos op 31.12.2000 kan soos volg saamgevat word.

Soos op 31.12.2000 was die aantal emeriti soos volg:

* Emeriti	-	125
* Siekte-emeriti	-	<u>10</u>
		135

9.11.2 INKOMSTE VAN EMERITI IN PERSPEKTIEF

Gemiddelde maandelikse inkomste van bestaande emeriti	R3 746.00
Maandelikse inkomste van predikant wat na 40 jaar diens aftree (teen 2001 voordele)	R5 636.00

9.11.3 VERGOEDINGSPAKKET

Indien hierdie inkomste omgesit word in 'n vergoedingspakket, is die volgende van belang:

9.11.3.1 **Huidige emeriti**

Gemiddelde maandelikse inkomste van bestaande emeriti	R3 746.00
Min: Belasting	R 0
Min: Mediesefondspremie	<u>R1 827.00</u>
<u>Netto uitkering</u>	<u>R1 919.00</u>

9.11.3.2 **Toekomstige emeriti**

Maandelikse inkomste na 40 jaar diens en teen 2001 voordele	R5 636.00
Min: Belasting	<u>R 256.00</u>
Bruto	R5 380.00
Min: Mediesefondspremie	<u>R1 827.00</u>
	<u>R3 553.00</u>

Bogenoemde oefening sluit alle ander voorsiening wat gemaak is asook enkelbedrag betalings buite rekening.

9.11.4 **MOONTLIKE ONDERSTEUNING AAN EMERITI**

Die uitkoms van die oefening vir huidige emeriti is ontstellend en daarom probeer ons deurentyd om, die een of ander vorm van subsidie aan hulle toe te laat kom.

Op gemiddeldes gereken sou die volgende inligting vir gemeentes van waarde wees:

9.11.4.1 **Subsidieer 50% van die Mediesefondspremie:**

- 135 emeriti @ R913.00 per maand	=	R123 255 p.m.
- Vir 12 maande	=	R1,48 miljoen
Per gemeente per maand	=	R385.00 p.m.

9.11.4.2 **Subsidieer emeriti met gemiddeld R500 per maand**

- 135 emeriti @ R500 per maand	=	R67 500 p.m.
- vir 12 maande	=	R810 000
Per gemeente per maand	=	R210.00 p.m.

BESLUIT

1. Die voortsetting van die subsidie van R200 per maand per gemeente ter ondersteuning van die emeriti word aanvaar. Die subsidie word deur middel van debietorder verhaal. Diakensvergadering se hulp kan in dié verband gebruik word.
2. Die vergadering kontinueer die subsidie aan emeriti teen R1.00 per belydende lidmaat as deel van die heffing.
3. Die Raad van Finansies en Pensioenraad kry opdrag om die saak te monitor en 'n billike bedeling vir emeriti te probeer bewerkstellig.

9.12 **MOSIES****Dankbetuiging**

Mosies van dank en waardering teenoor die volgende persone word aanvaar:

- Eerstens aan die voorsitter en lede van die Raad van Finansies en die Administrateur
- Die voorsitter en lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.
- Die personeel van die Administrateurskantoor.
- Predikante, gemeentelede en amptenare.
- Die Heer van die kerk.

--- oOo ---

ORDE VAN DIE VERGADERING**SKRYWE VAN DS SFC RAS EN ANTWOORD VAN DIE ADMINISTRATEUR, MNR JF VILJOEN, DAAROP**

Die Administrateur, mnr JF Viljoen, verwys na die volgende skrywe wat van ds SFC Ras ontvang is gedateer, 28 September 2001 (Die skrywe se inhoud word verbatim aangehaal):

"Die sake soos deur my aan die orde gestel op die afgelope vergadering, asook die daaropvolgende aksies (voorstel van dr P de Beer en J Buitendag), en skrywes (ook voriges) het betrekking:

1. Aan die ondersoek soos gevra deur die Algemene Kerkvergadering (op voorstel van prof H Wolmarans en dr P van Staden) is nie uitvoering gegee nie.

2. Sommige van die inhoude soos in par 9.10 van die agenda van die 65ste Algemene Kerkvergadering weergegee, is vals en ander kontradiktories.
3. U bly in gebreke om aan my bewyse (tjek, konto-oorbetaling, rekwisisie nr) te lewer met betrekking tot die vals bewering in die 7de paragraaf van 9.10. 'Hierdie ondersoek het die Pensioenraad R35 000 gekos'. Ek moet u daarop wys dat ek in die lig van die sameloop van omstandighede hierdie bewering soos gekoppel aan my naam as 'n belasting van my persoon en as 'n valse omkering en voorstelling van feite beskou. Ek het geen ander keuse as om my daarteen te beskerm nie.
4. Soos aan die vergadering uitgewys, het
 - a die Registrateur self besluit om 'n ondersoek te doen na aanleiding van vrae wat aan hom gestel is, en
 - b sodanige ondersoek die Ned Herv Kerk geen geld gekos nie.
5. Die voorsitter buite orde opgetree deur
 - a die mosie van die 2 bere (*here: ons regstelling*) aan die orde te stel sonder om die vergadering 'n uitspraak te laat maak of die feite wat ek voorstel reg of verkeerd is en korrektiewe leiding te gee
 - b die vergadering getroos te laat dat sy vorige besluit wel uitgevoer is tsv die feit dat dit deur 'n maatskappy gedoen is wat met die kerk in besigheid was en waarskynlik as ek u feite reg verstaan dat daar 'n persoon betrokke by was wat (par 4 p 447) deel van die kerk se Rasionalisasiekommissie was.
6. Ek versoek u (soos in die vergadering) om die R18 000 vir die Pensioenraad terug te vorder.
7. Ek versoek u om alle sake soos deur my in my skrywes uitgewys en ander soos deur u voorgestel wat moontlik nie met die feite strook nie op dieselfde manier reg te stel as waarop dit in die Kerk bekend gestel (*bekendgestel: ons regstelling*) en gepubliseer is.
8. Ek versoek u om al my skrywes gerig aan die Algemene Kommissie en Raad van Finansies oorspronklik en volledig in die betrokke amptelike notules op te neem en om toe te sien dat die opsommings gemaak deur die skriba (in meeste gevalle dr SP Pretorius), deurgehaal word met die verwysing: "Sien skrywe soos volledig opgeneem as deel van hierdie notule".
9. Ek herhaal my opmerking dat die kerk onder hierdie omstandighede homself moet weerhou van uitsprake oor moontlike korrupsie in die Regering totdat hierdie sake die kerk waardig (u idioom) aangespreek is.
10. Ek wys u daarop dat u opmerking in par 8 van p 447 "... geen wanadministrasie... selfverryking ...". Steeds in die foutief is met my uitwys van die

omstandighede rondom die "Vrshgewaagd-transaksie". Vergelyk die kontras van u opmerking hier met par 9.10.3 onderafdeling 2.1 (P 448)! Vergelyk weereens my verbasing oor die vorige Administrateur se waardasie van hierdie eiendom, wat nie met die feite strook nie. Waarom?

11. Ek versoek uself en die Kommissie om toe te sien dat u handelinge met hierdie saak van die kerk en lidmate en predikante (PPF) so aangespreek word dat nalatigheid uitgesluit word.

Met dank

Geteken: SFC Ras"

Die skrywe is twee dae voor die aanvang van die 66ste Algemene Kerkvergadering by die Administrateur afgelewer.

Mnr Viljoen hou die volgende antwoord aan die vergadering voor:

Skrywe ds SFC Ras gedateer 28 September 2001

Op Vrydag 28 September 2001 ontvang ek 'n skrywe van ds Ras, gerig aan die Administrateur/Lede van die Algemene Kommissie.

Die skrywe sny verskeie sake aan en die temas kan soos volg saamgevat word:

- * Ondersoek na die finansiële posisie van die Kerk en Pensioenfonds waar ds SFC Ras vra dat die Algemene Kerkvergadering se besluite uitgevoer moet word - **volgens die besluite van die 64ste Algemene Kerkvergadering** .
- * Die onafhanklikheid van die ouditeur wat die ondersoek na die Sakebedrywe en Raad van Finansies gedoen het word betwyfel en terugbetaling van die gelde betaal word geëis.
- * Optrede tydens die 65ste Algemene Kerkvergadering wat buite orde was en ander handelinge wat ds SFC Ras nie tevrede stel nie.

Verder versoek ds SFC Ras dat daar tydens die Algemene Kerkvergadering 'n regstelling gemaak en kommentaar gelewer moet word oor die volgende saak:

1. **AGENDA : 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING BLADSY 447 WAT SOOS VOLG LUI:**

Ten opsigte van die tekorte van die Pensioenfonds moet daarop gewys word dat daar op versoek van ds SFC Ras ook reeds 'n volledige ondersoek na die totale bedryf van die Pensioenfonds deur die Registrateur van Pensioenfondse aangevra is en die oorsake van die tekorte is reeds aangedui. ***Hierdie ondersoek het die Pensioenraad***

R35 000 gekos.

Regstelling deur die Administrateur

In terme van dokumentasie wat nagevors is word die volgende voorgehou:

- * Die inspekteur van die Raad op Finansiële Dienste het by ten minste twee geleenthede die sake van die Pensioenfonds nagevors en die rekords aan ondersoek onderwerp.
- * Die ondersoek, aldus 'n skrywe aan ds Ras gedateer 2 Junie 1995, is deur hom aangevra en bepaalde transaksies is op sy aandrang aan 'n tweede ondersoek onderwerp.
- * Die Raad op Finansiële Dienste het nie 'n rekening vir hierdie werk gelewer nie en die verwysing na 'n koste van R35 000 is foutief. Dit was bloot 'n administratiewe verwarring wat met die saamstel van die 65ste Algemene Kerkvergadering Agenda ingesluit het.
- * Indien die verwysing na die R35 000 enigszins vir ds SFC Ras 'n verleentheid geskep het vra ek onvoorwaardelik om verskoning daarvoor.
- * Die bedoeling was nooit om ds SFC Ras daardeur te na te kom of te belaster nie.
- * Ek vra dus dat die Algemene Kerkvergadering my verduideliking sal aanvaar en dat ds SFC Ras my verskoning sal aanvaar en dit sien in die lig van die agtergrond soos hierbo uiteengesit.

2. BESLUIT : 64ste ALGEMENE KERKVERGADERING BLADSY 450

'n Eksterne ondersoek deur 'n onafhanklike ouditeursfirma word gedoen na die oorsake vir die Kerk se finansiële tekorte, insluitend die Pensioenfonds.

3. BESLUIT : 65ste ALGEMENE KERKVERGADERING (in terme van 3.2 hierbo)

- ** Die vergadering volstaan met die ondersoeke wat gedoen is oor die verliese wat gely is deur die Pensioenfonds en die Sakebedrywe.
- ** Tensy daar stawende en duidelike bewyse van oneerlikheid, wanbestuur of bedrog aangebied word wat 'n realistiese basis bied vir optrede, word die saak deur die Algemene Kerkvergadering as afgehandel beskou.

KOMMENTAAR:

Ds SFC Ras bevraagteken die onafhanlikheid van die ouditeur wat die ondersoek gedoen het. Na my oordeel is dit 'n miskenning van die professie en die tiese kode en reëls wat die Rekenmeestersprofessie beskerm.

Mondelinge kommentaar sal toegevoeg word

4. Die skrywe van ds SFC Ras word formeel aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besorg met die versoek om die sake te oorweeg.

Die Administrateur het versoek dat ds SFC Ras sy verduideliking en verskoning sal aanvaar. Die 65ste Algemene Kerkvergadering het reeds besluit dat die hele saak met betrekking tot die ondersoek as afgehandel beskou moet word, maar ds Ras beskou die saak egter nie as afgehandel nie. Hy betwyfel steeds die onafhanklikheid van die ouditeur wat aangestel is om 'n onafhanklike audit oor die Sakebedrywe en Pensioenfonds te doen.

Die voorsitter, prof TFJ Dreyer, versoek dringend dat die vergadering vandag óf die besluit wat tydens die 65ste Algemene Kerkvergadering gencem is naamlik dat daar volstaan word met die ondersoek wat gedoen is by wyse van 'n onafhanklike audit na die Sakebedrywe en Pensioenfonds en dat die saak as afgehandel beskou word, óf dat dié besluit met 'n twee-derde meerderheid van stemme herroep word en opnuut oopgestel word vir bespreking en 'n moontlike nuwe ondersoek.

Prof Dreyer wys verder daarop dat ds SFC Ras van oordeel is dat hy as voorsitter hom SFC tydens die bespreking van dié saak op die 65ste Algemene Kerkvergadering benadeel het deur nie die regte vergaderingsprosedure te volg nie. Hy stel dit onomwonde dat indien sy optrede ds Ras in enige opsig geïnkrimineer het, hy onvoorwaardelik verskoning vra.

BESLUIT

1. Die vergadering besluit sonder enige teenstem dat die besluit van die 65ste Algemene Kerkvergadering gehandhaaf word en dat die saak as afgehandel beskou word.
2. 'n Skrywe word deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan ds SFC Ras gestuur waarin die besluit meegedeel word. Hy word versoek om die saak finaal te begrawe en by die vergadering se besluit te berus.
3. Die verskonings van die Administrateur en die voorsitter word aan ds SFC Ras aangebied soos verwoord.

10. KERKORDE

10.1 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR REGSADVIES

Die vergadering neem kennis van die samestelling en werksaamhede van die Raad vir Regsadvies.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Dank word betuig aan advokate JD Fourie en L.J Pienaar vir hulle besondere werk en insette.

10.2 BESLUITTE VAN DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING

10.2.1 WYSIGING VAN ORDEREËL 10.1: WYSIGING VAN ORDEREËLS: RAAD VIR REGSADVIES

Daar word onder leiding van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ondersoek gedoen na die huidige wyse van veranderings aan Ordereëls (Ordereël 10.1). Die resultaat van die ondersoek word in die vorm van 'n memorandum en/of voorstelle aan die 66ste Algemene Kerkvergadering voorgelê.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die taak aan die Raad vir Regsadvies opgedra. Die volgende voorstel is deur die raad voorgelê:

Ordinansie 10.1 word gewysig om soos volg te lees:

Verandering van Ordereëls

- 10.1 Ordereëls in die Kerkorde kom tot stand, of word op die volgende manier gewysig:
 - (i) 'n Skriftelike en gemotiveerde voorstel van 'n ringsvergadering, of die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat sy oorsprong by lidmate, ouderlingevergaderings, ampsdraers, rade en kommissies kan hê word minstens een jaar (12 maande) voor die Algemene Kerkvergadering deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir kommentaar aan al die betrokke rade, ouderlinge- en ringsvergaderings voorgelê.

- (ii) *Die voorstel met kommentaar van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, rings- en ouderlingevergaderings word in die agenda van die Algemene Kerkvergadering opgeneem.*
- (iii) Indien die voorstel met of sonder wysiging met 'n twee derde meerderheid stem aanvaar word, word dit in die Kerkorde opgeneem.

Motivering

Die voorstel is geformuleer in opdrag van die 65ste Algemene Kerkvergadering. Die werkwysse behoort die verandering van Ordereëls in die toekoms te vergemaklik.

BESLUIT

1. Die voorstel word aanvaar.
2. Ordereël 10 word toegepas.

10.2.2 BESKRYWINGSPUNTE: WYSIGING VAN DIE KERKORDE

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys beskrywingspunte wat ontvang is vir wysigings van die Kerkorde eers na die Raad vir Regsadvies, of 'n komitee deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir hierdie doel aangewys, vir deeglike oorweging in samehang met die hele Kerkorde en kommentaar aan die Algemene Kerkvergadering.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die besluit in ag geneem die afgelepe werktermyn en by die saamstel van die agenda vir die 66ste Algemene Kerkvergadering.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

10.2.3 HERSIENING VAN DIE KERKORDE

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hersien die Kerkorde, en in besonder die wysigings van die Kerkorde, taalkundig en ortografies voordat die Kerkorde herdruk word.

Die taak is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan die Raad vir Regsadvies opgedra wat dit na behore afgehandel het.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die Raad vir Regsadvies word bedank vir die afhandeling van die taak.
3. Dieselfde taak met betrekking tot wysigings wat tydens die 66ste Algemene Kerkvergadering aanvaar word, word aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opgedra.
4. Die volgende voorstel word aanvaar:
 - 4.1 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ondersoek en ontgin moontlikhede om die verloop van die Algemene Kerkvergadering meer funksioneel en effektief in te rig. Oorweging kan gegee word om teologiese en administratiewe sake van mekaar te skei en maniere te vind om administratiewe sake buite die vergadering te hanteer en af te handel, moontlik by wyse van 'n jaarlikse vergadering van ringskommissies. Daardeur sal meer tyd beskikbaar wees vir teologiese bespreking (slegs sake waarvoor daar nie konsensus verkry kon word nie, word verwys na die Algemene Kerkvergadering).
 - 4.2 Die Raad vir Regsadvies word versoek om voorstelle tot wysiging van die Kerkorde in hierdie verband gereed te kry vir die 67ste Algemene Kerkvergadering.
 - 4.3 Ringsvergaderings dui jaarliks prioriteite (krisisse) aan wat dringende aandag of oplossings verg. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hanteer hierdie sake as prioriteite.
5. Die volgende voorstel word aanvaar:
 - 5.1 Ordinansie 3.8.2(ii)(c) bepaal dat "ander sake wat die Kerk in geheel raak en wat ander vergaderings van die ampte nie kan afhandel nie" onder andere deel uitmaak van die werkopdrag van die Algemene Kerkvergadering.
 - 5.2 Met bogenoemde in gedagte, gemeet aan die agenda wat by die Algeme-

ne Kerkvergadering behandel word, kan die vraag gestel word of die vergadering steeds oortuig is dat die agenda rym met die opdrag wat in 3.8.2(ii)(e) in die vooruitsig gestel word. Indien die moontlikheid bestaan om sake by ander vergaderings van die ampte af te handel, veral aangeleenthede van nie-administratiewe aard, kan waardevolle tyd bekom word wat aan die bespreking van kerklik-teologiese aard bestee kan word. Dit kan ook die gevolg hê dat ander vergaderings van die ampte 'n meer beduidende rol speel in kerklike besluitneming.

- 5.3 Daar word derhalwe voorgestel dat die Raad vir Regsadvies versoek word om na die aangeleentheid indringend te kyk met die oog op die 67ste Algemene Kerkvergadering.

10.2.4 ADVIES MET BETREKKING TOT KONTRAKTE VIR KERKLIKE AMPSDRAERS EN DIES MEER

Die Raad vir Regsadvies bedien kerkrade van advies met betrekking tot riglyne vir kontrakte met predikantsvroue, kosters, administratiewe beamptes, orreliste, kassiere en arbeiders wat in diens van gemeentes staan in die lig van die huidige arbeidswetgewing.

Die taak is aan die Raad vir Regsadvies opgedra wat dit na behore afgehandel het.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die Raad vir Regsadvies, in die besonder advokate LJ Pienaar en JD Fourie, word bedank vir die afhandeling van die taak.

10.3 BESKRYWINGSPUNTE

10.3.1 VOORGESTELDE ORDINANSIE 10.1: WAT BEPAAL DAT 'N HANDELING NIE ONAFDWINGBAAR IS NIE: RAAD VIR REGSADVIES

'n Nuwe Ordinansie 10.1 wat soos volg lui word in die Kerkorde opgeneem:

Ordinansie 10

- 10.1 Geen handeling of besluit van enige vergadering of van enige persoon wat kragtens 'n besluit van sodanige vergadering optree, is nietig of nie afdwingbaar, indien ooreenkomstig die Kerkorde
- (i) kennis gegee is van die vergadering
 - (ii) die vereiste kworum van lede van die vergadering teenwoordig was met die neem van die tersaaklike besluit en
 - (iii) die besluit of handeling deur 'n vergadering geneem of verrig is, wat daartoe gematig is.
- 10.2 Enige besluit of handeling wat ooreenkomstig die Kerkwet, die Kerkorde of enige wysiging daarvan, geneem of verrig is, bly van krag totdat dit in ooreenstemming met die Kerkorde gewysig, herroep of ongedaan gemaak word.

Adv JD Fourie gee die volgende ter verduideliking van die beskrywingspunt:

Die doel van die voorgestelde wysiging is tweeledig naamlik, om

- * 'n regsbeswaar teen 'n besluit wat geneem is in 'n vergadering wat nie ooreenkomstig die Kerkorde gekonstitueer is nie, te voorkom
- * te verseker dat 'n besluit wat kragtens die Kerkwet geneem is (en terwyl ons voorsiening maak vir die Kerkwet ook vir die Kerkorde) steeds van krag bly.

As voorbeeld van die probleme wat ontstaan indien hierdie bepaling (10.1 van die voorstel) nie ingevoeg word nie, is die volgende:

- Ordinansie 3.3.1 handel met die samestelling van 'n kerkraadsvergadering.
- Ordinansie 3.3.1(ii) bepaal byvoorbeeld dat predikante met 'n besondere opdrag wat lidmate van die gemeente is, 'n adviserende stem het op 'n kerkraadsvergadering.
- Kragtens Ordinansie 3.3.2 (iii) is dit 'n kerkraadsvergadering se plig om te sorg dat versorgingsvoordele nie sonder wedersydse goedkeuring verander word nie. Gestel daar is 'n stemming oor die verandering van versorgingsvoordele. Die predikant waarna hiervoor verwys is, wat slegs 'n adviserende stem het, stem foutiewelik oor hierdie saak en sy stem word getel. As gevolg van hierdie stem word die versorgingsvoordele gewysig.

- Omdat 'n persoon gestem het wat nie stemgeregtig is nie, kan die besluit in 'n hof aangeval word en is die kans redelik goed dat daardie besluit ter syde gestel sal word. Ten einde te verhinder dat so 'n besluit tersyde gestel word, waar
 - (i) kennis gegee is van die vergadering
 - (ii) die vereiste kworum van lede van die vergadering teenwoordig was
 - (iii) die besluit of handeling deur die vergadering geneem kon word, is hierdie wysiging nodig.
 - Die houe het in die verlede gesê dat indien aan hierdie 3 vereistes voldoen is, daar voldoende maatreëls is, om 'n handeling wat andersins nietig of nie-afdwingbaar was nie, regtens afdwingbaar te maak.
 - Aan die hand van die voorbeeld: Al sou die predikant dus nie stemreg hê nie en onkerkordelik gestem is, is die kans om so 'n besluit suksesvol in 'n wêreldhof aan te val, baie skraal.
 - Verskeie handeling is verrig onder die Kerkwet. So is daar baie predikante georden kragtens die Kerkwet. Hierdie Kerkwet is nou regtens vervang deur die Kerkorde. Die vraag wat ontstaan is: **Wat is die regstatus van 'n predikant kragtens die Kerkorde waar so 'n predikant kragtens die Kerkwet georden is?**

Die doel van die voorgestelde Ordinasie 10.2 is om dit bo twyfel te plaas, vanuit 'n regshoek, dat 'n predikant wat kragtens die Kerkwet georden is, steeds georden is kragtens die Kerkorde.
 - Daar is talle voorbeelde waarvoor hierdie voorgestelde wysiging nodig is. Ten einde hierdie dokument nie te belas met te veel voorbeelde nie, is volstaan met die vooraangaande. Hierdie voorstelle is dus om onnodige hofgedinge teen die Kerk te probeer voorkom. Hierdie is standaard bepalings wat byvoorbeeld ten opsigte van alle maatskappye geld.
- Indien hierdie wysiging nie aangebring word nie, loop die Kerk die risiko dat besluite oor belangrike sake tersyde gestel kan word deur die wêreldlike hof.**

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

10.3.2

VERTALING VAN KERKORDE IN ENGELS: RING VAN ZIMBABWE

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering sien toe dat die Kerkorde in Engels vertaal word.

Motivering

In die buurstates soos Zimbabwe, Zambië en Botswana is Engels die amptelike spreektaal. Die Kerkorde moet soms saam met ander dokumente ingedien word by owerhede waar in die Kerk se naam opgetree word. Tans bestaan daar nie 'n amptelike Engelse Kerkorde nie.

BESLUIT

1. **Die beskrywingspunt word aanvaar.**

10.3.3

DANKBETUIGING TENOOR LEDE VAN DIE RAAD VIR REGSADVIES**BESLUIT**

1. Die vergadering betuig in die besonder sy dank teenoor die volgende lede van die Raad vir Regsadvies:
 - * Prof AD Pont wat vir baie jare gedien het as voorsitter en ook lid van die raad.
 - * Prof SJ Botha wat die afgelope aantal jare dien as voorsitter en reeds vir baie jare lid is van die raad.
 - * Dr SP Pretorius wat reeds vir drie termyne dien as sekretaris van die raad met goedkeuring van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

--- oOo ---

AFSLUITING VAN DIE VERGADERING

RONDVRAAG

1. **VERSOEK VAN DIE RING VAN NOORDELIKE PRETORIA: RIGLYNE OOR STANDPUNT TEN OPSIGTE VAN EN OPTREDE TEENoor LEDE VAN DIE VRYMESSELARY**

Die volgende versoek van die Ring van Noordelike Pretoria word aan die vergadering voorgehou:

Die kommissie van die Ring van Noordelike Pretoria versoek dat die Kommissie van die Algemene kerkvergadering weer aandag gee aan die kwessie rondom Vrymesselary deur

- * huidige riglyne te interpreteer, aangesien gemeentes in die Kerk dit verskillend interpreteer en toepas
- * die relevansie van die Kerk se huidige standpunt te belig.

BESLUIT

1. Die saak word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys.

2. **REKENAARTOERUSTING AAN PERSONEEL VAN DIE KERKKANTOOR: VERSOEK VAN REKENAARKOMITEE**

Volgende versoek is van die rekenaarkomitee ontvang:

- * Die personeel van die Administrateur wat daaglik met rekenaars werk, word toegerus om die program "MS Word" te leer en te gebruik.
- * Daar word wegbeweeg van die "Word-Perfect"-program.

BESLUIT

1. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en Raad van Finansies gee aandag aan die saak.

BEDANKINGS

Die voorsitter, prof TFJ Dreyer, doen die volgende bedankings:

- * Afgevaardigde predikante en ouderlinge. In die besonder ouderlinge wat moes verlof neem en self finansiële moes opoffer om die vergadering by te woon.
- * Elkeen wat positief deelgeneem het aan besprekings en wat meegehelp het dat 'n aangename gees tydens die vergadering geheers het.
- * Ouderling- en predikantlede van die voormalige Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir die werk wat gedoen is en vir die samewerking op alle terreine.

Daar word in die besonder gedink aan die werk van prof APB Breytenbach, prof PA Geyser en ds JPJ Wagenaar. Dank word betuig aan ouderlinglede wat nie weer verkies is nie en wat gewerk het as lede van die Ordekommissie.
- * Lede van die nuutverkose Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir hulle hulp. In die besonder word die volgende genoem:

Die visevoorsitter: ds APJ Beukes, die skriba: dr JMG Storm, die viseskriba: dr WA Dreyer, ouderlinglede wat gedien het by die Ordekommissie, veral oudl A Steyn wat as sameroeper opgetree het.
- * Die stemopnemers onder leiding van oudl PJ Swart wat hulle werk netjies en getrou gedoen het.
- * Die stemtellers onder leiding van mnr E Struwig wat tot laatnag stembriewe getel het.
- * Die Formuleringskommissie onder Leiding van dr PJ de Beer wat alle voorstelle geformuleer het.
- * Die rekenaarspan onder leiding van ds JH van Staden. Elkeen het hier sy deel gedoen om die vergadering vlot te laat verloop. Dr WC Kloppers en ds KD Papp word uitgesonder.
- * Die persone wat gesorg het vir die verversings tydens teepouses in die Rautenbachsaal en op die verhoog onder leiding van mev B Brits.
- * Mej R Barnard wat gesorg het vir die etes wat aan die Kommissie en ander funksionarisse aangebied is daaglik. Dank aan die NHSV van die gemeente Witfontein wat die etes voorberei het.

- * Die personeel van die Universiteit van Pretoria wat verantwoordelik was vir die ordelike gang van sake hier in die Aula.
- * Die personeel van die Administrateur vir al die take wat deur hulle verrig is.
- * Die Administrateur vir al die reëlins wat getref is wat die vergadering goed en vlot laat verloop het.
- * Mev JJPM Mattheus wat daaglik die notule met bekwame spoed getik het, mnr J Oberholzer wat gehelp het met die proeflees van die notules en mnr C Joubert en sy span wat verantwoordelik was vir die afrol en beskikbaarstelling van die agendas.
- * Predikante en ouderlinge wat vergadering geopen en afgesluit het.
- * Dr DJC van Wyk vir die lei van die verootmoedigingserediens wat 'n hoogtepunt in die vergadering was.
- * Die Komitee vir Kerkmusiek wat reëlins getref het met persone om die sang te lei en die orrel begeleiding te behartig. Die persone wat orrelbegeleiding behartig het en die sang gelei het.
- * Persone wat uitstallings in die Rautenbachsaal behartig het.
- * Die skribaats.

Die voorsitter spreek sy dank uit teenoor die vergadering vir die positiewe en goeie gees wat deurgaans geheers het. Na sy mening was daar geen teken van polarisasie of groeppvorming nie. Daar was 'n kentering in die gesindheid en benadering van afgevaardigdes in die sin dat daar 'n wegbeweeg te bespeur was van gemeentesentriese gesindhede na 'n gesindheid van "deel in mekaar se verantwoordelikhede en behoeftes". In die geloof was daar 'n uitreiking na mekaar as broers en susters in die Here. Die visie vir die Kerk vorentoe het hy positief beleef. Daar is 'n eensgesindheid wat die Kerk net ten goede kan strek.

Die visevoorsitter, ds APJ Beukes, spreek die vergadering se dank en waardering uit teenoor die voorsitter, prof TFJ Dreyer. Hy sê dat wat hy ookal wil verwoord, nie reg kan laat geskied aan die dank wat die vergadering wil betuig vir die leiding en optrede van prof Dreyer tydens die vergadering nie. Die Kerk is geseënd om so 'n persoon met sulke buitengewone gawes soos prof Dreyer te hê om hom te lei en voor te gaan.

Die taak as voorsitter van die Algemene Kerkvergadering en ook tegelyk as voorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir die volgende

drie jaar, is 'n buitengewoon moeilike taak en opdrag. Maar die Kerk ken prof Dreyer en was deurgaans tydens die vergadering onder die indruk van sy kalm en nugter optrede en juis daarom is die vergadering trots op hom en word daar deur die Kerk en lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met vertroue uitgesien na die volgende drie jaar se werk. Dit is die oortuiging van die vergadering dat onder die leiding van prof Dreyer die beeld van die Kerk uitgebou sal word. Daar is groot waardering vir die prediking tydens die openingsaand. Die vergadering die afgelope week het verloop in die gees van die prediking. Dit is ook in dié gees wat elke afgevaardigde en elke gemeente in die volgende paar jaar die werk van die Kerk wil aanpak en doen.

Ds Beukes wens ten slotte prof Dreyer sterkte toe met al sy werk en bid hom en sy huis seën en voorspoed toe.

FORMELE AFSLUITING

Prof TFF Dreyer sluit hierna die vergadering op gepaste wyse af. Hy laat die vergadering saam sing uit Gesang 486 strofe 1, doen Skriflesing uit Matteus 28 vanaf vers 16 tot 20 en spreek daarna kortliks die volgende meditasie-gedagtes uit:

Die kerk van die Heer leef onder die imperatief - gaan na al die nasies toe en maak die mense my dissipels: doop hulle in die Naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees, en leer hulle om alles te onderhou wat Ek julle beveel het. Dit is die taak van die kerk in die wêreld. Dàárom is die kerk in die wêreld.

Ons is dikwels traag en moedeloos om die opdrag uit te voer. Dit lyk na 'n saak van onmoontlikheid. Daarom vervaag die imperatief wat ons kerkwees moet kenmerk. Waarom is dit so? Ons is geneig om te vergeet dat die imperatief begrond is in 'n indikatief: 'Aan My is alle mag gegee in die hemel en op die aarde'. Hierdie indikatief maak die onmoontlike van die imperatief moontlik.

In die besigwees met hierdie opdrag om dissipels van al die nasies te maak, word ons aangespoor deur die belofte: 'Ek is by julle al die dae tot die voleinding van die wêreld'.

Die eerste volgelinge van Jesus was aanvanklik aanhangers van die Jesus-saak. Dan gebeur die onverwagte. Hierdie volgelinge van Jesus begin die stofpaaie van die destydse wêreld betree om van mense dissipels van Jesus Christus te maak - hoekom? Daar moes iets gebeur het wat hulle waagmoed kan verklaar. Daar het inderdaad iets gebeur! Jesus Christus wat gekruisig is en gesterf het, is opgewek uit die dood, Hy leef! Dit bring die sekerheid dat alle mag in die hemel en op die aarde aan Hom gegee is, dat Hy die wêreld oorwin het. Hierdie indikatief het sy volgelinge in beweging gebring om die imperatief te gehoorsaam! Hulle het dit gedoen met die vaste wete dat hulle nie alleen is nie, maar dat Hy by hulle is.

Ons moedeloosheid en traagheid om die imperatief te gehoorsaam sal verdwyn as die indikatief van die oorwinning van Jesus Christus helder in ons gedagtes leef. Ons sal ook weer in beweging kom na die wêreld toe as ons uit die sekerheid van die belofte lewe dat ons nie alleen is nie, maar dat Hy by ons sal wees tot aan die voleinding van die wêreld. Dan begin die kerk die waagmoed openbaar om die onmoontlike moontlik te maak!

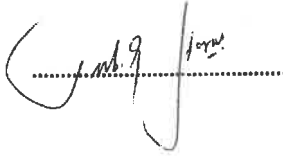
Prof Dreyer doen hierna 'n gebed en laat die vergadering as slotsang uit Gesang 183 strofes 1 en 2 sing en spreek die seënbede uit.

GOEDGEKEUR EN ONDERTEKEN TE PRETORIA OP 29 NOVEMBER 2001.

VOORSITTER:

SKRIBA:

--- oOo ---